

מבחר עירונים

שמיני
שנת תשפ"ב

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
08:12	07:50	07:31	06:18	ירושלים
08:09	07:47	07:33	06:33	בני ברק
08:11	07:49	07:33	06:25	חיפה
08:09	07:47	07:34	06:34	אשדוד
08:11	07:49	07:32	06:17	בית שמש
08:11	07:49	07:33	06:35	קרית גת
08:11	07:49	07:32	06:27	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופוט MAT
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

מהפעילות
לא נחיס ארעץ

אבות ובנים
תהלים

מלל ליל שישי
אירגון מתמידים

למוד מוצ"ש

מלל שישי

עלון
באלפי עותקים
סדר לימוד
שבת

שיעורי רבנים
שיעור
עין יעקב

שיבת בין הזמנים

שיעור
בעלי בתים

פעילויות לילדים

לעי"ג הילד הנעים
אליהו שור בן חנה ז"ל
שהיה מקוראי העלון
ומשתתף בפעילויות

הרב חיים קנייבסקי הלך לעולמו בגיל 94

פרידה משר התורה

הרב קנייבסקי, הפנתיון הוותיק
שאיתו את כל חובביהם של
הקהילה החרדית, נפטר בליל
ביום שישי כמיליון בני אדם
צפויים לקחת חלק בטקס
הלהוויה, שייערך לדרד ב"ס
מביתו בנני ברוך חסינות
הביתיים באזור יחלו מתישה
6:00 בבוקר - ויימשיכו עד
הערב 5:2

יום אחד הגיע אל הרב חסיד שאמר לו שאין לו כסף לחתן את ביתו, בחסידות שלו היה נהוג כי אבי הכלה מביאה דירה עבורם. הרב אמר לאיש, כמה חסכת לחתונת ביתך? ענה לו \$30,000 אמר הרב קנייבסקי, תקנה לה דירה החסיד חזר לביתו, ואמר לאשתו, הרב צחק עלינו, אמרה האישה אם הצדיק אומר שנקנה דירה ב30 אלף דולר, נקנה. לימים החסיד פגש יהודי שאמר לו שהוא ערירי, וצר דיאלוגיה, וקשה לו ללכת לביה"ח. אם מישהו יקנה לו מכונת דיאלוגיה בייתית, הוא יתן לו את ביתו. וכך היה. המכונה עלתה 30 אלף דולר, ואחרי 3 חודשים האיש מת והדירה הועברה לבת

אבא צעיר לילדה בת שש, נכנס אל מרן וביקש עצה: "הילדה לא מצליחה לאכול, כשהיא מנסה לבלוע את האוכל היא משתנקת ונחנקת והאוכל נתקע לה בגרון", סיפר האב המודאג. "הלכנו לרופאים והם אומרים שזה לא בעיה רפואית אלא משהו נפשי. מה נעשה?"
מרן השיב: "מאכלות אסורות מטמאות בבית הבליעה, כנראה היא אוכלת לא כשר, ולכן היא לא יכולה לבלוע". אבי הילדה, יהודי מסורתי, הזדעק וטען כי בביתו אוכלים כשר, אבל מרן חזר על דבריו: "כנראה שלא מספיק כשר", אמר מרן. לאחר שבועיים הוא חזר, וסיפר: "החלפנו את כל המטבח, הכשרנו הכל, ומהרגע שהרב אמר לי אנתנו מכניסים הביתה רק הכשרים מהודרים, ובאמת הכל הסתדר! הילדה התחילה לבלוע כרגיל!"

לא סיפור אישי אבל סיפור שלא אשכח בחיי לפני כמה שנים קבוצת חברים של אח שלי ממיר ברכפלד הלכו להתברך אצל רב חיים קנייבסקי- כולם היו בשידוכים ורצו ברכה על זוג. הרב הסתכל עליהם ואמר אחד אחד או 'בקרוב' או 'בו' כל אלו שהרב ברל בקרוב התארסו ממש בחודשים אחרי ואלו שקבלו את הברכה והצלחה התארסו כעבור שנה שנתיים ברוך השם

לכל קוראנו היקרים

יצאנו מגדרנו ומשיגרת העלון, הרי אי אפשר שלא לעצור רגע ממהלך החיים שלנו ולהתייחד עם פטירתו של "מרן שר התורה".

נקודות חשובות הנאמרו ע"י בנו הרב אברהם ישעיהו: "יש לאבא כמה מאפיינים שהביאו אותו להיות שר התורה וגדול הדור. המרכזיים שבהם הם הסדר והעקשנות, אבא מסודר מאד ועקשן פלדה, ואם הוא החליט שהוא חייב סיים מסכת או פרק, אין דבר בעולם שיוכל להיזז אותו מהחלטתו. בגלל זה אבא גם לא התעסק בגשמיות, זה הפריע לו בהתקדמותו הרוחנית. למשל, אם אני אשאל אותו 'אבא מה אכלת עכשיו?', הוא לא ידע להשיב לי. אני זוכר שבסיום כל ארוחה, הוא היה שואל את אמא, 'מה מברכים ברכה אחרונה?', כי הוא לא ידע מה הוא אכל. הוא היה שקוע בלימוד התורה הקדושה".

עד היום היינו מרוכזים על לכל ברכה וישועה אשר יצאה מפיו, עכשיו אנו שומעים את הדברים שמאחורי גדלותו והם הדברים האמיתיים - לימוד, השקדה, השקעה במסירות נפש, את כל הדמעות על עם ישראל ועוד... בעוד כמה ימים נרגע ואז מה!?

ואז עלינו להתבונן מה למדנו מכך ומה אנחנו יכולים לקבל על עצמנו, איזה מידה לתקן ואיך להוסיף על הלימוד שלנו.

ובנתיים נוסף מעט על הקודש ובסייעתא דשמיא אנו יוצאים במבצע **לימוד משניות לילדי ישראל!**

קורא יקר! פרסם הפך את הדברים, רשום את ילדיך ללימוד המשניות, גבש את הכיתה והצטרפו ללימוד.

בברכת התורה
נר עלנא

אחי שהיה תינוק נחנק. והרופאים היו מיואשים אחד האחים רץ לרב ומרוב שהיה בלחץ היה קשה לו לספר לרב מה קרה. מרן הרב חיים קנייבסקי צ'וקל אמר שבת ראשון ניסים. וכך היה ברוך השם מטיפול נמרץ השתחרר הביתה..

נערכים להלוויית ענקי מנהיג הציבור החרדי הרב חיים קנייבסקי יובא היום למנוחות

גדול הדור איננו

כמות אלו, אגב ילד הבית את "שר התורה" והשוה
הוא היה מורה קטן בגיל 14. בסיפור
מחייבים את חיינו עם המשיחיים כפי שיש להם
לבוא התורה על בנינו גיור דו. 4 קובי חייבים ע"י

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם (י, ב) - שנים עשר טעמים נמצאו בדברי חז"ל בטעם מיתת בני אהרן, והעקרי שבהם הוא שלא נשאו אשה, כמו שנאמר ובנים לא-היו להם, ובזה הביאו רעה על-עצמם, שנאמר לא-טוב היות האדם לבדו, ואמרו חז"ל כל השרוי בלא אשה שרוי בלא טובה, וממילא נגרמו כל שאר הסבות, ובדרך רמז יש לומר, שכל הטעמים נרמזו בתבות אלו הי"ת האד"ם לבדו: הקרבה - בלא צווי, יין - שהיו שתויו יין, ויחזו את האלקים, תשועה ברב יועץ - שלא נטלו עצה זה מזה, הר סיני - שנגעו בקה, אש וזה, דין - שהורו הלכה בפני רבם, מעיל - שנכנסו בלא מעיל, לפני ולפנים - שנכנסו לבית קדשיהקדשים, בנים - שלא נולדו להם, דבור - שדברו סרה ואמרו מתי ימותו שני זקנים הללו, ורחצו ידיהם ורגליהם - שנכנסו בלא קדוש ידים ורגלים. (תפוחי חיים)

דברו אלי בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו (יא ב) - בני ישראל בגימטריה 603, הפחת מהן 83 כמנין מחלה, ותקבל 520 כמנין פשר, שנאמר אם-שמוע תשמע לקול ה' אלקיך וגו' כל-המחלה אשר-שמתי במצרים לא-אשים עליך פי אני ה' רפאה, שהאוכל פשר מסיר מעצמו כל חלי. (מטל השמים)

בשר נטריון כמוצא שלל רב, פי המקפיד לאכל רק מאכלים פשרים, זוכה לשלל רוחני רב. (רבי מרדכי מלכוביץ)

את-הגמל (יא, ד) - נוטריון לא תהרהר אחריהם גזרת מקום הוא, שאין לאדם לחקר ולחפש סבות על אסור מאכלים שונים מפני החלי שבהם, אלא כף גזרת שמים. (דברי עמוס)

את-זה תאכלו מכל אשר במים (יא, ט) - אין מים אלא תורה, ואל תקרי תאכלו אלא תלמודו, שאין לתלמוד תורה אלא ממי שהוא ירא-שמים ויודע לשוט בים הגדול של התלמוד, וסנפיר אותיות ספר נ"י, דהיינו ששים מסכתות שבש"ס, והקשקשת מרמזת על המעשים הטובים שבו, יחד עם התורה. (ש"ד על-התורה)

ספורים בפרשה

זאת החיה אשר תאכלו (יא, ב)

גדולי הדור התכנסו פעם בעיר וילנא לאספה רבתי, כדי לדון בעניני השעה ולתקן תקנות נחוצות. בראש האספה עמד ה"חפץ חיים", והוא התיעב בנאומו על הזלזול באסור לשון הרע ורכילות, ובקש מהרבנים הנאספים לצאת בקולקורא נחרץ, כי אסור לשון הרע חמור מאד ואסור מיד-התורה כאכילת נבלות וטרפות. לשמע ההצעה, הגיב רבי חיים עוזר גרודז'נסקי, מגדולי הרבנים בוילנא, ואמר: "אם נפרסם הכרזה כזו, לא יעלה בידנו להוכיח את חמרת עון לשון הרע, אלא התוצאה תהיה שהמון העם יגיעו לידי זלזול באכילת מאכלים שאינם פשרים, ויתחילו להקל ראש באסור חמור זה, בשם שהם דשים בעקב על אסור לשון הרע".

כל מפרסת פרסה ושסעת שסע פרסת מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו (יא, א)

סמני הטהרה בבהמה, הם גם סמני הטהרה של גרוישראל, "מפרסת פרסה" - לפרס מלחמו לעני, ו"מעלת גרה" - נתינת צדקה לעניים, מלשון עשרים גרה השקל, ומי שנהג כן, הריהו מזרע אברהם יצחק ויעקב.

אל-תשקצו את-נפשתיכם בכלי-השרץ (יא, מג)

לוח-השנה המסלמי בידינו, מבסס על-פי הירח בלבד, ולכן הוא נע בין עונות השנה ואינו קבוע לעולם, פדת המסלמית עצמה, האהזה על קורי השקר. שנה אחת, חל הרמדן, החדש התשיעי בלוח המסלמי, שבו נאסר על המאמינים באסלם לאכל - בסוף תקופת הקיץ. בסיום ימי הרמדן, חוגגים המסלמים מספר ימי חג, ואלו חלו באותה שנה באפן חופף לימי חל-המועד, להבדיל. נפגשו אלו עם אלו בגנות ובפרדסים, אליהם יצאו לטייל לכבוד החג, והנה גם שירתו של האימאם יחיא, שגודע במקל חסד, עושה דרכו אל המישורים שמסביב צנעא הבירה עם המון רב. ביציאת האימאם משער הרבע היהודי, צוה לרכש את כל התאנים המצעים למכירה, ולחלקן לכל המתלויים אליו בעת שיגיעו אל התחנה הראשונה בכפר עצור הסמוך לצנעא. פשהגיעו לנחל, שמחו המלויים לראות תקרבת של תאנים עסיסיות המגשת להם כמתנה מטעם האימאם הנכבד, אולם החילים חלקו את התאנים רק למלויים המסלמים, ואלו היהודים קפחו: "מדוע אינכם מעניקים תאנים ליהודים? הקשה האימאם, וכששמע את התשובה המזלזלת: "הרי הם רק יהודים, ומדוע יש להעניק להם? צוה במפגיע שלא לקפחם ולראות אותם כבני-אדם שוים. עומד האימאם ומביט ביהודים, ומתפלל לראות ביצד כל יהודי נוטל תאנה בידו, חוצה לשנים, מביט בה בעיון ובדקדקנות לאור השמש, ורק לאחר מכן, מברך בכונה ואוכל; ולעמת זאת המסלמים פלם בלעו את התאנים בעודן שלמות ללא הכנות. "מה פשר הדבר"? שאל את אחד היהודים, והלה הסביר כי "אנו חוששים מתולעים שנמצאים לרב בתאנים, וכיון שהללו אסורים עלינו מטעמי דת ובריאות, אנו בודקים טרם האכילה את התאנה אם היא נקייה כראוי". התפעל האימאם ואמר למלוייו: "רואים אתם כמה תועלת היתה לנו מן שחלקנו ליהודים את התאנים? הם למדו אותנו כמה יש לאדם לשמור על מזון נקי ובריא, ויש לבקר היטב כל פרי ומאכל שקראו אינו ראוי לאכילה. קבלנו את שכר החלוקה ולמדנו מהם דבר חשוב מאד!"

גליון 514
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה ליישן על האישור לפרויקט המבית

סיפורי חז"ל

ויהי ביום השמיני למשיחת אהרן ובניו, ויום השמיני למילואים, הוא היום הראשון לחודש ניסן, הקים משה את המשכן ולא פירקו, ולא שימש שוב על גבי המזבח. אז קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני סנהדרי ישראל, ויאמר אל אהרן, קח לך עגל בן בקר לחטאת, כדי שלא יספר עליך השטן לשון הרע על דבר העגל אשר עשית בחורב, וגם איל לעולה תקח, כדי שיזכר לך זכות יצחק אשר עקדו אביו כאיל בהר העבודה, שניהם יהיו תמימים, והקרב לפני ה', ולעם בני ישראל תדבר לאמר, קחו גם אתם שעיר עזים, מפני שהשטן נמשל בו, כדי שלא יספר עליכם לשון הרע על דבר שעיר העזים, אשר שחטו שבטי יעקב ורימו אותו ועשו אותו לחטאת, ועגל מפני שנשתעבדתם לעגל, וכבש בן שנה כדי שיזכור לכם זכות יצחק, אשר עקדו אביו ככבש שניהם תמימים לעולה. ושור ואיל לזבח הקודש לזבוח לפני ה'. למען ירצה בכם, ומנחה בלולה בשמן זית כי היום כבוד שכינת ה' מתגלה לכם.

תיב"ע ט' א"ד)

פרשת השבוע

ויהיו כולם בעצה אחת לשרת לפני המקום. והיה זה ביום השמיני למילואים, היום הגדול ביותר לבני ישראל, אותו יום נטל עשר עטרות (שבת פ"ז ע"ב) והיו אז דור דעה, אבל כדי שיוכו להשראת השכינה הוצרכו לבטל מעצמם את שנאת חינם.

כל שכן היום בדורות שלנו, כשמתאספים יחד לשם חיזוק התורה והדת, מחויב כל אחד לפעול אצל עצמו, ולעקור את השנאה מלבו, לא ב"שב ואל תעשה" גרידא, כי אם ב'תעשה' עשיה בפועל ממש, דהיינו לפעול ולעשות כל מה שאפשר כדי לבטל שנאה מאיש לרעהו, ויהיו כולם בעצה אחת לשרת לפני המקום, אז יירא אליכם כבוד ד'.

ובסיום פרשה זו, נאמרה ברכת משה רבינו ע"ה ויהי נועם ד' אלקינו וכו' ומעשי ידינו כוננהו, ברכת משה רבינו היא לכל הדורות, ויהי רצון שתשרה ברכה במעשי ידיכם ותצליחו להרמת קרן התורה והדת.

זה הדבר אשר צוה ד' תעשו וירא אליכם כבוד ד' (ט'–ו') מסופר: בוועידת אגו"י הראשונה שנערכה בא"י אחר השואה ביום ג' בניסן שנת תשי"א, אמר הרה"ק ה"בית ישראל" מגור זיע"א: הנה דורשים ממני לברך את הוועידה.

קודם כל צריך ליצור את הרקע והאפשרות שתשרה הברכה, כדאיתא בספרים הקדושים ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך, פירוש שתוכל להשיג ולקבל את הברכות ואמרו ז"ל (שלהי מס' עוקצין), 'אין כלי מהזיק ברכה לישראל אלא השלום'.

ברצוני להזכיר פה מדברי אבי זצ"ל, איתא בתורת כהנים פ' שמיני בפסוק "זה הדבר אשר צוה ד' תעשו וירא אליכם כבוד ד'". אותו יצר הרע העבירו מלבכם ותהיו כולכם בעצה אחת לשרת לפני המקום וכו', אם עשיתם כן וירא אליכם כבוד השם. לא נתפרש שם מהו אותו יצר הרע, ואמר אבי זצ"ל בשם אביו זצ"ל בשם החידושי הרי"ם זצ"ל, שכאן רמו להם משה רבינו ע"ה על שנאת חנם שיעבירו זאת מלבם

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 7:31 ת"א: 7:33 ר"ת: 8:09

פרשת שמיני – פרה

זמני כניסת השבת
ירושלים: 6:18 ת"א: 6:33

בנטיעה רחוקה לקוצק, ומקוצק אל בית העשיר ימים רבים ושבעות תמימים, בשביל רובל אחד? כיצד יתכן כזאת? שאל את עצמו העני שוב ושוב, הרי נראה היה שהעשיר נהנה מאד מן המכתב שקיבל מהרבי, וייחס לכך חשיבות עליונה, ולבסוף כשהגיע הדבר למעשה, שלח אותו מעם פניו בבושת פנים עם רובל בודד וגלמוד... הוא היה סמוך ובטוח במכתב זה שממנו תבוא הישועה מצרתו הגדולה, והשליך את כל יהבו על המכתב הנדיר שהצליח לקבל מן הצדיק, ואשר נכתב במיוחד עבורו בכתב יד קדשו. והנה עתה התברר שאין כאן ולא כלום. לבו נשבר בקרבו, ובקושי סחב את עצמו בדרכו חזרה, הוא יצא את העיר בעצלתיים בלב כואב ודואב, וכשדמעות רותחות זולגות מעיניו החל בוכה ומתחנן בפני אביו שבשמים, הוא דיבר ממעמקי לבו לפניו יתברך, ושטח את כל מרי ליבו הקשה, מתברר אפוא, תינה האיש את צערו בבכי שלאחר ייאוש, שאין שום דבר בעולם שיוכל להושיעני מן העניות הקשה ומרה, אם גם מכתב נדיר ומיוחד שכזה לא הועיל כלום, הרי שאין שום דבר בעולם שיוכל להושיע, רק נס מן השמים, רק אתה יושב מרומים הזן ומפרנס מקרני ראמים עד ביצי כינים, אתה היחיד בעולם שיכול לעזרני, אנא ראה בצרתי ובשברון לבי ושלח נא את ברכתך הנאמנה.

כך היה העני הולך בדרכו כמה שעות טובות, בוכה ומתפלל ומבקש, ולבו קשה ומר עליו מאוד. לפתע באחת נעצר בפתאומיות ממחשבותיו הנוגות, הוא ראה נכחו כרכרה הדורה רתומה לסוסים אבירים המגיחה מולו ושועטת ממש אליו, נראה היה שמישהו רודף אחריו ומחפש אותו. כשהתקרבה הכרכרה והשיגה את האיש, נעצרה על ידו בבת אחת, שליח מיוחד מאת הגביר העשיר קפץ מתוכה וניגש היישר אל העני בשמחה רבה ואמר: ברוך השם שמצאתיך פה, הנה אדוני העשיר שלחני לחפש אחריך בכל דרך, והוא שלח עבורך מעטפה זו. ובאומרו תחב בידו מעטפה תפוחה מלאה ומרשרשת של כמה אלפים טבין ותקילין, שהיו בה הרבה יותר מן הנצרך להוצאות הנישואין בלבד. הוא קיבל גם את פרנסתו מן המוכן לכמה שנים טובות ומסודרות מראש. העני שמח מאוד על התשורה הפתאומית והבלתי צפויה הזו, אך מאידך התפלל על התנהגותו המוזרה של העשיר הגדול, הלא הוא אדם פיקח וחכם. ומדוע מתחילה כשהגיע עם המכתב בידו הוא פטרו בקרירות מופגנת וברובל אחד ויחיד. ופתאום לאחר כמה שעות שינה את דעתו והוא רודף אחריו לשלוח לו הון עתק שכזה, הסקרנות והתימהון הציקו לו מאוד, עד שהחליט שהוא מוכרח לעמוד על פשר הדבר, הוא הסתובב אפוא בחזרה והחיש פעמיו שוב אל אותה העיר, התדפק על דלתי העשיר אשר שמח מאוד לקראתו, והכניסו באהבה ובכבוד גדול אל ביתו.

הזן ומפרנס ומכלכל מקרני ראמים עד ביצי כינים

מסופר על יהודי עני אחד שבא אל הרדה"ק רבי מ"מ מקוצק זיע"א, והשיח את דאגתו בפניו, שהנה בתו הבכירה בגרה והגיעה לפרקה, והיא יושבת וממתנת זה עידן ועידנים, ולרש אין כל. נכמרו רחמיו של הרבי על העני, וכתב עבורו כתב בקשה לאחד העשירים מאנשי שלומו הגר בעיר רחוקה, במכתב פירט הרבי בקיצור את תלאות האיש וגודל עניותו, וסיים בבקשה לקבל את העני המוסר כתב זה בסבר פנים יפות, ולסייע בעדו בגוף ובנפש ובהוצאות הנישואין הנצרכים לו בכבוד. הרבי חתם את המכתב בחתימת יד קדשו, מסרה ביד העני והורה לו לנסוע היישר לבית העשיר, ולבקש מלפניו שיעזור לו בצרתו לו צר. בהעדר מעות לתשלום שכר הנסיעה בעגלה, שירך העני את רגליו יום אחר יום, עד שכעבור שבועיים ימים מלאים טורח ועמל הדרך, הגיע לאותה העיר וסר מיד לבית העשיר. הוא כבר ייחל וציפה מאוד לקבל את הסכום הנצרך לו, ובהיותו מצוייד במכתב נדיר שנשלח מצדיק הדור במיוחד עבורו, התהלך בהרגשה כמי שהממון כבר מונח בכיסו, ורצה כבר לשוב אל ביתו ולהתחיל לעסוק בנישואי בתו כראוי לה.

לשמחתו הוא מצא את העשיר בביתו, כאשר שמע שהוא מגיע אליו בשליחותו של הרבי, נענה מיד וקבלו בכבוד ובסבר פנים יפות, והזמינו לשבת עימו בטרקלינו. העני נכנס ברוב חשיבות, ומיד הוציא מחיקו את המכתב המהולל והגישו בפני העשיר. כראות העשיר את כתב יד קדשו של רבו המופנות ישירות אליו, שמח מאוד והודה נרגשות לעני על שזיכרו באיגרת זו הנעלה וחשובה בעיניו עד מאוד. ישב העשיר וקרא את המכתב הקצר בעיון רב כמה וכמה פעמים, ודקדק בו בכל תיבותיו ואותיותיו, כחסיד קוצק נאמן ידע היטב שאין שום אות ותג מיותר בדברי הרבי ויש לטרוח בהבנתו, הוא נראה כמעמיק רבות במחשבותיו גם במה שנטמן בין השיטין והתיבות. ובהיותו איש חכם ונבון חתר להבין דבר מתוך דבר, ולגלות גם את מה שלא נאמר במפורש, והנה עם סיומו ללמוד את האיגרת הקדושה, הניחה בכבוד וביראה על גבי השולחן, ובפנותו אל העני אשר ישב כל העת בדממה והמתין בדריכות רבה, הוציא רובל כסף אחד ויחיד ונתנו בידו של העני, ופטרו הימנו לשלום.

העני יצא מן הבית בתדהמה מלא אכזבה ומרירות קשה, הוא היה המום ולא ידע את נפשו, בשביל זה טרח את כל הטרחות הללו? בשביל רובל אחד בלבד? וכי בשביל כך טרח

משל ונמשל

מעלתו וצניעותו של העניו

כשאנו רואים איש צנוע ונחבא אל הכלים שייף ועייל שייף ונפיק, אנו חושבים בלבנו מה יפעל אדם זה בענוותנותו היתירה, הרי אין הוא מעורב עם הבריות, ויש ואפילו מקילים בכבודו, ולעומתו בעל הגאווה שקומתו זקופה תמיד, והוא מבקיע לו דרך בראש, הוא ראשון המדברים והוא הקופץ בכל מקום בראש, ודאי שהוא יראה עולמו בחייו, אולם אין הדבר כן.

משל למלך שהיו לו שני בנים ושלחם על פני מדינות ללמוד הליכות עולם, ושלח את האחד למדינה אחת בכבוד גדול ברוב פאר והדר כיאות לבן מלך גדול, ואת השני שלח כאיש פשוט כמעט בביוזין עד שלא נודע אפילו כי בן מלך הוא, והנה הראשון ראה את המדינה והיא טובה ויאה לה להיספח למלכות אביו, התחיל לדרוך עליה ברגל גאוה, לדרוש כבוד בפיו, עד שפתח במלחמה איתה, אולם כשבני המדינה ראו את טיבו של בן המלך, מיד עמדו על דעתו וכוונותיו כלפי מדינתם כי הוא מבקש להשתלט עליהם, מיד קמו עליו כאיש אחד וניצחו אותו וגירשוהו מן המדינה, והוא חזר אל המלך אבל וחפוי ראש. ואילו הבן השני בא למדינה אחרת כאיש פשוט והיה נכנע לכל והתערב עם הבריות, הראה את חכמתו כיאות לבן מלך, עד שלב כולם דבק בו לאהבה אותו, וברוב חכמתו וטיב מעשיו נתחבב כל כך על בני המדינה, עד שלא הרגישו כלל כיצד הוא מתנשא ועולה בעיניהם וכובשם בהכנעתו וענוותנותו, וכשחזר ובא לפני המלך הביא לו שי את המדינה הזאת וגם עוד כמה מדינות שנלוו אליו מרוב אהבתם אליו.

כן הדבר בענין העניו הנכנע ובעל הגאווה, בעל הגאווה ניכר מיד ואין הוא יכול לשרור בגאותו אלא זמן קצר בלבד, אולם הנכנע והעניו, אם כי בזמן הראשון אין מכירים אותו ואין נשמעים לו, הרי במשך הזמן עומדים על טיבו ועומדים על אופיו ומקבלים מרותו ברצון.

בשם הבעש"ט הקדוש זיע"א

"הלא זהו האיש שהביא לנו פריסת שלום ואיגרת מיוחדת מבית הרבי", אמר העשיר לבני ביתו ולא הסתיר את שמחתו הגדולה בו. השתוממותו של העני גברה והתחזקה והוא שטח את פליאתו הגדולה בפני החסיד העשיר, מה קרה כאן? מדוע זה שינית פתאום את דעתך מקצה לקצה בתוך מספר שעות? ואם מתחילה לא רצית לתת לי כי אם רובל אחד בלבד, איך פתאום נתת סכום עצום שכזה? ענה לו העשיר בטוב טעם ודעת, טעות היא בידך, אני לא שיניתי את דעתי כלל וכלל, ברם, מתחילה כשבאת לפני עם מכתבו הנפלא והנאמן של רבינו הקדוש, ולמדתי בו בעיון, הבנתי מתוכו את אשר נרמז לי בין השיטין, שיש לדאוג גם לנפשך ונשמתיך ולא רק לכסף בלבד, כדרכם של הצדיקים הקדושים, בכל בקשה גשמית שבאה לפניהם, לרדת גם לשורשה הרוחני מהיכן משתלשלת צרת הגוף הזו בשורש שבנשמה. והרבי רומז במכתבו על כך שצרתך בממון נובעת מחוסר אמונה וביטחון בהשם יתברך, שמידת הפרנסה כמידת האמונה, ומי שאמונתו רופפת, גם פרנסתו כן, ושיש לחזק בכך את האמונה והתקווה והביטחון במי שהיכולת בידו.

לפיכך נאלצתי מתחילה לשלחך מעמי בבושת פנים, על אף שהיה קשה לי מאד להעמיד פנים כמי שלא נענה למכתב בקשה מיוחד מן הרבי, ובכך נשבר לבך בקרבך, כאשר נוכחת שאף מכתב מיוחד שהצלחת לקבל מגדול הדור אינו מועיל מאומה, ומתוך כך זכית להכיר האמת שאין לבטוח ולהאמין בשום גורם אחר, כי אם בשם יתברך בכבודו ובעצמו, אשר הוא משפיע ברצונו ומברך למאמין ולבוטח בו, דרך ברכת עבדיו הצדיקים. ורק אחר ששפכת שיח בתחנונים כנים מעומקא דליבא לפני קונך, ונתחזק איתן בלבך הביטחון בצור עולמים ברוך הוא, ונמצאת ששורש צרתך שבנפש ובנשמה נתרפאה, אז יכולתי גם להמשיך בתוצאת ישועת הגוף ועזרת הממון שנצרך לך. ועתה סע נא לביתך לשלום ויהי ה' עמך, ומכאן והלאה בעזרת השם תרום קרנך בכבוד כברכתו הנאמנה של הרבי הקדוש הנרמות מתוך מכתבו, כפי שהבנתי בו. רק זאת תדע ולא תשכח לעולם לשטוח תפילתך ויהבך רק בו יתברך, ולבקש תמיד מלפניו על הצלחתך בכל דבר, כי הוא לבדו הזון ומפרנס ומכלכל מקרני ראמים עד ביצי כינים. נסע האיש לביתו והשיא את בתו בכבוד גדול ומאותו היום התגלגל מזלו לטובה והיתה הברכה מצויה תמיד בביתו, ונהפך לאיש חסיד נאמן, כשאינו שוכח לעולם מה הביאו לכלל זו הגדולה, ונעשה איש מאמין ובוטח בהשם תמיד בביטחון איתן.

צ'ין אדם לחברו

מחול לך

איתא בשם החיד"א הקדוש זיע"א: שמעתי מרבי חיים בן עטר בעל אור החיים הקדוש זיע"א: מעשה בעשיר מקורב למלכות שזולזל בכבודו של אחד מתלמידי החכמים שבעיר, פנה ה"אור החיים" לאותו תלמיד חכם ובקשו למחול לעשיר ולהתפייס עימו, השיב תלמיד החכם שמיד כשולזל בי העשיר, מחלתי לו ונודרתי למחול, כיוון שבזוהר הקדוש נאמר, שחטאיהם של ישראל מכבידים על כנפי השכינה, ואם כך בכל רגע ורגע בו אינני מוחל לאותו עשיר, יש צער לשכינה מהכבדה נוספת הנגרמת בגללי, מיהרתי איפוא למחול לו ועל ידי כך למנוע צער מהשכינה. שמע ה"אור החיים" את הסברו של אותו תלמיד חכם ושיבח אותו מאוד.

להקשיב לכל יהודי

מעשה בהרה"ק רבי חיים מבריסק זיע"א, שהלך בימות החמה להתרחץ בימה של ליבוי, יום אחד ראה אותו אחד ממקורביו יושב בבית המדרש בקרן זוית, ומשוחח עם הדיוט שבהדיוטות, רבנו, אמר לו הלה אחר כך, כלום יש דברים בינו להדיוט זה שאינו שונה אלא בתהלים, השיב לו רבי חיים: אתם רואים עצמכם גדולים וטובים ממנו, ואינו לפי כבודכם לספר עמו, אבל אין אתם מעלים על הדעת שמא לבו של זה מלא דאגות ואין לו אדם להשיחן לפניו.

הכרת הטוב

מספרים על הרה"ק רבי חיים מוואלוז'ין זיע"א שלא חתם אף פעם על חרם כלשהו נגד חסידים, והרה"ק מבריסק זיע"א אמר פעם, כי הסיבה לכך היתה כי ר' חיים זכה פעם לטובה גדולה מאוד מאחד האדמורי"ם החסידיים, והוא סבר כי כמו שמשה רבינו לא יכול היה להכות את היאור והאדמה, מחמת שהם עשו לו פעם טובה, כן אסור גם לו לכתוב משהו נגד החסידים, אחרי שפעם קיבל טובה מרבי חסידי.

בוא מיד אל תבזבו אף רגע

מסופר: מנהיג יהודי חשוב טילפן אל הרה"ק רבי משה פיינשטיין זיע"א, ובקש להביא עמו מבקר. ר' משה ענה שהוא חולה וקשה לו אך ישמח לראותם בעוד ימים אחדים. המטלפן אמר שהאדם שהוא רוצה להביא עמו, החל בשביתת רעב כדי לפרסם את מצוקתם של יהודי ברית המועצות. כאשר שמע זאת ר' משה, אמר: בוא מיד אל תבזבו אף רגע, השנים הגיעו אל דירתו, שם כבר ציפה להם ר' משה, הוא אמר לאורח הצם שאסור לו לסכן את בריאותו בדרך זו, למרות מטרתו האצילית. אח"כ בקש את הרבנית שתגיש לשולחן דברי מזון, ועמד על כך שהאורח יפסיק את צומו ויחפש דרכים אחרות לעזור לאחיו הנמצאים ברוסיה, ודבריו נתקבלו.

תילולא דצדקיא

שבת קודש כ"ג אדר הרה"ק רבי חיים חייקא מאמדור ב"ר שמואל (תלמיד המגיד - תקמ"ז) הרה"ק רבי יצחק מאיר ב"ר ישראל מגור (חידושי הרי"ם - תרכ"ו) הרה"ק רבי יצחק יעקב מביאלא ב"ר נתן דוב (דברי בינה - תרט"ו)

יום ראשון כ"ד אדר

הרה"ק רבי יצחק ב"ר חנוך העניך מאלעסק (תרט"ד)

יום שני כ"ה אדר

הרה"ק רבי אברהם גרשון מקיטוב ב"ר אפרים (גישו של הבעש"ט הק' (תקכ"ה)

יום שלישי כ"ז אדר

הרה"ק רבי אליעזר ליפא מחאמעלניק ב"ר אלימלך מליזענסק (תק"ע) הרה"ק רבי אהרן ב"ר שמשון (ד"ר גארדאן תלמיד המגיד - תק"ע) הרה"ק רבי איתמר הכהן מדויקוב (תלמיד הרה"ק רבי ארון לייב מפרעמישלאן)

יום רביעי כ"ז אדר

הרה"ק רבי ישעי' שור אב"ד יאס ב"ר משה (כליל תפארת - תרל"ט) הגה"ק רבי יוסף שאול נאטאנזאהן ב"ר אריה לייבוש (שואל ומשיב - תרל"ה)

יום שישי כ"ט אדר

הרה"ק רבי שלמה הכהן מראדומסק ב"ר דוב צבי (תפארת שלמה - תרכ"ז) הרה"ק רבי יואל בעער מראצפערט ב"ר יעקב שלמה (תש"ן)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נחמיה הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "ב"ר אורי" ו"פרטים ייסמי הדרים" על המצוות.

לעבור בפני המתפלל (ו')

א) מי שרוצה לומר תחנון בנפילת אפים, וחברו מתפלל כנגדו, יזוז קצת לצדדי המתפלל, ואם אינו יכול לזוז לצד, יאמר תחנון ויפול על פניו בעמידה. (משנה ברורה סימן קל"א, ס"ק י')

ב) אם עוסק בקריאת שמע וברכותיה, או מתיקוני התפילות, מותר לכתחילה לישב בארבע אמות של מתפלל. (שבלי הלקט, סימן כ"ה, בשם רב האי גאון, בה"ג פ"ד דברכות, ומובא בתוס' ברכות דף ל"א ע"ב, בד"ה מכאן שאסור

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-714471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר"
הסוכן החרדי שלך להשכרת רכב
מכל החברות 052-7655-222

לע"נ

הרה"ק רבי יואל בעער מראצפערט זיע"א
ב"ר יעקב שלמה זיע"א
נלב"ע כ"ט אדר תנצב"ה

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שמיני

השאלה הזו בעוד שנה... התברר שכוונתו של רבי ניסים בתשובתו זו היתה: מכיון שבעל התשובה נכנס עתה ללמוד בישיבה, מן הסתם במהלך השנה יתחזק ויתעלה יותר ויותר בלימוד התורה ושמירת ההלכה, ואז כעבור שנה של לימוד והתעלות יבין שההרגש שלו לכלים הללו אינו אלא הבל וריק והרגש קדושת התורה תגבר על כל רגש אחר, וממילא השאלה תתבטל מאליה. ואכן כך הוי: האיש התעלה בתורה ויראת שמים עד שבסוף השנה הבין שאין הוא צריך להשתמש בכלים ואין לו כל בעיה לוותר עליהם. (חוט השני)

"ואל בני ישראל תדבר לאמר" (ט, ג)

משה רבנו מצווה את אהרן הכהן בתחילת פרשתנו, "קחו שעיר עיזים לחטאת".

המילה 'לאמר', משמעותה להעביר את הדברים הלאה, לאחריים. אולם אם אהרן הכהן מצווה על ידי משה להעביר את הדברים לישראל - למי יעבירו הם הלאה? זאת ועוד, המילים "תדבר לאמר", הן כפל לשון. מדוע יש צורך בשתייהן בזו אחר זו?

*

"רחמנות על יהודים", נאמן הגאון רבי אליהו לופיאן. "אולי נחזור? אני לא יכול לראות אותם מחללים שבת

בנסיעה ברכב".

הגאון רבי משה אהרן שטרן, לימים משגיח בישיבת 'קמניץ', שהתבקש ללוות באותה שבת אחר הצהריים את המשגיח רבי אליהו לופיאן לישיבת 'חברון' לתפילת מנחה של שבת, הציע: "אולי כדאי להזדרז בדרך במקום לחזור? הרי כבר עברנו את רוב הדרך".

רבי אליהו נאנח אנחה שוברת לב, ובצער רב הסכים. ניכר היה שהקושי לראות יהודים עוברים על רצון ה' כואב לו עד עמקי הנפש.

ניסה הגאון הישיש להחיש את צעדיו כדי לא לראות יהודים מחללים שבת, אולם באותו רגע עצר לידם רכב וראשו של צעיר השתרבב ממנו וביקש בעברית צחה הכוונה: "כיצד מגיעים לרחוב יפו?"

"ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל" (ט, א)

אמרו חז"ל במדרש (תנחומא יא): "אמר רבי עקיבא נמשלו ישראל לעוף, מה העוף הזה אינו פורח בלא כנפיים, כך ישראל אינם יכולים לעשות דבר חוץ מזקניהם". זקנים היינו זקן שקנה חכמה, כמו שנאמר על אברהם אבינו "ואברהם זקן" ועל יצחק "ויהי כי זקן יצחק" וביארו חז"ל "זקן ויושב בישיבה", דאמר רבי חמא ב"ר חנינא, מימיהן של רבותינו לא פרשה ישיבה מהם, היו במצרים ישיבה עמהם שנאמר "לך ואספת את זקני ישראל", היו במדבר ישיבה עמהם שנאמר "אספה לי שבעים איש מזקני ישראל" (יומא כח:).

כתב המאירי (משלי טו כג): "צורך העצה גדולה היא עד מאוד, כי לפעמים יזדמן שהצליח

האדם באיזה ענין, ויחשוב שאם יעשהו עתה גם כן יצליח בה, ויחטא בזה לפעמים... כי העתים אינם שוים, ויצליח האדם בעת מן העתים בענין אחד שיפסיד בו בזמן אחר... ולכן צריך האדם להתייעץ תמיד עם הזקנים אשר עבר עליהם נסיונות הימים - בישישים חכמה".

אחד הרבנים הידועים סיפר מעשה שאירע לו עם הגאון רבי ניסים קרליץ שליט"א: מעשה בבעל תשובה שקיבל מתנה יקרה

מהוריו שעדיין אינם שומרים תורה ומצוות, הרבה כלים יפים ומהודרים שהם השתמשו בהם.

הלך הבן ושאל את הרב בעל המעשה, מה דינם להכשירם?

הרב השיב לו שמכיון שיש בהם כלים העשויים מחומרים בחשש שהם כדין כלי חרס, והשתמשו בהם בעירו מכלי ראשון וכי אין להם תקנה ואי אפשר להכשירם.

אותו בעל תשובה נתעצב על לבו, גם על ההפסד הגדול, וגם שהיה לו רגש מיוחד אל הכלים הללו מבית אבא ואמא.

הרב שחשש שמא ישבר הלה ולא יעמוד בנסיון, אמר לו: בא ונשאל את הגאון רבי ניסים קרליץ כדת מה לעשות. השיב לו רבי ניסים תשובה קצרה ומפתיעה: "תחזור עם

"אליה" לא יגש!

ישנו מזמור בתהלים (צא) שבלשון הגמרא (שבועות טו:): נקרא "שיר של פגעים", כלומר, מטרתו להגן עלינו מפני פגעים: "ישב בסתר עליון בצל שדי יתלונן... כי הוא יצילה מפח יקוש מדבר הוות... ותחת כנפיו תחסה" וכו'.

בתוך מזמור זה ישנו פסוק מפלא: "יפל מצדך אלה ורכבה מימינה אליה לא יגש".

כשאדם נמצא בסכנה, מסביבו נופלים אנשים מתים, ממש טרגדיה נוראה - במצב כזה מצוה עליו התורה לבטח בה: "אליה לא יגש" - כל הסערה שסביבו אינה נוגעת אליו כלל.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שמיני

להוכיח לפעמים זו לא רק מצווה, אלא אף חובה, ותוכחה היא אף פעם לא דבר מחמיא, בעיקר לא כשהיא נכונה... אולם גם כאשר חייבים להוכיח ואין ברירה אלא 'לדבר' דיבורים קשים, עדיין התוכחה צריכה להיות מתוך מקסימום התחשבות ורגישות לזולת. "תדבר לאמר", בלשון רכה. (במחשבה תחילה)

"זה הדבר אשר ציווה ה' תעשו וירא עליכם כבוד ה'" (ט, ו)

הד"ר רבי חיים דוד ברנהרד חזר בתשובה בהשפעת רבי דוד מלעלוב, ונעשה צדיק גדול, שזכה לכינוי 'האדמו"ר הרופא'.

כאשר החליט לשמור תורה ומצוות, מיד פתח רבי דוד ודיבר עמו בעניינים נשגבים בעבודת הבורא. שאל בעל התשובה הטרי: איך הוא מדבר עמו על דברים נשגבים כאלה, בשעה שאך לפני זמן קצר היה שקוע בעוונות, ועדיין לא תיקן את עצמו? השיב לו רבי דוד: "כך היה גם אצל בני ישראל במצרים, שהיו שקועים במ"ט שערי טומאה ועבדו עבודה זרה, וכעבור זמן קצר נצטוו לבנות משכן שבו ישרה הקב"ה עצמו.

על כך אמר להם משה: 'זה הדבר אשר ציווה ה' תעשו' - ברגע שתקבלו עליכם לציית לציווי ה', מייד 'וירא עליכם כבוד ה'" - השכינה תשרה בתוכם".

"ותצא אש מלפני ה'" (י, ב)

אמרו חז"ל (עירובין סג): רבי אליעזר אומר לא מתו בני אהרן אלא על ידי שהורו הלכה בפני משה רבן... ותלמיד אחד היה לו לרבי אלעזר שהורה הלכה בפניו. אמר רבי אליעזר לאימא שלום אשתו, תמה אני אם יוציא זה שנתו ולא הוציא שנתו. אמרה לו: נביא אתה? אמר לה: לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי אלא... כל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה.

סיפר הגאון רבי שמחה יוסל ברוירא זצ"ל: אחד מגדולי הרבנים בארה"ב, היה מעורב

במקום לקבל מענה, ראה הנהג לתדהמתו את היהודי המבוגר פורץ בבכי עז. תוך שרבי אליהו נשנק מבכי, אמר לנהג: "איך אוכל לומר לך דבר שאסור לך לעשות בשבת? הלא יהודי אתה ויהודי מצווה לשבות.

"מצד שני", הוסיף הרב לופיאן לתנות את צערו בדמעות באוזני הנהג הנדהם, "איך אוכל להימנע מבקשת עזרה כאשר יהודי מבקש???"

רגעים ארוכים של דממה נקפו. בהם נשמע רק בכיו של רבי אליהו לופיאן נישא ברחוב.

לפתע יצא היהודי מן הרכב. הוא ניגש אל רבי אליהו בהכנעה ובלב נרגש אמר: "אמא שלי צועקת עלי כל שבת שאני מחלל שבת. גם יהודים אחרים בשכונתי מוכיחים אותי תמיד בלשון קשה על כך שאינני נמנע ממלאכה ביום השביעי.

"מתוכחות, רבי, אינני מתרגש כבר. אולם תוכחה כזו כנה ואמיתית כמו שקיבלתי מכם, מעודי לא שמעתי. בטוח אני שהרב מתכוון לטובתי. ובכן, מבטיח אני: מהיום והלאה לא אסע עוד בשבת..."

*

רבנו חיים בן עטר, ה'אור החיים' הקדוש, לומד פשוט מדיוק לשון הפסוק, אנו נביא חלק מדבריו בלשונונו. אך לפני שהוא מבאר את כפל הלשון, הוא שואל שאלה קודמת יותר: מדוע

בכלל משה מצווה להגיד לאהרן לדבר אל בני ישראל? מה פשר שרשרת זו בהעברת דברי ה' אל בני ישראל.

הסיבה היא, מבאר ה'אור החיים', משום שאהרן הוא זה שעשה עבור עם ישראל את העגל, לפיכך הוא זה שצריך ליטול חלק בתיקונו. הוא יצווה אותם על קרבן החטאת שיכפר על חטא העגל.

ובשתי לשונות נצטוו אהרן לדבר אליהם: "תדבר לאמר", האמירה כאן, אין משמעותה להעביר את הדיבור הלאה, אלא אהרן נצטוו להעביר את ה'דיבור' הקשה, התוכחה לישראל - על שחטאו בעגל - בלשון רכה, 'לאמר'.

למה בלשון רכה אם הם חטאו? יען כי על ידם הוא נבחר לכהונה ועלה לגדולה.

לעי"נ האשה החשובה מרת
מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שמיני

הגרי"ח זוננפלד, בענוותנותו, קיבל באהבה את תוכחתו של הלה ומיד יצא מבית הכנסת, ושם המשיך להשיב לשואליו, ומהיום ההוא והלאה, לא התעכב אחר התפלה בבית הכנסת, אלא יצא והשיב בחוץ לכל הפונים אליו. (בית ישראל)

"בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד" (י, ג)
בגטו קאמרנא היה הרה"ק רבי ברוך ספרין מקאמרנא זיע"א מעודד את רוחות היהודים הנדכאים. הגטו היה תופת פשוטו כמשמעו, דם יהודי ניגר כמים, והמוח היהודי רצוף מעוצם הדכדוך.

אמר הרבי ליהודים שסבבו אותו וחיפשו קורטוב של נוחם, הנה אמר הקב"ה

כשהמית את נדב ואביהוא שני בני אהרן "בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד", כלומר, אצל פשוטי כל העם יהיה הדבר מוקשה וכבד, למה פגעה מדת הדין דווקא בבני אהרן, ואילו בין קרובייהם בני בינה היודעים סוד הנהגתי, לא זו בלבד שלא תבצבץ תמיהה כל שהיא, אלא שעוד יתקדש שמו בזה כי אין חקר לעומק הדין. ובכן, פנה הרבי אל

מקרוביו, בעידן הזעם, הבה ונהיה מן הקרובים לרבש"ע, ובל נקשה קושיות, נקבל הכל באהבה.

"וישמע משה וייטב בעיניו" (י, כ)

מסופר על היהודי הקדוש מפרשיסחא זיע"א, שהיה בימי נעוריו מלמד בכפר אצל בעל הבית אחד. במשך הזמן כשכבר נתפרסם היהודי הקדוש, חלה בנו של אותו בעל הבית בעיניו, ודרש ברופאים ולא הועיל מאומה.

והנה שמע בעל הבית, שאותו אדם שהיה לשעבר מלמד שלו, משמש כרבי ומנהיג בישראל, ונסע אליו עם בנו החולה, ושמו של החולה היה משה.

בבחרותו במחלוקת שהתגלעה בישיבת סלבודקה, בקובנה דליטא.

לימים בתו התחתנה, ובנתה את ביתה, אולם פגעי הזמן שלחו בה את ידם, עד שלימים זנחה את ביתה וילדיה, והתחתנה עם גוי כושי רח"ל.

כשהגיע פעם אותו רב לביתו של הגאון רבי יעקב רודרמן זצ"ל, פנתה אליו אשתו של רבי יעקב ואמרה לו: "העדיין הנכם זוכרים שכאשר היתה בשעתו המחלוקת, ישתם פעם יחד עם עוד בחורים ושוחתם על אודות המחלוקת, ובתוך כך נכנס למקום המשגיח הגה"צ רבי אברהם גרודזינסקי זצ"ל, וכשראית אותו נכנס, אמרת בלחש ביטוי חריף של חוסר כבוד אודותיו... "מי יודע" - סיימה - "אם לא בשל כך התרגשה ובאה עליך צרת הבת הנוראה הזו"..."

כאשר שמע זאת אותו רב חשוב, פרץ בבכי מר, ואמר לרבנית כי דבר זה פרח מזכרונו כליל, ואכן כל הימים תמה לעצמו על מה ולמה בא עליו האסון הגדול הזה, וכעת בהזכירה לו אותו מעשה חמור, בטוח כי אכן צודקת היא בהשערותיה.

"ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דיבר

ה' לאמר בקרובי אקדש... וידם אהרן" (י, ג)

קיבל שכר על שתיקתו, ומה שכר קיבל, שנתייחד עמו הדיבור, שנאמר לו לבדו פרשת שתויי יין. (רש"י) כתב השל"ה הק': מזה ילמד כל אדם לבל ימאוס במוסר ויקבל באהבה.

מדי יום ביומו, לאחר התפלה, היה משתרך תור ארוך של אנשים שהיו באים לשאול בעצתו של רבה של ירושלים הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל.

הוא היה נשאר במקומו בבית הכנסת ומשיב בסבלנות ובהארת פנים לכל אחד ואחד.

יום אחד נכנס יהודי לבית הכנסת וכאשר ראה כיצד משיב הרב זוננפלד לשואלים, לא שלט ברוחו והחל לזעוק: הכיצד מדברים בבית הכנסת דברים בטלים!?

עד שֶהִבְנֵתִי: אֵין כָּאן כָּל שְׁאֵלָה לְמִי הַדְּבָרִים מְכֻנָּיִם. כָּל מִי שֶׁנֶּעְמַד מוֹל הַתְּמוּנָה, או אֶפְלוּ מִצְדָּה וְחָשׁ שֶׁהֵיךְ מְכֻנָּת אֱלֹו - הִיא אַכְנ מְדַבֶּרֶת אֱלֹו!
כָּל יַחִיד וְיַחִיד הַמְתְּבוּנֵן בְּמַלְיִם בְּשַׁעָה שֶׁהוּא אוֹמֵר "יִפֵּל מִצְדָּה אֶלְף וְרִבְבָה מִימִינְךָ אֱלִיךָ לֹא יִגָּשׁ", וְכַבֵּיכּוֹל שׁוֹמֵעַ שְׁמַדְבָּרִים אֱלֹו - בְּאֵמֶת אֱלֹו מְכֻנָּוֹת הַמַּלְיִם "אֱלִיךָ לֹא יִגָּשׁ"! "מִצְדָּה אֶלְף וְרִבְבָה מִימִינְךָ" מְכֻנָּן לְאֵלוּ שְׁאִינָם אוֹמְרִים קֵאפִיטֵל תְּהִלִּים זֶה, וּמִמִּילָא גַם אֵינָם זֹכִיִם לְשִׁמְעַת אֶת הָאֱמִירָה "אֱלִיךָ לֹא יִגָּשׁ".

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

לעי"נ הרב הגאון
נפתלי הרץ ב"ר יונה משה זצ"ל
י"ד אדר שני תשפ"ב

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שמיני

פעם אחת יצא הרב רבי אברהם דנציג (בעל חיי אדם), מחותנו של הגר"א למערב אירופה לרגל מסחרו. כשחזר, נכנס תיכף לבית מדרשו של הגר"א כדי לקבל ממנו ברכת שלום.

כדרכו של הגר"א שלא להבטל מלימודו נכנס עם רבי אברהם בשיחה חטופה, ושאל אותו: האם שמע איזה דבר חכמה במערב אירופה? השיב לו הרב דנציג, כי בהיותו במערב אירופה שמע כי כמה מחכמי אומות העולם נתווכחו ביניהם מאיזה זמן יש להתחיל בחינוכו של הילד. נחלקו הדעות ביניהם, אחד מהם אמר כי כשנמלאו לילד שלש שנים צריכים כבר להתחיל ולעסוק בחינוכו, והשני אמר כי החינוך ראוי לו שיתחיל במלאת לילד חמש שנים, ובא השלישי ואמר כי לדעתו צריכים להתחיל לחנך את הילד עשרים שנה קודם שנולד, כלומר: צריכים בראשונה לחנך את ההורים כי הם במעשיהם משפיעים על הילד לטובה או לרעה,

שמע הגר"א ואמר לו: כבר עמדו חכמינו על זה בש"ס (יומא פב, ב) וסיפרו לנו על שתי נשים מעוברות שאחזו אותן בולמוס ביום הכיפורים, לחשו להן באזניהן כי היום, יום הכיפורים הוא.

אחת שמעה לקול הלחש ולא אכלה - וזכתה ויצאה ממנו רבי יוחנן, ואולם השניה לא צייתה למה

שלחשו לה - ויצא ממנה שבתאי אוצר פירי, שהיה רשע. רואים אנו כי הילד הושפע ממעשה אמו עוד לפני שנולד. שאל הרב דנציג את הגר"א אם יש מקור לדבר זה בתנ"ך, והשיב לו הגר"א כי בגמרא שם (פג, א) איתא מקור לזה בספר תהלים (נח, ד) "זוררו רשעים מרחם", ולדעתי, הוסיף הגר"א חסר שם בגמרא המילה "וגומר" כי הכוונה שם גם לפסוקים שבאו אחרי הפסוק הזה, שם כתוב "אשר לא ישמע לקול מלחשים"...

ואולם, סיים הגר"א את דבריו, דבר זה נמצא גם בתורה בפרשת שמיני (ויקרא יא, מז) "להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל" שכן מילת "חיה" פירושה גם 'יולדת', (שמות א, יט) להורות כי אם באים להבדיל בין הטמא ובין הטהור צריכים לדעת כי זה תלוי הרבה באמותיהם בין ה'חיה' (היולדת) הנאכלת (שאכלה ביוכ"פ) ובין ה'חיה' אשר לא תאכל"...

(ספר הגר"א)

כשבאו לשם, התחיל היהודי הקדוש לדבר עם החולה בדברי תורה, ושאל אותו, משה, שומע אתה? השיב כן. אמר היהודי הקדוש, כתוב "וישמע משה וייטב בעיניו" ומיד התחיל לראות בעיניו ונתרפא.

"וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר אלהם דברו אל בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה" (יא, א-ב)

להבין מהו הכפילות של "לאמר אליהם", אפשר לבאר על פי מאמר חז"ל הידוע "רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להן תורה ומצוות..." (משנה מכות ג, טז) וכפי פירוש רש"י ששקצים ורמשים בין כה וכה מאוסים אצל בני האדם ועשה מהם הקב"ה איסור תורה בכדי שיקבל עליהם שכר.

המשמעות העמוקה יותר בעניין זה הוא, על פי משל

לאדם שהגישו לפניו כוס מים

ובא חבירו וירק פנימה ולא רצה יותר לשתות מהם כיוון שחבירו ירק בפנים, לאחמ"כ בא הנחש והטיל בה ארס, הנה אם נשאל את פיו מדוע אינך שותה מהמים הרי לא יענה שהסיבה היא מחמת הרוק שחבירו ירק פנימה אלא יענה שהרי יש בה ארס, על אף שגם קודם לכן לא רצה

לשתות מחמת הרוק הרי סיבה זו אינה נחשבת כלל מחמת הסיבה היותר חזקה מפני הארס.

כמו כן בציווי הזה של התורה אומרת התורה שבני ישראל צריכים להיות בדרגה כזאת שהמאכלות האסורות אמנם מאוסות עליהם אבל ציווי ה' הוא כל כך חזק שהסיבה של המאוסות לא נחשבת כלל לעומתה כמו במשל הנ"ל שהסיבה העיקרית היא הארס ולא הרוק.

זה מה שאמרו חז"ל "אל יאמר אדם אי אפשרי באכילת חזיר, אלא אפשרי ואפשרי אבל הקב"ה ציווה שלא לאכלם" (ספרא ויקרא כ כו).

לכן מדגישה התורה כאן "לאמור אליהם" שיאמרו לבני ישראל שכל הפרשה הבאה היא "וידבר ה'" מחמת ציווי הבורא. (טעם הצבי עפ"י שפת אמת)

"להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל" (יא, מז)

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת 'לכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשַׁת שְׁמִינִי - מַעֲלַת הַצְּנִיעוּת

"אֵת זֶה תֹאכְלוּ מִכָּל אֲשֶׁר בְּמַיִם כָּל אֲשֶׁר לוֹ סֹנְפִיר וְקִשְׁקֶשֶׁת תֹּאכְלוּ" (דברים יד, ט)

ושלא ידעו ממנו, ועל ידי זה יהיה לו קיום, מכיוון שהפרסום מזיק לאדם.

הגמרא הביאה לזה רמז מהלכות נגעים שהכהן צריך לראות את הנגע, ולטמא אותו. אבל אם הנגע נמצא בבית אפל שאי אפשר לראות אותו בחושך, הבית נשאר בטהרתו. לא צריכים לפתוח לו חלונות כדי שאור יכנס ויראו את הנגע, אלא משאירים את הבית כמו שהוא בלי חלונות והוא טהור.

רואים מכאן שכדאי להיות נסתר, שהרי אם הבית היה עם חלונות והכהן היה רואה את הנגע, הרי שהבית היה נטמא. מכיוון שהבית אפל ללא חלונות, הוא נשאר טהור כיוון שהנגע מכוסה ונסתר.

כך גם לגבי האדם. אם הוא רוצה להתקיים, הוא צריך להסתיר את עצמו ולא לפרסם את מעשיו הטובים ואז ייטב לו. רמז לדבר מה שאנחנו אומרים בסדר ההגדה: "צפון ברך". כלומר, מי שהוא צפון, כלומר מוסתר ולא נראה, אז הוא ברך ומבורך מפי עליון.

כך דוד המלך ע"ה כתב: "יִשֶׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן" (תהלים צא, א). ביאור הדברים שמי ש"יושב בסתר", כלומר מסתיר את מעשיו הטובים- הוא "זוכה להיות עליון".

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחס שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

צִמְתֵי לַבַּיִת

שָׁנָה	כְּנִיסַת לַבַּיִת	צִמְתֵי לַבַּיִת	יְבוּלֵי תֵבֵל
תשפ"ב	18: 19	19: 31	20: 15
תשפ"ג	18: 36	19: 29	20: 12
תשפ"ד	18: 37	19: 30	20: 14
תשפ"ה	18: 38	19: 30	20: 14

בפרשה שלנו כתובים שני סימני טהרה שצריכים להיות לדג, כדי שיהיה כשר לאכילה: כל שיש לו סנפיר וקשקשת.

הקדמונים ביארו שאם תרצה לדעת אם אדם הוא טהור, צריך שיהיה בבחינת 'סנפיר'- שמרמז על כך שהוא "שונא פאר", אחד שלא מחפש כבוד.

בנוסף צריך שיהיה בבחינת 'קשקשת'- כלומר, שעושה את המצוות ולא מפרסם אותם ברבים, אלא מכסה אותם. כל מי ששונא פאר וכבוד - מן הסתם הוא מסתיר את מעשיו ולא מפרסם אותם ברבים.

חז"ל אמרו שאין הברכה שורה אלא בדבר הסמוי מן העין. אפילו לוחות הברית הראשונים, עין הרע שלטה בהם והם נשברו, מכיוון שניתנו בקולות וברקים ובפומבי גדול וקול שופר, ללמדך שאין דבר יפה יותר מהצניעות.

בספר 'דבר בעיתו' כתב: "והנה החרישה היא לצורך הגרעין של הזרעיה להתכנסות בעפר, רמז לאדם, כשזורע איזה מצווה, צריך לכסותה מעיני בני האדם ולא יגלה לאחרים, כמו הגרעינים הטמונים בקרקע, ואז ירשישו ויעשו פרי".

זה מה שחז"ל אמרו לנו שהצלחה היא רק כאשר האדם מצניע את מעשיו. הגמרא (סנהדרין צב.) אומרת בשם רבי אלעזר: "לעולם היו קבל וקיים", לעולם תהיה עניו ותעשה עצמך אפל וחשוך. כלומר, כדאי לאדם להיות בחושך ולהסתיר את עצמו שלא יכירו

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה עמית בת טובה מיטל בת שושנה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותי בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעמה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת - פְּרָה - חֶלֶק ב'

מה עניינה של שבת פרשת פרה?

שבת: ?

תשובה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

ארבע פרשיות הן פרשות מיוחדות, שחז"ל תיקנו לקרוא בנוסף לפרשת השבוע, בארבע שבתות לאורך חודש אדר הסמוך לניסן. בשנה רגילה הקריאה נעשית בחודש אדר ובשנה מעוברת באדר ב'. השבתות עצמן נקראות בשמות מיוחדים: 'פרשת שקלים', 'פרשת זכור', 'פרשת פרה' ו'פרשת החודש'.

רבתינו אמרו מספר טעמים לקריאת פרשת פרה: א. בזמן שבית-המקדש היה קיים, הביאו קורבן פסח. לכן היתה קיימת חובה להיטהר לפני הרגל והיו נטהרים מטומאת מת. אנחנו קוראים את הפרשה העוסקת בטהרה מטומאת מת, זכר לכך.

טעם נוסף לדבר, מכיוון שבמדבר סיני, סמוך לחודש ניסן מיד לאחר הקמת המשכן, שרפו את הפרה האדומה מיד לאחר הקמת המשכן, היזו מאפר פרה אדומה על הטמאים וטיהרו אותם כדי שיוכלו להקריב את קורבן פסח בזמנו. לכן קוראים פרשה זו, כדי להתפלל לפני בורא עולם, שירחם עלינו ויטהר גם אותנו ונזכה לבית-המקדש, כדי שנוכל לעבוד לפניו.

הפוסקים נחלקו האם החיוב לקרוא פרשת פרה הוא מדאורייתא (כמו פרשת זכור) או מדרבנן (כמו פרשיות שקלים והחודש). לדעת התוספות החיוב הוא מדאורייתא וכן דעת פוסקים רבים. למרות שיש שחולקים ואומרים כי החיוב הוא רק מדרבנן, יש להחמיר כדברי האומרים שזו חובה מן התורה. לכן יש להדר בקריאה זו ולהוציא את ספר התורה המהודר ביותר שיש בבית-הכנסת. שליח הציבור יכוון להוציא את השומעים והקהל יתכוונו לצאת ידי חובה. ראוי ונכון שהנשים יבואו לשמוע קריאה זו, מכיוון שגם נשים היו צריכות להיטהר ולאכול מקורבן פסח. **מקורות:** שולחן ערוך, סימן קמ"ו וסימן תרפ"א. תוספות מס' ברכות דף י"ג ע"א, ריטב"א (מגילה י"ז ע"ב), תרומת הדשן (סי' ק"ח).

הפטרה בנביא יחזקאל מכיוון שכתוב בה: "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם" (יחזקאל לו, כה). טהרה מהחטאים והעוונות. **מקורות:** שו"ע סי' תרפ"ה ג', ילקוט יוסף ע"מ רס"ה, חזון עובדיה פורים עמ' י"ח.

אם הקורא בתורה טעה וסיים פרשת פרה בפסוק: "וְלִגְרַת הַגֶּר בְּתוֹכְכֶם לְחֶקֶת עוֹלָם" (במדבר יט, י) לא יצאו ידי חובתם. אפילו אם כבר קראו גם ההפטרה בברכותיה, חוזר ופותח את הספר תורה ומתחיל לקרוא (בברכות שלפני הספר תורה ולאחריה), מראש הפרשה עד "וְהִנְפֹּשׂ הַנֶּגְעָת וְתִטָּמָא עַד הָעֶרֶב" (במדבר יט, כב), הפסוקים שהחסיר. אפילו אם הפסיק בפסוק: "מִיָּמִים אֶל פְּלִי" (במדבר יט, יז), גם כן לא יצא ידי חובתו וחוזר וקורא כאמור. מכל מקום אם כבר בירך על ההפטרה לפניו ולאחריה ואחר כך נזכר, לא צריך לחזור ולברך את ברכות ההפטרה כשמפטיר שנית. **מקורות:** ילקוט יוסף מועדים עמ' רס"ה. חזון עובדיה- פורים עמ' כ"ו.

ציבור ששכחו ולא קראו פרשת פרה, יקראו בשבת החודש. לאחר קריאת הפרשיות יקראו בספר שני פרשת פרה בברכותיה ובספר השלישי יקראו פרשת החודש ויפטירו הפטרת פרשת החודש. **מקורות:** ילקוט יוסף מועדים עמ' רע"א. חזון עובדיה- פורים עמ' כ"ד.

חֶמְרָה עַל כְּשָׁרוֹת הַמֶּאֱכָלִים

כאשר מרן הגאון רבי יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק (הרבי מבריסק) זצוק"ל היה בשוויץ לצרכי בריאות (רבינו היה גאון אדיר. מסופר עליו כי כשהיה בן שש-עשרה שנים בלבד, כבר ידע בעל פה ש"ס עם רש"י. בשנותיו האחרונות סבל ממחלת ריאות קשה, לכן שהה מספר פעמים בשוויץ. האוויר הצח שיש בשוויץ הקל על נשימתו), התארח בביתו של גביר גדול בשם הנגיד הרב וולף רוזנגרטן צ"ל, נדיב ידוע שתּרם מהונו ליהודי ארץ ישראל. הנגיד גם היה ידוע בפעילותו להצלת יהודים מהשואה, תרומותיו למוסדות התורה, הקמת ישיבת לוצרן וישיבת 'תורת חיים' במוסקבה.

הנגיד היה מארח את גדולי ישראל, שהגיעו לשוויץ. בני הזוג אירחו אלפי אנשים. מפורסם במיוחד היה ספר האורחים בביתם, שמרן הגרי"ז כתב בו: "אילן אילן, במה אברכך", וחתם בכתב ידו. הנגיד כיבד את מרן הגרי"ז לאכול. תוך כדי האכילה, התברר לרבינו לפתע כי יש איזה שאלה על דבר מסוים מהאוכל שהוגש לו.

לא מדובר בשאלה על כשרות האוכל חלילה, אלא בחומרא מסוימת שמרן הגאון ר' יצחק זאב הלוי היה מחמיר ומקפיד על עצמו. מרן מיד נעמד והקיא את כל האוכל שאכל - בסלון הבית, על השטיחים היקרים בביתו המפואר של אותו גביר. בני לווייתו של מרן הגרי"ז חששו מאוד מתגובתו של בעל הבית כאשר יוודע לו הדבר. לאחר מספר דקות הגביר הגיע. כאשר נודע לו דבר המעשה של מרן הגרי"ז, הוא התפעל מאוד מגודל צדקותו של מרן הגרי"ז. לא רק שהוא לא כעס על מה שקרה אלא ההפך הוא הנכון, הוא עוד נקשר אל מרן יותר בעבותות אהבה.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב ישראל אברהם פורטוגל זצ"ל

האדמו"ר הרב ישראל אברהם פורטוגל (פרטיגול) זצ"ל- נולד בסקוועלן שבמולדובה (גבול רומניה) ב-י"ח סיוון ה'תרפ"ג (1923). כשהיה כבן תשע למד בישיבה בעיירה וויז'ניצא, שם התעלה במעלות התורה והחסידות. בגיל 14 עבר ללמוד בקישינב. לאחר נישואיו התגורר מספר שנים בבוקרשט. בפרוץ מלחמת העולם השנייה הוא ואביו נלקחו לגטו בצ'רנוביץ, שם עונו על ידי הנאצים. הוא ואביו ניצלו בניסי ניסים.

בשנת ה'תש"ה (1944) פעל יחד עם אביו להציל ילדים שהפכו יתומים בשואה והבית התמלא במאות יתומים. לאחר החרפת המצב בקרב יהודי צ'רנוביץ בשל רדיפות הבולשביקים, הבריחו את הילדים לבוקרשט. אביו נכלא ושחרר. בפעם השנייה אביו ורבינו נכלאו בנפרד במשך חמישה חודשים. הם עברו עינויים רבים לאחר שהואשמו בעבירות ריגול למען ארה"ב וישראל. לאחר התערבות נשיא ארה"ב ומזכ"ל האו"ם בשנת ה'תשי"ט (1958) בערב שבת 'נחמו' הם שוחררו, אבל נותרו בכלא עוד מספר ימים מכיוון שלא רצו לחלל שבת.

שנה לאחר מכן נסעו לבליה. בסוף שנת ה'תשי"ט (1958) הגיעו לארץ. לאחר כחודש היגרו לארה"ב וגרו בשכונת קראון הייטס בברוקלין שבמדינת ניו יורק. שם פתח עם אביו בית כנסת קהילתי והמשיך בהצלחת יהודים. לאחר פטירת אביו ב-ל' אב ה'תשמ"ב (1982) רבינו הוכתר כאדמו"ר השני מסקוועלן. קהל רב של חסידים התקבצו סביבו.

אהב כל יהודי ויהודי כאילו הוא בנו החביב. מסר עצמו עבור כלל ישראל. קיבל אנשים במשך שעות ארוכות. שקד על התורה הקדושה וסיגף עצמו בסיגופים ותעניות. זכה להציל רבים ולהשיבם לשורש מחצבתם. היה בשמחה תמידית. עמד כל ימיו בנשיאות מוסדותיו 'חסד לאברהם' שיסד אביו. רבים נושעו מברכותיו. מפורסם היה במתן צדקה וחסד. נפטר ב-כ"ה אדר ב' ה'תשע"ט (2019) בבורו פארק שבניו-יורק. חי כ-96 שנים. ציונו במונסי.

סבא (מצד האב): ר' ישראל אברהם (רבה של סקוועלן). **אביו:** האדמו"ר ר' אליעזר זוסיא. **אימו:** הרבנית מרת שיינא רחל (בת ר' יעקב). **אשתו:** הרבנית מרת ריזל (בת ר' מנחם שטרן, רבה של גבעת שאול בירושלים. נישא בשנת ה'תש"י). **מרבתי:** האדמו"רים אביו, ר' אליעזר זוסיא,

ר' אליעזר הגר מוויז'ניץ (דמשק אליעזר), ר' יהודה לייב צירלזון (רבה של קישינב), ר' ישראל אברהם שטיין מפאלטישאן. **ילדיו:** האדמו"ר ר' ישעיה יעקב (ממלא מקום אביו כאדמו"ר מסקוועלן, מלפנים רב קהילת 'מאור הגולה' במונטריאול), ר' מאיר (אב"ד סקוועלן וויליאמסבורג), האדמו"ר ר' אפרים חיים יהודה (מונסי), האדמו"ר ר' צבי נח (לייקווד), ר' שמואל מרדכי (אב"ד סקוועלן בורו-פארק), הרבנית לאה ליבא (נישאה לר' חיים דב שטרן, אב"ד סקוועלן, בני ברק), הרבנית חיה שרה (נישאה לר' שמעון יואל וויינברגר, דומ"ץ סקוועלן בויליאמסבורג), הרבנית נחמה (נישאה לר' דוד לייב קליגהויפט, ראש כולל סקוועלן בבורו פארק). **מספריו:** **ישם ושארית ישראל**- כתבי סבו.

קדושתו של כ"ק מרן האדמו"ר מסקוועלן זיע"א וזהירותו בענייני קדושה ושמירת עיניים היתה מופלאה. לפני כמה שנים הרבי היה צריך לעבור ניתוח בבית הרפואה, והרבי התנה עם הרופאים, שהוא מסכים שינתחו אותו בתנאי ששום אישה לא תיגע בו בכל ימי אשפוזו בבית הרפואה, רק גברים בלבד. הרופאים הסכימו על כך. הרבי נכנס לבית הרפואה ביום המיועד. הכניסו אותו לחדר הניתוחים, והתחילו להרדימו לקראת הניתוח. כשראו שהרבי כבר רדום היטב, נתנו את רשותם לאחות שהיתה שם לעזור להם, כיוון שהרבי כבר היה רדום ואף אחד לא ידע, שאישה נגעה בו.

להפתעתם ולפליאתם העצומה, **ברגע שהאחות התחילה לנגוע בו, הרבי התעורר בפתע פתאום מתרדמתו והתחיל לשאוג שהוא מתנגד נחרצות לכך. הלא הוא ביקש בדווקא ששום אישה לא תיגע בו, ולמה אינם מקיימים את הבטחתם.** הרבי אמר להם שהוא לא מסכים שינתחו אותו עד שבנו הרה"צ רבי יעקב ישעיה שליט"א יכנס לשם ויעמוד לצידו וישמור עליו ששום אישה לא תיגע בו. גם לאחר שהרופאים אמרו שאינם יכולים להכניס שום אדם זר לחדר הניתוחים בעת הניתוח, הרבי התנגד מפורשות. לא היתה להם ברירה אחרת, והניחו לבנו של הרבי להיכנס לשם. רק לאחר שנכנס ושמר על אביו, הרבי הרשה שיתחילו לעשות את הניתוח...

הרב החסיד הנעלה ר' חיים יודל אסטרייכר שליט"א, מחשובי מרביצי תורה בעיר התורה לייקווד סיפר, שידוע ש"ק מרן האדמו"ר מסקוועלן זיע"א היה מגיע להשתתף כמעט בכל חתונה וחתונה שהיו מזמינים אותו. רק בזמן האחרון, שהרבי ממרום גילו המופלג היה כבר חלש מאוד, הוחלט שהרבי לא ישתתף בשום חתונה. גם כשאחד ממשמשי הנאמנים והמקורבים אליו ביותר השיא את אחד מיוצאי חלציו, הרבי לא בא להשתתף – וזאת כדי להראות שהרבי לא משתתף בשום שמחה, יהיה מי שיהיה – לבד מנכדיו או ניניו.

"פעם", ר' חיים יודל סיפר, "בשמחת הנישואין של אחד מקרובי, הנוכחים הופתעו לראות את הרבי זיע"א מסקוועלן מגיע להשתתף בשמחת החתונה. הדבר היה לפלא גדול, שהרי היה ידוע שהרבי לא יוצא כלל מביתו לשמחות. לאחר חקירות אצל הגבאים נודע דבר נפלא. אבי הכלה נכנס עם בתו הכלה לקראת החתונה להתברך אצל הרבי זיע"א. **באמצע הכלה פרצה בבכי מר.** הרבי שאל למה היא בוכה. אמרו לרבי שהכלה אומרת ששמעה שהרבי לא ישתתף בשמחת נישואיה. הדבר כואב לה מאוד, ולכן היא בוכה."

"כשהגיע זמן החתונה, הרבי אמר לפתע להפתעת הגבאים, שהוא רוצה להשתתף בחתונה. הם השתוממו מאוד, הרי עשו גדר שהרבי לא ילך לחתונות. אפילו לשמחת החתונה שעשה אחד מהמשמשים הקרובים הרבי לא הלך. מה ראה כאן הרבי, שנחוץ כל כך לשנות את החלטתו? הרבי ענה "הרי הכלה בכתה"..."

הסיפורים מעובדים מתוך העלון הנפלא 'נועם שיח'- שיחות הרה"ג רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנטוב לייקווד

עמידה בַּנְפִּיּוֹן וּשְׂכָרָה

השר ההונגרי פנה למשרתו ואמר: "תומס, רד בבקשה למרתך והבא בקבוק יין טוב, לכבד בו את אורחינו". ליבו של ר' יצחק החסיר פעימה. גלגלי מוחו נעו במהירות, מחשבות את התרחישים הגרועים שעלולים להתממש בעוד זמן קצר.

הוא לא הספיק לחשוב הרבה, וכבר השר היטה את בקבוק היין ומזג מתוכו לשלוש כוסות. הוא הושיט שתיים מהן אל האורחים. "בבקשה, שתו", הזמין את אורחיו ללגום מהמשקה. כשראה שהם מהססים, דחק בהם: "זה יין משובח ואיכותי במיוחד. הוא עשוי מזני ענבים נדירים והתיישן שנים רבות בחביות עץ".

שני היהודים ניסו למלמל תירוץ כלשהו, אבל השר לא קיבל את ההתנצלויות. "מה, לא תכבדו אותי?" - שאל בנימה נעלבת. פניו האדימו. החיוך ששרה עליהן נמחק, וארשת זועפת באה במקומו.

הוא קם ממקומו בחמת זעם. מבטו ירה גיצים לכל עבר. "שמעו, יהודים", קולו רעם, "בעזות מצח כזאת לא נתקלתי מעולם! שיהודים ינהגו בחוצפה וידחו את הזמנתי לשתות עימם?! איזו השפלה!".

מופע האימים של האיש נמשך רגעים ארוכים. "הקשיבו לי היטב", נופף באצבע מעל ראשיהם. "אני יוצא מכאן לעשר דקות. בזמן הזה תוכלו לקבל את ההחלטה הנכונה ואז אחזור ונשתה יחד. אם תמלאו את רצוני, אני אמלא את מבוקשכם. אם לא, אהרוג אתכם בחרבי כאן ועכשיו!". האיש שלף חרב נוצצת ונופף בה מול פניהם ההמומות של השניים.

ר' יצחק קם מכיסאו. פניו היו חיוורות, אבל עיניו בערו כלפידים. קולו הבוטח הדהד בחלל החדר: "אני מברך את אלוקי על שזיכני לקדש את שמו הקדוש!". הוא הישיר מבט נוקב בשר ואמר לו: "אני מוכן למות על אמונתי!".

השר הסב את פניו לעבר היהודי השני. "ואתה? שתה והצל את חייך!", קרא לעברו. השני מצמץ בעיניו בפחד. הוא רעד כעלה נידף. המאבק בנפשו הוכרע. הוא לקח את הכוס, הגיש אותה אל שפתיו ולגם את תכולתה. השר התרווח על כיסאו בסיפוק. הוא סקר את שני היהודים במבט בוחן, וחיוך עלה על שפתיו.

אז גחן קדימה ואמר: "דעו כי כוונתי לא היתה להרע לכם. אני יודע שאסור לכם לשתות יין עם מי שאינם מבני אמונתכם. רציתי לבחון עד כמה אתם נאמנים למצוות דתכם".

"אתה, איציק, הרשמת אותי במידת נאמנותך לדתך. אדם שנאמן לבוראו, אפשר לסמוך עליו. מהיום והלאה אמלא ברצון כל בקשה שלך!".

להלן סיפור שמעובד מתוך 'מארמאריש'. יש בו כדי ללמדנו מה שכרו של מי שעומד בניסיון ומקיים את המצוות של התורה הקדושה. הסיפור התרחש לפני יותר ממאתיים שנה בעיר סטימטרה שבהונגריה.

באותו הזמן התיישב הגרעין שייסד את הקהילה היהודית. הרב יצחק שטרן עמד בראשה. יהודי ירא שמיים ובעל כישורים רבים, שעשה חיל בעסקיו והתעשר. הוא הצטיין במיוחד במידת הכנסת אורחים. ביתו הרחב היה פתוח לעוברים ושבים. הוא קיבל את כולם בסבר פנים יפות ואירח אותם כיד ה' הטובה עליו.

שמו התפרסם בכל רחבי המדינה. צדיקי זמנו, בהם האדמו"רים ר' מנחם-מנדל טארים מרימנוב, ר' משה טייטלבוים מאוהל, ר' ישראל פרידמן מרוז'ין ועוד, נהגו לפקוד את ביתו במסעותיהם. ר' יצחק קיבל אותם בחרדת קודש. הוא הניח את כל עיסוקיו החשובים, והתמסר לשרת אותם ולהעניק להם את כל צורכיהם.

טוב ליבו של ר' יצחק נודע כל-כך, עד שהצדיקים נהגו לדמותו לגדול מכניסי האורחים בעם היהודי, ולכנות את ביתו בחיבה "אוהלו של אברהם אבינו".

לר' יצחק שטרן היו קשרים חזקים גם בקרב האצולה הגויית. הוא זכה להערכה רבה בחוגי השלטון. דלתות הפקידים הבכירים היו פתוחות לפניו תדיר.

למרות שלא היה לו מינוי רשמי, ר' יצחק הפך לשתדלן שפועל למען אחיו היהודים. כל מי שנקלע למצוקה בירוקרטית או נתקל ביחס אטום מצד נושא משרה ציבורית, היה פונה אליו. הוא היה נחלץ מיד לעזרתו. שליחויות רבות עשה למען אחיו היהודים. הוא השתדל בעבורם בחלונות הגבוהים, הן בענייני הפרט והן בסוגיות שנוגעות לכלל.

ר' יצחק התברך בנשיאת חן מיוחדת. בזכותה הוא הצליח למצוא מסילות לליבם של אישים בכירים, שהתאפיינו ביהירות ובשחצנות, במיוחד כלפי יהודים.

יום אחד הוא היה צריך לבקש בעניין שנוגע לקהילה היהודית. מי שיכל לעזור בנידון היה שר בכיר. ר' יצחק בא אליו יחד עם עוד יהודי. הם הכירו את השר ואת אופיו הקפריזי. בידו היו סמכויות רחבות. הוא היה יכול להעניש בני-אדם בגחמת רגע.

שני היהודים נכנסו לבית השר במתח וחרדה. האומנם יצליחו לשכנע את השר לפעול ולעזור בנידון? השר סעד את ארוחת הצהריים באותה שעה. שני האורחים התבקשו להמתין. לאחר שהשר סיים את ארוחתו וקינח את פיו במפית, הוא פנה אל האורחים. חיוך רחב עלה על שפתיו. הוא הוביל את השניים אל פינת האירוח.

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיאל בן יוסף ז"ל פואר אברהם בן רג'ינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל אביבה בת איירון ע"ה זאבה בת שושנה רייזל ע"ה יצחק בן יפה ע"ה אברהם בן יונה ז"ל מרים בן דבורה ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל סעידה בת תפוחה ע"ה ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן מרדכי ע"ה רחל רפאל בת השמת ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל לטיף בן פרחיה ז"ל שלום בן אסתר ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל מרים בת שרה ע"ה שרה בת מורברי רחל ע"ה דוד יצחק בן פרחיה ז"ל אביבה לויש ע"ה אלון בן סעדה ז"ל גורג'יה בת נעימה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה רחמה בת מסעודה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל מסעוד בן יקוט ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה דב בן יצחק ז"ל ר' יצחק בת עישה ע"ה אסתר בת נעמי ע"ה סליים בן פרחיה ז"ל ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל אורה בת נעימה ע"ה ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זרהה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל אברהם בן טובה ז"ל יפאת בת השמת ע"ה

אורי: תמר צינטיין

גיליון אבל מיוחד לזכרו של מרן שר התורה
רבי חיים קנייבסקי זצוקלה"ה

אני אני רנב ישראל ופרשיו

השמש עמדה דום, השמחה נעצרה בפתאומיות, והשבת כאילו ממרת להכנס. לעצור את הכאב. דמדומים אחר הכאב העצום של הציבור היהודי עת הסתלק בפתאומיות שר התורה מרן רבי חיים קנייבסקי זצוקלה"ה - מאמר מערכת -

היו אלה דקות של נצח עבור העם היהודי. השמועות מתחילות לזרום 'שר התורה בהיחיא', באמצע השמחה הגדולה, בשיא היום המקודש רגעים עת נכנסה השבת הקדושה, והעד דלא ידע ממשיך בשיאו לקראת 'פורס פת ומקדש'.

השמועות שברו שיאים, מאוזן לאוזן, ממרפסת למרפסת ובין יושבי האוטובוסים העתירו בתפילה ליבם של ישראל שרוי במצב לא טוב. ואז הגרוע מכל קרה.

שהלבבות עייפים משמחת הפורים, ועיניים מאובנות מדמעות התפילות והתחנונים, כאש בשדה קוצים התפרצה השמועה על ליבם של כלל ישראל שגדם באחת. המדדים צפצפו וקבלת עול מלכות שמים ויוידי בתוך חדרו של מרן. אלו רגעים שיכתבו בהיסטוריה של עם ישראל בתור חלק

נכבד בהיסטוריה ולא רק פרק מלווה בהיסטוריה עם ישראל. נשארנו יתומים, דור של גלות וחשכה, דור של אסונות, מכאובים וייסורים. גדולי ישראל שעליהם עם ישראל עמד תמיד, נתלה עליהם כאב לבן.

אין מי שיפסוק יותר, אין מי שיכריע כן לא שחור לבן. אין מי שיכריע האם הניתוח והתרומת כלייה נכונה ועדיפה, והאם הטיסה לחו"ל הזו תכניס כסף למוסדות התורה או ששמא רק תגרום להפסד? האם השידוך הזה ראוי לעלות לבית נאמן בישראל, או חלילה להיפך. מה יהיה עם העקרים והעקרונות שנתלו על תפילותיו של שר התורה גדול הדור? הילדים החולים, האנשים שמחפשים ברכה עיצה ותושייה. מה היה עליהם?? אויה לנו כי הושברנו בהלקח מעמנו קדוש אלוקים בקרבנו.

במהלך השנים האחרונות, פרסמנו כאן מעל גבי הגיליון עשרות אם לא מאות סיפורים מחזקים ומרגשים, מצמררים ומפעמים על שר התורה. דבר קודש פסקי הלכה ונידונים שהועלו על שולחנו הטהור. תובנות ופסקים שרק גדול בישראל כמוהו ידעו להחליט בין כן ובין לא. גדבכים שלמים ומחלוקות עולם שרק שר התורה יכל להכניס את ראשו לתוכם.

והנגנו כאן, בקריאת קודש לקוראינו הנאמנים, 'שפתיו של צדיק דובבות בקבר' חז"ל אומרים. אי לכך, מי שבידו ליטול על עצמו את עול ההוצאות והעריכות וכדו', להוציא ספר מפואר כיאה וכראוי עבור גדול הדור ויהי זה שכרו. וזה הזמן ליטול חלק גדול במיזם זה. אנחנו לא מחפשים תרומות אנחנו מחפשים אתכם, כן שתובילו את המהלך בכדי להגדיל ולהאדיר את שמו של שר התורה בכל קצוות תבל, ולעלות את זכרו לבל ימוש מאיתנו.

וכמובן זה הזמן להתחזק בתפילות בתורה ובמעשים טובים, להדבק בבורא עולם ולזעוק תמיד שיאמר די לצרותינו ונשמע ונתבשר רק בשורות טובות ישועות ונחמות, ובעל הנחמות הוא ירפא שברנו.

אויה לנו כי חטאנו!!

קבלת העלון במייל בכל שבוע, הרשמו לרשימת התפוצה:
alon089945291@gmail.com

מייל המערכת
(לתגובות, הערות והארות בלבד):
alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454

קו החידות: 077-4103900

פקס: 08-9941870

זמן למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

ציילת: שוקי לרר, נילאש 90

"אבא, סבא, שר התורה"

נכדו של מרן שר התורה זצוק"ל, בשורות מיוחדות ומרגשות וגילויים מרתקים שעדיין לא שזפתם עיין

הקטנים לא נזהר דיו, ולמרות האזהרה של ההורים, והפתק באותיות קדוש לבנה שנתלה על הדלת ובו הודעה שהחדר כשר כבר לפסח, נכנס הילד אל החדר כשכלו מלא בפרורי חמץ.

האב, שמן הסתם היה לחוץ מאד באותו רגע, התרגז על הילד הקטן, וכעסו גבר בו, עד שהתחיל לצעק בקול רעש גדול, טרק את דלתות הבית בחזקה, ועשה רשם כמי שאבד שליטה על עצמו. מה צריכה לעשות עקרת בית הרואה את בעלה במצב כזה? - להרגיע את הבעל, לא להרים את קולה, לא להמשיך ולצעק אף היא על הילדים, וכמובן לא להגיב בדברים חזקים נגד בעלה. אבל עקרת הבית שהעבירה לנו את המכתב, בראותה את בעלה מתרגז וכועס בצורה חמורה שכזו, הגיבה אף היא בחזקה כנגדו, אבל לא הסתפקה בתגובה סתמית, אלא הוסיפה משפט שנפלט מפיה: 'אם אתה מתנהג בדרך שכזו כלפי הילדים, לא מגיע לך ילדים!' - - - לאחר מכן יאמר לה בעלה, שכבר ברגע שהוציאה את המלים הללו מן הפה, הרגיש מאד לא טוב... 'הרגשתי היתה שלא ירחק היום והמלים הלא טובות הללו תפעלנה את פעלתן!' והיום ההוא הגיע הרבה יותר מהר מכפי שחשב.

הוצעה לנו הצעה מסוימת והנה לאחר שהצד השני התחייב סכום מסוים הודיע לנו אחרי כמה זמן שהם חוזרים בהם מדיבוריהם

לא כל כך מחשיב, בלשון המעטה, אנשים שמשנים את דעתם בנקל, והחלטתי להתייעץ בנושא זה עם הגאון רבי יעקב הלל שאמר לי, שעל כל פנים הוא מבין את טענותיי אבל עדיין שתשאל משהו גדול האם לבטל את השידוך, ולכן לך כעת למרן רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל ותשאל אותו, וכמובן, מה שיאמר לך תעשה. אל תסור ימין ושמאל. "ובכן", לפי דבריו, "לקחתי את רעייתי ונסענו לביתו של רבי חיים, גדול הדור, אל עבר לשכת הגזית ברחוב רשב"ם, בבני ברק, באותו הזמן הוא היה בברית ולכן המתנתי לו שיצא ואז כשעלה לרכב והתיישב העזתי לגשת אליו לחלון, ולפרוק את מועקת הלב, ולשמוע את קולו של הארז שבלבנו ונהוג כפי שירה לי.

"ספרתי לו שסגרנו בסייעתא דשמיא שידוך עם משפחה טובה מאוד ומוכרת בחברה שבאזורינו. וכאן אירע הדבר הפלאי, עוד לפני שהספקתי להשלים את שאלתי בכך שהצד השני רוצה כעת לחזור בו מדבריו והוא רוצה לשלם פחות בהרבה ממה שסיכם איתנו, הרים הרב את עיניו והושיט את ידו ועשה כמין תנועה כזאת של ביטול ואמר, "עזוב את זה רימו אותך, עזוב את זה רימו אותך..." "אשרי עין אשר ראתה זה..." "וכמובן, נדגיש שוב! אני לא הספקתי לספר לו את כל הסיפור וכבר ענה לי את תשובתי לאלתר בלי לחכות לתגובה מצידו..."

"נורא למתבונן", מסתיים המכתב המרגש, מנכדו של מרן רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל. סיפור נוסף אותו קבלנו גם כן בימים האחרונים, וגם הוא אירע בשנים האחרונות: תחלתו של הספור היה בערב שבת הגדול, כאשר באותו בית עליו אנו מדברים נבדקו כבר רב החדרים והכשרו סופית לפסח, ועל הילדים נאסר להכניס חמץ למקומות הללו. אחד הילדים

בשעה שעם ישראל שרוי בצער ובמספר, בני הבית הנכדים ומשפחתו של מרן שר התורה זצוק"ל אף הם מרגישים יותר מכל מישהו אחר את הצער והכאב בחסרונו של אבי האומה.

בקשנו מנכדו הר"ר שאול קנייבסקי שליט"א, כמה מילים ונקודות לזכרו של מרן הסבא זצוק"ל, והנה הם לפניכם אחת לאחת. "את הסיפור המדהים הבא על סבא מרן זצוק"ל, סיפר לי הרב אבוטבול שליט"א.

"לפני קרוב לשנה בזמן שאחד מילדיי היה בתקופת השידוכים, הוצעה לנו הצעה מסוימת והנה לאחר שהצד השני התחייב סכום מסוים הודיע לנו אחרי כמה זמן שהם חוזרים בהם מדיבוריהם, והם טוענים שהם רוצים לשלם פחות ממה שהוצע מתחילה.

"והנה, מספר לי הרב אבוטבול, "לאחר ששמעתי זאת רציתי לבטל את השידוך מפני שאני

האשה היתה הרה, והנה לא עברו מספר ימים, ובעצמו של חל המועד פסח - נפטר העבר שלה, באופן פתאומי לחלוטין, ושכך חיים לכל חי, ללא כל סבה רפואית נראית לעין. איך אמרה האשה: 'לא מגיע לך ילדים!!!' הם לא היו צריכים יותר מזה, הרמז היה שקוף וברור! בני הזוג הגיעו לביתו של מרן הגר"ח קנייבסקי, וספרו את שעבר עליהם. הגאון הביע את השתוממותו כיצד מוציאים מלים שכאלו בבית יהודי, ואמר שבדואי הענש בא עליהם בגלל זה, וכששאלוהו מה התקון לכך, אמר בפשטות 'תקבלו על עצמכם לא לומר שוב שטיות שכאלו!...' הרבנית קנייבסקי הוסיפה ואמרה ש'אם את רואה את הכח האדיר שיש לך בפה, תנצלי זאת לדברים חיוביים, ותתפללי על דברים שהנך זקוקה להם'. האשה שמעה וקבלה על עצמה לעשות כדבר הזה. והנה, בני הזוג לא נפקדו במשך שנים רבות בילדים, וחששו שלאחר פטירתו הפתאומית של העבר, לא יפקדו שוב למשך תקופה ארכה. עתה, לאחר ששמעה האשה על הכח שיש בפייה, עמדה והתפללה לבוראה שיפקדה בילדים נוספים, והשקיעה מאד בתפלות אלו. לא עברה תקופה קצרה והאשה נפקדה וילדה תאומים.

זהו כוחו של גדול הדור, ניקח את דבריו שהיו קרובים לליבו ונלחם בהם בכל כוחו, ונתחזק בהם למען תהא נשמתו צרורה בצרור החיים. אכ"ר.

מדהים: מדוע לא נפלו טילים במהלך לילה שלם באשקלון?

סיפור מדהים שתפס בתקופת מתקפת הטילים את תושבי הדרום: אחד מנכבדי העיר אשקלון ניגש לביתו של מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל, ביומיים האלה של המתקפה כדי לבא ולהוועץ עמו כיצד ואיך לחזק את תושבי העיר שחוטפים רקטות באופן מתמיד, שבמצב זה צריך רק דברי חיזוק כדי לחזקם ולעודדם שהכל משמיים ולבטוח באחד ולא לפחד.

מרן רבי חיים אמר לו מה שאמר וברך אותו שהלילה בע"ה תישנו בשקט, ואכן לא יאומן כי יסופר חמאס שומע לברכה הזאת (או נכנע...) והחל מהשעה 21:09 ועד השעה 7:04 בבוקר היה שקט ואיך שעבר הלילה התחילה ההפגזה מחדש, גדולים מעשה חיים, כנראה שזה לא היתה ברכה אלא גזירה שאי אפשר להשיבה.

הבתים של מרן זצוק"ל

מגיד המשרים הגאון רבי שלמה לוינשטיין שליט"א בשיחה עתירת גילויים ומופת נדיר במיוחד

בארץ כמו כל תיירת אחרת. אך, עברו שבועיים וביתיים אין כלום.

היא מצלצלת אלי ושואלת אותי מה עושים עכשיו, הרי היא עשתה את כל ההשתדלות והיא צריכה כעת לחזור לעבודה שלה בארצות הברית. אך, לי לא היה תשובה. לא היה מה לעשות לכן הלכתי שוב פעם לביתו של רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל, ושוב פעם אני מציג את אותה שאלה ומוסיף שאותה בחורה צריכה לחזור עוד למקום עבודתה. אך הוא בשלו, והוא אמר לי שהשידוך שלה פה. אני אומר לו שוב, "הרב אבל היא מנהלת והיא לא יכולה להשאר, יש לה פרנסה ומאות ילדים שצריכים להתחיל את הבית הספר", בכל אופן שניסיתי, הוא שוב פעם אומר לי שהיא תשאר בארץ והוסיף הפעם שהיא צריכה להתפלל. חזרתי אליה ואמרתי לה את תשובתי החד משמעית של 'ריב חיים', וכיוון שאין אני יכול להוסיף חלילה על דבריו של הרב קנייבסקי, הצעתי לה שתשאר בארץ עוד כשבועיים ונראה מה יקרה בימים שיבואו לפנינו.

סוף דבר לאחר תקופה קצרה, היה הווארט שלה והיא קבלה את הבחור בדיוק כמו מה שבקשה. לפני שסיימתי להתפעם מעוצמת וכח דיבורו של גדול הדור, היא אומרת לי שהיא לא מאמינה לכך שהיא מצאה את מה שבקשה וגם קבלה את זה בזכות מילותיו הקדושות שהוציא גדול הדור הלא הוא מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל. שעד כמה שהוא יחסר לנו אי אפשר לעלות על הכתב.

יה"ר שימשיך ויתפלל בעבורנו משמיים ויהיה מליץ יושר עבור כלל ישראל אמן ואמן!

שם הם הפגישו אותה עם אחד מהבחורים שהציעו לה, היא הלכה לפגישה והכל הלך טוב ויפה, אבל בשורה תחתונה היא לא רוצה. וההורים בקשו ממני שאנסה לשכנע אותה שאולי תנסה בכל אופן, וזה לא בעיה, אמרתי להם שאין בעיה אני יעשה זאת.

עוד באותו היום הבת נכנסה אלי, בררתי איתה מדוע היא לא רוצה להתחתן עם אותו בחור שאיתו היא נפגשה. והיא ענתה לי שיש לו כך וכך בעיות וכך וכך עניינים ובקיצור היא לא רוצה לחיות איתו, ובאמת אחרי ששמעתי זאת גם אני הגעתי לדעה שלה שהם לא מתאימים, והיא צריכה באמת לדלג על השידוך הזה.

לאחר תקופה מסויימת, היא מצלצלת אלי ואומרת לי שנמאס לה בגלל שהיא בגיל נושק לעשרים ותשע וישועה בזיווג הגון עדיין לא נראתה, ולכן אני אלך למרן הרב קנייבסקי לבקש ברכה עבורה, שתזכה להתחתן במהרה ובנקל. בו בזמן היא שלחה אלי פקס עם השאלה שלה ומצורף לדרך גם את פרטי ההצעה האחרונה שהציעו לה להפגש וכתבה זאת על-גיליון. הלכתי למרן רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל והגשתי לפניו את הדף שהגיע לו ממעבר לים. מרן מסתכל על הפתק, מהרהר מעט, ואומר: "שתבוא לפה השידוך שלה פה!".

איך שאני חוזר לבית, היא מצלצלת אלי ושואלת אותי מה הרב קנייבסקי ענה לי. ספרתי לה שהוא אמר שהשידוך שלה יבוא מארץ ישראל, והיא תצטרך לגלות לכמה זמן שיהיה בעבור השידוך שלה, שזה הדבר העיקרי בחיים שלה, ובפרט של כל אחד ואחד. והיא אכן באה לארץ הקודש בגלל שבאותו זמן היה לה חופש, וזה הסתדר לה מצויין גם להגיע וגם לא להפסיד כסף מהמשכורת... היא מגיעה לארץ, ואיך שהוא מנסה להשתקע

אין לכם מושג מה זה לגור בארץ ישראל ולזכות לחיות בצילם וקורתם של גדולי ישראל שליט"א. אנשים שגרים מעבר לים שנמצאים בגולה אינם מבינים את הזכות הזאת. אני מתקן, אולי מרגישים- אבל לא מבינים.

כל מי ששם לב לכך שזה מסורת העוברת מדור דור של גדולי ישראל שחיים וגרים בארץ הקודש איך שרוח הקודש נוסכת על פניהם הקדושות והטהרות. ועד כמה אנשים היו מצליחים במעשיהם בזכות עיצה קטנה של גדול הדור. עד כמה שאנו זקוקים להם, אנו לא מרגישים אבל בדרך כלל ח"ו אחרי פטירתן של צדיקים רק אז כל עם ישראל כולו מרגיש את האובדן של הצדיק.

וזה הזמן בו עם ישראל מרגישים את חסרון הצדיק שר התורה זצוק"ל, עד כמה הועיל לנו בחיי חיותו ועד כמה עזר לעם ישראל בנגלה ובנסתר. את הסיפור הבא, משתף אותנו מגיד המשרים הגאון רבי שלמה לוינשטיין שליט"א:

לפני כמה שנים הייתי בארגנטינה, נסעתי למסור שיחות חיזוק ברחבי ארצות הברית, הימים הם ימים נוראים של שנת תשע"ח, השנה החולפת.

באחד מן הימים בשוהתי שם, קבלתי שיחת טלפון מאיזה זוג שרוצים לבוא ולהפגש עמי ולדון עימי באיזה שהוא עניין. כמובן ברוכים הבאים בצל קורתך...

הם באים, ויושבים עימי, והתחילו לפתוח את שיחתם, ואמרו לי שיש להם בת בגיל עשרים ושבע בחורה צדיקה ממש 'אשת חיל מי ימצא' אבל דבר אחד- היא עדיין לא נשואה.

ההורים כעת מתגוררים בדרום אמריקה, והבת גם כן גרה בארה"ב והיא סגנית מנהלת של אחד מבתי הספר הגדולים של אותו איזור שהייתה גרה בו, יש כסף טוב והכל טוב, אבל, הדבר העיקרי שהוא שידוך- אין, או במילים אחרות ממאן להגיע. וכעת היא נמצאת פה בארגנטינה, בגלל שהיא באה להתארח בימי החגים אצל בני משפחתה, במהלך הימים ששהתה

לאחר תקופה מסויימת, היא מצלצלת אלי ואומרת לי שנמאס לה בגלל שהיא בגיל נושק לעשרים ותשע וישועה בזיווג הגון עדיין לא נראתה

האנשים שחיים בזכותו של מרן

הסיפור הנדיר ביותר והמובחר שסופר אי פעם על מרן הגר"ח זצוק"ל, ופורסם כאן לראשונה לפני קרוב לחמש שנים. קבלו אותו שוב בעיבוד חדש ובהוספות מיוחדות

הרופאה הגויה שראתה אותי מתפלל כדרכי מידי יום ביומו, היא נגשת אלי ואומרת לי שהיא רוצה להביא אלי לחדר את כל החולים של אותה מחלקה, שאלתי אותה מה מיוחד אצלי יותר מכולם, וכאן היא ענתה לי תשובה שפשוט הוזלתי דמעה ממנה...:

"אני שמה לב לדבר נדיר שקורה אצלך", פותחת הרופאה הגויה, "בדרך כלל מי שלוקח את

הכדורים הקשים של המחלה (הארורה) צריך להיות חלש ותשוש כך שבקושי שיכול יהיה ללכת, ובנוסף לכך אמור גם להרזות הרבה כתוצאה ישירה של גוף חלש, ללא תזוזות ותנודות", "אבל אצלך", ממשיכה הרופאה, "דבר מוזר קורה. במקום שתרזה ותהיה חלש, אתה רק משמין ועושה כל היום פעילות כאילו אתה לא שותה את הכדורים הללו. ואני בטוחה שזה בזכות הספר שאתה כל היום קורא בו, ואני רוצה לבדוק אם זה יעבוד לכל המחלקה..."

סיימה הרופאה את דבריה. "הרגשתי צמרמורת ששמעתי את דבריה של הרופאה הגויה, ומכאן רואים כמה זה גודל המעלה של קידוש השם ואפילו בדבר קטן כמו אצלי שסך הכל התפללתי מתוך סידור. והסיפור עדיין לא נגמר, ואולי בעצם רק עכשיו הוא מתחיל.

"תקופת ההקרנות הייתה בשבילי קשה מפני התחושות הכואבות שהיו לי, כיצד אמשך וכיצד אנהג בהמשך החולי. אבל דבר אחד ויחיד החזיק אותי- האמונה בבורא עולם. על כל צעד ושעל שעשיתי בתקופת החולי פשוט השלכתי הכל, ושאני אומר הכל אני מתכוון להכל ממש כולל כל הניסיונות בדרך, על הקב"ה, שהרי אם אין את עזרתו אין כאן כלום. וגם להיפך את כל ההצלחות וההישגים הבריאותיים שהיו בכמויות גדולות הודתי לבורא עולם בלב שלם על כך שמלווה אותי על כל צעד וצעד, ממש הרגשתי אותו לידי בכל רגע ורגע מתון.

"בשלבם היותר מתקדמים בקשתי מאחי, שהיה לו קשר מיוחד עם ר' אליעזר סורוצקין שליט"א, אחד מעמודי התווך של עולם התורה בארץ ישראל בכלל ובכל העולם בפרט. ובקשתי ממנו שישלח אותו למרן רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל וישאל אותו מה לעשות הלאה, וכמובן, הדבר העיקרי הוא שיברך אותי שאתרפא מהחולי. >>>

"אחרי כמה דקות מהצילומים שעשיתי מגיע אלי הרופא וקורא לי לצד. ופה הוא הנחית עלי את בשורת האיוב: גילינו אצלך גידול באזור החזה. השתוממתי מעט והססתי להאמין שאני נמצא בתוך מציאות שכזאת.

"אבל", המשיך הרופא, "98% מהעולם שיש להם את הסוג של הגידול הזה בדרך כלל יוצאים ממנו בשלום". ואני שואל אותו: "מה, אתה מוכן ויכול לטפל בגידול ולהוציא אותי בריא מכל הסיפור?", והוא כיהודי מאמין עונה לי בתמימותו ועל אף תפקידו הבכיר, "כמובן שזה לא אני. אני בסך הכל שליח של בורא עולם, וכל ההצלחה תלויה אך ורק בו. ואני אשתדל לעשות בס"ד את כל ההשתדלויות שאוכל לעשותם למענך", ישרתי פנים והבטתי בו במבט חצי מתנחם, ואמרתי לו שנעמוד בקשר ויצאתי מבית הרופאה אל עבר ביתי.

"הגעתי לבית וספרתי להם מה יצא מהרופא. בני הבית נלחצו מעט, ומיד הוספתי להם את התקווה הנוספת שהרופא אמר לי שיש סיכויים גדולים בע"ה שאצא מזה בשלום.

"לאחר תקופה של זמן קצר התחלתי את טיפולי הכימותרפיה אצל אותו רופא. במצב שלי היו מיועדים כשמונה מחזורים של טיפולים וכדורים מתישים ומחלישים. "כשהגעתי לטיפול הרביעי, נכנסה אלי

אחד מראשי הישיבות שהיה לו קשר תדיר ודלת פתוחה אצל מרן שר התורה זצ"ל הינו הגאון רבי חיים מגורי שליט"א, לפני כמה שנים הסיפור התגלגל לידיי והעביר לנו אותו. כעת זה הזמן לעלות על הנס את אותו הסיפור שצמרר מדינה שלימה.

וכך מתחיל הסיפור. "היה זה בסוף זמן קיץ האחרון של שנת תשע"ח. אני מגיע לבית ושם לב לדבר מוזר שקורה בגופי, החולצה נהייתה רחבה והמכנס שעומד במותן מט ליפול, נגשתי לאשתי ואמרתי לה: "אני שמתי לב שרזייתי בלי שום סיבה ואני קצת לחוץ מהעניין ולכן אני אלך לרופא לעשות בדיקות". כמובן שאשתי אישרה והרעיפה עלי ברכת 'אתכם לשלום, וחזרתכם לשלום'.

"הגעתי לרופא. הרופא שומר תורה ומצוות ידידי מזה כעשרים שנה וספרתי לו את המאורעות ובקשתי ממנו שיבדוק אותי שהכל בסדר. הוא בדק אותי ובי"ה הבדיקות יצאו בסדר גמור. "אבל", אומר הרופא, "יש כאן רק דבר אחד בעייתי וזה נראה לי כתוצאה מהלחץ שלך". המדובר היה בדופק מהיר בגופי, אבל למרות הכל בי"ה הרופא שיחרר אותי לשלום.

"שאני יוצא מהרופא התחלתי לבדוק לעצמי את הדופק, ואני שם לב שהדופק מהיר יותר מן הרגיל. לכן משם הלכתי לרופא אחר שהוא גם חבר שלי וגם יהודי מאמין. הוא עורך לי את הבדיקות, וכמו הקודם הוא אישר לי את הבדיקות. אבל לקראת סיום הבדיקות הוא גם ערך לי צילום 'רנטגן' על החזה כדי לבדוק בדיוק מה קורה שם.

"הרגשתי צמרמורת ששמעתי את דבריה של הרופאה הגויה, ומכאן רואים כמה זה גודל המעלה של קידוש השם ואפילו בדבר קטן כמו אצלי שסך הכל התפללתי מתוך סידור.

האנשים שחיים בזכותו של מרן

הסיפור הנדיר ביותר והמובחר שסופר אי פעם על מרן הגר"ח זצוק"ל, ופורסם כאן לראשונה לפני קרוב לחמש שנים. קבלו אותו שוב בעיבוד חדש ובהוספות מיוחדות

"ולהזכירכם אני אמרתי לכם שאמור היה להיות לי כשמונה מחזורים של בדיקות וטיפולים. וכדי לסגור את המעגל של הנס האדיר, אמר לכם שהיו לי בסך הכל רק שישה טיפולים בלבד שזה לעצמו דבר ניסי ואדיר. וזה בעצם חלק מהמהלך שבורא עולם נתן לי, וגרם לי עוד יותר להדבק באמונת חכמים.

"וכמובן לסיום, אני מודה לבורא עולם על כל הדרך שסלל לי והחזיר לי את החיים ממש... כפשוטו, ולכל מי שהתפלל לרפואתי שוודאי רובם זוכרים את שמי "יעקב בן רחל", ותדעו שרק בזכות התפילות והלימוד שהקדשתם בעבורי ולרפואתי שזה בעצם מה שנתן לנו את היכולות להמשיך הלאה עם הטיפולים, וכמובן שזה נתן בעיקר סייעתא דשמיא לשליחו של השם יתברך שהוא הרופא. ויהי רצון שנשמע ונתבשר רק בשורות טובות ונכנס לחודש 'כסליו' הבעל"ט שמחים וששים על זה שזכינו להיות העם הנבחר והעם הנצחי- עם ישראל".

לאחר תקופה מסויימת, היא מצלצלת אלי ואומרת לי שנמאס לה בגלל שהיא בגיל נושק לעשרים ותשע וישועה בזיווג הגון עדיין לא נראתה

הסיפור המרגש והמיוחד הזה. שמו של בעל הסיפור הוא ר' יעקב כ. אדם תלמיד חכם וירא שמיים. וזכיתי גם אני להשתתף בסעודת ההודיה וסעודת סיום מסכת 'מכות'.
וכמובן חתרנו לנקודה אחת ויחידה:
ש- עם בורא עולם אפשר לקרוע את ים סוף, ובלעדי בורא עולם אי אפשר לעבור את מפתן הדלת.
וזה המסר שתמיד מרן החדיר בנו, ואיתו

וכך זה יזדקף לזכותי ולרפואתי.
"אחי סיפר לי את הדבר הזה, ומיד תפסתי גמרא מסכת מכות והתחלתי ללמוד... שטייגען... וכי יש לנו דבר מתוק יותר מזה?...
"לאחר זמן שוב פעם דברתי עם אחי ובקשתי ממנו שידבר עם אחד ממקורביו של מרן רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל ששמו הרב אפרתי שליט"א, שילך שוב לרבי חיים ויבקש את ברכתו. כמובן אחי, כנשוח נחש שעזר לי בכל דבר שנצרכתי אליו, התקשר לרב אפרתי וביקש ממנו שיכנס אל הקודש פנימה. "ושוב פעם כבר באותו היום התקשר הרב אפרתי לאחי ואמר לו שמרן רבי חיים זצוק"ל אמר לו בשפה חותכת ובהירה, "שיתחזק באמונה ויתפלל ויבקש מבורא עולם ויראה סייעתא דשמיא".
"קצת חשבתי על התשובה השניה של גדול הדור. שהרי בתשובה הראשונה אמרי לי לסיים מסכת מכות וכעת מה קרה שנשתנתה דעתו. ומהר מאוד הבנתי את כוונתו. שהגעתי לקראת סיום המסכת ראיתי שבדפים האחרונים הגמרא מתמקדת בעיקר על נושא של אמונה בהשם יתברך, וחשבתי לעצמי שכדי לזכות לאמונה ודבקות בה' יתברך צריך רק דבר אחד. והיא תפילה. שהרי תפילה יכולה לשבר ולקרוע שערים ולסלול דרך עד כסא הכבוד, וממש לדבר עם אבא. כמה שזה כיף...
"לאחר תקופה של כמה חודשים זכיתי בשבוע שעבר (יום ראשון, כ"ו מרחשוון תשע"ט) לסיים את מסכת מכות, שכמובן עוד קודם לכן ברוך השם נתרפאתי מהחולי שפקד אותי.

||>>>
"הרב סורוצקין הולך לרבי חיים ושוטח בפניו את הסיפור שאירע עימי וביקש ברכה עצה ותושיה. רבי חיים הרהר מעט בדבר, הרים את עיניו ואמר לו, "תאמר לו שילמד את כל מסכת מכות היטב ויעשה עליה סיום, ויהי רצון שהקב"ה ישלח לו רפואה שלימה למחלתו".
"כבר באותו היום התקשר הרב סורוצקין לאחי ועדכן אותו בדבריו הקדושים של רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל, ואיחל רפואה שלימה, ובנוסף אמר לאחי שהוא ידאג לכך שבכל הכוללים שברשותו יופץ השם ה'ידוע' "יעקב בן רחל", שהאברכים הלומדים וציבור המתפללים ילמדו

"החגב נשאר במקומו": הגר"י זילברשטיין בסיפור מרטיט

הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין, סיפר במהלך הספדו במסע הלוויית מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל, סיפור מרטיט שאירע בעת שלמד הלכות כשרות החגבים.
"אני רוצה לספר לעם קדושים סיפור נורא, ר' חיים חיבר את הספר שקוראים לו 'קרני חגבים' והוא לא ידע משהו בצורת החגב, פתאום מופיע חגב על חלון ביתו ור' חיים רואה את כל מה שצריך. סיפרתי את הדבר למורי חמי הרב אלישיב זצ"ל והוא הזדעזע, הוא אמר שזה קורה רק לראשונים. מי זוכה לזה?".
תקופה לאחר מכן, הגיע הגאון הרב יצחק רצאבי, מגדולי רבני תימן, למעונו של מרן הגר"ח לדון בנושא כשרות החגבים והמסורת של יהודי תימן. במהלך השיחה המתועדת, שאל את מרן אם הסיפור נכון - ור' חיים אישר זאת בקולו.
בני ביתו של מרן זצוק"ל מספרים כי כעבור שנים, רצו לשפץ את ביתו ולהרוס את אחד הקירות - אך הגר"ח התנגד בהסבירו: "ידוע מעשה מבעל החיד"א זצ"ל שחולל נס במדרגות הסמוכות לביתו ולאחר תקופה ביקש שייצפו את המדרגות בזהב טהור לאות ולפלא על המעמד הקדוש, בכדי שיהודים יתחזקו מכך באמונה ויראו כי יש מנהיג לבירה", ולכן ביקש ר' חיים להשאיר את הקיר עליו עמד החגב על מקומו.

"הרב הדומה למלאך"

מגיד המשרים הגאון רבי חיים זאיד שליט"א, בטור פרידה ממרן שר התורה זצוק"ל | בין היתר: סיפור מצמרר שהוביל לסגירת מעגל ענקית | מרגש עד דמעות!

עובדת במקום אך היא לא הייתה מצטיינת כל כך בעבודתה גם מבחינת העבודה וגם מבחינת הכישרים, שהמכרז הזה כל כך קרץ לה עד שהחליטה לעשות מעשה שלא יעשה. מעשה כל כך מחרד ומזוויע כאחד.

היא נגשה לשומר שמכהן גם כמנהל המקום שהיה לו קשר חזק עם המנהל הראשי של המקום, וסיפרה לו על אותה אישה שתמיד היא גונבת מדיע ומעבירה הלאה, ולא רק זה היא גורמת לה הרבה עוגמת נפש ברחוב על כך שמוצאה עליה דברי כזב וריק, ולכן בקשה ממנו אפוא שיפנה למנהל הראשי ושידבר כנגד אותה אישה, בכדי להוריד אותה מהמכרז המתגבש, וכי היא המתאימה ביותר לכהן כמנהלת כללית של המקום.

השומר שמע את דברי השקר הללו, מיד נרגז ופנה בו ביום למנהל הראשי שכאמור, הייתה בניהם ידידות רבות בשנים העביר לו את המסר וביקש ממנו בכל לשון של בקשה שאותה אישה אם לארבע עשר ילדים אינה יכולה לקבל עוד לעבוד כאן במקום, וכל שכן אינה יכולה לקבל את תפקיד ההנהלה הכללית כשהיא 'לכאורה' מועדת בתפקידה, וכי זה יגרום להרס ולחורבן למקום וזה יהיה גם השלכה ישירה על ההכנסות הגדולות של המקום.

המנהל הראשי שמע את הדברים וחמתו בערה בו. הוא הורה מיד לאותה אישה אם לארבע עשר ילדים לעזוב את העבודה לאלתר, ללא כל הודעה מוקדמת פיצוי, או תגובה מצידה, והודיע לה רשמית שאסור לה להמשיך לעבוד כאן לעולם, בנוסף הוסיף לצעוק עליה ולהערים עליה בזיונות על מה שעוללה למקום העבודה שברשותו.

אותה אישה חזרה לביתה בוכיה וכאובה. האישה שעבדה איתה הרסה לה את החיים, את המשפחה ואת הפרנסה. היא העלילה עליה דברים שלא היו ולא נבראו מעולם. בתוך ליבה היא תמיד ידעה שאותה אחת הרסה לה את החיים בכל המובנים.

מכאן לשם ידיד של בעלה ששמע את הסיפור עלה לביתו של מרן שר התורה הגאון רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל וסיפר לו את הסיפור במלואו. שר התורה ששמע את הדברים היה בפלא מוחלט, והחליט לעשות את מה שלא עשה מעולם. לנסוע לביתה של אותה אישה.

<<< המשך הטור בעמ' הבא >>>

ניצבת מולי, תמיד ידעתי וגמרת בליבי שכל סוד ההצלחה שלו הייתה תורה. גם הישועות שהיו יוצאים מלשכת הגזית, והברכות שהיו יוצאים מפיו הטהור הכל היה סביב התורה הקדושה. שלא פעם אחת אמר לאנשים שבאו לקבל ברכה, אמר להם תלמד מסכת זו וזו ותראה ישועות. או שתמיד שעמדו בפניו עמך בית ישראל היה נוהג לומר להם שלימוד התורה הוא מעל הכל, זו התכלית בחיים וזו המטרה שלנו בעולם.

כאמור, עשרות אם לא מאות פעמים זכיתי לשהות במחיצתו, הייתי עולה אל הקודש פנימה לברר מקחן של דברים, פעמים היו גם דיני נפשות תרתי משמע גם מבחינה רוחנית וגם מבחינת חיים ממשי.

את הסיפור הבא, שהייתי מעורה בכל שלביו, אני לא אשכח כל ימי ולדעתי זה הגילוי לסוד חייו של מרן שר התורה.

הייתה משפחה בת ארבע עשרה נפשות בפ"י שהתגוררה בבני ברק, האבא אברך ירא שמים ותלמיד חכם בתכלית כך שההכנסה החודשית מהכולל לא הייתה מניבה כלל

תוצאות בשטח, דהיינו בהאכלת הילדים והתחזוק השוטף של הבית, אבל הברכה הייתה מצוייה אצל רעייתו שהייתה בעלת כשרון נדיר במיוחד, וראש מחושבן מאוד והייתה שולטת בכל נדבכי ההיטק, אי לכך היא הייתה משולבת במשרד לנשות הייטק חרדיות בבני ברק והייתה מכניסה משכורת חודשית מכובדת של למעלה מ-20,000 שקל. וזה היה הברכה שהייתה בביתם, האב מגדל ומטפח את צאן קדושים והאם דואגת לכלכל את הבית, כך שלבעלה לא היה טרדה מבחינה פיננסית איך וכיצד לכסות את העלויות הגבוהות ואת תזרים הכספים שיוצא בבית בתדירות גבוהה.

באחד הימים, באותו מקום העבודה החליטו שבעקבות עזיבתה של המנהלת הכללית של המקום את עבודתה הרי שהם מחפשים עובדת אחרת שתחליף אותה. כמובן המטרה היא למצוא את אחת העובדות המיוחדות מבין כל הצוות שיש לה כישרים מעל ומעבר לממוצע. ולכן כל העובדות דיברו על כך שאותה אחת אם לארבע עשרה נפשות היא הכי מתאימה לתפקיד, הן מבחינת כישרים והן מבחינת ההצלחה שנוחלת בכל מה שנוגעת במשרד.

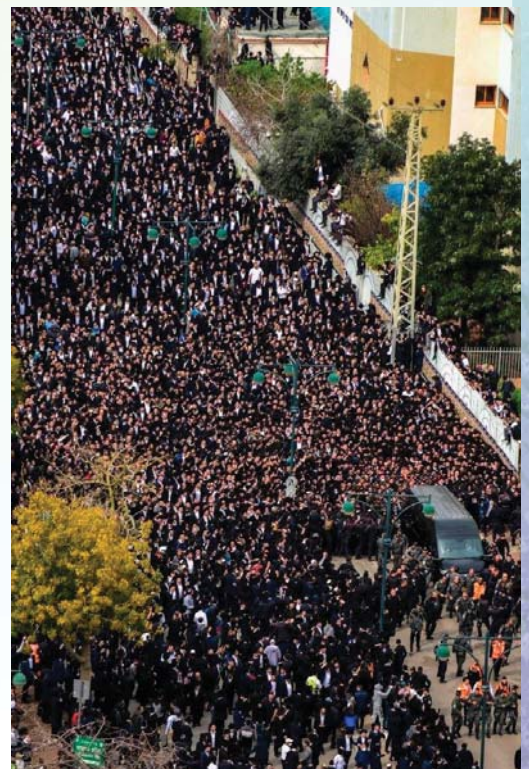
אלו היו התחזיות, וכמובן הצפייות. אבל כאן מגיע הבעיה הגדולה. יחד עם אותה אישה הייתה עוד אישה אם לארבעה ילדים, שהייתה

את גודל האבידה שעם ישראל איבד לא ניתן להכיל ולהבין. האבידה היא כל כך גדולה עד שכל כך קשה להחליט מהיכן צריך להתחיל. אם נדבר על הענווה שלו, הרי שאין לדבר סוף. אם נדבר על הצדקות שלו ועל ההתמדה בתורה גם לזה יהיו כל נהרות שבעולם דיו וקלף פרוס על כל פני העולם לעולם לא יהיה ניתן לסקר ולשער את ההתמדה ואת אהבת תורה שהייתה למרן שר התורה הגאון רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל.

אכן, הלב מתקשה לעכל, והיד מתקשה לכתוב את התואר החדש זכר צדיק וקדוש לברכה. כולנו היינו בטוחים שעד שיבוא המשיח הוא ילווה אותנו יד ביד צעד בצעד, ידריך אותנו ויתן לנו את העצות כיצד צריכים להתארגן לקראת ביאת המשיח. אבל ברגע אחד מסך שחור נופל והכל לפתע נגמר. שר התורה איננו.

במהלך חיי חיותו, זכיתי לשהות במחיצתו פעמים רבות. וכל פעם שהייתי נכנס אל הקודש פנימה הייתי רואה את העוצמות והאורות שהיו נסוכים על פניו, על החיוך והמאור פנים לכל יהודי באשר הוא, מכל הזרמים מכל העדות ומכל החוגים, פולטיקאים ידוענים רבנים ועמך בית ישראל כולם היו חביבים אצלו, לא היו אצלו עניינים אישיים, ויותר נכון הוא לא ידע מה זה עניינים אישיים, הוא לא ידע מה זה טובת עצמו הוא תמיד ידע מה עם ישראל צריכים, למה הם זקוקים כעת. וזה תמיד היה נר לרגלו.

מהזווית שלי כשדמותו של מרן שר התורה

במאמר המוסגר, רק שתבינו את העניין, כשדברנו על זה אני ונהגו של מרן זצוק"ל יבלטו"א הרב אפשטיין שליט"א, הוא חזר ושנה לי שמעולם שר התורה לא נדד לבית או למקום אחר אלא אם מדובר בעצרת של כלל ישראל או ברית או שמחה משפחתית, מלבד זה שר התורה כלל וכלל לא יצא מביתו.

שר התורה עולה במדרגות הבניין דופק בדלת כשהוא מלווה בנהגו ונכדו, בעל הבית פותח את הדלת ולא מאמין למראה עיניו. מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי עומד מולו, מלאך אלוקים קודש הקודשים עומד וניצב בפתח ביתו, אף שעדיין לא הצליח לקלוט ולעכל את מה שקורה מולו שר התורה מגיש לו ביד פתק שבו רשום "הריני מוחלת וסולחת לפלונית אלמונית על מה שגרמה לי", וביקש מהבעל שאשתו תחתום על אותו הדף.

הבעל ניגש לרעייתו עם הדף ואמר לה ששר התורה ביקש שתחתום עליו. האישה מיד פרצה בבכי ואמרה לבעלה שיאמר למרן שהיא תחתום איפה שצריך כי שר התורה ביקש, אבל שידע שבתוך הלב בפנים אינני מסוגלת לסלוח ולמחול לה, היא פשוט הרסה לי את החיים.

כשבעלה ניגש לשר התורה וסיפר לו על מה שרעייתו אמרה, אמר לו שר התורה במילים אלו, "תלמדו אמונה אחרי שהיא תבין שתחתום".

ואכן לאחר חודש ימים שלמדו בספרי המוסר העוסקים באמונה בה' יתברך האישה החליטה לחתום על הדף שכתב שר התורה, והחזירו את הדף לפניו למרות כל הקושי שהיה בחתימה אבל היא הייתה בלב שלם ובהסכמה מוחלטת.

***

עברו ימים בודדים, ובאחד מהערבים שלפני חג הסוכות, האישה החלה להרגיש כאבי ראש נוראיים. כיוון שזה נמשך כמה ימים היא מיד פנתה לבית החולים 'תל השומר' בכדי לבדוק במה מדובר. היא הוכנסה לצילום ראש, וחכתה בתפילה ובסבלנות לתוצאות.

אחרי כמה רגעים יוצאת אחות בית החולים שטיפלה בצילום ומבקשת מהם להכנס לחדר, הניחה בפניהם שני כוסות מים והחלה לדבר בטון נמוך. "התוצאות בעייתיות. מצאנו אצלך גידול בראש. והבעיה הגדולה היא שזה סוג גידול שלא ניתן לעצור אותו וכי את תצטרכי לפנות במהירות לבית החולים לנסות אולי יצליחו לגרום לכך שתחיי עוד כמה ימים".

הייתה זו בשורה כרעם ביום בהיר. שניהם החלו לבכות למול עיניי האחות שכבר החלה בטיפול עיניי האשפוז ובניית תוכנית

טיפול שלא אמורה להציל את החיים אלא להמשיך אותם לעד כמה שיהיה ניתן ואפשרי מבחינה תרופתית. הסובבים ובני המשפחה ששמעו על הבשורה הקשה מיד ארגנו מנייני תפילות ועצרות בבתי הכנסת לקרוע שערי שמים ושיתרחש נס שיציל את אותה אישה.

המחשבות שעברו לבעל ולאישה באותם רגעים זה שלא יתכן שככה ה' יחזיר להם. שלמרות כל הקושי שבדבר והעניין הרגשי האישה הסכימה למחול בלב שלם לאותה אחת שהרסה לה את החיים, ואיך אפשר לקבל סטירה כזאת ממרומים?

הבעל מלווה בבו משפחה פנו שוב אל עבר ביתו של מרן ושטחו את הטענה בפניו. מרן הרים את ראשו והורה להם ללכת עם הפתק ולהקריא אותו על ציונו של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, ובע"ה יראו ישועות.

כבר במוצאי חג הסוכות עלו מניין אברכים לקברו של רשב" במירון ועשו כדבריו של מרן, הקריאו את הדף על הציון קראו פרקי תהילים וחזרו בחזרה לבני ברק.

בבית החולים 'תל השומר' נערכו לקראת הטיפולים לאותה אישה, ובכדי לסיים את תוכנית הטיפולים הפנו אותה לרופא הבכיר שיערוך צילום נוסף ואחרון. וכאן מתרחש הנס הגדול.

הרופא פנה לבעלה ואומר לו במילים אלו: "לא הבנתי למה באתם?", והבעל משיב לו מה הפירוש למה באנו כדי לערוך את הבדיקה האחרונה לקראת הטיפולים. הרופא מסתכל עליו ואומר לו: "אין לי מושג מה אתם רוצים ממני. אני לא רואה כלום בצילום. אולי מדובר בטעות". דמעות של התרגשות פרצו בחדר הצילום. הבעל מיד הסביר לרופא שלא מדובר בטעות, אל בנס

שמימי בזכות ברכתו של מרן שר התורה זצוק"ל. ועוד באותו היום בוטלו כל התכונות לקראת הטיפול והם שבו בשלום לביתם, כשהנס מלווה אותם בכל רגע ובכל שניה.

כשעלו לבית מרן ולהודיע לו את הבשורה, מרן מיד אמר בשלוש מילים, "עני חשוב כמת", והסביר להם שהאישה הייתה צריכה ללכת מן העולם, ובגלל כל הביזיונות שעברה והמצב הכספי ששרר בבית בעקבות הפיטורים הרי שהיא הייתה נחשבת כעני, וממילא עני הוא כמו מת, וכך הרוויחה את חייה בזכות כל הצער והעוגמת נפש שעברה.

***

שר התורה עולה במדרגות הבניין דופק בדלת כשהוא מלווה בנהגו ונכדו, בעל הבית פותח את הדלת ולא מאמין למראה עיניו.

אבל כאן לא נגמר הסיפור. אותה אישה שהתנקמה בה באחד הימים ביתה הקטנה יצאה מהבית ולא שבה שעות ארוכות של חיפושים דאגות ואפילו המשטרה שנכנסה לתמונה אבל כלום. הבת לא שבה הבייתה. אחרי שראתה שעוברות שעות ארוכות היא כבר החלה להבין שזו נקמה משמיים. ומיד חיידה למנהל הראשי כשהיא בוכיה והודיעה לו בטלפון על כך שכל מה שסופר לו היה שקר אחד גדול. לא היה ולא נברא, המסרה והכבוד משכו אותה לעולם של רשעות ואכזריות. המנהל שמע

את הדברים החליט לפטר אותה לאלתר ממקום עבודתה, ותוך כדי החל בשלבים למינוי אותה אישה שפיטר בעקבותיה.

האישה כמובן הבחינה ביד ה' כמה היא ארוכה וכמה היא עוזרת לכל מי שבוטח בו, אבל הציבה תנאי בכדי להכנס לעבודה. "אם תרצה שאכנס להיות מנהלת כללית בעבודה", אמרה למנהל הראשי, "אני רוצה שאותה אישה תעבוד איתי ביחד באותו הצוות".

כאן נסגרו כל המעגלים והתחברו כל הקצוות. שניהם חזרו לעבוד באותה עבודה, כשהאישה שעברה את הנורא מכל מכהנת כמנהלת הכללית והשניה כסגנית, הביעה הרפואית נפתרה באורח ניסי, והבת כמובן שבה בשלום ובבטחה לבית.

קוראים יקרים. זה היה מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל. זה היה הכח שטמון בו, שתמיד ידע כיצד להדריך ולהוביל את עם ישראל בדרך הישרה והנכונה ותמיד להוכיח שה' יתברך הוא מנהל את העולם ולא אנחנו.

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

אוֹצְרוֹת הַפָּרָשָׁה

פרשת "שמיני"

"ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה ואת החלבים" (ט, כד).

שתיים עשרה פעמים ירדה אש מן השמיים. שש פעמים מתוכם ירדה לטובה, ושש פעמים ירדה שלא לטובה. הפעם הראשונה היתה כאן – עם ישראל רואים אש יורדת מן השמיים, ובתוך האש ירד הקב"ה בכבודו ובעצמו. כשראו העם את הקב"ה כביכול מכוסה ועטוי באש, לא יכולים היו לסבול את הקדושה, ומיד – "וירא כל העם וירונו ויפלו על פניהם". האש שירדה נשארה במשך כל השנים שבית המקדש היה קיים. העיד עליה רבי חנינא בן תרדיון: אני ראיתי את האש שהיתה תמיד רבוצה כארזי, ובשנים האחרונות לפני החורבן התהפכה לדמות כלב, וידעו כי החורבן קרב. הזוהר הקדוש באר שדמות הכלב נועדה להראות להם שאין הקב"ה חפץ בקרבנותיהם, כי יש ביניהם שנאת חינום ולשון הרע, וקרבנותיהם אינם לשם שמים.

הפעם השנייה שבה ירדה אש מן השמיים היתה בימי גדעון בן יואש. גדעון לימד זכות על עם ישראל, והקב"ה שלח מלאך שאמר לו: "לך בכוחך זה והושעת את ישראל". גדעון הביא מנחה, וירדה אש ואכלה את הקרבן. אחר כך נלחם גדעון במדין, בעמלק ובבני קדם שהצרו לישראל, וה' עשה על ידו תשועה גדולה.

ירידת אש בפעם השלישית היתה בזמן מנוח. מלאך ה' מתגלה אל אשת מנוח ומנבא לה על הולדת בנה שיהיה נזיר אלוקים. לאחר שהשמיע את דבריו, הקריב מנוח קרבן. אש ירדה מן השמיים ואכלה את קרבנו. בפעם הרביעית ירדה אש בזמן דוד המלך. לאחר שמנה דוד את עם ישראל, היכה ה' את העם במכת דבר. דוד הלך לגורן של ארוונה מלך יבוס, שהיה ממוקם בהר הבית, וראה את מלאך ה' עומד וחרבו שלופה בידו נטויה על ירושלים. דוד המלך התפלל ואמר: "הנה אנוכי חטאתי ואנוכי העויתי ואלה הצאן מה עשוי". הקב"ה אמר למלאך "הרף" ושלח את גד הנביא לומר לדוד להקים לה' מזבח בגורן ארוונה היבוס. דוד קנה את הגורן, והקריב קרבן על גבי אותו מזבח שהקריבו עליו אדם הראשון ונח, ושנעקד עליו יצחק אבינו, ואשר יעקב אבינו עשה בו מצבה ויצק שמן על ראשה.

כיוון שהקריב דוד קרבן, מיד ירדה אש מן השמיים ואכלה את הקרבן, ונעצרה המגפה מעל ישראל. כשבנה שלמה המלך את בית המקדש ירדה אש מן השמים בפעם החמישית. שלמה המלך סיים לבנות את בית המקדש, חנך אותו, והכניס את הארון לקודש הקדשים, ואז מלא ענן ה' את הבית. לאחר מכן כרע שלמה על ברכיו, ופרש את כפיו אל השמיים בתפילה. וכשסיים את תפילתו, ירדה אש מן השמיים ואכלה את הקרבנות וכבוד ה' מלא את הבית. הפעם השישית היתה בזמן אליהו הנביא בהר הכרמל. אליהו עמד וצעק: "ענני ה' ענני וידעו העם הזה כי אתה ה' האלוקים" – כפל את בקשתו "ענני" שתד אש מן השמים, ושלא יאמרו שזהו מעשה כשפים. הקב"ה שמע את תפילתו וירדה אש מן השמים ואכלה את הקרבן ואת העצים ואת האבנים ואת העפר, ואפילו לחכה את המים אשר בתעלה!

אלו הם שש הפעמים שירדה אש מן השמים לטובה. לעומת זאת בשש פעמים אחרות ירדה האש לרעה – בפעם הראשונה שהתרחשה ירידת האש לרעה, היתה אצל נדב ואביהוא. "ויקחו בני אהרון נדב ואביהוא איש מחתתו... אשר לא ציווה אותם... ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם". האש שרפה אותם על ידי שתי לשונות של אש שנכנסו בנחיריהם ושאבו את נשמתם, ואילו גופם נשאר שלם ללא פגע.

הפעם השנייה היתה שהתהלכנו העם במדבר: "מי יאכלנו בשר?". כדי להעניש אותם יצאה אש "ותאכלו בקצה המחנה" – היא שרפה את הערב רב.

הפעם השלישית היתה בזמן מחלוקת קורח ועדתו. מאתיים וחמישים איש באו עם מחתותיהם והבעירו את אש המחלוקת, ואז יצאה אש מאת ה' ואכלה אותם.

בזמן איוב היתה הפעם הרביעית השטן קטרג על איוב שהוא צדיק רק כשהכל מצליח בידו, הקב"ה נתן לשטן רשות לנסות את איוב. יד ה' פגעה ברכושו ובבניו. אש אלוקים נפלה מן השמים ובערה בצאנו ובנערים ששמרו את הצאן.

הפעם החמישית והפעם השישית היו בזמן אליהו הנביא. כשהגיעו שרי החמישים ורצו לקחתו לאחיזה בן אחאב, ירדה אש מן השמים ואכלה אותם.

שתיים עשרה הפעמים הללו רמוזות בתיבות: "ותצא אש מלפני ה' ותאכל" – ו"ו כפולה, לומר שהיו שש פעמים בהן יצאה האש לטובה, ועוד שש פעמים בהן יצאה לרעה.

פעם נוספת שעתידה לרדת אש מן השמיים תהיה ביום ה' הגדול והנורא לעתיד לבוא. ביום זה יעשה הקב"ה משפט עם הרשעים באש, כמו שנאמר: "כי באש ה' נשפט", ונאמר: "כי הנה היום בא בוער כתנור והיו כל זדים וכל עושה רשעה קש ולהט אותם". ביום זה יעשה הקב"ה דין ברשעים, ויבנה באש את חרבות ירושלים (דורש ציון).

"ויהי ביום השמיני" (ט, א). בעולם הזה אין שמחה שלמה.

אין ויהי' אלא לשון צער. קביעה זו היא הלכה למשה מסיני, וכך ראינו למעשה בכמה מקומות: במלחמת המלכים נאמר: "ויהי בימי אמרפל מלך שנער" – ואמנם היה שם צער, כי לוט נפל בשבי, ואברהם אבינו היה צריך לצאת למלחמה. בניסיון הרעב של אברהם נאמר: "ויהי רעב בארץ" – ואכן צער הרעב היה קשה ביותר, ואברהם אבינו נאלץ בשלו לרדת למצרים. ביצחק נאמר: "ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות" – ומני אז החלה המלחמה הקשה עם עשו, אשר עד עצם היום הזה עדיין לא תמה. וכן על זו הדרך בעוד מקומות. לעומת זאת אין ויהי' אלא לשון שמחה.

נשאלת, אפוא, השאלה – מדוע נאמר כאן ויהי' ולא ויהי'?! הלא יום זה, שבו היתה חנוכת המשכן, היה יום שמח מאין כמותו. עשר עטרות נעל אותו היום, הקב"ה רצה בנו וירד להשכינו שכינתו בתוכנו. מה היה העצב באותו יום? מתרץ המדרש: על זה נאמר "לשחוק אמרתי מהולל ולשמחה מה זה עשה" – מיום בריאת העולם אין בעולם הזה שמחה שהיא שלמה. בא וראה – ממשך המדרש – כשברא הקב"ה את עולמו, שמח שמחה גדולה שנאמר: "יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו".

ומה היה לאחר מכן? – "וינחם ה' כי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו". בתחילה היתה שמחה גדולה על בריאת העולם, אולם מיד בא עצב על שברא את האדם, וכל יצר מחשבות ליבו רק רע כל היום, ובמקום לקיים מצוות, ולקדש את שם שמים במעשיו, הוא חוטא ועושה הרע בעיני ה'.

כיוצא בכך אצל אברהם אבינו. באותו ליל פסח שבו יצא להלחם עם המלכים אמרפל, אריוך, כדרלעומר ותדעל – ונצח אותם, לא היה שמח ממנו על שהצליח ה' דרכו והרג בהם ועשה בהם אבדון. לאחר מכן שמח בהולדת בנו לעת זקנותו ומל אותו, אך לא זמן רב נמשכה השמחה וסופו היה עיצבון – כשחזר מעקדת יצחק נפטרה שרה והיה צריך לחפש קרקע, לקנותה בארבע מאות שקל ולקבור אותה שם.

כן היה עם יצחק – ממשיד המדרש: בתחילה הצליח כל כך, עד שאמרו לו: "לך מעמנו כי עצמת ממנו מאוד", ואמנם "ויזרע יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה ההיא מאה שערים ויברכהו ה'", והוא שמח על כך מאוד. ומה היה סופו? – "ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות" – בביתו היה עשו עם נשותיו שהיו מקטרות לעבודה זרה, ובשל עשן הקטורת כהו עיניו, "ותהיין מורת רוח ליצחק ולרבקה", והיה יצחק שרוי בצער גדול.

כך גם יעקב אבינו, כמה שמח בתחילה כשיצא בשלום מעשו, וחזר אל בית אביו, אך עד מהרה באה עליו צרת דינה וצרת יוסף, עד שהעיד על עצמו: "לא שלוותי ולא שקטתי ולא נחתי ויבוא רוגז" – "לא שלוותי מעשו, ולא שקטתי מלבן, ולא נחתי מדינה, ויבוא רוגז" – בא עליו רגזו של יוסף".

כך ארע גם לאהרון הכהן. ביום חנוכת מזבח, ביום שנטל עשר עטרות, היתה בעולם שמחה עצומה. המדרש אומר על אשת אהרון, אלישבע בת עמינדב אחות נחשון, צדקת שבצדקניות, שלא היתה אשה שמחה כמותה, באותו יום. ראתה את בעלה שנהיה כהן גדול, שני בניה סגני כהנה, גיסה משה רבנו נעשה מלך, שנאמר: "ויהי בישראל מלך בהתאסף ראשי עם". אחיה נחשון בן עמינדב למטה יהודה נשיא ראשון של ישראל, ראש לשבטים.

ביום זה, היום השמח ביותר שלה, שבו ראתה את כל קרוביה בגדולתם, נפטרו שני ילדיה, נדב ואביהוא! לכן נאמר: "ויהי ביום השמיני" – אין ויהי אלא לשון צער, כי ביום ראש חודש ניסן, היום השמח שנטל עשר עטרות, נפטרו בני אהרון נדב ואביהוא.

זהו העולם הזה – כל השמחות שבו הן בטלות וחולפות בן רגע, לפיכך אין לאדם לשמוח אלא בתורה, במצוות ובעבודת ה'. זוהי השמחה היחידה שהיא שמחה נצחית וקיימת לעולמים. עניין זה של מיתת שני בני אהרון הוזכר כאן, בפרשת שמיני, והתורה חוזרת ומזכירה זאת שוב בפרשת אחרי מות: "אחרי מות שני בני אהרון". יש להבין מה טעמה של חזרה זו.

הזוהר הקדוש תרץ, שמאחר שפרשת אחרי מות עוסקת בסדר העבודה של יום הכיפורים, הזכירה התורה את מיתת שני הצדיקים, כדי ללמד: שכשם שיום הכיפורים מכפר, כך מיתתם של צדיקים מכפרת.

הזוהר מביא טעם נוסף, וזה לשונו: "דישמעון עמא, ויצטערו על אבודהו על אבודתו דצדיקא, ויתכפר להון חובייהו. וכל דמצטער על אבודתו דצדיקא, או אחית דמעין עלייהו, קודשא בריך הוא מכריז עליה ואומר 'ויסר עוונך וחסאונך תכופר'. – ביום הכיפורים אנו מייחלים לכפרת עוונות, וכשישמעו ישראל, ויצטערו על אבדן הצדיקים – על ידי כך יזכו לכפרת עוונות! שכן כל מי שמצטער על אבדן הצדיקים, או מוריד דמעה עליהם – הקב"ה מכריז עליו ואומר: 'וסר עוונך וחסאונך תכופר'".

הזוהר מסיים: שלא זו בלבד שהוא זוכה לכפרת עוונות, אלא יזכה שלא ימותו בניו בחייו, ועליו הכתוב אומר: "יראה זרע יאריך ימים" (דורש ציון).

"לכל הבהמה" [יא, כו]. אף על פי שהיא מפרסת פרסה, אבל שסע איננה סדוקה, כגון סוס (רשב"ם).

הגאון המופלא רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל נסע פעם במונית, ובסמוך לאחד הצמתים שלמרגלות הר הזיתים, עצר לפתע הנהג, הצביע על הצומת וסיפר לרב: "כבוד הרב, זה המקום שהביא לי אושר בחיים..." הנהג המשיך והסביר: "עבדתי במשטרת ישראל, כפרש נבחר, כאן, בצומת זו אירעה לי תאונה קשה, הסוס התהפך ומת, ואני שכבתי חמשה חודשים בבתי חולים עד שיצאתי מהכל. קיבלתי דמי פיטורין מהמשטרה, יצאתי לחיים נורמאליים, וגם הקמתי בית ומשפחה. מאז אני מקיים חיים ככל האדם". רבי אברהם התעניין: "אלו תובנות היו לך מהתקופה שהיית על הסוס?"

האיש הרחר לעצמו תוך כדי נסיעה והשיב: "כדי להצליח במלאכה מורכבת זו, יש לדעת שלושה כללים: הכלל ראשון – אם אתה רוצה לסובב אותו (את הסוס), אל תעקם אותו בבת אחת, אלא לאט לאט, רק אז תצליח להגיע למטרה הסופית.

כלל שני – שהסוס לא ירגיש אף פעם שהרוכב מפחד ממנו, כי אם כן, הרוכב יפסיד את שליטתו, והסוס מרגיש זאת היטב. הכלל השלישי – לכל סוס יש שיגעונות, ואתה חייב לתת לו אותם בשקט, לדוגמא, לסוס שלי היה שיגעון שכאשר ראה נילוונים עפים באוויר היה נעצר. כשעצר להביט על נילוונים או ניירות עפים, ידעתי כי לא נוגעים בשיגעונות שלו. לא מפריעים, לא כדאי ולא שידך להפריע לו.

דרכו של הגר"א גנחובסקי היתה להפיק מוסר ולקח מכל דבר. כשיצא מהמונית והגיע לבית המדרש, דרש באוזני התלמידים שהתאספו סביבו את סיפורו של נהג המונית, וכה אמר להם:

למדתי מדבריו כלל ברזל איך לעסוק עם אנשים (שכן הטבע נמשל בכתובים לסוס, והאדם לפרש המוביל אותו – יכסוס שוטף במלחמה, יכסוס כפרד אין הבין, ועוד). ובכן, ראשית – לא 'מסובבים' אנשים בבת אחת, אלא לאט לאט. כמו כן, אם אתה מעוניין לנווט את פלוגי לכל כיוון שתרצה, אסור לו להרגיש שאתה מפחד ממשוה וממישהו. ושלישית – עם הניווט, בלבד חובה להבין אותו עם השיגעונות שלו, אל תפריע לו, אל תציק לו בעת שיגעונותיו... (ישנם רגעים כאלו, של שיגעון, שיש לעמוד מן הצד לא להפריע ולא להשפיל, וגם לא להעניש אח"כ).

באחד השיעורים לבחורים לפני נישואיהם, סיפר רבי אברהם את 'מעשה הפרש' הנ"ל, והוסיף כי שאל עוד את הנהג: "מה היה הרקע לכך שהסוס שלך התהפך ומת?". האיש השיב: "הגעתי לצומת הדרכים, ולא החלטתי האם לפנות ימינה או שמאלה, ישר או אחורה, הייתי מאוד מסופק עם עצמי, וכך הסוס איבד שליטה על עצמו, היה בוכך ומבולבל והפך אותי על קרבי וכרעתי". אמר רבי אברהם לחתנים: לפעמים הבעל רואה נכחו כי חיי הבית רעועים, הפוכים, משתוללים, מתפרעים; שידע לו, כי לא אחת, הבעיה היא, כי הוא לא יודע בעצמו לאן הוא פונה בדרכו, לכאן או לשם, לרוחניות או לגשמיות, לרוגע או לזעם, ימינה או שמאלה, לנסוע או לא. ולכן, הבית וכרעיו מתהפכים ומתפרקים – מאבדים יציבות.

בפעם אחרת אמר רבי אברהם לאחד מתלמידיו המובהקים: דע לך יקירי, כלל בחיים: כאשר אתה נפגש עם אדם האומר לך דבר מעוות או משובש לחלוטין, לדוגמא, הוא אומר לך כי שתיים ועוד שתיים זה חמש, אל תאמר לו: "לא! לא! זה ארבע", אלא מה? – תאמר לו עשר פעמים: "אתה צודק", "אתה ממש מבין וצודק", ואחר כך תנסה להציע לפניו מחשבה חדשה, אולי בכל זאת ישנה סברה ודרך קלה יותר לומר ששתיים ועוד שתיים זה ארבע. כך אולי הוא יבין. מה שברור, שאם לא תתנהל איתו בדרך זו, הפסדת אותו! (ופריו מתוק).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ דוד בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת גוהר ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ ענייט בצאלא בן כשוור ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ משה בן אסתר ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ מהרגני בת טאוס ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי השתתפות בכנס

שבת קודש כג אדר ב תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 6:18 תל-אביב: 6:33 חיפה: 6:25 מוצאי שבת: ירושלים: 7:31 תל-אביב: 7:33 חיפה: 7:33 ר"ת: 8:11
פרשת שמייני

עלון "איטש לרעהו" פרשת שמייני מוקדש לע"נ

רשכבה"ג רבינו הגדול הגאון רבי שמריהו יוסף חיים בן הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי זצוק"ל

בבזק חכמים

להזהר שלא לזלזל ולא לפגוע בכבוד חכמי התורה!
נלמד מהפסוק: "ותצא אש מלפני ה'" (פרק י-ב)

ואמרו חז"ל (עירובין סג:): רבי אליעזר אומר לא מתו בני אהרן אלא על ידי שהורו הלכה בפני משה רבן וכו' ותלמיד אחד היה לו לרבי אליעזר שהורה הלכה בפניו. אמר רבי אליעזר לאימא שלום אשתו, תמה אני אם יוציא זה שנתו ולא הוציא שנתו. אמרה לו: נביא אתה! אמר לה: לא נביא אנכי... אלא כל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה.

ותמוה: מדוע עונשו של המורה הלכה בפני רבו כל כך חמור?! וביאר הגר"ח שמואלביץ זצ"ל: משום שבוזה מבטל הוא את מעלת הזקנים שיש לכלל ישראל, שדוקא כאשר נשמעים הנערים לזקנים נחשב שיש לישראל זקנים, אבל כאשר כל אחד מורה הלכה לעצמו איבדו כלל ישראל את זקניהם. כבוד התורה, זקניה וחכמיה בדורינו, היה האדם הגדול בענקים – הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל. הדור כולו, אנשים נשים וטף, זקנים עם נערים, שתו בצמא את תורתו. ניקו חיות מידעיותיו העצומות. מספריו הרבים. מצידקותו המופלגת. מעצמותיו. מברכותיו ורוח קודשו. על כן, כל בית ישראל בוכים את השריפה אשר שרף ה'. יאה לדור כולו לבכות מרה על האבידה שאין לה תמורה. "תורה תורה חגרי שק והתפלשי באפרים. אבל יחיד עשי לך ומספר תמרורים... מי יפרק הוויות ומי יתרץ שברים... מי ישדד מעמקיך וחתו איכרים. מי ילחם מלחמתך וישוב לשערים. כלי מלחמה אבדו ונפלו גיבורים."

על כבוד חכמים וכח תורתם כתב רבי חיים קניבסקי: אמרו חז"ל כל המבזה ת"ח אין רפואה למכתו... וחייב נידוי ומנדין אותו ב"ד ברבים... וכ"ז מפני שכל קיום התורה תלוי בשמיעה לחכמים ואם אין מכבדין אותם בטל מוראן ועתידיה כל התורה להבטל ח"ו. והובא בספר חיי עולם: "פוק חזי מלפני כמאה וחמישים שנה בכל מקום שפקרו ויצאו לתרבות רעה לחרפות ולדראון עולם, תחילת קלקולם היתה לבזות ת"ח וגדולי ישראל ואח"כ הלכו מדי לדחי באין מעצור רח"ל."

על כוחם העצום של חכמי התורה כתב רבי חיים קניבסקי: "מן השמים נותנין בפיו מה לומר, ואעפ"י שאינו יודע כלל שזה ברוח הקודש, רק נותנין לו מחשבה לומר כך וכך, לפי דעת תורה שבדיו, והוא מכוון לאמת. ובוה ראינו הרבה פעמים אצל הגדולים שלאחד עונים כך ולשני עונים שיעשה להפך, וזה הכל לפי מה שנותנין מן השמים בפיו מה לומר, וזה גם כן מעין נבואה קטנה כמש"כ את אשר ישים ה' בפי אותו אשמור לדבר. ויש הרבה פעמים שברכת חכם ועצתו מתקיימת משום שמכוונין לשם שמים..."

כולנו זכינו לראות, שאת מה שרבי חיים כתב, היה בו בעצמו! בבחינת "הוא-היה אומר" – מה שהוא, זה מה שאמר. ראינו זאת באלפי מקרים [ודוגמא אחת שאירעה לאחרונה: אחד הגבירים הבטיח למתרים לתת כל סכום שרבי חיים יורה לו לתת. הגיע העשיר עם המתרים לרבי חיים, וסיפר לו על הבטחת העשיר, וציפה שרבי חיים יציע כמובן, סכום נכבד. אך רבי חיים אמר: "שיתן פחות משוה פרוטה"... ניסה המתרים להסביר וכו' אך רבי חיים חזר: "פחות משוה פרוטה". כשיצאו בבושת פנים מהבית, פנה הגביר בתדהמה למלווהו וכך אמר: "אגיד לך את האמת, הכספים שלי אינם ממקור כשר... כוונתי היתה "להכשיר" את הכסף, ע"י פירסום שרבי חיים הורה לתת מכספי למוסדות התורה, אבל רבי חיים יודע נסתרות ושיבש לי את התכנית!"]

וסיפר רבי חנניה צ'ולק (יו"ר עזר מציון): "קיבלנו שמות של חולים להתפלל עליהם. באנו לרבי חיים עם כל הדפים וקרא כל שם בנפרד. באמצע ראיתי שהוא עושה תנועת ביטול בכמה דפים. על ארבעה אנשים הוא סימן זאת. שאלתי את נאמנו הרב ישעי' אפשטיין לפרש הדבר והוא אמר לי: "תברר אם הם עדיין בחיים", בררתי ובאמת ארבעתם לא היו בין החיים. כשקרא שם ידע מי לא חיי". או לנו כי "אנשי (דרדך) אמונה אבדו. באים בח מעשיהם. גבורים לעמוד בפרץ. דוחים את הגזירות. היו לנו לחומה. ולמחסה ביום זעם. נסעו המה למנוחות, עזבו אותנו לאנחות". ת.ג.צ.ב.ה.

על כבוד ספר התורה...

לפני עשרות בשנים (מעל חמישים שנה) פגש הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל את הרב מפוניבז' הגר"ש כהנמן זצ"ל, וביקש ממנו שיקבל לישיבתו פוניבז', בחור פלוני. השיב לו הרב כהנמן שבדרך כלל אינו מתערב בקבלת תלמידים לישיבה, ומחליטים על כך על סמך מבחנים ובירורים כנהוג, אך לבקשתו ישתדל בענין.

כשהתכנס צוות הר"מים לדון בענין, הופיע הרב כהנמן בעצמו ואמר: הן יודעים אתם שאיני מתערב בקבלת תלמידים, אך הפעם שונה הדבר, מכיון שהתורה עצמה באה וביקשה להכניס את בחור פלוני.

תמהו הר"מים לפרש הדבר: מה פירוש שהתורה עצמה ביקשה? הסביר להם הרב כהנמן: "נתבקשתי לכך על ידי הגאון רבי חיים קניבסקי, והוא התורה עצמה. ספר תורה חי. ויש לשמוע בקול התורה!"

ופעם ביקר הגאון רבי יעקב יצחק רודרמן זצ"ל בארץ הקודש. כאשר שב לארצו, סיפר בשמחה, שהקב"ה זימן לידו בארץ ישראל, מצוה רבה. הוא זכה לרכוש מעיל לספר תורה!

תמהו השומעים: לשמחה מה זו עושה. והלא גם באמריקה ניתן לקנות מעילים לספר תורה! השיב הרב רודמן: "כשביקרתי בארץ ישראל נפגשתי עם הגאון רבי חיים קניבסקי ונפעמתי משליטתו בכל מכמני התורה. ממש כל רז לא אניס לה. נוכחתי לראות שהוא ספר תורה חי, וטרחתי הרבה עד שהשגתי את הסכמתו של רבי חיים לקנות עבורו "חלוקא דרבנן" במקום מעילו הישן. ורואה אני בכך זכות נשגבה שעבורה בלבד היתה כדאית כל הנסיעה שלי לארץ ישראל!" שיחור בכל נפלאותיו

טוב וראוי לכל אדם להזועץ ולהמלך בזקני הדור וחכמיו!

נלמד מהפסוק "זיהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל" (פרק ט-א)

ואמרו חז"ל במדרש (בד"ר יא-ח): "אמר רבי עקיבא נמשלו ישראל לעוף, מה העוף הזה אינו פורח בלא כנפיים, כך ישראל אינם יכולים לעשות דבר חוץ מזקניהם". וזקנים היינו זקן שקנה חכמה, וכמו שנאמר על אברהם אבינו "ואברהם זקן" ועל יצחק "זיהי כי זקן יצחק" וביארו חז"ל "זקן ויושב בישיבה", דאמר רבי חמא ב"ר חנינא, מימיהן של רבותינו לא פרשה ישיבה מהם, היו במצרים ישיבה עמהם שנאמר "לך ואספת את זקני ישראל". היו במדבר ישיבה עמהם שנאמר "אספה לי שבעים איש מזקני ישראל" (יומא כח):

לזקני התורה שבכל דור, יש כח וסייעתא דשמיא מיוחדת לכוון ולהנהיג בכל עניני הכלל והפרט הנדרשים באותו דור. גם במילי דשמיא וגם במילי דעלמא. כאשר יצאו ישראל להלחם בעמלק אמר משה אל יהושע "בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק" (שמות יז-ט) ונשאלת השאלה: מדוע משה עצמו לא הלך להלחם בעמלק. מדוע הוצרך לשלוח לשם כך את יהושע?

אלא מבאר הגר"מ שטרנבוך שליט"א (בספרו טעם ודעת), כי בזה באה התורה ללמדנו על דרכי המלחמה בעמלק שבכל דור ודור. שהרי בכל דור לוחמים כוחות עמלק בישראל להעבירם מעל דתם ואמונתם. ותפקידם של גדולי ישראל שבכל דור הוא להלחם בטומאת עמלק.

הוא הדבר אשר הורה משה לדורות, שלא רק הוא ואהרן שעשו את כל המופתים, בכוחם להלחם בעמלק, אלא אף זקני וחכמי התורה שבכל דור, שהם תלמידים ומקבלי התורה מגדולי הדור שלפניהם, גם הם מסוגלים בכח חכמת תורתם להלחם בעמלק ולהביסו, ובלבד שממשיכים הם את מורשת מסירת התורה מדור לדור עד משה רבינו. וכדי להורות לנו על כך, שלח משה את תלמידו יהושע להלחם בעמלק. עכ"ד.

כאשר זקני וחכמי התורה מלאים וגדושים בחכמת התורה, עד שיש בכוחם זה להעביר את מורשת מסירת התורה מדור לדור, הרי שגם עצתם היא עצת התורה ולכן הנוטל מהם עצה אינו נכשל.

ואולם כדי שעצת הגדול והחכם בתורה תביא לתוצאה ברוכה, ולישועה המיוחלת. יש על מקבל העצה להיות שלם באמונת חכמים. להאמין בכל לבו באותו זקן שקנה חכמה שאכן עצתו היא עצת התורה והנוטל עצה ממנו אינו נכשל. ובזכות זו גופא שמאמין בדבריו של החכם יש בה כדי להמשיך אליו את הישועה.

בענין מעלתם של הזקנים, תמה רבינו הגרא"מ שד"צ"ל (בהספדו על הגר"י קנייבסקי זצ"ל): אם "זקנים" הכוונה לזקן שקנה חכמה, מדוע נקראים "זקנים" ולא "חכמים"? אלא ביאר הרב שד שהתורה הקדושה שכתב ובע"פ נבדלת היא משאר חכמות, בכך שהיא מבוססת על הקבלה והמסורה איש מפי איש עד מקבלי התורה אשר שמעו קול אלוקים חיים מדבר מתוך האש, והם שהנחילוה ומסרוה מדור לדור בכל אמיתותה ובהירותה. על כן, לעומת שאר החכמות המשתנות וה"מתעדכנות" מעת לעת, הרי זאת התורה לא תהא מוחלפת. ניצחית היא וקיימת לעד.

מעתה, מובן מדוע יפה כוחם ומשובחת מעלתם של הזקנים, משום שקרובים הם יותר אל דור מקבלי התורה. אל מקור האמת בטהרתו. ורק מכוחם בטוחים אנו שאותה שרשרת הזהב של חכמת התורה הנצחית שזורה היא ברצף הדורות עד למעמד הר סיני.

"ונהנין ממנו עצה ותושיה..."

סיפר הגאון רבי יואל קלופט זצ"ל מעשה ששמע מהרב קלמס זצ"ל רב דמוסקבה: פעם אחת נסע הרב קלמס עם הגאון הרידב"ז זצ"ל ברכבת. והנה ניגש לרידב"ז יהודי המתחנן על אשתו שתקפוח צירי לידה ועומדת ללדת, ומה תעשה שהרי היא ברכבת באמצע הדרך...

אמר לו הרידב"ז: מה אני יכול לעשות לך? ואולם האיש המשיך להתחנן על נפשו ואז אמר לו הרידב"ז: תגיד לאשתך שתאמר שבע פעמים את המזמור "יושב בסתר עליון" במהופך (מהסוף להתחלה).

לאחר שעה קלה חזר האיש לרידב"ז ובישר לו בשמחה, כי אכן פסקו צירי הלידה... שאל הרב קלמס את הרידב"ז "מנין ידעת לומר עיצה זו?" השיב לו הרידב"ז הענין פשוט. יש סגולה לאשה המקשה ללדת, לאמר שבע פעמים "יושב בסתר" שמסייע ליציאת הולד. לפי"ז, על ידי שאומרים אותו הפוך מועיל לעכב את הלידה... דרך שיחה

"הנוטל עצה מהזקנים אינו נכשל..."

מעשה בילד שלקה בהרעלת דם קשה, בגלל מסמר חלוד שנתקע בידו. הרופאים בבית החולים הדסה העירו שאין מנוס מלקטוע את היד הנגועה. המנתח המפורסם ד"ר נחום קוק היה אמור לבצע את קטיעת היד...

בצר לו, ביקש אבי הילד מהרופאים להמתין ומיהר להתייצב לפני כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל. כשדמעתו על לחיו תינה בפניו את צרתו. כששמע הרבי את דברי הרפאים נזדעק ואמר: "היתכן, גזלנים! לקטוע את ידו של ילד רך?! ואמר בנחישות להגיד לרופא, כי בטרם יגש לניתוח, יבדוק מחדש את המצב היד המורעלת. עשה האב כדבריו.

והנה כאשר בדק הרופא את הילד פעם נוספת, ניכרו על פניו סימני הפתעה ופליאה, ובטפחו על שכם הילד קרא אליו בשחוק "קום וברח לך מפה".... שכן קרה נס והכל השתנה. לא היה יותר שום צורך לקטוע את היד. לפיד האש

רואה נכוחה...

בחור ישיבה נכנס לשאול את הגרא"ל שטיינמן זצ"ל: "אמי מתעקשת שאלבש סוודר כל ימי החורף לבריאותי. היא לכאורה מגזימה בדאגה לבריאותי, האם אני מחוייב בכיבוד אמי במצב כזה?!"

הביט עליו הרב שטיינמן ושאל: אמור את האמת. האם אתה שואל על ללבוש סוודר בחורף או כוונתך לשאלה אחרת. על עישון סיגריות שאמא מבקשת שלא תעשן? הבחור היה בהלם, פניו האדימו והשיב: "אכן כך, כוונתי לעישון סיגריות".

אמר לו הרב שטיינמן: "העישון הוא מסוכן ויש להמנע מכך. כל החיים שלי לא עישנתי סיגריה. יש בעישון התמכרות שקשה לצאת ממנו. העישון היא תאוה לא משתלמת, כיון שיש בזה נזק לבריאות ביחד עם הוצאה קבועה של כסף מדי יום ביומו". חכימא דיהודאי

עצתו כדבר האורים...

סיפר הגר"נ איינפלד זצ"ל: כאשר הגיע הגאון רבי חיים קניבסקי (זצ"ל) לביתו לניחום אבלים על אחותו, סיפר לו על כמה צרות שאירעו במשפחתו בתקופה האחרונה. הורה לו רבי חיים שיבדקו את המזוזות. למרות שהמזוזות נבדקו לא מכבר, שלח לבודקם ומצאו מזוזה פסולה. כשקמו מה"שבעה" הלכו להודות לרבי חיים על עצתו.

סיפר להם רבי חיים: "לא מכבר היה אצלי אדם ואמר לי שיש לו כמה ילדים מוצלחים בלי חסרון ב"ה, ואינו מצליח לשדכם. ואינו יודע סיבת הדבר. יעצתי לו שיבדק את המזוזות. והאיש השיב לי: בדקתי אותן לפני חצי שנה והיו בסדר. חזרתי ואמרתי לו: "ומה איפכת לכם, תבדקו שוב". ואכן מסר האיש את המזוזות לבדיקה, ומצאו שבאחת המזוזות היתה תיבת "בניכם" סדוקה... חמש אותיות שבורות..."

וסיים רבי חיים: "האיש החליף את המזוזה ואירס את כולם בתוך שנה!". מנחת נתן

מדה טובה לאדם המקבל באהבה דברי תוכחה ומוסר !

נלמד מהפסוק: "ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דיבר ה' לאמר בקרובי אקדש... וידם אהרן" (פרק י-ג)

וּכְתַב רִשְׁיָי: קִיבַל שֹׁכֵר עַל שְׁתִּיקָתוֹ, וּמָה שֹׁכֵר קִיבַל: שְׁנַתְחִיחַד עִמּוֹ הַדִּיבּוֹר, שְׁנֹאמַר לוֹ לְבַדּוֹ פִּרְשֵׁת שְׁתוּי יַי. עַכְ"ל. וּכְתַב הַשֵּׁל"ה הַק': מִזֶּה יִלְמַד כָּל אָדָם לְבַל יִמְאֹס בְּמוֹסֵר וּיִקְבַּל בְּאַהֲבָה.

העיר החפץ חיים: מדוע נאמר בפסוק "וידום אהרן" ולא נאמר "ויחריש אהרן"? אלא, אומר הח"ח, ללמדינו שלא היתה כאן שתיקה חיצונית גרידא ואילו בהבעת הפנים ניכרה עצבות, אלא היה כאן מצב של "וידום" כאותו דומם שאין במראהו החיצוני כדי להוכיח על פנימיותו. כך גם אצל אהרן, אף בהבעת פניו לא ניכרה כל עצבות, לפי שקיבל דין שמים באהבה.

וכן מצינו אצל שבטי י-ה שקיבלו תוכחתו הנוקבת של אביהם יעקב, באהבה. נאמר: "ויברך אותם איש כברכתו ברך אותם" (בראשית מט-כח). ולכאורה תמוה: וכי את כולם בירך, והלא את שמעון ולוי לא בירך אלא הוכיח בתוכחה נוקבת!?

אלא, מתוך שהיו דברי תוכחתו של אביהם יקרים להם וחביבים עליהם, שמחו הם בדברי התוכחה כאילו ברכם. הוא שאמר הכתוב: "וזאת אשר דיבר להם אביהם ויברך אותם". כלומר: ברכם בזה שקיבלו באהבה את דבריו ושמחו בהם כפי ששמח כל אחד מהברכה אשר בירכו אביו....

שנינו באבות דר"נ: "אהוב את המוכיחים ושנא את המכבדים, שהמוכיחים מביאים אותך לחיי העולם הבא והמכבדים מורידים אותך לבאר שחת".

מוסיף הגאון **רבי יעקב ניימן** זצ"ל (בספרו **דרכי מוסר**) לבאר: אמנם בשעת מעשה, אוהב התלמיד כי יתנו לו מחמאות, ישבחוהו ויכבדוהו, אבל לכשיתבונן לאחר מכן יווכח לראות כי אין זו אלא שטות, ולא עוד אלא שמורידים אותו לבאר שחת, כי ישאר בפחיתותו ובפחזותו, ללא חינוך, ללא תוצאות מוסר דור עיקש ופתלתול".

האדם בטבעו - אומר רבי יעקב - אינו רוצה במוכיח. סבור הוא כי אין חכם ממנו וכבר אינו זקוק עוד לחיזוק ולתוכחת מוסר. עקשנותו אינה מותירה מקום לתוכחה. אדם כזה - היו אומרים בהלצה - לא יקום בתחיית המתים, שכן כשמישיח יקיש על קברו לאמר "קום!" יענה לעומתו: "דוקא! לא אקום!" כך יראה המחזיק עצמו לחכם מכל. כשיבוא המשיח לרפאותו משטותו, יאמר: "אני חכם מכל האדם, ואתה תתן לי שכל?"

בגמרא (מגילה כד): אמרו חז"ל: אמר רבי יוסי, כל ימי הייתי מצטער על מקרא זה: "והיית ממשש בצהרים כאשר ימשש העיוור באפילה". וכי מה איפכת לו לעיוור בין אפילה לאורה? עד שבא מעשה ליד: פעם אחת הייתי מהלך באישון לילה ואפילה, וראיתי סומא שהיה מהלך בדרך ואבוקה בידו, אמרתי לו בני, אבוקה זו למה לך? אמר לי, כל זמן שאבוקה בידי, בני אדם רואין אותי ומצילין אותי מן הפחתין ומן הקוצים ומן הברקנין.

נמצאנו למדים - העיר הגה"צ **רבי בן ציון ברוק** זצ"ל (בספרו **הגיוני מוסר**) - כי האור שמחזיק העיוור בידו, משמש לו שהאחרים יבחינו בעוורונו ויצילוהו מן הבורות ויכוונו לו הדרך. אך אם לא יהיה אור בידו, הרי גם אחרים לא יראו עוורונו ולא יצילוהו ממכשולי הדרכים...

כך צריך אדם לשמוע מוסר ולקבל תוכחה. שכן רק כך תתכן תוחלת למכתו. כאשר אוהב אדם את התוכחות ואינו מסתיר את חסרונותיו, הוא כאותו עיוור ההולך עם אור בידו שיש אפשרות לאחרים לראותו ולהצילו ממכשול. אבל כאשר מכסה הוא על פשעיו ואינו מוכן שיוכיחוהו ויכוונו אותו לדרך הישר, הרי הוא כאותו עיוור המהלך באפילה בלא אבוקה בידו, ששכנתו ודאית ליפול במהמורות שטמונות לו בדרכים.

מקבל באהבה...

בעיצומה של סעדת ליל שבת אצל ה"סבא משפולי" זצ"ל, פנה ה"סבא" אל החסידים שהסבו על שולחנו ואמר: "יש לי היום עגמת נפש מרובה. דומני שאיחרתי היום בהדלקת נרות שבת".

ניסו החסידים להרגיע את רוחו הנסערת של הרבי. אחדים אמרו: "לא יאונה לצדיק כל און", והיו שאמרו: "מה בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידן צדיקים עצמם לא כל שכן". וכך, בדברים מעין אלו השתדלו החסידים לשכך את סערת נפשו של הצדיק.

והנה בקצה השולחן ישב הגה"צ **רבי רפאל מברשיד** זצ"ל, שהיה ידוע כאיש האמת, המקפיד מאוד מאוד שלא לסור מן האמת כמלא הנימה. עתה הגיע תורו לומר דבר מה וכך אמר: "ודאי הוא שצריך הרבי לעשות תשובה. וכי דבר קל הוא חשש ספק חילול שבת!?"

דבריו הכנים של רבי רפאל גרמו קורת רוח ל"סבא" ובפנותו אל החסידים המסובים אמר בעגרה: "הלא בגללכם יכולתי למות בלי תשובה, ואך רבי רפאל הוא שהציל אותי..."

יינה של תורה

קבלת תוכחה באהבה...

מנהג היה לו לגאון **רבי צבי פסח פרנק** זצ"ל להוציא מתוך הארון מכתב מסויים. הוא היה מעיין בו בתשומת לב, לאחר מכן קיפלו והניחו שוב באותו מקום, כדי שיוכל למוצאו לעת מצוא.

בני הבית הבחינו שהוא מעיין "באיגרת סתרים" זו אך לא העיזו לשאול על פשרה של האיגרת. ואמנם בנו ההין לשאול על כך, אך רבי צבי פסח לא השיבו דבר.

רק לאחר הסתלקותו של רבי צבי פסח נתגלה סוד המכתב. התברר שהיה זה מכתב מלא וגדוש בדברי מחאה שכתב לו אחד מגדולי הקנאים בירושלים. ניסוחו היה חריף ובוטה. אך רבי צבי פסח קיבל את דברי התוכחה באהבה.

ופעם הגיע מכתב דומה לזה, גדוש בדברי מחאה שאין הנפש היפה סובלתן. ראה זאת נאמן ביתו של הרב פרנק **רבי יצחק רוזנטל** וביקש רשות לקרוע את המכתב. אך הרב פרנק לא הסכים ונימוקו עמו: "יודע אני בכותב המכתב כי כוונתו לשם שמים. דבריו ראויים שאקרא אותם".

עפ"י גאון הוראה ח"ב

"תשובות חן חן על התוכחה..."

פעם הביע אדם את תוכחתו בפני הגאון **רבי משה פיינשטיין** זצ"ל ושאלו מדוע נוסע הוא לישיבתו במכונת ביום שישי אחר זמן הדלקת נרות (קודם קבלת שבת) שלדעתו אסור לנסוע בשעה כזו, כי אנשים שרואים, יבואו עי"ז לזלזל בשבת קודש...

וזה אשר השיב לו רבי משה באיגרתו: "נהנתי מאוד אשר מע"כ נזדרז לקיים מצות תוכחה לפי דעתו, ותשובות חן חן למע"כ, וח"ו לי להקפיד בזה. אי"ה בלי נדר לא אסע עוד משעת הדלקת נרות במכונת אף שאין בזה שמץ איסור אף לא משום מראית העין. כי ידע ידידי... אבל מכל מקום, כיון שמע"כ כותב שיש ח"ו קלקול לאיזה נשים ואנשים שידמו שיש בזה זלזול לשבת קודש, אראה בלי נדר שלא ליסוע עוד במכונת משעת הדלקת הנרות".

ומסיים רבי משה: "ידידו המברכו בזכות מצות התוכחה שקיים לכבוד השי"ת ולכבוד השבת קודש לשפע ברכה שהוא ע"י קיום שמירת השבת ולסוכת השלום".

אגרות משה ח"א סימן צו

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

לתת את הלב. כפשוטו.

הכנסת, בעוד הרופא דוחק בו: מהר, מהר! אם נצא מיד, כנראה נצליח להתחיל בניתוח ההשתלה בחצות לילה.

אם לא - אנו עלולים לאבד את הלב!

כך, עטוף וחרד מהרגע הגורלי בעיצומו של יום הכיפורים, נכנס הרב שטיגליץ אל הרכב והנהג של הרופא יצא לדרך בנסיעה מטורפת לעבר בית החולים.

* * *

רגע אחד. מניין לנו כל הפרטים הללו?

נקדים ונאמר: בסיום אותה שנה התקיימה ועידה עולמית בניו יורק של משתילי לב. מטרת הוועידה הייתה שיפור וייעול תחום ההשתלה, ונאמו בו טובי הרופאים מרחבי תבל.

ביום האחרון של הוועידה, נתנו לכל רופא בכיר לנאום במשך חמישה רגעים, ולספר חוויה אישית שעברה עליו במסגרת ההשתלות שעשה.

עלה הרופא דגן מיוהנסבורג ואמר כי הזדמן לו רבאי יהודי והוא מעוניין לספר את החוויה שהיה שותף לה לצידו של החולה. הוא סיפר את כל הנאמר לעיל והמשיך:

הגענו לבית-חולים. החולה פשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים התחלנו עם בדיקות מהירות של תפקוד הכליות ומחזור הדם. החולה היה מרוגש מאד. לא הייתה לו אפשרות ליצור קשר עם בני משפחתו הממתינים בתקווה ובחרדה בישראל. הוא אמר לי כי אסור לו לעשות פעולות מיותרות, רק מה שמוכרח להצלת חייו.

המשכנו להזדרז והוא כבר נשכב על שולחן הניתוחים. באותו רגע שאלתי אותו: 'האם יש לך מה לומר ברגע הזה?'

הוא רצה להודות לי על כל מה שעשיתי למענו, ומה שאני מתעתד לעשות למענו בלילה הזה. אז הוא אמר לי 'תודה' והוסיף: 'דוקטור, אני כעת נותן לך את כל הלב שלי...!'

באותו רגע חשבתי לעצמי: רק בן לעם-היהודי יכול ברגע קשה כזה, כשהוא בודד ורחוק על שולחן ניתוחים, וכאשר הסיכויים לא לקום לאחר הניתוח לא קטנים, לחשוב על הרעיון של המשפט שיצא מפיו: "אני נותן לך את הלב שלי" - -

אני חושב שרק למי שיש לב גדול, יכול להודות בכזו צורה!

תושב בני-ברק, איש מורס מעם באמונתו וצדקותו, חלה בליבו.

יום רדף יום, חודש ועוד חודשיים, והרופאים הודיעו: חובה להחליף את הלב. לפני ארבעים שנה השתלת-לב הייתה כרוכה בסיכונים רבים מאד, כפלי כפליים מהיום. יחידים לקחו את הסיכונים.

אותו יהודי, הרב שטיגליץ שמו, התייעץ והחליט לצאת ליוהנסבורג, דרום-אפריקה, להמתין להשתלת לב. הנסיעה והתקווה היו כרוכים בציפייה ממושכת אחר לב של גוי שבני משפחתו מוכנים או רוצים לתרום לחולה.

* * *

התמקם בדירה סמוך לקהילה החרדית ביוהנסבורג. כיון שהיה חולה מאד, נזקק רבות לבקר בבית-חולים, ועמד בקשר ישיר עם הרופא משתיל-הלב. פעם בשבוע בדק אותו הרופא והדריך על כל צעד.

כך המתין מראש חודש אלול. בראש השנה התפלל עם כל הקהילה - עד תפילת 'כל נדר' שנאמרה בבכיות והתרגשות רבה.

באותו זמן בו שפכה הקהילה היהודית את ליבה בתפילת מעריב של ליל יום כיפור, פגעה מכונית בצעיר בעיר. הוא היה במצב אנוש, לקראת מוות בטוח, ומשפחתו הסכימה להעניק את הלב שלו.

הרים הרופא טלפון לאכסניה של הרב שטיגליץ, אך אין קול ואין עונה. הלב הגיע לחדר הניתוחים במהירות האפשרות, אך למרות אמצעי הקירור והשימור תוקף השימוש של לב הוא קצר ביותר. מכיוון שבאכסניה של הרב שטיגליץ לא ענו, התארגן בית החולים להציע את הלב לחולה אחר.

בסייעתא דשמיא, אמר אחד הסניטרים לרופא כי שמע שהיום הוא 'יום-קדוש' ליהודים. רופא כל בשר ומפליא לעשות הכניס בליבו של הרופא להתאמץ. הוא קפץ לרכב ופשוט נסע לבית הכנסת המרכזי ביוהנסבורג ושאל את המתפללים: 'האם יש כאן ראביי שטיגליץ מישראל?'

חיפשו ומצאו...

עטוף לבנים ובטלית מצויצת עזב הרב שטיגליץ את בית

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

פניני פרשת לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

ניצוד זנה יהודי לחזור בתשובה

השבת נאחזנו זוכים לקרוא את פרשת שמיני. בפרשה ישנם למעלה משלושים פסוקים המדברים על מאכלות אסורות, מה מותר לאכול ומה אסור, ובסופם מסיימת התורה ואומרת "אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ, ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם", אומרת הגמרא (יומא לט.), נטמתם - בכתיב חסר, חסרה האות א', "תנא דבי רבי ישמעאל עבירה מטממת ליבו של אדם שנאמר 'ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם', אל תקרי ונטמתם אלא ונטמטם", דהינו שמי שאוכל שקצים ורמשים ושאר מאכלות אסורות, זה מטמטם את מוחו, והוא הופך לאדם שאינו מבין לבער וכסיל.

מכאן מובן שצריך עבודה רבה ושימת לב, לפני שבאים להכניס דבר מאכל לפה. אומר על כך רבי חיים קנייבסקי שליט"א, שהאדם צריך לחכות ולא לאכול מיד, וכך הוא יכול לברר את הכשרות כראוי, ולכן זו גם עבודת המידות. צריך לדעת שמי שמחכה, כגון אדם שלפעמים לא אכל יום שלם, וסוף סוף מגיע לפתחה של מסעדה ויכול לפרוק את תאוות האכילה שלו, אבל הוא מחכה ובודק מה הכשרות ומי המשגיח, ואם רואה שאי אפשר לאכול במקום הוא מיד הולך, זו עבודת המידות, ואדם חייב לעבוד על המידות שלו, ולא להניח שהכל בסדר, ולהסתפק בכך שרואים איזו תעודה, צריך לברר מי חתום עליה ומי הוא האומר שזה כשר ברמה מהודרת.

בדרך הלצה אומרים שהדבר דומה לאדם שנכנס למסעדה, ושואל מה הכשרות, ועונים לו אנשי המקום - למה לך לשאול, יש פה תמונה של הבבא סאלי תלויה על הקיר, 'זה אומר הכל', הבבא סאלי הרי תלוי פה על הקיר. אדם חכם עונה לאותו מוכר, אם זה היה הפוך, שהבבא סאלי היה עומד פה בפתח המסעדה, ואתה תלוי על הקיר - הייתי אוכל, אבל כשאתה פה והבבא סאלי על הקיר - על זה אני לא יכול לסמוך. אדם צריך להתבונן היטב ולהיות מחושב, ומי שמקפיד בכך זוכה לדברים הרבה.

מסופר על אדם שזכה לחזור בתשובה, ומספר כיצד זה קרה, הוא היה ללא קשר וזיקה ליהדות, והגיעו אליו מתנועת ערכים וניסו להשפיע עליו, אשתו כבר הסכימה ללכת לסמינר, והוא נשאר בשלו ולא רצה. אשתו הלכה לבד לסמינר והתחילה להתקדם בעבודת ה', ברוך ה' למדה על שמירת שבת ועוד, והוא עדיין לא היה מוכן. אשתו ניסתה לשכנע אותו בכל צורה שיסכים ליבוא, עד שפעם אחת משום שלא רצה שוב להכנס לויכוחים עם אשתו, הוא אמר לה - יש לי פשרה, אני מוכן לבוא לסמינר, אבל בתנאי אחד, אני לא נכנס לשום הרצאה, אני אבוא ואוכל ואישן ואסתכל מן הצד, אם תרצי בכך אני בא, ואם לא - אז לא.

הבינה האשה שזו הברירה היחידה, וקיוותה שלפחות האוירה תשפיע עליו לטובה, ומשך הסכימה לדברי

דבר זה מתבטא ממש הלכה למעשה, מספרים בירושלים על ילד מצטיין, שהיה מקבל מאה בכל המבחנים, ולפתע ירד הצינון לארבעים ושלושים, ולא הבינו לפשר הדבר. הלך הילד לצדיק גדול שחקר אותו, והתברר שהגיע לכיתתם חבר משכונה אחרת, שהיה מזמין את הילד המצטיין לביתו, ובבית זה לא היו מקפידים על כשרויות מהודרות, והוא היה נותן לו לעיתים ממתקים לאכול, ובגלל הדבר הזה שהיה אוכל דברים לא כשרים, זה גרם לכך שהוא לא הבין את הלימוד כבראשונה. פלא פלאים, ממש כמאמר רבותינו שכל דבריהם אמת לאמתיה, שזו לא סתם טומאה אלא הדבר מטמטם את מוחו של האדם. עד כמה באמת צריך להקפיד על כך.

"אור החיים" על הפסוק אומר דבר מבהיל על הרעיון, מה בעצם האיסור של אכילת מאכלות אסורות גורם. לו יצויר שיש אדם שלא כל כך אכפת לו מאותם מאכלות אסורות, ואומר חלילה, שהוא אינו לומד תורה ורוצה לאכול מאכלות אסורות, לא אכפת לו להיות מטומטם. אומר אור החיים הקדוש, "בא הכתוב להודיע כי האוכל מהשרצים תעשה נפשו עצמה שרץ, והוא אומר אל תשקצו את נפשתיכם, פירוש לא תעשו נפשתיכם שקץ". הדבר מבהיל, אדם שאוכל שקץ או שאר דברים אסורים, הגוף שלו הופך להיות שרץ, אלו דברי אור החיים הקדוש. אדם לעיתים אוכל, ולא שם לב ולא שואל, האם בדקו תולעים או לא וכדומה, אוכל - ורק לאחר מכן שואל, ולפתע מתברר שהיה במאכל דבר איסור כגון תולעת, שנכנסה לגופו של האדם, והדבר אומר שנפשו של אדם זה עכשיו משוקצת.

הרמב"ן לעומתו אומר דבר פשוט, למה אסור לאכול מאכלות אסורות, משום שזה מזיק לגופו של האדם, ידעה התורה הקדושה שהדברים הללו הם לא רק מזיקים מבחינה רוחנית, אלא גם מבחינה גופנית, מי

**וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם
וְנִטְמַתֶּם בָּם - בֵּא
הַכְּתוּב לַהּוֹדִיעַ כִּי
הָאוֹכֵל מֵהַשְּׂרָצִים
תַּעֲשֶׂה נַפְשׁוֹ עֲצֻמָּה
שֶׂרֶץ, וְהוּא אֹמֵרוֹ אֵל
תִּשְׁקָצוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם,
פִּירוּשׁ לֹא תַעֲשׂוּ
נַפְשׁוֹתֵיכֶם שֶׁקֶץ**

המשך
בעמוד 4 >>

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים	ר"ת	מוצ"ש	הדלקת נרות	לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל	לע"נ אברהם בן עזיזא ז"ל	לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל
	20:15	19:30	18:19			

ישועה בזכות הילד הקטן

ההורים הופתעו. הם לא העלו על דעתם שהסיפור שסופר בליל שבת כבר קנה שביטה כה חזק בלב הילד, עד שהוא ביצע אותו הלכה למעשה. הם התרגשו לגלות את כוחות נפשו של בנם שדחק את העלבון הצורב הצידה ומינף את רגעי ההיעלבות לשעת תפילה נרגשת, ובליבם פנימה ייחלו כי תפילתו תישמע ותתקבל במרומים...

וכך בדיוק קרה: פחות מעשרה חודשים מאותו יום, שש מויש'לה בהתבשרו על התינוק החדש שהצטרף למשפחה. 'אמרתי לכם, ידעתי!' - שאג הקטן בקול מאושר, לוקח קרדיט על השמחה המשפחתית המשותפת 'בגלל שהתפללתי אז, כשהעליבו אותי!' - שב ואמר, 'ידעתי' שבסוף יהיה לנו תינוקי חדש בזכותי!'. כשנימול התינוק הקט, העניקו לו ההורים את שמו של מורי ורבי כ"ק האדמו"ר מנדבורנה זי"ע. אמנם תינוק זה לא נולד בהבטחתו או תפילה על ציונו הקדוש, אבל הוא בהחלט תוצאה של סיפורו של הרבי לפני עשרות בשנים. הן לקחו של הסיפור הוא שהוביל לישועת ה' ולתינוק ששימח את כל בני המשפחה, ומהווה עדות חיה וקיימת, לכוחם של קבלת הביזיונות באהבה וניצול זמנה לתפילה!

את הסיפור קיבלתי מבני המשפחה המוכרים לי באופן אישי, והמסר שבו מאיר ובוהק:

היה זה לפני כחמש שנים, בבית משפחה נורמטיבית ורגילה מאזור המרכז. בעת סעודת ליל שבת, כשהיסבו בני המשפחה לסעודה ודיברו דברי תורה וסיפורי צדיקים, סיפר להם האב את המעשה הבא, ולא שיער לאן יגיעו הדברים... וזה דבר המעשה:

בעת שמורי ורבי כ"ק האדמו"ר מנדבורנה זצ"ל היה עלם צעיר, הוא יצא כדרכו מדי יום אל בית המדרש הקבוע בו היה עוסק בתורה. משום מה - באותו היום, מסיבה לא ברורה, סטה מהדרך הרגילה והלך בדרך שונה במקצת. תוך כדי הילוכו עבר דרך רחוב שבדרך כלל לא עבר בו, והנה, באמצע הרחוב, ממש במרכזו, ניצב לו אדם בגיל העמידה, ומתחיל לצעוק על הבחור הצעיר ועדין הנפש העובר ברחוב לתומו... הרבי - שהיה אז בחור צעיר כאמור, נבהל מאוד. הוא כלל לא הכיר את הרחוב הזה, ובוודאי שלא את אותו אדם זר שעומד וצועק עליו. אבל לא היה לו הרבה פנאי לחשוב, שכן הלה - שכנראה היה מעורער בנפשו - החל לצעוק צעקות רמות, צרחות של ממש. הוא מקנטר ומבוה, משמיץ אותו ולועג לו, והבחור הצעיר מסמיק ומחוויר חליפות ולא יודע את נפשו...

ברגע הראשון, כך העיד הרבי אחר כך, הרהר שעליו פשוט להתחיל לרוץ, לברוח מהמקום וכמה שיותר מהר. אך ברגע הבא התיישב בדעתו, והרהר: 'רגע, הרי יש דברים בגו! למה שיניתי היום ממסלול הליכתי הקבוע?! הרי ברור שיש סיבה לכך, כנראה כדי שאקלע למלתעות לשונו של האיש שעומד כאן וצווח ומבוה. אם כן, למה לי למהר?' - חשב, ונותר על עומדו... והלה, בראותו כי הרבי מתחזק לנוכח העלבונות המוטחים בו, רק הגביר ווליום... הוא מוסיף לצעוק ולהשמיץ, לבזות ולהקניט, להעליב ולבייש, וכל אותה העת הבחור ניצב למולו בעיניים מושפלות ופנים סמוקות, מקבל את הביזיונות באהבה. וקולו של האיש הולך וחזק מאוד, כל מילה שלו כשפוד מלובן בלבו של הרבי, שמוסיף לעמוד נכחו ולקבל את הביזיון באהבה...

לימים, כשסיפר הרבי את הסיפור, תיאר את הביזיון הקשה שהיה מנת חלקו, וכיצד הבין - כבר בצעירותו - כי רגע של מתנה לפניו, רגע ששערי שמים נפתחים. 'אם בורא עולם זימן לי לעבור דווקא שם ודווקא אז ולהיקלע אל שדה הקטל המילולי הזה - יש לכך סיבה טובה, כנראה זה נועד כדי לפתוח לי שערים!' - הסביר הרבי, וסיפר כי ניצל את הרגעים הללו לתפילה... את הסיפור הזה סיפר האב לילדיו המאזינים מרותקים, וקינח במסר מעשי: 'לפעמים, ילדים, בחורים, צעירים או מבוגרים - מביזים את זולתם על לא עוול בכפם. אפשר לברוח, אפשר להשיב מלחמה, אפשר לענות תשובה הולמת ובוטה... אבל הרבה יותר כדאי לשתוק, לקבל את הביזיון באהבה ולנצל את הזמן לתפילה, כי זו עת רצון מופלאה!' - סיכם את הסיפור...

למחרת ביום ראשון בצהריים, כשבנם בן החמש שב הביתה מהחידור, כשפניו קורונת מאושר. 'בשורה משמחת!' - הכריז הינוקא בקול עליו,

'הולך להיוולד לנו תינוק חדש! עוד מעט יהיה לנו ילד חדש!'. כל בני המשפחה אצו רצו, לשמוע מיהו הקול המבשר ואומר על בן העתיד להצטרף למשפחה, ומנין לו ה'מידע המודיעיני' המשמח? ראשונה, הגיעה אליו האם, הן רק היא ובעלה יודעים כמה הם מבקשים ומייחלים לזכות לבן נוסף אשר מזה כמה שנים לא זכו במתנה שכזו, והנה בנם בן החמש הגיע לבשר כי הרגע הגדול מתקרב ובא...

'מויש'לה!' - שאלו אותו כלום כשגבותיהם מורמות בהפתעה, 'מאיפה אתה יודע? מי סיפר לך? האם מלאך גילה את אוזןך על שמחה משפחתית מתקרבת?' - חיך הילד חיוך צופן סוד, והשיב: 'היום בהפסקה, החליטו כמה ילדים לצחוק עליי. הם קראו לי, והתחילו לצחוק על איך שאני נראה, על הבגדים שלי, על התיק שלי, על הפאות שלי... פשוט החליטו להעליב אותי חזק!' - הסביר הילד בטון מתוק, וחיוכו הקונדסי הועב לפתע בלחלוחית שצצה בקצה העין...

'ואז' - הוסיף הילד וסיפר - 'זוכרתי בסיפור שאבא סיפר בליל שבת, על הרבי מנדבורנה שהעליבו אותו, והוא ניצל את הזמן הזה להתפלל. אז הורדתי את הראש ובכיתי, אבל בכלל לא בכיתי בגלל שהעליבו אותי... בכיתי כי התפללתי שיוולד לנו עוד תינוק קטן, בכיתי כי ביקשתי מהשם שישלח לי אח חמוד, בכיתי כי התחננתי שכבר יהיה לנו תינוקי!' - צפצף הילד בקול מתקתק, וסיכם: 'נראה לי שכדאי שנקנה כבר מיטת תינוק, שיהיה לנו לתינוקי החדש!'.

למחרת ביום ראשון
בצהריים, כשבנם בן
החמש שב הביתה
מהחידור, כשפניו
קורונת מאושר.
'בשורה משמחת!' -
הכריז הינוקא בקול
עליו, 'הולך להיוולד
לנו תינוק חדש'

יהודי יקר, אם הגיעה לך עת ביזיונות, אם נתקלת ברגע בו מביישים אותך, צא ולמד מאותו ילד צעיר, שניצל את השעה כשעת כושר שמימית, והביא לו ולמשפחתו ישועה כה נפלאה. זכור, כי הרגע בו מקבלים ביזיונות באהבה, הרגע בו שותקים לנוכח עלבונות מוטחים, וממנפים אותו לתפילה נרגשת - זהו רגע שעשוי להיות מכוון ולהביא בכנפיו ישועות נכספות!

בפרשת השבוע שלנו, רמזו רגע מרומם כזה. לאחר הקמת המשכן, מגיע הרגע המכונן בו אהרן הכהן הגדול נדרש לגשת אל המזבח ולהתחיל להקריב בו קרבנות. אלא שאהרן מתקשה לעשות זאת, שכן יש מי שעוד זוכרים לו את חלקו במעשה העגל, ומביישים אותו ועולבים בו: היתכן שאדם שלקח חלק בעגל המשוקץ (גם אם סיבותיו של אהרן היו לטובה) - יגש להקריב קרבנות לפני ה'?. אהרן הכהן עומד בוש ונכלם, סופג את הביזיונות ואינו ניגש למזבח. משה רבינו מביט ורואה, ומורה לאהרן להתקרב אל המזבח ולהתחיל בעבודת הקודש, וכשהוא מבין כי אהרן מתבייש, הוא משיב ואומר לו כדלהלן: 'למה אתה בוש? לכך נבחרתי!'

במילותיו אלה של משה, גילה הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנה זי"ע ביאור מדהים: משה רבינו אומר כביכול לאהרן הכהן: 'למה אתה נכלם מהבושה? הלא בזכותה, בגלל שאתה מקבל את הבושה, בגלל שאתה סופג ביזיונות באהבה, הרי בדיוק בשל כך נבחרת לשמש ככהן גדול! בשכר הביזיונות המוטחים בך ואתה שותק - זכית למעמד כה נשגב ונעלה!'; וכתב אחד מגדולי המקובלים, הרה"ק רבי משה קורדובירו זי"ע, הרמ"ק, שזהו הכלי המסוגל לנקות ולזכך את האדם ללא יסורים: קבלת ביזיונות. כשיהודי חווה ביזיון, לועגים לו או שוחקים עליו - ברגעים הללו, כשנפשו מתייסרת מהביזיונות הבאים עליו והוא מקבלם באהבה - אזי הוא מתנקה ומזדכך, ותפילתו ברגעים אלו מקובלת ורצויה ביותר.

(הרב אשר קובלסקי)

לע"נ
יהודית בת ריחנה
ע"ה

לע"נ
אברהם אבהרון
בן גינינה ז"ל

לע"נ
רפאל פואה
בן רוזה ז"ל

לע"נ
בנימין בן טאוס
ז"ל

לע"נ
אסתר בת חנה
ז"ל

לע"נ
הרבנית חסיה
ליליאן בת
סוליקה ע"ה

ויכוח סוער בעקבות מק

"**וְכָל הַשְּׂרָץ הַשְּׂרָץ עַל הָאָרֶץ, שֶׁקֶץ הוּא לֹא יֵאָכֵל**" (ויקרא יא, מא). אין קרוי שרץ אלא דבר נמוך קצר רגליים, שאינו נראה אלא כרוחש ונד (רש"י).

שאלה: מעשה באבנר שפנה לשכנו אלקנה ואמר: "הערב אני עורך בביתי סעודת סיום מסכת, האם אוכל לקבל ממך בקבוק שתיה מתוקה, ובע"ה מחור אקנה בקבוק ואשיב לך?". אלקנה נענה בשמחה, ומסר לשכנו בקבוק שתיה. כשהחלה הסעודה, הונח הבקבוק על השולחן הערוך. והנה, כשאחז בו אחד הסועדים ורצה לפותחו, לפתע נשמעה מפיו זעקה בסלידה: "ג'וק!" - וכל הנוכחים הזדעזעו לגלות מקק גדול צף בראש הבקבוק.

אבנר ביקש את סליחת המסובים, ומיד נטל את הבקבוק שטרם נפתח, והניחו בארון המטבח. הוא החליט לנצל את הבקבוק הנדיר שנקלע לידו. מה עשה? למחרת פנה עם הבקבוק לחברת השתיה בתלונה חמורה: "ראו! בתוך הבקבוק שלכם גיליתי מקק!". נציגי החברה מיהרו להתנצל והודיעו: "אנו שולחים לביתך כפיצוי 10 ארגזי שתיה...!".

אבנר חזר לאלקנה על מנת להשיב לו בקבוק שתיה, ואמר לשכנו: "הודות לבקבוק שקיבלתי ממך, זכיתי לעשרה ארגזים...", אמר בשמחה. "איך בדיוק גרם לכך הבקבוק?", שאל אלקנה. לאחר ששמע אודות המקרה, הרצין אלקנה את פניו וענה: "שכני היקר, למעשה הבקבוק שלי 'הוליד' עשרה ארגזים, והרי גם אני הייתי תובע את החברה על כך, לכן הפיצוי שייך לי!". לעומתו אמר אבנר, "סבורני שהארגזים שייכים לי, שכן ברגע שנתת לי את בקבוק בהלואה, על מנת להשיב אחר תחתיו, הפך הבקבוק להיות שלי, ומן השמים גילגלו שאזכה בפיצוי, ובפרט שאני הוא שסבל את אי הנעימות ועוגמת הנפש במהלך הסעודה...", אלקנה נותר בשלו: "בקבוק נתתי לך ולא ג'וק, עליך להעביר לי את מלוא הפיצוי!". עם מי הדין?

תשובה: אלקנה בודאי לא היה מוסר את בקבוק כזה מידיעה לאחרים משתי סיבות: א) אף אדם לא ימסור לזולתו משקה עם מקק. ב) מסתבר שהיה ניגש בעצמו לקבל פיצוי מהחברה. ממילא יש להחשיב את נתינת הבקבוק כ-"הלואה בטעות", ונחשב הבקבוק כעדיין ברשותו של אלקנה, מאחר ואבנר עשה כן עם בקבוק שאינו שלו, קיימת כלפיו הטענה: "כיצד הלה עושה סחורה בפרתו של חברו" (ב"מ לה:).

לכן הפיצוי שייך לאלקנה בעל הבקבוק המקורי, אך ראוי שישלם מעט שכר טרחה לשכנו על השגת הפיצוי.

(אחת שאלתי 3, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

הסכמת הנפש לקיים כל מצוות הבורא

בפרשת פרה הנקראת בשבת זו אומרת התורה, 'זאת חקת התורה, אשר צוה ה' לאמר, דבר אל בני ישראל, ויקחו אליהם פרה אדומה תמימה' (במדבר יט ב), מפרשת פרה אדומה יכול להשכיל כל יהודי, ולהבין מה גדלה מעלתם של ההולכים בתום, ונלמד זאת מהכתוב הכולל 'זאת חוקת התורה', הרי פרשה זו עוסקת בעניין פרה אדומה בפרטיות, והיה לתורה לכתוב, 'זאת חוקת הפרה', ומשום שאמרה התורה 'זאת חוקת התורה', מובן שהיא לשון כוללת ובנין אב לעבודת ה'.

כך לשון ה'אור החיים' הקדוש: בדרך רמז ירצה באומרו 'חוקת התורה', לומר שאם יקיימו מצוה זו, הגם משום היותה חוקה בלא טעם, מעלה עליהם הכתוב כאלו קיימו התורה אשר ציווה ה' לאמר, כי קיום המצוה בלא טעם, גידי הצדקת האמונה והסכמת הנפש לקיים כל מצוות הבורא, וזה לך האות, ואולי משום טעם זה, רצה ה' שתתמסר להם המצווה בדרך חוקה.

בשביל להבין את דבריו הנפלאים נקדים במשל: מעשה באיש יהודי שנתפס ל'טיפה המרה' - בשתיית משקאות משכרים יומם ולילה לא ישבותו. פעם תפסוהו חבריו רגע לפני השתיה - כשעדיין היה בקבוק השיכר ביד ימינו והפקק ביד שמאל, והיו ידידיו ורעיו מפצירים בו ומתחננים אליו, שיעזוב מנהג רע זה, והראו לו איך איבד כל פרנסתו ב'זכות' שתייתו, וקרע את 'שלוש ביתו' ולא עוד אלא שכל סובביו מתרחקים ממנו... ענה להם ה'שיכור', שמעו נא רבותי הדיינים המומחים, ראו נא את הבקבוק המיוחד אשר בידי וריחו נודף, אכן טעמים רבים מדוע כה גרועה שתייתו, אך מה אומר לכם - 'טעמו' של הבקבוק הלו, גובר על כל ה'טעמים' שלכם.

הנמשל מובן, פעמים שנראה לאדם כי יש סיבות רבות וטובות לעשות מעשה פלוני - אך אם יודע הוא שמעשה זה אינו על פי דרך התורה, אף אם נראה לו כי תועלת רבה תצא לו מכך, ומתגבר ויבין שלא זו הדרך ממנה יגיע אל האור, ומתוך כך אחר ה' ילך כחוק בלי טעם, וזה סודה של פרה אדומה, ללמדנו שיש לאדם ללכת אחר ה' באש ובמים, גם אם האדם לעניות דעתו סובר אחרת, משום שהדרך הנכונה להצלחה היא לעשות בצונו ה' בלי פשרות, 'זאת חוקת התורה', וזה הנלמד מפרשת פרה אדומה.

השקפה לבית היהודי

עבדו את ה' בשמחה

טעמים רבים אמרו רבותינו מדוע לקו נדב ואביוהו, ומדוע נשרפו ביום כה קדוש של חנוכת המזבח, ונעמוד על אחד הטעמים. אומר המדרש (ויקרא רבה יב, א): "תני רבי שמעון: 'לא מתו בניו של אהרון אלא על שנכנסו שתויי יין לאוהל מועד וכו', ממה שמצווה את אהרון ואמר לו: 'יין ושכר אל תשת' (ויקרא י, ט), אנו יודעים מתוך כך שלא מתו אלא מפני היין". כלומר מאחר והם נכנסו אל המשכן שתויי יין, נגזרה עליהם מיתה, וכידוע הקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה. אבל מהו המסר מכל לחיינו?

בוודאי שלא היו מעלים בדעתם נדב ואביוהו להיכנס אל המשכן שיכורים חלילה, אלא ששתו בזמן בו לא נצטוו לשתות, ולמרות שלא היו שיכורים נעשו בחומרה. לכאורה מדוע? מה גרוע כל כך בשתיית יין ביום כה נכבד? הלא היינו יכולים לסבור להיפך! הלא כתוב: "וַיֵּין יִשְׁמַח לְבַב אָנוּשׁ, לְהִצְהִיל פָּנִים מִשְׁמֶן" (תהילים קד, טו).

מצוות רבות אכן נעשות עם קידוש על היין, אבל הדבר החשוב בעבודת ה' הוא שנעבדהו בשמחה בלי שום גורם חיצוני, "עבדו את ה' בשמחה, בואו לפניו ברננה"

הרי מוצאים אנו כי בעת קיום מצוות רבות אנו מחויבים לשתות יין: קידוש, הבדלה, ברית מילה, נישואין, וכן כוס ברכת המזון וכו', בזמנים אלו שותים אנו מהיין בזמן עבודת ה'. הדבר מורה על חשיבות היין בעת קיום מצוות ה', כמו שמובא בזוהר הקדוש: "אין קדושה אלא ביין, ואין ברכה אלא ביין". אם כן, אנחנו צריכים להבין, מדוע שתיית היין ביום חנוכת המשכן חמורה כ"כ?

מבאר הרב יוסף צבי הלוי דינר בספרו 'מקדש הלוי': "אמנם כוחו של היין רב להשרות אווירה מיוחדת, ולהביא את השמחה הרוחנית אל הלב, תוך השגת רוממות מיוחדת. אולם כל זאת מתאים לעבודה שבשגרה. לעומת זאת, ביום כה מרומם כחנוכת המשכן, לא היה מקום לשתיית יין. בפעם הראשונה בה עבדו עבודה בבית ה', אסור היה לערב כל גורם חיצוני מלאכותי בשמחה ובחויית הנס הגדול. השמחה נדרשה לעמוד בסטנדרטים מרוממים ופנימיים יותר, ועל כך נעשו בחומרה, היות ולא הכינו עצמם כיאות על פי דרגתם". מדברים אלו אנו למדים, מצוות רבות אכן נעשות עם קידוש על היין, אבל הדבר החשוב בעבודת ה' הוא שנעבדהו בשמחה בלי שום גורם חיצוני, "עבדו את ה' בשמחה, בואו לפניו ברננה", וצדיקים אלו נתבעו על שעירבו גורם חיצוני בשמחתם ביום קדוש ומרומם זה.

רבי יצחק מאיר אלתר זצ"ל | בעל חידושי הרי"ם

רבי יצחק מאיר רוטנברג אלתר, היה מייסד חסידות גור והאדמו"ר הראשון שלה, ובעל ספר "חידושי הרי"ם", השבת כ"ג אדר הוא יום פטירתו. נולד בשנת תקנ"ט לאביו ר' ישראל רוטנברג שכיחן כרב במגנישוב ובגורה קלוואריה (משם נובע שם החסידות 'גור'). משפחת רוטנברג הייתה משפחה מגזע רבנים המיוחסת עד למהר"ם מרוטנבורג. הרב נאלץ לשנות את שם משפחתו ל-אלתר, כאשר נדרף על ידי השלטונות הרוסים בחשד לשיתוף פעולה עם המרד הפולני. אבי המשפחה היה עני מרוד וחשוך בנים. לאחר שנפטרה אשתו ציוה עליו רבו המגיד מקוז'ניץ להינשא בזיווג שני ליתומה בת גדולים שגדלה בביתו, והוסיף המגיד לברך את הזוג כי ייוולד להם בן שיאיר את עיניהם של ישראל, וכשנה לאחר מכן נולד להם בנם יצחק מאיר בעל "חידושי הרי"ם".

גדולה לגימה...

פעם סיפרו ל'חידושי הרי"ם', כי אחד מחסידיו רוצה לפנות דייר עני ואביון מהדירה שמשכיר לו. שלח הרבי לקרוא לבעל הדירה, והחל לייסרו על כך. טען החסיד: "מפני מה מחויב אני יותר מאחרים לוותר על הכסף שהוא חייב לי? אם אין לו לשלם על השכירות, ילכו נא אחרים ויקבצו נדבות בשבילו, ואף אני עצמי אתן ביד רחבה. אבל מפני מה עלי לשאת בכל הפסד?". השיבו הרב: "חז"ל אמרו (חגיגה ב): 'מי שחציו עבד וחציו בן חורין, כופין את רבו ועושה אותו בן חורין', על מנת שיוכל לישא אשה. אבל מדוע האדון צריך להפסיד ולשחרר את העבד? ילכו נא ויקבצו את הסכום הדרוש, ישלמו לאדון ויפדו את העבד? אלא שאם עלה בחלקך להיות אדון לאותו עבד, עליך מוטלת החובה לדאוג לו! אף אתה, אם הקב"ה סיבב שעני זה יתגורר בדירתך, בדין הוא שאתה תסבול את הפסדו!", וכך לימדו הרב, שאם מזדמנת לאדם מצווה יעשנה הוא בעצמו, ולא יחפש "לזכות" אותה לאדם אחר.

על מי הרב מוכן לסמוך?

בערוב ימיו, אמר חידושי הרי"ם זצ"ל למקורבו רבי הירש ליב מוורשא זצ"ל בצער: "קיייתי שיעלה בידי לקרב לבבות כל ישראל לאביהם שבשמים, ולקרב הגאולה - ולא הצלחתי...". ביקש מקורבו להפיס דעתו: "אמת שלא עלה בידו לפעול על הכלל כרצונו - אבל אם על הכלל לא פעל, על יחידים פעל ופעל. הנה נכדך לייבלה (הגאון הקדוש ה'שפת אמת' זצ"ל), כלי מחזיק ברכה!". אורו פני הרב: "כדברייך כן הוא! דמעות הרבה שפכתי על כך, וברוך השם התקבלו עתירותיי!". ללמדנו שלא לומר נושא מהתפילה, ועד כמה חשובה תפילת האב על בניו, ובניו שהרי הם כבניו.

המשך מעמוד 1 >>

בעלה. הוא הגיע לאותו סמינר, והיו שם משפחות שלמות וכמוכן שגם המרצים ואנשי הצוות עם בני משפחותיהם. הוא הסתובב בחצר וכילה את זמנו בעישון סיגריות ואכילת מיני מתיקה. אותו יהודי היה בעל בית חרושת ליצור ממתקים ברמה גבוהה מאוד, משהו יוקרתי ביותר, ולכן הביא איתו כמה שוקולדים מובחרים, שמי שאוכל אותם נמס בעצמו ולא השוקולד. מיני מתיקה שאי אפשר לעמוד בפניהם, פיתוי שאדם מן השורה לא יכול לשלוט ביצריו, כאשר עיניו רואות שוקולדים שכאלה.

הוא הבחין בילד קטן כבן שש או שבע, עם כיפה לראשו ופאות, שכנראה היה אחד מהבנים של המרצים במקום. הוא קרא לאותו ילד שהיה נראה נחמד בעיניו, ואמר לו - האם אתה רוצה שוקולד? והרי ברור שכל ילד רוצה שוקולד, ואכן גם הילד הזה לקח את השוקולד בשמחה ואמר תודה רבה. והנה הוא רואה שהילד הולך כמה מטרים לעבר אימו, ושואל את אמא שלו האם מותר לאכול את אותו שוקולד, האמא הסתכלה על השוקולד המרהיב והמיוחד, אך לא מצאה עליו שום הכשר, לכן אמרה לבן שלה שאסור לאכול מאותו שוקולד. הילד הקטן הזה, לקח את השוקולד וחזר לאותו אדם ואמר לו, תודה אבל מה אעשה - אמא לא מרשה לי, או שאחזיר לך אותו בחזרה או שאשליך אותו לפח, ואותו יהודי בלית ברירה לקח את השוקולד בחזרה.

ברגעים אלו חשב אותו יהודי לעצמו, מהי המעלה של להיות שומר תורה ומצוות, אם ילד קטן עומד ככה בגאווה ובגאון, ולא מוכן לאכול ממתק ושוקולד כ"כ מגרה, רק בגלל שאין עליו כשרות כראוי, זהו סימן שהתורה הזאת מיוחדת ונותנת כח לאדם, ומעניקה לאדם עוצמות איתם הוא יכול להתגבר על מכשולים וקשיים, ואם כן אני חוזר בתשובה, ועוד באותו סמינר הוא נכנס להרצאות וזכה לחזור בתשובה. ראו עד היכן מגיעה כוחה של שמירה על טהרת הכשרות, בזכות ילד קטן שיועד שלא אוכלים דבר שאסור, יכול לעיתים להנצל אפילו יהודי אחר, וזו הכח של התורה הקדושה שלנו ושמירה על מצוותיה.

לפני שנים רבות הביאו לרבי חיים קנייבסקי שליט"א איזה דבר מאפה מהמאפייה, ולאחר מכן התברר שלא ניפו את הקמח לפי כל החומרות והשיטות, והקמח שכן נבדק לפי כל החומרות, הספיק רק למספר מועט של כיכרות לחם במאפייה. בגלל הספק הזה, שהיה בודאי ספק שאפשר להקל בו, רבי חיים קנייבסקי החליט שמעתה הוא לא אוכל שום דבר מאפה כגון עוגיות או לחם, מלבד מה שאשתו היתה עושה.

כך צריך האדם להיות, קדוש וטהור, ולכן התורה מסיימת "כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם, וְהִתְקַדְּשִׁתֶם וְהִיָּיתֶם קְדוֹשִׁים". אדם שיקפיד בכך תהיה לו סיעתא דשמיא, בזכותה יזכה לקדושה ולטהרה אמיתית, וכך זוכה האדם להדמות לקב"ה, "מה הוא נקרא קדוש, אף אתה היה קדוש" (רמב"ם, הלכות דעות א, ו), כלומר שאנו צריכים לקדש את עצמנו, וממילא מי שמקדש את עצמו מלמטה, מסייעים לו מלמעלה, ואז הוא הופך להיות מבחינת קדוש וטהור, וכך גופו הופך להיות לדבר של קיימא, שלא נכשל חס ושלום בשום איסור אמן ואמן.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

בסימן

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // כנסים והרצאות

הכנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנדקקים

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגי בית גן ירושלים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות: 054-422931 // 054-3551383 // 02-6540906

מקוה בתכלית הכשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהמלצת הרבנים

נבנה ברמה גבוהה ובייפוי מיוחד, ועובר נקיון יסודי מידי יום ע"י חברת נקיון

לפרטים נוספים: 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל:

ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטה, נא לשלוח בקשה במייל

תְּבָלִין לְשִׁלְחַן שַׁבָּת

פְּרֻשֶׁת: שְׁמִינִי

שַׁבַּת פְּרָה

עלון מספר 297

בס"ד

נא לא לקרוא כשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה הלימוד בשבת פי אלף מיום חול. כדאי לקרוא בשלחן שבת.

זמני השבת - כגב העלון

העלון לעלוי נשמת:
בכור חי בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, תמרה בת יעקב - **תנצב"ה**.
ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת: בת שבע בת ליאורה, אסתר בת שמחה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה - **בתוך שאר חולי עמו ישראל**

נקודה בפְּרֻשָּׁה:

מוכן, ועליו יצוי הסעֵרָה, בְּטוֹחִים הִיו שְׁתַּרְד אִש מִן הַשָּׁמַיִם וְתִהְיֶה הוֹכְחָה לְהַשְׁרָאת הַשְּׂכִינָה, וְאִז יִקְרִיבו אֶת קַרְבָּנֹתֶיהֶם וְיַעֲלוּם לְרִצּוֹן עַל הַמִּזְבֵּחַ, וַיִּאָּכְלוּ בָאֵשׁ שְׂיִרְדָּה מִסְרוֹם.

אמר להם משה: לא כן הוא, אלא "זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' תַּעֲשׂוּ", בַּתְּחִלָּה תִּקְרִיבוּ אֶת הַקַּרְבָּנוֹת, הַדָּם יִזְרַק וְהַחֶלֶב יַעֲלֶה הַמִּזְבֵּחַ, וְרַק לְאַחַר מִכֵּן "וַיִּרְא אֱלֹהִים כְּבוֹד ה'", וְהָאֵשׁ תֵּרַד מִן הַשָּׁמַיִם.

ובא הפתוב להורותנו, שְׁהִמְחֵל לְעֲזָרָה מִסְרוֹם - יַעֲשֶׂה בַּתְּחִלָּה אֶת שְׁלוֹ, כְּנִחְשׁוֹן כֵּן עִמִּינְדָב, דָּוָד וְאַלְיָהוּ, וְאִז יִזְכֶּה לְסִיּוּעַ וְלִנְסוּ!

חֶבֶר נְעוּרִים הִיָּה לוֹ, לְגֵאוֹן הַקְּדוֹשׁ הַ"דְּבָרִי חַיִּים" מִצֵּאָנָה זָצ"ל, לְגֵאוֹן הַקְּדוֹשׁ רַבִּי שְׁלוֹם מִקְּאֵמִינְקָא זָצ"ל. יַחַד הִתְעַלּוּ בְּמַחְצַת רַבָּם, הַצַּדִּיק רַבִּי נִפְתָּלִי מְרֹפְשִׁיץ זָצ"ל.

פעם ספר הרבי מקאמינקא לחברו: בְּעִיר יִאֲרִיטְשׁוֹב הִיָּה שׁוֹטָה מִפְּרָסֶם, וְשִׁמּוֹ פְּרָץ. מוֹזֵר בְּהַלְיוֹתָיו וּמְקוּרֵי בְּהַלְךְ מִחֻשְׁבָּתוֹ. רְצִינִי לְהַחֲזִירוֹ לְמַסְלִיל, לְמַסְדוֹ.

שאלתיו: "פְּרָץ, מַדּוּעַ לֹא תִשָּׂא אִשָּׁה וְתִקֵּים מִשְׁפָּחָה?" תַּמָּה כְּנִגְדִי: "לִשְׁמָה לֹא לְאֵדָם אִשָּׁה, וְכִי לֹא טוֹב הִיּוֹת הָאֵדָם לְבָדוֹ, חֲפָשִׁי מִכָּל עַלְמִי?"

השבת: "אֵדָם נוֹשֵׂא אִשָּׁה כְּדִי לְהִקִּים מִשְׁפָּחָה, שְׂיִהְיֶה לוֹ יְלָדִים!"

חִיָּךְ פְּרָץ, אוֹתוֹ לֹא יִרְמוּ: "וְאִם אִמְנָה כְּפִיָּךְ רְשִׁימָה שֶׁל אֲבָרְכִים שֶׁנִּשְׂאָו אִשָּׁה וְעוֹדֵם עֲרִירִיִּים?"

אמרתי: "רִאשִׁית, לֹא אֲבָדָה תִּקְוָתָם. וְשֵׁנִית, נוֹסְעִים אֶל הַרְבֵּי מִכְּעֵלָז וּמִתְפָּרְכִים בְּכַנְיָם!"

"שְׁמַעוּ אֲזַנְיָךְ מִה שֶׁפִּיךְ מְדַבֵּר!" קָרָא בְּתַרְעוּת נְצַחוֹן. "אִם אֲהַפֵּץ בְּיַלְדִים, אֶסַּע גַּם אֲנִי אֶל הַרְבֵּי מִכְּעֵלָז, וַיְבָרְכֵנִי! אִשָּׁה, לָמָּה לִי..."

כְּשֶׁפָּסַר זֹאת הַרְבֵּי מִצֵּאָנָה, פָּרַשׁ: "כְּסוּבֵרִים אַתֶּם שְׂרָבֵי שְׁלוֹם סָפַר זֹאת כְּדִי לְלַעַג לְשׁוֹטָה? לֹא וְלֹא! הוּא סָפַר זֹאת כְּדִי לְלַעַג

עֲלִיוֹנוֹת הַמַּחְשְׁבָה

"זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' תַּעֲשׂוּ, וַיִּרְא אֱלֹהִים כְּבוֹד ה'" (י, טו) רַבְנוּ הַאֲלֶשֶׁךְ הַקְּדוֹשׁ זָצ"ל לְמַד מִפְּסוּק זֶה הוֹרָאָה נִפְלְאָה בְּעִנְיַן הָאֱמוּנָה וְהַבְּטוּחַן בְּבוֹרָא עוֹלָם, וְהַקְּדִים לוֹ סִפּוּר מַעֲשֵׂה שְׂהִיָּה כְּדוֹד מְלַכְנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם. הַפְּלִשְׁתִּים בְּקִשּׁוֹ לְהַלְחֵם בְּיִשְׂרָאֵל, וְעָרְכוּ אֶת צְבָאוֹתֵיהֶם בְּעֵמֶק רְפָאִים.

שָׁאֵל דָּוָד בְּאִזְרִים וְתַמִּים, הָאֵם יַעֲלֶה לְהַלְחֵם בָּהֶם. עָנָהוּ ה' שֶׁלֹּא יִלְחֶם בָּהֶם חֲזִיתִית אֲלָא יִסַּב מֵאַחֲרֵיהֶם וַיְבוֹא מֵעֶרְפֹם, וְאִז יִמְתִּין עַד אֲשֶׁר יִשְׁמַע קוֹל צַעֲדֵים עוֹלָה מִרְאשֵׁי הָאֵילָנוֹת. אוֹת הוּא כִּי ה' שֶׁלַח אֶת מַלְאָכָיו לְעֲזָרְתוֹ, וְאִז יָבֵה בְּמַחְנֵה פְּלִשְׁתִּים. עֲשֶׂה כֵן דָּוָד, עֲרַף אֶת אֲנָשָׁיו לְקַרְבֵּי, וּמִנְעֵם מִמְּלַחְמָה. בִּינְתִים הִרְגִישׁוּ הַפְּלִשְׁתִּים בְּמֵאֲרֵב וְהִפְכוּ פְּנֵיהֶם.

חֲשָׂשׁוֹ אֲנָשֵׁי דָוָד שֶׁנִּשְׁמַט מִיָּדָם גוֹרֵם הַהִפְתָּעָה, בְּקִשּׁוֹ לְפָרֵץ לְמַחְנֵה הָאֵזִיב, וְעַצֵּר בָּהֶם. הַתְּקַרְבּוֹ הָאוֹזְבִים, וְאֲנָשֵׁי דָוָד עוֹמְדִים. הַנִּיפּוֹ חֲרָבָם, וְאֲנָשֵׁי דָוָד עוֹמְדִים. וְאִז נִשְׁמַע קוֹל הַצַּעֲדִים, דָּוָד פָּקַד לְהִסְתַּעַר, "וַיִּךְ אֶת פְּלִשְׁתִּים מִגִּבְעַת עַד בְּאֶךְ גִּזְרֵ" (שְׁמוּאֵל ב' ה', כח).

וְלָמָּה עֲשֶׂה ה' כֵּן, מַדּוּעַ עַצֵּר בְּעֵדָם עַדִּי בְּאוֹ מִיָּם עַד נִפְשׁוֹ? רַחוּמִים הִיוּ מִהֶם אֶךְ אַרְבַּע אֲמוֹת, כְּשֶׁנִּי מְטָרִים (פְּסִיקְתָא רַבְתִּי ח'). כְּדִי לְנַסּוֹתָם אִם אֵיתָנִים הֵם בְּאִמּוּנָתָם וְחֻזְקֵיהֶם בְּבִטְחוֹנָם בְּבוֹרָאָם. כְּפִי שְׂהִיָּם לֹא נִבְקַע עַד שֶׁנִּחְשׁוֹן כֵּן עִמִּינְדָב בְּאִ בְּמִיָּם עַד חֲטוּם (סוֹטָה יז).

גַּם אֲלִיָּהוּ בְּהַר הַכְּרִמָּל לֹא הִתְפַּלֵּל שְׁתַּרְד אִש מִן הַשָּׁמַיִם עַד שֶׁבִּנְהָאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁחַט אֶת הַפָּר, עֲרַף אֶת הַעֲצִים וְשִׁפָּה עֲלֵיהֶם כְּדִים מְלָאִים מִיָּם שֶׁנִּגְוָו וּמְלָאוּ אֶת הַחֲפִיר סְבִיב הַמִּזְבֵּחַ. רַק אִז הִתְפַּלֵּל שְׁתַּרְד הָאֵשׁ, וַיִּרְדָּה. כִּי בְטוּחַ הִיָּה בִּירִדְתָּהּ, לֹא הִסְתַּפַּק כָּלֵל בְּדָבָר.

וְכֵן יוֹבְנוּ גַם הַפְּסוּקִים בְּפְרָשְׁתָּנוּ: "וַיִּקְרְבוּ כָל הָעֵדָה וַיַּעֲמִדוּ לִפְנֵי ה'". בְּטוּחִים הִיוּ שְׁהוֹאִיל וְהַמְשַׁכֵּן עוֹמֵד עַל תְּלוֹו וְהַמִּזְבֵּחַ

לנו; מודעים אנו, ברוך השם, לכחה של תפלה. לנחיצות סיעתא דשמיא. מתפללים אנו כדי לזכות לה-
 אבל עלינו לראות שלא נהיה כאותו שוטה, שלא הקים משפחה ונסע לקבל ברכה. רק קשה אדם עושה את שלו, בכך תחום, ולו קהדה של מחט, רק אז נעזר הוא מרום קפתי אולמות!" (רבנו הקדוש מצאנז).
 רבנו "הגן איש חי" זצ"ל נשא משלו על אותם אחים טובים, האומרים: "אנחנו סאמינים, יהודים טובים, אלא שאין אנחנו מקפידים כל כך בעשיית המצוות. מה יש, הלא העקר הוא הלב, וזוהי טעות נוראה. משום שהפגנה הטובה מעלה היא, אך רק בצרוף מעשה המצוות. אבל קשקשמה - לא תועיל!
 משל לאדם שאשתו הכינה לו תרנגולת מסלאה בארז. טעם

ואמר: "חסר קאן תכלין, פלפל וכו' וכו'".
 חשבה האשה: אם אוהב הוא תכלינים, יקבלם!
 למחרת הביאה לו תרנגולת, מסלאה אך ורק בפלפל וכו' וכו'...
 מוזן שאי אפשר היה לאכל את התכליני!
 אמרה לו: "מדוע לא תאכל, הלא עשיתי כרצונך!"
 אמר לה: "אימתי התכלין חשבה, קשה הוא מערב בארז ובקשה. אבל קשקשמה אינו נתן לאכילה!"
 כך גם הכונה והלב, מעלים הם כאשר הם מתכלים את מעשה המצוות. אך לא לבדם וקשקשמהם.
 וזהו האמור כאן: "זה הדבר אשר צוה ה' תעשו", בעשייה דקא, "וירא אליכם כבוד ה'!" (מעין השביעי)

ספור לשבת:

שומר אמונים

שאתה יודע. כשאתה רואה יהודי דובר איתו דברים טובים, תחדיר לו קצת אמונה". זו הייתה ההזכרה שאבא קיבל, והוא התחיל. ראה יהודי שאינו שומר מצוות ודיבר איתו דברי אמונה על ריבונו של עולם, בלי לחשוב כיצד דיבורים פשוטים יכולים להשפיע משהו.

עם הזמן התקרבו יהודים ושינו את אורח החיים שלהם. נולדו להם ילדים, והם היו זקוקים למוסדות לימוד מתאימים. אבא ראה שמוכרחים לעזור גם בנושא הזה, וכך נפתחו המוסדות בנתניה, לפי הצורך והביקוש. תלמוד תורה, גנים, בתי ספר, שתי ישיבות קטנות, כולל לאברכים ואגף לבעלי תשובה. המוסדות ממוקמים בקריה המשתרעת על פני שבעה עשר דונם.

מי שנכנס לשם מתפעם מהיופי וההדר של המבנים. הבניינים מורכבים מהחומרים היקרים ביותר בעולם, עמודי שיש וגילופים מרהיבי עין. נכנסים למעין ארמון, שכן כולו נועד לתורה, לתפילה ולהתקרבות אמיתית לבורא העולם.

מי שראה את הבניינים היפהפיים ואת ההתנהלות של כל המוסד האדיר הזה בטוח שיהודי עשיר כקורח עומד מאחורי זה. על כן באתי לספר את סיפורו של אבי, שהיה אברך פשוט לכאורה, שהתחיל מדיבורי אמונה פשוטים והלך צעד אחר צעד בצניעות ובנעימות שובת לב.

ומנין באמת המימון של המפעל האדיר הזה? אבא מעולם לא ביקש שקל מאיש! לא נסע לחוץ לארץ, ותמיד שילם הכול בזמן. שלושים ושתיים שנה ניהל את המוסדות, ומעולם לא אירע שמשכורתו של אי מי התעכבה! הכול על ידי אמונה תמימה.

בתחילת הדרך, אחרי שכבר הקים את תלמוד התורה, נודע לו שהבעלים של השטח הצמוד אליו עומדים למכור אותו לאנשים הרוצים להקים עליו בית ספר מעורב רחמנא ליצלן. כמה עמל וזיעה משקיעים כדי להוציא יקר מזולל, להביא ילד נוסף לחינוך תורני.

מתאמצים כל כך להרחיק את הילדים הרכים והיקרים האלה

הרה"ג אהרון דיאמנט שליט"א, ראש כולל קבר רחל, מספר מעשה מופלא ששמע מהרב יח"ג שליט"א מנתניה (בעל המעשה ביקש לא לפרסם את שמו): אבי, הרב ש"ג זצ"ל, עלה עם הוריו לארץ ישראל בשנת תשכ"ב, בהיותו בן שתים עשרה שנים.

ההורים היו יהודים פשוטים, והילד בן השתים עשרה הצליח להשפיע עליהם שישלחו אותו לישיבת "באר יעקב". בישיבה הסתובבו כמה קונטרסים של מאמרים לצעירים מתוך הספר "שומרי אמונים". הסגנון דיבר אליו והלהיב את נפשו, והוא החליט להשיג את הספר כולו וללמוד אותו.

בהיותו תלמיד ישיבה תקף אותו חולי מעיים חמור. תוך כמה חודשים מאז התפרצות המחלה, כבר היה מטופל בשלושים ותשעה כדורים. ימים שלמים שכב במיטה בחולשה ולמד את הספר "שומרי אמונים". הוא למד ושינן את המאמר "ביטחון והתחזקות" ואת המאמר "השגחה פרטית" בעיון ובהעמקה. אין דבר שקורה ללא השגחה. הכול מאת ה' יתברך, הכול טוב, אין רע! אבי זכרונו לברכה אמר לי פעם כי במשך חייו הוא חזר על הספר יותר משבע מאות פעמים! זה הצייל אותו.

אבא התרפא מחוליו, נשא אישה ובא לגור בעיר נתניה. רבו, הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, היה מגיע פעם בשנה לנפוש בעיר נתניה, ובאותה הזדמנות היה אבא מבקרו. באחת הפעמים אמר לו רבי בן ציון זצ"ל: "הגיע הזמן שתעשה משהו למען הקב"ה. יש כאן אלפי יהודים שאינם יודעים דבר ביהדות. תעשה משהו כדי לקרב אותם!"

באותם ימים הייתה נתניה כעיר הנידחת, מלבד קריית צאנז. לא היה כמעט זכר ליהדות, והעזובה הייתה רבה. "אני אברך צעיר", ענה אבא, "ואין לי שום מושג איך מחזירים בתשובה!" "זה בסדר", הרגיעו הרב, "אתה צריך לומר רק מה

תקשיבו טוב: עשרים מיליון דולר!

ועכשיו תקשיבו טוב יותר. אבא ענה לירקן: "אני לא לוקח את זה! לא מחפש שקט! לקחתי את המיליון ושמונה מאות כשנזקקתי לזה, אבל עכשיו איני צריך. כשאצטרך הקב"ה ישלח לי. אני מיוחד לקחת את הכסף. כל השנים אני עובד על אמונה וביטחון, ועכשיו אתה בא 'לסדר' אותי?" אבא הזמין את הירקן לשבת איתו ולחלק את המיליונים למוסדות תורה וקירוב. אבא חי עם האמונה יומם ולילה, וכל פעם נשלח מושיע מהשמיים.

היה עשיר בארצות הברית ששמו דניאל אימריס, מיליארדר שזכה בארבע בנות וכולן חזרו בתשובה. אחת מהן גרה בנתניה. הוא חילק את הירושה כשהוא חי, כי לפי חוקי ארצות הברית, אם לא מחלקים בחיים חלק גדול הולך למדינה.

בעלה של הבת שגרה בנתניה הוא מהאוהדים הגדולים של אבא, והוא תרם שני בניינים. הוא רצה לתת לאבא גם מיליון דולר ביד, "שיהיה לך לשוטר", ואבא לא הסכים לקחת! וכך הסביר: "אסור שיהיה לי כסף מיותר בבית. איני רוצה להפסיד את הקשר עם הקב"ה, את האמונה, את הקיווי, את הביטחון, את התפילות..."

כשהייתי אברך צעיר הגיע פעם סכום כסף גדול מאוד. אבא לקח כמה שזקק לו באותו זמן, ואת השאר חילק. אני כבר ניהלתי איזה מוסד, ונדהמתי לשמוע שאיני מקבל ממנו כספים. באתי אליו למחרת וטענתי: "אבא, לכולם אתה מחלק, ואותי – את הבן שלך – אתה שוכח!?" אבא ענה לי: "בני חביבי! דע לך שאני אוהב אותך יותר מכולם. בכוונה לא נתתי לך, כי אני רואה שאתה בתחילת הדרך והאמונה לא מספיק מוחשית אצלך. לכן לא זכית לקבל. תעבוד עוד כמה שנים על הביטחון ותראה שהקב"ה ייתן לך הכול!" והוא באמת נותן הכול.

הרב ש"ג זצ"ל הלך לעולמו לפני שמונה שנים. הבן החשוב, רבי יח"ג, ממשיך לנהל את המוסדות באותה שיטה. הוא אינו מבקש דבר מבשר ודם, והקב"ה שולח לו את המשכורות לכולם כל חודש. ה' יהיה בעזרתו הלאה, שיוכל להגדיל תורה ולהאדירה מתוך אמונה וביטחון כמו שאביו לימד אותו.

הרב הגאון רבי אהרון דיאמנט שליט"א מוסיף: בתחילה חשבתי שהיהודי הוא איזו נשמה מזמן אברהם אבינו. איך יכול להיות דבר כזה בימינו? אבל אני רואה שהוא גם הוריש את דרכו לילדים! לא מדובר בדרגות של רוח הקודש, מדובר באמונה פשוטה! תמימה! כל אחד יכול! הספר "שומרי אמונים" אינו עוסק בכוננות ובייחודים גבוהים; זהו ספר הכתוב בשפה שווה לכל נפש. כשיש מצוקה – מה עושים? לוקחים ספר בענייני ביטחון ומאמצים אותו!

כתבתי את הסיפור הזה ותליתי אותו בבית המדרש של "תולדות אברהם יצחק". כמה ימים אחר כך, בשבת, פנו אליי חמישה אברכים, וכל אחד לחוד סיפר לי שהוא החליט ליישם את השיטה וראה ישועה בעיניי: אחד בשידוך, אחד בפרנסה, אחד ברפואה. פשוט שזה כך כשחוזרים על אמונה ואמונה בלי חוכמות. "בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּה', וְהָיָה ה' מְבֹטָחוֹ!" (עלון "השגחה

מהשפעות רעות. אחר כך יבוא בית ספר מעורב במבנה צמוד ויהרוס הכול? לא ייתכן!

אבא דיבר עם בעלי השטח ושאל אם יש להם עניין למכורו לאנשי בית הספר ההוא דווקא. "אין שום עניין", אמרו הבעלים. "אם אתה רוצה תקנה אתה. תניח מיליון דולר והשטח שלך". "אני קונה", ענה אבא. מחר אביא את הכסף בעזרת ה". מהירות. זה שם המשחק. אם אבא לא יקנה אחרים יקנו, וזאת סכנה לכל המוסדות.

לאבא לא היה כסף ולא שום רעיון מנין להביא אותו. אני זוכר את הלילה ההוא עד היום. אבא הסתגר בחדר עם הספר "שומרי אמונים" ולמד בו. הוא הגיע לפירוש המובא בשם הבעל שם טוב על המילים: "בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּה', וְהָיָה ה' מְבֹטָחוֹ" – יש מבטיח, בוטח ומבוטח. בוטח – הוא האדם הבוטח. מבטיח – הוא הקב"ה, שהוא המבטיח. ומבוטח – הוא הסיבה והאופן שהוא בוטח, שעל ידי השתדלות זו יבוא לו הדבר שהוא בוטח בו. ואמר הכתוב: "בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּה' וְהָיָה ה' מְבֹטָחוֹ", שהוא אינו בוטח באיזו סיבה שהיא, אלא בוטח רק בקב"ה – הוא יהיה הסיבה, והוא אינו צריך שום סיבה או הכנה להביא לו את כל מה שהוא צריך.

אבא הסתובב ואמר את המילים האלה שוב ושוב, ממש בער כאש: "וְהָיָה ה' מְבֹטָחוֹ... וְהָיָה ה' מְבֹטָחוֹ..." כל הלילה התחזק והתאמן, העמיק ושינן, ה' מבטחו, ה' מבטחו...

הבוקר הגיע. אבא יצא מהבית, והנה פוגש אותו הירקן, אחד האוהדים הגדולים של אבא. "אפשר לתרום למוסדות שלכם?" שאל הירקן. "בוודאי", ענה אבא, ולבקשת הירקן נתן לו את חשבון הבנק. כעבור זמן מה מתקשר מנהל הבנק ומיידע אותו על סכום של 1,800,000 דולר שנכנס לחשבון שלו. השטח ניצל, ואת היתרה לקח אבא לבנייה.

כיצד מגיע ביום בהיר סכום כסף רב כל כך לידי של ירקן פשוט? חמיו גר בלונדון וחי את חייו בחסכנות מרובה. הוא גר בבית שקנה בארבע מאות פונט, ומעולם לא ידעו שהוא מחביא 'קצת' כסף.

שבועות ספורים לפני כן הוא לא חש בטוב, וגיסו של הירקן נסע אליו. כשנכנס לאשפוז בבית החולים, הוא הבחין שבכיסו של חמיו יש חבילה של שטרות – שבעים אלף דולר. "של מי זה?" הוא שאל. "שלי..."

התברר שהחם הצנוע והכמעט עני הוא אחד מעשירי תבל, המבצע את עסקאות הנשק הגדולות ביותר באירופה. הוא היה ניצול שואה, ומחמת הפחד שנשא עימו התחבא כל כך, שאפילו לא חתם בעצמו על המסמכים שלו. שני גויים יפנים היו מורשי חתימה, ואם לא הגילוי האגבי של חפיסת השטרות היו הם יורשים אותו חוקית, בלי להשאיר פרוטה למשפחתו. הגיס סידר מיד שהירושה תעבור לילדים, ואחרי כמה שבועות נפטר החם.

כמה שבועות אחרי התרומה המופלאה באותו בוקר גורלי להצלת השטח, סיפר הירקן לאבא שהוא עשה את כל החשבונות, והוא רוצה לתת את המעשרות למוסדות שלו. "ככה יהיה לך שקט כמה שנים ותוכל לשבת על התורה ועל העבודה".

לוח זמנים לשמיטה:

ברכישה בחנות או בשוק - אין לקנות פירות בין התאריכים המסומנים בטבלה, או מוצרים המכילים פירות מתאריכים אלו - בלא הכשר מיוחד לשמיטה.
בקטיף עצמי (מהגינה וכדו') - בתאריכים שבלוח "קדושת שביעית" - הגידולים שנקטפים הרי הם הפקר ופטורים מתרומות ומעשרות ויש לנהוג בהם קדושת שביעית. ירקות שנקטפו בתאריכים שבלוח מסומן "איסור ספיחין" - אסורים באכילה לעולם (לנוהגים כהרמב"ם).

ביעור - בזמן הביעור יש להוציא את הפירות הקדושים בקדושת שביעית מן הבית ולהפקירם בפני שלושה אנשים, ולאחר מכן יכול להחזיר פירות אלו לביתו.

שם:	ברכישה בחנות או בשוק:	בקטיף עצמי (מהגינה וכדו'):	ביעור:
נענע	מתחילת השמיטה עד סוף השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה עד סוף השמיטה. אין איסור ספיחין	אין ביעור
נקטרינה	מתחילת חודש אדר א' (תחילת פברואר) בשמיטה עד אמצע חודש שבט (תחילת פברואר) שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת חודש אדר א' (תחילת פברואר) בשמיטה עד אמצע חודש כסלו (תחילת דצמבר) שלאחר השמיטה. אין איסור ספיחין	אמצע חודש כסלו (תחילת דצמבר) שלאחר השמיטה
צבר	מתחילת חודש שבט (תחילת ינואר) בשמיטה עד אמצע חודש טבת (תחילת ינואר) בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת חודש שבט (תחילת ינואר) בשמיטה עד אמצע חודש טבת (תחילת ינואר) שלאחר השמיטה. אין איסור ספיחין	אמצע חודש אדר (תחילת מרץ) שלאחר השמיטה

מאת: "כשרות".

בדיחות:

אל תאשימו אותי שאני מתנהג כמו תינוק. נולדתי ככה...

25 ׀ לבקבוק שמפו, ועוד כותבים עליו "אל-דמע"...

אדם זקן, נסע לביתו במונית.

לאחר שעצרה המונית ליד פתח ביתו, ועוד לפני ששילם, יצא הזקן, מישש את כיסו, ואמר בקול רם: "אוי נראה לי שהארנק נפל במונית..."

כששמע זאת הנהג, מיד לחץ על דוושת הגאז וברח משם.
חייך הזקן בשביעות רצון ואמר לעצמו: "אוהו, מכלוף צדק, זה עובד יופי..."

למי שחושב שיהלום זה הדבר הכי חזק - מתברר שעוד לא ניסה להוריד משחת שיניים שנדבקה לכיור...

התפטרתי היום מהדואר. המישרה לא יושבת עלי בול...

איש אחד אפוף מחשבות חוצה את הכביש, ומביט למעלה.
עוצר לידו רכב, והנהג צועק לו: "אם תסתכל לא לאן שאתה הולך - אתה עלול ללכת לאן שאתה מסתכל..."

אמא שואלת את הבן שלה: "מה תעשה שתהיה גדול כמו אבא?"
הבן משיב: "דיאטה"...

פקחים שלא משחררים

שעון קיץ

יציאה:	כניסה:	י-ם:
19:31	18:18	ת"א:
19:33	18:33	ב"ש:
19:33	18:35	חיפה:
19:33	18:25	

זמני השבת:

חידות:

מעובד מתוך הספר: "פיצוחים"

חידת מחשבה:

שני אבות ושני בנים קטפו 3 תפוזים מהפרדס, וכל אחד מהם אכל תפוז שלם. היאך זה יתכן? (לא הביאו תפוזים נוספים אלא רק את שלושתם)

חידת חשבון:

איזה מספר יש בעל 4 ספרות שונות, שאם יכפילו אותו ב-4 - המספר יהיה בסדר הפוך?

חידת "מי אני":

אני בן יום אחד שעומד על ראש בן מאה ומעלה.
מי אני?

פתרונות לעלון הקודם:

פתרון לחידת המחשבה:

לא יתכן ש-600 שנה לפני הספירה הנ"ל ידעו שיספרו כן בעתיד.

פתרון לחידת חשבון:

.735

פתרון לחידת "מי אני":

חידקים.

לתגובות להנצחות ולקבלת העלון במייל:
elisha5765@gmail.com

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל
זאסתר זצ"ל ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

608

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים,
על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את
העלון שעלותו כ-1,000 ש"ח בשבוע ומופץ
10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם.
ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג,
לרפ"ו או לזווג הגון.
ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת שרה בת פֶּכֶב

סיפור לשבת קודש

הנשמה מלפני מאתיים שנה

כולנו מאמינים בני מאמינים כי ישנו עולם הבא וגן עדן, וכי הנשמה אינה מסיימת את תפקידה אחר פטירת האדם, אלא עולה היא אל עולם הנצח שם נהנית היא משכר, או לחילופין ח"ו סובלת מעונש, הכל לפי מעשיה בעולם הזה.

אלא, שהקב"ה רצה שתהיה לנו בחירה, על כן מסתיר הוא מאיתנו את כל עניין עולם הנשמות ואת המתרחש בעולמות העליונים, על מנת שנוכל לבחור בבחירה חופשית האם לעשות רצונו או לא ח"ו.

לעיתים, אם יש זכות לדור, שולח הקב"ה איותות וגילויים מפורשים על קיום עולם הנשמות, על מנת לעורר ולחזק את בניו, אך כמובן שעלינו להתחזק תמיד באמונה תמימה ולעשות רצון ה' כי כך הוא ציוה אותנו.

סיפור מצמרר ומטלטל, המרעיש את העולם היהודי כולו, אירע בשנת תשע"ט.

את המעשה מספר הרב אליעזר ליפא זריל, המשמש כמשגיח כשרות מטעם ה'עדה החרדית' בעיר 'שטרסבורג' שבגרמניה, מכלי ראשון:

במסגרת תפקידנו, אנו יוצאים קבוצה שלימה של משגיחי כשרות למקומות שונים בעולם על מנת לפקח על הכשרות שבמפעלים שתוצרתם מגיעה ארצה. בכל ימות השבוע אנחנו רחוקים מקשר פיזי ליהודים, ואנו נמצאים בעיקר בכפרים מרוחקים בהם מייצרים מאכלים מסוימים המגיעים ארצה. אנו מצטיידים במזון אישי כשר ואוכלים מעט מהפירות והירקות שהצטיידנו, והכל בס"ד על מנת שיגיעו לעם ישראל היקרים הנמצאים בארץ הקודש דברי מאכל מפוקחים וכשרים בכשרות מהודרת.

בשבתות, מתקבצים כל חברי הקבוצה מכל האיזורים יחדיו בצוותא לעיירה אחת, שם יש לנו בית כנסת וחדר אוכל, ושובתים את השבת בצוותא באופן מרום, לומדים ומתפללים יחד. כעת (סיון התשע"ט), אני נמצא בשטרסבורג הגרמנית יחד עם שותפי לצוות ההשגחה, בכפר קטן בשם 'ניווסנד' שבמחוז שטרסבורג, בו אנו מפקחים על ייצור מזון חלב.

וכעת אגש למעשה המדהים המסעיר שאירע לנו. בחודש שעבר, מתעורר בבהלה שותפי להשגחה באמצע שינת הלילה ומעיר אותי: "הרב אליעזר, אתה לא תאמין איזה חלום מבהיל

חלמתי". ראיתי את בהלתו והאזנתי לחלומי: "בחלומי אני הואה כי באה לפני נשמה ואומרת לי במילים הללו: "יהודי יקר אני צריכה את עזרתך. לא רחוק מהמקום שאתה ושותפך נמצאים כעת, שוק הקבר שלי. אני נשמה יהודיה שנפטרה לעולם האמת לפני כ-200 שנה, ואני רוצה מאד שתאמר פרקי תהילים על קברי ביום פטירת - " באייר, יום היארצייט שלי". היה זה מדהים, שכן הלילה בו חלם שותפי את החלום היה ב-ח' באייר תשע"ט, יומיים לפני היארצייט שלה. חשוב לי לציין, כי שותפי לכשרות, בעל החלום, הינו בן למשפחה מיוחסת מאד, וצאצא ישיר לאחד מגדולי ישראל שהרעיש את העולם כולו בתורתו וספריו. אולי מסיבה זו זכה הוא להתגלות שכזו.

בתחילה, ניסיתי להרגיעו כי זהו סתם חלום. אך שותפי היה כל כך מוטריד ומבוהל, הוא הוסיף ופירט לי את פרטי החלום: "אותה נשמה שביקשה ממני לומר עליה פרקי תהילים ביום האזכרה שלה, לקחה אותי בחלום הישר אל מקום קבורתה על מנת שאוכל לזהות את מיקומה. היא העבירה אותי את פסי הרכבת שנמצאים כאן בסמוך לאכסניה בה אנו לנים. היא הראתה לי כי אחר פסי הרכבת ישנו בית גדול, כשהוא אומרת לי שהקבר הנמצא מאחורי הבניין הוא מקום קבורתה.

מיד לאחר מכן אני רואה את הקבר בחלומי, כאשר על המצבה מופיע תבליט וציור של כד, והשם המופיע עליה הוא - אליעזר.

לאחר שהנשמה לקחה אותי למקום קבורתה, היא אמרה לי: "זה מקום קבורתי, ומבקשת אני ממך שבעוד יומיים - ביום י' אייר תאמר עלי פרק תהילים לעילוי נשמת", אמרה הנשמה והסתלקה.

אומר את האמת כי לא היה לי ספק בדבריו, וכי אחר תיאורים מדויקים שכאלו, אמרתי לו כי אני הולך לבדוק איתו את כל הסיפור הזה עד תומו.

ואכן כך עשינו. יומיים לאחר מכן, בתאריך י' באייר, יצאנו בסיום עבודת הכשרות ברכבנו על מנת לבדוק האם החלום אכן נכון. לא הכרנו כלל את המקומות הסמוכים ונסענו אך ורק על סמך התיאור בחלום, כשאנו סקרנים כל הדרך לדעת האם זהו גילוי אמיתי או לא.

הגענו עם ברכב אל פסי הרכבת, והנה, לאחר נסיעה איטית וקצרה, מזדעק שותפי וקורא בקול: "הנה זה הבניין! זהו הבניין שהראתה לי הנשמה בחלום, כך בדיוק הוא היה נראה". עצרנו מיד את הרכב, והתקרבנו לבניין. הוא נראה ישן ועזוב,

תקע"ו, כלומר לפני 203 שנים.

הדבר העיקרי שלמדתי מהמעשה, שחיותי על בשרי הוא עד כמה מעלתו ועוצמתו של פרק תהילים לנשמת היהודי, אשר ישנם נשמות שנפטרו כבר למעלה מ-200 שנה והן משוועות שיעבור לידן איזה יהודי ויאמר כמה פרקי תהילים.

ואנו, החיים בעולם הזה יכולים לחטוף עוד פרק תהילים, עוד משנה ועד שורה של גמרא וזוהר".

כיוון שלא ידעתי מרגוע לנפשי, החלטתי להעלות את הדברים על הכתב ולשלוח את הדברים אל הרב אליהו מן שליט"א, נאמן ביתו של מן הרב חיים קניבסקי, על מנת שיעביר את המקרה לרבי חיים אשר יביע את דעתו ויתייחס למקרה.

מן הרב קניבסקי שליט"א עיין ממושכות בדף והשיב במילים הללו: "אף שעברו כל כך הרבה שנים, אבל לפעמים עדיין הנשמה צריכה תיקון גם אחרי זמן רב כל כך. הרבה נשמות אינן צריכות כבר תיקון, אבל יש עוד נשמות הצריכות תיקון, אלא שיש חשבונות שמים נוספים, למי נותנים רשות שיוכל להשתדל לתקן את עצמו".

המשיך מן ואמר: "ולגבי חולם החלום, אף שמן הסתם אינו מיוצאי חלציו של הנפטה, מכל מקום הודיעו לה לנשמה, שהאיש נמצא במקום זה (זהו כעין רוח הקודש), ונתנו לה יכולת לבקש ממנו בקשה, לומר תהילים על קברו, ביום היארצייט. ובקשו זכות זו דוקא מאיש זה, שכנראה יש לו ולנשמתו שייכות לנפטר".

סיים מן ואמר: "הסיבה שביקשה הנשמה דוקא אמירת תהילים ולא משניות, זה שייך ליארצייט. וגם יש ענין במה שביקש לומר את התהילים ליד הקבר עצמו. ולגבי שנים הבאות, אין מוכרח שצריך לעשות דבר כי שמא נתקנה על ידי כך".

מסיים כותב המעשה הרב אליעזר ליפא זריל ואומר: "דבר נוסף שהתפעלתי, כי משמיים זימנו שאף אני אהיה נוכח בכל המעשה, ובפרט ששם אותו נפטר הינו ממש כשמי - אליעזר ליפא, כשלא מצויין שם משפחתו על המצבה".

המעשה היכה גלים בכל הקהילות היהודיות בעולם, המחזק את קיומה של הנשמה אחר פטירתה, ואת הרצון וההשתוקקות שלה אף אחר 203 שנה שמישהו יאמר עליה פרק תהילים השווה מיליונים בשמיים.

(בך בנטחנו)

עשה רושם שעמד כך כמה עשרות שנים, אם לא יותר. התחלנו לתור את סביבותינו, עד שהגענו אל אחוריו, שם גילינו חורשת עצים ושיחים, ובמרכז שביל קטן. על פי התיאור בחלום, אחר הבניין הקטן אמורה להתגלות המצבה שלו עם התיאור המדויק.

המשכנו בדרכנו כשאנו נרגשים ונסערים. לקראת סוף השביל, נראות כמה מצבות עומדות, אלא שהן חסרות זיהוי. יתכן כי מדובר בכלל בקברי גויים, אך חיפשנו את התיאור שראה חברי בחלום. המשכנו מספר צעדים קדימה, ואז גילינו דבר שגרם לתדהמה עצומה: לפתע ראינו שער מעץ, סגור ועליו חרוט ציור מגן דוד!

היו אלו קברי יהודים!

נכנסנו בשער, שם נגלה מולנו שטח של כחמישה עשה מטר רבוע, ירוק כולו ובמרכזו היתה גבעה וסביבה כעשרים מצבות, התחלנו אפוא לחפש ולאתר את הנשמה 'שלנו'.

עברנו קבר אחרי קבר: פ"נ יהודה, פ"נ יענטא וכן הלאה, כולם שמות יהודיים מסביבות השנים תרפ"ז-תרפ"ח. ואז לפתע קורא לי שותפי בהתרגשות:

"הנה המצבה עם התמונה של הכד!"

היה זה בדיוק כפי שראה חברי בחלום. היתה זו מצבה עליה היה חרוט ציור של כד עם השם 'אליעזר'.

צמרמורת אחזה אותנו. הצעתי לשותפי בעל החלום כי נקרא משניות, אך הוא סירב ואמר כי הנשמה ביקשה שנאמר דוקא כמה פרקי תהילים ולא דבר אחר.

ואז התחלנו בהתרגשות עצומה באמירת תהילים על מנת לעורר רחמי שמיים על הנשמה האבודה שהתגלתה בחלומי.

עד היום, כחודש וחצי מאז המקרה, גופי מצטמרר מהחוויה שעברתי, גילוי שמיימי מעולם האמת של נשמה שהרגישה בהימצאותם של שני יהודים הנמצאים בכפר נידח בגרמניה, ושיוועה לכמה פרקי תהילים של על מנת לעזור לנשמתה, אחר 200 שנה שעברו מאז פטירתה.

לפי הרישום על המצבה עולה, מדובר באדם שנפטר בשנת

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, רחל בת זולייכה

לעילוי נשמת: זוהר עליזה עיישה בת אסתר, פאני בת אסתר, דבורה בת ברכה, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב - בת גוהר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד זרע של קיימא!

יחזקאל בן מהין ורעייתו כרְמִיט בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כותן ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פיניה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נא להתפלל לזווג הגון:
איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, רבקה בת נורית מרגלית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, אוריאל חיים בן שולמית מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30
טל: 036766049
שידוכי "חסדי דוד" בימים א', ג', ד' בשעה 21:00 - 22:00
058-3297225
ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il

מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב ארן: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

גליון

425

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

פרשת שבוע – פרשת תשל"ב

שניהם ושאל אותם: "האם תקבלו את מה שאני אומר לכם?"

השיבו שניהם בחיוב, לקח החזו"א פתק וכתב עליו: "התחייבות מצד הכלה לתת דירה".

מֵרַן הַגְּרִי"ש הַתְּפֵלָא מֵאֵד עַל הַהִכְרָעָה הַחוֹתֶכֶת, וְשָׁאֵל אֶת מֵרַן הַחֲזו"א "מֵאִי חֲזִיתָ?" חִיֵּךְ מֵרַן הַחֲזו"א וְאָמַר לוֹ: "אֵת כָּל הַהִנְהָגוֹת שֶׁנִּהְיָתָ עַד הַיּוֹם תִּמְשִׁיךְ כְּרַגְלֵךְ, אֵל תַּעֲשֶׂה שׁוּם הַשְּׁתַדְּלוֹת לְהַשִּׁיג כֶּסֶף עֲבוּר הַדִּירָה, אֲלֵא שֶׁהַדִּירָה תִּגִּיעַ דֶּרֶךְ הַצִּינּוֹר שֶׁלְךָ".

שמע מֵרַן הַגְּרִי"ש וְקִיבֵל. חוֹדֵשׁ יָמִים לִפְנֵי הַחֲתוּנָה הִגִּיעַ שְׁלִיחַ מִמֵּרַן הַסְּטִיפֵלֶר לְמֵרַן הַגְּרִי"ש, לְשָׁאֵל אוֹתוֹ מֵה קוֹרָה עִם הַדִּירָה, עֵנָה מֵרַן הַגְּרִי"ש לְשִׁלִּיחַ: "לֵךְ לְמֵרַן הַסְּטִיפֵלֶר וְתִזְכֵּר לוֹ אֵת מֵה שֶׁהַחֲזו"א אָמַר...".

כִּשְׁמַע זֹאת מֵרַן הַסְּטִיפֵלֶר, נִכְנַס לְבֵיתוֹ שֶׁל הַחֲזו"א וְאָמַר לוֹ: "הַמְּחֹתֵן אָמַר שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ לְמֵה שֶׁאִמְרַתֶּם לוֹ, שְׁעֵלִי לְהַתְּנֶה כְּרַגְלֵךְ, וְלֹא לַעֲשׂוֹת הַשְּׁתַדְּלוֹת בַּדְּבַר".

אָמַר לוֹ מֵרַן הַחֲזו"א: "לְמֵה בְּאִמַּת הַלְכַתֶּם אֵלָיו? עֲלִיכֶם לִלְכַת לְחַמִּיּוֹ, רַבִּי אֲרִיָּה לִוִּין זצ"ל, וְלוֹמַר לוֹ שֶׁבְּעוֹד חוֹדֵשׁ הַחֲתוּנָה, וְאֵין עֵדִיין דִּירָה".

אֲכַן כֵּךְ עָשׂוּ, וְרַבִּי אֲרִיָּה לִוִּין הִשִּׁיג אֶת הַכֶּסֶף וְאָרְגָן לָהֶם דִּירָה... [מֵתוּךְ 'לְקִרְאָת שֶׁבֶת מַלְכַתְא-הַרְבַּ אַהֲרֹן כַּהֵן]

וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם (י, ב)

'מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה' - חֲטָאוּ בְּאֵשׁ וְלָקוּ בְּאֵשׁ (חֲזַקוּנִי)

'מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה' לֹא בִטְלָה מֵהָעוֹלָם, וְהַמְּתַבּוֹן בְּהַשְּׁגַחַת ה' עַל עוֹלְמוֹ יִבְחִין בַּה עַל כָּל צַעֵד וְשַׁעַל.

* * *

לִפְנֵי מִסְפָּר שְׁנַיִם פּוֹרְסִים בְּאֵרָה"ב עַל עו"ד מְפוֹרְסִים, לֹא-יְהוּדִי, שֶׁנִּתְקַף בְּשִׁיגְעוֹן נוֹרָא, עַד שֶׁמַּת לִפְתָּע בְּמִיתָה מְשׁוֹנָה מֵאֵד, וְאִישׁ לֹא יָדַע מֵה הִיָּה הַגּוֹרֵם לָכֶךְ. הַעִיתוּנִים בְּחו"ל דִּיוּחוֹ בְּהַרְחָבָה עַל מִיתָתוֹ שֶׁל עוֹרֵךְ הַדִּין, וְהַקְּהִילָה הַמְּשַׁפְּטִית גַּם הִיא נִתְקַפָּה בְּהֵלֶם לְאַחַר הַאִירוּעַ. אֲכַן, מִי שֶׁהִסְתַּכַּל רַק עַל מַקְרָה הַמוֹוֹת הַמוֹזֵר וְלֹא הִשְׁקִיף עַל

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי קָרָא בְּנִשְׂאָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְכֹהֲנֵי יִשְׂרָאֵל (ט, א)

כְּתוּב בְּמִדְרַשׁ (וִיק"ר י"א, ח): 'אָמַר ר' עֲקִיבָא נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל לְעוֹף, מֵה הָעוֹף הַזֶּה אֵינוֹ פּוֹרַח בְּלֹא כְּנַפִּיִים, כֵּךְ יִשְׂרָאֵל אֵינֶם יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת דְּבַר חוּץ מִזְקִנְיָהֶם'. הַיְכוּלוֹת שֶׁל גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל לְרֵאוֹת וְלִהְבַּחִין בַּדְּבָרִים שֶׁאֵנִשִּׁים רִגְלִים אֵינֶם יְכוּלִים לְרֵאוֹת, נּוֹבַעַת מִחֲכַמַּת הַתּוֹרָה שִׁישׁ בְּהֶם, שֶׁהוֹפְכַת אוֹתָם לְנִקְיִים מְכַל הַדְּבָרִים הַחִיצוֹנִיִּים וְהַאִישִׁיִּים, וְאֵין לָהֶם אֲלֵא רַק דַּעַת תּוֹרָה.

* * *

עַל יִדְעוֹתָיו הָעֵמוּקוֹת שֶׁל מֵרַן ה'חֲזוֹן אִישׁ' וְהַתְּמַצְאוֹתוֹ הַמוֹפְלָאָה בְּכָל תַּחוּם וְעִינֵין בְּמַכְמֵי חַיִּים, כְּתַב בְּשׁו"ת 'שְׁבֵט הַלְוִי' (ח"י סימן י"ג) מֵרַן הַגָּאוֹן ר' שְׁמוּאֵל הַלְוִי וְאֲזַנֵּר זְצוּק"ל, שֶׁבְּרֹר לוֹ שִׁיכוּלוֹת זֹו הִגִּיעָה לוֹ מִכּוּחַ לִימוּד הַתּוֹרָה 'לְשִׁמָּה', וְכִמוֹ שֶׁמְבֹאֵר בְּפִרְקֵי אֲבוֹת שֶׁהַלּוּמֵד תּוֹרָה לְשִׁמָּה מְגַלִּים לוֹ רְזִי תּוֹרָה, וְהֵינּוּ סוּדוֹת הַתּוֹרָה שֶׁא"א בְּשַׁכַּל הָאֲנוּשִׁי לְעִמוּד עֲלֵיהֶם, אֵת זֶה מְגַלִּים לוֹ בְּמַתְנֵה מִן הַשָּׁמַיִם.

כֹּאשֶׁר הִגִּיעָה בְּתוֹ שֶׁל מֵרַן הַגְּרִי"ש אֲלִישִׁיב זְצוּק"ל, מֵרַת בֵּת שֶׁבַע ע"ה לְפִרְקָה, לֹא הִיָּה לוֹ לְתַת עֲבוּרָה מֵאוּמָה לְנַדְוִנְיָה. כִּידוּעַ, בְּאוֹתוֹ זְמַן, הַמְּצַב הַכֹּלְכִלִי שֶׁשָּׂרַר בְּבֵית, הִיָּה בְּכִי רַע. בְּנֵי מִשְׁפַּחַת אֲלִישִׁיב חִיו בְּדַחְקוֹת וְעִנְיוֹת נוֹרָאָה, הַכֶּסֶף שֶׁקִּיבֵל הַגְּרִי"ש מ'אַהֲל תּוֹרָה' וּמ'תְּפֹאֶרֶת בְּחוֹרִים' הַסְּפִיק בְּקוּשִׁי לְצוּרְכֵי אוֹכַל נֶפֶשׁ, לְהַבִּיא לָחֶם לְבְנֵי בֵּיתוֹ.

לְאַחַר שֶׁהוֹצֵעָה הַצַּעַת הַשִּׁדוּךְ שֶׁל רַבִּי חַיִּים, נִפְגַּשׁוּ בְּנֵי הַזּוּג מִס' פְּעָמִים, וְאֵז הִגִּיעַ הַזְּמַן לְדַבֵּר עַל הַכֶּסְפִּים. לְשֵׁם כֵּךְ נִסַּע הַגְּרִי"ש אֲלִישִׁיב לְב"ב, כְּדִי לְהִפְגֹּשׁ עִם אֲבֵי הַחֲתָן מֵרַן 'הַסְּטִיפֵלֶר' זְצוּק"ל עַל הַנוּשָׂא הַכֶּסְפִּי וְעַל שֶׁאֵר הַדְּבָרִים הַקְּשׁוּרִים לְשִׁדוּךְ.

מֵרַן הַסְּטִיפֵלֶר אָמַר לְמֵרַן הַגְּרִי"ש אֲלִישִׁיב שֶׁהוּא מְעוּנִיין לְקַבֵּל דִּירָה עֲבוּר בְּנוֹ. אָמַר לוֹ מֵרַן הַגְּרִי"ש: "הֵבן שְׁלָכֶם אֲכַן מֵאֵד חָשׁוּב, אוֹלָם בְּתִי גַם הִיא חָשׁוּבָה. אִמְנֵם נְהוּג שְׁצַד הַכֹּלָה נוֹתֵן יוֹתֵר, אוֹלָם לֹא הַכֹּל...".

עֵנָה לוֹ מֵרַן הַסְּטִיפֵלֶר: "בְּחֹדֶר הַסְּמוּךְ יוֹשֵׁב גִּיסִי מֵרַן הַחֲזו"א, בֹּא נִכְנַס וְנִתְיַעֵץ עִמּוֹ". שִׁמַּע מֵרַן הַחֲזו"א אֵת

הגראי"ל יעלה יפה, נתן השי"ת בראשו להודיע למזכירה שלא תעביר לו שום טלפון [כי אם היתה מתקשרת אליו במהלך השבועיים הוא היה שואל אותה אם מכרה את המניה], וכך יצא שבסופו של דבר המניה לא נמכרה ומיודענו זכה בממון רב...

[מתוך הגש"פ-חישוקי חמד']

כשם שלא בטלו עונשי שמים ב'מידה כנגד מידה', כך גם ניתן לתקן ולהסיר דיני שמים בדרך של 'מידה כנגד מידה'.

* * *

מין שר התורה הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל אחז שהתיקון לעונשי שמים הוא ע"י כוח לימוד התורה באותו ענין שבו נענש אותו אדם.

סיפר הגר"א מן שליט"א: ילד תושב מונסי שסבל מבעיה ברגלו הגיע עם הוריו למרן הגר"ח קניבסקי שליט"א [זצ"ל]. מרן בירכו ברפואה שלמה. שאלתי: "מה יעשה משהו מיוחד ברגל, שיהיה זכות לרגל?". רבנו השיב: "ילמד הלכות חול המועד". ההורים חשבו שרבנו לא שמע היטב, וחזרתי ושאלתי: "אבל משהו ששייך ישירות לרגל, מה יעשה?". שוב אמר רבינו: "שילמד הלכות חול המועד". ואז פתח וסיפר: "היו נשים חרדיות שעובדות בבנק שקיבלו כאב ברגל. שאלתי האם הן עובדות בחול המועד והשיבו שכן, אמרתי להן שיפסיקו לעבוד בחול המועד, והם שמעו והפסיקו לעבוד, והכאבים הלכו להם ונעלמו". שאלתי: "ומה ענין כאבי רגלים לחול המועד?", וענה לי: "זה ירושלמי מפורש (סוף פ"ד דמעשר שני): 'חד בר נש אתא לגבי רבי עקיבה, אמר ליה חמית בחילמאי רגלי קטינא [ראה בחלומי שקטעו רגלי]. אמר ליה, דמועדא מייתי ולית מיכל קופד [הפיתרון הוא, שיגיע המועד ולא תמצא בשר לאכול]. אתא חד חורן לגביה, אמר חמית בחילמאי רגלי מסובלא [ראה שרגלו שמנה]. אמר ליה, מועדא מייתי ואית לך קופד סגי' [יהיה לך הרבה בשר לרגל]. ובמדרש איכה פרשה א' הוסיף: מנה ידע? והשיב המדרש: כיון שמועד הוא רגל - וזהו 'רגל ברגל' (כלשון הפסוק בדברים יט כא). ואמנם בחז"ל גם 'יום טוב' נקרא רגל, אלא שנקרא גם חג, אבל 'חול המועד' נקרא רק רגל, אם כן יותר מתבטא הדבר בחול המועד, לכן אני אומר הלכות חוה"מ ולא הלכות יום טוב". לאחר זמן מה נכנסתי להגאון הצדיק המקובל רי"א וינטרויב זצ"ל וסיפרתי לו כל הנ"ל, וחיך חיך רחב, ואז הוסיף ואמר: "בסתרי תורה יש לזה שייכות, ובלי להיכנס לפרטים...".

[מתוך 'כל משאלותיך']

וְהִתְקַדְּשִׁיתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים

כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי (יא, מד)

'והתקדשתם והייתם קדושים', כשם שאני קדוש כך אתם תהיו קדושים, כשם שאני פרוש כך אתם תהיו פרושים (ספרא שמיני יב, ג)

האירועים שקדמו לו, לא יכול היה לתפוס על מה ולמה מת אותו עו"ד במיתה משונה שכזו, אבל יהודים המתגוררים באזור סיפרו שזה לא היה לחינם... כי מספר שנים קודם לכן הוא עשה מעשה נורא. היה זה כאשר ייצג לקוח שתבע יהודי למשפט. והנה מיד בתחילת המשפט ראה עורך הדין לאן נושבת הרוח, והבין שהצדק נמצא לצדו של אותו יהודי. כיון שנשכר על ידי הצד השני, ורצה לשלשל לכיסו את השכר הגדול, החליט להוכיח בפני השופט שהיהודי הנתבע אינו שפוי בדעתו. בדרך זו הוא ביקש להראות בפני השופט את צדקתו של הגוי. אבל מה עושים כאשר גם את זה אי אפשר להוכיח, שהרי מדובר ביהודי שפוי בהחלט? - גיבש עורך הדין במוחו רעיון שטני, והחליט לממשו.

מה עשה? כאשר התכונן היהודי לעלות באחד הדיונים אל הדוכן ולהציג את טיעונו, התקרב אליו אותו עו"ד וצבט אותו צביטה עזה מאחוריו, ועשה זאת במהירות ובזריזות ידיים כדי שלא יזהו אותו כמי שעשה את המעשה... מרוב כאב, החל היהודי, שהיה בדרכו לדוכן, לצעוק ולקפוץ בתוך אולם המשפט... הכאב היה כל כך חד, עד שבמשך דקות ארוכות לא הצליח להירגע. וכיון שעל פניו לא היתה צריכה להיות לו כל סיבה לצעוק, והוא לא הצליח לשכנע את השופט שאחד הנוכחים צבט אותו, יצא מופסד בדינו.

כל המעורבים במשפט ההוא, אולי הספיקו כבר לשכוח את העניין, אבל השי"ת לא שכח, ושילם לעורך הדין בדיוק כפי המגיע - 'מידה כנגד מידה'.

וכיון שמידה טובה מרובה ממידת פורענות, הבה נשמע כיצד משיב הקב"ה ליראיו ב'מידה כנגד מידה': יומיים לאחר ששב מרן בעל ה'אילת השחר', הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל ממסעו במוסדות התורה של אמריקה, בחורף תשס"ה, צלצל הטלפון בביתו. על הקו היה אדם שמימן את כל הוצאות הטיסה של ראש הישיבה ופמלייתו, וכן את שהותו הממושכת ביבשת האמריקנית. אותו גביר סיפר להגראי"ל שטיינמן דבר מופלא. לפני שראש הישיבה הגיע לאמריקה, הודיע האיש למזכירתו שכיון שיהיה עסוק מאד במהלך הביקור, הוא מתכוון לעזוב את המשרד למשך שבועיים, ונתן לה הוראות לביצוע. אחת ההוראות היתה למכור 'מניה' שהשער שלה בבורסה עלה, ואפשר עתה להרוויח במכירתה. הוא גם הורה למזכירה שבמהלך השבועיים הבאים לא תעביר אליו אף שיחת טלפון. והנה, מיד לאחר תום הביקור, חוזר האיש למשרדו. ומתברר שהמזכירה שכחה למכור את אותה מניה. הגביר מתקשר לבורסה כדי לברר מה עלה בגורל המניה ולהזדרז למכרה עתה, ומה מתברר? עקב שינויים בשוק הנפט העולמי, עלתה המניה ממש עכשיו בעשרות אחוזים!!! זה דבר שאינו מצוי כלל, כידוע בבורסה האמריקנית. וכך התעשר האיש ביום אחד בהון עתק. ויוצא א"כ שאם היתה המזכירה מוכרת את המניה באותו יום שביקש, לא היה מתעשר עד כדי כך. כיון שראה השי"ת את מסירותו לראש הישיבה, ואת הכספים המרובים שהזיל מכיסו על מנת שביקורו של

לפרוש מהנאות העוה"ז זה לא דבר כ"כ קל, ובפרט שהסביבה מתנהגת הפוך. אבל מאידך גיסא - כגודל הנסיון כך גודל הסייעתא דשמיא והקדושה שאדם שואב מההתגברויות בנושא זה.

* * *

למרות שגדל באמריקה החומרית והנהנתנית, ואולי דווקא משום כך, קידש הגאון רבי **חיים פנחס שיינברג** זצ"ל את עצמו ומגיל צעיר הרחיק עצמו מהבלי ותענוגי עולם הזה מחשש שהם עלולים להפריע לגדילתו וצמיחתו. דרגת קדושתו ופרישותו היתה בהצנע לכת ורב הנסתר בה על הגלוי... ככל שראו וידעו - כך ידע להסתיר מעיני כולם את פרישותו מהנאות העולם הזה. ובאמת, הוא לא נתפס כאדם פרוש מעולם הזה והתנהלותו עם הבריות היתה נראית פשוטה וטבעית. אך אדרבה, במקום שאתה מוצא ענוותנותו שם אתה מוצא את קדושתו וחסידותו.

במשך השנים הראשונות בארץ ישראל ישב רבינו עם הבחורים בכל שעות היממה משעות הבוקר המוקדמות ועד שעות הלילה המאוחרות ואז הם ראו גם את מנהגו במאכליו שהיה אוכל בפרישות, במידה מצומצמת מאד, ולא אחת כשהביאו לו את האוכל היה מוריד מראש חלק ממנו, ומורה להעבירו לצלחתו של חתנו הג"ר חיים דב שיהיה לו כוח בשקידתו העצומה, או שהעביר זאת לאחרים, תלמידים וכדו', ולעצמו השאיר מעט מאד. וכן מעידים רבים שבמשך השנים היה מוריד ממה שהרבנית שמה לו - כאשר היה ברור לו שלא תדע מזה - לאחרים. כך גם בבתים שהתארח ונתנו לו כיד המלך כראוי לאורח שכזה, חיפש ומצא שעת כושר כשלא ראו וביקש מאחרים שיאכלו חלק ממנתו.

מלבד זאת היה לו בישיבה במשך שנים רבות כופתאות מיוחדות שהיו עשויות מדגים טחונים שזה היה מאכלו. סיפר אחד התלמידים שנכנס פעם למטבח הישיבה וראה את הטבחית עוסקת בבישול קציצות אלו ומתוך סקרנות ביקש לטעום מהם. התברר שטעמם היה תפל מאד מאד, שכן לא היה בהם שום תוספת, קמח או מלח או תבלין אחר, עד כדי כך שצריך היה להזהר שלא יתפוררו במהלך הבישול שכן לא היה מה שידבקם. לא ברור מה היתה הסיבה שאכלם האם היה זה שלא ליהנות מעוה"ז או משום שנזהר ממאכלים שיכולים להפריע למצב של גוף נקי בהיותו מניח תפילין בכל שעות היום, כך או כך, למד אותו תלמיד על דרגת פרישותו של רבינו שאכל דגים אלו בלי שום טעם בקביעות עשרות שנים.

כמו כן תלמידו הג"ר משה לואיס ראש ישיבת 'שערי חיים' היה מביא לו מדי יום מאפה אותו הכינה רעייתו הרבנית, מאפה שנעשה מחומרים בריאים בהדרכתו, קמחים ודגנים, שמרי בירה וכד' כמעט בלי טעם. כששאלו מישהו פעם איזה טעם יש לתערובת כזו? התפלל על השאלה, והשיב: "איני יודע, זה טעים ובריא!".

דבר נוסף, היו מביאים לו בשיעור כוס קפה מהביל להרוות צמאונו בשעת השיעור. מעולם לא שתה את הקפה כשהוא חם וטעים, תמיד שתהו כשהיה קר, לא ברור האם היה זה בכוונה או שהיה שקוע בשיעור ושכח או שעשה זאת כדי שיוכל לברך ברכה אחרונה שכידוע דעת הפוסקים שלא מברכים כששותים כוס רותח ומהביל שלא ניתן לשתות ממנו רביעית בבת אחת. כך או כך, ראו שלא נהנה מכוס שתיה רותח.

כידוע, בסביבות גיל שלושים בעקבות חולי של בתו קיבל על עצמו כמה קבלות, בתוכם קבלה שלא ליטול ידיים רק לסעודה של מצוה, וכך עשרות שנים לא אכל כי אם מסעודת מצוה. בשנים מאוחרות היו בני המשפחה ותלמידים מביאים לו אוכל מסעודות מצוה שעשו - גם כשלא השתתף בהם - כדי שיוכל ליטול ידיים. גם במאכלים אחרים העדיף לאכול משיירי מצוה, שבת או סעודות מצוה. גם במה שכן אכל ראו לא פעם שהקפיד על 'תענית הראב"ד', דהיינו שהיה משאיר בצלחת מעט אוכל שלא אכל, או שהיה מפריש מראש או שהשאיר בסוף המנה.

אחד מתלמידיו עשה פעם לרבינו קידוש בשבת בבוקר. לאחר הקידוש שלח רבינו את ידו לקחת עוגה מהצלחת, לפתע משך ידו מעוגה טעימה שהיתה שם ולקח עוגה פשוטה יותר ופלט: "סיז צו טייער" [-"זה יקר מדי"]. לרגע לא הבין התלמיד מה נוגע מחירה של העוגה בחנות לעכשיו. אולם מיד הבין שלא דיבר על מחירה של פרוסת העוגה בחנות, אלא התכוון לדברי מרן הגר"י סלנטר שהעולם הזה הריהו כבית מלון יקר, שכשם שבמלון משלמים על כל דבר קטן סכום רב, שכן התשלום אינו על המאכל אלא על כל הפאר וההדר של המלון, כך בהנאה מחיי עולם הזה התשלום על ההדר בשימוש בגשמיות הבריאה.

פעם כאשר יצא רבינו מברית מילה של אחד מאברכי הישיבה. כדרכו נטל רבינו צלחת משולחן העוגות כדי שיהיה לו אוכל משיירי מצוה והלך עמו בדרכו לרכבו, כאשר כבר היה קרוב לרכב סב לפתע על עקביו וחזר לאולם. הנוכחים לא הבינו מדוע הוא חוזר. הלך תלמיד אחד בעקבותיו וראה שהוא מחליף את צלחת העוגות באחרת. שאלו התלמיד: "ילמדנו רבינו מה העניין?" ענה לו: "סיז גיווען צו גוט" [-"זה היה טוב מדי"]...

כך באוכל וכך בכל ענייני עוה"ז ראו איך שההביל את כל ענייניו. למשל, כשהתארח בביתם של שועי ארץ ועברו דרכו סכומי כסף גדולים ושמח בזה שהשיגם לכלכלת הישיבה, ההביל את החלק הגשמי שבזה ורק מה שיוכל להשתמש בזה לישיבה או לרוחניות. כמה פעמים כשנכנס לחתונות מפוארות היה אומר לבחורים: "עוד כמה שעות אפילו מפות לא יהיו כאן לשולחנות".

פעם לקחו אחד הגבירים שביקר בביתו לאיזה גינה מרהיבה ומהודרת ביופיה, מתוך מחשבה ששם ינוח וירגע, שהרי

בלאו הכי הוא לומד. לאחר שאותו גביר הלך, התחנן רבינו למלווי שיקחו אותו משם, כששאלוהו לדחיפות העניין, ענה שוב: "זה יותר מידי!".

רבי אברהם שקלאר ששימש את רבינו במשך תקופה בשעות הצהריים סיפר, שכאשר החל את תפקידו הדריכוהו שקודם שמגיש לפניו את החלב ישים לב להריחו אם אינו חמוץ ומקולקל, שכן רבינו עצמו לא יבחין בזה והדבר עלול להזיק לו.

* * *

קדושתו ופרישותו של הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל בעיני אכילה, היתה מהמפורסמות, והמיוחד בה שנעשתה בפשטות ובדרך אגב... למשל, הוא אכל עוף ובשר רק כאשר היה סמוך ובטוח בכל הנקודות ההלכתיות, אך היו שנים ארוכות, שמשום מה החמיר, וממילא בכל הארוחות אכל ירקות ומוצרי חלב, ביצה ולחם, וחוזר חלילה. מלבד זאת, דרך אכילתו הרגילה היתה באופן זה: לאחר נטילת ידיים והמוציא, אכל תחילה את הלחם בדקדוק ובמחשבה [אכילת המוציא 'בכדי אכילת פרס'] ומכאן ואילך, קשה לדעת אם מחמת עינו בתורה לא ידע כל עיקר מה מכניס לפיו, או שאיבד בכלל טעם כל שהוא באוכל, מה שהיה נראה בחיצוניות כאילו היתה לו עבודה נעלמת ועילאית בעת האוכל... אם היו מכינים לו לדוגמא, מגש עם פרוסות לחם, קוביית חמאה, סלט, ריבה, גבינה, חלב ומים וסוכר, אכל לפי מה שהיה מונח על המגש: גבינה, סיים, אכל את גוש החמאה - הכניס לפה וסיים, אח"כ סלט הירקות, לאחר מכן ריבה. ממש כך - אחד אחרי השני, מתוק או חריף. בסבלנות, בנעימות ובפשטות, מה משנה איך הויטמינים נכנסים לגוף... וכל זאת ללא גינוני פרישות ויחוד חיצוניים, אלא ר' אברהם כמו שהוא, כאילו לא קרה דבר. גם בבית אכל כך, ואף בסעודות שבת - לא לפי הטעם וצורת האכילה המתבקשת למי שטעמו בפיו - אכל ושבע לכבוד שבת בלי להתייחס כלל לפרטי המאכלים. [ועם זאת היה משבח את הרבנית שוב ושוב "כמה שהאוכל טוב, מחזק את העצמות", "נפלא ממש", ועוד נוסחאות מעומקא דליבא].

בנוסף מעיד תלמיד מובהק: "כארבע שנים הייתי חברותא שלו, ופעמים רבות בשעת ארוחת צהריים הביאו לו אוכל חם, אך מעולם לא אכלו חם. מהצד היה נראה שאין לו בכך שום כוונה, אלא פשוט אחז תמיד באמצע המהרש"א או הרשב"א ולא הפסיק ללמוד וממילא האוכל איבד את חומו. אבל יתכן מאד שהיה לו בזה דקדוק הלכה כל שהוא או שבירת תאוות האכילה וכיוצא"ב, וכדרכו להסתיר להעלים הנהגותיו בקודש".

למרות שלא עשה 'עסק' מעצם האוכל, מ"מ הקפיד על דקדוקי והידורי הלכות אכילה. למשל - לילה אחד קרוב לחצות, הבחין אחד הבחורים כי הרב פוסע בין חדרי הפנימיה ועל פניו מבט של חיפוש. 'אולי עוקב אחרי

בחור, שמא מחפש הוא את אחד הבחורים' - חשב לעצמו. כיון שהשעה היתה מאוחרת, ניגש אליו אותו בחור בהססנות: "הרב מחפש מישהו?". ר' אברהם השיב, כי עדיין לא סעד את סעודת הלילה כי אין לו מלח לטבילת המוציא, וכיצד יטול ידיים אם אין מלח?! וכעת הוא בחיפושים אחרי מלח... הבחור ניסה לסייע לו לגייס את המלח הנכסף... ר' אברהם ניסה את מזלו בחדר של מגיד השיעור ר' יוסף וייס זצ"ל, אולי שם יש מלח. ואכן הנה הם מצאו בארון בצידי החדר מלחיה עם מלח שהביאו ממטבח הישיבה לחדרו של הרב וייס. אלא, שבשעה מאוחרת כזו הרב וייס לא היה בחדרו, ואיך יטול את המלח ללא רשות מפורשת, שמא המלח שייך לו, ולא לישיבה, כי זכה במלח כאשר הביאו לו מהמטבח את המלחיה, ואיך יטול קמחוץ מלח ללא רשות?!... הוא היה נבוך. תוך כדי הבחין כי ליד המלחיה שלא עמדה יציב, מפוזר מעט מלח שנפל, את גרגירי המלח הללו חפן לתוך כפו באומרו, שמעט מלח המפוזר בצורה כזו, בוודאי מותר ליטול, כיון שבכל מקרה המלח יזרק לאשפה והרי הוא כהפקר. הבחור ליווה את הרב בברכת לילה טוב, ונטל כמה גרגירי מלח בכף ידו הצעירה, כדי למלוח בהם את תבשילי חייו, ללמוד ולהשכיל מדרכי רבו...

שח אחד מהבחורים שזכה להימנות על דיירי חדרו בישיבה: "פעם הבחנתי כי בצידי השולחן מונח מאכל שנותר מסעודת הצהריים של אתמול. סידרתי את השולחן, וכמובן שהוצאתי את אותם שאריות לאשפה. כאשר הרב נכנס שאל: "איפה מנת האוכל שהיתה כאן?". תמהתי שהרב בכלל מתעניין באוכל: "בשביל מה הרב צריך את זה?!". שאלתי: "היום ראש חודש ושמרתי את זה מאתמול, שיהיה לסעודת ר"ח", ענה לי. התנצלתי בפניו וסייעתי לו להשיג מאכל אחר לכבוד ראש חודש...". כמו כן, היו פעמים שכשביקש להוסיף מאכל לכבוד ראש חודש, היה יוצא לחנות לקנות דבר מה - דהיינו מה שראה מול העיניים על המדף בחנות, או מה שהמוכר בחנות המכולת הציע לו. בתקופות האחרונות שתה יין לכבוד ר"ח. הווי עובדה שהוא מיהר, והמוכר הציע לו גלידה, הוא לקח שילם ויצא, הניחה בחדרו על השולחן, עלה לבית המדרש ללמוד, ושכח מהעולם ומלואו. לפני שקיעת החמה נזכר כי עדיין לא אכל את המאכל לכבוד ראש חודש, ירד לחדרו במהירות, וכמובן מצא כי הגלידה נמסה על השולחן. מספרים כי פעם היתה לו 'כוונה' מיוחדת להמיס גלידה... היה זה, כאשר אברך קצת שובב, הציע לו גלידה לכבוד ראש חודש. בענותנותו לא עשה מבקשתו עסק והסכים בטבעיות האופיינית לו... האברך הביא גלידה בצלחת, ואז ר' אברהם החכים מולו, והחל בדיון מרתק בהלכה, אודות ברכה על גלידה: ממה היא עשויה ואיך המרכיבים ישפיעו על הברכה של הגלידה וכו'. אותו אברך העמיק גם הוא אתו, ועד שהדיון ביניהם הסתיים, היא נמסה, וכך אכלה מתוך הצלחת, ושיבח את הנותן בחום על הגלידה המיוחדת שהעניק לו... [מתוך 'ויאמר הנביא']

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות שמיני - תזריע תשפ"ב ♦ עלון מס': 86

השגחה שבועית

מיהם הכלבים?

הזדמן לי בהשגחה לשהות ביישוב מלא כלבים. אני הולך לתומר ברחוב, ופתאום מתפרץ מולי כלב ענק ומתחיל לשאוג. ידעתי שאסור לברוח מכלב ולכן עמדתי. הוא שואג ושואג, ופתאום נעלם. שוב אני עובר ליד בית, לא נכנס לשם, רק עובר לידו, ופתאום כלב צועק וצועק. נשמע שהוא כבר צרוד מרוב צעקות. לא הבנתי מה ההתנהגות הזאת. עשיתי לכם משהו? מה אתם צועקים? לאט לאט למדתי, שהכוח של הכלב זו החוצפה שלו. הוא צועק בלי שום היגיון.

הזוהר הקדוש קורא לכלב 'החוצפה שבחיות'. כלב אינו חיה חזקה אלא חיה חצופה, ולכן לוקחים דווקא אותו כדי לשמור על הבתים, כי אנשים מפחדים מחצופים...

יש אדם שהמדרש מדמה אותו ל'כלב' - זהו עמלק. המדרש נחנאמ (כי תצא את י"ב) אומר: 'עמלק' מורכב משתי מילים - 'עם לק', אומה שבה ללוק דמן של ישראל ככלב, ולהוטה אחר ישראל ככלב.

רק נבין באיזה מצב הגיע עמלק לריב עם היהודים. בקריעת ים סוף טבעו 900,000 מצרים! (רבינו בחיי על התורה, בשלח) דבר שלא נראה בהיסטוריה, שרבים כל כך מתו בזמן קצר ביותר. כל העולם רועד, ועם כל זה עמלק החצוף מצליח לסחוב אתו 1,000,870,000 איש להילחם עם היהודים! (ספר דברי הימים דמשא).

איך זה קורה?

השומרי אמונים אומר פאליטיק בגימטרייה עמלק.

עמלק היה פוליטיקאי מתוחכם. כל דבר הסביר בהיגיון רב, והראה שהמצרים בסך הכול לא תכננו את עצמם נכון. אם הם היו מתחכמים יותר, הם היו מנצחים. הוא משכנע שהוא יודע איך עושים את זה ולכן כדאי מאוד להצטרף אליו.

הפוליטיקה כיום זה אותה שפה משמ: אם פוטיץ יפציץ כימי, אמריקה תתערב, ואם האוקראינים יעשו ככה, אז גרמניה תתערב, ואם ככה אז ככה, ועוד כל מיני פרשנויות ונבואות למיניהן.

והרי האמת היא שהקב"ה מנהיג את העולם, אמת מלכנו - אפס וזלתי. באה הפוליטיקה ומטשטשת הכול.

חברים יקרים, עכשיו זה זמן שכבר אפשר לדבר על זה. לפני שנתיים בזמן הזה התחיל העולם לרעוש עם הקורונה. היו שני סוג אנשים. היו אנשים 'מעודכנים' והיו אנשים 'מאמינים'.

האנשים ה'מעודכנים' שמעו כל הזמן מה החכמולוג הזה אומר, הפרויקטור הזה מנבא, הם חיו עם פחדים גוראיים, מה יהיה? ואיך יהיה? האנשים ה'מאמינים' חיו בעולם אחר, לא עניינו אותם כל התחזיות למיניהן. בזמן שהללו שמעו את כל הנבואות השחורות, הם הכניסו עוד ועוד ללב, שהוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים.

אם היינו עכשיו מוציאים ספר עם כל דברי החזאים, ומציינים מה היה בסוף, היינו רואים בעיניים איך כל הפוליטיקה היא שקר אחד גדול.

חברים יקרים, לטובתכם, גם לגוף וגם לנשמה. דעו שאנשים ששומעים רק את החדשות של 'קו השגחה פרטית' וכדומה, מעדיים שיש להם חיים טובים, חיים רגועים, חיים של שלווה ואושר.

נסו והיווכחו.

שבת שלום ומבורך,
פינחס ספר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

עת לבקש ועת לדבר

צריכים בסך הכול לדבר דיבורים יפים. אלא שאנחנו לא צריכים לעבוד קשה ולחפש את המילים שבוותר תמצאנה חן בעיני מלך מלכי המלכים, וזאת כי חז"ל כבר תיקנו לנו נוסח מוכן של ארבע ברכות בברכת המזון.

בזוהר הק' (ויקהל דף רי"ח) - מובא בחוק לישראל יום שלישי ויקהל, על הפסוק "ואכלת ושבעת וברכת", כתוב: ממה יש הנאה למעלה, שעל ידה יושפע שפע רב? מברכת המזון. מכיוון שאי אפשר לברך בלי לאכול, אלא יש לאכול ולשבוע ואז לברך, כך שהאכילה עצמה אינה מצווה, אלא עילה לברכת המזון, וכל מי שמברך ברכת המזון על השובע משמח שם למעלה, והמפרנס לכול משפיע השפעות טובות ומברך את עם ישראל באהבה. כך בימות החול. לעומת זאת בשבת, גם הסעודות עצמן מעוררות שמחה למעלה, ויש שמחה גדולה כשיהודי אוכל לכבוד שבת קודש. אכן, כל ששת ימי השבוע מתברכים מהסעודות האלה.

רבי יוסי אומר: מי שמברך ברכת המזון צריך לכוון לבו בשמחה ובעין טובה, וכמו שהוא מברך בשמחה ובעין טובה כך ייטנו לו בשמחה ובעין טובה. בתנאי שלא יהיה בעצבות כלל. מי לא מחפש ישועות? מי לא רוצה שפע? הנה סוד 'שפיץ' הישועות, מברכים ברכת המזון בכוונה, בשמחה ובעין טובה, וזוכים לכל הישועות בכל עת כהבטחת הזוהר הק', ולא רק שלוש פעמים בשנה.

כתוב בספר החינוך ובדעת זקנים, שבכל ברכת המזון אין אות ה', זה מפני שברכת המזון מבטלת כל אף וקצף. גם בתוספות לברכת המזון, מ'הרחמן' עד הסוף, וכן ב'רצה' וביעלה ויבוא' אין ה'. רק במקום אחד יש, ביעל הנסיסים' לפורים - 'טף ונשים ביום אחד'. כך אנחנו מברכים את המן הרשע, שכל הקצף והאף ייפלו עליו ועל יורשיו, כן יאבדו כל אויביו ה'.

אבל אנחנו, הזוכים לברך ברכת המזון, נתחזק לברך בעין טובה ובשמחה, מתוך הספר ובמתינות כהלכה, לגרום שמחה למעלה, וכך ישפיעו עלינו משמים רוב שפע ברכה, ישועות ונחמות בשמחה ובעין טובה, אמן כן יהי רצון. (מתוך שיעור 235 בשער הבטחון)

עשיר מיוחד, מוקיר תורה ואוהב חסד, הוא טריליונר בסדר גודל. הכסף אצלו זורם כמו מים, ואם אתה עובר לידו בתפילות, ובפרט כשאומרים 'אתה מושל בכול', הוא מעניק לך באופן טבעי מאה דולר. אם לחשת לו משהו על מצוקה או על קושי, הוא כבר יוסיף עוד מאה דולר. אם יספרו לו שזקוקים להכנסת כלה, הוא כבר מניח לפניך אלף דולר. כך זה אצלו.

הנגיד הענק בא לעיר שלך למשך שנה אחת, וחוף מהמענקים הרגילים יש שלוש פעמים בשנה שבהן אפשר להשיג אצלו חן רב. בכל ארבעה חודשים עם ישראל חוגגים. היום הראשון זהו היארצייט של אבא שלו, אחרי ארבעה חודשים זה היארצייט של אמא שלו, ואחרי עוד ארבעה חודשים זה יום הולדתו. בימים אלו יש ליד הבית שלו תור שמשותך עד סוף הרחוב והלאה. ליד הפתח עומד הגבאי ומסביר איך לדבר עם העשיר: 'דעו לכם שאם תיאנחו לפניו, תבכו בעיצוב לב, תספרו על המצוקות שלכם ותקריאו את כל הקינות מתשעה באב, הוא יתרום לכם כמה מאות דולרים, כמו בכל השנה. אבל זה לא מתחיל להיות מה שיעניק למי שידבר אליו יפה, בלב שמח ובעין טובה, ישבח אותו, יחמיא לו וירגש אותו בדברים שמעניינים אותו. אני מציע לכם לחשוב היטב איך ומה אתם הולכים לדבר! נכנס יהודי הלבוש בצורה מכובדת, ומשבח אותו בשמחה ובטוב לבב: על הטובות הגדולות שהוא עושה לכלל ישראל, על מוסדות התורה שהוא מחזיק, וכמה שהוא משובח ומפואר בפי הכול, על שזוכה להציל רבבות יהודים ממצוקותיהם, והכול בסבר פנים יפות. ועוד כהנה וכהנה... כשיצא, הוא מספר לגבאי בסוד שקיבל מאה ושמונים אלף דולר במזומן...

עכשיו כל האחרים הולכים ללמוד היטב את אומנות הדיבור, כי הם שמעו שבים הולדתו של העשיר, שיחול בעוד ארבעה חודשים, הוא יתרום בכפלי כפליים...

משל זה עדיין רחוק מאוד מהגמשל, כי אוי ואבוי היה לנו לו יכולנו לבקש מבוראנו רק שלוש פעמים בשנה.

חגי הנביא כותב בפרק ב': "לי הכסף ולי הזהב נאום ה' צבקות". כדי לזכות בשפע הגדול שרוצים להשפיע עלינו מלמעלה, אנחנו

הצטרף גם אתה לרבבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 087-551-8521 • מארגנטינה 03988-4031 • מאוקראינה 0380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריס הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

דו"ח עירייה, זו טובה או רעה?

מספר הרה"ח ר' מרדכי מלאכי שליט"א:

ידידי משמש כבר עשרות שנים כמנהל מצליח של ארגון חסד רב זרועות, אשר מטבע הדברים מעסיק עובדים רבים בדרגות שונות. באחד הימים קפץ עליו רוגזה של תביעה מנופחת חסרת בסיס. אחד העובדים שסיים את עבודתו בארגון, הגיש תביעה בסכום של כמיליון ש"ח, בגין תנאי עבודה והטבות שונות, שלדבריו נשללו ממנו במהלך שנות עבודתו. ככל הנראה, התובע תכנן את התביעה שנים רבות קודם לכן, והכין את המסמכים והעילות שבאמצעותם הוא יתבע את המוסד בבוא היום.

לא כן המוסד, אשר אמנם מתייק כל מסמך, אך לא בצורה כה מסודרת ואדוקה, המאפשרת למצוא בקלות כל פיסת נייר של כל אחד מעשרות העובדים הקבועים והמתחלפים במשך השנים. כך קרה, שלמרות שהתביעה היתה משוללת יסוד לחלוטין, היה ידידי במצב מאוד לא נעים, בהגיעו לבית הדין.

התובע שולף מסמך אחר מסמך להצדיק את תביעתו, ואילו לידידי חסר המסמך החשוב ביותר, והוא חוזה ההעסקה, עליו חתם העובד עם קבלתו לעבודה. החוזה הזה, שבו רשומים בצורה מדויקת תנאי העבודה והשכר עליהם חתם העובד בעצמו, עשוי לשמוט לחלוטין את הבסיס לתביעה. לידידי היה ברור שמסמך חשוב זה קיים היכן שהוא, אך למרות כל המאמצים, לא הצליח לאתר את מיקומו בין עשרות הקלסרים שבמשרדי הארגון.

הדיונים נמשכו כמה שנים. ידידי מנסה להוכיח את צדקתו, ונאלץ לשם כך לעשות שימוש במסמכים שהציג התובע בבית הדין, ולהוכיח מתוכם כי התובע מנסה לעשות עושר ולא במשפט, ולזכות בהון לא לו. גם הדיינים אינם תמימים. הם קלטו את רוח הדברים, אך ללא הוכחות, לא ניתן לדחות את התביעה. לאורך כל הדרך ביקשו הכול לראות בעיניהם את המסמך הקובע, המכונה 'המסמך הראשוני'.

אחרי כמה וכמה דיונים הגיע השלב המכריע. הדיון שבו יצא הפסק לאור. ידידי אובד עצות ותוהה, מהיכן ימציא את המסמך החד משמע, לפיו אינו חייב מאומה לתובע. מסמך שנחתם לפני שנים רבות. הן הוא כבר עשה כול שביכולתו. נראה שיש כאן משהו שמימי, שגרם להיעלמות המסמך מתוך המשרד המסודר. בשלב זה הוא עוזב את כל ההשתדלויות ופונה לבורא עולם המפענח נעלמים, בתפילה שיעזור לו. אין אף אחד בעולם שיכול לעזור. רק הוא.

ביום סגרירי אחד, בחודש אדר א', באותו יום שבו מבקש בית הדין לקבוע עוד דיון משמעותי מאוד בתביעה, מקבל ידידי טלפון ממספר לא מזוהה.

הוא עונה לשיחה, ומעבר לקו נשמע קולו הבס של פקח מעיריית ירושלים. זה מבשרו בשמחה לא מוסתרת, כי הוגשה נגדו תלונה על פינוי פסולת בנייה באתר לא מסודר.

ידידי מגרד בפדחתו ולא מצליח להבין, מה לו ולפסולת בנייה? הארגון שלו ממוקם בבניין משרדים חדיש ומרווח, שבנייתו נסתיימה לפני מספר שנים, וכל שיפוץ לא מבוצע בו בימים אלו.

ידידי מנסה להבהיר לפקח את העובדות הפשוטות הללו, אך כדרכם של פקחי עירייה אשר לעולם אינם טועים, הוא מבהיר כי ברי לו שהפסולת שייכת לו, והדבר כלל לא נתון לוויכוח. כאשר ידידי מנסה להבין מניין לו לפקח הנחרצות הזו, הפקח מגלה את אזונו כי העירייה מצאה לה מי שיחטט בין הערמות, עד שמצאו כמה מסמכים שנשאו את שמו של הארגון.

התברר שהתלונה היא על הכתובת הישנה של הארגון, מקום בו היו משרדי הארגון ממוקמים בטרם היכנס לבניין החדש הנוכחי.

אבן גולה מעל לבו, והוא מסביר לפקח בטוב טעם, שהוא פינה את הנכס כבר לפני כמה שנים ויש לו הוכחות מסודרות על כך. הפקח

מנחה במניין

מספר ר' יעקב מירושלים: נסעתי באוטובוס בתוככי העיר ירושלים. תכננתי להגיע ליעדי הרבה לפני השקיעה, אך הקב"ה טובב את האוטובוס כך, שהוא הזדחל לו בתוך כבישים פקוקים. השעון עשה את שלו, וכאשר נותרו חמש עשרה דקות לשקיעה, הבנתי שאני זקוק לישועה כדי להתפלל מנחה במניין. בסמוך למקום עמדו של האוטובוס היה בית כנסת. ביקשתי מהנהג שיפתח לי את הדלת כדי שאוכל לרדת, אך הנהג טען שאסור לו לעשות זאת. החוק אומר שרק בתחנה אפשר להוריד נוסעים, ואם תופסים אותו עובר על החוק הוא צפוי לקנס.

אני עומד ועיניי כלות. השמים כבר נצבעים בצבעי בין הערביים, השמש מתקדמת, ומאין יבוא עוזרי? עוזרי מעם ה'. רק הוא יכול לעזור לי.

פניתי בתפילה לקב"ה וביקשתי: אני רוצה להתפלל מנחה בזמן, במניין. אנא, אתה כול יכול, תעזור שאוכל להתפלל. עוברת דקה, והנה, מצד ימין של האוטובוס עומד עוד אוטובוס שתקוע בפקק. שני הנהגים של האוטובוסים הפקוקים מוצאים את עצמם אחים לצרה. הם מבקשים לשוחח זה עם זה, ולשם כך הנהג פותח את דלת האוטובוס. ברגע שאני מבחין בכך, אני משתחל במהירות מבעד לדלת הפתוחה ויוצא לכיוון בית הכנסת הסמוך.

ברוך ה', הספקתי מנחה בזמן ובמניין.

(הביטחון היומי, יום ראשון פרשת ויקרא תשפ"ב)

שכל עקום

מספר יוסף חיים מבית שמש:

השתתפתי בשבע ברכות שערכו לבנו של רב חשוב בבית שמש. היה אז ברשותי בלוטוס יקר, ובזמן השבע ברכות חיברתי אותו למטען והכנסתי אותו לשקע להטענה. בסיום השבע ברכות אני ניגש לשקע, ומגלה אותו ריק. מישהו ראה את הבלוטוס עם המטען, ומשום מה חמד אותו לעצמו. הסתכלתי סביבי כהלום רעם, וראיתי שיש עיגית מכוונת לאזור השקע. שמחתי מאוד, וביקשתי מהאחראי שיאפשר לראות את הצילום של האזור בזמן האירוע, כך שאוכל לראות מי לקח את הבלוטוס. האחראי הסכים ועד מהרה גיליתי את האשם. יהודי מבוגר בעל מראה מוזנח, ניגש אל השקע ומוציא את המטען והבלוטוס.

חשבתי לעצמי, בוודאי פחו עליו יצרו. איני כועס עליו, אבל ברצוני לקבל את רכושי בחזרה.

התקשרתי לרב של בית הכנסת - בעל השמחה וביקשתי שיסייע לי, ואולי שידבר עם ה'גנב', אבל הרב אמר שיהודי זה מוחזק בכשרות, וכל הסיפור לא נראה לו בכלל. בקשתי שיתן לי מספר פלאפון שלו. ענה לי הרב: "אין לו פלאפון. אם תרצה להשיג אותו, תוכל להתקשר לחבר שלו, ולנסות לברר אולי הוא נמצא לידו."

קיבלתי את מספר הפלאפון של החבר. ניסיתי לתפוס אותו פעם אחר פעם, ורגע לפני שהתייאשתי הוא ענה לי

ואמר, שהחבר אותו אני מחפש לא נמצא לידו.

למחרת אני מקבל טלפון מהרב של בית הכנסת.

"אני מזמין אותך אישית לבוא לשמחת

השבע ברכות של בני, ואז אחזיר לך

את אבדתך."

התברר, שמעשה שהיה כך

ממשיך להקשות: "הרי יש בידינו ניירות המוכיחים שזו פסולת שלך. מה אתה חושב, שאני משועמם? תביא לי כתובת שלך ואני אשלח לך את המסמכים שמצאנו".
ידידי מוסר את הכתובת. עובר זמן מה, ועוזרו של ידידי מתקשר אליי, היסטרי כולו. "מאיפה השגת את זה?"
"מה זה 'זה'?" מאיפה השגתי את זה?"
"נו, את מה שהגיע אליי", עונה העוזר המסור.
ידידי מתחיל להסביר לעוזרו, שהוא בכלל לא מאושר עם המסמכים שהגיעו. לא מספיק לו עם התביעה של העובד, והנה עכשיו נוחת עליו פקח של העירייה, שגם לפניו הוא יצטרך להצטרך עד שיבינו שהוא אזרח שומר חוק.
"כבוד המנהל!" כאן עובר העוזר מטון גבוה לצרחה של ממש... "האם כבודו יודע מה יש במסמכים שנשלחו אלינו? לא פחות ולא יותר, מאשר העתק מההסכם המקורי שכל הארגון מחפש כבר כמה שנים, 'המסמך הראשוני!' לפיו נוכל להוכיח לבית הדין, שאין כל שחר לתביעתו המנופחת של התובע".

ידידי מנתר ממקומו. הוא חוזר חיש אל הפקח ואומר לו, "אין בעיה עם הדו"ח, רק תדאג שלא יפנו את האשפה מהמקום. אני תיכף מגיע לטפל בעניין בעצמי!"

בצעדי ריקוד פנה ידידי אל השכונה המרוחקת בה שכנו משרדי הארגון בעבר. שם בסמוך המתינה לו ערימת פסולת, שבתוכה מוכנה עבורו תיקיית ניילון, ומתוכה מזדקרים בגאון המסמך המבוקש, ועוד כמה וכמה מסמכים הקשורים להעסקתו של אותו עובד לשעבר, מה שייתר לחלוטין את המשך הדיונים בבית הדין.

מתוך פליאה רבתי נכנס ידידי בשערי המבנה ופנה למנהל המוסד ששוכן בו כיום, ושואל לפשר העניין. המנהל לוקח אותו לסיוור קצר בבניין, ומלווה אותו לכיוון חדר שמשמש כמחסן. מתברר שכאשר הארגון עבר דירה, הוא הותיר במקום בטעות מחסן עמוס בקרטונים עם ניירת...
"אם כן", שואל ידידי, "למה הושלכה כעת בדיוק הניילונית הספציפית הזו?"

"כי היא לא היתה בתוך קרטון..."
כך סיבב מסבב כל הסיבות, שניילונית זו שהעלתה אבק במשך שנים, תושלך החוצה בדיוק ביום המתאים, יחד עם פסולת בנייה, כדי שהפקח ישים לב אליה, וכך קיבל ידידי את הטלפון המופלא ברגע הנכון לו, שנים אחרי שעזב את המקום. ברוך השם.
(יום ראשון פרשת כי תשא תשפ"ב, לילה, סיפור מס' 4, מספר סיפור 25580)

מזונות קצובים

מדבר אליעזר גוטפרב מבית שמש. יום אחד נכנס יהודי לחנות האלקטרוניקה שבבעלותי, וקנה מצלמה בשני תשלומים. הוא נתן לי שני צ'קים, והעסקה נסגרה בשעה טובה. והנה כעבור חודשים ספורים הוא נכנס אליי לחנות, ומודיע לי שהצ'קים לא נפרעו.

מזרה אני לא נמצא כאן בעמדת חלוקה. התשלום על המצלמה הוא חלק מהפרנסה שלי, ולכן אמרתי ללקוח שאחפש את הצ'קים. חיפשתי, לא מצאתי, ובניתיים הלקוח שאל רב אם הוא חייב לשלם לי באופן אחר, והתשובה היתה שהוא לא חייב.

הצעתי לתת לו צ'ק בערבות, כדי שאם הצ'קים ייפרעו בהמשך הוא יוכל למשוך את כספו בחזרה. אבל אותו יהודי הודיע שהוא מקיים את הפסק ואינו משלם שוב. גם רב ששאלתי בעצמי, אמר לי שיתכן בהחלט שהלקוח אינו חייב לשלם לי.

היה לי אכפת מאוד מכל הסיפור הזה, אבל התחזקתי באמונה וביטחון שכל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה.

כעבור שבועיים איבדתי את כרטיס האשראי שלי, ולכבוד האירוע הפכתי את כל הבית. בחיפושי הקדחתניים אני מרים את המזרן בחדר ומגלה שם אוצר בלום. שני הצ'קים האבודים וגם שבעת אלפים שקלים במזומן. מה זה עושה כאן? איך הגיעו לכאן כל הכספים האלו? איני זוכר. הרגשתי איך משמים שמחים עם ההתחזקות שלי, וזימנו לי את האבדה של הכרטיס אשראי, כדי שלא אצטרך לחכות עד ערב פסח, שאז ירימו את המזרן כדת היום, אלא כבר עכשיו מצאתי את האבדה בתוספת נכבדה ומשמחת.

(יום ראשון פרשת ויקרא תשפ"ב, לילה, סיפור 2 / סיפור מס' 26037)

היה: בשמחת השבע ברכות הסתובב ילד אוטיסט כבד שמיעה. הילד סימן שהוא רוצה את הבלוטוס, והיהודי המבוגר רצה לעזור לו. הוא חשב שהבלוטוס הוא מכשיר שמיעה של הילד. הרגע שבו הוא מוציא את הבלוטוס מהשקע הוא הרגע שראיתי מתועד במצלמה, אבל את ההמשך, כשהיהודי המבוגר ניגש לילד להגיש לו את הבלוטוס, לא רואים. הילד סירב לקחת את הבלוטוס, כי הרי אין זה מכשיר השמיעה שלו, ומכיוון שכך החליט המבוגר להניח את הבלוטוס באחת המגירות בבית הכנסת, ובהמשך להחזיר להורי הילד.
עתה מצאו את הבלוטוס במגירה, ואני מתכבד לבוא ולשמוח במציאת אבדתי.

עד עכשיו אני נרעש מהסיפור הזה. איך אפשר לטעות כל כך, כמה צריך להתאמץ כדי לדון לכף זכות. הרי לא היה עולה בדעתי שאדם יחשוב שהבלוטוס הוא מכשיר שמיעה וירצה לעזור לאיזה ילד, כשהוא בטוח שזה שלו... זה הרי נשמע דמיוני לגמרי! הקב"ה ריחם עליי שלא פגעתי באותו יהודי, וזימן לי את הרב של בית הכנסת, שזה לימד אותי לקח לכל החיים איך לראות טוב. שמעתי מאחד מגדולי ישראל שאמר, שבשביל זה יש בעולם 'שכל עקום'. לפעמים צריך ממש לעקם את השכל, ובלבד שנדון את חברנו לכף זכות.

(יום שני פרשת ויקרא תשפ"ב, לילה, סיפור 4 / סיפור מס' 26059)

היכון לקראת אלוקין

מדבר יהודי מירושלים. נכנסתי להתפלל מנחה בבתי אונגרין, ורציתי ליטול את ידיי כהלכה לפני התפילה. אך בברור שם לא היו מים. ניסיתי לבקש מים מהשכנים, וגם להם לא היו. כל הברזים בבתי אונגרין הכריזו על שביתה. מה עושים כשיש הפסקת מים בכל השכונה? עמדתי והתפללתי לה' מעומק הלב, שיזמין מים לכל המתפללים, שיוכלו ליטול את ידיהם לפני התפילה.
מיד כשסיימתי את תפילתי, ואשא עיניי, והנה באר מים! רכב של חברת הגיחון התקרב לעברי. ניגשתי אל הנהג ואמרתי לו בבדיחות: "תעשה טובה ותפתח את המים, כדי שנוכל להתפלל מנחה".

הנהג נענה והוציא מיד בקבוקי מים לכולם...
(יום חמישי פרשת פקודי תשפ"ב, לילה, סיפור 3 / סיפור מס' 25989)

פינוק משמים

הסיפור הבא הוא סיפור של מפונקים. אנשים אמרו לי שזה לא חינוכי לפרסם סיפור על בחור ישיבה, שמוכן לאכול בארוחת הבוקר רק ממרח חומוס. אמנם החומוס הוא בריא, יש בו חלבונים ועוד כמה ערכים תזונתיים, אבל בחיים צריכים לדעת להתגמש. בכל זאת, אני מספר את הסיפור, כדי שתדעו שה' עוזר אפילו למפונקים. וגם אני עלי לעבוד על עצמי וללמוד להסתדר, הקב"ה עוזר שעד שזה יקרה, אוכל גם כן להסתדר.

אני בחור בן חמש עשרה מחיפה. אוכל בארוחת הבוקר לחם עם חומוס. רק זה מה שטעים לי. בכל יום מביא לעצמי מהבית לחם מרוח בחומוס, והכול טוב ויפה.

באחד הימים שכחתי להביא את הכריך. לא עלה בדעתי שום רעיון, מניין אשיג חומוס. התפללתי לה' ואמרתי: ריבוננו של עולם, אני רוצה לעבוד אותך וללמוד בריכוז, אנא תסדר לי חומוס.

אני נכנס לחדר האוכל, והנה על השולחן יש קופסא של ממרח חומוס! שאלתי את חברי, "איך הגיעה לכאן הקופסא?" והוא אמר: "בטעות קנינו לשבת שתי קופסאות של ממרח חומוס, ואבי הציע שאביא את החומוס המיותר לישיבה, ובחורים ייהנו ממנו בארוחת הבוקר".

תודה לך ה' שאתה מפנק אותי.

(הביטחון היומי, יום ראשון פרשת ויקרא תשפ"ב)

שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

ידועים דברי רבינו בעל החובות הלבבות, שמי שבטוח בזולת ה', מסיר ה' את השגחתו ממנו ומניח אותו ביד מי שבטוח עליו. שאלתי: כשיש שני שותפים, האחד בטוח בה' והשני הוא בגדר מי שבטוח בזולת ה', האם במקרה הזה מסיר ה' השגחתו מעיסוקם המשותף?

שאלה מספר 38 א. ד. מבני ברק

זאת למודעי, שבהוראות למעשה בכל ענייני אמונה וביטחון צריך כל אחד לקיים לעצמו 'עשה לך רב'. התשובות שמתקבלות מהקוראים החשובים, הן אך ורק כדי לדון ביחד בסוגיית הביטחון, אבל להוראה למעשה שכל אחד ישאל את רבו.

משפיע חסדים

הרב יהודה גבירצמן מבית שמש, הרב שמעון רוטמן מבית שמש והרב יאיר חיים כהן מבית שמש: גישתך היא, שבאם שותפך אינו בטוח בה', בגינו ה' מסיר את השגחתו מהעסק המשותף. ההיפך הוא הנכון - "מידה טובה מרובה" - אתה כבעל ביטחון, משפיע ברכה לשותף. אפשר להמליץ את הפסוק 'הבוטח בה' חסד יסובבנו' - חסד מסובב גם את כל הסובבים אותו. טוב לצדיק טוב לשכנו. (בהנחה שהשני אינו רשע אלא יש לו חסרון בביטחון, דאם לא כן יכול להיות אוי לרשע וכו'). במסכת תענית (כז) מסופר על רב ושמואל, שהיו מקיפים את הדרך בגלל שהיה שם קיר רעוע, אך כשהיה רב אדא בר אבהא אתם לא חששו מלעבור תחת הקיר, משום שמגינה עליהם זכותו של רב אדא. אנו למדך מכך, שמי שיש לו זכויות מגן ומשפיע על סובביו. מוסיף בזה **הרב אהרון בייפוס מרכסים:** שמעתי בשם הגה"צ ר' אליה לופיאן זצ"ל, שהיה ממליץ לפני הימים הנוראים להתחבר אל אנשים כשרים, שזכותם תגן. אותו דבר הוא לענייננו: מי שמחובר לבעל ביטחון מושפע בזכותו. זאילו הרב **יוסף פריד מביטור עילית** מצטט לנו מספר פירי צדיק (משפטים ח): "שאין חוק וקצבה של אחד דומה לחברו, ולכל אחד קוצב השי"ת מוונות הנצרך לו, ויכול להיות דלחברו אינו לחם חוקו, והחיבור אחד לחברו יכול להזיק לו".

הרב דוד לייפער מירושלים: מי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות. עתה תפקידך להשפיע בביטחון על שותפך ולהאיר את עיניו, שרק הקב"ה זן ומפרנס, ושיש לבטוח רק בו ולא בזולתו ח"ו. ייתכן שלכתחילה ראוי לחפש שותף יהודי ירא שמים ובעל ביטחון, אך מהתגלגלות העניינים כך, יש להשפיע על השני בדרכי גומע.

הייפלא מה' דבר

הרב שמעון ביטון מירושלים, הרב דוד בוקר מצפת והרב ישי לוי מקרית צאנז-נתניה: יש דברים שקשה להבינם, אך הקב"ה הוא כול יכול, הייפלא מה' דבר, באותו עסק עצמו יכול שותף אחד להרוויח והשני להפסיד. אין אדם גומע במוכן לחברו, כל אחד יקבל את הראוי לו מהשגחתו. אך זה יכול לקרות? במתקנות לשונו מסביר **הרב גמליאל הכהן רבינובין מבני ברק:** בגמרא מציינו הרבה פלפולים ונידונים בעניין שותפים. (לדוגמה במסכת

שאלה לעלון 88

יש אנשים שר"ל מתמודדים עם קושי מסוים, ונראה שזו היחבילה שלהם לכל החיים. כגון בהתמודדות עם מחלה כרונית שאין לה רפואה, או מי שקשה לו להתפרנס, או שאין לו נחת מילדיו. שאלתי, האם עליו להתחזק על ידי שישלם עם המצב, או שעליו לשאוף שהמצב ישתנה לטובה ולהתפלל על כך.

א. פ. ממודיעין עילית

מסירת שאלות ותשובות: בקו השגחה פרטית 02-3011-300 שעות 5:3 (לאחר בחירת השפה) | [מנוח הקולטה מוגבל ל-3 דקות] | במייל T023011300@gmail.com | בפקס 02-6599189 שעות שבתות יתקבלו רק עם שם מלא ושם יורש עם יום ראשון פרשת מצורע. שם השואל יכתב בראשי תיבות ושם י.ע.ר.

השפעה פרטית

מדד התקלים
העלון שלכם מאוד מיוחד! אני קורא את העלון מתחילה עד סוף, וכשמסיים מרגיש אכזבה על שבכר גמרת. אולי תוסיפו עוד עלונים עם עוד סיפורים... העלונים נותנים הרבה חיזוק באמונה וביטחון.

מדד המותנים
לאחד מבני ביתי הייתה בעיה רפואית רצינית. הרופאים הכינו אותי לגרוע מכול הבטחתי לתרום עלונים עבור 40 בתי כנסיות, ובאופן פלאי, בזכות הפצת האמונה, השתפר הכול לטובה, והבעיה עברה כלא הייתה.

קח גם אתה שותפות קבע בהפצת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הווה ולמזכי הרבים:
בנים ובני בנים יראים ושלמים
התקשר עכשיו
לוקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק | המשלוח בדואר בעמדות נדרים
לאומי סניף 902 | ת.ד. 5475 | פלוס על שם חשבון 57390056 | ירושלים | 'שער הבטחון'

הנצחה פרטית

לזכות עידן ישראל בן 70 אסתר ודוג' איריס נועה בת סוליקה יוצ"ח שיחייו

לע"נ הר"ר ר' בן ציון ב"ר גרשון אביגדור ז"ל עלה למחם כ"ד אדר תשס"ב

ובנו הר"ר ר' אברהם קלצקין ז"ל עלה למחם כ"ד אדר ב' תשע"ט יחי זכרם ברוך

עלונים ל-50 בתי כנסת

בעילום שם להצלה במבירת הידיה

עלונים ל-45 בתי כנסת

לזכות יעקב אברהם בן מל נעמי, חני חנייה בת דליה, וכל ילדיהם, להצלה בעבודת ה' ונכל העניינים.

עלונים ל-40 בתי כנסת

משה בן מלכה להצלה בכל העניינים, ולזכות שמואל צבי בן יטל קענדל להצלה בכל העניינים.

בעילום שם לרפואת הגוף והנפש ולבריאות לבי ולכל הילדים, והצלה בכל העניינים ברחמי וברחמינות.

בעילום שם החלשות נכונות וליווגו הגון וס"ד בכל העניינים.

עילאי בן ליאור ורות בת עמוס לבני עד עי דורות ישרים ומבורכים ושחיווגו יעלה יפה והצלה בכל העניינים.

ליווג הגון והודיה בת רחיה בקרוב ממש ובריאות והצלה לכל המשפחה.

שילת בת תקווה יזיווג הגון.

החלמה מהירה לילדות חיה מרים בת אסתר, ולך הנולד, שנכחה להניסו לביתו בעתו ובזמנו ולגדלו בנחת אושר ובריאות.

המעניינים להפיק את העלון מומזנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 075-5866-02

מענה אנשי בין 13:00-15:00

ניתן להשאיר הודעה בלב שעות הישנה ותוזר אימים בס"ד

משלוח הגליונות יהיה ללא חולטם למיפנים 250 עלונים בחינם

בהצגת קורות חמלקה או 20 עלונים במחיר משלוח בלבד

מייל לעילית סיפורים: A023011902@GMAIL.COM

העלון יוצא לאור גם באידיש ואנגלית

לקבלת העלון במייל 7- T023011300@GMAIL.COM

הדפסה: פריינט-גוט

הכלית העלון הוא, לקרב את האדם לבורא עולם, חלילה שהוא לחתפול ולשמוע קריאת התורה.

נאה דורש

עלון בכוח לזכרו של
מרן שר התורה רבי חיים
קניבסקי זצוק"ל

פנינים ממיטב המגידיים בהוצאת "יפה נוף"

מִשֶׁה הִרְאָה לָהֶם אֶת סִמְנֵי כָּל הַחַיּוֹת, הָעוֹפוֹת וְהַשָּׂרְצִים

זאת החיה אשר תאכלו (א, כ)

זאת החיה - מלמד שהיה משה אוחז בחיה ומראה אותה לישראל, זאת תאכלו וזאת לא תאכלו... ואף בשרצי המים אוחז מכל מין ומין והראה להם. וכן בעוף ואת אלה תשקצו מן העוף. וכן בשרצים וזה לכם השמא' (רש"י)

כעין מה שמצינו במכת ערב במצרים, שכל החיות התקבצו ונאו למקום אחד - כך ארע גם כאן, אלא שבמקרה זה, לא רק החיות באו אלא גם הדגים והשרצים, מכל הסוגים והמינים, קטנים וגדולים, מסרדין ועיר ועד לוינתן ענק. כלם הגיעו לשם, ומשה רבנו הראה להם ישראל את סימני הטהרה, מי מביניהם טהור וכשר לאכילה, ומי איננו טהור. ויש לציין כי משה רבנו לא נזקק לטרח מאומה לשם הבאתם. הם באו לבד, מכח צויו ה', המסייע ביד אלו המפצים לדעת את תורתו ומצוותיו. וידוע המעשה אודות רבי חיים קניבסקי זצוק"ל, שבחדש שב תשל"ו, בעת שחבר את קונטרס 'קרני חגבים' ולמד את כל דיני החגבים, מה מתר ומה אסור, התעוררה אצלו שאלה מציאותית איך בדיק נראה החגב ברגליו, והיה לו צער רב מזה. תוך כדי הצער נחת על ה'שלתן ערוך' שלו חגב גדול מול עיניו ממש, והוא עין בו ונחה דעתו. הוא הסיט את החגב משלתנו והחגב עף לו. אחר כך הצטער כיון שזכר בעוד ספק שהיה לו ושכח לעזוב בחגב, ותוך כדי מחשבה נחת שנית החגב, עין בו ונחה דעתו. כשספרו זאת לחמיו, הרב אלישיב זצוק"ל, אמר שזה פשוט וברור שמי שלומד תורה לשמה הקב"ה עוזר לו בלמודו.

בבני ברק לא יפלו טילים!

במלחמת המפרץ היה כל עם ישראל שרוי במתח נוראי. סדאם חוסיין, עירק, טילים, סקאדים, כימי, ביולוגי, חדר אטום, נילונים על החלונות, מסכות אב"כ, סמרטוטים עם אקונומיקה על תחתיות הדלתות. אולם רבי חיים קניבסקי שליט"א אמר בבטחון מחלט: "בבני ברק לא יפלו טילים!".

הרבנית שאלה אותו: "מנין לך הבטחון הזה, וכי אתה נביא?". בתגובה פתח רבי חיים את הנביא בספר מלכים, והראה לה את הפסוקים המתארים כיצד מלך ארם שנלחם בישראל, הבחין כי הם מודעים לכל הסודות הצבאיים שלו. "ויסער לב מלך ארם על הדבר הזה ויקרא אל עבדיו ויאמר אליהם הלא תגידו לי מי משלנו אל מלך ישראל" (מלכים ב, א). "ככל הנראה", אמר מלך ארם ליועציו, "יש פה משתפיי"ם... אמרו לו היועצים: "לעם ישראל יש נביא בשם אלישע, שידע אפילו את הדברים שאתה מדבר בחדר משכבך. הוא זה שמגלה להם את כל הסודות!".

מלך ארם החליט על אתר להרג את הנביא. "וישלח שמה סוסים ורכב וחיל כבד ונבאו לילה ונקפו על העיר. וישכם משרת איש האלקים לקום, ויצא והנה חיל סובב את העיר וסוס ורכב ויאמר נערו אליו אהה אדני איכה נעשה" (מלכים ב, ו יד-טו). נערו של אלישע, נכנס לחץ עצום, אך הנביא הרגיע אותו: "אל תירא כי רבים אשר אתנו מאשר אותם" (שם, טו). נתן לשער שכאשר שמע הנער את הדברים, הוא סבר כי דעתו של הנביא השתבשה עליו חלילה מרב אימה... על אזהרה צבא הוא מדבר כשהוא אומר: "כי רבים אשר אתנו מאשר אותם?".

"ויתפלל אלישע ויאמר ה' פסח נא את עיני ויראה ויפסח ה' את

עיני הנער וירא והנה החר סוסים ורכב אש סביבת אלישע" (שם, יז). "מהו הצבא הזה?" שאל רבי חיים והשיב: "הצבא של אלישע הם אלפי המשניות ואלפי דפי הגמרא!".

זו החומה של אלישע מול הסקאדים של צבא ארם! "בבני ברק לא יפלו טילים!" הם יכולים להגיע עד השלט: 'ברוכים הבאים לבני ברק', שם הם ינחתו, ואפילו חוסי הערב לא יקרע...

איפה העינים שלנו לראות את האמת? לתורה ולעמליה יש כח וממשלה על הבריאה כלה, הכפופה למוצא פיהם, כפי שהיא כפופה לרצון בוראה!

(רבי אריה שכטר זצוק"ל - אריה שאג)

כְּשֶׁהָאֲנָשִׁים מִשְׁתַּנִּים - הַאֲבָחֳנוֹת מִשְׁתַּנּוֹת

כחן של תוספת זכיות הוא כה גדול, עד שכבר כשאדם מקבל על עצמו לעשות מצוה - כבר מתהפך דינו לטובה.

אני מוסר בכל לילה שיעור דף היומי בבני ברק. בשעור משפתח יהודי בשם אלי שאכה במקרו להפעלת כל הקפיטריות באוניברסיטת תל אביב, ומדבר בהרבה בנינים. הוא חזר בתשובה שלמה, מגדל זקן, והולך עם ציציות בחוץ. כל הילדים שלו לומדים בחנוך תורני.

באוניברסיטה היה דוקטור רשע מרשע שונא דת. בכל פעם שהיה קורה משהו לא טוב עם הדתיים בעולם, הוא היה מתחיל לצעק על אותו בעל תשובה: "תראה איך החברים שלך נראים!" לא היה כמעט יום שהדוקטור לא היה דוקר אותו בלשונו, ואלי היה משיב לו בחיוך.

באחד הימים רואה אלי שפניו של הדוקטור נפולות, והוא עצוב ושבור. "קרה משהו?", שאל בעדינות.

"אל תשאל", ענה הדוקטור בפנים קודרות. "נולדה לי בת, והרופאים אומרים שהיא תהיה עורת. גם במשפחה שלי וגם במשפחה של אשתי אין שום ספור של ערוך, כך שאני ממש לא מבין מהיכן זה צא. הלכנו לרופאים הכי גדולים, והם חזרו על הדיאגנוזה הנוראה, ואשתי אינה מפסיקה לבכות".

"יש רב אחד בבני ברק וישמו רבי חיים קניבסקי. הוא יוכל לעזר לך", אמר לו אלי.

גם הרשעים והשחצנים נזכרים ברגעים קשים שיש כאלה יהודים גדולים. כשהוא שמע על כך, אורז עיניו. "אני רוצה שתתחן אותי אליו".

אלי התקשר אלי וספר לי את הספור, ובקש שאסדר לאותו דוקטור כניסה לרבי חיים. "אם הוא מחלל שבת, אין לו מה לבוא לרבי חיים, כי רבי חיים לא יברך אותו", אמרתי לו. "אם הוא רוצה ברכה, הוא צריך לדעת לשבת היא מקור הברכה, ולכן תנאי בסיסי לכניסה לרבי חיים, שהוא גבוא אליו, ויאמר שהוא ואשתו מקבלים עליהם לשמר שבת, ומבקשים שהרב יתפלל על הבת שלהם שתראה".

אלי העביר לדוקטור את הדברים, והוא הסכים להתחייב על כך. סדרתי לו תורה ואכן ביום המיעד הוא הגיע לרחוב רשב"ם ונכנס אל הבית. אלי פחד להקניס עמו, כיון שהוא ראה פעם כיצד רבי חיים צועק על אדם מחלל שבת.

מי שהיה פעם אצל רבי חיים, יודע שהתור עובד כמו סרט נע: ברכה והצלחה, רפואה שלמה, הכל זו במהירות גדולה. והנה הדוקטור נכנס אל רבי חיים, ושהה בחדר במשך רבע שעה. לאחר שהוא יצא, שאל אותו אלי מה אמר לו הרב.

"ספרתי לרב שאני דוקטור באוניברסיטת תל אביב ושאני לא שומר תורה ומצוות. כעת נולדה לנו בת, והרופאים אומרים

שתהיה עורת. אמרו לי שהרב יוכל לברך אותנו אם נקבל עלינו לשמור שבת.

"אם תשמרו שבת - הבת שלכם תראה!" פסק רבי חיים.

"אני רק רוצה לומר לרב שהרופאים אומרים שזו אבחנה ברורה שאין לגביה כל ספק".

השיב לו רבי חיים במשפט שיכול להוות עבורנו משפט מפתח לכל החיים: "כשנאנשים משתנים - גם האבחנות של הרופאים משתנות!" "אנחנו מקבלים עלינו לשמור שבת, מה לעשות עכשיו?" שאל הדוקטור. "תכנס לרבנית", הורה רבי חיים. "היא כבר תגיד לך מה לעשות".

הוא נכנס לרבנית. היא הביאה לו מהיין שעליו עורר רבי חיים את הסיימים, והורתה לו לתת מעט ממנו בעיני התינוקת. כמו כן אמרה לו ללמד מסכת קנים, ולאחר מכן לומר 'נשמת כל חי'. כך היא הביאה לו ערבה שלמה של הוראות, והוא התעכב במשך עשרים דקות עד שהיא סימה להסביר לו על כל דבר.

אותו דוקטור היה אצל רבי חיים ביום שלישי. לאחר שיצא ממנו הוא שאל מה צריך לקנות לשבת, וקנה גרות ופלטת בפעם הראשונה בחייו. ביום חמישי התקשר אלי ואלו ואמר: "מחר אמור מנהל מחלקת העינים של בית החולים בתל השומר לבדוק את התינוקת. אם לא קורה מחר נס, הדוקטור פשוט יקרע אותי לחתיכות. זו סכנת נפשות!"

"רבי חיים הוא לא ילד", אמרתי לו. "אם הוא אמר - הוא יודע מה שהוא אומר. יש לנו אמונת חכמים, ובכח אמונת חכמים מצליחים לעשות הכל". והנה הגיע יום ששי. אני מוסר שעור, ובמהלכו הסלפון מצלצל ועל הצג מופיע השם "אלי". כשסימתי את השעור, חזרתי אליו.

"מה קורה?", שאלתי.

"אל תשאל", אמר בהתרגשות. "הרופא אמר שהיתה להם שעות באבחנה, הם חשבו שיש לה בעינים מחלה שגורמת לעוררן, אך לבסוף התברר שיש לה מחלה אחרת, שאולי תצריך ניתוח בעינים, אך לאחר הבדיקה תסתדר, והמינוס היחיד יהיה שהיא תצטרך להרכיב משקפים".

הוא שאמר רבי חיים: כשהאנשים משתנים, גם האבחנות משתנות!

אותו דוקטור בא מספר פעמים אחר כך לשמע ממני שעור, ואמר לי בהתרגשות: "כשבאתי לרבי חיים עדן לא שמרנו אף לא שבת אחת, ולא הדלקנו גרות, וכל מה שעשינו הוא לקבל קבלה אמיתית לשמור שבת. כאשר קבלנו אותה עלינו - הקב"ה עשה לנו נס גלוי!"

כמה גדול ערפה של קבלה, וכמה אדם יכול לזכות אם הוא מקבל עליו קבלה אמיתית. אסור לתת לזמן לעבר סתם כך, חייבים לקבל קבלה אמיתית אחת, שבפרט אחד נהיה טובים יותר ממה שהיינו בשנה שעברה, מפני שכשאנשים משתנים - גם הגורות משתנות!

(שש באמרתך - רבי גואל אלרקי שליט"א)

ברכה על הצלחה בעבודת ה'

אפית מצות כשרות בתכלית ההדור דורשת סיעתא דשמיא מיחדת, ומלבד כל ההקנות הטכניות שיש לעשות לשם כך, יש צורך בהרבה מאד תפלות וברכות.

הוכחה ברורה לכך שמשה העבדה הבאה:

מדי שנה לפני אפית המצות, הקפיד רבי חיים קניבסקי זצוק"ל לגשת אל הרבנית ולבקש שתברך אותם שהאפיה תצליח.

הרבנית בת שבע אסתר ע"ה הייתה ידועה בכח ברכותיה, בזכות קביעתו של הסטיפלר זצ"ל שנים קדם לכן. היה זה לאחר תקופה מסוימת שבה לא חשה הרבנית בטוב, ובנה, רבי אברהם ישעיה קניבסקי, נשלח אל הסבא, הסטיפלר כדי לקבל את ברכתו.

"אמא בקשה ברכה", אמר הילד, "היא לא מרגישה טוב".

"היא צריכה ברכה ממני?", נענה ואמר הסב הגדול, "הרי הברכות שלה הרבה יותר טובות משלוי היא מקימת מצוות שאני לא מסגל לעשות! היא מחזיקה בביתה זקנה שמטרידה אותה ללא הרף, ולמרות זאת היא מתיחסת אליה הכי טוב שאפשר! אפלו אני לא הייתי מסגל לעמוד במה שהיא עושה... דע לך, שהברכות שלה הרבה יותר טובות משל".

הילדון הלך והעביר לאביו את הדברים, ומני אז החל רבי חיים עצמו לגשת ולבקש ברכה בערב יום פפור לפני התפילה, וגם לפני

אפית המצות.

באחת השנים התגלו לפתע בעיות בקמח, ולמרות ההשתדלות המרבות - לא היה נתן להשתמש במצות הללו, ורבי חיים נאלץ לחפש מצות אחרות.

לאחר מעשה נזכר רבי חיים כי בדייק בפעם זו שכח לבקש את ברכת הרבנית לפני האפיה...

(מתוך האור - רבי שלמה לוונשטיין שליט"א)

הביאני אל בית היין

אספר עוד ספור אמתי, שהיה אצל רבי חיים קניבסקי זצוק"ל הביאו אליו ילד בן שלש לעשות 'חלאקה', וספרו לו שהילד חולה במחלה ממארת רח"ל. לאחר שסימו את 'החלאקה', נכנס אתו רבי חיים למסבא, לקח בקבוק יין ונתן לילד לשותת מעט מהיין וברך אותו בברכה "מזל טוב". ימים ספורים לאחר מכן, כאשר הגיע הילד עם הוריו לבית החולים לעשות בדיקה שגרתית של מצבו, התברר לתדהמת הכל, שאין כל זכר למחלה.

ההורים הגיעו נפעמים ונרגשים לביתו של רבי חיים, לאחר ה'מופת' הגלוי שראו, ורבי חיים החל לצחק באמר: "זה כלל לא מופת, היין שנתתי לו לשותת, זה יין שהשארתי לאחר שעשיתי סיום על הש"ס בפעם הששים (1) וכששט שניו כזה עזר, רק לא ידעתי שהוא עוזר כל כך מהר..." אצל רבי חיים, העבדה שניו כזה עזר, אינה נחשבת כלל כ'מופת'.

(רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א - דורש טוב שבועות)

חבל לא לנצל את המקום הזה

אחד מנכדיו של רבי חיים קניבסקי זצוק"ל ספר לי את המעשה הבא: לסבתי, הרבנית קניבסקי עליה השלום, היה תנור אפיה ישן מאד, ששרת אותה בנאמנות עשרות שנים. התנור עשה הרבה בעיות, אבל הסבא לא רצתה לזרוק אותו. הזמינו טכנאי, אבל הטכנאי אמר, בצפוי, שאין טעם לתקן. יהיה זול יותר לקנות חדש. הבעיה, שלא קנו חדש, אלא המשיכו לסחב עם הישן...

כשהתנור התחיל לעשות קצרים בבית, נמאס לי, יום אחד, כשסבבתי שלי הלכה להתפלל מנחה, יחד עם כל החסידות שלה, תפסתי את התנור, תלשתי את כל החושים, וזרקתי את התנור לפח האשפה ברחוב. כמובן, לא השארתי את סבבתי שלי בלי תנור, הזמינו אחד חדש.

כשהגיע התנור החדש, נגשתי לסבא, ואמרתי לו: "ראית את התנור החדש?"

הוא הביט בי בפליאה, "מה, יש לנו תנור בבית?"

"וידאי יש. סבבתי אופה כל שבוע חלות בכמות גדולה, ומפרישה חלה".

"מה?" שאל סבא - רבי חיים קניבסקי, "היא לא אופה במאפיה?"

כדי להבין את תגובתו של רבי חיים, יש להבהיר הבהרה קצרה: בעבר, לפני שנים, לא היו לאנשים תנורי אפיה בבית. נשים צדקניות לשו בצק וקלעו חלות, אך לא יכלו לאפות את החלות בבתיהן, ולכן הביאו את בצק-החלות למאפיות. שם, תמורת תשלום מועט, היו עובדי המאפיה אופים עבורן את החלות.

שמעתי את ספורו של הנכד, והערתי: "אני הייתי אצל ר' חיים במסבא, וראיתי שהוא יושב ליד השלחן, כמעט צמוד לתנור. איך יתכן, שהוא לא יודע שיש תנור?"

"את השאלה הזאת כבר שאלנו אותו בכמה הזדמנויות קודמות, והוא אמר: 'אני אגיד לכם, לאדם יש מקום במח. אם נכנס משהו אחד, זה על חשבון משהו אחר. אני מתפלל לקדוש ברוך הוא, שכל מה שלא חשוב לי לדעת לדברי תורה - לא אזכר. אם אזכר שיש תנור, אז במקום של התא הזה שיש בו תנור, לא יכנס חדוש של רבי עקיבא איגה. חבל לא לנצל את המקום הזה".

(רבי יחיאל מאיר צוקר שליט"א - דורש טוב שבועות)

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

דבר מואמינים

גליון שבו עי מבית 'בני אמונים'
פרשת שמיני תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 426

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שעדים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

תשעים ואחד פסוקים

מזה מאות בשנים נהגו להדפיס בסופה של כל פרשה את מנינם של פסוקי הפרשיות. למנין זה יש משמעות עמקה ומיוחדת, ואף כמה וכמה ספרים חברו כדי לבאר את העמק הטמון בסמינים אלו.

פרשה אחת יש בתורה שמספר הפסוקים בה הוא תשעים ואחד, כגמיטריה של 'אמו', הלא היא פרשת השבוע - פרשת שמיני.

פרשה זו נקשרת לעניית אמו אף מכח העבדה שהיא מסתיימת בנושא פשרות המאכלים, והרי כבר כתבו הקדמונים כי 'מאכל' בגימטריה 'אמו', ללמוד כי תקון המאכל נשלם בעניית 'אמו' על ברכתו.

אף הסימן שבו בחרו בעלי המסורה לציון את מנין פסוקי פרשתנו - 'עבדך-ה' - קשור לעניית אמו, שכן המקפיד על עניית אמו ראוי לתאר 'עבדך-ה'.

ברצוני לספר על הסבה המיוחדת שקשרה אותי למנין הפסוקים של פרשה זו. מעולם לא התעניינתי במנין פסוקי הפרשיות, אלא שלפני כמה שנים, לאחר שנים רבות שרציתי לזכות לסים את קריאת 'שנים מקרא ואחד תרגום' כבר ביום ששי לפני כניסת השבת (כפי שפסק המג"א רפה ה), הצלחתי לעשות זאת לראשונה בערב שבת פרשת שמיני. מתוך שמחה של מצוה שאחזה בי בקריאת הפסוק האחרון של הפרשה, סמוך לכניסת השבת, התבוננתי במנין הפסוקים שנכתב בסמוך, ונפעמתי לראות שהוא קשור לענין שקרוב ללבי, ענין האמו. לכדתי מכך שההתחזקות באמו מעלה את האדם בדרגתו, מרוממת אותו ומצפה אותו להתעלות בתורה ובמצוות.

בקריאת ונרוממה שמו יחדו,
שבת שלום ומברך,

298 213 מחולקת

אני טעיתי את ההלכה ואהרן אחי בא ולמד לי..."

דרש האדמו"ר בעל 'מנחת אלעזר' ממונקטש: בבוא האדם להשפיע על זולתו, מדת מודה על האמת חשובה היא עד למאד; כאשר הבריות מבחינים באדם שאינו מתעקש על צדקת דעתו, ואדרבה, מוכן לקבל את דברי זולתו ולהודות בטעותו, מסיקים הם מכך שאיש ישר הוא וחפוש האמת הוא נר לרגליו, ומתוך כך דעתו מתקבלת על לבם ובידו להשפיע עליהם לטובה.

עבדה זו נרמזת בתפלה הנאמרת מדי בקר: "לעולם" - למען תקונו העולם, "יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלוי" - גם בגלוי יתנהג ביראת שמים כדי שילמדו ממנו הבריות לנהג ביראה, אולם זאת בתנאי שיהיה "ומודה על האמת", שאם לא כן, הכל יזלזלו בו ולא תהיה לו כל השפעה עליהם (דברי תורה ח"ה אות נו).

במקדש לא ענו אמן

"ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויאזו ויברכו את העם וירא כבוד ה' אל כל העם" (ט כג)

במסכת תענית (טו ב) מובא כי במקדש לא היו עונים על הברכות 'אמן' אלא 'ברוך שם כבוד מלכותו... ויש להבין את טעם הדבר.

באר רבי חיים מפרידבורג, אחי המהר"ל מפראג:

בהיות המקדש על מכוננו, כאשר נגלה כבוד ה' לעין כל באמצעות הנסים שנעשו בו, היה העונה מצטרף למברך המצהיר בברכתו על מלכות ה', באמירת "ברוך שם כבוד מלכותו...". לפי שהכל ראו בחוש את כבוד מלכותו. אולם, בזמן הגלות כאשר כבוד ה' נסתר, המברך ממליך את בוראו, והעונה "אמן" מסכים עמו מתוך אמונה כי במהרה יתגלה כבוד מלכותו.

רבי חיים חייקא מאמדור, תלמיד הפוגיד מפוזריטש, הביא רמז לשנוי זה מתבת 'אמן':

'אמן' בגימטריה צ"א, רמז לכך שמשפיעה השכינה מבית המקדש לאחר החרבון, יש לענות אחר הברכות 'אמן' (אגרת הטייל חלק הדרש אות ב; חיים וחסד עמ' כא).

עשה למען שמך... למען יחלצון ידידך

"ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר ה' לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידם אהרן" (י א)

פרש רש"י (ע"פ זבחים קטו ב) שפשהקדוש ברוך הוא עושה דין בצדיקים, נופל מוראו על הבריות, ובכך הוא מתעלה ומתקלס. שכן הבריות אומרות: אם בצדיקים כך, כל שכן ברשעים.

רבי אברהם יצחק שיינ, ר"מ בישיבת תפארת רושלים, מבאר על פי זאת כי לכך בתפלת 'אלקי נצור' לאחר שאנו מבקשים: "עשה למען קדשתך", מוסיפים אנו את הפסוק (תהלים ס ז): "למען יחלצון ידידך..." - שמובקשים אנו ששמו יתברך יתקדש כדי שיתחזקו ידידיו הצדיקים, ולא יתקדש שמו במיתתם, חלילה (ברכת איש').

הקדוש ברוך הוא מקבל את התפלה בשלמות

"וידבר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר בניו הנותרים קחו את המנחה הנותרת מאשי ה' ואכלוה מצות אצל המזבח כי קדש קדשים הוא" (י ב)

פרש רש"י (ע"פ פסיקתא רבתי פרק מח) שמוכף שכנתה התורה את אלעזר ואיתמר הנותרים נתן ללמוד שמלכתחלה נגזרה הגזרה על כל ארבעת בניו של אהרן. אלא שתפלתו של משה לבטול הגזרה עשתה מחצה וגרמה ששנים מהם נותרו בחיים.

רבי משה אוסטרר, מחכמי הקלוזי בברוד, פרש שהכלל 'תפלה עושה מחצה' נאמר רק ביחס לתפלה המעבדת על ידי המלאכים הממונים על כך. שמתוך שהם מדקדקים בכל תפלה המגיעה לידיהם, התפלה הולכת ומתמעטת. אך כאשר הקדוש ברוך הוא בעצמו מקבל את התפלה, אזי הוא ברב רחמיו מקבל את התפלה בשלמות. וזהו שבקש דוד (תהלים נה ב-א): "האזינה אליקים תפילתי ואל תתעלם מתחנותי" - אלא תקבלה במלואה, לפי שבקש אני 'הקשיבה לי וענני' - אתה בעצמך (דרש משה תהלים נה א).

מוודה על האמת בעבור לעולם

"וישמע משה וייטב בעיניו" (י כ)

אמרו חכמים (בר יג ח) שפיון ששמע משה את דברי אהרן 'הוציא פרוז לכל המחנה ואמר:

תפלת צדיק עושה מחצה

בבד געש'ה לעסקן ולפעיל בכיר בתנועת 'אגדת ישראל' שהלכה וצמחה באירופה כתנועה שאחדה את כלל קהלות ישראל ופעלה רבות למען שלומם וטובתם. רבי בנימין זאב אף נהל את 'קרן התורה' שנוסדה מטעם 'אגדת ישראל'.

במהלך אותן שנים נוצר קשר מיחד בין רבי בנימין זאב יעקבזון לבין רבי דב בער פרידמן, בנו של האדמו"ר רבי ישראל מטשורטקוב וחתנו של ה'פחד יצחק' מבואן. רבי דב בער שפנה בחבה 'רבי בערניו', מלבד גדלות קומתו הרוחנית, עסק אף הוא במרץ רב להרבות פעלים לתורה וליראה מטעם 'אגדת ישראל', ומטבע הדברים היו השנים נפגשים רבות ומשוחחים זה עם זה.

מפעם לפעם היה רבני בערניו תוהה באזני רבי בנימין זאב: "הלא אבי שליט"א הוא מנשיאיה של תנועת 'אגדת ישראל' שבה אתה פועל ועוסק, ומדוע אינך מבקר אף פעם אצלו?" אלא שרבי בנימין זאב היה משתמט ומשיב כי הוא לא יעשה זאת כל עוד לא תהיה לו מטרה ברורה. שכן באופן עקרוני הוא מקפיד שלא להטריח אף גדול בישראל ללא שיהיה לדבר מטרה ותכלית, על אחת כמה וכמה כשמדבר בזמן אדמו"ר"י הדור, רבי ישראל מטשורטקוב.

יכול היה המצב להמשך כך, אלמלא באחת מפגישותיהם נגש רבי בערניו לרבי בנימין זאב ואמר לו, כי בבקורו האחרון אצל אביו פקד עליו הרבי להשתדל ולהביא לפניו את ידידו, הרב יעקבזון. לפניו פה אישית לא היה רבי בנימין זאב יכול לסרב. כמה ימים לאחר מכן נסעו השנים יחדו לחצרו של הרבי מטשורטקוב.

משנכנס רבי בנימין זאב אל החדר, לאחר שנים רבות שבהן לא זכה לראות את הרבי פנים אל פנים, פתח הרבי מיד ושאל: "נו...?"

רבי בנימין זאב לא היה מפתע מהשאלה. הוא נזכר מיד בבקשה שבקש מהרבי באותה פגישה בלתי נשכחת: "שנים עשר בנים כמנן שבטי י-ה", והוא השיב מיד: "ששה בנים, בחסדי השם..."

"אכן", השיב הרבי, "ממש כפי שסברתי מתחלה, תפלה עושה מחצה", ומיד המשיך וצוה: "בערניו, הבא נא לעקאך ומשקה..."

אשא דעי למרחוק' עמ' קפה

בנימין זאב החליט לנצל את ההזדמנות כדי לזכות בברכתו של הרבי ששמו יצא למרחוק כבעל מופת, ואשר רבים וטובים כבר נושעו בפרי בטן מכח ברכתיו.

לאחר נסיעה ארכה ברכבת מצא את עצמו עומד על מפתן דלתו של הרבי הקדוש. אלא שברגע האחרון, טרם נקש על הדלת, אחז אותו לפתע פיק ברפים. כבו אשכנזי שרשי שלא הכיר כלל את עולם החסידות, הוא לא ידע כיצד עליו לפנות לרבי, ובסתר לבו אף חשש מהתגובה שימקבל.

הוא החליט אפוא טרם כניסתו לצעד מעט בטפלת הסמוכה, ורק לאחר שסדר את מחשבותיו אזר אומץ ונקש על הדלת.

הדלת נפתחה. הרבי קבלו בסבר פנים יפות, הושיבו ליד השלחן, הורה להגיש לו מיני תרגימא ואחר המתין במאור פנים למוצא פיו. במלים קצרות תאר רבי בנימין זאב את צרותו, ומשימים לתנותה תלה את עיניו ברבי שישב על כסאו אחוז שרעפי קדש.

לאחר כמה דקות של המתנה נגער הרבי לפתע ושאל ברב: "ומה תרצה לבקש?"

"שנים עשר בנים כמנן שבטי י-ה", השיב רבי בנימין זאב ללא הסוס.

"אם זהו רצונו של הקדוש ברוך הוא, בודאי שהוא ימלא את שאלתך", הפטיר הרבי, אלא שרבי בנימין זאב לא ותר: "אני יודע שברצות ה' יוכל הוא למלא את בקשתי, אולם באתי לכאן פיו שאני מבקש שהרבי יבטיח לי, שכן אכן יהיה!" אלא שהרבי לא הוסיף מאומה, הוא רק חזר על דבריו ואמר: "אם זהו רצון ה', הרי שפך יהיה לך".

בקש רבי בנימין זאב לעמד על שלו ולחזר על בקשתו בפעם השלישית, אלא שהגבאי שעמד מן הצד הסה אותו באומר: "הן הרבי כבר חזר על דבריו פעם ופעמים, ומה לך כי תפציר עוד?!"

כשנה לאחר מכן נולד לרבי בנימין זאב ורעייתו בנם בכורם, ובמהלך השנים שלאחר מכן נולדו להם עוד חמשה בנים.

במהלך השנים שחלפו מאז הבקור גדל רבי בנימין זאב והתעלה בתורה וביראה, ובד

היה זה בשלהי דמייטא שנת תרפ"א בטפלת הנאה והמטפחת המתפתלת על גדות נהר האלבה, לחופו של כפר הנפש התירותי השוכן בשפולייה של העיר המבורג. במקום מרהיב זה אך בקשי הצליחו העוברים והשבים לגרע את עיניהם מהנוף המקסים שגפרש למולם ולהמשיך בדרך. למלוא האפק נשקפה העיר המבורג במלוא הדרה. בצריחיה ובגנייה הנאים יצרה היא תמונת נוף משלמת, ובנהר הרוגע שארם תחתיה שיטו סירות תירים קטנות שהוסיפו נפך לתמונה השלוה והבראשיתית.

רק אחד מבין העוברים והשבים, רבי

למלוא האפק נשקפה העיר המבורג במלוא הדרה. בצריחיה ובגנייה הנאים יצרה היא תמונת נוף משלמת, ובנהר הרוגע שארם תחתיה שיטו סירות תירים קטנות שהוסיפו נפך לתמונה השלוה והבראשיתית.

העיר המבורג שבגרמניה

בנימין זאב יעקבזון, התהלך לארצה של הטפלת ועיניו משפלות. הן הוא לא עזב את תלמודו והגיע לכאן כדי להנות מהנוף. הוא הגיע כשדאגה עמקה ממלאת את לבו, לאחר שחלפו כמה שנים מנשואיו והוא טרם זכה בפרי בטן.

רבי בנימין זאב יעקבזון, מי שלימים פהו פאר פאב"ד קופנהגן, התגורר באותן שנים בעיר מולדתו המבורג. לכפר הנפש המדבר הוא הגיע בעקבות שמועה שגנבה לאזניו מפי ידיד קרוב כי הרבי הקדוש רבי ישראל מטשורטקוב עומד להגיע לעירם למשך ימים מספר כדי להחליף כחות בכפר הנפש ששכן בשפולי עירם. רבי

ברכת קבוץ גלויות

מהות הברכה

בברכה זו מבקשים אנו שבמהרה תבוא העת שבה ישמע בְּרָמָה קול השופר שיבשר על שחרורנו משעבוד המלכות ועל קבוץ גְּדוּחֵי יִשְׂרָאֵל מארצות פְּזוּרוֹתיהם.

יש הסוברים שנסח הברכה שלפנינו תקן רק לאחר החרב, אבל בזמן הבית לא היו מבקשים בברכה זו על קבוץ גלויות, אלא שלא יחרב בית המקדש ושלא יגלו ישראל מארצם (תשב"ץ ח"ב סי' קסא; תשובת מהר"ם חביב, הדפסה מכת"ב ב"ש"רן' קבץ יד עמ' ט). אולם יש החולק וסובר שגם בזמן הבית אמרו נסח זה, לפי שברב ימי בית שני היתה יד הגויים תקיפה על ישראל בארצם, ורבים מישראל היו גולים בארצות נכר (השגת רבי יעקב חגיז על תשובת מהר"ם חביב, הובא ב"ש"רן' שם עמ' פא).

בשש הברכות הקודמות בקשנו על הצרכים האישיים הנדרשים לנו בהיותנו שְׂרוּיִים בגלות: דעת, תשובה וסליחה, גאולה מהצרות הפוקדות אותנו, רפואה ופרנסה. בברכות הבאות אנו מבקשים על שלבי הגאולה העתידה (עיין תפלה בסדור אוצר התפלות).

שופר גדול - על שום מה?

כיון ש'קבוץ גלויות' יעשה באמצעות תקיעת שופר גדול, כפיתוב (ישעיהו כו יא): "היה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האבדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלם", לכן אנו פותחים ברכה זו בבקשת "תקע בשופר גדול לחרותנו" (טור או"ח קיז).

חכמים אמרו כי השופר שתקיעתו תבשר את קבוץ נדחי ישראל מכנה 'שופר גדול', לפי שהוא נעשה מקרנו הימנית של האיל שהעלה אברהם לעולה תחת יצחק בנו, וקרן של ימין תמיד גדולה משל שמאל (פרקי דרבי אליעזר לא).

רבי צדוק הכהן מלבליו כתב שאותו קול שופר גדול שישמע בעת הגאולה בא מפח קול צעקותיהם של ישראל בתפלה לה' בכל הדורות. שבבוא הגאולה תצטרפנה כל הצעקות האלו לקול שופר גדול שיעורר כל נפש מישראל, גם אלו הרחוקים והנדחים, לבוא ולהשתחוות בהר ה' בירושלם (דסיסי לילה' אות נ).

בנות אמן

אמת שאתה עתיד לקבץ נדחי ישראל, והלואי שזוכה לקבוץ גלויות זה במהרה.

מקור הברכה

לאחר שבקשנו על הפרנסה בברכת השנים אנו ממשיכים ומבקשים על קבוץ גלויות ישראל בבוא הגאולה. חכמים סמכו את מקומה של בקשה זו לאחר ברכת השנים על פי לשון הפסוק (יחזקאל לו ח): "ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא". מפסוק זה משמע שקבוץ גלויות יהיה בעת שהשנה מתברכת, ועל כן לאחר שבקשנו על ברכת הארץ יש לבקש על קבוץ הגלויות (מגלה ז ב).

רבי שלמה קלוגר הוסיף ובאר, שעצם שליחת הברכה ביבול ארץ ישראל מעוררת למוד זכות על ישראל שישבו לאדמתם לאכל מפריה ולשבע מטובה, לפי שהם הראויים מכל האמות להנות מתנובתה. לפיכך מיד לאחר שאנו מבקשים על ברכת הארץ, אנו מבקשים על קבוץ הגלויות (חכמת התורה בהר עמ' קסח).

מבנה הברכה

בברכה זו מבקשים אנו על קבוץ הגלויות בשלושה אופני בקשה: "תקע בשופר גדול לחרותנו, ושא נס לקבץ גליותנו, ומבצנו יחד מארבע כנפות הארץ". רבי אברהם בן הגר"א פירש כי בגלות סנחריב התחלקו ישראל לשלושה חלקים: עשרת השבטים התחלקו - חלקם הגלו מעבר להרי החשף, וחלקם מעבר לנהר סמבטיון, ואלו שבט יהודה ושבט בנימין פזרו בכל קצוות העולם.

כנגד הגולים מעבר להרי החשף אנו אומרים - "תקע בשופר גדול לחרותנו", כנגד הגולים מעבר לנהר סמבטיון אנו אומרים - "שא נס לקבץ גליותנו", ועל הגולים בכל קצוות תבל אנו אומרים "ומבצנו יחד מארבע כנפות הארץ" (פרוש אבני אליהו בסדור 'אשי ישראל').

אחת שאלתי

שאלה בהלכות ברכות ואמן

שאלה: ברכת 'תקע בשופר' מסתיימת ב'חתימה': "מקבץ נדחי עמו ישראל" בשונה מחתימת ברכת הגאולה - "גואל ישראל", שבה לא הזכיר "עמו" - מדוע?

השאלה והתשובה בעלון ויקרא:

השאלה: הלכה היא שמי שטעה ולא בקש "ותן טל ומטר" בימות הגשמים, עליו לחזר על תפלתו. ואם עבר זמן התפלה, יתפלל בתפלה הבאה פעמים שמונה עשרה. ויש להסתפק: כיצד ינהג מי שלא בקש "ותן טל ומטר" במנחה של ערב שבת, שהרי בתפלת ערבית שלאחריה אין את ברכת השנים?

התשובה: הישועות יעקב (או"ח קיז ג) הכריע שלא יתפלל בליל שבת פעמים שמונה עשרה, כיון שבינן כה וכה אין מבקשים טל ומטר בתפלת ערבית בשבת (וראה שם דבריו). אולם הגר"ח מברסק (חדושי הגר"ח סניסיל ברכות כו ב) כתב שיתפלל בערבית פעמים שמונה עשרה, ובאר כי אף שבתפלה השניה לא זכיר 'טל ומטר', מכל מקום הלא הזכרת 'טל ומטר' היא מסדר התפלה. וכשלא הזכיר 'טל ומטר' הרי הוא משנה ממטבע שקבעו חכמים בתפלה, וחיב להשלים תפלתו כאלו לא התפלל כלל.

וכאשר תקום מן הספר, תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקימו

תשובות נתן לשלח לפקס
שמיספרו 08-9746102
או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

בין הפותרים נכונה יגיד
א"ה סט מקראות גדולות
מחלק לפרשיות, מהדורת
על הדר' ההגדלה תתקיים
מדי שבוע ביום שלישי
שלאחר הופעת העלון.
התשובה ושמ האוכה
פרסמו א"ה בעלון
פרשת מצרע.

הזוכים בהגרלה שהתקיימה בין שולחי התשובות לשאלה
שהופיעה בעלון פרשת פסודי ופרשת ויקרא הם
משפחת ברליו ממודיעין עלית ומשפחת לונגר מבני ברק

מנהג קדום היה בישראל לברך ברכות השחר איש באזני רעהו, כדי לזפות זה את זה בעגית אמן, ובכך להשלים את חובת עגית תשעים אמנים ביום. להלן מקבץ אמרות, פנינים והנהגות בענין זה.

מנהג אבותינו בידינו

כיון שראוי לכל אדם לענות בכל יום לכל הפחות תשעים אמנים על ברכות (מלבד האמנים שעונים על הקדישים), לפיכך נהגו רבים לברך ברכות השחר בבית הפנסת בצותא; באפן שהאחד מברך בקול רם וחבריו עונים אמן על ברכותיו, ולאחר מכן אחד העונים עומד ומברך ברכותיו שלו וחבריו עונים אמן, וכן כל החבורה כלה, וכך אזכים להשלים את מכסת תשעים אמנים (ש'לחן ערוך' אורח ח' ד; 'מגן אברהם' שם ט; 'משנה ברורה' שם יג).

תשעים אמנים לפני התפלה

טעם נוסף לעגית אמן אחר ברכות השחר דוקא, מובא בהגהות 'בני אבא' על ספר 'פתורא דאבא' (ענין ברכות השחר אות ו) על פי דברי האדמו"ר רבי צבי הירש מאדיטשוב, שצריך לענות תשעים אמנים אלו עוד קדם תפלת שמונה עשרה של שחרית. האפשרות היחידה להגיע למכסה זו עוד לפני תפלת שחרית היא באמצעות שמיעת ברכות השחר מפמה אנשים לפני התפלה.

בהגהות 'בני אבא' הוכיח כן מדברי הזהר (תקוני ז"ח שם) שמי שנבצר ממנו לענות תשעים אמנים, יכון בחמש עשרה ויוזן הפותחות את התבות הראשונות בתפלה 'ויציב ונכון...' אשר יחד עם האות א' של תבת 'אמת' הקודמת להו הרי הן בגימטריה תשעים ואחת כגימטריה של 'אמן'. וכיון שתפלה זו נאמרת קדם שמונה עשרה, יש ללמד מכך שיש להשלים את מכסת תשעים האמנים לפני תפלת שחרית.

פתיחת שערי תפלה

גם רבי אהרן מז'טומיר, תלמידו הגדול של רבי לוי יצחק מברדיצ'וב, הורה שיש להשלים עגית צ' אמנים עוד לפני התפלה, ומוסיף שכל אדם המקפיד על כך: "יכול לפתח פתח לננס התפלה". בדבריו הוא מבאר באריכות כי כדי שתתקבל התפלה על האדם לפתח שלושה שערים, ועגית תשעים אמנים היא הפותחת שלושה שערים אלו. את דבריו הוא הוסיף במשפט מעורר לב: "והדברים הללו עומדים ברומן של עולם" (תולדות אהרן' שופטים).

לכבוד 'בני אמונים',

כמי שמשמש כמלמד בכתה גבוהה בת"ת באזור השפלה ונהנה מאד מהעלונים שלך, בראשית דברי ברצוני להודות לך על העקביות בהוצאת העלונים הנפלאים לאור מדי שבוע. העלון שלך בולט בהשקעה הרבה הנקרת בכל מלה שכתובה בו, כמו גם בעצובו החיצוני המהדר והמרהיב.

באפן אישי כבר כמה שנים שאני מחבר מאד לכל הנושא של הקפדה על עגית אמן ובפרט על ברכות השחר - ואני זקוף זאת לזכותכם!

כמוכן, שבמסגרת עבודת הקדש אני רואה פחובה קדושה וכזכות גדולה להטמיע את הנושא הזה גם בתלמידי, והחמר האיכותי שאתם מספקים לנו מדי שבוע בעלון הנפלא הזה מסייע למטרה בהחלט.

התלמידים שלנו כבר מרגלים לחלק את עצמם לחברותות או לקבוצות, ובאפן הזה הם מברכים את ברכות השחר.

אצו לשבח מיחד את פנת המסר השבועי של מ'סד 'בני אמונים' הרב מרמורשטיין שתמיד מצליח לגעת בנקדה הנכונה. מעבר לדברי החזק וההתעוררות הנפלאים שאתם מביאים בעלון, הרב מרמורשטיין נוגע בנקודות פרקטיות ונפר ברור שהקשר שלו לנושא הזה הוא עמק ביותר, והוא מחבר כל כולו לכל הפעילות הנפלאה היוצאת מבית מדרשו, ודבריו שיוצאים מהלב אכן נכנסים אל הלב.

תודות וברכות,
ח. נוימן, - ירושלים.

נתן לשלח מכתבים
לפקס שמספרו 08-9746102
או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

בעל ה'ערוך השלחן'

כ"ב באדר תרס"ח

בעל הערוך השלחן זצ"ל

הגאון רבי יחיאל מיכל אפשטיין נולד בעיר בוברויסק שבבלארוס בשבט תקפ"ט. כבר מצעירותו הרגיל עצמו ללמד בצורה שיטתית ומסכמת, ובדרך זו חבר את ספרו ההלכתי המקיף והמפורסם 'ערוך השלחן'. ספר זה נכתב לפי מתכנת ה'שלחן ערוך', באותה חלקה לסימנים אך בהרחבה רבה, ובתוספת הדעות השונות שהתחדשו עד ימיו. בנוסף לספרו זה חבר גם את 'ערוך השלחן העתידי' שבו יחד את הדבר על ההלכות שאינן נוהגות בזמן הזה.

בשנת תרמ"ג נקרא לשמש כרב העיר נובהרדוק. בתפקידו זה שמש כשלושים וארבע שנה. נפטר בכ"ב באדר ב' תרס"ח, ומוחתו כבוד בבית העלמין שבנובהרדוק.

לקט מ'פסקיו בספרו 'ערוך השלחן' על מעלת עגית אמן:

- "עגית אמן מועיל מאד שתקבל תפלתו" (אורח קל א).
- "חובה על כל מי ששומע ברכה לענות אמן, ומי שלא ענה אמן עברה גדולה בידו" (אורח ח' כד יא).
- "בעגית אמן תלוי עקר האמונה, ולכן ילמד אדם בגניו הקטנים שיענו אמן" (שם).
- "כששומע שעושין מי שברך לאחד, נכון לענות אמן ובזה מקים מצות 'ואהבת לרעך כמוך'" (אורח ח' טו א).

שנה שביעית

גליון מס' 327

פרשת שמיני
ה'תשפ"ב

באר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

ויהי הושען

אחרי מיטתו של גאון הגאונים מרן הגרשי"ה קניבסקי זצוק"ל נסתלק לגנזי מרומים שושן פורים תשפ"ב

בחתמת כתב השליחות לתפילה בציון הרה"ק אדמו"ר הראשון משטפנשט לטובת ולתמיכת אברכי הכוללים

מעיין ומברך את הקלפים של המזוזות שיוענקו כסגולה לשמירה לתומכי המוסדות

בהצגת המפה של העיר בני ברק בה הצבענו על רחובות שונים בהם שקלנו להקים את בנין מוסדות שטפנשט והמלצתו-ברכתו 'זכרון מאיר'

מעיין בתכניות בניית המקוה בעיר יאס שנבנה בבית ההכנסת אורחים ושטפנשט ברומניה ובמתן הערותיו ההלכתיות לדעת החזון איש אותם ביקש שניישם בבניית המקוה

מעיין בספר סגולת מלכים בהוצאת מכונינו

מעיין בעלי זבח - חלקה בהוצאת מכונינו

בהענקת יין הסיימים לחלוקה לתומכי המוסדות

מעיין בקובץ תורת אמת בהוצאת מכונינו

בודק את מכשיר מחולל החמצן שנרכשו על ידי ארגון 'רפואה לישראל' זרוע הרפואה של מוסדות שטפנשט להצלת חיים בתקופת הקורונה

מעיין בקובץ עלי זבח עניני נישואין בהוצאת מכונינו

בכתיבת אות בספר התורה שהוכנס לבית מדרשינו

מעיין בגליון באר בשדה

ילדי הת"ת שטפנשט באלעד מתברכים במעונו בחג החנוכה האחרון התשפ"ב

ולעומת זאת "הועולה והשלמים", צריך להתבונן בגודל ה"עליה" שיש כשהאדם מתקן ומגיע ל"שלמות" ע"י עשיית הטוב, והוא מחשב הפסד מצוה מצוה כנגד שכרה ושכר עביירה כנגד הפסדה.
"וירד מעשות החטאת" כשהאדם מחשב ומתבונן בגודל ה"ירידה" שע"י "עשות החטאת", ועי"ז הוא בבחינת "וירד", שהוא מרגיש את הירידה ושבר בקרבו, ועי"ז הוא מגיע לבחי' "מעשות החטאת" עשייה - הוא לשון תיקון, עי"ז הוא מתקן, "הועולה והשלמים", והכל בא על מקומו ב"עליה" ובא לידי "נשלם".

"ויבא משה ואהרן" וגו', כשהאדם הוא בבחי' של "וירד מעשות החטאת", היינו נשבו בשבר בקרבו, והוא מתקן את מעשיו עי"ז הוא בא לבחי' "ויבא משה ואהרן", דהיינו שהוא מגיע לבחי' דעת, משה - הוא הדעת, ששם הוא ה"חסד" - אהרן בחי' חסד...
וירד מעשות החטאת הועולה והשלמים (א. כ. ב. ע. ט. כ.)
ויבא משה ואהרן וגו'. (ב. כ. כ. כ. א. א.) אך אפשר להגיע למצב של "ויבא משה ואהרן" זה רק ע"י "וירד מעשות החטאת", היינו שהאדם נשבר בקרבו באמת ושבו בתשובה, אזי "הועולה והשלמים" הוא זוכה להעלות ולהשלים את הכל, ואז "ויבא משה" הוא יכול להשיג את הדעת האמתית בחינת משה, והוא גם נהיה צנור להעברת השפע בחינת "אהרן" שע"י מושפעים החסדים לעולם, "ויצאו" ואז הוא נהפך לצינור שדרכו עוברים ההשפעות והחסדים "ויברכו את כל העם" והם מושפעים לכל העם.

כשחסר הציווי חסר הכל

אשר לא צוה אותם (א. כ.) אמר הגה"ק בעל ה"חידושי הרי"מ" מגור ז"ע שנרמז בוה אשר עיקר גדול הוא לעשות מצוות ד', יען כן צוה ד', ובאם שחסר הציווי או חסר הכל, לכן נוסח כן בהברכות הוא אשר קדשנו במצותיו וצונו, כי זה מקדש את האדם, ונדב ואביהו אף שהיו קדושים ועשו מעשיהם לשם שמים יען היה חסר הציווי נענשו.
(חידושי הרי"מ)

אתעורותא דלעילא ואתעורותא דלתתא

ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחמתו ויתנו בהן אף וישימו עליהם קטרת ויקריבו לפני ה' את זרה אשר לא צוה אותם, וגו' וימותו לפני ה' (א. ב. ג. ד. ה.) במדרש (יק"ר כ. ט.) כתב הטעם אשר מתו, מפני שלא נשאו נשים. והקשה הרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב ז"ע דלכאורה, הלא כתוב בפירוש בתורה, דהטעם הוא "ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם". ותיירא: על כן נראה לי, איתא בשם א"י המגיד הק' ממעזריטש זללה"ה פירוש הגמ' (ערוהין כ.ט.) "אע"פ שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט", כי האש היא בחינת התעוררות אשר יתעורר האדם לעבוד את ה', והנה בימים שכתבו לאדם התעוררות מלמעלה, על כל זה מצוה להתעורר גם בעצמו, כי הוא גם חשוב יותר בעיני ה', וזה הפירוש "מצוה להביא מן ההדיוט".
והחילוק בזה הוא, שאם יתעורר האדם אך מלמעלה הוא נקרא בחינת מקבל ומדריגת אשה, ואם יתעורר מעצמו כי אז הוא בחינת משפיע מדריגת גבר, הנותן כוח למעלה, וזה נקרא "בנשא אשה", שמשפיע בכל העולמות אשר מקבלים ממנו, והמה בבחינת אשה אשר הוא נשא אותה ומקבלים ממנו.

והנה, נדב ואביהוא, שבאו פתאום אל המשכן, בלי הכנה והתעוררות עצמם, קיבלו לכן את מלמעלה, ועל כן כתבה התורה שהקריבו את זרה, אשר באה למלמעלה ולא מהם. ולאשר אנחנו לא נדע מה היא האש זרה, הראו לנו חכ"ל בזה, שהכוונה היא, שקיבלו התעוררות מלמעלה ולא מעצמם באה להם, וזו כוונתם של "שלא נשאו נשים", להיות בחינת משפיעים כי אם היו רק בחינת מקבלים, וזו ג"כ כוונת הכתוב, ודבר אחד הוא, אך המדרש מראה לנו את כוונת הכתוב.

וזה גם כוונת המדרש פליאה: "וידם אהרן (א. ב. ג.), מה היה לומר? וביום השמיני ימול אשר עלתו (ב. ג.). מה שיך המדרש היה לכתב, אבל ידוע, כי במצות מילה צריך להיות שבת קודש קודם, כדאיתא (יק"ר כ. ט.) "משל למלך שנכנס למדינה וגור ואמר כל

לעשות נחת רוח לבורא ית"ש

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (ט. ח.) אמר הרה"ק מו"ה זושא מהאניפולי אדם שרוצה לעשות איהו דבה, והנה אין הוא יודע אם דבר זה שרוצה לעשות הוא מצוה או לא. מלמד אותנו הפסוק, אם אתה רוצה לדעת "זה הדבר אשר צוה ה'" ואתה מסתפק אם יש לך כבוד, בדעת לעשות הוא מצוה, או "וירא אליכם כבוד ה'" תראה מקודם אם על ידי מה שתעשה יבא כבוד ה'.
וכך באמת מסופר כי הרב הקדוש אדומ"ר מו"ה זושא מהאניפולי זצלה"ה הלך פעם בדרך, ולא ידע לאן יפנה, כי היה לפניו ב' דרכים, וראה באיזה דרך השם הו"ה מאיר ועומד לנגדו, ובדרך זו הלך. והנה יש בני אדם אשר נתעורר בלבם לעשות איהו דבה, ואינו יודע אם הוא מצוה או לא. לזאת מלמדו הכתוב כן (ויקרא ט. ט.) זה הדבר אשר צוה ה', אם תרצה לידע אם צוה ה' הדבר ההוא, לילך ולעשות זאת, וירא אליכם כבוד ה', אם תראה שישבאו על ידי כבוד ה', תדעו זהו הדרך האמתית לכו בה.

בין אמתיה לשאר הנביאים

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' (ט. ח.) ידוע כי נבואת משה רבינו עולה על נבואת שאר הנביאים שהוא נתנבא בלשון "זה" כמו שנאמר "זה הדבר אשר צוה ה' וגו' ואילו שאר הנביאים נתנבאו רק בלשון "כה" אמר ה', משל למה הדבר דומה לאחד שנתגלה לו זכות לראות כמו עיניו את המלך ואילו חברו לא הגיע לזכות זו, אלא הוא רואה רק את דמותו, נמצא שזה שאינו רואה את פני המלך עצמו אלא את דמותו בלבד אינו רשאי להצביע על הדמות כי זהו המלך, אלא רשאי לומר כי כך נראים פני המלך, וזה ההבדל בין משה לבין יתר הנביאים, משה דומה לאותו איש שאראה את פני המלך עצמו, כי הרי ה' דיבר עם משה פנים אל פנים, לכן התנבא משה בלשון "זה", מה שאין כן שאר הנביאים שלא ראו פני המלך עצמו כביכול, אלא דמותו כי לא השיגו גדולת ה' יתברך רק מהבהירות אשר נתלבש כבר בעולמות, ונבואתם לא היתה באור פני מלך חיים בבהירות העליונה, לכן רשאים היו להתנבא רק בלשון "כה".
(הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב ז"ע)

בעת עשיית המצוות כל יעלה על זכרוננו העבירות

וירד מעשות החטאת והועולה והשלמים. (ט. ח. כ.) כתב הרה"ק רבי שלמה מראדומסק ז"ע: הנראה לי, ע"פ מאמר הגמ' אין מעבירין על המצוות, כי בן דרך היצר לקרר את האדם בנשותו אל העבודה זו תפילה לומר לו הלא אתה מלא עוון ואיך ימלא לבך לגשת אל הקודש.

אולם האמת אינו כן, כי הקב"ה שומע תפילות כל פה, ומרחם על הבוריות לקבל ברחמים תפילתו, ו"ש" אין מעבירין על המצוות" כל יעלה על זכרוננו העבירות בעת עשיית המצוות. וזה כוונת "סור מרע ועשה טוב", דבשעה שאתה עושה טוב, חסיר הרע מקרב לבבך, ואל תזכור עוד. וזהו "וירד מעשות החטאת" וגו', בשעה שאהרן היה מברך את ישראל לא היה זוכר את החטאת שלהם, וכו'...

(תפארת שלמה).

החטא ותיקונו

וירד מעשות החטאת והועולה והשלמים (ט. ח. כ.) **ויבא משה ואהרן וגו'.** (ט. ח. כ.) מן הרה"ק ה"פחד יצחק" מביאין ז"ע (ו"ד שיבסר אדר) דרש את הפסוק "וירד מעשות החטאת והועולה והשלמים" בכמה וכמה פנים:

"וירד מעשות החטאת" כשהאדם מחשב ומתבונן בגודל ה"ירידה" שע"י "עשות החטאת", עי"ז הוא "וירד", שהוא נשבר בעיני עצמו, ואז הוא "מעשות החטאת" עשייה - הוא לשון תיקון, עי"ז הוא מתקן, "הועולה והשלמים", הכל נעלה ומתוקן ונשלם.

"וירד מעשות החטאת והועולה והשלמים" האדם צריך להתבונן בגודל הירידה והפחיתות של עשיית עבירה והפגם שהוא פוגם, מ"עשות החטאת",

יחד עם כל בית ישראל נתעטף כולנו באבל ותוגה על כי הורם הנזר והוסרה העטרה, לוקחה המצנפת מעל ראשו כבתע פתאום, בעיצומה של שמחת יום פורים דמוקפין ה'תשפ"ב ונסתלק לעולם שכולו אור מזרח ורננה צדיק יסוד העולם רבינו ש"י חיים קניבסקי זצלה"ה.

אבל יחיד נעשה לנו רשת 'מוסדות שטפנשט' בארה"ק ורומניה שזכינו לברכותיה ולעצותיה אמונה משחר הקמת מוסדותינו שהיה לנו לעינים. עוד מעת חכנון ביסוס והקמת המוסדות, בהם התלבטנו היכן למקם את מרכז המוסדות, והוא ברוח קדשו פסק-גזר: 'זכרון מאיר', וכאשר התלבטנו בקול: וכספ' מי? ועוד כי בשכונת 'זכרון מאיר' אין מגרשים, רוח הקודש זיברה מתוך גרוננו: 'זכרון מאיר', ואכן זכינו לבסס את מרכז המוסדות דשטפנשט ברחוב מהרש"ל, אשר היוו את שער הכניסה היסטורי לשכונת 'זכרון מאיר' הסמוכה לבני ברק, בניגוד לכל טבע והגיון. כן זכינו להתרשט נפיו בכתיבת אותיות בכמנין ספיר התורה שנכנסו להיכלות שטפנשט במהלכם תיכל את הקסת והדיו בברכות ועצות וכמענות לשאלות שונות לרוב, ואף זכינו כי כתוב בס"ד האות הראשונה בספר התורה החדש שאנו כותבים ס"ד בימים אלו לטובת בית הכנסת של בנין החדש של התלמוד תורה שטפנשט באלעד.

גם לרבות היה מחוקק את הוצאת הספרים של מכוננו, והתבטא בפה קדוש כי בדרורנו יש להדפיס כל דברי תורה, ובעיקר חיזוק התורה וזברים המביאים לאמונת חכמים, כאשר אף עיני והאיר על ספרינו 'אמונת אמת', ובספרינו 'סגולת מלכים' לחודש ניסן, שם הוסיף מהארותיו וחידושי אשר נוספו בספרינו לתחילת חודש ניסן מהנהגות אביו מרגא הקהילות יעקב. ואף גלינו 'באר בשדה' עלו על שולחנו שלחן מלכים, והביע קורת רוח ממדורי השונים, ואף ענה וייעץ לשאלות שונות אודות אופי המדורים ומטרייהם לזכירי הרבים, בדרך הנכונה והראויה להעשות.

כאשר התחוללה מגיפת הקורונה ונוצר צורך בהול לרכישת מאות 'מחוללי חמצן' להצלת נפשות ממש, זכינו שוב להתקבל במעון קדשו, ולהציג בפניו את ארגון 'רפואה לישראל', ורוע הרפואה של 'מוסדות שטפנשט', ביקש לראות במו עיניו את מכשיר המחולל החמצן ואת שיטת פעלתו והתרת השימוש בו בשבת קודש מדין פיקוח נפש, מן זצ"ל התעניין איך הצינור מקבל את המכשירים הללו, ואז נענה ואמר לתדהמת כל הנוכחים "כי כל התומכים והתורמים להצלת חיים ולרכישת מכשירי המחולל חמצן יזכו לגן עדן בעולם העליון ולעשירות ולכסף בהאי עולם". ברכה שעשתה רושם עז על מאות התומכים והתורמים, שזכו להיות שליחי מצווה להצלת חיים כפשוטו ממש.

בחג החנוכה האחרון זכינו להכנס עם תלמידי התלמוד תורה תורת אמת שטפנשט באלעד שבאו לחוות בנועם זיוו ולהתברך בהיכלו, הגאון זצ"ל האיר פנים לתלמידים חילק מני מתיקה לכל תלמידי ותלמידי באופן אישי, וענה לשאלות המלמדים בנושא חינוך ולימוד התורה.

לסיים יציג בפניו רב המוסדות הרה"ג אברהם יעקב סלמון שליט"א את השאלה שעומדת על הפרק, האם לרכוש מתחם גדול ומרווח להקמת ישיבה על קברו בסמוך לקודש הקודש שטפנשט בגבעתיים, לפליאת בני הבית וכל הנוכחים שהיו רגילים לשמוע ממנו תדין רק את השם וההמלצה לרכוש בשכונת 'זכרון מאיר', ענה מרן הרב זצ"ל ואמר "לרכוש ולפתוח בגבעתיים מקום תורה", בהזכירו כי "מרגא החזון איש ז"ע"א, שלח לגבעתיים את המרא דאתרא הגאון הרב ברוינדא זצ"ל לכהן שם, באומרו כי גם אם זה יהיה בשביל יהודי אחד שיחזור בכות זה בתשובה כדאי הוא הדבר ונכון", לשאלתנו וכסף מנגן בהיות הפרייקט אמור להגיע לסכום של 17 מליון ש"ח! לפי דרישות בעלי הקרקעות בקרבת הציון הקדוש, ענה ואמר בהחלטיות וללא היסוס: "תקנו והיה לכם כסף, התורמים יזכו לנחת מהצאצאים שלהם", אנחנו ששומעתנו הייתה טובה חששנו אולי לא שמענו הפעם טוב, וא לא הובנו הדברים הכלכה, חידדנו שוב את השאלה, והנכד המסור הרב יעקב קניבסקי שליט"א היה מליץ בניוטינו שוב, "סבא, הם שואלים אם לקנות את התפתוח וישיבה בגבעתיים", והקול מנסר ומדהנדו בחלק החדר: "כן", הם אומרים שזה עולה 17 מליון שקל" מנסה הנכד לחדד את ההתלבטות: "יהיה להם!" פסק וגור רבן של ישראל, ואנו לא נותר לנו אלא לענות אמר, ולהשתדל לקיים את צוואתו של אותו צדיק, שגר בעולמנו השפל אך שיחיו ושיגו היה נטוע בעולמות טמירים ועליונים, עולמות של ראשונים כמלאכים, שרף ואראל אשר דורנו דור עני יתום זכה לגעת מקמה בשולי אדתו בטרם עלה בסערה והשמימה, ורנ אלוקים טרם יכבו.

וכל בית ישראל יבנו את השריפה אשר שרף השם.

אכסנין שיש כאן לא יראו פני עד שיראו פני המטרונא תחילה, כך אמר הקב"ה: לא תביאו לפני קרבן עד שתעבור עליו שבת, שאין ו' ימים בלא שבת ואין מילה בלא שבת".

וידוע, כי קדושת שבת באה מלמעלה (ביצה יז), וזו היא אתערותא דלעילא, קודם שיעשה המצוה מילה שואי אתערותא דלתתא, ומה מוכח כי רצון ה' שיהיה אתערותא דלעילא קודם, ע"כ היה לו להשיב ולהצדיק את בניו בזה, כמו שבמילה ישנה קודם אתערותא דלעילא.

(נתיבי ישראל)

ברכת דין האמת עם הניגון של "שלום עליכם".

יידם אהרן (א. ג.) כ"ק מרן אדמו"ר מבאהוש ז"ע סיפר שכ"ק זקינו הרה"ק רבי דוד מבאהוש ז"ע הבן השני מחמשת בניו של כ"ק אדמוה"ז מבאהוש ז"ע נסתלק בחיי אביו בה' שבט תרמ"ט. א' מהגבאים בבאהוש היה רבי אברהם מרדכי סאריף ע"ה [חמיו של הב"ר חיים מרדכי הלל מניאמן] שהיה קשור בעבותות אהבה להרה"ק רבי דוד ז"ע וכשנסתלק עמד על יד ממתו והרבה בבכי תמורים וכל הנסיונות להרגיעו עלו בתוהו. כשנכנס האדמו"ר מבאוהוש להפריד מהנפטר אמר בלשון"ק הוציאוהו מהחדר כי הוא מפריע לי, הנני צריך לברך ברכת דין האמת עם הניגון של "שלום עליכם".

כל שבעת ימי האבלות בא קהל המונים לנחמו אך רבינו אדה"ז לא דיבר מאומה ביום האחרון פתח ואמר שני בדלים הא' שבאדם מקבל מחבירו פקדון לשמור ומחזירו לאחר זמן באותו מצב שקיבלו הרי הוא שומר נאמן, והמפקיד צריך להיות לו מוקיר טובה ע"ז, ועאכ"ו כשהנפקד מחזיר הפקדון יותר נאה ויפה הרי שהמפקיד חייב לו הכרת הטוב. וסיים בלשון"ק:

אני מחזיר הפקדון הרבה יותר יפה ממה שבלתיני... הדיבור הב' שאמר: ידוע שהעו"ז כלל מ"ד יסודות ומדריגות כלליים שהם דומם, צומח, חי, ומדבר והנה המציאות היא שג' מהד' יסודות אם הם באים לידי שבייה, הם יורדים ממדריגתם הראשונה, וכך הוא בצומח, חי, ומדבר אם המדבר בא לידי שבירה היינו שמת ונפטר מן העולם רח"ל ניטל מנוח מדריגת מדבר ושנה בחי' דומם, וכן כששוחטים בעל חי או קוצרים הצומח כולם יורדים ממדריגתם ובאים לבחי' דומם, מה שאין כן בדבר דומם גם כששוכרים אותו הוא נשאר במדריגתו דומם, ולא חל בו שום שינוי, מקודם היה דומם וגם נשאר דומם, וזהו השבח שהתורה"ק משבחת את אהרן הכהן ע"ה, שום אחרי שעבר עליו שבר כה גדול, שניטלו ממנו שני בניו הצדיקים נדב ואביהוא, בכל זאת לא גרם זה בו שום רושם ושינוי, וככוחו לפני כך כן נשאר גם עתה ולא ניכר עליו כלום ממה שעבר עליו, וזהו "יידם אהרן", אהרן הכהן היה במצבו כבחי' דומם לפני מיתת בניו ואחרי.

נדב ואביהו גדולים ממושה ואהרן!?

הוא אשר דבר ד' (ג. ב.) כתב ברש"י "סבור הייתי שיתקדש הבית בי או בכ עכשיו וראה אני שהם גדולים ממני וממך". ומקשים מנא לן שהם גדולים דלמא הם שרים, אבל על הפסוק "מפני הרעה נאסף הצדיק" ישנם שני פשטים, א' למען יכפר על העם. ב' למען לא יראה ברעת הדור. והחילוק בין שני הפשטים הוא לפי הפירוש הראשון מספיק שיאסף רק צדיק אחד, אבל כפי הפשט השני לפעמים יאספו גם שני צדיקים כבדי שלא יראו ברעת הדור. וזה שאמר משה, דמית בעת שמעי שימות צדיק אשר התכלית הוא לכפר על הדור, וחשבתו איפוא שאמות אני או אתה, אבל כעת כאשר נאספו שני צדיקים רואה אנכי אשר תכלית מיתתם הוא שלא יראו את הרעה המוכנה לבא, ואנו שנשארו נראה ברעת הדור, נמצא כי נדב ואביהו גדולים הם מאתנו.

(תוכחת התורה)

יש בכיה לאחר זמן

ואיחכים כל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה' התורה (ג. ב.) ותמיהה והרי התורה לא מספרת לנו שאכן בני ישראל בכו. ועוד יש להעיר גם על לשון "יבכו" — לשון עתיד.

מסופר כי בליל שבת שבתוך ימי ה"שבעה" על הרה"ק האדמו"ר בעל "אמרי אמת" מגוה, כאשר עברו החסידים לפני בנו וממלא מקומו הרה"ק האדמו"ר

ה"בית ישראל" הזכיר בין השריפה פסוק זה, והעיר עליו שתי הערות אלו, ויישב את הערות בבואר ששמע מאביו ומשמו של הרה"ק בעל ה"שפת אמת", וכך ביאר הדברים: משה רבינו אמר לבני ישראל: דעו לכם, אתם עוד תבכו (זיי ויעלך נאך וינעני), כי אולי כעת עדיין אינכם מרגישים כל כך את גודל האבידה, אולם ברבות הימים עוד תרגישו!

ה"שפת אמת" הוסיף, שאכן במעשה זמרי נאמר (במדבר כז, ט): "המה בוכים פתח אוהל מועד", כאן כבר נאמר בלשון הווה, כי אז כבר הרגישו היטב את גודל האבידה, שכן אילו היה נדב ואביהוא עכשיו בחיים, לא היה מתרחש כדבר הזה!

(שלל רב - פאר ישראל)

שתיית יין, זמני האסור וזמני ההיתר

יין ושיכר אל תשת אתה (ו. ב.) במלת 'אתה' יש שני סימני פיסוק משני צדדיה, לרמז ששתיית יין נאסר רק בשעה שהאדם בינו לבין עצמו, וזה אל תשת 'אתה', רק כשאתה לעצמך, או 'אל תשת' ואחר כך פרט הכתוב כל עניני מצוה אשר בסבתם התירה תורה לשתות יין והוא 'ובניד אתך' בשעה שאתה משיא בנים, זהו שמחת נשואין. 'בבאכס אל אהל מועד' זהו סעודת הנוחת הבית 'ולא תמותו' כאשר תעמוד מחולי מסוכנת זהו סעודת הוראה, 'חקת עולם לדורותיכם' זהו סעודת ברית מילה זהו יין של קדוש והברלה, 'ובין הטמא ובין הטהור' זהו סעודת פורים, 'ולהורות את בני ישראל את כל החקים' (א. ג.) זהו סעודת סיום מסכת וכן סעודה שעושים לתינוקות כאשר מתחילים ללמוד, נמצא בפסוק זה מפורטים כל עניני זמני סעודת מצוה אשר הם נחשבת שתיית יין למצוה.

(הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ ז"ע)

לעולם ישיים אם עצמו כ"שיריים"

בניו הנותרים (י. ב.) הגה"ק מסאכטשוב בעל ה"אבני נזר" פירש את התיבות "לשאר עמו" (ישעי כה. ח.) על פי מאמר חז"ל שהש"ת מתקרב רק לאנשים שמשמיים עצמם כ"שיריים, ולכן נשארו באמת אלעזר ואיתמר בחיים, יען עשו את עצמם כ"שיריים, וזה כונת הכתוב 'הנותרים' שהתהלכו במצוה שהם נותרים-מיתורים פה עלי ארץ.

(אבני נזר)

עבודת ה' באכילה להעלות הניצוצות

דברו אל בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו מכל בהמה וגו' מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו (א. א.) כי דודו הכלל כי התורה אינה סיפורי מעשיות, רק היא כולה נציחית, ומלמדת את האדם דעת ללכת בדרכי התשובה ולשבר את התאוות והעבירות שמשברים את האדם. והנה תיבת 'תאכלו' הוא לשון חיות, כמו שאנו אומרים בברכת המזון בברכת 'נודה' "שאתה זן ומפרינס אותנו תמיד בכל יום ובכל עת ובכל שעה" וקשה והלא אין אנו אוכלים בכל עת ובכל שעה, א"כ מה הוא זן ומפרינס בכל עת ובכל שעה? אלא מוכח דפירוש אכילה הוא לשון חיות, ומשבחים להשם יתברך שמחיה אותנו ולשון ומשפע לעולם טובה, וזהו פירוש הפסוק "זאת החיה אשר תאכלו מכל בהמה אשר על הארץ" היינו כשהאדם משוקע בבהמיות ובארציות, הרפואה לזה 'זאת החיה אשר תאכלו' שתחיה עצמכם תמיד מפרסת, היא לשון פרייה שיפרד העבירות וישבר אותם, פרסתה שהיא משרבת אותך תשבר אתה גם כן אותה, 'ושוטעת סעי' היינו גם הכוונה על העבירות מפני שמשטעת ומשרבת אותך תשסע אתה אותה ותשבר אותה, 'מעלת גרה בבהמה' היינו שתראה להעלות הניצוצות הקדושים שנפלו בקליפה, שהמה שם כמו גר בארץ נכריה להחזירם לשורשם 'אותה תאכלו' היינו כשתנהוג כך 'זאת החיה' תחיה אותך ויהיה טוב לך לבריאות הנשמה והגוף ובה לעין גואל אלה.

(תורת המניד מולטאשוב)

ריבוי נתינת צדקה סימן לשלימות מעשיו של הבעל תשובה

ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא... והוא גרה לא יגר טמא הוא (א. ב.) שאל אחד את הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעוז'בוז"ז ע"ע בבדיחותא, פירוש הפסוק "ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא וגו' והוא גרה לא יגר טמא הוא"

והשיב לו שמרמז על בעל תשובה 'החזיר' היינו, שחוזר בתשובה 'כי מפריס פרסה הוא' שירצה לילך ברגליו בעיר יאס ובבואו לעיר הכין עצמו לדרשה ראשונה וראה שאין עולה בידו להכין הדרשה, התחיל להתבונן בזה, עד שנזכר ששמע ממורו ורבו הרה"ק רבי יחיאל מיכל זיע"א מולטשוב שאמר על הפסוק "את החזיר כי מפריס פרסה הוא וכו' וגרה לא יגר" "מיינת מען מאלדווע" הכונה על איזור מולדוביה ברומניה, והוסיף ופירש: 'כי מפריס פרסה' היינו שמותר לעבור שם, 'וגרה לא יגר' לקבוע מגורים שם זה לא, וכן גם מצא שעל המטבע שם היה צורת חזיר, בקש הרה"ק ה"באר מים חיים" להפגש עם פרנסי הקהילה והודיעם שאינו יכול לקבל את ההתמנות לרב אצלם, הללו בשומעם את דבריו טענו שכעת לא יוכלו לקחת רב אחר, לאחר שיתפרסם כי ה'באר מים חיים' היה כמה ימים ועזב, אמר להם ה'באר מים חיים' אני אביא לכם רב, את הרב מאפסטא, בידעו שרק הוא שמע את הדברים מהמניד מולטשוב, וכן היה שהרב מאפסטא נתמנה להיות רב ביאס.

למי אסר המניד לגור במולדוביה?

את החזיר כי מפריס פרסה הוא וכו' והוא גרה לא יגר (א. ב.) הרה"ק בעל 'באר מים חיים' נתקבל לרב בעיר יאס ובבואו לעיר הכין עצמו לדרשה ראשונה וראה שאין עולה בידו להכין הדרשה, התחיל להתבונן בזה, עד שנזכר ששמע ממורו ורבו הרה"ק רבי יחיאל מיכל זיע"א מולטשוב שאמר על הפסוק "את החזיר כי מפריס פרסה הוא וכו' וגרה לא יגר" "מיינת מען מאלדווע" הכונה על איזור מולדוביה ברומניה, והוסיף ופירש: 'כי מפריס פרסה' היינו שמותר לעבור שם, 'וגרה לא יגר' לקבוע מגורים שם זה לא, וכן גם מצא שעל המטבע שם היה צורת חזיר, בקש הרה"ק ה"באר מים חיים" להפגש עם פרנסי הקהילה והודיעם שאינו יכול לקבל את ההתמנות לרב אצלם, הללו בשומעם את דבריו טענו שכעת לא יוכלו לקחת רב אחר, לאחר שיתפרסם כי ה'באר מים חיים' היה כמה ימים ועזב, אמר להם ה'באר מים חיים' אני אביא לכם רב, את הרב מאפסטא, בידעו שרק הוא שמע את הדברים מהמניד מולטשוב, וכן היה שהרב מאפסטא נתמנה להיות רב ביאס.

העוף שיבשר את בשורת הגאולה

את הקאת ואת הרחם (א. יד.) בגמרא (חולין סג.) מצינו: "אמר ר' יוחנן: למה נקרא שמו 'רחם'? כיון שבא 'רחם' באו רחמים לעולם (רש"י מפרש: רחמים - מטו), א"ר ביבי: והוא דתיב על מידי (שיושב על משה) ועביד שרקוק" (כשהוא מצפץ, שנשמ כאומר שרקוק, וכאשר הרחם עושה כן, יבוא הגשם), ומוסיפה הגמרא: "וגמירי, דאי יתיב אארעא, אתא משיחא (כלומר: קבלה היתה בידי חז"ל, שבאשר הרחם אינו עומה אלא יושב על הארץ ומצפץ, סימן בשורה הוא שהמשיח עומד לבוא), שנאמר (זכריה ט): "אשרקה להם ואקבצם". עד כאן מדברי הגמרא.

הסבר מעניין בדרך דרוש, כתב הגאון רבי בצלאל שאפראן רבה של באקוי ומלפנים רבה של שטפנשט ברומניה, לבאר את ענין ה"שרקוק" שישמע הרחם כסימן לגאולה העתידה. חכמי התורה שדרשו את כתרי האותיות, אמרו כי ה'אלף בית' כאשר הוא בסדר הפשוט והרגיל, הרי רק האות א' מורה על מספר אחת, עובד יתר האותיות הבאות לאחר מכן מורות על פירוד, דהיינו כל אות המתרחקת יותר מהאות א', מורה על פירוד גדול יותר. לעומת זאת, כאשר מסדרים את האותיות בסדר הפוך 'תשר"ק', הרי ככל שאנו מתרחקים מהאות ת, הולך המספר וקטן וכך גם הפירוד הולך ומתמעט, עד שאנו מגיעים לאות א' ומייחדים באחד. והנה, כבר העידו חכמינו ז"ל (יומא טז.) כי בעוון שנאט חינם נחבר בית מקדשנו. לדאבונו לב, מאז ועד היום הפירוד הפנימי רק התרחב והשתרש. מזה, מאז ועד היום הפירוד את הגאולה, הרי זו אחדות פנימית, וכמאמר המדרש (בראשית רבה, פירשת יחז): "ואם עשיתם אגודה אחת, התקינו עצמכם לגאולה". מעתה, עולה יפה המליצה שגרמוה לנו במאמר זה:

"רחם" - עניינו אהבה, כמו שנאמר (תהלים יז, ב): "ארחמך ה' חזקתי", כך גם תרגומו של הפסוק "ויאהב יצחק" הוא: "ורחמים". "זו שרקוק" - גם מילת "שרקוק" רומזת להתקרבות ואחדות, שהרי האותיות שר"ק, כאשר הן מסודרות בסדר זה, מורות על מספר מתמעט והולך, וכך גם הפירוש הדולק וחסר. "כיון שבא רחם באו רחמים לעולם" - אם יתחברו ישראל זה לזה באהבה ואחוה ושלוש ורעות, אזי גם הקב"ה ירחמנו בחסד וברחמים גדולים. "וגמירי דאי יתיב אארעא" - אם תתפשט בעולם האהבה בין כל בני ישראל. "ועביד שרקוק" - כלומר: שיתקשרו ישראל בעבותות אהבה והיו לאחדים, ולא יהיה עוד פירוד בין הדבקים. כי אז "אתי משיחא" - הגיעה עת לחגגה יבוא משיח בן דוד. שנאמר "אשרקה להם ואקבצם" - אז יקבצו בני ישראל וישכנו לבטח בארץ אבות, והכל בנכות האחדות והאחוה בעם ישראל!

(ש"ת הרב"ז - שפרו)

ארבע פרשיות - פרשת פרה

האר"י חילק, והשלישי - שילמד בקול רם וישמע לאוזניו ואמר, שנ' דברים אלו מרומזים בפסוק שלפנינו: "זאת חוקת התורה" - זאת בראשי תיבות: זכור אל תשכח, אשר ציוה - בנימטריא מאה ואחד, ללמדך שתשנה פרקך מאה ואחד פעמים ה"ח" - שתצייר שם הוי"ה לנגד עיניך תמיד, "לאמור" - שתגיד בפה ובקול. אם שלוש אלה תעשה לך - לא תשכח את תלמודך!"

(לפיד האש)

כאלו הקרבנו והבאנו פרה אדומה וכך נוכה להטהר בטהרת הפרה.

פרה אדומה טהרתן של ישראל

איתא בגמ' (מגילה פ"ג ה"ה) דענין פרה אדומה היא טהרתן של כל ישראל, זאת חוקת התורה, וכתב בספד"ק באר מים חיים מה נעשה כיום שאין לנו פרה אדומה ואיך נוכל להמשיך לעינו טהרתן של ישראל, ומבאר שעל ידי לימוד התורה וטהרת שבת ימשיכו טהרתן של ישראל, וזה מרומז בפסוק "הוא יתחטא בו ביום השלישי וביום השביעי יטהר" (במדבר י"ב, י"ז). דכוונת "ביום השלישי" וביום השביעי, ש"ביום השלישי" הכוונה לתורה, שהתורה נתנה לישראל ביום השלישי, והיו נכונים ליום השלישי "שמרת י"ט, ט"ז, וביום השביעי הכוונה לשבת קודש, וזה הוא "הוא יתחטא בו ביום השלישי וביום השביעי יטהר" היינו, שע"כ כח לימוד התורה וע"כ כח השבת אפשר להמשיך עלינו טהרה, טהרתן של ישראל.

'זכה - נעשית לו סם חיים, לא זכה...'

זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמור דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה (במדבר י"ט, ב). ידועה תמיתה ה'עולם: מה זה שאמר הפסוק "זאת חוקת התורה", והלא בפרה אדומה עסקינן, ואם כן היה צריך להיכתב "זאת חוקת הפרה"? אלא, ביאר הרה"ק רבי דוד מלעלו, בא הכתוב לרמוז לנו שהתורה הקדושה דומה היא בענין אחד לפרה אדומה: כשם שהפרה 'מטהרת טמאים ומטמאת טהורים' - כך גם התורה הקדושה, כדברי חז"ל (יומא ע"ב: א) - 'זכה - נעשית לו סם חיים, לא זכה - נעשית לו סם מיתה', ח"ו.

(ליקוטי דברי דוד)

"זאת חוקת התורה" - הרמז שנאמר במחנה אושוויץ

כידוע אשר כ"ק האדמו"ר רבי יקותיאל יהודה הלבנשטאם, בעל "שפע חיים" מצאנו-קלויזנבורג גם בהיותו בגיא ההריגה במחנה המוות אושוויץ לא פסק פומיה מגיסרסא וניהל את רבנותו, בהגיע פר' פרה נשאלה בסביבתו שאלה זו: מדוע נאמר "זאת חוקת התורה", ולא "זאת חוקת הפרה", שהרי בפרה אדומה הכתוב מדבר? והרבי שכאמור גם במקום הנורא הזה הגהינום עלי אדמות התעסק לתרץ שאלה זו תירץ כך: חבוי כאן רמז לשלושה דברים המועילים לזכירת הלימוד: האחד - שיחזור על פרקו מאה ואחד פעמים, השני - שיצייר שם הוי"ה מול עיניו בשעת הלימוד (מכובא בספרים הקדושים בשם

פרה אדומה תמימה

מפורסמת היא לכל אמרתו הנוקבת של הרה"ק ה"חידושי הרי"מ" מגור כי אנו מוצאים אצל פרה אדומה שנפסלת ע"י ב' שערות שחורות, ואילו בתמימות העבודה ב"תמיה" תהיה עם ה' אלוקיך" גם שעה אחת פוסלת לפגם.

התורה כמו פרה אדומה

לכאורה היה צריך לכתוב "זאת חוקת הפרה" שכן פרשה זו מלמדת לנו את תורת פרה אדומה, ומדוע כתב "זאת חוקת התורה?", ברם, התורה היא כדוגמת פרה אדומה, שכן פרה אדומה מטמאת טמאים ומטמאת טהורים, כך גם התורה הקדושה, זכה נעשית לו סם חיים לא זכה להיפך חלילה.

(הרה"ק רבי דוד מלעלו)

השטן מנסה להכשיל ולהפרות ידיים הן לפני המצוה והן לאחריה

זאת חוקת התורה (במדבר י"ט, ב), פירש"י לפי שהשטן ואומות העולם מונים את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, פירש הרה"ק רבי מאיר'ל מפרימישלאן זי"ע שכאשר האדם נגיש לעשות מצווה בא אליו היצר הרע ומנסה למנוע בעדו מלקיים המצווה, באמרו אליו "מה המצוה הזאת", וכי מה שייכות יש לך אל המצוה, ומי אתה שהנך נעמד להתפלל בפני הבורא ומי אתה שתשב ותעסוק בתורה הק' ולקיים מצוותיה וכך הוא מכניס בו שפלות מזוייפת ונותן לו הרגשה שבאמת אין הוא שייך וראוי לעסוק בתו"ת ומצוות ובכך הוא מרפה עצמו ומבטל אותו מעבודת ה', ויש לפעמים לאחר שכבר קיים המצווה או עסק בתורה והתפילה בא אליו השטן ומכניס בו התנשאות ויאזנת הנה קיימת מצווה ולמדת תורה ועבדת את ה' ברוב שלימות ואומר לו "מה טעם יש בה" ראה כמה נאים מעשיך ומותר לך להתנאות מעט, ועל זה עונים לו "לפיכך כתב בה חקה, גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה", והיינו, גזירה היא מלפני, הכוונה לפני עשיית המצווה יש לדעת כי לקיים המצוות רק כגזירת המלך, דבני ישראל נאמנים הם להש"ת ומקיימים המצוות שה' ציווה אותם כגזירת מלך. אפילו שלא מרגישים ראוים לכך, ואילו לאחר קיום המצווה "אין לך רשות להרהר אחריה", דהיינו אחר קיום המצווה אין רשות להתנשא ולהרהר במעלתו שהוא זכה לקיים מצוות ה' אלא רק מותר לו לשמוח ולהודות על זה שזכה לקיים מצוות הבורא.

התורה והאמונה כתרים בפני תעתועי היצר

כתב הרה"ק רבי יחיאל יהושע מביאלה זי"ע יש ב' מיני יצרים שמסיתין את האדם מהטוב, יש יצר שבגלוי בא ומסית ומדיח ואילו יש יצר אחר שבא בסתר בנבכי הלב ומסית האדם מהש"ת, וזה כוונת חז"ל "לפי שהשטן ואומות העולם" זה השטן היצר שבגלוי, ויש יצר שבא בצביעות, והשטן ואומות העולם באים בגלוי, והעצה כנגדם הוא משכהו לבית המדרש וכו' וזה מרומז "חקה לקחתי". והיצר ה' העצה כנגדו הוא אמונה, "זכה מעשהו באמונה" (התלים ו) ואמונה אסור לפגום אף בהרהור, וזה מרומז "אין לך רשות להרהר אחריה" ועצתו אמונה ואו פעולתו אמת, שיהיה בקיום, אכ"ה.

קריאת פר' פרה דאורייתא?

איתא בספד"ק "עבודת ישראל" שבפסוק זה ישנה אסמכתא לדעה הסוברת שקריאת פר' פרה היא מדאורייתא, דכתוב "זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר" (במדבר י"ט, ב), ומה הוא 'לאמר', הרי היה צריך לכתוב "אשר צוה ה' לעשות", אלא שלאמרו' אכן הכוונה בזמן שאין בית המקדש קיים ואין ניתן להקריב פרה אדומה, וזהו 'לאמר', שיאמרו ויקראו הפרשה של פרה אדומה, "ונשלמה פרים שפתינו", ותחשב לנו

זמן קא גרים לקריאת פר' פרה

איתא מהרה"ק המגיד מקוויניץ בספרו הק' "עבודת ישראל" (לפיר פרה), שלכן מקדים פרשת פרה לפסח, לפי שיש בה טהרתן של ישראל. הפרה רומזת לתשובה המטהרת את הטמאים, וזהו ~ עפר שרפת החטאת (במדבר י"ט, ז), ששרוף את החטאים באש ההתלהבות לבורא יתברך, ונותנים ע"ז מים חיים לטהרתן של ישראל, ואח"כ נכנסים לחג הפסח בקדושה ובטהרה וזוכין לתשובה מארהבה. ואפי' בזמן שאין ביהמ"ק קיים ואין יכולים לקיים מצות שריפת הפרה בפועל, הרי קריאת פרשת פרה אדומה מצוה, ושפתינו לבד הם לרצון לפני ארון כל. וזה מרומז בפסוק (שם פסוק א) וידבר ה' אל משה ואל אהרן זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר, דהיינו שיהא זמן שיהיה די באמירה בלבד ~ כשאין ביהמ"ק קיים.

אולם קריאת פר' פרה מן התורה מנלן לפי הא"א. ומצאתי ב"עבודת ישראל" שזה מוכח מן הפסוק ריש פרשת חוקת (במדבר י"ט, א-ב) וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר, זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה וגו'. וזהו כשפת יתר, דכך היה צריך לומר: וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר דבר אל בני ישראל זאת חוקת התורה ויקחו אליך פרה אדומה, למה חזר ושנה "זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר", הלא כבר כתוב וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר. אבל במלים האלה הנראים לכאורה כמיותרים, ישנו הרמז שבוזמן שאין לנו בית המקדש לעשות פרה כתקונה צריך לקרות הפרשה, ונשלמה פרים שפתינו, ותהי אמירת הפרשה במקום עשיית הפרה. ואיתא במסכת מנחות (דף ק"ג) אמר ר' יצחק מאי דכתיב זאת תורת החטאת וגו' כל העוסק בתורת חטאת כאלו הקריב חטאת, וכתב אור"ח ריש פרשת בחקותי (הפירוש ה"ד) ולא זה בלבד, אלא כל מצוה ומצווה שאינה בפרק השג יד, כשארם לומד מצוות בתורה כאילו עשהה. ואיתא בעבודת ישראל שעל כל פנים טהרה רוחנית גורם הלמוד והקריאה של מצוה זו (סוף פ' תשא לפרשת פרה).

(אהלי יעקב - הוסיאטיו)

בשדה השמיטה

פנינים מתוך שיעורי השבועי של הרה"ג אברהם יעקב סלמון שליט"א

שמיטה - שגם העשיר יהיו עינינו נשואות לשמים

בילקוט מעם לועז (ריש פרשת בהר) כתב טעם מעניין במצות השמיטה וז"ל: וכן כדי שידע העשיר כמה צער יש לו לפני שחייו תלויים לו מנגד בכל עת ובכל שעה, ועיניו נשואות תמיד לשמים לבקש אכלו וכו', ותמיד הוא נע ונד וחושב מהיכן ימצא לחמו וכו' ולא עוברת לא שעה ולא רגע בלי שיצטער, והעשיר תמיד וטוב לב בשדותיו ובכרמיו וכו' ואינו נותן דעתו לעני, ואינו חש כלל בצער, לכן צוה הקב"ה שיעשו שמיטה בשנה השביעית, שלא יזיעו ולא יחרשו ולא יקצרו בשנה זו, ולא יאספו תבואתה אלא יניחנה הפקה כדי שהעשיר יצטער ויחשוב, מאחר שאינו זורע ואינו קוצה, כיצד אתפרנס בשנה השמינית, ומהיכן יאמצא לחמי.

כפי שאומר הכתוב להלן וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית? וגו', ויאמר העשיר אני שסובל מחסור שנה אחת בלבד שאיני זורע, ואעפ"כ חשכו עיני, על אחת כו"כ העני שהוא מצטער ומיואש בכל עת ובכל שעה, וחושב במה יתפרנס, ומהיכן יביא טרף לביתו, ובכך יחוש בצערו של העני ויפרנסנו, כדי שהקב"ה לא יביאו לכלל עניות.

וכי"ה בס' מנחה בלולה וצורך המור עה"פ וכי תאמרו מה נאכל, ויש על כך ביאור ותוספת דברים מהמגלה עמוקות, ובעזה"י בשבוע הבא יובאו דבריו.

סגולות מלכים

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים מתוך מפעל "סגולות מלכים" (כתב) הלא המה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחודשי השנה דבר יום ביומו מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקדוה שטפנשט

סגולות הספד

ואחיכם כל בית ישראל יכבו את השריפה אשר שרף ה' (ב)

צח וטוב, היה אמונ עלי תולע ומרבידים, מכל מקום צועק, וכמה ימים שמונח ממש כאבן דומם, לרב צערו ופרידתו ממקום שהיה, וגלל כן אמרו חז"ל (כתובות ק"ז ע"ב) אף מגוה רעה לנוה יפה בודק, וכן במותו מכל מקום דבוק וכוונן עם הגוף י"ב חודש ועולה ויורה, והוא ענין הספד שלנו, כי על ידי קול בכי והספד שלנו העולה למעלה, הנשמה מתדבקת בו ועולה עמו. ולכך אמרו (שבת קנג) אחים בהספד אי דהתם קאימנא, והנשמה נאחזת בגוף וקשה לה ליפרד ולעלות אם לא על ידי הספד.

(יערות דבש ח"א דרוש ה)

כל טיפה דמעוות על אדם כשר מכפר על טיפות ז"ל

אמרו רז"ל (שבת קה): כל הבוכה ומוריד דמעוות על אדם כשר הקב"ה סופרן ומניחן בבית גנזיו, לכאורה למה סופרן, וכי ידי זרים שולטות שם שצריך לספור אם לא נאבד מהם, וידוע מה שכתב הבכור שור (מס' שבת שם) דכל טיפה דמעוות מכפר על טיפה ז"ל, ויש להוסיף דשמא יבואו טיפות ז"ל רח"ל מאנשים בליעל ויבטלו דמעוות, על כן הקב"ה סופרן, ודבר שבמניין לא בטל (ביצה ג, ו) ודו"ק.

(ויגד יעקב, פאפא, הספד על מהר"ד מבעלזא, עמ' תקצה)

הספד סגולה לגשמי ברכה

בזכות הספד על תלמיד חכם כעין לבישת שק, יתבטלו כל הקליפות וירדו גשמי רצון ברכה ונדבה.

(דרשות חתם סופר - הספד על רבי חיים הרש בעל "עצי אלמוגים" דף שער טור ג' ד"ה כתיב)

לימוד הספד הנ"ל בחתם סופר הוא סגולה לגשמי ברכה

בסוף הדרוש הספד הזה, אמרתי אני בלבי טוב להזכיר פה מה ששמעתי מכבוד מו"ח הג"מ ר' שלמה אלכסנדרי סופר ז"ל כ"פ, שנפלא היא בעיני המבין, דרוש הספד הנוכחי. ונראה בעליל ההתעוררות הגדול לטהר לבבות, וכל הגה ומאמר בדרוש הנוכחי מרישא עד גמירא היה צלולת רוחני ולהמתקת הדינים ועידן ריתחא, להביא גשמי ברכה לעולם באתערותא דלחתא על הצדיק הנפטה, כי עציירת גשמים גדול היה אז כמו שכתב מרן בתחלת הדרוש: ואנחנו רואים בעו"ה כי השנים מקולקלים השמים עצרו גשמייהם והארץ לא נתנה יכולה והיין מתקלקל זה שנים רבות וא"ו וכו'. וסיוס המאמרים בד"ה איתא ספ"נ וכו' וד"ה אחז"ל וכו' ומאמר זה, רק למבעי רחמי אנשמי ברכה, וכה אמר לי כבוד חותני הרב ז"ל: בחגתי ונסיתי כ"פ בקראי דרוש הנוכחי ברכים בעת עצירת גשמים פעלתי ב"ה. פ"א ה' עציירת גשמים זמן רב, וביקש הכומר מאתי שיתפללו היהודים ג"כ על גשמים, והשבתי לו אנחנו עשינו את שלנו והנני מבטיחך ביום ב' יהי' גשם רב. ביום ב' קבצתי אצלי איזה יחידי סגולה ולקחתי הפנקס כ"ק ואמרתי לפניהם כל הדרוש הנוכחי, ומיד השמים התקדו עבים ויהי' גשם גדול. ועוד פעם אחד ה' כן שאחר איזה שעות שאמר ברכים דרוש הזה ירדו גשמי ברכה די והותר, עכ"ד מו"ח הרב מהורש"א ז"ל. והוא פלא.

(שער יוסף על דרשות חתם סופר)

מונע המזיקים הקשים

על ידי ההספד מקילין צער המת ודוחקו, כמ"ש בהקפות שהם למנוע מעליהם כחות המזיקים הקשים.

(מעבר יבק מנחת אהרן פ"ה)

ההספד תיקון למת

נראה במדרש אבכרי שההספד הוא תקון למת, כמ"ש כי אמרו על מתושלח שהיה שונה תשע מאות סדר משנה כיון שמת שמעו קול רעש ברקיע שהיו עושין לו הספה, והיו יורדין דמעוות מעיני החיות על מקום פטירתו, כיון שראו כך עשו לו הספד מלמטה.

(מעבר יבק מנחת אהרן פ"ה)

בשעת ההספד שעה מסוגלת להתפלל

בשעה שהקב"ה כביכול מתפרנס ממינת הצדיקים, היינו בשעה שמתקבצים להספידו ומתפללים או כמו שאמרנו על הפסוק יכבו את השריפה, שאז הוא שעה מסוגלת להתפלל, באשר הוא כחטאת הקהל שנקרא עולה, ועת רצון ושמחה לפניו ית"ש, או אז שייך אני לדודי ודודי לי, שאני דבוק אז בהקב"ה, התפלה הוא מעומק הלב והקב"ה דבק באהבת הקהל.

(דרשות הנצי"ב דרוש ט)

אם מתעוררים לתשובה בשעת ההספד אז הקב"ה מעמיד צדיק אחר למלאות מקום הנפטר

אם נתעוררים בתשובה בשעת ההספד, אז הקב"ה ברוב רחמי ממלא חסרון הדור וגודר פרצותיו שמעמיד צדיק אחר ועוזרו להעלותו ממדרגה למדרגה עד שימלא מקומו של הצדיק הנפטר כמו שדרשו חז"ל (ב"ר פ' ג"ה ב) זזרת השמש ובא השמש (קהלת א' ה) עד שלא שקעה שמשו של צדיק זה זזרת שמשו של צדיק אחר, אמנם אין הכוונה שזה הוא מצד ההכרח שיעמוד צדיק אחר למלאות מקום הצדיק הנפטר, דאם כן מה זה קול רעש הזה במינת צדיקים קול נהי ובכי אם צדיק אחר מוכן ועומד לבא למקומו, אלא הכוונה הוא שהכל הולך אחר התעוררות העם בתשובה, ואז הקב"ה מצליח לצדיק הנולד ועוזרו שיגדל בתורה וביראת חטא עד שיגיע למדרגתו ומעלתו של ראשון, אבל בהתעצלות ההספד אז הצדיק אבד לדורו אבד ולא יקום ממלא מקומו אחריו, ואין השמש זזרת ונשארם ח"ו בחשך הצרות צרורות.

(דרושי הצ"ח דרוש נד)

הנשמה נאחזת בגוף ועולה על ידי ההספד

אמרו (שבת קנב ע"ב) תוך י"ב חודש נשמת צדיק עולה ויורדת, כי יש לנשמה קצת דביקות עם הגוף וקשה לה לפרוש לגמרי מן הגוף, אף כי הגוף עולם חשוך ובעולם הנשמות כולו אור, ולכך אמרו (קהלת ז, א) ויום המות מיום הולדו, כי גם בלידה יקרה כן לחינוך, המוטל במעי אמו במקום חושך ואופל צה, עד שצריך להיות מקופל כפנקס, ושווה במקום צואה ודם, ובבואו לעולם, מקום מרווח בהיכל מלך, באויר

המוריד דמעוות על אדם כשר

אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא כל המוריד דמעוות על אדם כשר הקדוש ברוך הוא סופרן ומניחן בבית גנזיו שנאמר נודי ספרתה אתה שימה דמעוטי בגאדך הלא בספרתך, אמר רב יהודה אמר רב כל המתעצל בהספדו של חכם ראוי לקוברו בחייו שנאמר ויקברו אותו בגבול נחלתו בתמנת סרח אשר בהר אפרים מצפון להר געש, מלמד שרגש עליהן הר להורגן, אמר רב חייה בר אבא אמר רבי יוחנן כל המתעצל בהספדו של חכם אינו מאריך ימים, מדה כנגד מדה, שנאמר בסאסאה בשלחה תריבנה.

(שבת קה, ב)

בהספד הצדיק זוכים לזרע של קיימא

ימת יוסף וכל אחיו, ובני ישראל פרו וישרצו וכו' הכא רמזו רוא דאוליפתך דצדיקים מולידים במיתתם יותר מבחייהם, דכ מסתלק צדיק מן עלמא כמה נפשין דאזלין ערטלאין בעלמא ולית להון נייחא אזלין לגבי' וכד מספדין עליה ואמרין ד"ת עליה נפשיה מועטפת בהנהו מלין וע"י כן היא סלקא בדרגא עילאין, והנך נפשן אוף הכי מתעטפי בהנך מלין קדישין, וע"כ מתגור עלייהו דיתגלגלו, וכל זלין וחדא גורי עלה בההוא שענתא בתי דוכתא יתגלגלו, ומתקנין להו דוכתא דיהון תמן בין כך ובין כך, נמצאו צדיקים מולידים במיתתם יותר מבחייהם, והיינו רוא דהורדת דמעוות על אדם כשר רמז להאי שפעא דנחית מלעילא להנהו נפשן, והיינו דלא פרו בני ישראל עד דמית יוסף וכו' וע"י מיתתהון נחתו כל הנך נפשן ואיתגלגלו בישראל, וע"י כך פרו וכו' והיו יולדות ששה בכרס אחד רמזו לשית ספירין דמשפען במלכות דאיקרי ארץ, והיינו דכתיב ותמלא הארץ אותם.

(מגיד מישרים פרשת שמות)

על ידי ההספד נמתקים הדינים מן המת

ההספד למת הוא תועלת גדול כי על ידי הדמעוות יפתחו למת שערי דמעו העליונים שערים המסולקים מן הדין, כאמרם כל השערים נעלו ושערי דמעו לא נעלו, אמנם צריך שיהיה כוונת הבכי לתועלת הנפש ולא לתועלת החומר כדון הנשים הקלות, ודוד המלך ע"ה יוכיח שאמר אני הולך אליו, ובענין אבשלום שהיה חוטא ככה בני אבשלום עד שהצילו מ"ז מדורות שבגינהם ואף אם היה צדיק שבצדיקים צריך להספידו, וכ"ש שבזה יתעוררו הרחמים עליו ועל הדור כולו ויגרמו שישתלשל ממנו במותו צדיק כמותו לתועלת העולם ותועלת הדור.

(מעבר יבק שפת אמת פרק ט)

על ידי ההספד ילכו להם מלאכי החבלה

ולחיות החכם הנאתו קרובה לכל העולם כנזכר לפיכך הכל חייבים בהספדו לכבודו, ובוה עושיין כבוד לתורה וכבוד לנפש וכבוד לגוף, וכמו שלחי שואלין בשלומו כדי לחזק ולהוסיף שלימות הנשאל, וה"ה למי שמשביין לו, כך ע"י ההספד שהם דברים של מיתה ילכו להם מלאכי חבלה כי נתקררה דעתם ונעשה רצונם בוה.

(מעבר יבק מנחת אהרן פ"ה)

עזומק הבאר

עיונים בפרשת השבוע
מחנה ג' יהודה שלפופרסקי שליט"א
מרבני לימודי בית מדרשינו ב"ב

בענין איסור ספיה לקטן

לא תאכלום כי שקץ הם (י"א, מ"ב)

בגמ' (בבומט קי"ד) דרשו מכאן דין איסור ספיה לקטן, דדרשי' לא תאכלום, לא תאכלום, להזהיר גדולים על הקטנים, ובתחילה רצו להוכיח מכאן דקטן אוכל נבילות כ"ד מצווים להפרישו, ולהזהיר גדולים על הקטנים, היינו שהגדול צריך להפריש את הקטן, ודחו בגמ' ד"ל דהכונה שלא לספות להם בידיים, אבל לעולם קטן אוכל נבילות אין ב"ד מצווין להפרישו, ובעיקר מה דדרשי' מלא תאכלום, לא תאכלום, כ' רש"י והוא משום דקרא יתירא הוא, דהא כתיבי אזהרות הרבה בשרצים. ונכתוב כאן בעזה"י קצת בענין איסור ספיה לקטן ולפוליא בעלמא, ולא להחכה.

איסור ספיה ברבנן ובתינוקות שקורין לאור הנה

הנה במתני' בשבת (י"א) תנו ולא יקרא לאור הנה, והוא משום שמא יטה, ונמצא בעבד בשבת, באמת אמרו תנו רואה היכן התינוקות קורין אבל הוא לא יקרא, ובגמ' (י"ב) פריך והא אמרת רישא 'הזון רואה' מאי לאו לקרות, ומשני לא לסדר פרשותיו, ומקשי' בגמ' דבברייתא מבואר התינוקות גם יכולין לקרות, ומשני אב"א דהם קורין רק ראשי פרשיות, אב"א שאני תינוקות הואיל ואימת רבן עליהן לא אתי לאצלויה, ורבינו נסים גאון הביא מהירושלמי תירוץ נוסף, שתשב"ד לא יכואר לסתות את הנה כי אדברה, מאחר ואינם רוצים ללמוד ניחא להו טפי שיכבה מהו.

והנה בס' יד דוד (בחינוך"ב שבת ע"ה) הביא את קושיית החקרי לב (י"א שבת ס"ו שמ"ג) שהק' מאי קשיא ליה מתינוקות הא קיילי קטן אוכל נבילות אין ב"ד מצווין להפרישו, ותירץ היד דוד דשאני הכא שהרי לא מיירי שקוראין לאור הנה מעצמם, דרוב קטנים אין עושין כן, אלא דרבו מצווה לו לעשות כן קושיא על דעת רבו, וזה דאי אסור, ויש להוסיף בתירוץ דאע"ג דכל איסור הוא רק שמא יטה את הנה, וזה הרי אין רבו מצווהו אלא רק לקרוא לאור הנה, מ"מ ברור שאחרי שחז"ל אסרו לקרוא לאור הנה זהו כבר איסור בפני עצמו, ואם רבו מצווהו לקרוא הרי"ו אסור אף לקטנים.

והנה נחלקו הראשונים אם איסור ספיה קטן הוא גם באיסור דרבנן, דעת הרמב"ם (מאכלת אסורות י"ז כ"ו) דאסור גם ברבנן, אבל הרשב"א (שבת קכ"א, ד"ה שמעת; ביבמות קי"ד; ר"ה ל"ג; שו"ת א' צ"ב) חולק, וראייתו מהגמ' (שבת קל"ט) ע"ש. והקשו האחרונים על שיטת הרשב"א מהגמ' בשבת הנ"ל דהא כל איסור לקרות לאור הנה הוא איסור דרבנן, ולהרשב"א שמוטר לספות לקטנים מלכתחילה מה הרבה, האיסור מקטנים שמסדרים פרשיותיהם שיהיה מותר גם לגדולים, הרי אפי' אם מיירי שרוב מצווה עליהם לקרוא שרי לדעת הרשב"א, ונביא מתיוצי האחרונים ע"ו:

קטן שהגיע לחינוך, וכשהקטן עושה לצורך הגדול

א. בס' יד דוד הנ"ל תירץ דלהשיטת דסברי' כהרשב"א דאיסור דרבנן ספינו לקטן בידיים, צ"ל דמיירי הכא בקטן שהגיע לחינוך, ועי' שבת קכ"א. תוד"ה ש"מ קטן, עכ"ל. ומבואר בדבריו שכל דברי הרשב"א דאיסור דרבנן ספינו לקטן בידיים הוא דוקא בקטן שלא הגיע לחינוך. אמנם בשו"ת פרי יצחק (א' י"ב) דן בזה ועי' שם שהביא מהר"ן ביומא (ר"פ יח"ג) דגם ס"ל כהרשב"א וקנט דמותר גם בהגיע לחינוך. אכן בריטמ"א (ביבמות קי"ד) מבואר בדעת הרשב"א כדברי היד דוד דמותר דוקא בקטן שלא הגיע לחינוך. ולכא"ל לדברי הרשב"א (ב"ר"ה ע"ה) מוכח דשרי אפי' בקטן שהגיע לחינוך, (וכדברי הר"ן ביומא הנ"ל), דהוא דאיתא שם (י"ב) אין מעכבין את התינוקות מלתקוע אבל מתעסקין בהם עד צמיהו, אמרי' בגמ' שם דבקטן שלא הגיע לחינוך מתעסקים בו לכתחי' עד שילמדו אפי' בשבת, ואילו קטן שהגיע לחינוך רק אין מעכבין אותו מלתקוע, והקשה הרשב"א שם אמאי אין מתעסקין עם הקטן שהגיע לחינוך, הלא איסור תקיעה בשבת אינו אלא מדרבנן, וברבנן ספינו ליה לקטן, ותירץ ע"ו דמאי דספינו איסור דרבנן קטן היינו דוקא לצרכו של הקטן ממש, עכ"ל מבואר בדבריו שגם קטן שהגיע לחינוך ספינו ליה איסור דרבנן.

ב. בבית הלוי (ג' ב"ה א') תירץ דקטן דגדולין זו היא סייג שמא יכואר לידו איסור תורה, בזה לא התיר הרשב"א, וכל ההיתר הוא רק באיסור דרבנן שאין חשש שיכשל באיסור דאורייתא.

ג. בשו"ת פרי יצחק (ב' י"ב) תירץ שהרי גם הרשב"א שמתייר זה דוקא שהקטן עושה לצורך עצמו, אבל כשלא עושה לצורך עצמו שאלו לספות לו, וממילא מחדש הפרי יצחק דהכא נחשב בו אסור לקטן משום שאינו מחויב ללמוד ממילא אין היתר עכ"ל. וזה דומיא דמש"כ הרשב"א לגבי חינוך לתקיעת שופר, דאי"ו נחשב לצורך הקטן. אכן לדברי שאר האחרונים דקטן דהו כן נחשב לצורך הקטן,

צ"ל דהוא משום דעכ"פ יש לו תועלת מהלימוד, וכן נקט ה'מלא הרועים' שזה נחשב לצורך הקטן. [ואגב הפרי יצחק מקשה מתוס' (פסחים פ"ח. ד"ה שה) שכתבו דכשי מצות חינוך אין צריך להפריש הקטן, והכא הרי מתחנך בת"ת, ותירץ שלא הותר משום חינוך אלא דבכר שאינו קבוע, אבל הקריאה היא דבר קבוע ואף במקום חינוך לא הותר עכ"ל, ויש שעטני שאי"ו דומה ללל לתוס' בפסחים, דהתם דאיידי על איסור אכילת פסח שלא למננויה, והרי המעשה עצמו של אכילת קרבן פסח יהיה מותר לו בגדלותו, דהרי יוכל להמנות, אלא דכשהוא קטן אסור דליכא מניג, ובכנה"ג גונא מתר משא"כ הכא גבי איסור קריאה לאור הנה הלא אסור גם כשיגדיל].

עוד מצינו ברעק"א (שות סט"ו ה"ד בביאור הלכה ס' שמ"ג) שנקט לכאור' שלא כהפרי יצחק שכל לגבי טלטול הספרים לביהכנ"ס במקום שאין עירוב ע"י תורף דאלא בסמוך על דעת הרשב"א דאיסור דרבנן ספינו ליה בידיים (בר מן דין דהשו"ע סתם לדינא כדעת החולקים) דהא גם להרשב"א מותר רק לצורך הקטן, וכ' הרעק"א דיש תקנה להתן לתינוק חומש וסידור שישא לביהכנ"ס לצורך עצמו להתפלל ולשמע קריה"ח וממילא יצטרך עמו הגדול להתפלל עמו יחד עכ"ל. [ועי' מהר"ם שיק אר"ח ס' קע"ג]. ומבואר להדיא דס"ל לרעק"א דאף דהקטן אינו מחויב להתפלל וללמוד, מ"מ מפיר מיקרי שנושא הספרים לצורך עצמו ודלא כהבנת הפרי יצחק [ואולי יש מקום לחלק שלגבי חומש וסידור שרוצה הקטן להביא לביהכנ"ס להתראות בגדול, אפי' דשפיר מיקרי טפי לצורך עצמו מאשר ללמוד תורה, ואע"פ שאינו מחויב בדבר, וצ"ע].

והנה תוס' (י"ג. ד"ה מייב"ח) הקשו לפי מה שפרשי"ו במשנה שהזון רואה היכן התינוקות קוראים לאור הנה, א"כ מדוע הקשו בגמ' ר"מ מהבייתא דרשב"ג ולא מהמשנה שמבואר שמוטר התינוקות לקרוא לאור הנה, ותירצו שמהמשנה לא שייך להקשות משום שאפשר לפרש שקוראין באיסור אלא שאין מוחין בידם [ביאר במלא הרועים' שזה משום דקיייל קטן אוכל נבילות אין ב"ד מצווין להפרישו]. אבל בברייתא דרשב"ג כתוב שהיו מסדרין פרשיות ומשמע שאפי' לכתחי' מותר [ביאר המלא הרועים' דמשמע דמסייעין להו לקרוא, והרי אסור לספות להם בידיים]. והקשה ה'מלא הרועים' לרדיין צ"ב מה הראיה קמה ושלכתחי' נותנין לתינוקות לקרוא לאור הנה שחכמים לא אסרו כלל את הקריאה לאור הנה, הרי כל האיסור כאן אינו בעצם הקריאה אלא רק שמא יטה, ומאחר ואת ההטיה יעשה הקטן מעצמו י"ל דמשום כן מותר ליתן לו לקרוא לאור הנה, וכדמוכח ביבמות (ק"א) גבי רב צוחק בר ביסנא שאבדו לו מפתחות ביהמ"ד בשבת וא"ל ר' פדת שיתן לקטנים לטייל שם שאם הם ימצאו את המפתחות יביאו לו, הרי מבואר שאע"פ שלבשתי יעשו איסור של טלטול ברשות הרבים, מ"מ מאחר ומתחילה אין אומרים לה לעשות האיסור רק שיעשו האיסור מעצמם לית להו ושרי, וא"כ ה"נ שאע"פ שיכואר להסות מותר התינוקות לקרוא לאור הנה ותירץ שחשב שמא יטה אסרו חכמים את הקריאה עצמה, והוה כפי שנתבאר לעיל גם בדברי היד דוד. ומייק ה'מלא הרועים' מדברי התוס' הנ"ל שאפי' איסור דרבנן אסור לתת לקטן בידיים, ודלא כהרשב"א. ומקשה ה'מלא הרועים' מכאן הרשב"א וצ"ל ע"ו את התירוץ שהובאו לעיל.

מה הריו להביא את הקטן בסמוך לאיסור

והנה מה שנקט ה'מלא הרועים' כדבר פשוט שאם הקטן עושה האיסור מעצמו אין בזה איסור ספיה וכדמוכח מיבמות (ק"ד), באמת אי"ו מוסכם ונראה שנחלקו בזה הראשונים, דהנה בגמ' (שבת צ"ג) איתא דאסור ליתן לתינוק חגב חי טמא לשחוק בו שמא יטור ויאכלנו, וכ' רש"י דאפי' למ"ד קטן אוכל נבילות אין ב"ד מצווין להפרישו, מודה הוא דלא יחיבין ליה בידיים, דתניא 'לא תאכלום' וכי' ומבואר דלהניח לפני הקטן איסור הוי ג"כ איסור ספיה, וכן מוכח מהמשל"מ (בסוף הלכות מאכ"א) דנקט דהאיסור הוא משום איסור ספיה, שהקשה מהגמ' שם לשיטת הרשב"א, דמותר לספות איסור דרבנן לצורך הקטן, וכן הגמ' (שם, ג. סק"ד) הביא להלכה את דברי הגה"א בשבת שם שהטעם שאסור ליתן לקטן חגב

לשחק בו וכ"ש דבר טמא דחוי לאכלא בעיניה, הוא משום דהוי כמאן דמאכילו בידיים, והעתיקו המשנ"ב (פס"ד). אולם מעצמו אין בזה איסור ספיה וכן נקט בשו"ת חת"ס (א"ח סי' פ"א) שדן לגבי יתום קטן שהיה שוטף ומקורבו בקשו לו מנחה אשר יטוב לו בעוה"ז למסורו לבית חינוך חרשים ושוטים למדם דעת, אלא שבעלי אותו מוסד לא היו בדת ותרתינו הק' ואי אפשר להמציא לו שם מאכילו ומשקיו וכי' ע"פ דתוה"ק, האם רשאים להניסו שם, ובתו"ד שם כ' דלא שייך בזה כלל איסור ספיה מאחר דאין מאכיל את הקטן בידיים רק מעמידו סמוך למאכל אסור, ובכה"ג לא מיקרי דסופה לו איסור [אמנם מסיק מאחר שע"י מאכ"א ממטמם לבו ומוליד בו טבע רע מוטב יהיה שוטף כל ימיו וכו'] וכו"כ בשו"ת מהר"ם שיק (אר"ח קס"ג) דספיה מיקרי רק כשתוחב לתוך פיו ולכאור' מהגמ' בשבת מוכח כשיטת המג"א והגמ' ביבמות מוכח כדעת החת"ס וה'מלא הרועים'. ויעיין בשו"ת מהר"ם שיק (שם) שכ' דהסוגיות חלוקות בזה, אולם נראה דיש ליישב שתי הסוגיות לכל השיטות דהנה ה'מלא הרועים' עצמו ביאר כונת הגמ' שם באופ"א, דאין הנושא שם מצד איסור ספיה, אלא הפירוש הוא דאין דרך להצטיא ליתן לקטן לשחק בו שלא יאכלה, דבאמת כל אדם אינו רוצה שבנו יאכל איסור ואפי' קטן כ' הפרי יצחק (י"ב) דאין כונת הגמ' מטעם איסור ספיה אלא דישאל קדושים הם ומפרישים בניהם הקטנים מאכילת איסורים ומכ"ש נוהרים מלגזם לסייע לקטן על אכילת איסורים אף בגונא דשרי מדינא. ובהגהות ה'מלא הרועים' בשבת שם גם כ' כן והוסיף וז"ל: ויש ליישב פרש"י דבאמת אין כאן מאכילו בידיים רק הטעם כמו שכתבת, דלא ניחא ליה דליכול קטן איסורים, רק דרש"י בא לומר שלא נטעה דלמ"ד אין ב"ד מצווים להפרישו אין איסור כלל לקטן באכילת נבילות וכי' ע"ו כ' רש"י דדמינו כן דהרי מודה הוא דלא יחיבין ליה בידיים עלמא דאסור הוא לקטן וע"כ לא ניחא ליה דליכול קטן איסורא.

ועדיין צריכין אנו ליישב את הסוגיה ביבמות לדעת המג"א דמבואר שם לכאור' דלהניח לפני קטן אין בזה איסור ספיה, ובפשוט היה אפשר לחלק דהתם ביבמות שמביא את הקטן לטייל עדיין אין לפניו שום דבר איסור ואי"ו פס"ד שיבוא לידי איסור כלל דשמא לא ימצא כלל המפתח, משא"כ במניח לפניו איסור אע"פ שאינו נותן בידו מושם מ"מ היכא פס"ד שיבוא לידי איסור עצמו, אלא ש'מלא הרועים' הנ"ל כ' סברא הפוכה בזה דכשנותן לקטן חגב חי הרי אינו מאכילו בידיים רק שאנו חוששים שמא יאכלנה, משא"כ בהיבא ביבמות כונתו כדי שימצא הקטן את המפתח והיינו שכל המטרה שמוליך שם את הקטן הוא כדי שיעשה את האיסור והוסיף דמשום כך השמיטו הפוסקים דין זה דחגב ורק המג"א הביאו, [ויש לעיין בסברתו], ויש לחלק באופ"א ע"פ מש"כ הגר"ם שלמה איגר (בס' העיקרים חלק א' אות א' א) שהחילוק הוא איך נותן את האיסור לפני התינוק וכל האיסור ספיה הוא דוקא בעושה מעשה בגופו שמוסר לידו של התינוק וכמסירת חגב חי, משא"כ כשמעמידו על דבר האסור באכילה והקטן לוקח מעצמו ואוכל-מותר. [ונראה שביאור הדבר הוא שבאיסור ספיה האיסור נמדד רק לפי מעשה הספיה מצד הגדול ולא לפי ההסתברות שיעבור הקטן על האיסור מצד אחר, אולם לכאור' יש להעיר ע"ו מדברי הריטב"א והר"ן שעל הר"ף בשבת קכ"א. דבעושה על דעת אביו אסור משום ספיה אע"פ שאינו נותן לו בידיים שום דבר אלא שהקטן מעצמו הולך לכתוב. אכן יעויין באחיעזר (ג', פ"א כ"ג) שביבמות דבעושה על דעת אביו יאכא בזה לא דרביתת בנו ולא איסור ספיה, ודוקק בזה את לשון הרשב"א (בשבת קכ"ג), אולם ברשב"א ביבמות (ק"ד) מבואר דהאיסור בזה הוא משום ספיה ודלא כמש"כ האחיעזר בדעת הרשב"א וצ"ע.

רוב הדברים הם מספר באר צבי בעה"ת ח"א להגר"צ קרי"ו שליט"א, ע"ש עוד שהמש"כ הוא, ומשום קוצר הגליון הורחבנו להפסיק כאן, ויה"ר שנוכה להשפעות טהרה עצומות ולגאולה השלימה בקרוב.

מצבות מספרות

מאוצ'ה"ח רבי חיים דוד סאנט צ"ל
בית הקברות הוותיק של רבי חיים דוד סאנט

זה נוסח מצבתו בביה"ח בקרית שאול:
פ"ג
חיל ורעדה אחזתנו דלפה נפשנו מתוגה
יורדה מים עינינו ומאוד ליבנו דאבה
יען נלקח מהמדינו דיין ומורה הוראה
משים לילות כימים איננו סגולה אבדנו
נשמה טהורה
הרה"ג הסיד ועניו מוהר"ר חיים דוד
במו"ה אברהם צבי ז"ל
סאנט
דיין ומרה צדק לעדת ישורון
בעיר בוטשאן (רומניה)
נלב"ע ביום כ"ג אדר ב' תשכ"ב לפ"ק
בן פ"ד שנים
ת.נ.צ.ב.ה.

הגה"ח רבי חיים דוד סאנט זצ"ל - דומ"צ בבוטושאן נסתלק כ"ג אדר תשכ"ג ומנו"כ בקרית שאול ת"א

מצבת זוגתו מרת נחמה (מצאצאי משפחת שור) בבוטושאן

תמונת רבי חיים דוד סאנט זצ"ל

הגה"ח רבי חיים דוד סאנט נולד בעיירה מיהילען שב־רומניה לאביו הגה"ח רבי אברהם צבי סאנט זצ"ל בצעירותו זכה ליצוק מים על ידי מורו ורבו הגאון הגדול רבי חיים טויבש אב"ד בוטושאן בעל שו"ת "חיים של שלום" והיה לתלמידו המובהק ונאמן ביתו.

בנתיבות חסידיים

בהגיעו לפרקו נשא את מרת נחמה בת רבי יעקב שור מצאצאי הגה"ק בעל ה"תבואות שור" רבי יעקב נפטר ט"ו חשוון תר"פ. אביה של הרבנית מרת נחמה סאנט, הרה"ח ר' יעקב שור עסק בתחום היין, וככל הנראה אבי משפחת שמואל זנוויל שור שעלה בסוף ימיו לארץ ישראל, נפטר בכ"ב טבת תרנ"ז וקבור בבית העלמין העתיק בצפת.

אביו הגה"ח רבי אברהם צבי סאנט, נפטר ב-כ"ו אלול תרע"ו במייהלען. אימו: מרת רבקה סאנט, נפטרה ב-י"א אלול תרפ"א. והיא הייתה בתם של הרה"ח ר' יעקב הכהן הערער, נפטר כ"ב אדר א' תרמ"ה, ומרת פייגא רייזל הערער בת ר' שרגא פייביש, נפטרה ב-ג' ניסן.

על ביתו של אביו רבי אברהם צבי מסופר שהיה מלומד בניסים. אביו היה תדין יושב בד' אמות של תורה ויר"ש ועוסק בלימוד תורה, אימו מרת רבקה גיהלה חנות לממכר מוצרי מכולת. מסופר במשפחה שבמכולת שלה היתה מוכרת דבש, שמן, סוכר, היה לה חבית דבש שלא היה נגמר מעולם. היה לה ברכה מיוחדת של שפע מיוחד מהקב"ה. פעם נכנסה אישה מקומית ושאלה אותה איך לא נגמר לה הדבש? וברגע שהיא שאלה אותה, העין הרע נכנס תוך ימים ספורים החבית נגמרה... והשפע הסתיים.

אביו הגה"ח רבי אברהם צבי סאנט היה בנו של הרה"ח ר' מאיר חיים סאנטמן ואמו מרת עטיה ראציא בת ר' חיים יצחק. הרה"ח ר' מאיר חיים סאנטמן נפטר כ"ג ניסן. היה בנו של הרה"ח ר' יצחק סאנטמן.

רבי חיים דוד היה תלמיד חכם מופלג בתורה ויראת שמים, ושימש כדיין ומו"צ ורב בבוטושאן במשך ארבעים שנה, וכן שימש כרב בית הכנסת שהיה ממוקם מתחת לביתו ברובע היהודי ברחוב אוספנייא. היה אהוב על

שיהיו להם מים זורמים בתוך הבית. הגוי חפר וחפר והגיע די מהר למים התת-קרקעיים. אך אביו, כאשר פתחו את הברז בפעם הראשונה התברר כי המים מרים ואינם טובים לשתיה! מה עושים? הסבא רבי חיים דוד נטל קוביית סוכר ונתן לגוי שיורוק אותה לתוך הבאר המאלתרת... המים הומתקו!

מאותו יום ואילך זרמו אמנם מים טובים בתוך הבית, אך זאת בתנאי ששני אנשים התעסקו בכך: האחד (כידור כלל - האחת...) ירד למרתף והפעיל את המשאבה ואילו השני הגיח דלי מתחת לברז הפתוח (בבית) וברגע שהדלי התמלא, הוא קרא לאדם שלמטה שיפסיק לשאוב...

והוא צולע על ירכו

באחת השבתות אחר הצהריים, הגיע חתנו הצעיר לביתו על מנת ללוותו אל בית הכנסת. הם הלכו זה לצד זה ואז לפתע מעד הסבא והחליק על השלג הקפוא (אלה היו ימי חודש אדר). הנפילה הייתה קשה, וסבא שבר את צוואר הירך של רגל ימין. כשהחזירו אותו הביתה על אלונקה, לאחר ששכב זמן רב על השלג המקפיא עד שהגיעה העזרה,

של רבינו הרה"ק רבי אברהם מתתיהו משטפנשט, שם השלים עצמו במידות היראה והחסידות. והיה שב משטפנשט טעון במטענים רבים של קדושה ויראת שמים ובכך השפיע על צאן מרעייתו בבוטשאן.

בחצר הקודש בשטפנשט יצר קשר הדוק עם כ"ק הרה"צ רבי מחם נחום מאיצקאן זצ"ל אחיינו של הרה"ק הצדיק משטפנשט, מי שהיה אמור לרשת את כסאו ולמלאות מקומו של רבינו הרה"ק משטפנשט ואולם נסתלק כחודש לפני הסתלקות הרה"ק משטפנשט.

מכתב שכתב אל הרה"צ מאיצקאן זצ"ל ראה במסגרת

וימתקו המים

נכדתו מרת ציפורה כספי מספרת בזכרונותיה אודות מופת המים שפעל זקנה רבי חיים דוד וכך היא מספרת: בביתנו לא היו מים זורמים כרגיל. את המים היינו סוחבים בדליים מברז ציבורי שהיה ניצב במרתף כמה רחובות מהבית. היה גם 'מוכר מים' שהיה מוביל את המים בעגלה עם סוס ומכר מים לתושבים.

באחד הימים הוזמן גוי שיחטוב עצים לקראת החורף, וכשראה כיצד נסתבים עם המים ממרחק, הציע להם שיחפור בתוך המרתף ויחבר צינור עם משאבה וברז, כדי

מכתב שקיבלנו מיניתו של רבי חיים דוד סאנט זצ"ל בתו של רבי יעקב לינשה זצ"ל

שלום רב!

בתחילת דבריי ברצוני להודות לכם על ההודמות לשוחח איתכם על אבות משפחתנו, זצ"ל.

אני מתנצלת על האיחור, וכפי שהבטחתי, אני שולחת אליכם את הקטע שכתבתי על אמי ע"ה, אמנם כלי התמונות, אבל בצורה דומה למה שנדפס בחוברת.

בהזדמנות זו ברצוני להזכיר כי יום כ"ג באייר הוא יום פטירתה של הסבתא שלנו, מרת נחמה (סאנט) בת הרב יעקב.

כמו כן בדקתי את יום פטירתה של סבתא רבקה, ז"א באלול תרפ"א, וזה באמת היה יום רביעי בשבוע! הייתי רוצה לדעת מי היה זה שאמר עם סבתא רבקה את "נשמת" לפני פטירתה.

אני מקווה שתהינה לנו עוד הזדמנויות להחליף מידע על אבות אבותינו. במיוחד התרגשתי ממה שסיפרתם על הסבא רבי אברהם צבי זצ"ל שצעד רגלית ליום ההילולא של הריוז'ינה. בדקתי במפות ומצאתי שהמרחק ממיקאלני ועד סאדיגורא הוא בין 50 ל-60 ק"מ, ומסתבר שזה היה מבצע לא פשוט באותם ימים של ראשית הסתיו עם הגשמים והבוץ בדרכים...

כל טוב, ואיחולי הרבה סיעתא דשמיא בכל מאמצים להנציח כתבי זקנינו.

רבקה ברנד

כ' באייר תשע"ד

רבי חיים דוד סאנט זצ"ל עם חתנו רבי משה לינשה זצ"ל ונכדו רבי יעקב לינשה זצ"ל אשר בידי הפקיד את כתביו ואת כתבי רבו הגה"ק רבי חיים טוביב זצ"ל אבי' ד' בוטשאן בעמח"ס 'חיים של שלום'

הסבתא כמעט התעלפה. קשה לתאר את הצער והכאב שהשתרר בבית הקטן, זמן מה מועט לאחר האירוסין ... בעת שהתרחשה התאונה, רח"ד סאנט לא היה מבוגר כל כך. כבן חמישים ותשע בסך הכול. אבל באותם ימים לא ידעו לנתח שבר כזה, וכל מה שיכלו לעשות היה ליישר את הרגל ולקבע אותה על קרש עד שהצעם תתאחה בחלקה. וזוגות מרת נחמה קיבלה על עצמה את הטיפול היומיומי בחבישות ובאמבטיות וטיפלה בו במסירות אין קץ.... אבל השבר לא התאחה לחלוטין, ומאו סבא צלע על ירכו עד סוף ימיו...

אל ארץ חמדת הלבבות

רבי חיים דוד עלה לארצנו הק' בשנת תש". מעניין לציין כי היה זה בעת אשר חתנו הרב משה לינשה היה בבגליה והתלבט האם להגר לארה"ב או לישראל, רבי חיים דוד פסק לחתנו להגר לישראל. [עוד אודותיו ראה בגלינינו באר בשדה מספר 149]. עוד מספרת נכדתו ציפורה כספי (בת בנו ר' לייבל סאנט), "אבא שלי שהיה מקורב למפלגות לא חרדיות, סידר לנו פרוטקציה, וקיבלנו אוהל בפרדס כץ והוא גר איתנו ביחד באוהל".

אזורים הרשעים שאין טובתם שליםה

עוד מזכורונתי של גב' כספי: הרומנים לא החמיצו שום הודמנות להקשות על העולים לארץ. כל מי שהיה ש לו יום ש נפשו עבודה יכול היה להוציא מהמדינה 70 ק"ג לכל נפש במשפחתו. אבל מי שלא הייתה לו משרה מוכרת, כמו סבא סאנט, למשל, הורשה לקחת עמו רק 40 ק"ג בלבד. מה עושים אם כן עם הגמרות של סבא? הרי סבא אינו יכול לוותר על הגמרות הגדולות והכבדות שלו, שכריכתן עשויה מעור ושולי הדפים מעוטרים וגדושים בהערות והארות שנכתבו בשעת הלימוד. ההחלטה הגיעה מהר והתקבלה פה אחד. כל משפחה מצרפת גמרות אחדות אל המטען הפרטי שלה ועל חשבון הקולוגרמים המתורים לה. נוסף על כך השתדלו שכל המטען יישקל במכס כמקשה אחת, וכך הועברו הגמרות בתוך כל ארגון המשפחה.

ארץ ישראל נקנית ביסורין

כאמור בראשית צעדיו בארץ קבעה המשפחה את מושבם באוהל בפרדס כץ שבכני ברק, בתנאים הקשים של העלייה בתחילת הדרך ומספרת נכדתו: בחורף של שנת תש"א היו שיטפונות בכל הארץ. קמנו יום אחד באחת מהשבחות החורפיות וכל האזור שלנו היה מוצף במי גשמים. סבא רבי חיים דוד עם הזקן הלבן שוכב במיטה, - מיטת סוכנות ישנה - הרגלים של המיטה היו שקועים בתוך המים והוא לא יכל לקום מהמיטה. אבא ר' לייבל הביא פועלים ועשו ניקוח תעלה מבחוץ וכך הוצאנו את סבא רבי חיים דוד מהמים.

לאחר מכן עברנו לחדר וחצי בשכונת "רמת יצחק", וסבא עבר לבית אבות בנתניה.

לחיי עולם הבא

בימי האחרונים שכב הגאון רבי חיים דוד על ערש דווי, לאחה שחלה בדלקת ריאות, ומספרת נכדתו גב' רבקה ברנד כי בנו ר' לייבל סאנט ושהיה על ידו, רבי חיים דוד לא יכל לדבר, אבל ניסה לרמוז לבנו משהו, בתחילה בנו

מכתב שכתב להרה"צ מאיצקאן זצ"ל אחיינו של הרה"ק הצדיק משטפנשט זיע"א

באטשאן יום ה' לסדר זאת חקת התורה ר"ח תמוז שנת מלך רם ונשא - שלח אורך וחסדך בטובה - אהבה חיים חן וחסד ורחמים עלינו - ולעם ישראל - המצפים אל ישועה - יבוא קץ להגלות - ורחמם בישועה - לפ"ק (תרפ"ו)

רם על רמים ואדוני האדונים, יתן אורך ימים ושנים, דשנים ורעננים, אל מעלת כבוד רב חביבי הרב הגדול פרי צדיק עץ חיים, התכם השלם, אוצר בלום, נופך ספיר ויהלום, נופת תפונה שפתותיו שושנים, חובר חבורים מחוכמים, סופר מהיר מפלש אמנה, גמר חכמה גמר בינה^א, בנש"ק אלים ותרשישים כבוד שמו מפארים מוהר"ר מנחם נחום פריעדמאן שליט"א איתן מושבו בעיר שטעפאנעשט יע"א יגדל כבודו ויהי כות הודו עד בלי ירח.

אחר"ש מעכת"ר ומרחוק אחי קידה זאת אומרת כי לנכון הגיעני חמשה מחברותי הנחמדים, והתענגתי מנוגע מדברותיו ורעיונותיו הנשגבים, וברכתי ברוך שחלק מחכמתו ליראיו, ומסבות שונות מפריעות לא יכולתי עד כה להשיב. והנני שולח למעכת"ר סך שני מאות לעי, אם כי מצער הוא, כבר אמרו חז"ל אחד המרבה ואחד הממעיט וכו', ואם יש את נפשתי יקרה יכבדני ג"כ בספר היקר 'דברי מנחם' להיגות מנועם אמרוי.

ולמען תת אות כי עיינתי בספריי היקרים אמרתי לציין איזה הערות קמונת שראיתי בהחפוי בספרו הנחמד על מס' אבות פ"א במשנת יוסי בן יעוזר איש צירידי. כתב מעכת"ר כי בדורו של יוסי בן יעוזר שחי' אז מהפכה ודעות חדשות, גרמה שנתקנו הזוגות לדורות, אחד ה' נשיא בראש הסנהדרין תחת הכתן גדול והשני אב"ד במקום אנטיגוס - יעייין מר בספר יוחסין בד"ה שמעי' ואבטליון שגם דעתו בן חז"ל שם, אעפ"י שבשמעון הצדיק ובאנטיגוס לא מצאו את בית דין, לעולם ה' אב"ד, אלא שלא היו רשומים כמו אלה להזכיר שמותם, וזה ה' מנהג בישראל שכן אמרו במועד קטן (א, כו.) על שאול זה נשיא ועל יהונתן זה אב בית דין.

שם במאמר ההוא בבנו של יוסי בן יעוזר העתיק מר בשם הגמ' (ב"ב קל"ב) כשילדה אשתו בן זבן לה בוניתא ואשכח בה מרגליתא כו', אכן בגמ' לפנינו ובע"י ליתא תיבת בן, רק אוליזה דביתתו זבן לה בוניתא.

שם בסוף המאמר ההוא בהערה, כתב מעכת"ה שאי אפשר לומר שכונת התנא אל תרבה שיהיה עם האשה כמשמעו, יען מה גדר ערוה יש בזה כו'. ולענ"ג דלא משום גדר ערוה נגעו בזה המאמר, אלא כונת התנא על שיהיה בטלה, ולכן לא אמר אל תרבה דברים עם האשה כמו שאמר רבי שמעון בן גמליאל (שם מ"ו) וכל המרבה דברים מביא חטא, כי במילי דביתא וללישנא אחריתא גם מילי דעלמא יש לדבר עמה כבגמ' בבא מציעא (נט, א²), רק כונתו על שיהיה בטלה אל ירבה עם האשה, וכ"ה דעת המדרש שזואל מובא בתוי"ט.

שם במשנת יהודה בן טובאי ושמעון בן שטח כתב מעכת"ר שאוחות של שמעון בן שטח היתה שלמונין המלכה אשת ינאי המלך ובגמ' שבת ט"ז (ע"ג) הגירסא של ציון המלכה וכ"ה בס' יוחסין (מאמר ראשון ד"ה ואחריו מלך).

בפתיחה לספרו הביא מר דברי הירושלמי (סנהדרין פ"י ה"א) רבי עקיבא אומר אף הקורא בספרים החיצונים כגון ספרי בן סירא וספרי בן לענה אבל ספרי המירם הקורא בהן כקורא באגרת, ופרש מר דוהו ספרי המשורר הינוי המורס כו'. והנה במסכת ידים (פ"ד מ"ה) ספרי המירם אינם מטמאין את הידים, ופרש הרמב"ם ספרים יוחסין וספרי המירם הם המציאות, והרע"ב פירש שהמירם דת האמת וכדברי שקר והרא"ש כתב שנקרא ספרי המירם על שם מין אחד הנקרא כן. ולע"ז יתכן דהיינו הן ספרי המירם שבירושלמי, אכן לפי שאין ספר הירושלמי תח"י לא יכולתי לדון.

את זאת ראיתי להעיר בהחפוי, והנני מברכו יפוצו מעינותיו חוצה וה' עמו ארכא דחיי' היבת ל' רבות בשנים, מרוב אונים והונים, כנפשו יקרה היא מפנינים ונפש אדם מועט קטן שבקטנים

הצעיר איש חס"ד (חיים דוד סאנט)

א י"ע נוסח הירושלמי להושענא רבא. למען גמר חכמה ובינה. סופר מהיר מפלש אמנה.
ב בגמ' וספרי וספרי בן לענה אבל ספרי המירם הקורא בהן כקורא באגרת, ופרש מר דוהו ספרי המשורר הינוי המורס כו'. והנה במסכת ידים (פ"ד מ"ה) ספרי המירם אינם מטמאין את הידים, ופרש הרמב"ם ספרים יוחסין וספרי המירם הם המציאות, והרע"ב פירש שהמירם דת האמת וכדברי שקר והרא"ש כתב שנקרא ספרי המירם על שם מין אחד הנקרא כן. ולע"ז יתכן דהיינו הן ספרי המירם שבירושלמי, אכן לפי שאין ספר הירושלמי תח"י לא יכולתי לדון.
ג זוה"ר יו"ש קפ. א: פאן דאזיל ליימאן דארויתא ארכא דחיינן איהו לעלמא דאתי.

ידיעה על פטירתו בעיתון למלאת שנה לפטירתו

רבי חיים דוד הותר אחריו את ילדיו: בנו הר"ר שזואל לייב זאנוויל - לייבל סאנט ז"ל. בתו מרת חיה אדל, נשאה להרה"ר ח' משה לינשה ז"ל. ביתו מרת שרה שיינפלד ז"ל אשת הרה"ר ר' משה יעקב שיינפלד ז"ל.

באר בשדה - שטפנשט

לתגובות הערות: שלח 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֹת: 18:35

יְצִיאַת הַשָּׁבֹת: 19:32

ר"ת: 20:08

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 545 25.3.2022 - כב' אדר ב' תשפ"ב

וְהוּא הוֹשִׁיעַ לָהּ צְדִיקִים וְבוֹא בָּהּ

פְּרִשִׁת - שְׁמוֹנִי - שֶׁבֶת פָּרָה

מלאכת "צובע" - מתורתו של הרה"ג רבי פנחס פרידמאן שליט"א

בפרשתנו אנו לומדים על ד' בעלי חיים טמאים שאין להם סימני טהרה: הגמל, השפן, הארנבת והחזיר.

ויש לשאול הרי יש הרבה בעלי חיים טמאים שאין להם סימני טהרה, מדוע אם כן בחרה התורה לפרש דווקא ד' בעלי חיים הללו?

וכבר עמדו על כך חז"ל: ד' בעלי חיים הללו מכוונים כנגד ד' גלויות כמבואר במדרש (ויק"ר יג,ה): "את הגמל זו בבל.. ואת הארנבת זו יוון.. ואת השפן זו מדי.. ואת החזיר זו אדום".

אמר האבני נזר: קליפת החזיר שפושט טלפיו ואומר ראו שאני טהור, רומז על היצר שצובע עבירה למצוה.

וכתב המאור ישראל הבעל שם טוב הקדוש ביאור נפלא על מאמר הגמרא (שבת עה): שוחט משום מאי מחייב? רב אמר משום צובע. ופירשו התוספות (ד"ה שוחט): "אשוחט דעלמא קאי". וביאר בדברי קודשו על פי מה שמבואר בגמרא (סוכה נב): "לעתיד לבוא מביאו הקב"ה ליצר הרע ושוחטו".

זהו ששאל הגמרא: שוחט משום מאי מחייב? כלומר היצר הרע שהוא שוחט בני אדם ע"י שמפתה אותם לדבר עבירה, מדוע הוא חייב מיתה לעתיד לבוא? הלא לשם כך נברא לפתות את האדם לדבר עבירה, וזהו שפירשו התוספות: "שוחט משום מאי מחייב, שוחט דעלמא", הוא היצר הרע השוחט את כל העולם על ידי שמפילם ברשתו, והשאלה היא: "משום מאי מחייב".

על כך מתרץ רב: "משום צובע", וביאור העניין הוא כי יש ב' סוגי היצר הרע הנלחמים עם האדם לבטלו מלקיים רצון בוראו, יצר הרע א' הוא אותו יצר שבא אל האדם בגלוי ואינו מסתיר כלל שכוונתו לדבר עבירה ח"ו.

והנה יצר הרע כזה למרות שהוא מסוכן, הרי בכל זאת מכיוון שהוא בא בגלוי ואינו מסתיר כוונתו, יכול אדם ירא שמים להישמר ממנו ולהתגבר עליו.

אולם יש יצר הרע ב' יותר מתוחכם, שהוא יודע שאם יבא אל יהודי ירא שמים בגלוי לפתותו לעבירה גרוש יגרשוהו מבתי לבו בבושת פנים, לכן הוא בא במרמה ובחלקלקות לשונו להפיל את האדם ברשתו על ידי שהוא צובע את העבירה למצוה, ומוכיח לו בכל מיני הוכחות ופלפולים שמעשה זה הוא איננה עבירה אלא מצוה.

ברור שיצר הרע כזה הוא מסוכן מאוד מאחר שאין בידי אדם להישמר מפניו בקלות, מכיוון שהוא מחשיבו ליצר טוב המסייעו לו לעבוד את ה'.

והנה הקב"ה ברא אמנם את היצר רע ונתן לו רשות לפתות את האדם לדבר עבירה, אך תנאי התנה הקב"ה שיבוא בגלוי לאדם ויגלה לו שכוונתו לעבירה, אבל בשום אופן לא ניתנה לו רשות לרמות את האדם ולהפוך את העבירה למצוה, והיות שהוא מרד בבורא עולם על ידי שרימה את האדם בהופכו עבירה למצוה, לכן ענוש ייענש לעתיד לבוא שיבוא הקב"ה וישחטהו.

זהו פירוש הגמרא: "שוחט משום מאי מחייב", מדוע חייב היצר הרע מיתה לעתיד לבוא, "רב אמר משום צובע", מחמת שהוא צובע את העבירה ועושה ממנה מצוה אשר על כך לא קיבל רשות.

על פי האמור יומתק לפרש מאמרם (ברכות ה.): "אם רואה אדם שיסורין באין עליו יפשפש במעשיו, שנאמר נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ה', פשפש ולא מצא יתלה בביטול תורה, שנאמר אשרי הגבר אשר תיסרנו י"ה ומתורתך תלמדנו".

ותמהו המפרשים, הלא גם ביטול תורה הוא עבירה גמורה, אם כן כיון שפשפש כדי למצוא הסיבה שבאו עליו היסורים, איך יתכן שלא מצא העון של ביטול תורה?.

אך לפי האמור ביאור הענין כך הוא: שאם פשפש ולא מצא שום עון, הסיבה לכך היא שנתפס ברשת היצר הצובע עבירה למצוה, ומטעם זה לא מצא, שהרי לפי דעתו מעשה זה מצוה היא ולא עבירה, לכן "יתלה בביטול תורה", כי אם היה עוסק בתורה (שנקראת אור ככתוב (משלי ו כג): "כי נר מצוה ותורה אור") היתה התורה מאירה עיניו, לגלות שמעשה זה איננו מצוה אלא עבירה".

ולפי זה יתבאר ממאמרם (סוכה נב): "אם פגע בדך מנוול זה משכהו לבית המדרש". וצריך ביאור, מדוע מכנים חז"ל את היצר בתואר "מנוול", הלא זהו תפקידו לפתות איש ישראל לדבר עבירה. ופירש ב"חות יאיר" להגאון הגדול בעל "אור חדש" (מאמר אור החיים סימן ד), שהכוונה בזה על היצר שצובע העבירה למצוה, ולכן הוא נקרא "מנוול" כי תפקידו הוא רק להסית לדבר עבירה ולא לעשות מעבירה מצוה.

לכן נתנו לנו חז"ל עצה נפלאה: "אם פגע בדך מנוול זה", שהופך עבירה למצוה, אל תישען על בינתך להחליט אם זו מצוה או עבירה, אלא "משכהו לבית המדרש", אשר שם הוא מקום המיועד לעסוק בתורה בקרב חכמים לומדי תורה, ואז על ידי עסק התורה כראוי תוכל לברר אם זה הדבר שהיצר צובע למצוה הוא באמת מצוה או עבירה. (עלון 'שבילי פנחס' תשע"ג)

כל מפרסת פרסה ושטעת שסע פרסת מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו (יא,ג)
הרה"ק מקאמארא זי"ע בספרו 'היכל ברכה' כתב: שמעתי ממורי דודי רבנו הקדוש רבי צבי
הירש זי"ע מוזידיטשוב, שפעם אחת אמר בדרך הלצה וצחות שסימני טהרה של בהמה
טהורה, הוא אותם האנשים שהולכים רוב ימיהם אחר מעשה הבהמה, דהיינו שהאדם הרי
הוא 'מעלה גרה', שמעלה את המעות שלו המכונה בשם 'גרה' מלשון הכתוב (שמות ל,יג):
"עשרים גרה השקל", שנותן אותם לצדקה וחסד, וגם שהוא 'מפריס פרסה', מלשון הכתוב
(ישעיהו נח,ז): "פרס לרעב לחמך", ובזה לא רק שנותן לו מעות, אלא גם נותן לו לחם שיוכל
לאכול תיכף ומיד, ולא יצטרך לטרוח ללכת לחנות ולקנות. אלו שני סימנים הם סימני טהרה
לאנשים פשוטים, ואם חסר אחד מהם טמא הוא.

בספר חשבה לטובה להרה"ק רב העניך מאלכסנדר זי"ע, מביא בשם הרה"ק מברדיטשוב זי"ע
על נוסח אומרינו (בתפילת 'גדל' בשחרית): 'גומל לאיש חסיד כמפעלו נותן לרשע רע
כרשעתו', כי ראה איך בעולם העליון שוקלים העוונות והזכויות, והביא הפלוני (היינו השטן)
מטבע אחת, והמטבע הכריע את הכף לחובה, ואחר כך הביאו על צד השני אלמנה עם
שבעה בנים והכריעו המה לטובה!

ושאל הרה"ק מברדיטשוב לפשר הדבר הזה, והשיבו לו: כי המטבע ששקלו מצד אחד, הוא
מחמת מעשה שהיה באלמנה אחת שלא היה לה רק מטבע אחת, ועמד איש אחד רע
מעללים וגזל מנמנה המטבע, ומחמת זה מתו האלמנה וילדיה ברעב. ובצד השני שקלו
אלמנה ושבעה בנים, הוא מחמת מעשה שהיה באיש אחד שראה אלמנה שבורה, ושבעת
היתומים שאלו ללחם, וכל רכושו היה רק מטבע אחת, ועמד האיש ונתן להם המטבע ובוז
החיה את נפשם.

הוסיף הרה"ק ושאל: מאחר שהמעשים האלו הן לטוב והן להיפוך הלא היו מענין אחד, למה
בפעם הראשון שקלו רק את המטבע, ואילו בפעם השניה שקלו כל האנשים בגופם?
השיבו לו: אותו שגזל לא נתכוון רק על המטבע, ולא היתה בדעתו להמית את האישה הנ"ל,
על כן שקלו רק את המטבע. לא כן במעשה השני, האיש שעשה צדקה היה כוונתו להחיות
נפש הרעבים, ולכן שקלו גם את הגופים עצמם.

ובזה פירש נוסח התפילה: 'גומל לאיש חסיד כמפעלו', כי לעושה חסד גומל השי"ת כמפעלו,
כלומר כפי המפעל היוצא מזה, (לפי פעולתו שהחיה הרבה נפשות), 'לרשע רע כרשעתו', מה
שאינו כן לעושה הרע, אינו משלם רק כרשעתו שעשה, ובוז מידה טובה מרובה.
(עלון דרך אמונה')

התנור בבית רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל
רבי יחיאל מאיר צוקר שליט"א מספר שאחד מנכדיו של רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל סיפר לו את
המעשה הבא: לסבתי, הרבנית קנייבסקי עליה השלום, היה תנור אפיה ישן מאוד, ששירת
אותה בנאמנות עשרות שנים. התנור עשה הרבה בעיות, אבל הסבתא לא רצתה לזרוק אותו.
הזמינו טכנאי, אבל הטכנאי אמר, כצפוי, שאין טעם לתקן. יהיה זול יותר לקנות חדש.
הבעיה, שלא קנו חדש, אלא המשיכו לסחב עם הישן... כשהתנור התחיל לעשות קצרים
בבית, נמאס לי. יום אחד, כשסבתא שלי הלכה להתפלל מנחה, יחד עם כל החסידות שלה,
תפסתי את התנור, תלשתי את כל החוטים, וזרקתי את התנור לפח האשפה ברחוב. כמובן,
לא השארתי את סבתא שלי בלי תנור, הזמנו אחד חדש.

כשהגיע התנור החדש, ניגשתי לסבא, ואמרתי לו: "ראית את התנור החדש?", הוא הביט בי
בפליאה, "מה, יש לנו תנור בבית?", "ודאי יש. סבתא אופה כל שבוע חלות בכמות גדולה,
ומפרישה חלה".

"מה?" שאל סבא – רבי חיים קניבסקי, "היא לא אופה במאפיה?" כדי להבין את תגובתו של רבי חיים, יש להבהיר הבהרה קצרה: בעבר, לפני שנים, לא היו לאנשים תנורי אפיה בבית. נשים צדקניות לשו בצק וקלעו חלות, אך לא יכלו לאפות את החלות בבתיהן, ולכן הביאו את בצק-החלות למאפיות. שם, תמורת תשלום מועט, היו עובדי המאפיה אופים עבורן את החלות.

שמעתי את סיפורו של הנכד, והערתי: "אני הייתי אצל ר' חיים במטבח, וראיתי שהוא יושב ליד השולחן, כמעט צמוד לתנור. איך יתכן, שהוא לא יודע שיש תנור?" את השאלה הזאת כבר שאלנו אותו בכמה הזדמנויות קודמות, והוא אמר: "אני אגיד לכם, לאדם יש מקום במח. אם נכנס משהו אחד, זה על חשבון משהו אחר. אני מתפלל לקדוש ברוך הוא, שכל מה שלא חשוב לי לדעת לדברי תורה – לא אזכור. אם אזכור שיש תנור, אז במקום של התא הזה שיש בו תנור, לא יכנס חידוש של רבי עקיבא איגר. חבל לא לנצל את המקום הזה." (דורש טוב' שבועות)

זאת החיה אשר תאכלו (יא,ב)

זאת החיה – מלמד שהיה משה אוהב בחיה ומראה אותה לישראל, זאת תאכלו וזאת לא תאכלו... ואף בשרצי המים אחז מכל מין ומין והראה להם. וכן בעוף 'זאת אלה תשקצו מן העוף'. וכן בשרצים 'זוה לכם הטמא' (רש"י)

כעין מה שמצינו במכת ערוב במצרים, שכל החיות התקבצו ובאו למקום אחד – כך ארע גם כאן, אלא שבמקרה זה, לא רק החיות באו אלא גם הדגים והשרצים, מכל הסוגים והמינים, קטנים וגדולים, מסרדין זעיר ועד לויתן ענק. כלם הגיעו לשם, ומשה רבנו הראה לעם ישראל את סימני הטהרה, מי מביניהם טהור וכשר לאכילה, ומי איננו טהור. ויש לצין כי משה רבנו לא נזקק לטרוח מאומה לשם הבאתם. הם באו לבד, מכח צווי ה', המסייע ביד אלו החפצים לדעת את תורתו ומצוותיו.

וידוע המעשה אודות רבי חיים קניבסקי זצוק"ל, שבחדש אב תשל"ו, בעת שחבר את קונטרס 'קרני חגבים' ולמד את כל דיני החגבים, מה מתר ומה אסור, התעוררה אצלו שאלה מציאותית איך בדיוק נראה החגב ברגליו, והיה לו צער רב מכך. תוך כדי הצער נחת על ה'שלחן ערוך' שלו חגב גדול מול עיניו ממש, והוא עין בו ונחה דעתו. הוא הסיט את החגב משלחנו והחגב עף לו. אחר כך הצטער כיון שנזכר בעוד ספק שהיה לו ושכח לעין בחגב, ותוך כדי מחשבה נחת שנית החגב, עין בו ונחה דעתו. כשספרו זאת לחמיו, הרב אלישיב זצוק"ל, אמר שזה פשוט וברור שמי שלומד תורה לשמה הקב"ה עוזר לו בלמודו. (נאה דורש')

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.
לורע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה,
שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן
יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת
עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל,
בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל,
מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה
ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן
רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה
רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה
ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת
ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר
בן אסתר ז"ל.

מספורי המגיד

"מתוך ההפיכה" (סיפור היסטורי מפעים מהעבר הלא רחוק

פרק ק"ג "זה לעומת זה"

סקירה ממצה:

מערכה קשה ניצבת בין חיים שלום לבין רשויות הצבא, חיים שלום נתפס כטובע שנאחז בקש, בלקות שעבר (בלאק אאוט) שכתוצאה ממנה שכח חלקים רחבים מן הזיכרון שנים שלמות נמחקו לו מהזיכרון, רק הוא יודע את האמת שרחב הלקויות חלפו, הוא מחליט לנצל את הסיפור כדי להתעלם מכל תקופת שיחתו בצבא, כך יציג את עצמו כאינם כשיר לשרת בצבא, המשחק מוצלח ביותר עד שאין עד לרגע זה מי שיכול להוכיח לו שהוא משקר. השאלה הקשה האם המדינה תאמר שלמרות הכל העדויות מוכיחות ששירת בצבא ואין צריכים מלל להודאות, הם יענישוהו על עצם העריקה, אך משפטנים רבים טוענים למערכת כי אם הוא נמצא בלקות קשה שמשכיחה תקופה כה קריטית מהחיים הוא אינו שפוי ואי אפשר לדון אותו לחדשי מאסר כה ארוכים.

מנגד ישנה מערכה נוספת שמתבטלת בדרגים הגבוהים שמנסה להביא אותו לידי הסדר למחוק את העון הכבד של העריקה, ההצעה מובאת לחיים שלום בכלא שונה עם תנאים משופרים להפליא, כדי לרכך את התנגדותו אולי יחשוף את האמת האם הוא כשיר או לא.

אבל חיים שלום לאחר שראה את אביו בחלום והוא מבשר לו שזהו הניסיון האחרון שיצטרך לעבור, אם יעמוד בו הוא יצא בקרב מעמק הבכא, הוא עוד יזכה לחדש ימים מקדם עם בת זוגו הקודמת צארטיל שממתינה לו עד לרגע זה, אזור כוחות עילאיים ולמרות כל הלחצים מסביב מותר בשלל שהוא אינו יודע מי הוא מולי ואין לו שמץ מושג על התקופה מעבר לגיל 16 שנים, כך שכל סיפוריהם לא יזעזעו לו. אבל הניסיון הזה לא פשוט, עומדים כאן כוחות קשים שמנסים לסלק את שארית התנגדותו. יד מי תגבר? זו השאלה הקשה ביותר.

~~~~~

שלושה ימים חלפו להם ואין מענה, האם שכחו ממנו? חיים שלום רוצה להיות כבר אחרי, קשה לו לחיות את הלבטים האכזריים שנוגסים בבשרו ומשילים ממנו פיסה אחרי פיסה, למרות שקיבל החלטה נחושה לדחות את ההצעה המפתה, אבל המאבק הפנימי אינו פוסק לרגע, גם אחרי קבלת ההחלטה עדיין יש לו בלי הרף הרהורי חרטה.

היצר מנסה לפתות אותו שהוא עושה את שטות חיו, אם הוא אומר את ה"לא" הוא ינמק בכלא שנים רבות, המאבק קשה מאוד, הוא כבר רוצה לחתוך ולומר להם את תשובתו השלילית, כך ידע שהמאבק הסתיים סופית, הוא קיבל מאביו הבטחה שהישועה תבוא אליו מיד לאחר מכן, זה מה שמחזיק אותו בשפיות.

אבל הוא לא יודע שבצד השני יושב לו גוף אכזר מאוד שחושב להפיק את המקסימום במחירי מינימום, הבחורים שם לא מעוניינים לקבל את התשובה מיידית, זה מייקר אותו מאוד, הם רוצים שיתבוסס בתוך שלולית הספיקות, שלא ידע מה קורה עמו, הוא יספור כל רגע ויחכה שאותו אדון יגיע כבר לשמוע מה היא תשובתו.

אין דבר יותר גרוע מלהמתין בדריכות למפגש מכריע, לא שעה שעתיים, אלא מספר ימים, עשרות השעות הופכות בעיני המחכה לחדשים שנים ויובלות, העצבים מתרפטים להם עד גמירא, הוא הופך ל"שבר כלי" כל הגאווה והביטחון שלו יתמוססו לחלוטין, כשיגיע הרגע הגואל ברגע שיראה את המבקר, הוא ירוץ על ארבע ויבקש ממנו שכבר יסיימו את מסע הסבל, כך הם יוכלו להוציא ממנו הסכם יותר זול.

כך עוברים להם חמישה ימים ארוכים מאוד, כשחיים שלום כוסס את ציפורניו מרוב עצבנות, הוא לא יודע שיש חור נסתר בו ניתן להשקיף על החדר שלו בלי שיבחן, יש מי שסוקר את תנועותיו שעות ארוכות, הוא גם מצלם חלק מהתנועות, כדי להיווכח שאכן חיים שלום נמצא במצב קשה מאוד.

אבל לאחר חמישה ימים התעשת חיים שלום, הוא החליט שהוא הורס את כל חיו במו ידיו, עליו להפסיק את כל מרדף המחשבות הטורדניות שרק מערערים את בריאותו הנפשית, הכל נובע בשל כך שהראש תפוס רק במחשבות סביב ההצעה, עליו להוציא את המחשבות הללו מראשו, אסור לו להעביר את זמנו בבטלה הרסנית, אלא לשוב ללימוד רציף ולחשוב רק על הגמרא הקדושה, כשהראש יהיה שקוע בלימוד יפסיקו המחשבות הבלתי נשלטות לענות אותו.

הוא סיכם לעצמו כי מעתה הוא חוזר על כל מסכת בבת בתרא מריש עד כלה, ולא מתעסק יותר במחשבות אחרות, עליו להשליך יהבו על הקב"ה שיחלץ אותו מבית האסורים במהרה. מרגע שנפרד מהמחשבות הקשות שבה אליו שלווה נפשו, הוא ישב ולמד בחדרו עשרות דפים כשהוא חוזר ומשנן אותם עם כל דיבורי רשב"ם ותוס' אין ספור פעמים וחוזר על ביאורי המפרשים שחוקקים על לוח לבו עד שיכול היה למנות אותם באותיותיהן.

הצופה ראה להפתעתו כי חיים שלום לפתע שב אל עצמו, הוא יושב ולומד בלא הרף, משהו חדש עובר עליו, הוא דיווח למפעילים שלו כי הבחור התעשת מאיזו סיבה שהיא, יתכן שהימים שעוברים כבר לא מתישים אותו, לפתע שבה אליו שלווה נפשו הוא שקוע בלימוד באיזה ספר שנותן לו סיפוק רב, אולי כדאי כבר לשוב אליו ולשמוע מה בפיו.

אבל לחברה למעלה יש עניין ליישב את חיים שלום עד הסוף, הם בטוחים בניצחונם, צריכים עוד כמה ימים כדי להשלים את המשימה, אפילו אם הוא יושב ולומד ומנסה להעסיק את עצמו, לא יתכן שפנים בלב הוא לא הרס.

בכל אותם ימים היה חיים שלום לבד בחדרו, חבר חדרו לא שב אל חדרו, הוא נהנה מתנאי מלון כביכול, האוכל היה ברמה טובה למדי, לא היה לו על מה להתלונן, אבל הימים היו משמיימים להחריד, כל עולמו סובב ארבעה קירות חפים מכל ציור, השמש חודרת דרך צוהר קטן, בקושי יכול לראות מעט את תכול השמים, הוא לא רואה נפש אדם חוץ מהסוהר שמגיע לחדר, הוא לא יצא החוצה לרגע קט.

מספורי המגיד

יש לאי מי עניין להסתיר את מציאותו, לפיכך הוא נעול בחדרו, כשמרחב התמרון שלו הוא סיבוב במעגלים בתא לא גדול, הוא יכול להלך אותו משך שעה ולחשוב שהוא הולך דרך ארוכה. פעם ביום נפתחת הדלת ואדם אטום מבע מכניס לו מזון ליום שלם. כשצריכים לנקות את החדר הם מעבירים אותו לחדר שמשמש כמשרד, הוא יושב שם שעה עד שהחדר נקי אחרי כן הוא שב לחדר עד לסבב הבא.

רק אחרי עשרה ימים ארוכים וקשים מנשוא נפתחה הדלת ואותו מבוגר בעל שער שובה שב אל החדר, חיים שלום הביט בו במבטי שנאה רושפים, הוא הבין שהלה רצה לרפס את עצביו עד גמירה, כדי שיקל לעשות עמו עסק משתלם מבחינתו, אם יכול היה לשורפו במבטו היה עושה כן בו במקום.

הלה הבין היטב את המבט שלו, באותו רגע חשב שחיים שלום גמור לחלוטין, אולי הוא שונא אותו על ההתעללות אבל אין לו כוחות נפשיים להילחם, אין ספק שהוא רוצה לצאת מעמק הבכא בעד כל מחיר, תוך שיחה קצרה יתמסר לידיו.

אבל איש השיבה טעה בהערכת המצב, חיים שלום התעשת במהירות, הוא חישוב את התגובות שלו והגיע למסקנה שהטוב יהיה שלא ישחק לפי הכללים של אותו אדם, יש לו את האישיות שלו והוא לא יכנע לרצונו.

הלה פנה אליו בגרמנית ושאל בשלומו, אבל חיים שלום לא ענה לו דבר.

"מה הסיכום שלך?" שאל אותו עטור השיבה.

חיים שלום שותק שתיקה ארוכה, הוא החליט למתוח את עצבי המרפס, הלה חושב עליו שהוא כחומר ביד היוצר, הוא ישחק איתו כטוב בעיניו, אבל יש לו טעות מוחלטת, הוא לא ישתף פעולה, אי אפשר לנהל שיחה כאשר רק צד אחד משחק בו, הוא חשק את שפתיו בחזקה ולא הגיב לדבריו במילה אחת.

הלה היה מופתע לחלוטין, הוא לא העריך נכון את הצעד הטקטי של חיים שלום, הוא היה בטוח שיתמוטט לחלוטין ויסכים לכל הסדר עמו. אבל כעת לא ידע איך מתמרים, הוא לא מביע צד כל שהו, בצורה כזו אי אפשר לנהל עמו עניין.

לפתע הבלחה במוחו מחשבה, אולי הטקטיקה שלהם אינה נכונה, חיים שלום פיקח עצום, הוא תפס את הטריק ואינו מוכן לשתף עמם פעולה, הוא לא יתן לסדוק את הסיפור שלו בכי הוא זה, מבחינתו הוא אינו יודע שום שפה זרה, אך יענה לו על שפה כזו, הרי בכך הוא מערער את כל הבסיס ל'בלאק אאוט' (לקות בתאי הזיכרון) הוא יתמיד בגרסה שלו עד שיכנעו לו.

אולי צריכים לדבר עימו בעברית או באידיש, השפות שרשמית מוכרות לו, הוא לא יגזור על עצמו שתיקה גם בהן.

לפתע בלי להראות לו שהוא משנה דעה פנה אליו בעברית: "מולי או חיים שלום, לא משנה מה שמך, אתה משחק כאן משחק ללא תכלית, אתה אדם אבוד, אם נרצה נוכל להעלים את מציאותך, איש אינו יודע איפה אתה נמצא, אתה אדם ללא זהות, איש אינו יודע כאן בכלא שאתה קיים, גם במגרש החסים איש אינו יודע להיכן לקחנו אותך, במילים פשוטות, אתה 'עב'ס' או יכולים להותיר אותך כאן אם נרצה אפילו בלי משפט, איש לא ידע לדווח עליך, כך תסיים את חיך האומללים בין ארבע קירות, האם טוב לך באופן הזה?!"

מצד שני אינו מציעים לך הצעה שתשפר את מעמדך להפליא, מה עדיף עבורך?"

חיים שלום שותק שתיקה ממושכת, הוא שוקל האם לענות לטרחן או להמשיך בשתיקה עיקשת.

"רק רגע, גם את השפה העברית איך יודע? אז אולי אדבר איתך אידיש, אני יודע גם את השפה הזו" "אך בעהן גרייט דיר איבערטיישן דעם גאנצן געשפרעך אויפ דין שפראך, איך קעהן זיך אויס מיט איהר פאלקאם- אני מוכן לתרגם לך את כל השיחה שניהלתי עמך לשפה שאתה יודע אתה אני שולט בה היטב".

"וואס ווילסטו פון מייך לעבען? מה הק רוצה מחיי?" ענה כעת חיים שלום, לראשונה הוא מנהל דיאלוג עם איש השיבה.

"או שומעים ממך כעת מילים, חשבתי עד עכשיו שאתה חרש אילים" הגיב איש השיבה עם חיוך ציני על פניו.

"כשמדברים איתי בשפה מוזרה ומשונה, איך תרצה שאגיב לך" השיב חיים שלום בלי להניד עפעף.

הוא שולט על רגשותיו, למרות הפחדים שמנסים להשתלט עליו, המילים החמורות של אותו אדם חדרו לתוך קרבו, הם די מטיילים אימה, אבל הוא נאחז בשרידי שפיותו שלא להיכנע למלחמת העצבים שמתנהלת כנגדו, שכלו אומר לו שהם רק רוצים להפחיד אותו, אבל הם מנסים להוציא ממנו איזו הטבה עבורם, הם לא ילכו איתו עד הקצה, לכן עליו להראות להם שהוא חזק ואינו מבטל את אישיותו, עליו לנהל איתם משא ומתן קשוח מתוך עמדת כוח.

"טוב אלך עם הראש שלך, אתה לא מכיר בשפה הגרמנית מאיזה סיבה שלא תהיה, לא הבנת את מה שאמרתי לך, אם כך אתרגם לך את דברי מפעם שעברה.

"מולי חיים שלום, אל תנסה לשטות בנו, אנחנו יודעים בדיוק מי אתה, יש לנו לך הוכחות אין ספור, עדינות ותמונות שבהן רואים אותך כחייל בכל מיני אירועים, יש גם קלטות אם צריך לרענן את הזיכרון הקלוש שלך, אז אל תתכחש למציאות, אנחנו יכולים להעמיד אותך למבדק מדעי שיאבחן היטב את מצבך הקליני עד כמה נפגע זיכרוןך.

אבל אינו בעצם לא רוצים להרע לך, אינו מציעים לך שוב את ההצעה הפנטסטית, לעבור למקום חדש בו תקבל זהות שונה לחלוטין, נצמיד לך מפקד בכיר שיהיה אחראי עליך, תקבל מעמד שונה מיתר החיילים במחנה כן לא תצטוך להתחכך עם יתר החיילים איש לא יעמוד לחקור את עבחך, אתה תקבל פריקט מיוחד שתעשה עבורנו, אינו נמחק את כל התיק של מולי פלד, איש לא ידע מה איתו, אתה תקבל שינוי פלסטי שישנה את צורתך לחלוטין, כך תוכל להתחיל חיים חדשים, עדיין לא מאוחר בעך להצליח, אני חושב שעדיף ללכת על ההצעה הזו ולסגור את הסאגה הקשה עבורך".

מספורי המגיד

חיים שלום נהנה שאיש השיבה עדיין מנסה את מזלו, זה מראה שהם צריכים אותו הם לא מוכנים לוותר על שירותו גם לאחר כל המשחקים שלו, אבל הוא לא צריך להיכנע בקלות, עליו לחשוב שוב אם כדאית ההצעה, לא לפני שישחק את המשחק עד הסוף, נראה לאן זה יוביל אותו, אולי יצליח לצאת עם השיגים יותר רציניים, להגיד להם את ההחלטה הסופית הוא יוכל לומר להם בסוף, בינתיים ינהל איתם מערכה קשוחה למדי.

"אני לא יודע לאן אתם חותרים, אני איש ירושלים ואין לי כל שייכות עם העולם שלכם, אני מבקש ממכם, אנו החזירו אותי למאה שערים לכור מחצבתי".

"אתה מנהל איתנו משחק קשוח, מולי חיים שלום לא משתלם לך למתוח לנו את העצבים זה רק ישחק לרעתך, אנו נותנים לך יומיים נוספים להרהר, אחרי זה נגמר המשחק, אחרי כן לא תועיל חרטה אנחנו נפעל בהתאם".

הוא לא המתין לרגע, הוא הותיר את חיים שלום לבדו, כדי להותיר את חיתום המפגש עליו למשך זמן רב.

***

אפרים זלמן חזר לכולל כולו רטוש ורצוף, הוא הבין שהמערכה שעומדת בפניהם תהיה קשה ביותר, אם חיים שלום היה עצם מעצמה של ירושלים, קל היה להזעיק את אנשי ירושלים למאבק מול מגרש הרוסים, אבל חיים שלום כבר לא היה קיים בתדעה של אנשי ירושלים, אך יספר לחברים על חיים שלום שהיה נעלם אחד גדול, עשרות ואולי אף מאות שמועות הסתובבו סביב היעלמו, הצד השווה שבהם, איש לא חשב שהלך ללמוד תורה בארץ רחוקה, עשר שנים עברו מאז והוא נשכח כמת, אך לפתע יחיה את זכרו וינסה להוציאם לחוצות ירושלים כדי לעוק את זקתה הדל?

אותו יום לא היה במיטבו, הוא השתדל להשקיע את ראשו בלימוד, אבל הסברות לא היו בהתאם, החברותא שלו הסתקן מה עובר על אפרים זלמן? הוא איחר מאד, כמעט שלוש רבעי מהסדר לא היה נוכח, אחרי כן הלימוד קצת מקרטע, קולו נשמע מהוסס ולא החלטי כבכל יום. הוא אף לא טרח להתנצל, האבך העדין שמעולם לא עשה דבר בלי לתת הרגשה טובה לזולת, מתעלם מרגשות החברותא שמעוניין לדעת מה קרה, רק שלא מסוגל להביא את בקשתו בקול,

הוא מתבייש לשאול אותו מפורשות, מה יום מיומיים? יש לו מידת דרך ארץ רבה כלפיו, אבל הוא לא יכול שלא להביע סימני השתוממות מדי פעם, אבל אפרים זלמן אינו מגיב לו כלל, הוא לא מנדב מידע, אפילו לא טורח להתנצל על האירוע המוזר, הוא חושב שאסור להוציא פרטים לפני שמתייעץ עם אביו, כל צעד לא מחושב יכול להרוס את מעט הסיכויים, הוא התעטף בשתיקה והותיר את החברותא כשכל סקרנותו לא הגיעה אל סיפוקה.

בערב בא להתייעץ עם אביו רב משה יוסף, הוא גולל בפניו את כל העובר עליו ושאל בעצתו. רב משה יוסף שקע בהרהורים, המצב נראה כביכול אחר היאוש, אם הצינונים החליטו להסתיר את חיים שלום אין מה לעשות כנגדם, אבל אסור לאבד תקוה, יהודי חייב להאמין בכל מצב, כידוע שאין יאוש בעולם, תחושת היאוש נובעת מאפיקורסות שהכל מונהג ביד כוחות הטבע, אבל יהודי מאמין מחוקק שעל כל צעד ושעל יש את השגחתו יתבך בפרטות, הוא עתה שליח ההשגחה העליונה ועל כן צריך לפעול בכל דרך שניתנת להוציא את השבוי מיד השוברים.

דבר ראשון צריכים להתייעץ עם מורו ורבו שהוא בבחינת "אורים ותומים" בכל נושא, לברר מה לעשות במקרה סבוך כזה.

עוד באותו יום פנה אל בית רבו שהתגורר בשכונת קטמון, ברם הגבאי המסור הודיע לו כי נושא קשה ביותר מעסיק את הרב זה מספר ימים, הוא לא יכול להתפנות אליו כעת, הוא יודע שכל אימת שרב משה יוסף נכנס אל הרב זה בנושא די מורכב שמצורך הרבה עיון ומחשבה ואת זה כרגע הוא לא יכול להרשות לו, רב משה יוסף הרגיש טעם חמוץ בפיו, הוא ידע שהנושא אינו סובל דיחוי ועל כן צריכים לעשות משהו.

בצר לו פנה לחברותא שלו רב מילאך פישמן לשאול בעצתו מה עושים בעניין, מעולם לא אכזב אותו בעצות נבונות ומועילות, הוא שטח בפניו את כל לבטיו, מה ניתן לעשות במקרה כה סבוך כשיתכן שחיים שלום מוחבא אי שם.

"לדעתי עליך לדבר עם עו"ד שמתמצא בנושאי צבא ופלילים, אם יש לך אחד כזה תוכל דבר ראשון לבדוק את הדופק, עליך לקחת עו"ד משכמו ומעלה, לא בינוני שניתן יהיה לזלזל בו, תעשה עבודת מחקר מי מתאים לנושא.

"אני חושב שיש לי אדם כזה, השיב רב משה יוסף, יש לי אדם שממש עונה לקריטריונים שהצבת בפני".

מחשבה עלתה בלבו לפנות אל עו"ד אהרן מאלר יהודי בעל לב חם ונעים הליכות שומר מסורת, מגיע להתפלל בשבתות בבית הכנסת בקרבת ביתו, מדי פעם היו לו קשרים איתו בקשר למסחר שלו, התמצאותו העיקרית היא בתחום הפלילים, אין ספור תיקים סבוכים ניהל בהצלחה, בוודאי הוא מבין דבר וחצי דבר בנושאים סבוכים מעין אלו, אולי יוכל ליתן לו עצה, חסרון אחד בולט היה לו, הוא דרש סכומים משמעותיים שלא כל אחד יכול היה להרשות לעצמו, אבל רב משה יוסף לא עושה שיקולים כאלו כשצריכים להציל בחור אומלל.

למחרת לאחר התפילה ניגש אל משרדו של העו"ד שהיה בררן יפו [לא הרחק מבנין דז'נרלי] במגמה להתייעץ איתו בעניין, הוא גולל בפני העו"ד את הסיפור הכאוב, משתדל לתמצת כדי לא לקחת מזמנו היקר, העו"ד שמע בהפתעה כי חיים שלום שנגעלם היה חייל מצטיין בצבא, עד שעבר תסבוכת בשלה נמלט מהצבא, עד עתה היה עצור במגרש הרוסים, הבן אפרים זלמן נפגש עמו פעם אחת, כמו כן נפגש עמו עוד איזה חבר מהצבא, חיים שלום עבר טראומה קשה בשלה איבד חלקים מהזיכרון, כעת אי אפשר לאמוד את הנזקים, אבל ברור שקרתה לו איזו שהיא פגיעה בשל המחלה הקשה שעבר בתקופה האחרונה, הוא כיום 'שבר כלי' שלא יתרום לצבא כלום, חוץ מלנקום בו על העריקה אין להם ממנו דבר.

מספורי המגיד

רב משה יוסף ביקש מהעו"ד שיגיש לברר במגרש הרוסים על מצבו של חיים שלום עוד באותו יום, כל יום שעובר מסבך את העניין, מי יודע אם יוכלו אז לעשות משהו, הוא התחנן בפניו שלא יחיה בפניהם כי אי פעם היה מגויס לצבא, אלא ייצמד לגרסה של חיים שלום שטוען שאינו זוכר מתקופת חיולו דבר, כדי שלא לתת להם איזו אחיזה בחיים שלום, איש אינו יודע בכל ירושלים על חיים שלום שהתגייס, לא ל'ש שהחליף זהות, יתכן שמחליפים כאן עם אדם דומה לו, כבר היו דברים לעולמים שהיו אנשים כמעט זהים בתכלית, אי אפשר לדון אדם בלי להוציא ממנו הודאה מפורשת.

"משה יוסף היקר, אנו אמנם ידידים טובים, אבל כעת אתה דורש ממני בקשה קשה מאד, לסייע לעוברי עבירה רח"ל, אצלי הצבא הוא עוד עליון, כך חונכתי בבית, כל בני וחתני משרתים בצבא ותורמים לבניין הארץ, יש עוד הרבה מה לעשות כדי שהיא תתפתח, מילא אם חיים שלום לא היה מתגייס, לא הייתי מבקש ממנו זאת, כפי שלא אבקש מבך שיתגייס, אבל כשזכה והתגייס למה להוציאו ממקום זה?" שאל בכנות את ידידו.

רב משה יוסף הרגיש כי הוא מקבל מקלחת של מים צוננים, הוא חשב שהעו"ד יפריד בין ההשקפות שלו למקצוע שלו, אבל עכשיו הוא מרגיש שטעה בכתובת.

"ר' אהרן גם כשמדובר באדם חולני שעבר אירוע קשה עד שקרוב היה לשערי מוות, הוא לא התאושש כראוי ממחלתו וכבר לקחו אותו למעצר אכזרי בלי כל אפשרות להתכונן נפשית, מאסר זה הפך אותו לשבר כל, האם גם זה נראה לך ראוי והגון?" שאל בקול כאוב ומאוכזב.

"ר' משה יוסף כשהיה משפט ישקללו את הכל, אבל כעת אתה הוצה לשחרר אותו בלי שיעבור משפט, זה דבר לא ראוי".

רב משה יוסף הבין שכל מילה נוספת רק תרע את המצב, העו"ד הזה נראה ערוך למתקפה השקפית, הוא בודאי לא הכתובת להפקיד בידי את התיק שלו.

"האמת שהפניה שלי אלך זו בעצם הטעות שלי, טעות שמקורה בחוסר אמונה בבורא עולם, טעמי ששמתי מבטחי בבשר ודם, אפנה ישירות לבורא עולם" אמר רב משה יוסף בכאב ופנה לצאת לחוץ.

עו"ד אהרן מאלר חש שפגע עמוקות בידידו, הוא כעת כאוב מאד, חיים שלום היה פעם תלמידו וחתנו, למרות שעברו משברים רבים ביניהם עדיין פועם בחזהו לב חם מאד כלפיו, הוא שם את כל העבר לצד ומנסה להציל את הבחור שנמצא בכלא, מקום מאד לא נעים לשהות, אך הוא יכול להכאיב לאדם כזה ולהטיח בו את השקפתו הציונית, אבל גאוותו לא נתנה לו לחזור בו כבר ברגע הראשון, הוא נשך את שפתיו ונתן לרב משה יוסף לצאת את המשדר.

מה עושים במצב כזה? חושב רב משה יוסף לעצמו, אני לא יכול להשאיר את המצב הזה באויר, עם מי אני מתייעץ?

לפתע אורז עיניו... ב'ה לא אלמן ישראל, אך שכחתי מהעילוי המופלא שוכבו דורך בירושלים, בכל מקצוע שבתורה רב חיילו וגם בחוכמת המעשה, כפי שהעידו רבים שנושעו דרכו. הלא הוא הגאון הגדול רב ישראל יעקב פישר שיחי, אבוק צעיר לימים שכסתו מונחת בין גדולי הדור, שמעתי ממנו כמה שיעורים ויצא לי לדבר איתו בלימוד מספר פעמים.

אולי אגש להתייעץ עמו? הרבה נושעו בעצתו החכמה, חוכמת התורה תועיל לי.

תיכף למחשבה הסמיק מעשה, הוא ניגש לביתו של הרב הוא ראה תור ארוך משתוך, כל אחד עם השאלות והצרות שלו, רב משה יוסף ניצב בקצה התור, בטוח היה שיעמוד שם לכל הפחות שעותיים, אבל למרבה הפלא התור הצטמצם במהירות, כל אחד נכנס ויצא במהירות, התשובות היו חתוכות וברורות, הוא לא השאיר אדם אחד בתהיה, הוא לא אהב לדבר באריכות, הוא ניגש אל לב הבעיה בלי הרבה שהיות, כל אחד הרגיש כי הוא מקבל את העצה הראויה ביותר.

כשנכנס ראה את הרב יושב ליד שולחן עמוס בספרים, פניו היו רציניות ביותר, נראה שאפילו בתור עומס השאלות שנשאל מוחו שקוע בסוגיא עמוקה ביותר, כי עיניו נעוצות היו בספר "נחמד בהחודה" ספר עמוק ומפולפל ביותר שמצורך כובד ראש מירב, כנראה שכל הסובב מסביב אינו מצליח להוציאו משקיעותו בתורה.

כששטח את הסיפור בפניו ראה את מהירות תפיסתו של הרב, הוא לא היה צריך רק למילים ספורות כדי שיהיה בעומק העניין.

"יש לי בשבילך עו"ד חילוני אבל ישר דרך מאד, שמו כהן אליעזר, יש לו משרד ברחוב בן יהודה, הוא לא יקח במיוחד, יש מקרים שממש לוקח רק מחירי עלות, הוא מתמצא בכל התכנים שלהם, הוא גם חריף שכל ומבין דבר מתוך דבר, ועל הכל הוא מפריד בין השקפות למטלות, הוא יעשה את תפקידו בהצלחה יותר מהקודם שלא יודע להפריד בין הנושאים, תיגש אליו ותאמר לו שאני שלחתי אותך אליו, בעזרת השי"ת הוא ימלא את תפקידו בהתאם.

רב משה יוסף הודה מאד לרב, הוא חש שהוא מתחיל ללכת בדרך הנכונה, הוא מלווה בברכה של אחד מגדולי הדור הבא, הוא יצא למשרדו של אותו עו"ד, המשרד היה מרוהט בשיא הפשטות, העו"ד היה לבוש בטעם טוב אבל מאד סולדי, מראהו נינוח ומשרה אורה טובה, כבר מתחילת השיחה חש בהבדל בין שני האנשים מהדקה הראשונה, אותו אליעזר היה נמרץ ושאל את השאלות הנכונות, הוא לא הקדים לתמוח את התיק, אלא התעניין בכל הפרטים ויודע שמדובר בתיק סבוך מאד, אבל נזהר מלייאש את הלקוח שלו, בפרט שהוא נשלח אליו על ידי הרב פישר שהוא מאד מעריך.

"תראה יש לי דרך לברר את הנושא, תן לי יומיים שלושה לברר את הנושא לעומק, אני אצור איתך בלי נדר קשר, ברגע שיהיה לי מידע קונקרטי, יש לי קשר עם מנהל המעצר, שירתנו ביחד באותה יחידה, עשינו הרבה מבצעים ביחד, יש לו יחס אוהב כלפי, מקווה שאצליח במשימתי, כרגע אל תשלם לי כלום, כי אין לי מושג אם המשימה הזו בנויה בשבילי".

שְׁבִינִי שבת פרה

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 674 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת בניסה: 777.

עלון מס' 563 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ מו"ר אבי' יעקב בן רחל וצדוק ז"ל י"ח אדר ב' תשפ"ב

שְׁמִינִי - תוכן ענייני הפרשה

999 פ' 1029

א. סדר העבודה בחנוכת המשכן - היום הראשון להשראת השכינה בעם ישראל:

א. קרבנות היום: אהרן מביא עגל לחטאת ואיל לעולה, ועבור בני ישראל מקריב שעיר עזים לחטאת, עולה, שלמים, ומנחת סולת.

ב. משה רבינו מלמד את מצוות היום: הלכות כהנים ועבודת לויים, הדלקת המנורה, דיני - טמאים, איסור כניסתם למחנה שכינה ומצות פרה אדומה.

ג. עגל חטאת: שחיתתו, זריקת הדם, הקרבת החלב במזבח, ושריפת הבשר חוץ. הקרבת האיל לעולה, והקרבת קרבן העם: חטאת, עולה מנחה, ושלמים, ותנופת החזה והשוק. (וגם את החלבים הניף).

ד. אהרן הכהן מברך את עם ישראל בברכת כהנים. ה. משה ואהרן נכנסו לאהל מועד (ללימוד מעשה הקטורת).

ו. ואז יצאה אש מלפני ה' אל המזבח, ואכלה את החלבים, (ומאז נשארה על המזבח) - אות להשראת השכינה במשכן, "וַיֵּרָא כָּל הָעָם וַיִּרְאוּ...".

ז. נדב ואביהוא הקטירו קטרת (שלא נצטוו עליה), נשרפו באש שיצאה מאת ה', "וַיֵּדֵם אֶהָרָן".

ח. משה ציוה את אהרן, אלעזר ואיתמר - שלא ינהגו דיני אבילות, וכל ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'.

ט. לאחר כל המאורע הנורא, ציוה ה' על איסור כניסת שתויי יין למקדש, וכן שלא להורות הלכות במצב זה. ועל היתר כניסת כהן גדול ביום הכפורים.

ב. מצות אכילת הקרבנות - כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים.

ג. שריפת שעיר החטאת, משה שואל ודורש מדוע נשרף, אהרן משיב למשה את ההלכה במקרה זה, ומשה הודה שמעתי הלכה זו ושכחתי (י, יב-כ).

ד. איסור אכילה והיתר אכילה בחיה ובבהמה ובדגים שבמים ובעוף (ע"פ סימני כשרות), ודיני טומאתם במיתתם - במשא ובמגע (יא, א-כח).

ה. טומאת שמונה שרצים מתים (ר"ת - חעצ"א כלח"ת) במגע באדם ובכלים, באוכל ובמשקה. אופן הטהרה מכל טומאות אלו - במקוה, ובמעין מים (כל סוג טומאה לפי דינה).

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרָן וְלֵאלֶעָזָר וְלֵאִיתָמָר בְּנֵי רְאִשִׁיכֶם אֶל תִּפְרְעוּ" (י, ו)

רגיל מרן הראש"ל הרב עובדיה יוסף זצ"ל לספר: הנה האבל אסור בתספורת, וזה נלמד מהפסוק "רְאִשִׁיכֶם אֶל תִּפְרְעוּ", שכשהיו אהרן ובניו אבלים על מיתת נדב ואביהוא, ציוה אותם התורה שלא יגדלו שיער ראשם כשאר אבלים, משמע ששאר אבלים צריכים לגדל שיער ראשם, ואסורים בתספורת וגילוח. וסיפר מרן: וזכורני לפני כמה עשרות שנים שהשר משה שפירא היה מצוי באבל, ונקבעה לו פגישה עם ראש הממשלה, והיה צריך להסתפר לכבוד המעמד, ולא ידע מה לעשות, ופנה אלי בעניין זה ונתתי לו עצה שישתדל למצוא באותו יום ברית מילה ויבקש להיות סנדק, ואפילו יקנה מצוה זו בכסף, ואז יהיה מותר לו להסתפר כי הוא יום טוב עבורו, וכך עשה.

הפרשה נקראת שמיני, הוא היום השמיני לשבעת ימי המילואים שקדמו לו - הוא ראש חודש ניסן, היום בו הוקם המשכן סופית ובו שרתה השכינה בשלמות על עם ישראל. יום השמיני מראה על למעלה מהטבע.

שבע מראה על המסגרת של כלל הטבע. שמיני לא מופיע בטבע, לעתיד לבוא, יהיה מושג כזה של יום שמיני.

אחד מהדברים המרכזיים בפרשה הם האיסור לאכול מאכלות אסורות - איזו חיה לאכול ואיזו לא לאכול, מה טמא ומה טהור, איזה עופות טמאים ואיזה טהורים, שנאמר: "דַּבְּרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הַחֲזִיהַ אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ" (יא, א-ב).

וכן האיסור על אכילת שרצים ושקצים למיניהם: "כִּי אֲנִי ה', אֱלֹהֵיכֶם, וְהִתְקַדְּשִׁיתֶם וְהִיִּיתֶם קְדָשִׁים, כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי; וְלֹא תִטְמְאוּ אֶת-נִפְשֹׁתֵיכֶם, בְּכָל-הַשָּׂרָץ הַרְמֵשׂ עַל-הָאָרֶץ. כִּי אֲנִי ה', הַמַּעֲלֶה אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְהִיֵּת לְכֶם, לְאֱלֹהִים; וְהִיִּיתֶם קְדָשִׁים, כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי" (יא, מד-מה).

יש מאכלות כשרות ויש מאכלות לא כשרות. למאכלות כשרות יש את הטבע הטוב, יש להן את התכונות הטובות, יש בהן המשכה של אור בצורה נכונה. החיות במרכבה הקדושה אלו החיות הטהורות ומשם יש המשכה לכל החיות הכשרות. המאכלים האסורים, השרוש שלהם במרכבה הטמאה. המצב של האדם תלוי לאיזה שורש הוא מתקשר.

על המאכלות האסורות כתוב, "וְנִטְמְתֶם בָּם", וכתוב בגמרא "ונטמתם בם אל תקרי ונטמתם אלא ונטמטם" (מסכת יומא), שנהייתם אטומים, זה מטמטם וסותם את הצינורות של הלב. עורקי הלב פועלים, יש בהם חמצן, הם מובילים חיות לכל הגוף. המאכלות האסורות סותמות את דרכי הזרימה של החיות, בגשמי וברוחני.

וכתוב בזוהר הקדוש: "ובא וראה, כל מי שאוכל מאכלות האסורים, מתדבק בצד האחר, ומתעב נפשו וגופו, ורוח הטומאה שורה עליו, ומראה עצמו שאין לו חלק באל-העליון, ואינו בא מן הצד שלו, ואינו דבוק בו" (שם ק"א).

הטבע של הגוף שלנו זה להתאוות לחטא, למה שאסור. הגוף מקולקל ולכן צריך לפעול מעל הגוף, צריך להגיע להשראת השכינה בגוף, כמו במשכן. זה גם הקשר של פרשת המאכלות לכאן. בשביל השראת השכינה, בשביל השלמות, צריך לטהר את הגוף שיהיה טהור, שֶׁהַחִיּוֹת שֶׁלו תבוא רק ממאכלות כשרות - כך הוא יכול להתקשר לשכינה. לא מספיק המאכל עצמו, צריך מחשבה, דיבור ומעשה. המחשבה צריכה להיות שאנו אוכלים כדי שיהיה לנו כח לעבוד את השם, ו/או צריכה להיות בכוונות האכילה. הדיבור זה הברכה שצריך לברך והמעשה זו עצם האכילה כמובן.

התורה באה להזכיר לנו שאם אנו רוצים להגיע למצב שהאור ישכון בכלי, לקשר אמיתי, רציף ושלם עם הבורא, אנו צריכים להיזהר מאוד במה שנכנס אל פינו. כתוב בתוספות, "עד שאתה מתפלל שיכנסו דברי תורה לתוך פיק, התפלל שלא יכנסו מאכלות אסורות לתוך מעיך".

ואומר ה'מאור ושמש', ר' קלמן הלוי עפשטיין זצ"ל (מאור ושמש, שמיני): "כל מאכל ודבר גשמי הוא חוצץ בפני האדם, לבל יראה אור הבהיר. אולם, במאכלים טהורים אותם התירה תורתנו הקדושה... האוכלם בקדושה ובטהרה... (יכול) לשבור המסכים המבדילים ולחזות בנועם השם... והמטמא עצמו במאכלים אסורים, הוא ממשיך עליו כח הטומאה עד שכמעט אין יכולת לשורש נשמתו להסיר המסכים שמוסיף במאכלים האסורים ההם".

mit fe

כאמור, שבת זו השלישית שב'ארבע פרשיות', היא פרשת פרה, שקורין בשבת הסמוכה לפרשת החדש (אין מפסיקין בין שתי פרשיות אלה).

מוציאין שני ספרי תורה, באחד קורין לשבעה קרואים בפרשת השבוע, ובשני קורין למפטיר בסדר 'זאת חקת התורה' שבספר במדבר את פרשת הטהרה באפר פרה אדומה. **מובא במדרש** ("שוחר טוב" תהלים ג'): רבי שמעון בר יוחאי אומר: "ג עגלים עשו בני ישראל בחטא העגל.

וחז"ל מספרים שנמסרו לאהרן תכשיטים וכלי זהב, והושלכו לכבשן האש, שם הותכו, ולפתע הגיח מהכור עגל העשוי זהב מקרטע ופועה, כנדרש בפרקי דרבי אליעזר 'ויצא עגל גועה'. כיוון שהשליכו הזהב לאש בכור, באו מכשפי ערב רב שעלו עמהם ממצרים, ועשאוהו בכשפים, ויש אומרים מיכה היה שם, והיה בידו שם וטס שכתב בו משה "עלה שור" להעלות את ארונו של יוסף (שנמשל לשור) מהנילוס והשליכו לכור, ויצא העגל.

ו'הזוהר' הקדוש כתב: כל מכשפי מצרים נסחפו עם הערב רב, ובראשם שני בני בלעם יונוס וימברוס. בפרשת כי תשא מופיע מעשה חטא העגל, במפטיר השבת נקרא את פרשת פרה אדומה המכפרת על חטא העגל, כדרשת חכמינו: (רש"י במדבר יט, כב) תבוא האם (הפרה) ותקנח טינוף בנה (העגל).

כתוב בפרשת כי תשא (שמות לב, ט): "וַיִּזְרַע עַל פְּנֵי הַמַּיִם" - מובא בזוהר (פרשת משפטים ק"ג) שמים אלו היו מי האוקיינוס, שבשעה ששבר משה הלוחות, נעקרו מי האוקיינוס ממקומם, וביקשו להציף העולם, ואז לקח משה העגל וטחן אותו עד אשר דק. וזרה אותו במי האוקיינוס ולא נחו המים עד שלקח מהם והשקה את העם, ואז נחו המים.

לפניכם מספר עובדות חלקן חיוב קריאת פרשת פרה, והדרך שבה שלימוד התורה היא מטרתה את לומדיה.

* על פי ה'שלחן ערוך', חיוב קריאת פרשת פרה הוא מן התורה (א"ח תרפ"ה, ז). לעומת זאת, המשנה ברורה סובר כי חיוב קריאתה הוא רק מדרבנן (מ"ב שם ס"ק טו בשם אחרונים).

* בזמן בית המקדש, היתה קיימת חובה להיטהר לפני הרגל, ולכן קוראים פרשה זו, העוסקת בטהרה, כאשר מתקרב חג הפסח. במדבר סיני שרפו את הפרה האדומה סמוך לחודש ניסן, כדי להזות באפר הפרה על בני ישראל מיד לאחר הקמת המשכן, כדי שיהיו טהורים ויוכלו להקריב את קרבן הפסח. בקריאת פרשה זו כלולה כוונתנו להתפלל לה' שיטהר אותנו במהרה, ונזכה לעבוד אותו בבית המקדש.

* ה"שפת אמת" כותב כי שבת זו היא זמן מיוחד לטהרה: "זמן זה מסייע לטהרה על ידי שבזמן המקדש היו כל בני ישראל עסוקים בטהרה בימים אלו לטהר עצמם לקרבן פסח, לכן הזמן מבקש תפקידו, ומסייע לטהרת הלב גם עתה".

* בזמן שאין בית המקדש קיים, דבר שפתינו לרצון לפני אדון כל, כאילו קיימנו והקרבנו הקרבנות, וגם הפרה בהזאת שלישי ושביעי, ועל ידי קריאתה על כל פנים נטהר טהרה רוחנית לכבוד הרגל הבא עלינו" (עבודת ישראל"'). בעניין זה ראוי לציין את דבריו של בעל ה"חסד לאברהם", הכותב כי בשלושים הימים שבין פורים לפסח, הקב"ה מוציא את ישראל בכל יום משער נוסף מתוך שערי הטומאה, ומעלה אותם מדרגה לדרגה.

פרשת שמיני מתארת את היום השמיני להקמת המשכן, הוא ראש חודש ניסן. במשך שבעת הימים - שבעת ימי המילואים - שקדמו ליום הזה משה רבינו הוא זה שהיה מקריב את הקורבנות. כאן, בהמשך לפרשה הקודמת, משה קורא לאהרן בפעם הראשונה להיכנס לתפקיד בציווי ה' יתברך, להעלות את הקורבנות ולכפר עבור עם ישראל. סוף-סוף, לאחר עבודת הקורבנות של אהרן, מתגלה כבוד ה' אל כל העם. השכינה שורה בשלמות על עם ישראל - השמחה עצומה, כל העם שמחים ונופלים על פניהם.

בתוך כל השמחה הזאת, לוקחים בניו של אהרן, נדב ואביהוא, את מחתותיהם ומקריבים אש זרה לפני ה'. באותו מעמד נשגב, יוצאת אש מלפני ה' ושורפת את נדב ואביהוא - שני חוטאים של אש יצאו מהמזבח והתפצלו לארבעה חוטאים אשר חדרו דרך נחיריהם של בני אהרן ושרפו אותם מבפנים. לנוכח הטררגדיה הנוראה שפוקדת אותן, מתגלה גדולתו של אהרן, כתוב, "וַיִּדַם, אֶהָרֹן" - אהרן מקבל עליו את הדין, וביחד עם בניו הנותרים, ממשיך לעשות את עבודת המשכן. אהרן מקבל את רצון השם בשלמות. בזכות מעשיו, הקב"ה מדבר אל אהרן ישירות ונותן לו את הציווי שלא לשתות יין - פרשת שתויי יין, הוא ובניו, בגישתם אל המזבח, לעשות את העבודה.

המעשה של נדב ואביהוא

בעוד העם כולו אחוז בשמחה השלמה למראה השכינה שירדה על המשכן בעת הקרבת הקרבנות הראשונים, קמו בניו של אהרן, נדב ואביהוא, ועשו מעשה ששילמו עליו בחייהם, "וַיִּקְחוּ בְנֵי-אֶהָרֹן נָדָב וְאָבִיהוּא אִישׁ מִחַתָּתוֹ, וַיִּתְּנוּ בָהֶן אֵשׁ, וַיִּשְׂמֹוּ עֲלֶיהָ, קֶטֶרֶת; וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה', אֵשׁ זָרָה-- אֲשֶׁר לֹא צִוָּה, אֹתָם. וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה', וַתֹּאכַל אוֹתָם; וַיָּמָתוּ, לִפְנֵי ה'". מי הם נדב ואביהוא ומה מסתתר מאחורי המעשה שעשו? והעיקר כיצד זה קשור לנפש שלנו פנימה והבנת התפקיד והמקום שלנו בסדר הבריאה? ננסה לשפוך מעט אור על כל העניין, מתוך ההבנה שסיפורם של נדב ואביהוא, החטא שלהם ועונשם, הם דברים גבוהים עד בלי די ולא נוכל באמת לתפוס את העניין על בוריו.

נשמות גבוהות

נדב ואביהוא מתו בתוך המשכן, ביום הקדוש של חנוכת המשכן ומיד לאחר מכן, הדבר הראשון שאומר משה לאהרן הוא, "הוא אֲשֶׁר-דָּבַר ה' לְאָמֵר בְּקֹרְבֵי אֶקְדָּשׁ". כתוב במדרש, "אמר רבי שמואל בר נחמן, זה הדיבור נאמר למשה בסיני ולא נודע לו עד שבא מעשה לידו. אמר משה לאהרן, אחי, בסיני נאמר לי שאני עתיד לקדש את הבית הזה, ובאדם גדול אני מקדשו, והייתי סבור שמא או בי או בך הבית הזה מתקדש, ועכשיו ב' בניך גדולים ממני וממך" (ויקרא רבה י"ב). אמרו חז"ל שהנשמות של נדב ואביהוא היו גבוהות יותר מנשמותיהם של משה ואהרן, במדרגת "בְּקֹרְבֵי אֶקְדָּשׁ", שאין לנו שום תפיסה בה כלל.

הפגמים שלהם

במקומות שונים, מנו חז"ל את החטאים שבעבורם נענשו נדב ואביהוא. כתוב במדרש שנענשו על שהיו שתויי יין ולכן מיד לאחר הפרשה הזאת מדבר השם אל אהרן ואומר לו, "יִין וְשִׁכָר אַל-תִּשְׂתֵּי אֹתָהּ וּבְגִידְךָ אֶתָּה, בְּבִאֲכֶם אֶל-אֱהֹל מוֹעֵד וְלֹא תִמְתּוּ: חֻקַּת עוֹלָם, לְדֹתֵיכֶם". כמו כן, על שהיו מחוסרי בגדים, ועל שנכנסו למשכן בלא רחיצת ידיים ורגליים, ועל שלא היו להם בנים, ועל שלא היו להם נשים (ויקרא רבה כ'), וגם כתוב שהיו מהרהרים אחרי משה ואהרן, שהיו משה ואהרן הולכין תחלה, ונדב ואביהוא מהלכין אחריהן, וכל ישראל אחריהן, ואומרים, מתי הללו מתים ואני ואתה ננהיג את הדור (סנהדרין י"ב). עוד כתוב, שנענשו על שהורו הלכה בפני משה רבן (יומא נ"ג), דבר שהוא אסור מהתורה.

"זאת החיה אשר תאכלו..." (יא, ב)

מלמד שתפס הקב"ה מכל מין ומין, הראה למשה ואמר לו: זאת אכול וזאת לא תאכל (חולין מ"ב).
ומובא בגמרא (מנחות כ"ט): תנא דבי רבי ישמעאל: ג' דברים היו קשין למשה, עד שהראה לו הקב"ה באצבעו, ואלו הן: מנורה, ראש חודש ושרצים, ויש אומרים אף הלכות שחיטה. והקשה שם תוספות (במנחות כ"ט), מדוע לא חשיב רבי ישמעאל גם את מה שהראהו כל מין חיה? ותירץ שלא חשוב אלא רק מה שנאמר בתורה "זה".

"זאת החיה אשר תאכלו..." (יא, ב)

לאדם נאסר לאכול בעל חיים שרודף, ולמזבח הוכשר רק בעל חיים נרדף - כתב 'רבנו בחיי': קיים קשר הדוק בין מה שהתורה התירה לקרבנות, למה שהותר לאכילה.
ובגמרא (בבא קמא צג.) התבאר, שהקב"ה התיר להקריב רק בעלי חיים נרדפים. אף-על-פי שיש ז' מיני חיות טהורות לאכילה, וכן בהמות רבות הכשרות לאכילה - החיות לא הותרו להקרבה כלל, אלא רק בהמות טהורות הותרו: שור, שה ועז. וכן, אף-על-פי שרבים מהעופות מותרים לאכילה, הוכשרו רק תור ובן יונה למזבח, שהקב"ה בוחר רק בעלי חיים נרדפים, ורק כבשים, עזים תורים ובני יונה, הם נרדפים ביותר.

ומבאר 'רבנו בחיי': כך גם כלפי מאכלות האסורות. אמנם גם חיות טהורות הותרו באכילה, בנוסף לבהמות, והותרו מינים רבים בעופות, בתנאי שלא יהיה בעל חיים אכזרי בעל מידות רעות, כי עם ישראל נמשלו ליונה, ומלכי הגויים לנשר - מהאכזרים שבעופות הטמאים. ע"כ לאכילת אדם - הותר כל שאינו אכזרי, אבל 'לאכילת' המזבח - לא די בה, וצריך שגם יהיה נרדף, שפל שבשפלים! [תורת חסד]

"הגמל" (יא, ד)

לשון הפרשה והבדלה, כמו 'ויגמל שקדים' (במדבר יז, כג), ע"ש טבעו שהוא צנוע (עץ יוסף).

וכתב הזוהר: זה הגמל העומד לאכול הכל ולכלות הכל, והוא מוכן תמיד להחטיאם או להענישם. ולכן מובא בגמרא (ברכות נו) אדם שרואה בחלומו גמל, הראו לו שנגזרה עליו מיתה, וניצל. וכן מובא בבית יוסף (א"ח ס' נ"ו) בשם המדרש: אמר רבי אלעזר ב"ר יוסי: פעם אחת הייתי מהלך בדרך, וראיתי לאליהו הנביא זכור לטוב, ועמו 4,000 גמלים טעונים, אמרתי לו, מה אלו טעונים? אמר לי: אף וחמה לעשות נקמה במי שמדבר בין קדיש ל'ברכו' ובין ברכה לברכה ובין פרק לפרק. והטעם למה גמלים דווקא ולא שאר בעל חיים, משום ששמו של הגמל מורה על פירעון ועונש לעוברי רצונו, לשון גמול - כמו 'ויגמלני ה' כְּצִדְקָתִי' (תהלים יח, כא) - תשלום גמול על עבודתם בעולם הזה בלימוד התורה וקיום המצוות.

הגמל אינו הולך אלא אם כן מישהו מושכו לפניו, מה שאין כן החמור, שהולך רק אם המחמר הולך מאחוריו. על כן מי שייקח חמור וגמל יחדיו - לא ילכו שניהם, ולכן כשרצו להביע שהוא מפסיד, אמרו הרי זה 'חמר גמל' (עירובין לה).

"השפן" (יא, ה)

לשון שפון, כיסוי. וזה שכתוב "ושפני טמוני חול" (דברים לג, יט). ולכן כשמתירא מהחיות ומהעופות הבאים להורגו, נס להרים ולגבעות, וחופר בתוך הסלע מעט מעט, עם כל חולשתו, עד שיכין לעצמו מקום מסתור לגור בו.

"הארנבת" (יא, ו)

מובא במדרש תלפיות (עמ' ע"ב) הארנבת לא נמצא במינה זכר מוחלט, כי הארנבת חודש הוא זכר והרבה זמן הוא נקבה.

'רבינו בחיי' כתב: הארנבת לשון נקבה, לרמז שמין הארנבת הם אנדרוגינוס.

הרמב"ן כתב: הארנבת היא שם לזכר ולנקבה. ובספר 'הכתב והקבלה' מובא: הארנבת נקראת על ששפתה סדוקה ומבוקעת, והשם מורכב משתי תיבות, 'אר' שענינו חור וסדק, כמו 'מאורת צפֿעוֹנִי' (ישעיה יא, ח), ושם 'נבת' לשון ניב שפתיים (גיטין נ"ו) שדי ביה מומא בניב שפתיים, ופרש"י: בשפתה העליונה.

ובאבן עזרא כתב: הארנבת קרויה בלשון נקבה, היות ואין במינה זכר. וכך כתב ה'חזקוני'.

ובגמרא (מגילה ט): מובא על תלמי המלך שכינס 72 זקנים, שכל אחד יכתוב ספר תורה בנפרד, והקב"ה נתן בלב כל אחד שיכתוב במקום 'נְאֻת הָאֲרֻנְבַת', כתבו 'את צעירת הרגלים'. ופרש"י: לפי שידיה קצרות וקטנות מרגליה.

וה'רוקח' הוסיף, שדומה כתואר אדם שרגליו ארוכים וידי קצרים. והטעם ששינו ולא כתבו 'ארנבת', מפני שאשתו של תלמי - 'ארנבת' שמה, וכדי שלא יאמר צחקו בי היהודים והטילו שם אשתי בתורה, שינו וכתבו במקום 'ארנבת' - צעירת רגליים, וה'תורה תמימה' גרס 'שעירת רגליים', דטבע הארנבת לגדל שערות ארוכות מרגליה.

"החזיר" (יא, ז)

לשון חזרה, שצווארו קצר מאוד, וכשרוצה להביט לצדדין או לאחוריו, אינו יכול להחזיר צווארו, אלא צריך להחזיר כל גופו (פסיקתא זוטריתא שמיני). ובירושלמי (ברכות דף כב.) מובא: החזיר נחשב כבית כיסא מטלטל, כיוון שדרכו לנבור באשפתות ופיו מלוכלך תמיד בצואה.

וב'אור החיים' (בפרשתנו) מובא: לעתיד לבוא יהא החזיר מותר באכילה, משום שישתנה טבעו ויעלה גרה, ולכן יתר באכילה.

"הנשר" (יא, יג) - מלך העופות

במניין העופות פתחה התורה בנשר דווקא, בשל היותו מלך העופות. ובזוהר (פנחס רל"ג, וברש"י דברים לב, יא) מובא: אין בכל העופות מי שמרחם על בניו כנשר. ואינו נכנס לקינו פתאום, אלא מקשקש בכנפיו בין אילן לאילן ובין ענף לענף כדי שיעורו בניו, ויהיה להם כח לקבלו. וזה שכתוב "כְּנֶשֶׁר יְעִיר קֶנֶז" (דברים לב, יא). וכשנוטלם ממקום למקום אינו נוטלם ברגליו, כשאר העופות היראים מהנשר שמגביה מעליהם. לפיכך נושא על כנפיו, ואומר: 'מוטב יכנס החץ בי, ולא יכנס בבני'. ויחיה הנשר מאה שנים ויותר, ולפי רבות שינוי יתרבה כוחו (תעלומות מהח).

"אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם" (יא, מג)

טמטום הלב

וברש"י: "ונטמתם בהם" - אם אתם מטמאין בהן בארץ, אף אני מטמא אתכם בעולם הבא ובישיבה של מעלה. והנה מובא בגמרא (יומא ל"ט): תנא דבי ר' ישמעאל, עבירה מטממת לבו של אדם, שנאמר "ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם", אל תקרי 'ונטמתם' אלא 'ונטמטם'.

ופירש"י: אוטמת וסותמת מכל חכמה. אכילת מאכלות אסורות גורמת לאטימות הלב, ולא רק המח. כמובא ב'מסילת ישרים' (פ"א): "מאכלות אסורות מכניסים טומאה ממש בלבו ובנפשו של אדם, עד שקדושת המקום מסתלקת ומתרחקת ממנו. ועל זה אמרו: 'אל תקרי ונטמתם בהם' אלא 'ונטמטם', שהעבירה מטממת לבו של אדם, כי מסתלקת ממנו הדעה האמתית ורוח השכל שהקב"ה נותן לחסידים, והוא נשאר בהמי וחומרי ומשוקע בגסות עולם הזה, והמאכלות האסורות יתירות בזה על כל האיסורים, שנכנסים בגופו ונעשים בשר מבשרו.

כתב הרמב"ן (באגרת הקודש פ"ד): פגם מאכלות אסורות נמשך לו ולזרעו אחריו. והנה פרשת שמיני מסתיימת בדיני בהמות טמאות, שרצים ורמשים האסורים באכילה, ופרשת תזריע מתחילה בענייני טומאת אשה היולדת זכר או נקבה. סמיכות הפרשיות באה ללמדנו, שאם יבדיל אדם עצמו ממאכלות אסורות, יהיו לו בנים זכרים הגונים, קדושים וטהורים, ואם לא - הרי נגעים גדולים וקשים מתחדשים עליהם ממאכלות אסורות.

בגליון הרחבו בעניין מאכלות אסורות, וזאת על מנת להזהיר כל בר-נש מאיסור חמור זה, וישמע החכם ויוסיף לקח.

"ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל" (יא, מז) - "רגלי חסידיו ישמרו"

מ"ר יוסף חיים מבגדד זצ"ל ה'בן איש חי' סיפר בעניין זה מעשה שהיה: שני שותפים הפליגו בספינה עם סחורתם, נקלעה הספינה לסערה עזה, התורן נשבר והספינה נטרפה ושקעה במצולות, השניים חתרו במים הסוערים, ונאחזו בקורת התורן שנקרתה לפניהם, לפתוה בשארית כוחם ונסחפו עמה אל החוף, שם אבדה הכרתם.

כך מצאום דייגים מקומיים, עוררום והחלו להמטיר עליהם שאלות, לחרדתם, דיברו הדייגים בספרדית אותה הבינו, בהיותה דומה לשפה האיטלקית, שפת ארצם, הבינו שמצויים הם על אדמת ספרד - כאשר החוק הספרדי מעניש בשרפה כל יהודי שכף רגלו תדרך בארץ זו!

ידעו, שחייבים הם להסתיר דבר יהדותם, סיפרו שהם סוחרים איטלקים שספינתם טבעה. הדייגים השקום מים מכליהם, הביאום עמם לכפרם, וחילקום בין שתי משפחות, האחד מצא עצמו בבית משפחה חמה ודואגת, הביאו לפניו נזיד וכד יין והציעו את המטה, רעב היה, אבל הנזיד טרפה! התנצל שעייף הוא, והלך לישון. כשקם, שבו והביאו לפניו נזיד מהביל, נתקף בבולמוס רעב, אך עצר בעצמו, והחליט כי לא יתגאל במאכל אסור!

ראה הדייג, ניחש ושאל: יהודי? התחלחל האיש: אוי לו אם יאמר, ואסור לו להכחיש! הבחין הדייג במצוקתו, אומר: "אל תירא, גם אנו יהודים, מן האנוסים", כשחש בפקפוקו, פשפש במחבוא והוציא זוג תפילין! סיפר ששומרים הם שבת, ומקפידים על כשרות!

מייד קם הניצול, והניח את התפילין, השביע רעבונו וענה לשאלות בעל הבית בענייני הלכה. ידע לשם מה נשלח לכאן, ומדוע נטרפה הספינה!

כששב לכוחותיו, נדבדב עם מארחו שיסיעו לארצו עם חברו, ושם ישלמו שכרו.

בהפליגם, נאנח החבר: "אוי לי על השבועות בהם התגאלתי בטרפות ולא הנחתי תפילין". גילה לו: "ואני, נחני אלוקים לבית משפחת אנוסים, שם אכלתי כשר, הנחתי תפילין ולימדתי דינים!"

שתק החבר והתכנס בהרהורים, כשהגיעו לעירם, עלה לרב, הודיע שמבקש הוא להבין משפט שמים, מדוע האפליה? למה הכריחוהו ממרום לאכול טרפות, ואלו חברו ניצל מכורח זה? אמר לו הרב: "הודה על האמת, האם היתה זו הפעם הראשונה שהתגאלת במאכלות אסורים? הפעם הראשונה בחייך שלא הנחת תפילין? נבוך האיש, והודה: "פעם, ביום קיץ, טיילתי מחוץ לעיר והשמש קפחה על ראשי, מסוחרר הייתי, מצאתי אכסניה של נוכרי ובקשתי לשתות, מזגו לי יין צונן, שכחתי ששתיית יין נכרי אסורה, והיין פעל פעולתו, הגישו לי נזיד טריפה, ואכלתי, הציעו לי מיטה ונרדמתי ללילה ויום בלא תפילה ותפילין..."

אמר לו הרב: "אם כן, הרי משפטי ה' אמת, צדקו יחדיו... אם פעם עברת על כך מרצונך, לא ראה הקב"ה הכרח להצילך בדרך נס ופלא, אבל חברך, שהקפיד על כך בכל יכולתו - שמרוהו מהשמים כשלא יכול היה להישמר מעצמו, כפי שכתוב: "רגלי חסידו חסידו ישמרו וישעוים בחשך ידמו כי לא בלח יגבר איש" (שמואל א' ב, ט).

כמה לקח צפון בכך עבורנו: השומר אורחותיו - נעזר ממרום! [מעין השבוע, הגדת הבן איש חי, מטעמים לשלחן שבת]

בברכת התורה ברינה רון

"לאדם מערכי לב ומה מענה לשון" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כחול בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל ומיכל שרה בני פאולה **זיווג הגון:** זהבה בת אטו:גימי שמואל בן אסתר:נעמה בת אסתר:יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עדיד בן הגר: גולן בן דינה ארטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה שמחה צביה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: מורית בת רחל

לזרע של קימא:

'הודה' יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל נעמה בת אסתר

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לבערכת ע"י הקוראים

בוהן כליות ולב'
ומצמיח ישועה

סיפר מורינו הרב שליט"א: "הגיע אלי יהודי דובר אנגלית בלבד ואני איני דובר כי אם לשון קודש ואידיש, חיפשתי אחר מתורגמן שיתרגם בינינו את השיחה, בדיקו נכנס אדם שדובר אנגלית ואידיש והוא תרגם עבורנו את השיחה. מסתבר שמדובר באדם שיש לו בן מיוחד עם קשיים תפקודיים קשים גם במישור השכלי... המתורגמן מתרגם עד שבשלב מסוים הוא התערב בשיחה ואמר שהוא עובד בדיק בתחום הזה עם ילדים מיוחדים והוא מומחה בתחום ויש לו את כל הכישורים הנדרשים לכך וכל מה שהאדון היושב כאן צריך עבורו נמצא בדיק במרחק שני בניינים מהבית שלו, המתורגמן בעצם עובד שם ומנהל את המקום...

מסתבר שהוא גר בבורו פארק אך נכנס כל יום לעבודה במונסי צמוד לבית של אותו אבא וכן שעד כה היו אומללים אך מעתה הישועה כבר הוכנה צמוד לביתו ממש.

ההתרגשות הייתה עוד יותר גדולה כאשר החליפו ביניהם פרטים והתברר להם גודל ההשגחה ששתיהם טסים הביתה הלילה באותה טיסה בדיק וסיכמו ביניהם לדבר במהלך הטיסה ולעשות קשר לעזור לו במצוקתו..."

עוד סיפר מורינו הרב שליט"א: כארבעים דקות לפני שבת הופיע אחד שקרוב אלי מאוד וגר בסמיכות אלי על מנת לשוחח בעניין כלשהו ופתאום הוא קיבל שיחת טלפון בהול מחבר שביקש ממנו לארגן לו מטרנה (אוכל לתינוק) מאחר והגיעו לשבת לאזור ועכשיו אין היכן לרכוש חצי שעה לפני שבת. הוא הרים את העיניים וראה ארון פתוח ובמדף העליון מטרנה, הוא בדק וראה אריזה חדשה, תיכף אמר לו שיש לו מטרנה... מסתבר שהבת שלי הייתה אצלנו שבוע קודם לכן והשאירה את המטרנה אצל סבתא למקרה הצורך. אין סתם בעולם והכל מדויק על השנייה. אילו הוא היה שואל אותי הייתי אומר שאין לנו אבל ה' דאג שדלת הארון הזה היה פתוח כדי שיראה ויעזור לאותו חבר במצוקה.

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
פוזנן שלוח אל ר' שפתה ספואלס
פקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

לכך נבחרת!

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן קִרְב אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת הַפָּאֵתָךְ וְאֶת עַלְתָּךְ וְכִפַּר בְּעֶדְךָ וְגו' (ז, ט)

פירש רש"י [על פי תורת כהנים כאן]: "שהיה אהרן בוש, וירא לגשת, אמר לו משה, למה אתה בוש לכך נבחרת". נודע מאמר רבינו הארי" ז"ל שיש כאן גופא את תשובת השאלה מונחת בצידה, "למה אתה בוש" - מסיבה זו גופא שאתה בוש, "לכך נבחרת!" שהבעל תשובה המתבייש במעשיו ושב ומתחרט עליהם הוא נבחר ואהוב לפני השי"ת, כאשר לבלו נכנע בענוה ובשפלות.

ולמדנו מכאן חיזוק גדול לבעלי תשובה, שליבם נשבר בקרבם ומתמלאים בבושה כשזוכרים את עונותיהם מה שחטאו בתחילה, ושטא אין להם תקוה ח"ו. - אך משה רבינו ע"ה לימד דעת לדורות הבאים להבין גודל כוח התשובה והכנעת הלב, שלא ישקע בויכרון עונותו העבר, וכמאמר הנביא יחזקאל (יח, כא-כב) "וְהָרַשְׁעָ פִּי יִשָּׁב מִפֶּלַח טְאֵתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה וְגו', פֶּלַח פִּשְׁעָיו אֲשֶׁר עָשָׂה לֹא יַכָּרוּ לוֹ, בְּצַדִּיקְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה יִתְּיָהּ". ואדרבה בתשובה מאהבה הרי הזדונות נעשים לו כזכויות (יומא פו).

ונודע טיב המעשה עם השרף הק' ממוגלניצא זצוק"ל, שנכנס לבקר את הרה"ק רבי חיים דוד דוקטור זצוק"ל בערוב ימיו, ומצאו כשפניו נפולות. פנה אליו השרף ממוגלניצא ואמר לו, מה לך כי תהיה שרוי בעצב, הלא מפורש הוא בתורה (במדבר ו, יב) 'הימים הראשונים יפלו'. [כידוע היה רבי חיים דוד בעל תשובה, שנתקרב אל הרבי הק' היחזה מלובלין ז"ע, ועלה והתעלה בקדושה של מעלה]. השיב לו רבי חיים דוד, אדרבה, איני חפץ שהימים הראשונים יפלו... שהרי בתשובה מאהבה הזדונות נהפכים לזכויות!

לפיכך יש לנו להתחזק הטיב בתשובה, לכך נבחרת! להתלבש עזות דקדושה, ולא לחשוש על עצמו שהוא חוטא ושאינו יכול להיכנס ח"ו בהיכלי הקדושה. ועל ידי זה יצלב מחלישות הדעת, שבאה מצד היצר הרועה להניא את האדם מן התשובה, ולהזכיר כל הנשכחות כדי שיתייאש מעבודת הבורא. - ואדרבה שערי תשובה לעולם פתוחים, לשוב לפני ה' בלבב שלם.

לכך נבחרת!

[על פי "טיב התורה" פורא דיין]

• § • § •

במחוז גלילות רבנותו של הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפסא זצוק"ל (י"ד בשבוע הבא, ה' ניסן), התגורר פריץ עשיר גדול, שתחת שלטונו היו כפרים ועיירות רבים.

כדרכם של פריצים מימים ימימה, היה אותו פריץ מושל בעוז בכל מרחבי העירות שתחת חסותו, והרוויח חן ורב מחכירת העצים והשדות, ושאר העסקים שברחבי המחוז.

סגנו של הפריץ ואיש אמונו היה יהודי כשרוני ומרץ מתושבי המחוז, שניהל את כל האחזקה הענקית ביד רמה. הפריץ נתן בו אימון מלא, ויותר ממה שמסך על משרתו ותאמניו הגויים, סמך על עוזרו האישי היהודי.

יחסים בין היהודי ובית הפריץ הלכו והתהדקו, עד שברבות הימים נעשה כבן בית בטירה המפוארת, והכל התייחסו אליו כאחד מבני משפחת האצולה.

בתוקף תפקידו השתתף היהודי דן בין השאר גם במסיבות ובנשפים שערך הפריץ מעת לעת יחד עם חבר מרעיו הפריצים והשרים, וכאשר אכל ושתה עמהם ולא נזהר בגזירת חכמים על סתם יינם ועל פת עכו"ם, התערב והתהלל עמהם בחנאותיהם. וכך משכו והוליכו היצר הרע מדחי אל דחי, עד שנשכחה ממנו יהדותו לגמרי רחמנא ליצלן, והתנהג כשאר הגויים הפריצים, התהלך עמהם ונעשה כאחד מהם.

השנים חלפו ביעף, הפריץ העשיר הלך והדדק, כשאת מקומו תופס סגנו הבכיר, גם כל צרכי הבית וניהול הטיירה עברו לידי. ולאחר

שהועברו אליו כל הסמכויות מבית ומחוץ הוא הפך באחת לבעל הבית, כשהכל סרים למשמעתו. ובהיותו אדם חביב וחרוף ניהל את הכל על הצד היותר טוב, לשביעות רצונם של הדוכס ושל הדוכסית, ושאר היועצים והמשרתים.

והנה הגיע זמנו של הפריץ הדוכס הזקן לעזוב את עולמו וללכת כדרך כל הארץ, לפני מותו חתם בפני עורכי דינו על מינוי סגנו הבכיר כממשך דרכו. וכך מצא את עצמו היהודי דן יום אחד כ'פריץ' בין פריצים, כשמעמדו מתבסס יותר במסדרונות הגבוהים של חצר המלכות, בין השרים והאצילים. שכן עתה איננו רק סגנו ועוזרו של פריץ... אלא הרי הוא 'דוכס' פריץ בעצמו!

הדוכסית הגויה, היתה אשה צעירה שלא ידעה כלום מעברו היהודי של העוזר הנאמן, והניחה שמן הסתם אם התמנה כממשך דרכו של הפריץ הקודם, בוודאי יאות גם להינשא לה במקום בעלה המנוח...

העוזר היהודי, שלדאבון לב כבר שכח מזמן את דברי יהדותו, והתנהג זה שנים רבות כגוי גמור לכל דבר, לא ראה סיבה לסרוב להצעתה של הדוכסית. והם אכן נישאו זה לזו בטקס קתולי מפואר שערך לכבודם הכומר המקומי באולם המנוה, לא לפני שהיהודי המיד דתו באופן רשמי, השתמד והוטבל לנצרות, והכרית את נשמתו רח"ל מחיבור ישראל קודש.

כך חי לו המשולמו הפריץ את חייו כגוי גמור לכל דבר, במשך השנים נולדו להם גם ילדים, דוכסים צעירים גויים גמורים, וניהלו חיי הוללות ופריצות כדרכם ואופיים של הפריצים הגויים.

רבינו הא'הוב ישראל' רבה של אפסא והמחוז, שהשמועה אודות הפריץ המשומד הגיעה לאוזניו, הצטער עליו רבות. רחמנותו על נשמה יקרה מישראל שנטמעה בידי כוחות הקליפה והסטרס אחרא לא נתנה לו מנוחה, והוא העתיר בעדו תמיד בתפילות ותחנונים, להשיבו לחיק יהדותו, ולרוממו מן האשפחות.

שנה אחת עם התקרבו חג הפסח, רקמו להם הגויים פריצי המחוז 'עלילת דם' נוראה כנגד כל יהודי המחוז. וכטבע ההלכה של 'עשוי שונא ליעקב', המציאו סיפורי בדים על נער נוצרי שנשחט כדי לאפות מדמו את המצות לחג הפסח...

הגזירה הקשה עמדה וירחפה בכיליון ראשי עם הקודש חלילה וחלילה, אך החוק באותה מדינה חייב תחילה את חתימת כל הפריצים המושלים והדוכסים שבמחוז על הגזירה, ורק לאחר חתימתם ניתן היה להגישא אל שולחן המלך, שעם הטבעת חותמו אושר חוק הגזירה. כשהתכנסו השרים והפריצים מושלי המחוז יחדיו, וביקשו להחתים את כולם על רוע הגזירה, סירב הפריץ המשומד דן לצרף את חתימתו, וכשנשאל לסיבת סירובו קם ממקומו בסערת רוח, ופתח בדברים בוטים ונחרצים:

חברי הדוכסים, הקשיבו נא! הרי יודעים ומכירים אתם אותי היטב, זה רבות בשנים שהנני גוי גמור, ומתנהג כמוכם בכל דבר, ואף בני משפחתי כולם גויים! - אבל בעבר הרחוק כן הייתי יהודי, נולדתי לעם היהודי, ומכיר אני היטב את כל אורחותיהם. על העלילה השפלה הזו המוצגת כאן בפנינו יכולני להעיד בפניכם בהן צדקי שאינה אלא בדוּתא בעלמא, שקר וכזב! לא היה ולא נברא! היהודים מעולם לא עירבו דם נוצרי במצות של פסח! הם סולדים בכלל מן הדם האסור עליהם באיסור חמור, ואין כאן אלא המצאה שפלה של צמאי דם, הזוממים להרוג עם חף מפשע!

דבריו הנוקבים שנאמרו בתום לב, ובהיותו פריץ מוערך מאוד בין חברי האצולה, התקבלו דבריו פה אחד, הכל תבין והוכרחו להודות בכך שאין כאן כי אם עלילת דם.

כך בזכותו של אותו משומד בטלה הגזירה | הפשך בעפוד הבא <

הפשך בעפוד הקודם | טיב השולחן < הכפתורים, שלח ידי הלהיריד את הכובע, ואיננו במקומו, כנראה הניחו בכניסתו על השלחן, על

המזנון, על אחד הכסאות. ומה, כלום יגשש כסומא אחר הכובע? ידליק את האור, אולי יתעוררו. יותר הפעם, יניח ידו על כיפתו ויברך - מיום הגיעו למצוות לא ברך בלי כובע, החליט: ידליק את האור לשברירי רגע, רק כדי להעניף מבט ולאחר את הכובע.

עשה כן, וראה שני דברים - ראה את הכובע, וראה שבכוס המים צפה נמלה!... אח, איזו שמחה! בזכות שמירתו על גדרו, בזכות אי ויתורו, הקפדתו על מנהגו, הצילוהו מן השמים מחמישה לאוין, כמאתים מלקות! (מכות טז).

מובן שמילא את הכוס מחדש, וכיבה מיד את האור, וברך בכזו התלהבות דקדושה, ומרוב

שמחה רקד בחשכה בהודאה עצומה, וכשנעורו עם שחר ספר על ההצלה המופלאה, שמח ושמוח 'ולא פסיק חוכא מפומיה כוליה יומא'!

כעין זה סיפר לי חתני הרב מנחם מענדל ברים הי"ו שזקנו הגה"צ ר' יהושע העשיל ברים זצ"ל, ראש ישיבת בוהוש, ראה פעם בשב"ק לפני שחרית נמלה בכוסו, והיה מלא שמחה והתרגשות על שניצל מאכילת איסור, וגם בסעודת רעוא דרעיון כשהגיעו אליו בניו וכנדיו עדיין היה פיו מלא בשיירי הודאה להשי"ת, על שהיצלו ממכשול זה.

השי"ת יעזרונו שלא ניכשל בשום מכשול ונפרט בעינינו אכילה, ובזכות זה נזכה להידיבר באלקים חיים, ויתקיים בנו סיפא דקרא 'והייתם קדושים כי קדוש אני'.

בס"ד, וניצלו בני ישראל מן הפוגרומים והשחיתות שזממו להם שונאיהם. למעלה בגרמי שמים נעשה רעש גדול מן המצוה הגדולה שפעל ועשה אותו יהודי, בהצלחתם של ישראל ממות לחיים. ומתוך אותה מצוה רבתי התעוררה בו הנקודה הפנימית ונדלקה בקרב נשמתו, אחר שהיתה תבויה שנים רבות תחת מעטה כבד של טומאה זוהמא.

על דרך שכתב בסה"ק קדושת לוי זיע"א (ריש פרשת ויקרא): "כשאדם עושה מצוה, זה המצוה עושה רושם למעלה, זה מעורר אותו לעשות תמיד רצון הבורא" עכ"ל. התלהבה אפוא אותה מצוה גדולה, ולאחר שעשתה רושם חזק למעלה, החלה לעורר ולבעבע בלב הנשמה הטהורה, לעוררה מן הקיפאון, ולקרבה לצור מחצבתה, לעשות רצון אביה שבשמים. ניצוצי תשובה וקדושה החלו להתעורר בלב היהודי, והוא החל תוהה ומחשב את כל דרך חייו מחדש... מה קורה אתי? שאל את עצמו שוב ושוב, הרי זכותי להציל כאן את כל היהודים מגזירת כליה, ואין נראה אני בעצמי? הלא הגעתי בעונוי לשפל המצב עד דיוטא התחתונה ממש! כיצד ואין עזבתי מקור מים חיים של העם המובחר עם סגולה, לחצוב בורות נשברים של חיי הוללות והפקרות עם גויים טמאים?

כך ייסרו מצופנו ימים ולילות, עד שלילה אחד בשעה מאוחרת לאחר נדודי שינה קשים בהתחבטות הנפש, קם חרש וחמק מטירתו הכבודה הייסר אל ביתו נאוה קודש של הרה"ק בעל 'אוהב ישראל', רב העיר דאפטא והגלילות. משהופיע היהודי במלבושי הפריץ הגוי בביתו של הרבי והציג את בקשתו להשיבו בתשובה, חשש הרבי שמא טמונה כאן איזו עלילה שפלה שזומם לו המשומד, כדי שיוכל להעליל אחר כך שהיהודים מנסים להחזיר את הפריץ אליהם, ולפיכך דחה אותו מתחילה עד שתתרברר אמיתת כוונתו.

אולם היהודי זנו, שלפיד התשובה כבר בער בו כאש, לא קיבל את הדחייה, והחל לבכות במר נפשו והפציר מאוד ברבי להורות לו דרך תשובה, לעזוב את דרכו הרעה ולשוב אל חיק עמו ולכנסת ישראל קודש. הרבי הק' עדיין היה מסופק באמיתת כוונתו, והתלבט כיצד עליו לנהוג עם היהודי שלפניו. לפתע בעודם מדברים ביניהם, התבטא הרבי בלהב אש, בהראותו על מטה קדשו שעמד בפנינת החדר: באם יצמחו כאן עשבים על המקל הזה, אז אדע שדבריי נכונים וכוונתי רצויה, ואין כאן איזו עלילה ומזימה!

והנה כעבור דקות מספר, החלו לפתע לעלות עשבים ממקל קדשו של הרבי, בדיק כפי שיצא מפי הצדיק, פלאי פלאות נראו בחוש, ונודע בבירור עומק רצונו של היהודי הנידח והמסכן, שאכן משתוקק הוא בכל לב לשוב בתשובה שלמה. על אתר סידר לו הרבי דרך תיקון ותשובה שלמה, וסימן נתן ביזו, שביום שחגגי אליו השמועה שמתה הדוכסית הגויה עם בניה הגויים, יידע שנתקבלה תשובתו ומשלם. ואכן יום אחד נעלם לו הפריץ מן הארמון, וגלה הרחק לבית מדרשו של הרבי באפטא, שם החליף את כל מלבושיו והחזיר את מראהו היהודי, התחבר בין היושבים והחסידים על התורה ועל העבודה בסדר תשובה שהסדיר לו הרבי, ולא ארכו הימים עד שהגיעתו השמועה שמתה הפריצה ובניה והתקבלה תשובתו משלם, ונעשה אדם גדול.

ולמדנו כאן טיב מוסר השכל גדול, עד היכן מגעת כוחה של תשובה! אף אם חלילה נפל איש ישראל עד שאול תחתיה חלק אלקי ממעל, תעוררנו לחזור בתשובה. כד"א (ש"ב יד, יז)

"ולא ישא אלקים נפש, ויחשב מחשבות לבנהי ידח ממנו נדח". ופירושו בספרים הקדושים שאפילו הנידחים והמשומדים יחזרו לבסוף לצור מחצבתם, בלבתי ידח ממנו נידח, ותתקבל תשובתם משלם, כמ"ש (יומא פו). "גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד", אמן.

• § • § •

הלכות פסח בשולחן ערוך אורח חיים נפתחים בזה הלשון (סימן תכט ס"א): "שואלים בהלכות פסח קודם לפסח שלשים יום. הגה, ומנהג לקנות חטים, לחלקן לעניים לצורך פסח" עכ"ל. דורשי רשומות אמרו, שרומז לנו השולחן ערוך להכין עצמנו בהכנה דרבה ובתשובה שלמה לקראת חג הפסח הבעל"ט. והיינו הרמז: "שואלים בהלכות הפסח", שצריך האדם לשאול בנפשו ולחפש הדרך 'בהלכות' כיצד מהלכים להגיע כראוי אל הפסח, לתור ולפשפש בבדיקי לבבו.

ועל כך הסמיך רבינו הרמ"א את דין 'קמחא דפסחא' להלכתא זו, ללמדך שכשם ששואלים בהלכות הפסח בינו לבין עצמו לפני ההגה, כן שואלים דורשים בשלושים יום הללו מנין יעשו אלו העניים את הפסח... עובדא ידענא מפי בעל המעשה, בן למשפחה עניה בני טובים, שבהגיע חג הפסח היו ארגונים שונים של 'קמחא דפסחא' מכניסים לביתם מצות ויין ובשר ודגים וכל מטעמים. והיו כל המשלחים הללו מרבים שמחה וצהלה בבית, כשראו הילדים שלא יצטרכו לרעוב בהג הפסח.

כך התרגלו שנה אחר שנה לחוג את חג המצות בדיצות, בזכות כל הצדקות אשר נשלחו לביתם על ידי צדיקים וצדיקות. כשגדל הנער נכנס בליבו רצון ותשוקה עזה לצאת אף הוא לעור ולאוהיטמן עבור משפחות העניים, כראותו את גודל השמחה שמביאה עורה זו ובתייהם ובמשפחותיהם. אך לא מצא שום דרך ומבוא כיצד לבצע צדקה אדירה שכזו, כאשר לא היה עשיר גדול, וגם לא התנסה מעולם במלאכת השנוו, ולא ידע כיצד ואין ניתן לגייס סכומי ענק שכאלו.

אף על פי כן את תשוקת לבבו לא הזיזת, ובכל עת מצוא כשנקרתה אפשרות לידו 'להשיג' ולמצוא איזה סכום מסוים יצא תיכף לערוך בו חסד ועזרה לנוקמים ולנדכאים, ובמסותרי ליבו קיווה והתפלל לה' שיזכה לסייע בסכומים גדולים לאחינו בני ישראל, סיוע שיש בו ממש!

והנה להפתעתו הגדולה שנה אחת בימים שלפני הפסח, ניגש אליו בבית הכנסת המקומי איש יהודי אמריקאי נכבד ועשיר גדול, וביקשו לסווד הצידה, שברצונו לשוחח עימו כמה רגעים. לאחר שהתיישבו לשיחת מרעים, סיפר העשיר שיש תחת ידו סכום עצום לחלוקת 'קמחא דפסחא', והוא שאל וביירר רבות אחר אדם נאמן אחראי וירא שמים שניתן לסמוך עליו בחלוקה נאמנה למשפחות העניים לכבוד החג. ומאחר שקיבל הצעה טובה והמלצה על יהודי זה, ואף עקב אחריו מעט, מאוד מצא חן בעיניו, ומבקש ממנו לקבל ממנו את הסכום העצום, ולחלקו בנאמנות לעניי בני ישראל, כדי שיוכלו לעשות את הפסח בהרחבה!

שמח האיש והודה לה' בכל לב, שהנה התגשמה משאלת לבבו, וכמובן נענה בחפץ לב, נרתם למבצע הענק, והסדיר 'חלוקה' יפה וטובה של 'קמחא דפסחא' להרבה משפחות בישראל. ומאז נוצר קשר הדוק בינו לבין בית העשיר האמריקאי, ומדי שנה בשנה מקבל הוא מידו סכומים עצומים, והקים מפעל אדיר

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

של 'קמחא דפסחא' לתפארת בית ישראל! ללמדך שלמעלה בשמים מחשיבים גם רצון טוב והשתוקקות דקדושה של איש ישראל, ואם מתפלל ומייחל בכל לב אל המצוה, מגלגלין זכות על ידי זכאי, לזכות את ישראל במצוות ובגמילות חסדים טובים, אשר פירותיהם בעולם הזה, והקרן לו לעולם הבא.

• § • § •

מורנו הג"צ רבי זונדל קרויזר זצוק"ל בעל 'אור החמה' היה עוסק רבות במצות 'גמילות חסדים' כנודע, היו לו כמה גמולי"ם שונים לעזר וסיוע לישראל, כגון 'גמ"ח כלים' לעריכת השמחות, וכיצא בזה.

אחד הגמולי"ם של רבי זונדל היה 'פריסת שיקים' למזומנים, כדי שלא יצטרכו אברכי משי צעונים וטהורים לבלות את זמנם בסניפי הבנקים השונים, שאינם מקומות המתאימים לאברכים תלמידי חכמים, ולכן היה ר' זונדל פורט עבורם את השיקים ומשלשל את המזומנים לידיהם.

שנה אחת בימים שלפני הפסח הגיע אל הגמ"ח אברך ירושלמי צעיר, ובידו 'שיק' המחאה שקיבל מאחד ממפעלי 'קמחא דפסחא' שבירושלים, וביקש לפרוט לו את השיק. רבי זונדל נענה כמובן בחפץ לב, ושלשל לידו של האברך את כל הסכום הנקוב בהמחאה במזומן במלואו.

אולם לאחר זמן מה חזר השיק מן הבנק... ההמחאה לא כובדה, מחמת קשקוש של תיקון מסוים שפסל את השיק.

רבי זונדל לא רצה לצער את אותו אברך, שאם יחזיר את השיק לידו יצטרך להתבזות בחיפוש אחר בעל הצדקה, ולפשוט ידו בבקשת שיק חדש, וכנראה יספוג ביוזמות במלאת אזהר... - לפיכך לא דיבר ר' זונדל עם האיש מאומה בדבר, רק טרח בעצמו לחפש אחר אותו 'ועד הצדקה' שהנפיק את אותה המחאה, שירך את רגליו אל משרדי ועד הצדקה שהיו בשכונה רחוקה בעיר, הציג בפניהם את השיק שחזר, וביקש להחליפו בשיק אחר תקין ומכוון.

רבי זונדל כמובן לא דיבר עם אותו אברך מאומה מכל אותה התרחשות, אך כשפגש מנהל 'ועד הצדקה' את האברך לאחר זמן, העיר לו שאין זה מן הראוי להטריח את הצדיק ר' זונדל הזקן בענייני השיקים... וכשיבקש לברר במה המדובר נודע לו כל הענין לאשורו!

על טיב המעשיות שיכזבא באלו היה אומר רבי ירוחם זצוק"ל, שאצל 'גברא רבא' כל מעשה 'קטן' שמספרים עליו נהפך למעשה 'גדול'! - כאשר הוא מאיר באור יקרנות את דרכי חיי וצדקתו של האיש הגדול שבענקים!

• § • § •

בעלי המוסר אמרו, שלכן נפתחים הלכות הפסח בדין הצדקה לעניים, ובמנהגם של ישראל לקנות החיים לצורך העניים לפני הפסח. - משום שטמונה בזה 'סגולה טובה' להכשיר את הבית מן החמץ, שבזכות 'קמחא דפסחא' ניצלים מחמץ בפסח.

יש בעומקה של סגולה זו גם יסוד הבית הפנימי, בתי גוואי שבלב, מן החמץ הפנימי, הלא הוא הייצר הרע שאור שבעיסה. שהתיקון שבין אדם לחבירו מביא את התיקון בין אדם למקום.

ועל דרך שפירשו בלישנא דמתניתין ריש מכליתין (פסחים ב.) "אור לארבעה עשר בודקין את החמץ", החמץ הוא היצר הרע, שהוא מלשון גזילה כד"א (ישעיה א, ז) "אשרו חמוץ", ולכן חמץ מרמז על היצר הרע, שמי שהולך בעצת היצר הרע הוא נגול משורשו. ולכן צריך לבער החמץ בערבי פסחים, ולעשות הכנה דרבה שיוכל להשרות עליו הקדושה הגדולה שמתגלה בליל פסח, הבא עליו לטובה, אמן.

לקבלת העלון כפייל (דוא"ל) נא לשלוח לפייל המצ"ב

לע"נ הבחור שמזאל מאיר ז"ל בן יבלחסיא רבי ישראל יצחק נלב"ע יחנסלו תנצבה.

לע"נ מרת חיה סאסא בת לאה נלב"ע יסיון תנצבה.

שרה שיינדל בת סילה רחה להצלחה בכל העניינים

האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים

יוסף בן סילה רחא לרפואה שלימה

לע"נ מרת הינדל בת משה ירסיווה ובלומה

לע"נ יעקב צבי בן ישראל

י"ו ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון כפייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאמר מערכת

קשה עד בלתי אפשרי להעלות על הכתב את התואר 'זצ"ל' על מרן שר התורה. חיוכו שובה הלב כמו מזדקר מול העין, מילותיו המלטפות ברוך, עיניו המלאות תבונה ועומק, ואוזניו שלא פסקו מלשמוע יומם ולילה את צרות הכלל והפרט, הכל עומד כמו חי ומסרב להאמין, מסרב לקבל. המראות חזרו על עצמם מכל זווית אפשרית, באיזו עדשה שהוא לא נתפס, תמיד היה במצב של גמיעה, של דף נוסף של גמרא, של הלכה, של מדרש, של זוהר, של כל חלקי התורה.

בכל תחום שלא נשאל, היה שואב בשברירי השניה את התשובה הרלוונטית מהקצוות הכי נדחות שבמרחבי ים התורה. הידע הבלתי נתפס שלו, לא ניתן כלל לתיאור. כל חלקי התורה כפשוטו, היו מונחים בראשו כבקופסא ממש, מוכנים ומזומנים בכל רגע נתון, שאם ישאלך אדם, אל תגמגם ותאמר לו. לא היה מדרש אחד שנעלם ממנו, ולא היתה גמרא בבליית או ירושלמית שפרחה מזכרונו. את כולם אגר ושמר כעל בבת עינו.

ההמונים שפסעו אחר מטתו לא פסקו מלדמוע. משום שכמעט אין יהודי אחד שלא נחשף באופן אישי לגדלותו העצומה, אין יהודי אחד שלא נהנה אישית ממרן שר התורה. אם בקרוב למאה אלף התשובות שהשיב בכל חלקי התורה האפשריים, אם בשאלות רפואיות סבוכות שהתגלגלו לפתחו ובמילה אחת הכריע את כל ההתלבטויות של אלפי אלפי שואלים, ואם בברכות בכל תחומי החיים שהתקיימו באופן מפתיע מעבר לכל תקווה.

ועל כולנה הצניעות והענווה שלו. שנים רבות הוא היה מתחיל את קריאת שמע במילים 'קל מלך נאמן' אותם אמור לומר אדם הקורא את קריאת שמע ביחידות שאינו יכול לשמוע מן שליח הציבור את ההשלמה של ה' אלוקים אמת הנאמרת על ידי החזן בסיום קריאת שמע, הוא הסביר שהוא אינו יודע אם הקהל ימתין לו עד שיסיים את הקריאת שמע, והוא חושש שהחזן יסיים את המילים הללו לפני שהוא יגיע לסיום. כל כך הרבה טרדנים וטרחנים השכימו לפתחו, ועם כל התשוקה האדירה שלו לנצל כל רגע פנוי, לעולם הוא לא קטע ולא פגע באחד מהם, אלא ישב ושמע את דבריהם עד תומם, ופעמים רבות אף טרח לענות להם כאיוולתם בחוש ההומור המיוחד שלו, כמו השאלה הידועה שנשאל אם אדם שחש גירוד ברגליו יקדים לגרד את הימנית תחילה, והשיב 'גרדם זו בזו'.

אנחנו שעוד זכינו לראות שריד לדור דעה, נחרות את המראות הללו עמוק בזכרונו. כי כפי שהספידו מרן ראש הישיבה, אחד היה עמנו ואין עוד בלתי. אין תחליף, אין תמורה. המראות הללו יתנו לנו את הכח להצמיח מעצמנו כל אחד ואחד את הר' חיים האישי שלו. דמות דיוקנו תעמוד לנגד עינינו חרותה לעד, יהי זכרו ברוך.

ותצא אש (י, א) נשאלת השאלה – ולמה הם היו צריכים למות דוקא ביום השמחה של הקב"ה ולא ביום אחר?

מתי מתו שבעים הזקנים? אומר רש"י (שמות כד,י) ששבעים הזקנים מתו במתאוננים! משמע שהיה צורך להפריד בין מיתת נדב ואביהוא ובין מיתת שבעים הזקנים, והשאלה שנשאלה היא – למה? למה היה צריך לסגור חשבון עם נדב ואביהוא דוקא ביום חנוכת המשכן? כדי להבין את יסוד הדברים, הייתי רוצה להביא את משלו של המגיד מדובנא: משל למלך שבנה עיר לעשירי העולם – כל התחבורה נבנתה מתחת לפני הקרקע, וכך גם כל תשתיות החשמל וכו' – הכל 'ירוק' – דשא, עצים, אגמים וציפורים מצייצות! אמר המלך, אם זה המקום היפה ביותר בעולם, זה צריך להיות גם המקום הבריא ביותר בעולם! – מה עשה? בנה בית חולים, והביא אליו את בכירי הרופאים מכל העולם; בין בכירי הרופאים, היה רופא א' מבוססון שהמלך היה מעוניין בו מאוד והיה מוכן להביא אותו לבית החולים תמורת כל סכום שבעולם, ולבסוף לאחר ששילש את משכורתו, הגיע הרופא לעבוד בבית החולים תמורת מיליון דולר לחודש! – "אבל תדאג שהתושבים אצלנו יאריכו ימים עד 120!", אמר המלך לאותו הרופא. התכנסו כל נבחרי העיר לקבל את פניו של אותו רופא; באמצע קבלת הפנים אומר א' השרים לחברו: "גרי, אני לא מרגיש כ"כ טוב..." "מה קרה???" "יש לי לחצים בחזה..." "זה פעם ראשונה שזה קורה לך?" "כן... אני מרגיש שאני מזיע גם..." "מה תאומר, קראתי שזה הקדמה להתקף לב" מה יעשו עכשיו – להצלה' א"א לקרוא עכשיו, כי הכל מתחת לאדמה והם מוגיעים רק על אופנועים – החליטו לקרוא לרופא הבכיר – "הלו ד"ר!!! יש כאן בנאדם שלא מרגיש טוב – דחוף!!!"; "הד"ר מגיע בריצה – הוא מזיע ויש לו לחצים בחזה...!!!" – "כן אני רואה, זה התקף לב..." – משיכב אותו על הרצפה ומתחיל לעשות לו עיסויים – אחרי רבע שעה... חרחור אחרון נפח את נשמתו. כולם התחילו מתלחשים – "איזה מין דבר זה, המלך הזה הביא אותנו תמורת מיליון דולר בחודש – ותראה מזה, לא הצליח להציל אותו... מה שווה הד"ר הזה?!" לאחר שפינו את הגופה, עלה הד"ר לדבר בפני כל השרים – "רבותי! צר לי על פטירתו של השר. אבל אני רוצה לומר לכם, שבסך הכל טוב שהוא מת! – ולמה אני אומר את זה? כי קיבלתי את העיתונים שיצאו אצלכם בממלכה וכל הכותרות היו בומבסטיות – 'הגיע הד"ר שכל מטופליו חיים עד גיל 120 שנה!!!'; אמרתי לעצמי אוי ואבוי אם אנשים חושבים שאני יכול לרפאות כל דבר. אני יכול להדריך אתכם איך לחיות בריא, ויכול להיות שתזכו לחיות שנים רבות; אבל אם השבתם שתוכלו לאכול כל היום סופגניות וצלעות כבש ופיצות – זה לא ילך! אני לוקח אחריות רק לגבי מי שאני מטפל בו מאל"ף ועד ת"ו. אבל א' שיעשה מה שהוא רוצה ויאמר "יש לי ד"ר – עליו אני לא אחראי!" אומר המגיד מדובנא, כשנבנה המשכן, אמרו אנשים "איזה יופי, נבנה המשכן! – כל עבירה שנעשה, נוכל להביא קרבן ויתכפר לנו, אמר הקב"ה: "שלא תחשבו שמידת הדין ירדה – ולו במילימטר אחד! מידת הדין נשארה במלוא תוקפה, למי שיתנהג שלא כראוי!" – ולכן דוקא ביום חנוכת המשכן, כדי להביא מורא ופחד בעם ישראל, לקח הקב"ה את נדב ואביהוא! (הרה"ג רבי ברוך רוזנבלום שליט"א, ברוך שאמר)

זכות הרב – בכוחה להגן על התלמיד

יִקְחוּ בְּנֵי אֶהָרָן נֶדֶב וְאֶבְיָהוּא אִישׁ מִחֶתְתוֹ וַיִּתְּנוּ בְּהֵן אִשׁ וַיְשִׁימוּ עָלֶיהָ קֶטֶרֶת וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי ה' אִשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם. וַיִּצְאָ אֱשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַיִּתְאָכַל אוֹתָם וַיָּמָתוּ לִפְנֵי ה' (י', א'-ב')

וברש"י: "ותצא אש" - רבי אליעזר אומר לא מתו בני אהרן אלא על ידי שהורו הלכה בפני משה רבן (עירובין ס"ג). לכאורה יש לתמוה: הלא בפסוק נכתב בפירוש הטעם למיתתם, משום שהקטירו אש זרה. מדוע, אפוא, מבאר רבי אליעזר טעם אחר?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: ישיבתו של החת"ם סופר בפרשבורג, נודעה לתהילה באיכותם הגבוהה של תלמידיה. כל בחור שניסה להתקבל לישיבתו – היה כזה שהגיע למדרגה הראויה בהבנה ובשקיפה. משום כך, בוקר אחד, כאשר הופיע בחור בשם פנחס לייב, והודיע על רצונו ללמוד בישיבה – עורר הדבר גיחוך אצל הבחורים שסובבוהו. לאחר שיחה קצרה עימו, הסתבר כי הנער בן השש עשרה, לא רק שמעולם לא למד גמרא, אפילו את צורת האותיות בקושי הכיר. בקטנותו התייתם מאביו, וכל השנים מכר כעכים עם אמו, במקום לשהות עם חבריו בכתלי התלמוד תורה.

"מדוע באת דווקא אלינו?" שאלו החת"ם, לאחר שקבלו בחמימות בחדרו, "האמנם לא שמעת מהי ישיבת פרשבורג?! "שמעתי", הודה הבחור, "ודווקא בשל כך באתי לכאן. אני רוצה לגדול בתורה, ובטוח אני שכאן בודאי אתעלה בלימוד התורה". רצונו העז של פנחס לייב ויראת השמים הבערת שלו כבשו את לבו של ה'חת"ם סופר', והוא החליט לקבלו על אתר לישיבתו. לאחר מכן קרא החת"ם סופר למספר בחורים והורה להם לערוך ביניהם תורנות מי ילמד הבחור במשך שעה מידי יום, וכך אט אט יכניסוהו תחת כנפי התורה. בשומעם את ציווי רבם, נחלצו כולם חושים למלאכה, וחילקו ביניהם את הלימוד עם פנחס לייב. אולם למרבה האכזבה, בנוסף לבורות אותה רכש כאשר נעדר מבית רבו בהיותו צעיר לימים, התגלה פנחס לייב גם כבעל כשרונות חלשים, קשה לשמוע ומהיר לאבד. ברם, למרות הקשיים הרבים ניחן הנער ברצון ברזל לדעת את התורה, והשקיע את כל זמנו בלימודה. במאמץ גדול ובהתמדה מופלאה החל הבחור לעשות חיל בלימודו. ומרגע שנפרץ הסכר, החלו המים – אין מים אלא תורה – לנבוע ולחדור לנפשו בשטף עז ביותר, ולאחרי שלוש שנים בלבד – נחשב פנחס לייב לאחד מגדולי הלמדנים של הישיבה, ואף זכה ללמוד עם החת"ם בחברותא. יום אחד חלה הבחור, והרופאים קבעו שימי ספורים. הבחורים עמדו ליד מטתו בתורנות יומם ולילה, לסעוד אותו, ולהיות עמו ברגעיו האחרונים – לא עלינו. יום אחד נכנס לחדר החת"ם והורה שכולם יצאו. בחור אחד, בשם יעקב ליפא, העז פניו והתחבא לראות את אשר יקרה. החת"ם נעמד ליד הבחור דקות ארוכות, העביר את ידיו על עיניו העצומות ושאל את הבחור: "ההיך רואה?" לתדהמת יעקב ליפא, נשמע בחדר קולו של פנחס לייב מחוסר ההכרה: "כן, אני רואה". החת"ם שב ופנה אליו: "כעת, האם אתה רואה?" ושוב ענה הבחור: "כן, אני רואה". כך נשנה הדבר שבע פעמים. עיניו של יעקב ליפא כמעט יצאו מחוריהם, שעה שהגוסס פקח את עיניו אט אט. החת"ם מזג לחולה כוס מים והגיש לו, והוא ברך שהכל ושתה לרוויה. החת"ם אמר לו: "כעת יוטב לך!" ויצא מהחדר. הישיבה רעשה וגעשה על הנס הגדול שארע לחברם בזכות החת"ם. יעקב ליפא ניגש לפנחס לייב, והתוודה בפניו שהוא שהה בחדר כל זמן שהותו של החת"ם. "אמור נא לי" ביקש יעקב ליפא מחברו המחלים, "מה המחזה אותו ראית, בשעה שהחת"ם שאל אותך 'האם הנך רואה'?" השיב פנחס לייב: "ראיתי איש זקן הדור פנים, ובדמיוני הנחתי שזהו אברהם אבינו. אחר כך ראיתי את יצחק, יעקב, משה, אהרן ודוד. הם הפכו ודנו בענייני האם עלי לחיות או למות, עד שלפתע הגיע אליהו הנביא ועמד כמפטר ומתווך ביניהם. הוא הצביע על מורנו ורבנו – החת"ם סופר, וקבע: 'זכותו של הרב כל כך גדולה – עד שראוי הוא לזכות את תלמידו לשוב לאיתנו ולהבריא...'. פנחס לייב הוסיף להחלים לגמרי, והמשיך בתלמודו עד שנתעלה להיות אחד ממצוייני הישיבה. ברבות הימים השיאו החת"ם לבת יתומה שגדלה בביתו, ודאג לו לכל מחסורו. לאחר שנים אחדות, אף ציוה עליו לשמש כרב ואב"ד בכמה קהילות חשובות, כמטרסדורף ונייזאף. הרי לנו, כי גם כאשר יהודי אינו ראוי שייעשה לו נס, זכותו של רבו הגדול יכולה להגן עליו שלא יארע לו כל רע.

ומכאן, תשובה לשאלתנו: אכן, נדב ואביהוא מתו לאחר שהקריבו אש זרה, כמבואר להדיא בפסוק. אמנם, אילו לא היו מורים הלכה בפני משה רבם – היתה זכותו של משה גורמת להם להינצל – על אף חטאם. כוח הרב ביכולתו להגן על התלמיד, אף שאינו ראוי מצד עצמו שיתרחש לו נס. אבל לאחר שהורו הלכה בפני רבם – היינו שזלזלו בו – לפי גודל דרגתם, ולא נהגו בו כבוד, מכיון שכך לא עמדה להם זכותו של משה להגן עליהם (מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

שו"ת הל' אבילות ממרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצ"ל

שאלה: מהי צורת הניחום? **תשובה:** עצם הדבר שבא אליו ומראה שמשותף בצער, זה מצות ניחום, ואין חייב לומר כלום.
שאלה: כשהולכים להלויה צריך להכניס את הציצית משום לועג לרש, האם זה דווקא לאלו שתוך ד' אמות של הנפטר או אפילו מחוץ ד' אמות? **תשובה:** מסתבר שכל מי שמשותף בהלויה יכניס את הציצית משום לועג לרש.
שאלה: האם כשמדברים בדברי תורה, יש בזה משום לועג לרש? **תשובה:** כיון שכל מי שמלווה יש לו שייכות למת, שייך עליו לועג לרש אם מדבר בדברי תורה (כמבואר בש"ך ובט"ז יו"ד סי' שד"מ).
שאלה: האם יש מקור לזה שאומרים שכתובת צוואה היא סגולה לאריכות ימים? **תשובה:** אומרים כן להרגיע את האדם.
שאלה: אחד ממתפללי בית הכנסת הקבועים מתפלל לפני העמוד בתוך שנה על אביו, והגיע אדם מבחוץ שאינו ממתפללי ביהכ"נ, שיש לו יארצייט, האם הוא צריך לתת לו את העמוד? **תשובה:** תן לו קדיש, ומסתבר שלא יכול לקחת את העמוד כי הוא לא קבוע פה.
שאלה: האם מותר להוציא דבר מהבית של המת, ואם אסור האם אסור רק אוכל או כל דבר? **תשובה:** אסור כל דבר מפני הסכנה.
שאלה: בביכ"נ שמתפללים נוסח אשכנזי ובלשון הקודש, האם אפשר שחזן ספרדי יגש לעמוד כשיש לו יארצייט? **תשובה:** אפשר.
שאלה: כנ"ל, האם אפשר שחזן שמתפלל בהברה עברית יגש לעמוד כשיש לו יארצייט? **תשובה:** אם הציבור מסכימים.

חידה שבועית

מתחילה תראו אותי כשהוא בלון זהוב חמישי! לאחר מכן אהיה מכוסה לבן ואצוץ לי לזרמי! מי אני?

תשובה על חידה פ"י"ש: דם שניהם מותר באכילה (ז.כ.) תשובה לחידה: העתיד.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות איצקוביץ – כץ – קליין לנשואי הבת הנכדה הינה משפחת ברדוגו להכנס הבן לעול תורה ומצוות
 בני הדר-עמישב: משפחת הבלין לנשואי הבן משפחת פוקסברומר לבר מצוה

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
 מינהל שירותי קהילה

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר

שבת אורה

שמיני-פרה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעיינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' דב בור' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה. מוסר והנהגות

אותו יום שרבי מאיר שפירא זצ"ל ראש ישיבת חכמי לובלין ומייסד "הדר היומי" נסתלק לשמי רום, ערב שבת היה - וסימן יפה לו. רנעים ספורים אחרי צאת נשמתו נכנס לחדר האדמו"ר רבי שלמה מלובלין ובכה תמרורים והתייפח כילד. התלמידים האהובים התכווצו מרוב צער על הרצפה ויללו מרה על גודל השבר. המונים החלו לנהור ועברו על פני הארון, אמרו תהלים ומשניות והדליקו נרות. באו מספידים ומקוננים, באה שבת והרבנית מתעלית לשיא בגבורת נפשה, לובשת בגדי שבת ומנצחת על הכנת הסעודות במטבח הישיבה. בפניא דמעלי שבתא היא נכנסת לאולם שבו הוצב ארונו של בעלה הגאון, מדליקה נרות ואומרת כמה מלים ישר מן הלב: "אישי הדגול! התפללתי תמיד שתאריך ימים יותר ממני... מה ערך לכל חיי מול יום אחד שלך.. אולם רצון ההשגחה היה אחר... היה נא מליץ ישר שמלכותך, מלכות התורה, תיכון לעד... זאת נחמתי בעניי... רבי שמעולה מזליכוב, המשגיה, אוסר על התלמידים לעבור לפני התיבה, דין אוננים להם. כתום קבלת שבת עוברים הם בסך על פני ארונו של המצביא, הגאון, כל אחד אומר "שבתא שבא" למורה-האב הגדול, ואחר כך גם לרבנית. השלחנות כוסו במפות צחורות, שבת, אור ועונג, הרבנית דואגת שלא יחסר דבר, רק הכסא בראש השלחן ניצב ריק ומיותם... עם דמדומי שבת הפכה ישיבת חכמי לובלין לעמק הבכא. הגיע הלילה האחרון של רבי מאיר שפירא זצ"ל בין כותלי ישיבתו העולמית. המוני יהודים באים מכל ערי פולין, להיפרד מהאי גאון וצדיק. הלכות שבורים ורצוצים, נדהמים, יתמות ושכול מרים מלענה. הקרע שעל דש בגדיהם של תלמידי ישיבת חכמי לובלין פצע את לבו של כל יהודי נאמן. יללות וזעקות מרקיעות שחקים עולות בחצר הישיבה, יהודים נפרדים מרבים הגדול, ענק הרוח. במעמד רבבות נערכת הליויית למחרת, ביום ראשון. אנשי ה"חברא קדישא" דלובלין שהרב היה בה נגאב-ראשון הם המטהרים, הלבשת הקיטל והטלית נערכה בהיכל-השיעורים. על השולחן לידי עוד היתה מונחת הגמרא שלו, שעוד ביום שני האחרון למד בה הרב, ועתה נחה מיותמת... על כתפי התלמידים נישא הארון אל היכל הישיבה המרכזי, כל הנרות דלקו ומעל ארון-הקודש הוסרה הפרוכת, כמו בתשעה-באב... פותח בהספר רבי שמעולה מזליכוב, המשגיה הרוחני של הישיבה, שדבריו ספוגי רו וסוד. הוא נאנק דום ומפליט מלים חנוקות: "היום שבעה ימים לחודש חשו, המשנה אומרת 'בו' במרחשון שואלין את הגשמים", הצדיק נקרא גשם, כשם אין קיום לעולם בלא גשם כך אין קיום לעולם בלא צדיק, גשם משפיע וצדיק משפיע, ביום ז' במרחשון שאלו ממתבתא דרקייעא את הגשם שלנו והעלו אותו השמימה!" המיטה מוצאת לחצר הישיבה מספיד בן דודו רבי משה חיים לאו מפראשוב ורבי זלמן סורוצקין מלוצק בשם רבני ליטא, הרב קנאל בשם אגודת-הרבנים דפולין רבי מגדיל אלתר מפאביאניץ, בנו של ה"שפת אמת", דבריו רועמים וחוצבי להבות: "רבה של לובלין! כל התנאים והאמוראים יוצאים היום לקראתך ויוליכוך ישר לגן-עדן, למתיבתא דרקייעא, מי כמוך הרבה להפיץ תורה ע"י ה"דר היומי"?! כל המסכתות שנשכחו בטרם באת הפכו על ירך לקניו העם, כל אותם מאות אלפי דפי-גמרא שנלמדו בזכותך ליוך השמימה!.....הקבר הרענן שנכרה בשורת קברות הצדיקים שבכניסה לבית העלמין העירוני החדש מתמלא בפתקאות-בקשה ומפיות מאתים תלמידים-בנים מתפרצת בוועקת שבר אמירת "קדיש" אחרי רבס-אביהם הגדול: "יתגדל ויתקדש שמייה רבה!" (ניצוץ אור המאיר)

הייתי נזהר מאוד להסיר מעלי תרעומות בני אדם בכל האפשרי, וכונתי היתה בזה, שלא יהיה חם ושלוש פירוד לבבות בינינו, ולהסיר מעלי עוון שנאת חנם, שיסנא אותי בחינם. ונשמרתי מאוד באיזה דיבור או מעשה, שהייתי חושב שמדיבור או ממעשה זה, או להיפך בהעדר מעשה זה, יהיה בליבו תרעומות עלי - הייתי נשמר מאוד מזה מהטעם הנזכר. (יסוד ושרש העבודה, צוואתו)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

וַיִּדְם אֶהָרֶץ: קבל שכר על שתיקתו ומה שכר קבל שנתייחד עמו הדבור שנאמרה לו לבדו פרשת שתויי יין" (רש"י). שמעתי מפי מרן החפץ חיים זצ"ל הסבר למה נאמר כאן בלשון זו: "וידם אהרן" ולא "ויחריש אהרן" וכדומה, לפי שבן אדם גם כשהוא מחריש אפשר להכיר את מצב רוחו מתוך הבעת פניו, אם הוא שבע רצון או רוגז, שמח או עצב וכדו', ואלו על דומם אין להכיר שום דבר ואין חיצוניותו מוכיח על תוכו כלום, ומדרגתו של אהרן בשעה זו היתה שהיה בבחינת דומם, שלא היה ניכר עליו שום שמץ של אבילות אפילו רק באיזו העוית פנים או בדומה לזה. (יפריי שושנה"תתלמידו של החפץ חיים")

וַיִּדְם אֶהָרֶץ: רבי צבי פסח פראנק זצ"ל, נקט במידה של שתיקה, גם בתקופות סוערות ורוגשות בעיר הקודש, כאשר היה קשה מאד לשמור על שתיקה, היה בולם פיו ונוצר לשונו. על מה שנאמר בתורה לאחר מיתת שני בני אהרן "וידם אהרן" - פירש רש"י, נטל שכר על שתיקתו. פירש רבי צבי פסח זצ"ל כי המלה "וידם" מעידה, כי היה לו מה לדבר, אך הוא כבש דבריו ולא דיבר, על זה נטל שכר, על שהיה לו מה לומר, ובכל זאת, לא אמר. (מנחם ציון)

זאת החיה אשר תאכלו מכל בהמה אשר על הארץ: זאת החיה - לשון חיים. לפי שישיראל דבוקים במקום וראויין להיות חיים, לפיכך הברידן מן השומאה וגור עליהם מצוות. ולאומות לא אסר כלום. משל לזופא שנכנס לבקר את החולה וכו" (רש"י). לאומות העולם אין שום דבר מויק, קובע רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל בספרו "דעת חכמה ומוסר" (ח"ב). להם הכל מותר. הסבא זצ"ל מקלם המשיל אותם לכלב שאינו משחית את קיבתו באכילת חמאה סרוחה. אכילת נבילות וטריפות אינה גורמת להם השחתה - לנו כן. אות ומופת הוא על קדושת ישראל וסמל למעלתם הקדושה שאינה סובלת שום הפרעה רוחנית, כל הפרעה כוז מויקה. ולא רק באכילת מאכלים טמאים מוצאים אנו תהום פעורה בין ישראל לעמים, אלא גם בכל הנוגע לקדושה. בהיותי בוילנא, מספר רבי ירוחם זצ"ל, נודמן לי להתאכסן בבית סמוך לאוניברסיטה המקומית שם. מידי פעם נתקלו עיני במחזה שלמרתית ממנו הרבה. לפני כניסת הסטודנטים למקום לימודיהם היו מתקשטים ומסלסלים בשערם ומתערבים יחד נערים ונערות; אוירה של קלות ראש ופריצות שררה שם. וכך זה נמשך, מן הסתם, גם בשעת הלימוד עצמו. מסתבר, מסיק רבי ירוחם, שאין כל סתירה בין מצב זה של חוסר צניעות לבין השתלמותם בחכמותיהם; והא ראייה שלבסוף מגיעים הם להשיגים בלימודיהם. בעם ישראל, לעומת זאת, רואים אנו את ההיפך הגמור. הלולות ופריצות - זוהי הסתירה הגדולה ביותר לתורה. במצב של קלות ראש מגוע האדם מללמוד תורה. ההרוק קל ביותר, הסתכלות שאינה הוגנת, הם המפריעים הגדולים ביותר ללימוד התורה, ואין לך מופת גדול מזה לקדושתה של התורה להוכחה שתורה היא מן השמים אשר מפאת קדושתה וטהרתה אינה סובלת שום דבר שהוא מנוגד לקדושה. (ילקוט לקח טוב)

כל מַפְרֵסָה פְּרָסָה וְשִׁשְׁעַת שִׁשְׁעַת פְּרָסָה מְעַלֵּת גְּרָה בְּהִמָּה אֹתָהּ תֹאכְלוּ: שני סימני טהרה מאפיינים את הבהמה שהורה, מעלה גרה, ושוסע שסע. הביא רבי שמשון פינקוס זצ"ל בשם המפרשים, ששני סימנים אלו רומזים על יסודות הטהרה אף לאדם, סימן זה של "מעלה גרה" רומז לסימנים הפנימיים, וסימן של "מפריסה פרסה" רומז לסימנים חיצוניים. על כל יהודי להראות סימני יהדות בין בחיצוניותו ובין בפנימיותו, לא די להיות "יהודי בלב" בלי לשמור מצוות, יהודי שאוהב תורה ואוהב מצוות אך אינו שומר על דיני התורה, אינו יהודי שומר מצוות, וכן, לא די בעבודה חיצונית בלי עבודת הלב, לא די לעשות את כל המצוות כמצות אנשים מלומדה, על האדם לעבוד את ה' בין בפעולות של עשיית המצוות, ובין בלב, בכונה הראויה לאהוב ולעבוד את ה' (אהובי ותרתיך)

סיפור מההפטרה

יְנַתִּי לְכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֶן בְּקִרְבְּכֶם. היה זה בעת מעמד חנוכת הבית שעורך הרבי הקדוש מסקווער, הצדיק רבי יעקב יוסף טברסקי זצ"ל, עם השלמת הקמתה של קריית סקווער בארצות הברית, אשר נבנתה על ידו במסירות עצומה על טהרת הקודש. במעמד הגדול נאם הרבי והכריז שאת הצלחתה של קריה זו וזקף הוא לזכותו של אביו, וכך סיפר: "בילדותי, ניכר בטבעי אופי סוער ונוסס. אחד הדברים שמשכו את לבי היה קסת הדיו ונוצתו של אבא. חשקתי בכל מאודי לצייר ולשרבט בקסת, אולם אבא לא הרשה לי לעשות זאת - בגלל מחירו הגבוה של הדיו באותם הימים. מלבד זאת, בהכירו את טבעי הסוער, חשש אביו כי ברוב "כשרוני" אני עשוי להשתמש בקסת הדיו גם לשם ציור על חומרים "מקוריים", כמו: רהיטים, קירות או בגדים... לפיכך בכל פעם בה סיים לכתוב היה אבי לוקח את קסת הדיו ואת הנוצות, מטמינם בארון גבוה ונועל אותו על מנעול ובריה, בכדי להבטיח שידיו של יעקב יוסף הקטן שלו לא ישיגום. "אלא שאני", המשיך האדמו"ר לספר לפני קהל האלפים, "לא ויתרתי. השתוקקתי בכל מאודי להשתמש לפחות פעם אחת ויחידה בקסת ובנוצה, ולפיכך המתנתי לשעת כושר שהגיעה בסופו של דבר. היה זה כאשר נקרא אבא תוך כדי לימודו בדחיפות לצורך נחוץ כלשהו, ומרוב בהילות, הניח את כלי הכתיבה במקומם, בארון הגבוה, אולם לא היה לו פנאי לנועל על מנעול ובריה. או אז ידעתי, כי הגיעה ההזדמנות לה ציפיתי. נכנסתי לחדר לימודו של אבא, וניסיתי להזיז את השולחן הכבד לעבר הארון, בכדי שאוכל לטפס עליו ולהגיע לכלי הכתיבה הנספכים. בתחילה, נראה היה כי המשימה מעבר לכוחותי, השולחן היה כבד מאוד, ואני הייתי ילד קטן מאוד. אבל מאחר ורצוני להגיע אל קסת הדיו היה כה עז - הצלחתי לבסוף, לאחר מאמצים כבדים, להזיז את השולחן ולקרבו אל הארון. אולם אז, התברר לי כי המבצע עדיין לא בא אל סיומו. שכן, גם לאחר שטיפסתי על השולחן והושטתי את ידי - לא הצלחתי להגיע אל המדף העליון שבארון. אך לא אמרתי נואש. ניגשתי אל כיסאו של אבא, כיסא כבד מעץ מלא ומגושם, מסורבל כמו כל הרהיטים של פעם, וניסיתי להרימו ולהניחו על השולחן. זו הייתה משימה שנראתה לגמרי בלתי אפשרית. ודרשה ממני מאמצים על גופי. לא פעם ולא פעמיים נפל עלי הכיסא, עד שכבר הייתי חבול בכל חלקי גופי, אולם לבסוף כוח הרצון גבר על הכול. הצלחתי להרים את הכיסא ולהניחו בבטחה על השולחן! או אז, טיפסתי על השולחן, ממנו המסכתי אל הכיסא, וכך עלה בידי להגיע אל היעד הנכסף: אל המדף העליון בו הייתה מונחת קסת הדיו ולצידה - נוצתו של אבא. הושטתי את ידי ברעף, נטלתי את הקסת ואת הנוצה ופניתי לרדת בדיוק באותו הרגע, שמעתי את הדלת נפתחת ואבא פסע אל החדר. מרוב פחד, שמטתי את הקסת מידי, והיא נפלה על הרצפה והתנפצה לרסיסים. תכולתה יקרת הערך הותזה על כל רחבי החדר, כאשר היא מכתימה את הרהיטים, את הרצפה, את בגדיי, והגרוע מכול - את ארון הספרים של אבא... איך לי מילים שיכולות לבטא באופן מספיק את התרחיש שארע בחדר. החדר כוסה במעטה שחור וברסיסי שברים. במרכז - עמדתי אני על הכיסא שעל השולחן ולבי פרפר רק מהמחשבה על העונש הכבד המצפה לי מאבא, בשל הנזקים העצומים שחוללתי וממשותבתי חסרת הגבולות. אך לא זה מה שקרה. מה שהתרחש ברגעים הבאים נחרת בעצמותי עד עצם הרגע הזה, והוא זה שיצר את התפנית בחיי. כל התחויות שלי התנפצו. אבא לא כעס, לא צעק ואף לא העניש. הוא פשוט פסע לעברי בחיך, נשק על מצחי ואמר ברוך: "ענקלך, בכוח הרצון הזה - אתה יכול להפוך את העולם, ולהשיג כל יעד שתרצה בחיך!" ובכך, רטט קולו של האדמו"ר, "עומד אני היום ומכריז: בזכות התנובה הזו, בזכות המילים המעוררות הללו, שנאמרו ברגע משמעותי כל כך, נצרב במוחי המסר כי עלי לנתב את הכוח האדיר המפכה בי לאפיקים חיוביים ולהשקיעו במטרות על חשובות באמת - בגדלות בתורה ובידראת שמיים, ובהגברת פעלים למען שמו יתברך. בכוח הרצון הזה - זכיתי בחסדי שמים גם להגיע לרגע הזה... (בסתר דוד)

ועל הכל...

"פרפראות"

מעשה ב"מגיד של העיירה" שהיה בא אצל ראש-הקהל כל ערב-שבת סמוך לכניסת השבת ונוטל ממנו הלואה כמה מאות רובלים, ובמוצאי שבת היה חוזר ופורע מה שלוה. כיון שחזר ונשנה הדבר פעם ופעמיים ושלוש התחיל המלוה תמה, אמר לו לאותו מגיד: הן בשבת כבודו לא משתמש בכסף זה שנוטל ממני בהלואה, מיד עם צאת השבת מחזירו לי, אם כן הלואה זו למה היא נצרכת? אמר לו המגיד: לאמתו של דבר גם אני עצמי לא יודע למה לי כסף בשבת, אבל חש אני ומרגיש שאינו דומה מוסר שאני מטיף לקהל ועדה כשאין בי בידי פרוטה לפרוטה, למוסר שאני מייסרם בשעה שאני יודע שבביתו מאות רובלים... (אוצר חיים)

"ענין של טעם"

הטעם שבקידוש לבנה אומרים ג' פעמים שלום עליכם וכו' בספר "לחם יהודה" כתב: לפי שהלבנה קטנה על החמה, ואמרה אי אפשר לשני מלאכים שישתמשו בכתר אחד, וכונתה היתה להקטין ולהשפיל את החמה, ואמר לה השי"ת לכו מעטי את עצמך והקטינה את עצמך, ואף על פי כן מקבלת האור מן החמה ויש לה לחמה שלום עם הלבנה, ונותנת מאורה אל הלבנה כנורע, לכן כשרואין הלבנה בחידושה שמקבלת אורה מן החמה, צריך אדם ללמוד מוסר שיהיה לו שלום עם חברו, אף שחברו עושה עמו רעה צריך הוא לשלם לו טובה תחת רעה, כמו שהחמה עושה ללבנה, ולכן אומרים ג' פעמים שלום, דבשלש פעמים הוי חזקה, כדי להחזיק ולקיים השלום. (עולת חדש)

"מפי כתבם"

לעיתים מרוב עיסוקו באיזה ענין, שוכח האדם את המטרה הבסיסית והעקרונית לשמה הוא טורח כל כך. משל למה הדבר דומה? לאחד שפותח עסק. יש תחרות גדולה והוא רוצה לשבור את השוק. הוא קונה הרבה סחורה בזול ומוריד את המחירים. לשם כך הוא זקוק כמובן לכסף. אז הוא לווה מהבנק. הוא מסתבך, הבנק לוקח ריבית, ועד שהוא מתחיל למצוא איזשהו מוצא, בא מישוהו אחד ומוריד את המחירים עוד יותר... העסק מחזיק מעמד חודשיים-שלושה עד שהוא פוּשט את הרגל. שואל אותו חבירו: "מה קרה שפשטת את הרגל?" והוא עונה - "עשייתי טעות, לא חישבתי את ההוצאות וההכנסות כראוי, טעיתי בחישובים". נו, אפשר להבין שאדם עושה טעויות. לעומת זאת, אם הוא יענה: "הפסדתי כי מכרתי בזול", וכשחבירו ישאלו: "למה מכרת בזול?" הוא יענה לו: "בעצם שכחתי שאני בא להרוויח כסף, חשבתי שפתחתי את החנות כדי לחלק מוצרים לשכנים..." תשובה כזו לא יכולה להתקבל בשום אופן - איך אפשר לשכוח כזה דבר?! אדם שפותח עסק כל מטרתו היא להרוויח כסף; איך אפשר לשכוח את המטרה לשמה הוא פותח את העסק? זאת המשל הזה עלינו לזכור בכל צעד ושעל בחיינו! "עסק החיים" שלנו - לשם מה אנו חיים, את זה אסור לשכוח אפילו לרגע! עלינו לדעת מהי המטרה שלנו ולא לשכוח אותה אפילו לרגע! אלו בעצם דברי בעל המסילת-ישרים פותח בהם את ספרו: "יסוד החסידות ושורש העבודה... שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו"... (רבי שמשון פינקוס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: הדין הוא מים שנעשה בהם מלאכה, פסולים לנטילת ידיים של הסעודה, ולכן אם הדיחו כלים במים, אין להשתמש במים הללו לנטילת ידיים. איך יתכן שיהיה מותר ליטול ידיים במים שהדיחו בהם כלים?
תשובה: אם אותם כלים היו מודחים כבר, או שהיו כלים חדשים, אותם המים כשרים לנטילת ידיים. [שו"ע אור"ח סימן ק"ס] (כרם שלמה)

מפתגמי אור־יתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

עם התפילה יתקרב האדם לבוראו. (רבינו בחיי)

הצדיקים מפארים ומכבדים בני אדם על כל מעלה טובה שבהם. (רבינו יונה)
האמת אינו חת מפני כל, עם האמת יכולים לעבור באש ובמים. (רבי אליהו לופיאן)

מה יקוּז הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של מרן הרבי הקדוש בעל הדברי בינה מביאלא, הרה"ק רבי יעקב יצחק זצוק"ל בן הרה"ק רבי נתן דוד משילובצא זצוק"ל, בן בנו של היהודי הקדוש מפשיסחא זצוק"ל, נלב"ע ביום כ"ג אדר ב' תרס"ה.

מרן בעל הדברי בינה מביאלא ז"ע היה שוקד על לימוד התורה הלכה למעשה, ולכן היה נוהג ללמוד בכל נושא את הפוסקים, ואחר כך את המשנה והגמרא, ולאחר מכן היה לומד את הכרעות הפוסקים הנוגעות להלכה, ולבסוף בשולחן ערוך ובנושאי כליו. ואף כשמשא הצבור היה מוטל על כתפיו, והמונינים היו נוהרים אליו לבקש ממנו ברכות וישועות, ולא היה ביכולתו להקדיש את כל זמנו לתורה, היה מקפיד ללמוד בדרך זו על הלכה למעשה, ללמוד על מנת לעשות.

רבינו בעל הדברי בינה ז"ע היה דוגמא של מסירות נפש עבור כלל ישראל, ורוב ימיו הקצרים סבל ממכאובים שקיבל על עצמו עבור ישועות עם ישראל. וכך ראה תמיד שזהו תפקידו של מנהיג, למסור נפשו בעד הכלל. פעם בהזדמנות מסויימת פירש את הפסוק בתהלים (קו, ד) "פקדני בישועתך" כלפי עצמו, וכל אמר: רבונו של עולם, "פקדני" - אני מוכן שיבוא עלי חסרון [מלשון "זיפקד מקום דוד"], ובלבד "בישועתך", שתושיע את עמך ישראל, שכן ישועתם של ישראל היא גם גאולת השכינה.

כמו כן היה מפרש את הפסוק שנאמר בשאול (שמואל א' ט, ב): "משכמו ומעלה גבוה מן העם", כי אף על פי שמנהיג ישראל צריך תמיד למסור את נפשו וגופו עבור ישראל, אין זה אלא עד הראש, כי הראש צריך תמיד להישאר למעלה ולהחזיק מעמד, וזה הכוונה "משכמו ומעלה גבוה מן העם". [פירוש זה של הדברי בינה זצוק"ל מביא כ"ק מרן האדמו"ר מביאלא שליט"א בספרו מבשר טוב. וכתב שם שפעם חזרו על הפירוש הזה באזני מרן בעל האמרי אמת מגור זצוק"ל, והוא קילס מאוד את הדברים].

איך יכול יהודי להגיע למזריגת רוח הקודש

עבר ושנה

למדנו בדף היומי (מועד קטן דף כ"ז ע"ב): "דאמר רב הונא, כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו. הותרה לו סלקא דעתך? אלא אימא נעשית לו כהיתר". [ומאמר זה מובא גם במסכת יומא דף פ"ו].

שאל על כך כ"ק הרבי בעל הדברי יואל מסאטמר זצוק"ל למה כתוב הלשון 'עבר ושנה', ולמה לא כתוב 'עבר וחזר'? אלא הענין הוא - הסביר הרבי מסאטמר - 'שנה' יש לה משמעות של לימוד. כמו 'השונה פרקו מאה פעמים' וכ'. יהודי שעבר עבירה, והוא בנוסף לכך גם למדן, הוא ידע ללמוד, ירצה לטהר את השרץ, הרי הוא מחזיק את עצמו לתלמיד חכם וללמדן, ועל ידי זה חס ושלום הוא

ממציא היתר מן התורה נגד התורה. לכן אמרו דוקא 'עבר ושנה', כי הוא ידע איך להמציא לעצמו היתר...

(מתוך הפתיחה לשיעור, ח' אדר א', מועד קטן דף כ"ח)

ותלמודו בידו

למדנו בדף היומי (מועד קטן דף כ"ח ע"א) את לשון הגמרא: "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו". לשון זה מובא גם במסכת בבא בתרא (דף י"ב ע"ב).

בהכנת השיעור היתה לי התרגשות גדולה. התרגשתי לראות את דבריו הקדושים של המהרש"א שם במסכת בבא בתרא. וכך אומר המהרש"א על הלשון "ותלמודו בידו": "יש לפרש כי עיקר הלימוד ושנעשה בו רושם, הוא הלימוד הבא מכתובת יד, אשר על כן נקראו החכמים סופרים". מפה יש אסמכתא שכדאי לרשום כל חידוש שבזמננו עולם נותן לנו.

בישיבת חידושי הרי"ם היה משגיח מיתולוגי, שקראו לו הגאון החסיד רבי גד"ל אייזנר זצ"ל (שיומא דהילולא שלו יחול השבוע ביום כ"ד אדר). על המאמר הנ"ל שאל רבי גד"ל, מה הכוונה 'ותלמודו בידו'? מה ענין ידו לכאן? אלא הכוונה היא למעשיו של אדם, שהוא עושה בידיו. הגמרא מתכוונת לומר שלא רק שהוא למד, אלא התלמוד הביא אותו לידי מעשה, שהרי אם הלימוד לא הביא אותו למעשה, אין זה נקרא אלא 'תלמודו בראשו', ואז הרי הוא בבחינת חמור נושא ספרים...

נסיים בהסבר נוסף שאמר על כך כ"ק מרן הרבי האמרי חיים מויז'ניץ זצוק"ל, על הלשון "ותלמודו בידו". הגמרא אומרת במסכת בבא מציעא (דף נ"ז ע"ב) שכל היכא דכתיב 'יד' לאו ידו ממש היא אלא רשותו. לימוד התורה משפיע על האדם לקדש את עניני הרשות. וזה הכוונה "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו"...

(מתוך הפתיחה לשיעור, ח' אדר א', מועד קטן דף כ"ח)

התורה האחרונה של מרן האהבת ישראל

השבוע נלמד בדף היומי (יבמות דף כ' ע"א): "אמר רבא, קדש עצמך במותר לך".

הנה"צ רבי מנחם מנדל שנעבאלג זצ"ל גאב"ד מחזקי הדת

במנצ'סטר היה חוזר על ה'תורה' האחרונה של כ"ק מרן האהבת ישראל מויז'ניץ זצוק"ל ששמע מפיו בחורף שנת תרצ"ו.

וכך אמר אז מרן האהבת ישראל: "א' כלל ו'יל איך אייך געבן, וואס מען טאר נישט, טאר מען דאך נישט, א' מצוה איז מען דאך מחזק צו טוהן, נאר וואס מען מעג טוהן דאך מען זיך גוט באַרעקענען צו מען זאל דאס טוהן אָדער נישט" [אני רוצה לתת לכם כלל, מה שאסור הרי אסור, ומה שמצוה הרי מחוייבים, אולם מה שמותר לעשות צריך טוב לשוב אם לעשות את זה או לא]...

בדרך שאדם רוצה לילך

הגמרא אומרת במסכת מכות (דף י' ע"ב): "בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו". כבר הזכרנו בעבר את דבריו המרטיטים של המהרש"א, דברים שכל יהודי צריך לשנן בעל פה. המהרש"א מדייק למה לא כתוב מוליך אותו הקב"ה, ומי זה מוליכין אותו. ולכן הוא מסביר את מאמר הגמרא: "על פי מה שכתבנו בכמה מקומות שכל מחשבה חיבור ומעשה, האדם הנה הוא בורא לו מלאך לפי ענינו, אם לטוב אם לרע. ועל כן אמר **בדרך שאדם רוצה לילך**, שהרשות בידי האדם ממנו יתברך ברוך הוא, שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, אבל כפי רצונו ודעתו של אדם **מוליכין אותו** אותו המלאכים הנבראים מאותו רצון ומחשבה אשר בו".

נוסיף מוריא'דיגע ווארט ממרא דארעא דישראל רבינו מרן המהר"צ דושינסקי זצוק"ל, מורו ורבו של הרבי שלי כ"ק מרן הבאר יעקב מנברונה זצוק"ל. על המאמר הנ"ל "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו" אמר מרן המהר"ץ זצוק"ל ביאור נפלא: אדם חושב שהוא ילך לפה, הוא ילך לשם, אבל האמת שזה בכלל לא מה שהוא חושב, מוליכים אותו משמים. זה כוונת הגמרא, בדרך שאדם רוצה לילך, עליו לדעת שמוליכין אותו.

(מתוך הפתיחה לשיעור, ד' אדר א', מועד קטן דף כ"ד)

תפילת 'כגוונא'

בליל שבת קודש אנו אומרים בתפילה את נוסח 'כגוונא', שהוא מהזוהר הקדוש פרשת תרומה. כדאי מאוד להשקיע ולהבין את המילים הקדושות. כשנחזור הבינה לעשות קידוש אחרי שנגבין את פירוש המילים של 'כגוונא', יהיה לקידוש משמעות אחרת.

די אם נצטט שתי שורות מ'כגוונא': 'ולית שולטנא אחרא בכלוהו עלמין' - אין שום ממשלה אחרת בכל העולמות, 'בר מינה', חוץ מהשכינה, למה? כי כולם מכירים במלכות השם יתברך. 'וכלוהו מתעטרין בשמתין חדתין' - כלל ישראל מקבל בשבת קודש נשמות חדשות, נשמה יתירה.

הכרתי יחיים שבשעה שהם אמרו קידוש בליל שבת קודש, נשפך חצי הכוס מרוב הדביקות בבזרא עולם. אבל בשביל להגיע לדרגה הזאת, מוכרחים להבין את פירוש המילות.

אנחנו אומרים ב'כגוונא': "קודשא בריך הוא אחד, לעילא לא יתיב על כורסייא דיקריה עד

מיני מתיקה

למדנו בדף היומי (במסכת מגילה דף י"ח) את הלשון: "אמרי במערבא, מילה בסלע משתוקא בתריין". אם תרצה לקנות את הדיבור בסלע, עדיף שתקנה את השתיקה בשני סלעים. שמעתי פעם פתגם חכם וכל כך נכון: אף אחד עוד לא התחרט על מה שהוא לא אמר... רבותי, אנחנו לא יודעים איזה אוצר יש לנו בפה. אם נחשוב לפני כל מילה שאנו רוצים להוציא מהפה, נספור עד עשר וזו מדבר - כמה עגמת נפש אנו יכולים למנוע. לפעמים בעידא דריתחא וכד' אדם מדבר דברים, שאחרי זה הוא היה מוכן לשלם מיליונים שהדברים האלה לא היו נאמרים...

ושכנתי בתוכם", ועל דברי רש"י שם "ועשו לשמי בית קדושה". שהתורה מדברת כאן לכל יהודי, שכל אחד צריך לראות שיהיה מוכן ומזומן להשראת השכינה. כל יהודי שמתגבר על עצמו, שעושה דבר טוב, שלומד תורה ומתפלל, ועושה את רצון הבורא, באותו רגע הוא נעשה מקום מוכן להשראת השכינה. והוספתי על זה עוד הוספה מחכימה.

בהפטרה של פרשת השבוע [פרשת תרומה] נאמר: "ושכנתי בתוך בני ישראל ולא אעזוב את עמי ישראל". השכינה הקדושה רוצה לשרות אצל כל יהודי, "ושכנתי בתוך בני ישראל". וברגע שהשכינה תשרה אצל כל יהודי ויהודי, יהיה לנו את ההבטחה "ולא אעזוב את עמי ישראל". כי כשיהודי עושה חטא, הוא מתרחק מבורא עולם.

(מתוך הפתיחה לשיעור, ד' אדר א', מועד קטן דף כ"ד)

דאנתעבידת איהי ברזא דאחד כגונא דליה למהוי אחד באחד". [ובתרגום: הקב"ה אחד, למעלה אינו יושב על כסא כבודו עד שנעשית השכינה בסוד אחד כמוהו, להיות אחד באחד]. מה הכוונה?

בספר הקדוש 'אוהב ישראל' מביא על כך, שנשמות ישראל נקראות 'כסא הכבוד', כי השכינה הקדושה שורה בקרבם. בורא עולם אינו יושב על כסא כבודו, עד שכל בני ישראל מתקנים את המידות שלהם ברזא דאחד, בשמו יתברך.

נסיים עם דבריו הקדושים של מרן הרבי הקדוש השר שלום מבעלזא זצוק"ל שאמר: "פון פירוש המילות קען מען אנקומען צו רוח הקודש און גילוי אליהו, און נאך און נאך, אט גלייבט מיר" - [מכוונת פירוש המילות בתפילה, יכול אדם להגיע לרוח הקדוש ולגילוי אליהו, ועוד יותר ויותר, תאמינו לי].

שנזכה שהתפילות שלנו בשבת קודש, ובאמצע השבוע, ובכל השנה, יתקבלו לרחמים ולרצון, אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור, ב' אדר א', מועד קטן דף כ"ב)

להיות מוכן להשראת השכינה

בשבת קודש במנחה התפללתי בבית נכסות נפלא בשם 'מדרש טוביה', בנשיאות המשפיע הגאון רבי דניאל שוסטר שליט"א, ונשארת שם ליטול ידים. רב מסויים היה אמור לדבר בשעת רעוא דרעוין, והוא לא הגיע, וביקשו ממני לדבר. ניסיתי לדבר כמה דברים מהלב, הזכרתי שם מה שזיכרנו ביום ששי בקול הלשון בפתיחה על הפסוק "ועשו לי מקדש

דברי חיזוק לכבוד סיום סדר מועד

(מתוך הפתיחה לשיעור, ערב שבת קודש פרשת ויקרא, יבמות דף ה')

זכיתי להיות בהרבה סיומים, גם כאורח וגם כנואם, אבל סיום מועד כמו שהיה לי אתמול בליל שישי פרשת ויקרא טרם זכיתי לראות. זה היה באולם מפואר, אוכל כיד המלך, בעלי מנגנים מיוחדים, ציבור גדול ואיכותי, מעמד אדיר לכבודה של תורה. היה זה מעמד סיום סדר מועד שנערך על ידי ארגון "אהבת תורה" של חסידות סערט וז'ניץ בחיפה, בנשיאות כ"ק מרן הרבי שליט"א. אשרי העסקנים שיש להם את הדעת איך לכבד את התורה!

בדרך לחזור מחיפה עלה בדעתי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, על מה שחז"ל הקדושים אומרים במסכת מגילה (דף טז ע"ב) על הפסוק: ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר, אורה זו תורה, שיש לפרש גם את ההמשך "שמחה וששון ויקר" שגם זה קשור לתורה. איך מאירים את התורה ללומדיה, על ידי "שמחה וששון", ואיך מייקרים את התורה, על ידי "ויקר". וכמו שאמרתי שם בדרשה שאני מאוד נרגש, כי לפי היוקרה שהכינו פה הייתי בטוח שמדובר על מצ'ינג, שהולכים להתרים מהציבור מיליונים, לא האמנתי שיעשו כזה אירוע מכובד רק בשביל מטרה אחת ויחידה, להאהיב את התורה על לומדיה. חז"ל הקדושים לומדים מהפסוק "זה קלי ואנוהו" - התנאה לפניו במצוות, לעניות דעתי סיום מסכת ברבים ברוב פאר והדר, נכנס גם כן בגדר "התנאה לפניו במצוות".

כמו כן הזכרתי בדרשה את לשונו של מאור הגולה רבינו חננאל, שמדבריו אנו לומדים ממה נזכה להינצל בזכות לימוד מסכת חגיגה. וכך הוא כותב בסיום המסכת: "הדרן עלך חומר בקודש, וסליקא ליה מסכת חגיגה, האל יסיר ממנו אף ורוגז וחימה ותוגה".

איננו יכולים לשכוח מהצדיקים הקדושים, מרן הרבי המקור ברוך, ומרן הרבי החכמת אליעזר, זכר צדיקים וקדושים לברכה, שכל כך הרבה יגעו וטרחו להקים את הקריה של סערט וז'ניץ בחיפה, הקריה שגרמה למהפכה רבתי בכל העיר חיפה ובכל הצפון. אסור לנו לשכוח לרגע את חלקם של הצדיקים. כשדיברתי שם על האדמור"ם הרבי המקור ברוך והרבי החכמת אליעזר, ויבדל לחיים טובים הרבי שליט"א, הזכרתי שבקרלין מתחילים להתפלל שחרית "לעולם יהא אדם", שדבר ראשון צריך להיות אדם, "זיין אַ מענטש", דרך ארץ קדמה לתורה. הטוב לב, הפייניקייט, שיש בסערט וז'ניץ אין לו אח ורע. סיפרתי על אותה שבת שהייתי בחיפה, עשרות אנשים באו אלי בליל שבת קודש מבלי שידעו מי אני הצעיר לי מקום לשבת או סידור להתפלל. וכל זה מכוחם של האדמור"ם הקדושים שהקימו את הממלכה המכובדת הזאת. וכשיש כזה דרך ארץ קדמה לתורה, מה הפלא שמאות אנשים עוזבים את כל העיסוקים שלהם יום יום ועמלים בתורה הקדושה עם ברען, ובווערים בלימוד הדף היומי.

מקולמוסם של הקוראים

הגאון רבי מאיר ברנדסדורפר זצ"ל באישון ליל, והרבנית נקראה להכין לרבי כוס תה.

לאחר שהרבי סיים לשתות את התה, שמה הרבנית לב שעקב החושך במטבח [המטבח הוחשך אז מכיון שהוא הוסב לעזרת נשים], היא טעתה ושמה מלח במקום סוכר. יש לציין שבדרך כלל שמם לרבי כ-3 כפיות סוכר בתה... הרבנית נבהלה מאוד וביקשה להתנצל, אך הרבי השיב שכלל לא שם לב...

ברכת המשך הפצת המעינות, **יצחק אייזן**, פה עיה"ק ירושלם ת"ו

לכבוד המגיד מישירים בפה ובכתב מזכה הרבים, הגאון **רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א**

באחת הפתיחות שלכם לשיעור סיפרתם סיפור על סוכר ומלח. שמעתי ונזכרתי במעשה שהיה. כ"ק מרן האדמו"ר מאמשינוב שליט"א הגיע פעם לשבע ברכות של נכד הדיין החשוב

כתב בספר עבודת ישראל (לפרשת החודש): "שברית העולם לא היה אלא שיתגלה מלכותו, והתגלות המלוכה לא היה רק בניסן ביציאת מצרים... ובודאי כמו שהתחלת הבריאה היתה בכ"ה באולול, כמו כן התגלות מלכותו היתה מכ"ה באדר, וזהו פירוש בכ"ה באדר שולחנות יושבין במקדש וממשכנין על השקלים (שקלים פ"א מ"ג), השולחנות הוא שלחן מלכים, התגלות מלכותו, הוא בכ"ה בו. ויש ממשכנין אותן, כמו שהיה על השקלים כדי שיהיה להם חלק בקרבנות ציבור, **כמו כן ממשכנין ומניחין הקדושה על ישראל בעל כרחו מחמשה ועשרים בו**".

נקודה למחשבה:

הרה"ק רבי יעקב אריה מראדזמין זצוק"ל היה מתכוון לקראת חג הפסח בלימוד הלכות פסח ובעיון בספרי המהר"ל, ולעומת זאת חותנו הרה"ק רבי מנחם מאמשינוב זצוק"ל היה מתכוון בצדקה לעניים והיה אוסף כספים לחלקם למשפחות נצרות, ובכך היה עוסק בימים שלפני החג. לימים סיפר הרה"ק מראדזמין זצוק"ל: כאשר שמתי לב למעשי חותני הסתכלתי עליו בביטול, וכי כך מתכוונים לליל הסדר הקדוש ולחג הפסח? אולם כשהגיע ליל הסדר וראיתי איך הוא נראה, הבנתי שההכנה שלו היא הרבה יותר גדולה מהלימוד שלי...

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

פרשת-שמיני

איסור מאכלות אסורות

פרשתנו מדברת על איסור מאכלות אסורות מובא בתנא דבי רבי ישמעאל: אמר הקדוש ברוך הוא אלמלא העלתי את ישראל ממצרים אלא בשביל דבר זה שאין מטמאים בשרצים דיי"ב (ב"מ סא:) מובא בתנא דבי רבי ישמעאל – עבירה מטממת ליבו של אדם, שנאמר "ולא תטמאו במ ונטמאתם במ", אל תקרי ונטמאתם אלא וניטמטם (יומא לט)

הרמב"ן כתב – שמלבד שהמאכלות האסורות משפיעות על האדם עצמו, הם גם משפיעות על הבנים של האדם וזו לשונו שם: דע כי היות הדבר כמו שאנו אומרים, שסמך ה' בתורתו הקדושה פרשת אשה כי תזרע למאכלות אסורות ואמרו להבדיל ביו הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל וסמך לו אשה כי תזרע וסמך מצד אחר פרשת נגעים, ואלו הג' פרשיות לסודות נפלאים, ופרשת כי תזרע באמצע הלוודיע שאם יבדל אדם מן המאכלות הרעים יהיו לו בנים הגונים קדושים וטהורים, ואם לאו הרי נגעים מתחדשים עליהם מצד טיפת הזרע שהיתה מאותן מאכלות האסורות והמשוקצות ח"ו. (פתגם המלך)

נאמר במדרש רבה (פרשת שמיני) "אמר רבי ברכיה בשם רבי יצחק: ארסטון (סעודה) עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות לעבדיו הצדיקים, לעתיד לבוא, וכל מי שלא אכל נבילות (מאכלות אסורות) בעולם הזה, זוכה לראותו. רש"י על הפסוק – ונטמאתם במ – אם אתם מטמאים בהן בארץ, אף אני מטמא אתכם בעולם הבא ובישיבה של מעלה. רבי שמואל אבן תיבון תלמידו של הרמב"ם - כתב שמי שנטמא במאכלות אסורות הדם שלו נעשה עכור, ליבו אטום ושיכלו שחך מלקוב את אור האמונה והדביקות בבורא, ונופלים במוח ובליבו כל מיני ספיקות ופקוקים בדברי חז"ל. לכן התנאים והאמוראים שמרו את עצמם שלא להתגאל במאכלות אסורות, ועל ידי כך זכו לרוח הקודש. (מעין השבוע)

הכלי יקר כתב – המאכלים האסורים, משקצים הם את הנפש הטהורה ומגרשים רוח הקודש וטהרה מן האדם, ומולידים אטימות השכל ותכונות אכזריות.

הפרי חדש כתב – לפי שבזמננו זה אין נוהרים מעניינים אלו של כשרות המאכלים רוב הבנים יוצאים לתרבות רעה ורבים הם עזי פנים שבדור ואין יראת ה' נוגעת בליבם, ואף אם יוכיחם על פניהם לאו בר קיבול מוסר יניחו (אינם בני קבלת מוסר)

כתב האור החיים הקדוש בביאורו על הפסוק "אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ" בא הכתוב להודיע כי האוכל מהשרצים... במזיד תעשה נפשו שרץ - ובשוגג תטמא נפשו ונטמטם, וצריך האדם לזהר בתוספת זהירות וזריזות בכל דבר אשר יכנס בגדר ספק שיקוף זה. בפסיקתא מובא "ונטמאתם במ מלמד שהטמאה מטממת את הדעת ומרבה טיפשות"

ועוד כתב האור החיים בשם האר"י – שלפעמים יתהפך האדם וישתנה מטוב לרע וטבעו ומוזגו, ולא ידע מאיזה סיבה, והוא עצמו יתמלא איך נהפך דעתו. ואמר, כי זה יסובב לצד שלפעמים יאכל אדם משהו שיש בו מחלקי הרע (אור החיים פ' אחרי יח, יג. (בדיקת המזון כהלכה עמ' 27)

המסילת ישרים פרק יא כותב – אמרו בש"ס יומא דף טל "ונטמאתם במ" "אל תקרי ונטמאתם אלא ונטמטם" שהעבירה מטממת ליבו של אדם, כי מסתלקת ממנו הדעה האמתית ורוח השכל שהקדוש ברוך הוא נותן לחסידים, כמו שאמר הכתוב "כי ה' יתן חכמה", והנה הוא נשאר בהמי וחומרי ומשוקע בגסות העולם הזה. והמאכלות האסורות יתרות בזה על כל האיסורין, כיון שהם נכנסים בגופו של האדם ממש ונעשים בשר מבשר... והנה כל מי שיש לו מוח בקודקודו יחשוב איסורי המאכל כמאכלים ארסיים... אם כן מי אפוא יהיה המקל במקום שיש חשש של איסור, אם בעל שכל הוא.

מעין השבוע מובא באדם אחד שהלך לסמינר. ושמע לראשונה בחייו, סדרת הרצאות רצופות, והבין שהכל אמת והוא מוכן לקבל עליו דבר אחד בתור התחלה. כמה גדולה ההתלבטות מה רבה האחריות! מה יאמרו לו לקיים? החליטו לשאול פי גדול בתורה, פנו אל מרן הגר"ח שך זצ"ל. ומה היתה התשובה? "כשרות", היתה התשובה. השואלים היו המומים: כשרות? קודמת לשבת, לטהרה, לשיעורי תורה, לתפילין לתפילה, לכל דבר? הבחין בפליאה, והסביר: "לא, ודאי שלא. יש איסורים חמורים יותר! אבל, הלא תבינו: מאכלות אסורות! פסוק מפורש הוא: "ולא תטמאו בהם, ונטמטם במ", לשון טימטום ואוטם אמרו חז"ל. אבל אם יקפיד על כשרות המזון תתעדן הנפש, ויוסר האוטם, ויפתח הלב, וממילא יסכים לקבל הכל: לשמור שבת וטהרה, להניח תפילין וללכת לשיעורי תורה. וכן היה! בספר שער המים כתב: הנוהר תמיד במאכלו לפשפש בו שלא יהיה בו שום איסור, מסייעים אותו מן השמים שלא תבוא תקלה לידו.

ניצלה מהרעלה בשכר ההקפדה על ההכשר קבוצת אברכים ישיבה בבית הרב הדיין היה על חיזוק שיעורי התורה לאור אסונות שאירעו באותה תקופה בבני ברק לפתע צלצל הטלפון ועל הקו היתה רופאה פלונית, שביקשה לאתר באופן דחוף את אחד האברכים שהורחה לרעייתו לקחת תרופה מסוימת, ועכשיו התברר שנתנה לה תרופה אחרת, ואם האשה תבלע את התרופה היא תהיה בסכנה גדולה. רגעים של חרדה עברו על קהל הנאספים, עד שהצלוחו להיזכר בשמו של האברך, ואחד המשתתפים רץ לביתו במטרה למנוע את לקיחת התרופה. והנה, אך יצא השליח מפתח ביתו של הרב, פגש באברך הלז שטייל הלך ושוב ברחוב הרב זוננפלד בהמתנינו לתשובת סוכן התרופות המתגורר בקריה אצלו ביקש לברר אם התרופה כשרה. האברך סיפר שרעייתו סירבה לקחת את התרופה ועמדה בתוקף על דעתה שלא תבלע אותה עד שיבררו את ההכשר. אמונה בחוש. (טובך יביעו)

מעשה נורא אירע אצל הגאון הגדול רבי חיים קנייבסקי. בין העומדים בתור בבית הגאון, היה פרופסור גדול בתחומו, כבן שמונים וחמש יהודי חרד וירא שמים, שכל בניו ובנותיו הולכים בדרך ה' וחובשים את בתי המדרשות. הפרופסור סיפר להגר"ח בפנים כבושות שהוא אינו מצליח להבין דף גמרא וגם לאחר ניסיונות שנמשכו עשרות שנים לא עולה בידו הדבר. פרופסור במתמטיקה כן, להבין את הגמרא לא מבין בשיעורי הלכה הוא עוד מסתדר בצורה כל שהיא ויש ביכולתו להבין הלכה במשנה ברורה, והנה, סיפר הגר"ח זילברשטיין, פתח לפתע הפרופסור את פיו ואמר לר' חיים שבתוך כדי עמידתו כאן, יתכן והתגלתה לו הסיבה המונעת בעדו לצלול אל דף הגמרא. בעניים דומעות סיפר את עברו ואת קורותיו ומה שעבר עליו בימי ילדותו, אך לפתע קטע הפרופסור את שיחור הדברים ועבר לספר על מקרה שאירע עם הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל, כאשר אם בוכיה הגיע עם ילדה בן השבע אל הגאון וסיפרה לו בדמעות שלפעת עבר לו כל החשק ללמוד. הגר"ע הר"ה מעט והשיב לה שמן הסתם אכל הילד דבר שאינו כשר וזו הסיבה לטמטום המוח שלו. תממה האם: הרי בבית אצלנו הכל כשר. איננו מכניסים לביתנו מצרך כלשהוא שיש עליו ספק? והגר"ע בשלו. בקדושתו היתירה "הריח" שהסיבה לטמטום של הילד היא אוכל לא כשר. הלכה האשה לביתה והחלה לברר ביתר שאת את מקורות האוכל הנכנס לביתה. ומה התברר? באותו ישוב הדיח הרב את השוחט המקומי ופסלו לשחוט לבני העיירה. השוחט היה חצוף גדול והמשיך לשחוט למרות גזרתו של הרב. באותם ימים ערכה אחת המשפחות בעיירה תנועה לבנה, ובקשה כנראה ליהנות ממחיר מוזל, והזמינה את הבשר אצל השוחט ההוא. הילד השתתף בחתונה ואכל מהבשר שנשחט על ידי השוחט שנפסל. חזרה האשה אל הגר"ע וסיפרה לו דברים כהווייתם "זו הסיבה לטמטומו של הילד", פסק הגאון. לשאלת האם מה לעשות וכיצד לתקן את הפגם, הורה רבי עקיבא איגר שיעלו את הילד לארץ ישראל ושיעסוק שם בתורה. ואכן הילד עלה ארצה, וצמח לאחד מתלמידי החכמים הגדולים שבירושלים. המשיך הפרופסור "גם במקרה שלי התחיל לטמטום המוח מגיל צעיר, בתקופת לימודי ב"חידר" שבעיירה, ולכן סיפר הפרופסור ברטט ובחלחלה, עלה בדעתי שאולי גם אצלי אירע דבר כזה. הוא חשב וחשב עד שזוכר שכשהיה ילד כבן תשע ראה האצל חבירו הגוי בשר חזיר ולפתע אחזו בולמוס ולא היה יכול להתגרס על עצמו עד שטעם מהבשר ההוא, למרות שידע שמדובר באיסור חמור. ומאותו רגע שטעמתי מהבשר הטרף, נסתתמו כל מעיינות הדעת שלי ולא יכולתי להבין את הגמרא שלמדתי בחידר, סיפר הישיש כבן התשעים בבכיה, ושאל את הגר"ח מה לעשות כדי לתקן את החטא ההוא. הגאון הציע לו שיצום יום אחד כדי להקיא מתוכו את אכילת בשר הטרפה, וגם שהפרופסור טען שיהיה לו קשה מאוד לבלע זאת ובקושי הוא גם ביום כיפור, מחמת גילו המבוגר ומצב גופו. אמר לו רבי חיים שינסה בכל זאת לצום.

בזכות ה'שתיקה' של האברך נולד ילד

מעשה באברך, שהיה נוהג מדי פעם לבוא ולהתברך אצל מרן הגאון רבינו חיים קניבסקי שליט"א, לזכות בברי בטן הרב היה אומר: "ברכה והצלחה", ובה תם העניין. יום אחד האברך ניגש לרב ואמר לו: "כבוד הרב, הפעם אני מבקש ברכה, אני מבקש שהרב יגזור עלי זרע קודש של קיימא", הרב אמר שלא הוא יכול לגזור על כך. האברך שאל: "אי"כ מי כן יכול לגזור?", השיב לו הרב: "חפש יהודי שמצליח לעצור את עצמו בשעת כעס כאשר מישוה פוגע בו ומבזה אותו, ובכל זאת מתגבר על טבעו ואינו עונה, ובקש ממנו שיברך אותך באותה עת". האברך יצא מהרב מאוכזב, כיצד יוכל למצוא דבר כזה? הוא התפלל לקב"ה שיעזר לו למצוא יהודי שמתגבר על כעסו ושיוזמה ממנו לברכה. לאחר שבוע הגיע האברך לבר מצוה של ידיד, ומצא מקום ליד אדם שהיה שקוע רובו ככולו במנה העיקרית. כעבור שתי דקות ניגש אליהם מישוה עצבני והחל לצעוק ולבזות את האיש שיושב לידו: "אתה לא מתבייש... לאכול ככה שניצל עם המוצים לאחר שעשית לי חמוץ על הלב!! איך העזת לבנות ככה מולי ולחסום לי את האויר!!" האדם שישב ליד האברך החל להחליף צבעים והשכן הכועס התחיל בקללות עסיסיות... האיש המבזה החל להתחמם וכמעט שהגיע לרתיחה של ממש, הוא כבר רצה לקום ממקומו ולשבור כסא על שכנו המעצבן, אלא שאז הוא שמע קול מתחנן מהאברך היושב לידו: "בבקשה, תתגבר!!" "מה?!!?", הוא תמה, אך האברך אמר: "אני מבקש ממך, עצור את כעסך, תבליג, תשתוק, אל תענה לו, תתגבר, עמוד בניסיון... בבקשה... "מי אתה בכלל!! ומה אתה מעתיר!!" "הסברים אחר כך", אמר האברך, "קודם תתברך, אח"כ תברך, הסברים בסוף!" "מה יש לך?!", הוא שאל, "לברך?! להתגבר?! מה אתה רוצה?!" "תראה, אני נשוי עשר שנים בלא ילדים, ואני מבקש ממך שתברך אותי שאזכה לבנים צדיקים". "יהודי יקר, טעית בכתובת, אני בכלל לא יודע לברך", אמר לו ברוגע וברחמים. "אין בעיה", אמר לו האברך, "חזור אחרי: אני מברך את ראובן בן מזל שזכה לזרע קודש של קיימא השנה!" הברכה כמובן התקיימה ולאחר שנה נולד לאברך בן והרב קניבסקי היה הטרנד.

עיסוב בשידוכין בגלל קפיחה

מסופר (בספר "אבות ישראל") לביטו של הגאון ר' חיים קניבסקי, נכנסה בת הלומדת בקפחה גבוהה באתר השמירנים בגני ברק, וספרה על תופעה פלאית המתרחשת בקפיתה. למרות שמדובר בקפחה גבוהה, אך אחת מן הבנות לא זכתה לבוא בבגריה הארוסים עם פן גילה. היא בקשה לפרעם לראות גאון על פה, ומה הוא מייצג לעשות. הרב אמר, שאם אבן מדבר על פה הקפחה, הרי שזו היא יחסית הקלה, וצריך לחשב כמה פשעה ובמה חטאה הקפחה פלה. וישתי אפשרויות קמיות לך, או שפגעו במורה, או שפגעו באחת החברות.

הבת העבירה את הדברים לתברתיה, ולאחר דיון הגיעו הבנות למסקנה שבמורה הן לא פגעו, אבל יתכן מאד שפגעו באחת מבנות הכיתה. היתה זו בת שנתא פאמלק, והגם שאף אחת מהחברות לא התפנה לפגעה, ויתכן שגם הפגיעה היתה בדבר קל מאד, אולי לא האירו לה פנים, או העירו לה על כך שהיא אינה נראת טוב. אבל פה או כך היתה פגיעה בכבודה של הבת הנערה הפתיחה את המשלחת, ואמרה בפה מלא שאינה מוחלת!! החברות הבינו שיש כאן עסק רציני, ועקשו הן כבר לדעו שעד שלא פייסו את הנעלקת, תמשיד היתקיעה בשידוכיה. הן שאלו את צעדיהן מחדש, והחליטו לשל הפתח פלה צריכה לעלות לביטה של הנפגעת, ולבקש שוב ושוב את סליחתה. וכך עשו, אבל לא הסתפקו בכך, אלא נקטו בצעד נוסף, כדי לפייסה. פשנכנסו פד הבנות לביטה, הן הבטיחו לה שיהו עצמן, תשפידנה בכל מאידן לדאג לשדוך טוב עבורה. ואם לא די בכך, הרי שאביה של אחת הבנות הבטיח לשאת בעל הכספי פד דמי השדכות בסך 1,000 דולר. אמות הבנות הבת הנפגעת שפונתו של החברות היא רצינית, והן באמת חוזרות בתשובה, ומתענינות לשפר את דרכן, נענתה ומחלה להן גלב שלם. שבועים לאחר מכן, מצאו 4 מבנות הכיתה את זיוגן!

הרב חיים - תוסין קצת במשקל לתקן את מה שעשית

יודע המעשה בסורה(מובא באורות של אמת) יהודי מאמריקה שהיה מוכר סחורה במשקל והיה תמיד מפחית מעט ללקוחותיו מבלי שידעו. פעם אחת שמע בשיעור תורה כמה חמור עוון הגזל וכמה צריך להישמר שלא לגזול אפילו מהגויים. התקשר מיד לרב קניבסקי, סיפר לו מה היו מעשיו ושאל כיצד עליו לנהוג מעתה. השיב הרב שיתחיל מעתה להוסיף ללקוחותיו קצת יותר מבלי שידעו. עשה כדבריו והנה הגיע איש תקשורת גדול ורכש אצלו סחורה במסגרת תחקיר שערך לבדוק אמינותם של בתי עסק שונים. לקח את הסחורה ובדק, והנה גילה שקיבל יותר ממה שרכש. פנה לסוחר ושאל לפרש הדברים, השיב לו הסוחר: "אני יהודי, יש לנו יראת שמים, אנחנו חוששים מאד מגזל". בשמוע הדברים אמר לו: "בזכות אמינותך אני אדאג לפרסם את שמך כתשוב בתקשורת". עשה כן והיהודי התעשר.

ידיעת התורה של מרן הרב חיים קניבסקי

ספר ד"ר הרט, שמישהו ניגש פעם לרבי חיים קניבסקי שליט"א ושאל אותו כמה פעמים כתובה בתורה המלה 'משה'. על אתר השיב לו רבי חיים בהחלטיות: "יש מאות וארבע עשרה!" שאל אותו יהודי: "אבל גבול הרב, בדקית במחשב ויצא שישי שש מאות ושש עשרה פעמים?" אמר לו רבי חיים: "המחשב טעה, יש בדיוק שש מאות וארבע עשרה פעמים?" תמה האישי: "כיצד יתכן המחשב טועה?" ורבי חיים הוסיף: "אמת בקשפת מהמחשב שימצא את המלה 'משה', וכתבת זאת בלי נקוד. בתורה כתובה המלה משה שש מאות וארבע עשרה פעם, ומלבד זאת האותיות מ.ש.ה. מופיעות פעמים נוספות, אך בנקוד אחר: האחת - 'ואם ימעט הבית מהיות משה', והשנייה - 'שמעו פל בעל משה גדו'... וילך נקראו סופרים, שהיו סופרים כל אותיות שבתורה" (מצד בתחומים פרשת בשלח, סימן טו).

הגאון רבי יחזקאל שאול קניבסקי שליט"א: "אני מתבונן על אבי מורי, כל ימי חייו, בורח ומתרחק שלא תהיה שום מתיחות ומחלוקת עם אף אחד ושלא תהיה שום מריבה עם אף אחד. תמיד דואג רבינו גם אם מתעורר משוהו הכי קטן, מיד להשיק את הכל."

להזרז לא להוציא מילה לא טובה מפיו

תחלתו של הספור היה בערב שבת הגדול, פאשר באותו בית עליו אנו מדברים נבדקו כבר רב החדרים והקשרו סופית לפסח, ועל הילדים נאסר להקניס חמוץ לקדומות הלילה. אחד הילדים הקטנים לא נזהר דיו, ולמרות האזהרה של החורים, והפתק באותיות קדוש לבנה שנתלה על הדלת ובו הודעה שהחדר קשר כבר לפסח, נכנס הילד אל החדר פשכלו מלא פפרורי חמוץ. האב, שמן השתם היה לחוץ מאוד באותו רגע, התרגז על הילד הקטן, וכעסו גבר בו, עד שהתחיל לצעק בקול רעש גדול, כרך את דלתות הבית בחזקה, ויעשה רשם כמי שאחז בליטה על עצמו. מה צריכה לעשות עקרת בית רואה את בעלה במצב כזה? - להרגיע את הבעל, לא להרים את קולה, לא להמשיך ולצעק אף היא על הילדים, וכמובן לא להגיב בדברים חזקים נגד בעלה. אבל עקרת הבית שהעבירה לנו את המכתב, בראותה את בעלה מתרגז וכועס בצורה חמורה שפילו, הגיבה אף היא בחזקה כנגדו, אבל לא הסתפקה בהתגובה סתמית, אלא הוסיפה משפט פופלט מפיה: "אם אתה מתנהג בדרך כזו לפני הילדים, לא מגיע לך ילדים!" - - לאחר מכן יאמר לה בעלה, שכבר ברגע שהוציאה את המלים הללו מן הפה, הרגישו מאד לא טוב... והרגשתי היתה שלא רחוק היום והמלים הלא טובות הללו תפעלנה את פעלתן! והיום ההוא הגיע הרבה יותר מהר מפני שחשבו. האשה היתה חרה, והנה לא עברה מספר ימים, ובעצמו של ליל המועד פסח - נפטר העבר שלה, באפן פתאומי לחלוטין, ושבק חיים לכל חי, חל פל סבה רפואית נראית לעין. איך אמרה האשה: "לא מגיע לך ילדים!!!"

הם לא היו צריכים יותר מזה, הרמז היה שקוף וברור! בני האוג הגיעו לביטו של מרן הגר"ח קניבסקי, וספרו את שעבר עליהם. הגאון הביע את השתוממותו כיצד מוציאים מלים שכאלו בבית יהודי, ואמר שפנדאי העניש פא עליהם בגלל זה, וכששאלוהו מה התקוין לך, אמר בפשטות יתקבלו על עצמכם לא לומר שוב פשיטות שפאלו... הרבנית קניבסקי הוסיפה ואמרה שאם את רואה את הכח האדיר שיש לך בפה, תנצלי זאת לדברים חיוביים, ותתפללי על דברים שהנך זקוקה להם. האשה שמעה וקבלה על עצמה לעשות כדבר הזה. והנה, בני הזוג לא נפקדו במשך שנים רבות בינדם, והששו שלאחר פטירתו הפתאומית של העבר, לא נפקדו שוב למשך תקופה ארוכה. עתה, לאחר ששמעה האשה על הכח שיש בפה, עמדה והתפללה לבראה שייקדנה בילדים נוספים, והשקיעה מאד בתפלות אלו. לא עברה תקופה קצרה והאשה נפקדה ונלדה תאומים. [הסיפורים מהגדת אור דניאל

הרב קניבסקי בירך המחלה עברה בזכות שבירת המכשיר

יהודי עממי הגיע לרב קניבסקי ואמר לו שהוא חולה. הוא יהודי פשוט מבאר שבע. הוא אמר לרבי חיים: "אמר לי שאני אלך אצל חכם שיתפלל עליו, אז הרב התפלל עליו" הרב שואל אותו: "מה המחלה שלך?" הוא אומר לו כך וכך... "רבי חיים אומר: "זו מחלה לא פשוטה! פה לא מספיק תפילה, פה צריך מסירות נפש, פה צריך שבירת טבע! אם אתה תשבור את הטבע שלך אז הקביה במידה כנגד מידה ישבור את הטבע של המחלה!" הוא לא הבין. "למה הרב מתכוון?" רבי חיים ענה לו תכלית: "יש לך פלאפון לא כשר?" הוא אמר לו: "כן, יש לי זה מלבן גדול..." אומר לו רבי חיים: "שבור את זה ועשוי!!" זה מסירות נפש, ואני אברך אותך" הכד של רבי חיים הביא דלי, והטבילו את המכשיר בפנים ואחר כך הרסו אותו. תוך שבועיים הוא הבריא לגמרי!!! כל מעשה יש להוועץ ברבנים

למרות הטיפולים לא נשרו שערות הראש והזקן - נס גלוי

הרב יחיאל מכלי שטרן היתה לו את המחלה הארוכה ומראיין שואל אות כפי שצייתים, אתם עוברים טיפולים כמותרפיים. בדך כלל הדבר מתבטא בנשירה של השיער. והנה זקנו של הרב נראה ארוך והדור וגם שיער ראשו נראה חזק, ברוך השם, יש גם כאן איזה מעשה נס? האמת יש כאן באמת מעשה פלא. לפני שהתחלתי בטיפולים, נאמר לי שיש חשש מנשירת השיער. נסעתי למרן הגאון רבי חיים קניבסקי, וסיפרתי לו ששל פד הרב הטבע אמור השיער שלי לנשור ובקשתי ממנו ברכה. הרב קניבסקי שאל אותי, האם בעבר התגלחתי. השבתי לו שפעולם לא. אז הוא אמר לי שאסע לכותל המערבי, ואבקש על כך מהקב"ה: תגיד להשם יתברך שעד עתה שמרת על הזקן ומעתה אתה מפקיד אלו את השמירה. ועשיתי בדיוק כפי שהורה לי הגר"ח קניבסקי. ברוך ד' כפי שניתן לראות, אף שעררה לא נגרעה מהדרת הפנים שלי, הוא מסייע את דבריו ומעביר יד על זקנו. "בוהירות" אני אומר אינסטקטיבית, היום הרב בריא לחלוטין

כל הזמן להתפלל על חינוך הילדים

מעשה נורא מהרב אהרון סימן טוב שליט"א רבה של יהדות אפגניסטן שהיה אצל הסטייפלר הקדוש זצוק"ל כמה חודשים לפני שנפטר ושאל אותו מה עושים שהילדים יהיו צדיקים וילכו בדרך התורה; ובקש מהרב שיתפלל עליהם שיהיו בני תורה. ענה לו הסטייפלר זצוק"ל בזה הלשון: שהוא עד עכשיו מתפלל ומוריד דמעות שחיימקה שלו (הלא הוא מרן הגאון שר התורה עמוד ההוראה רבנו חיים קניבסקי שליט"א) יצא בן תורה. וזה כמה חודשים לפני שנפטר הסטייפלר זצוק"ל שאז כבר היה הרב חיים קניבסקי שליט"א גברא רבא ומבורג ומפורסם בגאונותו ושקידתו העצומה. ובכל זאת לא הפסיק אביו הצדיק להתפלל עליו!!! ואם הסטייפלר הצדיק התפלל על בנו שחינכו וגדלו כמו דיו, ולמדו ביחד במשך שנים רבות, ובכל זאת לא הפסיק להתפלל עליו שיהיה בן תורה, מה נענה אנן בתריה??! שאנו עניים בתורה ומצוות ואין איתנו יודע עד כמה צריכים להשתדל בחינוך ילדינו ולהתפלל עליהם ולבכות ולהוריד כהר דמעה שיצאו בני תורה אמיתיים ריא שמיים וגדולים בתורה.

הגאון רבי משה פיינשטיין מאיר פנים לכולם

מסופר הוא ברך לשלום כל אחד, בכבוד ובמאור פנים. יזכר אדם אחד, כיצד לא הבחין בו רבי משה ועל כן חלף על פניו מבלי לדרוש בשלומו, לאחר שעבר כעשרה צעדים, חזר רבי משה על עיקבותיו, ברך את האיש לשלום, וכדי לפצותו על הטעות, נותר לשוחח עימו זמן מה... רבי אפרים גרינבלד זכור כיצד הלך עם רבי משה לבית הכנסת בבוקר, בעת ביקורו בממפיס טנסי, הוא ברך ב"צפרא טבא" כל איש, אשה וילד אשר נקראו בדרכו. כאשר צעד במורד הכביש, רץ לקראתו נער צעיר וביקש לצלמו, אחד ממלווי של רבי משה בקש מה"צלם" שלא להטריד את ראש הישיבה, ועל כן השיב רבי משה: הנח לו לצלם, נהנה הוא מכך, הבה ואגרום לו סיפוק. בספר "רבי משה פיינשטיין":

[א] שיעור עיסה שתחייב בחלה היא 777 דרהם שכך עולה חשבון 43:2 ביצים שהוא שיעור עיסה החייבת בחלה : [שיעור חלה הוא 520 דירהם כל דירהם 3 גרם סה"כ לחלה בברכה 1560 ג']
[ב] קודם שתפריש תברך אשר קידשנו במצותיו וציוונו להפריש חלה תרומה ואחר כך תאמר הרי זו חלה :
[ג] בזמן הזה חלה לשריפה אלא אם שיעור ומפרישים דבר מועט ברם רבינו האר"י זלהו הדין כתב שגם בזמן הזה ידקדקו להפריש אחד מן מ"ח וכתב רבינו חיד"א ז"ל בברכ"י שלא ראה ולא שמע שום חסיד נוהג בזה ולמרות זאת טוב שיעשה האדם פעם אחת בשנה כי דברי רבינו האר"י ז"ל יועשה זאת האיש בעצמו לקיים פעם אחת הפרש חלה בידו ודר בעתו מה טוב להוסיף זכות על זכותיו קודם יום הכיפורים :
[ד] הנושה עיסה לבשלה או לטגנה מפרישין ממנה חלה בלא ברכה [עיסה לטגון אין צריך להפריש חלה] ואם רוצין לאפות קצת ממנה מפרישין בברכה והלש עיסה בחלב בלבד בלא מים יש פלוגתא לכן יפריש בלא ברכה : [עיסה בחלב צריך לברך כי היא משבעה משקים אבל שאר מי פירות יפריש בלי ברכה]
[ה] אם בחוץ לארץ שכח להפריש חלה בערב שבת אוכלין בשבת ומשיירין ככר או חציו כדי להפריש ממנו חלה בחוץ לארץ וישאר ממנו דבעינן שיהא שיירה ניכרין ובארץ ישראל ששכחו להפריש ואכלו רוב הפת בבלי דעת יפריש מהמותר על הכל גם על מה שאכל לתקן מה שאפשר דביעבד מפריש שלא מן המוקף :
[ו] נשים שזרכן ללוש שני עיסות אחת לבילתא עבה למיני מזונות ואחת לבילתא רכה ללחם ובעלת הבית מפרישה חלה מאחת מהם ותברך ואחר שעה תבא ותפריש מן השנית ותברך הרי זה אסור דהא ברכה שאינה צריכה שצריכה להפריש משיניהם ביחד בברכה וממחוקק יאודה משמע שאם בעלת הבית מזמנת אשה אחרת להפריש מן החלה השנית ולברך יש לצדד דפנים לדשות בלא לכאן אך נראה לי דאין לסמוך על זה ויש לחוש גם ככהאי גוונא לברכה שאינה צריכה כיון דעיסה השנית היתה לפני בעלת הבית בעת שברכה על האחת ואפילו אם תעשה באופן זה דתחילה תעשה את חברתה שליש להפריש מן הרכה בלבד ואחר כך היא תבא ותפריש מן העבה גם כן יש לחוש לכן גם ככהאי גוונא הברכה היא אחת : [א.ה.ה. הוא הדין אשה שמכינה שני בצקים אחד מתוך הלחין קורסונים ואחד ללחם דינם כדלעיל והוא הדין כל שוגי שני ממיני בצק]
[א] צריך לנקות את כל החדרים, ובכפי הבגדים מחשש חמץ, ובלבד י"ד בודקים את החמץ לאור הנור תיכף לאחר צאת הכוכבים ה"ע- בדק לפני צאת הכוכבים יצא בדיעבד ונכון שיבדוק קצת בליל י"ד ללא ברכה, ויטול ידיו לפני הברכה :
[ב] יבדוק בנר שעה, ואין בודקים לאור האבוקה ולא בנר חלב או שומן[ה"ע- בדיעבד כשר נר שומן וחלב פנס ונר פראפין מותר] :
[ג] צריך לבדוק בכל מקום שמכניסין בו חמץ, ולא יקוץ בבדיקתו אף על גב שיש לו טרחא גדולה, כי מצוה זו היא גדולה מאד ולפום צערא אגרא, ואם לא בדק בלילה יבדוק ביום מיד אחר התפילה, ותחיה הבדיקה לאור הנור, ומרפסת שאורה רב אין צריך נר :
[ד] לא יתחיל שום מלאכה ולא יאכל עד שיבדוק, לאכול פירות, או פחות מכביצה פת מותר, ואסור ללמוד גם אם יש לו עת קבוע ללמוד[ה"ע- שיעור תורה רשאים ללמוד ואחר כך יזכירו אחד לשני ואם ברוך שיחזרו לשיעור עדיף שיבדוק קודם] :
[ה]מברך על ביעור חמץ, לפי שהבדיקה לצורך הביעור, ואין מברכים שהחיינו, ואם יש לו פרי או בגד חדש יברך שהחיינו ויכוון לפטור הבדיקה. אם לא יברך על הבדיקה, לכוון כל זמן שלא סיים הבדיקה ואם בודקים עמו בני הבית יברך הוא לבדו ויתכוונו הוא והם לצאת ידי חובה [אם בני הבית לא שמעו הברכה אינם רשאים לברך] . לא ידבר בין הברכה לתחילת הבדיקה, ואם דיבר שלא מענין הבדיקה צריך לחזור ולברך, וטוב שלא ידבר בדברים אחרים עד שיגמור כל הבדיקה ויצינע החמץ שרוצה לאכול ויכפה עליו כלי :
[ו]המנהג שמולכין לחם וסוכין בקערה לחטט בחורין וסדקין, ויש נוהגין לתת עשרה פתיתי חמץ בזויות הבית קודם בדיקה כדי שימצאם [ה"ע-וכן נוהגים ונכון שיהיו פחות מכזית כדי שאם יאבד אחד מהם לא יצטרך בדיקה אחרת ומכל מקום גם אם לא שם פתיתים ולא מצא חמץ אינו מעכב כלל], ובגדוד נוהגין להניח בקערה מעט מלח, והטעם דהשתן וסיעותו מקנאים במצות בדיקת החמץ הרבה, ולכן מולכין עם הבדוק מלח לדחות המשטינים והמקטרגים, על דעת שאמרו בהשמת המלח על השלחן, ועוד דעושיין כן לסימן טוב שזוכה לשנים רבות לבדוק בכל שנה ושנה, דהמלח הוא סימן לקיום :
[ז] אחר הבדיקה בלילה מיד יבטלנו ויאמר כל חמירא וכו' כמופיע בהגדה, וצריך שיבין מלת חמירא שהוא שם הכולל חמץ ושאר, גם יבין דהביטול הוא שעושהו הפקר ואין לו רשות בו, ויאמר הביטול שלשה פעמים :
[ח] החמץ אסור באכילה ביום י"ד מארבעה שעות ולמעלה, אבל בהנאה מותר בשעה חמישית, שעות זמניות מעמוד השחר, ואחר אכילתו ינקת שיניו בקישים היטב ויצחצח שניו[ה"ע- בדיעבד אם לא ינקת אין לחוש כל כך שוואדי נפגם בפה, שניים ותובנות מספיק שטיפה טובה וטוב להחמץ לערות מים ורחוץ], מעשה באתח, שחלם דאמרו לו אוי לו שאכל חמץ משהו, ויקץ ויבכה ויחלום שנית והנה איש מדבר עמו וא"ל זה החמץ שאכלת הוא הנשאר בין השניים פירור קטן חמץ מאכילה שאכל בעל פי בבוקר, ובעת שהיה אוכל ולועס המצה בלילה נפרד אותו פירור מבין

השיינים ונדבק במצה ואכלו עם המצה :
[ט] מי שיש לו חמץ בחנותו ואי הצריכה לפנותו מחנותו למכרו לגוי צריך למכרו בעודו בחנות לגוי, יקבל מן הנכרי מעות ויאמר לו בפירוש שהוא מוכר לו כל החמץ פ' שיש לו בחנותו, וגם הוא מוכר כל הכלים שמונח בהם החמץ, כי היכי דלא להוי ככליו של מוכר ברשות לוקח דלא קנה[ה"ע- לא ימכור את הכלים במכירת חמץ שאז יצטרך להטבילם שנית, ועדיף להקנות לגוי בקנין אגב ואז יועיל קנין גם בכליו של מוכר], וימסור לו כל המפתחות של החנות ויאמר לו שיכול לעשות מה שיירצה בחמץ בלי שום מחאה, ועדיף שיעשה דרך מתנה דהמכירה אינה עושים כתקנה, שיתן במתנה גמורה ושלמה את החמץ ואת הכלים שמונח בהם לנכרי, וימסור לו את המפתחות של החנות כדי שילך הנכרי ויעשה בחמץ כחפצו ורצונו ואף על פי שהגוי מחזיר לו הכל אחר הפסח הוי מכירה גמורה : ואם שכח לא מכר אסור בהנאה אחר הפסח, סוכר אסור באכילה ומותר להשהותו : [א.ה. היום סוכר מותר]
[י] ביום י"ד ישרוף הוא את חמץ הנשאר דמצוה בו יותר משלוחו, ואסור לזרוק החמץ ברשות הרבים משום בזיון, והמנהג לשרפו עם ערבה של הושענה, ואחר שריפתו יבטלנו מיד ויאמר דחזיתיה ודלא חזיתיה וכו', ויאמר הביטול שלשה פעמים, ולא יבטלנו קודם שריפה, לקיים מצות שריפה בחמץ שלו, לזה ככר קודם פסח, מוטב להחזירו קודם פסח ואם לא החזירו קודם שחזירו אחר פסח, ואם לא יחזירו פי זה בזה משום גזל :
[יא] בגדים, מטפחות, וכו' שיש בהם חמץ נוקשא, צריך לכבסם קודם פסח היטב מחשש שמא החמץ נוקשא יגיע לפיו :
[יב] כלי חמץ כפי תשמישו הכשרו אם נשתמש ברותחין, הכשרו על ידי הגעלה במים רותחין, ולא יגעיל רק כשהמים רותחין, ואם פסק הרתויה ימתין עד שיהיה רותח, וטוב להשהות מעט את הכלי בתוך הרותחין, אבל לא להבה[ה"ע-רשאי להשהות הרבה דהוי נ"ט בר נ"ט ודוקא קודם זמן אסור חמץ], וקודם ההגעלה יושפם היטב ויעביר החלודה, ואם אי אפשר לנקות החלודה צריך ליבון אותם המקומות, וגם ידות הכלים צריך להגעיל, ויזהר להגעיל קודם שעה חמשית כדי שלא יצטרך לכמה תנאים, ושלא יהיו הכלים בני יומן משום דלא יבא להגעיל כלי של אסור בן יומו, כי בשאר ימות השנה אין להגעיל כלי של אסור אלא אם כן אינו בן יומו, [ה"ע לשולחן ערוך אפילו בני יומן קודם זמן אסור חמץ רשאים אלא שיש מחמירים], והמגעיל על ידי צבת יגלגל הכלי, וגם כסוי הקערה צריך הגעלה :
[יג] נהגו לטטוף הכלים בצונן אחר הגעלה, כדי שלא יבלע הכלי מן כללך מים ורותחין שעל גביו, ואף על פי שנתבטל בששים :
[יד] כלים שנשתמש בהם ביבש ללא נזולים, כגון שפודים שנשתמשו בהם חמץ, צריך ליבון, והמחבת די בהגעלה, והמחמיר ללבנה תבוא עליו ברכה, מספיק ליבון קל שהקש נשרף מבחוץ, וכלי חרס אפילו מצופה ומשתמש בהם רותח בכלי שני לא מועיל הכשר, אלא ינקס היטב ויצינעם במקום סגור, כדי שלא יטעה להשתמש בהם בפסח, וכלי מתכות שהם מצופים בזכוכית אין להגעילם[ה"ע-מנהג ספרד כשולחן ערוך שזכוכית מספיק שטיפה והדחה ואשכנזים מחמירים ורשאים להקל על ידי הגעלה ונפרט אם מגעיל ג' פעמים ובשאר איסורים גם לאשכנזים מספיק שטיפה והדחה ויוצאי בגוד שהחמירו שלא מועיל הגעלה לכלי זכוכית (חומרם הם דווקא בחמץ ולא בשאר איסורים) כשעלו לארץ להשתקע רשאים להקל בלי התרה ואף אם האבות המשיכו להחמיר בארץ רשאים בניהם לאחר שהתחתנו לשנות מנהגם], וכל כלי הזכוכית שנשתמש בהם בצונן, אפילו שם כ"ד בירה, הכתום הוא על ידי ערוי שימלאם מים למשך כ"ד שעות, ואחר כ"ד שעות ישפכם ויחזור וימלאם מים חדשים ויהיו גם כן בהם כ"ד שעות, וישפכם ויחזור וימלאם עוד מים חדשים שיהיו בהם כ"ד שעות :
[טו] בשאר ימות השנה אם לוקח כלי מתכות ישן מהגוי צריך להגעילו תחילה, ואחר כך יטבילנו, ויברך על טבילת כלי, ואם הם שני כלים או יותר יברך על טבילת כלים כן מנהג בגדוד, והכלים שמכניסים בהם יין או שכר לקיום דים ככלי מתכות, ואם קנה חדשים יטביל אותם ויברך שכן המנהג ואין כאן חשש סב"ל :
[טז] אין לשין אלא במים שלנו, ושואבים סמוך לבין השמשות או בבין השמשות, [ה"ע י"ג דקות וחצי מהשקיעה וראוי להחמיר כך ואחר כך אסור ואם צריך הרבה מים רשאים לשאוב בעוד היום גדול כשולחן ערוך], ואסור לשאוב לכתחילה למצת מצוה על גוי ויזהר לרחוץ ידיו קודם שישאוב ויאמר בפיו הריני שואב מים לשם מצת מצוה :
[יז] טוב שלא תגע אשה נדה במים ששואבין למצת מצוה, ואם מניחם בלילה בגג יזהר להורידם קודם הניח החמה, שמא ישכחם ותזרח עליהם השמש[ה"ע- בדיעבד אם זרחה ולא נתחממו כמים פושרים מותר], או שמא יהיה יום מעונן דיומא דעיבא כוליה שמשא, ואם יש לו מרפסת טוב להניחם בלילה במרפסת :
[יח] צריך שהמים יהשו שיעור לילה אחת, בשעת הדחק ולצורך גדול יש לסמוך שמספיק בלילה אחת אפילו אין י"ב שעות, לא יכניס ידיו בתוך המים, כי הדידים חמין הם וסחמין את העיסה, לא ילוש הקמח אחר הטחינה אלא עד שיעבור עליהם כ"ד שעות, משום דמרתח על ידי הטחינה :
[יט] אין לשין לפסח עיסה גדולה מ-520 דרה"ם, ויותר טוב ללוש אותה פחות מ-520[ה"ע הרב נאה כתב שדרהם הוא 3.2 גרם כפול 520 יוצא 1666 גרם והיום הוכח שדירהם הוא 3 גרם ויוצא לפי זה 1560 גרם וכן הלכה ויברך. 777 דירהם אינו נדויק], ושיעור עיסה לחלה הוא קמח משקל 777 דרה"ם, ומאחר שאחננו שאנו לשים בפסח פחות משיעור חלה, לכן טוב להניח כל המצות אחר אפיה בסל אחד והסל מצרפם לחלה, ואז מפריש חלה ומברך, ואם אין לו סל לצרפם, יניח המצות במקום אחד ויפרוס עליהם מפה שלא יתגלה מהמצות כלל ויפריש חלה, והברכה של החלה היא אשר קידשנו במצותינו וציוונו להפריש חלה תרומה וכן מנהג בגדוד[ה"ע-יש אומרים לברך להפריש חלה, ולכל אחד יש על מה לסמוך] :

אמרי חז"ל
כותב בספר שערי קדושה (חלק ב שער ד) ולא זכה משה לכל מעלותיו אלא שהיה אוהב לישראל ומצטער בצרתם כמו שאמר וז"ל (מדרש רבה שמות פ"א) על וירא בסבולתם, ועל פסוק (שמות ל"ב ל"ב) ונתת את תשא חטאתם ואם אין מחני נא, ולכן היה שקול ככל ישראל כמו שכתוב (ישעיה ס"ג י"א) ויזכור ימי עולם משה עמו כשמספילים את האדם ושותק זוכה לישועות מעש'ה ה'ה באתך שפגעו בו, ונאף הוציאו ע'לו 'פ'שק'וילים", ובוש'תו ה'תה נו'ר'אה, הגיע ל'הג'און הרב מ'ר'די א'ל'הו צ"ל, ואמר לו הרב תש'תק, ואל תשיב ל'מ'ח'ר'פ'ך ד'ר, וב'כ'ת ש'ת'ק'ף את ר'צון ה'ת'ק'מ'ה ש'פ'ד ת'נ'ק'ה ל'ב'ן ז'כ'ר, וק'ש'ש'א'ל'הו ז'ה מ'ה ה'ק'ש'ר ב'ין ש'ת'יק'תו ל'ב'ן ז'כ'ר. ה'שיב לו הרב : נר'מ'ו ז'ה ב'ת'ה'ל'ם : 'ש'ש'פ'ל'ג'ו - ז'כ'ר ל'ג'ו" (תהלים קלו, כג) - ה'מ'ש'פ'ל'ע ז'ע'מו - ז'כ'ה ל'ב'ן ז'כ'ר, וק'ד' ת'ה, ונ'ל'ד'ו לו לא ב'ן א'ת'ד א'ל'א פ'מ'ה ב'ג'ים ז'ה א'ח'ר ז'ה.
כותב בספר שערי קדושה (חלק ב שער ד) ולא זכה משה לכל מעלותיו אלא שהיה אוהב לישראל ומצטער בצרתם כמו שאמר וז"ל (מדרש רבה שמות פ"א) על וירא בסבולתם, ועל פסוק (שמות ל"ב ל"ב) ונתת את תשא חטאתם ואם אין מחני נא, ולכן היה שקול ככל ישראל כמו שכתוב (ישעיה ס"ג י"א) ויזכור ימי עולם משה עמו כשמספילים את האדם ושותק זוכה לישועות מעש'ה ה'ה באתך שפגעו בו, ונאף הוציאו ע'לו 'פ'שק'וילים", ובוש'תו ה'תה נו'ר'אה, הגיע ל'הג'און הרב מ'ר'די א'ל'הו צ"ל, ואמר לו הרב תש'תק, ואל תשיב ל'מ'ח'ר'פ'ך ד'ר, וב'כ'ת ש'ת'ק'ף את ר'צון ה'ת'ק'מ'ה ש'פ'ד ת'נ'ק'ה ל'ב'ן ז'כ'ר, וק'ש'ש'א'ל'הו ז'ה מ'ה ה'ק'ש'ר ב'ין ש'ת'יק'תו ל'ב'ן ז'כ'ר. ה'שיב לו הרב : נר'מ'ו ז'ה ב'ת'ה'ל'ם : 'ש'ש'פ'ל'ג'ו - ז'כ'ר ל'ג'ו" (תהלים קלו, כג) - ה'מ'ש'פ'ל'ע ז'ע'מו - ז'כ'ה ל'ב'ן ז'כ'ר, וק'ד' ת'ה, ונ'ל'ד'ו לו לא ב'ן א'ת'ד א'ל'א פ'מ'ה ב'ג'ים ז'ה א'ח'ר ז'ה.

שאלה: אחמד גנב טלפון נייד (כשר של הדרן לצורכי פרנסה) משמעון ומכרו ללוי ב-400 ש"ח, יהודה קנאו מלוי ב-1000 ש"ח אע"פ שידע שהוא גנוב ובאותו יום המשטרה עלתה על הגניבה והחזירה את הטלפון נייד לשמעון, יהודה דורש מלוי שיחזיר לו את ה-1000 ש"ח, האם חייב להחזיר תשובה: לדעת הרמ"א סימן שני"ו ס"ב אם ידע שהוא גנוב ואין כאן יאוש בעללים אין צריך להחזיר את הכסף דוודאי נתן לו לשם מתנה והשי"ך חולק ותמה על הסמ"ע שהביא ראייה לרמ"א הפתחי תשובה הסכים לדעת הרמ"א

שאלה: מלמד סגר (ללא קנין) עם ת"ת תורת משה ות"ת דברי דוד רוצה לקחתו אליו האם יש איסור עני המהפך בחררה תשובה: בשו"ע חושן משפט סימן רלד סעיף ב מביא את התוס' שאין איסור עני המהפך בחררה במלמד ויש מסבירים משום דהוי דבר מצווה ולפי זה ה"ה כל דבר מצווה וכך נראה דעת רוב האחרונים ויש אומרים שדינו כמו מציאה שלא מכל אחד אדם לומד שלדעת תוס' אין איסור עני המהפך בחררה במציאה אלא רק במכר קיים איסור של עני המהפך בחררה

התורה מצווה אותנו להתרחק מכל אכזריות

מובא בספר דף על הדף במסכת חולין דף סג: העולם מתקשה, מדוע נחשבת החסידה עוף טמא, הרי החסידה עושה חסד עם חברותיה, אם - כן יש לה לכאורה מזג טוב ומדות טובות של עשיית חסד?

תירץ האדמו"ר ה"בית ישראל" דעל - כן נחשבת החסידה לעוף טמא, לפי שהיא עושה חסד רק עם חברותיה ולא עם עופות אחרים. דבר זה מורה על מדות לא טובות, שכן מי שיש לו מזג טוב ומדות טובות, אינו מבחין בעשיית חסד בין חברים לאחרים, אלא עושה חסד עם כולם.

חז"ל מורים לנו כאן יסוד גדול באחדות ובאהבת ישראל, אחדות אמיתית היא, אהבת כל אחד מישראל, גם אם אינו נמנה על חוג חברי, רק אז מגיעים לאחדות אמיתית, שהיא כאמור היסוד להשראת השכינה עכ"ל.

ולעניות דעת יש לבאר באופן אחר שאף שעושה חסד עם חברותיה מכל מקום היא טורפת עוף טורף היא מיידה אכזרית אף שעושה חסד אינו ראוי שיהיה כשר בשרה לזרע ישראל הקדושים והטהורים ובעלי מידות נאצלות ואף שזה לחם חוקה וכך היא חיה מכל מקום אין ראוי שעוף כזה יעלה על שולחן עם ישראל

ומצד שני קיבלה את שכרה שנקראת חסידה כיון שסוף סוף עושה חסד עם חברותיה מכל מקום עשית החסד היא אינה סיבה מספקת שתבא לשולחנא עם ישראל הקדושים והעדינים אלא תנאי יותר חשוב והוא שלא יהיה בהם אכזריות ולכן רק בעלי כנף ובעלי חיים האוכלים צמחים וזרעונים ולא טורפים הם הראויים לבא על שולחן עם ישראל

וזה לשון רמב"ן ויקרא פרק יא (יג) ואת אלה תשקצו מן העוף - וזה לשון ורבותינו למדו סימנים בעופות (חולין נט א), והן להכיר בהן שאין בעל אותן הסימנים מן המינים האלה האסורים. והסימן הגדול בעופות היא הדריסה, שכל עוף הדורס לעולם טמא, כי התורה הרחיקתה מפניו שדמו מחומם לאכזרותו ושחור וגס, ומוליד המרירה הרעופה השחרחרת, ונותן אכזריות בלב. ואין בכל העולם עוף שידרוס מלבד הנוכרים בפרשה, והנה כל עוף שידרוס נדע שהוא מאלו הנוכרים. ואם בידוע שאינו דורס ודאי מותר, שאין בכל האסורים עוף שאינו דורס זולתי אחד והוא פרס או עזניה, ע"כ

למדנו מכאן כמה יש לסלק את מידת האכזריות מכל וכל וכל שהוא אכזרי יש לחשוך בו שאינו מזרע ישראל כפי שכתוב שעם ישראל הם רחמנים ביישניים וגומלים חסדים וכפי שמובא במסכת יבמות סג על דוד המלך והגבעונים שאסר אותם לבא בקהל כיון שיש להם מידת האכזריות שלא רצו לרחם על בני שאול והסכימו להתפייס רק אם יחרגו את בני שאול ומיד גזר עליהם שלא יבואו בקהל

כתוב בספרי דברים פרשת האזינו פיסקא שכך פסוק (לא) כי לא כצורנו צורם, לאה כתוקף שאתה (הקב"ה) נותן לנו אתה נותן להם [לגויים] שכשאתה נותן לנו את התוקף אנו מתנהגים עמם [עם הגויים] במדת רחמים וכשאתה נותן להם [לגויים] את התוקף הם מתנהגים עמנו במדת אכזריות הורגים ממנו ושורפים ממנו וצולבים ממנו. דהיינו שיהודים הם רחמנים אף על הגויים והגויים אינם רחמנים על היהודים

כתוב בפסיקתא דרב כהנא נספחים ד - עשר תעשר ד - עשר תעשר כצאן יוסף (תהלים פ: ב). למה הזכיר כאן יוסף, אמרו ישראל רבון העולמים כמה רעות עשו השבטים עם יוסף ולא נהג עמם במדת אכזריות אלא אמי' להם אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם (בראשית נ: כא), התנהג עמנו כיוסף עם אחיו. וכך הם עם ישראל רחמנים בני רחמנים

למדנו מכאן יוסף הצדיק אף שאחיו לא התנהגו עמו ביאות לא רק שלא השיב להם רעה אלא פרנס אותם

כתוב במדרש תנחומא פרשת בלק סימן א... ולא עוד אלא כל הנביאים היו במדת רחמים על ישראל ועל אומות העולם שכן ישעיה אומר על כן מעי למואב כנזור יהמו וגו' [דהיינו שישעיהו

מרחם על על מואב] [ישעיה טז] וכן יחזקאל אומר בן אדם שא על צור קינה [ישעיה קינה על צור עיר של גויים] [יחזקאל כז] ונביאי אומות העולם היו במדת אכזריות שזה עמד לעקור אומה שלמה חנם על לא דבר, נביאי ישראל כאבו את כאב הגויים לעומת זאת בלעם שגם היה נביא ביקש להרוג את כל עם ישראל הרשבי"ם (דברים פרק כב) מבאר כמה מצוות שתורה אסרה אותם הוא משום אכזריות וזה לשון לא תקח האם על הבנים - כבר פירשתי בלא תבשל גדי בחלב אמו וכן באותו ואת בנו שדומה לאכזריות ורעבתנות לקחת ולשחוט ולבשל ולאכול את בני עם ישראל וכן מסביר האבן עזרא (פירוש הקצר שמות פרק כג) כדברי הרשבי"ם משום שזה אכזריות והתורה מצווה אותנו להמנע מדברים אלו

והוא (רבינו) בחיי דברים פרק כב הרמב"ם ז"ל נתן טעם במצוה בפרק מ"ח מספר המורה להקטין כדי שלא תצטער האם בראית לקיחת הבנים, שאלו לא חן הבנים בפני האם היתה האם מצטערת, כענין מצות אותו ואת בנו שאין לשחוט הבן בפני האם, כי אהבת האם וחמלתה על פרי בטנו אינו נמשך אחר השכל אלא אחר פועל הכח המדמה, ואם בבהמות ועופות חסה התורה כל שכן בבני אדם, ואם כן זה וזה כדי שנתרחק ממדת האכזריות ושנתנהג במדת הרחמנות.

הרד"ק בראשית פרק ט מסביר את האיסור של אבר מן החי שהוא משום אכזריות כי זה דרך אכזריות לחתוך בשר מן החי ולאכלו.

כתוב אורחות צדיקים במידת - אכזריות: ואין המידה הזאת נמצאת בצדיקים, אך היא בנפש הרשעים, כדכתיב (משלי יב ז): "ורחמי רשעים אכזרי".

גם את הבהמה ירחיק אכזריות, כדכתיב (משלי יב ז): "ידוע צדיק נפש בהמתו" - שלא להטריח יותר מדי, ושלא ירעיב אותה. וכן כתיב (שמות כג ה): "כי תראה חמור שונאך רובץ תחת משאו, וחדלת מעוזבו לו, עזוב תעזוב עמו". ואמרו רבותינו (בבא מציעא לב ב): צער בעלי חיים דאורייתא.

ואם אתה איש יראוי, ואימתך מוטלת על הבריות, ומה שתצווה עליהם יראים להשיב פינך - היזהר בך מאוד שלא להכביד עליהם המשא, ואפילו להחם צפחת המים, או לצאת בשליחות אל רחוב העיר לקנות רק כיכר לחם. ועל זה נאמר בתורה (ויקרא כה מ): "ובאחיכם בני ישראל איש באחיו, לא תרדה בו בפרך". ובזה הוזכרה שלא יעבוד אדם בחברו עבודה קשה, ולא יצווה עליו אלא דבר שעושה ברצונו ומדעתו.

ועבוד הכנעני - מותר לעבוד בו בפרך; אף על פי כן מידת חסידות היא להיות רחמן, ולא יכביד עול עליו ולא יבזהו, לא ביד ולא בדברים: לעבודה מסרו הכתוב, ולא לבושת (נידה מז א). וידבר עמו בנחת אף בשעת מריבה, וישמע בטענותיו. וכן אמר איוב (לא יג טו): "אם אמאס משפט עבדי, ואמתי ברבם עמדי. ומה אעשה כי יקום אל, וכי יפקוד מה אישבינו? הלא בבטן עשני עשהו, ויכונוו ברחם אחזי". חכמים הראשונים היו נותנים לעבד מכל תבשיל ותבשיל שהיו אוכלים, ומקדימים מזון הבהמות והעבדים לסעודת עצמן (ברכות מ א),

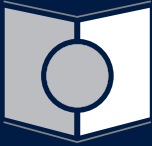
שהרי הוא אומר (תהלים קכג ב): "הנה כעיני עבדים אל יד אדוניכם, כעיני שפחה אל יד גבירתה, כן עינינו אל יי אלוהינו עד שיחננו". והחסיד הקודם, נותן לעבדו מכל תבשיל ותבשיל קודם שאכל הוא, ובזכות זה הקדים אליהו לדבר עמו (כתובות סא א).

מילי דבדיוחא : איש אחד ישב על ספסל ברחוב ותלה עיניו בגודל השחקים שממול. יוגש אליו עיתונאי שעבר ברחוב ואמר לו" לו היית עובד לא מתבטל הבניין הזה אולי היה שלך". "ואתה עובד?" התעניין האישי. "בוודאי, אני עיתונאי", התגאה העיתונאי. "והבניין הזה שלך?" שאל האישי. "לא... מעניין", הפסיך האישי, "אבל ידעתי את זה קודם. הבניין הזה הוא שלי."

רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיוחא ובדחי רבנן לסוף ישיב באימה ופתח בסוגיא [שבת לז]

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב משה אהרן דוד ושלמה הוא יברך וישמור וינצור ויעזור וירומם ויצלח את התורמים היקרים ובני ביתם: חדוד אשר, דוד ושרה חניה, צבן ונאל וציפורה, יצחק ויובב תהלה חדוד, גר חדוד, ישראל וקורן חניה, ציפורה חדוד ומשפחתה, חי ואביבה חדוד, זבולון וברברה חדוד, משה חיים בן אביבה, עמי ושושנה כהן, אליהו ורות נחמה חדוד, רפי ואביבה זגרון, שמואל ונורית חדוד, כהן שמעון ומרים, מיכאל ואליס חדוד, מנחם וזילא ואורית חדוד, יהונתן ושלית חדוד, חדס דיניאל פראגאני, יוסף מיינה חדוד, רב אבוחצירה ניצן, הרב אסף נהן, בת שבע חדוד וכל משפחתה, אברהם וסיגלית מסיס, ר' יעקב צדאן, דוד ואילנה ביתן, רב יעקב אצוביב, כהן רחמים וסויה, רב רבקה בן, מוושן וינון, שרון וקנין, לוינון הגון תחילה בת שרה, רות בת תמר, עינב בת ציפורה. לרפואה שלמה: יוסף בן טיטה, נדב בן רחל. שתורמים לכוללי קול מנזר, כולל ליל ששישי, כולל בן הזמנים - חודשים: אב, פסח, סוכות ועוד] ולעלון השבועי. מלך מלכי המלכים ברחמינו שפרם ויחיים מכל צרה ונזק יעילם יגביה טובב בעיתותם ובל אשך יפנו יסלילו בלב אשר יעשו יצליחו ויבטל הא-ל מעליהם כל גזירות קשות ורעות וגזורו עליהם הא-ל גזירות טובות וברכות מרובות, וזכות התורה נתן בעדם וימלא כל משאלות ליבם לטובה, לחיים טובים ומוצלחים, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונחית תמיד שמיחים ומואשרים אכ"י"ע. ל"ע: יורם בן זילן, רחל בת מולה, אליהו בין מבירכה. 054-8464024 YORAMADAD@GMAIL.COM

Dirshu
דרשו' ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

לקראת שבת מלכתא

לקבלת הגיליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 320

פנינים לפרשת שמיני

לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת,

**לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל-info@dirshu.co.il
או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת**

כשהתחילו להתפרסם המופתים של רבי חיים, שאלתי אותו אם הסיפור שמספרים על אחד שכאבה לו הכתף והרבי אמר לו ללמוד את ההלכות הללו והכאבים חלפו, אם זה נכון. ענה לי רבי חיים שהסיפור נכון. שאלתי אותו, מה המקור לסגולה הזאת. הגר"ח צחק ואמר לי "זה סברא פשוטה". שאלתי אותו, מה זאת אומרת סברא פשוטה???

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א, עם צרור סיפורים שאירעו עם מרן שר התורה זיע"א, ושמשפקים הצצה קטנה לדמות רבת האנפין ונוראת ההוד של רבן של כל בני הגולה

יעקב א. לוסטיגמן

השכונה, בכיכר ברטנורא היה קיוסק בבעלותו של יהודי בר אוריין, חסיד גור בשם רבי נתן זילברברג, שהיה תלמיד חכם מופלג, ולימים נהיה רב בחו"ל.

"את מרן שר התורה, אני זוכר עוד משנות ילדותי" מספר מגיד המישרים המפורסם הגאון הגדול רבי אליעזר טורק, בשיחה שקיימנו עמו ביום שני השבוע, בצל הרושם העז שהותירה הלוויתו האדירה של מרן זיע"א, על עם ישראל כולו.

"אנחנו התגוררנו בשכונת זכרון מאיר, ומרן הגר"ח שהיה צועד בכל יום מביתו שברח' רשב"ם לכולל 'חזון איש' בו למד, היה עובר על יד ביתנו. למרות שחלפו מאז כבר 55 שנה, הדמות הזאת עדיין חרוטה היטב בזכרוני. הוא היה דמות מעוררת כבוד, ותמיד היינו מתבוננים בו ועוקבים אחר הליכותיו כשעבר לידנו.

"המראה שלו תמיד היה אותו הדבר, רבינו הגר"ח היה צועד כשראשו שקוע בסוגיא עמוקה, הוא תמיד היה מרוכז במשהו ומנותק כמעט לחלוטין ממה שקורה סביבו. בידו החזיק תמיד איזה חפץ, אולי היה זה עט, וכך תמיד ראינו אותו צועד.

"אני זוכר שסיפרו באותה התקופה סיפור מופלא על רבי חיים: במרכז

"אמר לי אבי מורי, רבי חיים לימד אותי שגם משאלה על תוס' אפשר לתרץ שאלה אחרת על אותו תוס'. זאת דרך מיוחדת בלימוד!"

לא נשאר כלום

מספר לנו הגר"א טורק שליט"א: "פעם אחת ישבתי אצל מרן הגר"ח במוצאי שבת, והנה נכנסה הרבנית לחדר ובקולה דאגה גדולה: "אין מה לאכול למלווה דמלכה", היא אמרה. "אכלו את כל האוכל של שבת ולא נשאר כלום בבית". רבי חיים שאל אותה: "מה? לא נשאר קצת מהטשולנט???" והיא השיבה לא, לא נשאר". "אולי קצת מרק?" גם לא, "גם הדגים נגמרו ולא נשאר דבר?", והיא מאשרת את הדברים. אין כלום.

"מי שיודע, באותן שנים, הבית של מרן היה פתוח לכל דכפין. אנשים היו מסתובבים גם כבתוך ביתם, פותחים ארונות וסוגרים, וגם פותחים את המקרר ואת הסירים ואוכלים מכל הבא ליד. כך נוצר מצב שלא נשאר דבר לסעודת מלווה דמלכה.

"לבסוף שאל מרן זצ"ל את הרבנית ע"ה: "חלה גם לא נשאר???" והיא השיבה שכן נשאר קצת חלה. השיב מרן בשמחה: "נו זה בדיוק מה שאני צריך למלווה דמלכה, קצת חלה".

לא דוחים מצוות

"אני רוצה לספר כאן שני סיפורים שבהם נוכחתי לראות כמה גדולה ועצומה היא הזריזות המופלאה של מרן הגר"ח לענייני מצווה. "הסיפור הראשון היה בשנת תש"מ או אולי בשנת תשמ"א. למדתי אז בכולל יחד עם חתנא דביה נשיאה, הגה"צ רבי יצחק קולודצקי שליט"א, וביום מן הימים סיפרתי לו כמשיח לפי תומי שהתגלגלה לידי מצווה חשובה לסייע בהכנסת כלה ואני מנסה לגייס קצת תרומות מפה ומשם כדי לסייע בעניין.

"למחרת בבוקר מגיע הגר"ח קולודצקי אל הכולל ובידו מעטפה עם סכום נכבד מאוד שהוא נותן לי בשם חמיו רבינו הגר"ח. מאוד התפלאתי, מאיפה יש לו לרבי חיים כזה סכום לתת ולמה הוא החליט לתת את הכסף דווקא לי מכל ענייני הצדקה שבוודאי שמע וראה בתקופה האחרונה.

"אמר לי הגר"ח קולודצקי שגם הוא עצמו מאוד מופתע, אבל לא מהסכום אלא מהעיתוי. באותה התקופה נולד לו ילד, ומאחר והרבנית קולודצקי היתה אז יולדת טרייה, הם היו הולכים לאכול את הארוחות שלהם בבית הוריה, הרב והרבנית קנייבסקי. "אתמול בלילה", מספר לי הגר"ח שליט"א, לפני שסעדנו ארוחת ערב, סיפרתי למורי חמי שר' לייזר טורק אוסף כסף להכנסת כלה".

הרב טורק מציין במאמר המוסגר: "רבינו הגר"ח הכיר אותי כי רעייתי שתחי' היא בת דודה של הרבנית בת שבע ע"ה, ממשפחת יודלביץ, נכדה של רבי אריה לוי זצ"ל, ואבי למד עם הגר"ח בכולל, הוא ידע מי זה טורק".

"ממשיך הרב קולודצקי ומספר לי שהיום בבוקר, מיד אחרי תפילת ותיקין, דופק השוער שלו על דלת ביתם, ונותן לו מעטפה עם כסף שיעביר לטורק הצעיר שאוסף כסף... לתמיהתו סיפר לו רבי חיים

"יום אחד צעד רבי חיים בכיכר ברטנורא, הרים את עינו לרגע, צחק והמשיך ללכת כשהוא שוב שקוע בלימוד. היה שם יהודי אחד שהבחין בצחוק הזה של רבי חיים, הוא רץ אחריו ואמר שהוא מבקש הסבר, למה הרב צחק???

"אמר מרן הגר"ח שהוא ראה דבר והיפוכו באדם ולכן זה הצחיק אותו. מה הוא ראה? חתן שהיה לבוש בבגדי שבת, בתוך השבע ברכות שלו, ישב על הספסל שבכיכר ברטנורא ואוכל פיתה פלאפל שקנה בקיוסק הסמוך. נו... הרי הגמרא בנדדים אומרת שכלב ומלך הם שני הפכים גמורים, כי המלך דרכו לתת לאחרים והכלב דרכו לקחת ולקבל ואינו נותן דבר לזולתו. והרי אנו יודעים ש'חתן דומה למלך' וש'האוכל בשוק דומה לכלב', ואם החתן הזה שאוכל בשוק הוא דומה בו זמנית גם למלך וגם לכלב, שני דברים הפוכים לגמרי זה מזה".

מאמר בגיל 12

"אבי מורי זצ"ל היה מבוגר מרבינו הגר"ח בשש שנים בערך. הוא הכיר אותו בילדותו וסיפר שרבינו הגר"ח היה "ילד נמרץ", כך הוא הגדיר זאת. תמיד הוא השתמש בדוגמה של רבי חיים כדי לציין שבכל זאת הוא יצא גדול הדור, כי אביו מרן הסטייפלער זצ"ל ידע איך לחנך אותו כראוי ולנתב את כל התכונות של בנו חביבו לעבודת ה' ולהשקעה בלימוד התורה הקדושה.

"בביתי יש חוברת ישנה, בשם 'תפארת ציון' שבה מופיע מאמר שחיבר הילד חיים קנייבסקי, בהיותו כבן 12 שנים בלבד. במאמר הוא מביא גם איזה חידוש ששמע מאבא שלו ורואים שם שלא מדובר בילד רגיל אלא בילד עם ידע תורני רחב מאוד, כך שלא רק שבהמשך הוא הפך את מידותיו לשקדנות ולימוד, אלא עוד בהיותו ילד נמרץ הוא גם היה משקיע ומתייגע בלימוד התורה.

"ואם הזכרתי את אבי מורי בהקשר זה אני אספר דבר נפלא ששמעתי ממנו: אבא זצ"ל היה לומד בכולל 'חזון איש' ישב כמה ספסלים על יד רבי חיים שלמד גם הוא בכולל. יום אחד חזר הביתה כשהוא שמח שמחה גדולה מאוד. הוא סיפר לנו שהוא למד מרבינו הגר"ח חידוש נפלא בדרך הלימוד ולכן הוא כל כך שמח.

"וכך היה המעשה: אבא למד איזה תוס' והתייגע בהבנתו. תוס' עונה שם תשובה מסברא ולאחריה מביא גם ראייה לדבריו, ואבא לא הצליח להבין את ההגיון שבסברא הזאת. הוא ניגש לרבי חיים ואמר לו: את הראיה אני מבין, אבל את הסברא אני לא מצליח להבין...". אבא השמייע סברא הפוכה לחלוטין מדברי התוס' ואמר שדברי התוס' אינם מתחברים להגיון שלו.

"מרן הגר"ח חשב מעט ומר לאבא: "ישר כח".

"אבי מורי התפלא, מה עניין 'ישר כח' לסברא של התוס'? אבל רבי חיים הסביר לו: "תמיד כשלמדתי את התוס' הזה, התקשיתי מאוד. הרי הסברא שלו כל כך פשוטה וברורה לכל בר דעת. למה תוס' צריך להביא ראייה בכלל???" לא היה לי ברור, הבנתי שכנראה יש איזו סיבה שתוס' חשש שסברתו לא תתקבל ולכן היה צריך להביא ראייה, אבל לא מצאתי שום סיבה לחשוש לכך. עכשיו השמעת פה סברא הפוכה לגמרי, ובפעם הראשונה אני מבין למה תוס' היה צריך להביא ראייה לדבריו".

שמישהו ניגש אליו בבית הכנסת ונתן לו סכום כסף למטרות צדקה, הוא נזכר במה שסיפר חתנו בערב הקודם אודות העניין עם הכנסת כלה והחליט לתת לזה את כספי הצדקה הללו. "באותה העת סבל רבי חיים מאוד מכאבי רגליים. הוא היה צועד ככה "פאר קוועטשט", מכוון מעט וראו שהוא סובל מכאבים בכל פסיעה ופסיעה", מציין הגר"א טורק. "רבי יצחק קולודצקי שאל את חמיו, אני מבין מאיפה הכסף ואכן מדובר במטרה חשובה מאוד. אבל למה הטרחתם את עצמכם לעלות לקומה שלישית, הרי אתם סובלים מכאבי רגליים. אני ממילא אבוא לאכול אצלכם את ארוחת הצהרים ותוכלו אז לתת לי את הכסף... "אבל רבי חיים דחה את דבריו בשתי ידיים ואמר: "א מצווה שטופט מען נישט". לא דוחים מצווה להזדמנות אחרת!".

"לא ידעתי עד כמה"

בסיפור השני אודות הזריזות לא הייתי מעורב באופן אישי אבל הייתי עד לחלק ממנו, וכך היה המעשה: יום אחד בהיותי בביתו של מרן הגר"ח ממתין לשוחח עמו בעניין שלשמו באתי, ניגש אליו רבי משה מרצבך, בנו של הגר"י מרצבך זצ"ל משיבת 'קול תורה'. הוא התכופף אל מרן שר התורה, וסיפר לו איזה סיפור בשקט. כשסיים את סיפורו צחק רבינו הגר"ח צחוק לבבי, והיה נראה שהוא מאוד נהנה מהסיפור. "הסקרנות התעוררה בי, ולאחר מכן ניגשתי לרב מרצבך ושאלתי אותו מה הוא סיפר למרן שכל כך שעשע אותו.

"אמר לי הרב מרצבך שלפני שנים רבות, כשחיבר הסטייפלער הקדוש את ספרו 'שיעורים של תורה' נודע לו שרבי יונה מרצבך משיבת קול תורה כבר כתב איזה קונטרס בעניין זה של שיעורי התורה, והוא ביקש מבנו רבי חיים שישגי לו את הקונטרס של הרב מרצבך, כי הוא רוצה לעיין בו.

"חצי שעה לאחר מכן נקשתי על דלתו של הסטייפלער והגשתי לו את הקונטרס של אבי מורי", כך מספר לי הרב מרצבך שליט"א. "הסטייפלער מאוד שמח ואפילו התפלל קצת. "בדיוק לפני חצי שעה ביקשתי מבני חיים שיביא לי את הספר", אמר לי הסטייפלער, ואני השבתי לו: "רבי חיים ביקש ממני להביא לרב את הספר ולכן מיהרתי לעשות זאת".

"הסטייפלער הופתע מאוד מהמהירות שבה ביצע בנו את שליחותו ואמר לי: "ידעתי שחיים שלי זריז מאוד, אבל לא ידעתי שעד כדי כך!". "עכשיו סיפרתי את הסיפור הזה למרן שר התורה", הוסיף הרב מרצבך, "ולכן הוא צחק כל כך, כששמע את הדברים שאמר אביו זיע"א אודותיו".

סברא פשוטה

"כשהתחילו להתפרסם המופתים של רבי חיים, אחד הסיפורים הראשונים שסיפרו, היה על יהודי אחד שסבל מאוד מכאבים בכתף, בא אצל רבי חיים שאמר לו ללמוד הלכות נטילת ידיים ולדקדק בנטילת ידיים, ואכן אותו יהודי החל ללמוד את הלכות אלו והכאבים פסקו לאלתר.

"הגר"ח עוד לא היה ידוע אז כ'בעל מופת', ולכן חשבתי לתומי שלא מדובר במופת אלא בסגולה עם מקור כלשהו בדברי חז"ל. באתי לרבי חיים ושאלתי אותו אם הסיפור הזה שמספרים על איש אחד שכאבה לו הכתף והרבי אמר לו ללמוד את ההלכות הללו והכאבים חלפו, אם זה נכון. "ענה לי רבי חיים שכן, הסיפור הזה אכן נכון. שאלתי אותו, ילמדנו רבינו, מה המקור לסגולה הזאת. הגר"ח צחק ואמר לי "זה סברא פשוטה". שאלתי אותו, מה כל כך פשוט בסברא הזאת, מה זאת אומרת סברא פשוטה???

"נענה מרן וסיפר לי שפעם בא יהודי אחד לאביו הסטייפלער הקדוש ובפיו תלונה שהוא סובל ממחשבות זרות של הרהורי כפירה שמתרוצצים בראשו נגד רצונו. הוא תמיד היה יהודי עם אמונה פשוטה ועכשיו יש לו כל מיני מחשבות לא רצויות. אמר לו הסטייפלער שהגמרא אומרת על הפסוק "והיה אמונת עתך חוסן ישועות וכו'", ש"אמונת" זה סדר זרעים, לכן שילמד סדר זרעים ויזכה בחזרה לאמונה פשוטה.

"אם ללמוד סדר זרעים זה רפואה לבעיות באמונה", אמר לי הגר"ח, אם כן זאת סברא פשוטה שלימוד הלכות נטילת ידיים זאת סגולה לפתור את הבעיות והכאבים בידיים".

יעבור בלי ניתוח

"אני לא אוהב לספר סיפורי מופתים, אבל בכל זאת לא אמנע מסיפור אחד שהיה לי עם מרן הגר"ח זצ"ל", אמר לנו הגר"א טורק.

"הייתי אומר שיעורים, והתחלתי לסבול מכאבים עזים בגרון. הכאבים הלכו והתחזקו, נאלצתי ללכת לרופא והוא בדק אותי ואמר לי שאני חייב להיכנס לחדר ניתוח מחר בבוקר. "יש לך אבצס בגרון", הוא אמר לי, "זה כיס מוגלתי שהולך ומתנפח, ואם הוא יגדל עוד קצת, הוא עלול לחנוק אותך חלילה. חייבים לטפל בזה באופן מידי".

"קיבלתי הפניה ומיד הזמנתי תור לניתוח למחרת בבוקר. בינתיים ישבתי בבית וסבלתי את הייסורים בדומיה וחיכיתי שיגיע זמן הניתוח. בעודי ממתין לניתוח, חשבתי פתאום, מה אני יושב כאן ככה ומחכה בלי לעשות שום פעולה? אולי נפנה למרן הגר"ח ונשאל את פיו מה לעשות?

"התקשרתי לאחד מחתניו של מרן, ושאלתי איך אפשר להשיג את מרן שר התורה. הוא השיב לי שהוא בדיוק נמצא אצל השווער שלו, ואכן שמעתי ברקע את קולו של רבי חיים. סיפרתי לו את הסיפור, הוא אמר לרבינו זיע"א את השם שלי ושהרופאים אומרים שאני חייב לעשות ניתוח מחר בבוקר.

"רבינו הגר"ח אמר לו בפשטות: "זה יעבור לו בלי ניתוח".

באמצע הלילה, הרגשתי שהאבצס הולך וגדל ושאיני כמעט ונחנק, כמו שאמר הרופא. הרגשתי מאוד רע, ונכנסתי ללחץ גדול, ומרוב לחץ התחלתי פתאום להקיא בלי סוף, הקאתי גם דם, וכמוכן שנבהלתי נורא. למחרת בבוקר רצתי לבית החולים לעשות את הניתוח, אבל כשהרופא הציץ אל תוך הפה שלי, הוא שאל אותי "בשביל מה באת? אין לך כלום!". מסתבר שהאבצס פשוט התפוצץ מעצמו והמוגלה והדם זרמו החוצה בשעה שהקאתי... צדיק גוזר!

את ההתרשמות הזאת מהאירוח הנפלא של הבני ברקים הרגשתי שאני חייב להעלות על הכתב

הצצה ליוזמות 'קטנות' ונקודתיות בתוך הלוויה ענקית,
המפנות אלומות אור לעבר מידת החסד הטבועה בדמו של עם ישראל

השתיה' המאולתר כדי למלא מחדש את המיחם, התרוצץ הלוך ושוב כדי לנסות לעמוד בקצב.

בדרך חזור ראיתי ברמת אלחנן יהודי שהציב את המשאית שלו והפך אותה לדוכן ענק של כיבוד ושתייה, אנשים רבים חילקו עוגיות ומיני מאפה, סנדוויצ'ים מאולתרים ועוד ועוד. שלא לדבר על הארגון המסודר וההמוני של ארוחת צהרים לכל דורש בבית המדרש של ויז'ניץ ושל נדבורנה. בישיבת ברסלב תלו בחוץ מודעה והזמינו את כל המעוניין להיכנס למבנה, לשבת בבית המדרש וגם לשבת בחדר האוכל לסעוד את לבו. בבית המדרש של חסידי לעלוב שברח' השומר החליט אחד המתפללים לקנות אוכל במאות שקלים, וארגן ארוחת בוקר מאולתרת, כשהוא מזמין אנשים לאכול בזמן שהמתינו לתחילתו של מסע ההלוויה, ומה שנשאר היה לארוחת צהרים מאוחרת לשבים ממנו. ואפילו ראיתי כמה וכמה מודעות שהדביקו אנשים בשערי החצר של הבניין, ובהן הם מזמינים את מי שצריך, לעלות לבתיהם ולהשתמש בשירותים. כך בשפה פשוטה ובלב חם: 'תעלו לקומה 3 משפחת... 'ניתן להיכנס למשפחת... בקומה 4'

חזרתי ממסע ההלוויה כשאני אפוף מחשבות ומלא תובנות. את האבל והכאב על הסתלקותו של גדול הדור, איני יכול לבטא בכלל במילים, אבל את ההתרשמות הזאת מהאירוח הנפלא של אחינו הבני ברקים הרגשתי שאני חייב להעלות על הכתב, מעתה אל תקראו לה 'עיר התורה והחסידות' בלבד, אמרו מעתה: 'עיר התורה, החסידות והחסד'.

כמו כל עם ישראל גם אני הייתי שם, בהלוויית הענק ההיסטורית של רשכבה"ג מרן שר התורה הגאון רבי שמריהו יוסף חיים קנייבסקי זיע"א. בתוך כל השבר הנורא על הסתלקותו בחטף של גדול הדור, אני רוצה לכתוב על מעשי החסד הנפלאים של בני עיר התורה והחסידות, שהייתי עד לפעולות המדהימות של יהודים טובים, שמצאו, הזדמנות להרבות חסד.

הגעתי לבני ברק מירושלים ברכבת. רק ירדתי מהרכבת והתחלתי לצעוד אל תוך בני ברק בשעה 6:20 בבוקר, וכבר זכיתי לראות את הפעילות הזאת. עמד שם גבאי של בית כנסת קטן והזמין את כל הבאים להיכנס לבית המדרש. הוא ארגן מניינים בזה אחר זה, וגם השתדל להעמיד קפה ועם חלב ועוגיות לכל באי בית המדרש בלי שמישהו ביקש ממנו בכלל.

בהמשך עמדתי ברחוב נחמיה ונדהמתי מכמות היוזמות הפרטיות שיזמו וביצעו אנשים פרטיים, כל אחד כפי כוחותיו ויכולתו. המוניים הוציאו מים ושתייה לציבור המשתתפים.

לפתע ניגש אלי יהודי חסידי מבוגר, ומזמין אותי לשתות קפה. הוא הוריד מהבית מיחם גדול של שמונה ליטרים מלא במים רותחים, פתח שולחן עם קפה, סוכר, תה, כוסות וכפיות, וגם כמה כדי חלב עמדו שם. כמובן שהכמויות שהוציא לא הספיקו ליותר מכמה דקות, והוא לא אמר נואש. הוא החל להתרוצץ בין השכנים וביקש להלוות שקיות חלב. רץ כל הזמן להרתיח מים בקומקום החשמלי והוריד ל'דוכן

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5.)

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ד ניסן תשע"ז

גליון
240

חדש!
התרומות
מוכרות לצורכי
מס לפי סעיף
46

דבר המערכת

השינון, את בהירות החיבור לידיעת התורה!
"דאס איז שייך" מפטיר מרן שר התורה בקורת רוח, ומתקן מיד בלונג
המדודה כמונה מעות: דאס איז זייער שייך, זה חיבור יפה עד מאוד,
זייער זייער שייך!!

"זה עיקר הלימוד לדעת ולזכור" פוסק מרן שר התורה בחדות.
"צריכים לומר את זה, לחדד את הלימוד ולחזור על זה עוד ועוד, זה
עיקר הלימוד, זהו עמל התורה, אשריכם שזכיתם לזה, תוסיפו לזה עוד
ועוד!!"

מרן שר התורה חוקר אודות מלאכת הסיכום, ומוסיף הנחיות והכרעות
מה לקרב ומה לרחק, מה עיקר השינון ומה הם ציציין ופריחים.
...ואז הרהבנו עוז לשאול ולהטריח מאשר על ליבנו:

"האם נכון הדבר לומר שוב ושוב כי בלא השינון והחזרה אין לימודו של
אדם חשוב מצוות תלמוד תורה" - נפשנו בשאלתנו - האם אין לחוש כי
מרפים אנחנו זה, אתם קובעים עיתים במסירות נפש גם בלא חזרה, שמא
נקל את חשיבות הלימוד בעיניהם?"

מרן שר התורה ננער באחת ומשיב ברעדה: "אדרבה!! צריך לומר את
האמת, חייבים לומר את האמת!!! בלי שינון וחזרה, בלא חידוד וידיעה
אין יוצאים ידי חובה! אתם חייבים לעזור ולהתריע על כך בקול ברור"
מצווה מרן זכותו יגן עלינו בעוז.

ואז לאחר שהות קלה, מוסיף מרן זכותו יגן עלינו כממתיק סוד, ופוסק
את פסק התורה מלשכת הגזית: "אפשר לומר להם, גם לבעלי בתים,
שבזכות הוספה זו שמוסיפים זמן לעמל של שינון וחזרה, יצליחו
בסייעתא דשמיא יותר ויראו הצלחה רבה בכל ענייניהם!!"
חד וברור!

שיהיו דרבי התורה מחודדים. אין דרך אחרת!
נפעמו.

- רבבות עמלי תורה, מאות דפי גמרא ותיבה אחת:

'מחודדים'.

בעמדינו לכתוב דבר המערכת בדמיע על מרן שר התורה זכר צדיק
וקדוש לברכה מרא דכולא תלמודא ידיו רב לו בכל מקצועות התורה
וזכות התורה עמדה לו באותות ובמופתים וקדושת תורתו מגנא ומצלא
זכינו מערכת סיכומי הדף היומי - מחודדים לקבל ממרן חביבות
וקירבה מיוחדת ולקבל את יוזמתו והסכמתו ועידודו מרוב חשק ורצון
למפעל טהור זה אשר כל מגמתו רק להרבות זיכוי הרבים בסיכום
לימוד הדף היומי לאלפי בני ישראל וכלשון הגמרא ושנתם שיהיו
דברי תורה מחודדים בפ"ך שאם ישאלך אדם אל תגמגם אלא אמור לו
מיד יהא כל זה לטובת נשמתו בגנזי מרומים וימליץ טוב עלינו שלא
תהא תקלה על ידינו ונזכה רק להרבות בזיכוי הרבים שאיפתו הטהורה
במפעל העולמי זה.

מר בר רב אשי קא מסהיד עלה

קמנו ועלינו חברי המערכת אל הבית הגדול ברחוב רשב"ם 23.

- ביקשנו לאחוז בידית הדלת, לגעת בשולי אדרתו של משים לילות
כימים. לבוא אל בית היין לשמוע פרקי הדרכה במקום בו ידיעת התורה
הינה משנת חיים.

היה זה 'סדר מוסר' בנהירו דאנפין, שיעור מרגש באהבת התורה
וחדוותה, של מי שנושא במשא העם, להורות להם את חוקי האלוקים
ותורתיו.

היה זה ברגעי הדממה שהותירה לו כנסת ישראל לפליטה ולשלל,
בשעות הקודש' בהן ספון מרן שר התורה הוא ואוצרותיו' בסדרי
לימודו הקבועים במסמרות, בעיתות בהם סוערת נפשו בתאוות החיים
על כרכי הש"ס וחלקי הרמב"ם.

מרן שר התורה זכותו יגן עלינו רכון על משנתו, עיניו צמודות בשקיקה
אינסופית 'ועוד נראה לר"י ליישב' כשהוא לופת בחזקה את ה'סטנדר'
כאוצר יהלומים החדד שמא תחמוק אחת מהן מבלי משים...

מרן שליט"א מתנשא לפתא ונגער בכאב ממעיין בתורה ששמע
למסיבת בואנו, פניו אורו בחיך רחימאי, אחזנו בידיו את עלי הדפים
של 'מחודדים' מרן שר התורה מבקש לראות, לגעת בעמלות התורה
של רבבות הלומדים. מבטו נח דווקא על עמוד זה, על 'דבר המערכת'...
מרן שר התורה התיישב לקרוא.

"אלו דברי המבוא, סיכומי הדף נמצאים בעמודים הבאים" ניסינו, אולם
מרן בשלו... "זה חשוב!"

משא עולם התורה מונח על כתפיו השחות, עומס בלתי נתפס של
הוראה והכוונה לכל רחבי תבל, מרן שר התורה עוצר את הכל 'כשותף'
ומעיין בפשטות בשורות הפתיחה אודות 'עבודת חומר ולבנים'...
"געשריבן גוט!" מרים מרן שר התורה את עינוי בהנאה גלויה. "זה
כתוב טוב!"

מרן שר התורה מוסיף מעלעל בין בתרי 'מחודדים' כמי שסולל את
מסכתות הש"ס בבלי וירושלמי בסקירה אחת, ופניו מאירות.
ספר 'מחודדים' על מסכתות שבת ועירובין הונח לפניו, ומרן שליט"א
באהבת תורתו היוקדת ממשש בחיבה גלויה את הכריכה: "יש בזה
הדר וכבוד התורה!" במשך דקות ארוכות עובר מרן שר התורה בין
דפי הסיכומים, כולל את 'יצאות השבת' עם שמעתתא 'הזורק', 'כלל
גדול' עם 'מי שהניח עירובו' כשהוא מציין בקורת רוח את חשיבות

דף ט"ז - ע"א

רבי יוחנן בן גוריי רצה לתקן לצרות ערוה שיהיו חולצות ולא מתייבמות וינשא לשוק בהכשר לדברי הכל, שאילו לבית הלל אם ינשא בלי חליצה הולד חלל ופגום לכהונה (ולא הספיקו לגמור את הדבר עד שנטרפה השעה), ואמר לו רשב"ג: מה נעשה להם לצרות הראשונות, למ"ד בעית בית שמאי כדבריהם כוונת - מה נעשה לצרות שנהגו בעית שמאי ונתייבמו, שאם נחליט שאסור לייבם הצרות בניהם ממזרים, ולמ"ד לא עשו כדבריהם כוונת - אם נחייב בחליצה אלו שכבר נשאו לשוק כבית הלל ימאסו על בעליהם, ודרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום'.

רבי טרפו היה מותלמידי בית שמאי, ואמר שהוא תאב שתיפול לפניו צרת בתו וייבם אותה כדברי בית שמאי, ולסבורים ש"ש לא עשו כדבריהם אמר שתאב שישאינה לשוק בלי חליצה כבית הלל ושלא כרבי יוחנן בן גוריי.

מעשה בבתו של רבן גמליאל שהייתה נשואה לאבא אחיו ומת בלא בנים, ויבם רבן גמליאל את צרתה, שלשה דרכים בכיבוד הדבר: א. בתו הייתה איילנית ולו הכיר בה בעלה, ונמצא שקידושיה מקח טעות ולא הייתה צרת בתו, ולדעת אחרים הכיר בה אחיו, ור"ג סובר שאיילנית אינה בת יבום ואינה אסורת צרתה משום צרת ערוה. ב. גירש אחיו אבא בתו אחר שנשא צרתה, וכשמת אחיו כבר לא הייתה צרת ערוה, ולדעת אחרים כיון שכנס הצרה קודם שגירש הבת הרי היא צרת ערוה, אלא ההיתר היה משום שהיתה בתו איילנית. ג. אחיו קידש בתו על תנאי, ולא נתקיים, וסבר שיש תנאי בכיבוד, ולדעת אחרים אין תנאי בכיבוד, אלא ההיתר היה משום שהיתה בתו איילנית.

מעשה ברבי עקיבא שליקט אחרת באחד שבשבט ונהג בו שני עישורין, כדברי בית שמאי שאחד שבשבט הוא ראש השנה לאילנות והרי הוא של שנה שעברה, וכדברי בית הלל שט"ו שבשבט הוא ראש השנה לאילנות והרי הוא של שנה הבאה. ולמ"ד לא עשו ב"ש כדבריהם היינו משום שהסתפקו בדעת בית הלל את סברו שראש השנה באחד שבט או בט"ו בו.

מעשה וילדה כלתו של שמאי הזקן, ופיחת את המעזיבה וסיכך על גבי מטה בשביל קטן, כשיטתו שקטן הצריך לאמו חייב כסוכה, והיינו גם למ"ד לא עשו ב"ש כדבריהם, שבזה אין משום 'לא תתגודדו', שהרואה אומר שעשה זאת כדי להרבות האויר בבית.

מעשה באבן חוליה שחתח צינור המקלח מים מן הזר, שנקראת 'שוקת יהוא', ולא היו בה ארבעים סאה אלא שהייתה נקובה למקוה, וכל טהרות שהיו בירושלים נעשים על גבה, ושלחו בית שמאי להרחיב את הנקב כשיטתם שצריך חלל עד שתפחת רובה. והיינו גם למ"ד לא עשו ב"ש כדבריהם, שבזה אין משום 'לא תתגודדו', שהרואה אומר שהרחיבו כדי להרבות המים.

דף ט"ז - ע"ב

ר' אלעזר בן צדוק ראה שר' יוחנן החורני אוכל פת חיבה במלח בשני בצורת, והודיע לאביו ושלח לו זיתים, וראה שהם לחים ואמר שאינו אוכל זיתים (שחשש שנטמאו שמה נגע ע"ה בגב החבית), וא"ל אביו שיאמר לו שהזיתים היו בחבית נקובה וסתמוה שמרים ולכן הם לחים, שגם לבית הלל הסוברים שמוהל היוצא מהזיתים מכשיר לקבל טומאה (שארין דינים כמי פירות אלא כשמן), והוא מכל בחבית נקובה שאינם מוכשרים לקבל טומאה, כיון שגילה דעתו דלא ניהא ליה במשקה. אף על פי שהיה רבי צדוק תלמיד שמאי, כל מעשיו לא עשו אלא כדברי בית הלל, ומכך שאמרו זאת יש להוכיח ששאר תלמידי שמאי עשו כדבריהם ולא כבית הלל.

שאלו את רבי יהושע: צרת הבת מהו, השיבם: מחלוקת בית שמאי ובית הלל, שאלוהו: הלכה כדברי מי, ואם תאמר הלכה כדברי בית הלל - בני צרות שנשאו לשוק כבית הלל האם לבית שמאי הם נאגמים לכהונה. ולענין הלכה כדברי מי השיב: מפני מה אשוק ממכניס ראשי בין שני הרים גדולים וכו', מתיירא אני שמא ירוצו גלגלתי, ולענין בני הצרות: אני מעיד על שתי משפחות גדולות שהיו בירושלים משפחת בית צבעים מכן עכמא ומשפחת בית קופאי מכן מקושש שהם בני צרות, ומהם כהנים גדולים ושמשו על המזבח. והוכיחה מכך הגמרא שעשו בית שמאי כדבריהם.

רבי יהושע היה מתיירא שיהרגוהו כיון שמגלה מי הם הפסולים לשיטת בית הלל שנתייבמה צרת ערוה הגם שסובר שאין ממוזר אלא מתייבם מיתות בית דין, ויבום של צרת ערוה הוא חייבי כריתות, מכל מקום הם פסולים לכהונה קל וחומר מאלמנה לכהן גדול שמוחלל זרעו הגם שאין איסורו של כלל, לא שכן איסור ערוה השווה בכל.

מה ששאלו לרבי יהושע מה דין בנים הבאים מצרות שנישאו לשוק כבית הלל לפי בית שמאי, הגם שהלכה כבית הלל מכל מקום נפק"מ גם לבית הלל בולד מחזיר גרושתו משנשאת, האם לומדים קל וחומר מאלמנה שהוולד פסל לכהונה, או שאני אלמנה שהיא נופה מתחלת מה שאין כן גרושה בלאו הכי פסולה לכהונה.

דף ט"ז - ע"א

בימי רבי דוסא בן הרכינס היה תלמיד בית שמאי שהתיר צרת הבת לאחים, הרי שעשו ב"ש כדבריהם.

כשהותרה צרת הבת לאחים בימי רבי דוסא בן הרכינס היה קשה לחכמים, מפני שחכם גדול היה וסברו שהוא התירה / עיניו של רבי דוסא עמדו מלראות ולא בא לבית המדרש, והלכו רבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא אצלו / תפס רבי דוסא את רבי יהושע והושיבו במיטה של זהב, א"ל רבי אמור לתלמידיך אחר וישא, א"ל רבי אלעזר בן עזריה, אמר: ויש לו בן לעזריה חברינו, קרא עליו 'נער הייתי גם זקנתי ולא ראיני' צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם, תפסו והושיבו על מיטה של זהב / א"ל רבי אמור לתלמידך אחר וישב, והוא עקיבא בן יוסף, א"ל את עקיבא ב"ש שמך הולך מסוף העולם ועד סופו, שב בני שב, כמותך ירבו בישראל / התחילו מסבבים אותו בהלכות עד שהגיעו לצרת הבת, ואמר להם שהיא מחלוקת ב"ש וב"ה והלכה כב"ה / א"ל והלא שמענו משמו של בן הרכינס שהלכה כב"ש / א"ל אח קטן יש לי בכור שטן הוא - חריף ועומד על שמועתי ועושה מעשה אינו שב משמועתי לעשות כרכים, ויונתן שמו, והוא מתלמידי שמאי, והזיהרו שלא יקפח אחת בהלכות, לפי שיש עימו ג' מאות תשובות צרת הבת שיהי מותרת, אבל מעיד אני עלך שמא וארץ שעל מדוכה זו יבם חגי הנביא, ואמר שלשה דברים: צרת הבת אסורה, עמון ומואב מעשרים מעשר עני בשביעית, ומקבלים גרים מן הקרדוין ומן התרמודים / יצאו משלשה פתחים, ונבע ר' עקיבא ביונתן, אקשי ליה ואוקמיה, א"ל אתה הוא עקיבא ששמך הולך מסוף העולם ועד סופו, ואשריך שזכית לשם ועדיין לא הגעת לרועי בקר, א"ל ר"ע ואפילו לרועי צאן.

עמון ומואב מעשרים מעשר עני בשביעית, שהרבה כרכים כבשו עולי מצרים ולא עולי בבל, וקדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא, והניחו מלקדש מפני פרנסת עניים שבארץ ישראל בשביעית שאין להם מה לאכול, והולכים שם להשכיר עצמם לחרוש ולקצור, ולטיל לקט שכחה ופאה ומעשר עני.

קבלת גרים מן הקרדוין ומן התרמודים - לרבי דוסא בן הרכינס ע"פ חגי הנביא מקבלים, ואין חוששים שהם ממזרים מישראל שנטמעו בהם, ונחלקו אמוראים בדעת רבי יוחנן האם מקבלים מתרמודים, ולסביא אין מקבלים, ואין מקבלים מן קרתיים.

דף ט"ז - ע"ב

לסביא רבי יוחנן אין מקבלים גרים מתרמודים, משום שיש בהם עכו"ם שבא ע"כ בלי ישראל וסוברים שהוולד ומזונו נחלקו אם היו עבדי שלמה שנסאו בנות ישראל מחמת עושרם, או עכו"ם שנשאו בנות ירושלים בשעת חורבנה.

י"ב אלף גברים וששת אלפים מושכי קשת זי"ב אלף ומהם שש אלף מושכי קשת - שבשעה שנכנסו עכו"ם להיכל הכל נפגו על כסף וזהב והם נפגו על בנות ירושלים.

'נער הייתי וגם זקנתי' לא הקב"ה אמרו - האם יש זקנה לפניו ?, ולא דוד אמרו - שלא היה זקן כל כך, אלא מלאך שר העולם אמרו.

'ידו פרש צר על כל מחמדיה' - זה עמון ומואב, שבשעה שנכנסו עכו"ם להיכל הכל נפגו לכסף וזהב, והם נפגו לספרי תורה ואמרו זה שכתוב בו 'לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה'" שירף באש.

'צוה ה' ליעקב סביביו צריו' - כגון עכו"ם ממקום ששמו 'הומניא' שמצויה לבני ישראל עניים שבז'מם נהרא'.

דף י"ז - ע"א

עכו"ם שקידש בזמן הזה - לרב יהודה בשם רב אסי חוששים לקידושין, שמה בא מעשרת השבטים שקידשו נכריות, וסבר עכו"ם שילדה מישראל הולד ישראל ממזר. אך דווקא במקומות שעשרת השבטים קבועים בו, וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי, אבל במקומות שאינם קבועים בהם אין חוששים, שכל שפריש מרובא פריש.

מקומות שעשרת השבטים קבועים בהם: חלח - חילוון, חבור - חדייב, נהר גוזן - גינקה, ערי מדי - חמדן וחברותיה, וז"א ניהר וחברותיה, וחברותיה היינו כרך מושכי חידיקי ודומקיא.

לשמואל אין חוששים לקידושי עכו"ם, ממה שכתוב באיסור חתנות לעכו"ם 'כי יסיר את בנך מאחרי' ולא כתיב 'כי תסיר את בנך', רואים שמדבר על בתך הנשואה לעכו"ם וקראו התורה 'בנך' שעכו"ם הבא על ישראלית בנה הוא ישראל, אבל כשבנך נשוי לעובדת כוכבים אין בנם קרוי בנך שאינו ישראל. וז"א שמועם של שמואל משהו מעשרת השבטים עכו"ם גמורים.

בנות ישראל נשבו בשעת גלות עשרת השבטים ונשאו עכו"ם, ואע"פ שעכו"ם הבא על ישראלית והולידו בנים דינים כישראל אף על פי כן לא חיישינו לקידושי עכו"ם, משום שנבקע הרחם של הישראליות ונעשו עקרות.

עתידים ישראל לעשות זימ טוב לכשתחבר תרמוד, משום הממזרים שיש בהם הנטמעים בישראל, והעיר שכבר נחרבה היא 'תמוד' ולא 'תרמוד', ולרב אשי 'תרמוד' היינו 'תמוד' אך לא חרבה כולה, שכשנחרבה מכאן נבנתה מכאן.

רב המנונא היה מקשה בלימודו לפני עולא, ואמר עליו עולא כמה גדול הוא אילו לא היה בא הרפניא שאינם שמועין מן הרפניא, ונתבייש, ושאלו לאיזה עיר משלם מס, ואמר שלפונם נהרא, אמר לו שאם כך עירך פום נהרא ולא הרפניא.

'הרפניא' - הר שהכל פונים שם, והיינו שכל הפסולים שאין מוצאים אשה פונים לשם, ובמתניתא שנו שכל שאין מכיר משפחתו ושבתו נפנה לשם.

הרפניא גרועה מגיהנום, שליורדי גיהנום יש תקנה, שנאמר 'מיד שאול אדם ממות אנאלם', ואילו פסולים אין להם תקנה.

פסול הרפניא הוא משום שקרובה למישן ומתערבים בהם, ופסול דמישן משום פסול תרמוד, ופסול תרמוד משום עבדי שלמה (לעיל דף ט"ז).

הדרן עלך פרק חמש עשרה נשים

פרק שני - כיצד

משנה . כיצד אשת אחיו שלא היה בעולמו פוטר צרתה - ראוּבן ושמעון שני אחים, ומת ראוּבן, ונולד להוּן אח [לוּ]. ויבם שמעון את אשת ראוּבן, ומת שמעון, ולו אשה אחרת, זו שהיתה אשת ראוּבן אינה מתייבמת ללוי - שהיא אשת אחיו שלא היה בעולמו, ואשתו השניה של שמעון אינה מתייבמת מפני שאינה צרתה.

עשה שמעון שאינה באשת ראוּבן ולא יבמה - אשת שמעון חייבת בחליצה, שאינה צרתה ממש להפטור משום צרת ערוה של אשת אחיו שלא היה בעולמו, אבל לא מתייבמת - שמאמר קונה במקצת, והרי היא צרת ערוה במקצת מדרבנן.

דף י"ז - ע"ב

יש קוראים אשת ראוּבן שנפלה לפני לוי אחר שייבמה שמעון - 'הראשונה' מפני שנפלה ראשונה ליבום של שמעון קודם שנפלה אשת שמעון ליבום ללוי, ויש שקוראים אותה 'שניה' - מפני שנישאת שני פעמים - לראובן ולשמעון.

השני קוראים אשת אחיו שלא היה בעולמו: 'כי ישבו אחים' - משהיתה להם ישיבה אחת בעולם, פרט לאשת אחיו שלא היה בעולמו.

אחים לחיוב יבם - היינו אחים מן האב, ולא באלו שהם אחים רק מן האם. והמקור: לרב יהודה אמר רב - שנאמר 'חדי' שמוחדים לנחלה שראויים לרשת זה את זה, לרבה - ילפינן 'אחיה' מ'כני ישבו אחים' מ'אחיה' בבני יעקב שכתוב 'שנים עשר אחים בני אבינו' והם היו אחים מאב ולא מאם. ושני הלימודים נצרכים, כדלהלן.

אין לומדים אחיה מ'אחיה' בעריות שהיו אפילו אח מאם - שעדיף ללמוד 'אחים' מ'אחים' ולא מ'אחיה', ואף דתנא דבי רבי ישמעאל שדנים גזירה שוה 'ושב הכהן' ו'בא הכהן' זו היא שיבה זו היא ביאה, כיון שמשמעותם שוה, היינו כשאין ללמוד מהדומה לו יותר, אך כשיש יותר דומה לומדים ממנו.

צריך שני הלימודים, שאלו נלמד רק מ'אחיה', היה מקום לומר שנלמד 'אחיה' מ'אחים' אפילו שאמר אברהם ללוט, ותתייבם אשת אחי אבי (שכשם ש'אחיה' בני יעקב מופנה דהוי למימר 'שנים עשר עבדי בני אבינו', כך אחיה בלוט מופנה דהוי למימר 'אנשים רעים אפילו', ולכן נצרך הלימוד שצריך 'אחים שמוחדים לנחלה, ומתלימוד 'אחיה' ל'חוד ס"ד שצריך שיהיו אחים מאב ומאם (אף שתלה הכתוב יבום בנחלה - מאחר שייבום חידוש הוא שמתיריים ערוה) - קמ"ל 'אחים' מ'אחים' בבני יעקב שדי בכך שהם אחים מאב.

שומרת יבם שמתה - לרב הונא אמר רב מותר באמה, שסובר כרבי עקיבא שאין זיקה אף באח אחד, ואין זיקת יבם עושה אותה כנוסה לאסור עליו קרוביה, ומה שלא אמר 'הלכה כר"ע' משום שאז היה משמע שגם אם לא מתה מותר באמה, קמ"ל שדווקא אם מתה, אבל מחיים אסור באמה משום שאסור לבטל מצות יבום. לרב יהודה - שומרת יבם שמתה אסור באמה, משום שסובר שיש זיקה, ומה שלא אמר 'הלכה כדברי האומר יש זיקה' - שאז ס"ח שהיינו רב מחיים אבל לאחר שמתה פקעה הזיקה, קמ"ל.

לזכות רחל בת רבקה לברכה והצלחה בכל הענינים

דף י"ח - ע"א

אשת אחיו שלא היה בעולמו שנפלה לפני אחיו, ומת אחיו ולו אשה אחרת, למ"ד יש זיקה נעשית זו צרה לאשת השני בזיקה ושניהם אינם מתייבמות לאח השלישי, ומהא דתנן במתניתין שרק אחד עשה בה השני מאמר אין צרתה מתייבמת, ומשמע שבלי זה מיבמה השלישי - אין להוכיח שאין זיקה, שאפשר שאף בלי עשה בה מאמר הדיון כן, אלא מתניתין באה לאפוקי מבית שמאי הסוברים שמאמר קונה קנין גמור והרי היא צרת ערוה ותיפטר אף מחליצה, קמ"ל שמאמר אינו קונה קנין גמור וצריכה חליצה.

ארבעה אחים, שנים מהם נשואים שתי אחיות, ושני אלו מתו, למ"ד יש זיקה - חולצות ולא מתייבמות, ששניהם זקוקות לכל אחד משני האחים הנותרים, ואם ייבם הראשון אחת מהם הוא פוגע באחות השני זקוקות. לרב מאיר - אין זיקה, אך אינם מתייבמות אלא חולצות, משום שאסור לבטל מצות יבום, וחוששים שאחר שייבם הראשון אחת מהם, ימות השני קודם שיסיפק לייבם

או לחלוץ לשנייה, ותצא מאחיו משום אחות אותו. לרבן גמליאל - אין זיקה, ומייבם כל אחד אחת מהם, ואין חוששים לביטול מצות יבום (כפי שנתבאר) שיתטו במשנה הלן דף ק"ט. לענין שני אחים הנשואים שתי אחיות, אחת גדולה ואחת קטנה).

דף י"ט - ע"ב

שיטת רבי יהודה ששומרת יבם שמתה אסור באמה משום שיש זיקה (לעיל דף י"ז:), לאבי רב יהודה שמע כן משמואל רבו ולא מרב, שהרי רב הוא אמר בשם רב שמתה באמה, ושמואל שמענו שסובר שיש זיקה - דתנו, שומרת יבם שקידש אחיו את אחותה לרבי יהודה בן בתירה כיון שאחות זקוקה היא אומרים לו הומת לבלבד יבם שאתך יבם את היבמה ותפקע זיקתה ממך, ואמר שמואל הלכה כרבי יהודה בן בתירה. ורב זביד שנה כן בפירוש שרבי יהודה אמר דינו בשם שמואל, והוצרך שמואל להשמיענו זאת אף אחר שאמר הלכה כר' יהודה בן בתירה, ללמדנו שגם אחר שמתה לא פקעה זיקה, והוצרך גם להשמיענו הלכה כר' יהודה בן בתירה - ללמדנו שגם בשני אחים יש זיקה.

משנה - רבי שמעון חולק על זיקת קמא וסובר שב' אחים ומת אחד מהם, ויבם השני את אחת אחיו, ואח"כ נולד להם אח שלישי, ומת האח השני, שאין הראשונה וצרתה אסורות על השלישי משום שאת אחיו שלא היה בעולמו וצרתה, ומייבם או חולץ איזו שירצה, שכיון שכשנולד כבר נתיבמה לא היתה על זיקת השלישי זיקת נשואי אחיו הראשון מעולם.

לרבי אושעיא רבי שמעון חולק גם על זיקת ששנינו ברישא, וסובר שב' אחים ומת אחד מהם, ומייבם או חולץ האח השלישי קודם שייבם השני את אחת הראשון, ואחר כך יבמה ומת, אין הראשונה וצרתה אסורות עליו משום שאת אחיו שלא היה בעולמו וצרתה, והואיל שכשנולד היתה כבר זקוקה לאח השני, וזיקה ככנסה, ומעולם לא היתה זיקה לאח השלישי. ולא שייך איסור אשת אחיו שלא היה בעולמו לדעת רבי שמעון אלא באח יחיד אחיו, ונולד לו אח, ששומר זיקה של האח שלא היה בעולמו אסורה לו להתייבם, או בשני אחים שמת אחד מהם, ונולד אח שלישי, והשני לא מת ולא ייבמה, שאסורה לאח השלישי.

יבמות דף י"ט - שב"ק מברכים שמיני פרה - כ"ג אדר ב' תשפ"ב

דף י"ט - ע"א

ג' אחים, ומת אחד מהם, ועשה השני מאמר בבית הראשונה, ומת - לתנא קמא נשות השני חולצות ולא מתייבמות, ועל זו שייבם ויש זיקה שני יבמים, שכיון שעשה בה רק מאמר ולא כנסה יש מצאה עדיין קבות זיקה מן הראשון, וכתיב 'ומת אחד מהן יבמה יבא עליה' - מי שעשה זיקת יבם אחד, ולא שעליה זיקת שני יבמים, ואשתו של שני אסורה משום צרת ערוה. לרבי שמעון - מאמר ספק קונה ספק אינו קונה, אם קונה - אין עליה זיקה ראשונה, ואם אינה קונה - אין עליה זיקת השני, ולכן מייבם איזה שירצה וחולץ לשניה, ואינו מייבם שניהם - שמה יש זיקה גם שתי יבמות הבאות מביבא אחד, וכתיב 'בית אחיו' - בית אחד הוא בונה ולא שני בתים, ומאריך גם אחר שייבם ראשונה צריכה שניה חליצה - שמה אין זיקה והוהו שתי יבמות משני בתים.

רב יוסף הוכיח מדברי רבי שמעון אלו שרק בעשה מאמר מסתפק אם יש זיקה, ולכן חלק על רבי אושעיא שאמר ששלישית ר"ש אם נולד אח השלישי ואח"כ יבם השני, ומת, ונפלה לפני אח השלישי, שאינה אשת אחיו שלא היה בעולמו מפני שכשנולד מצאה זקוקה לשני וזקוקה ככנסה. (ואין לומר שלעולם ס"ל ר"ש יש זיקה, ומה שאין השני יוצאת בלי חליצה היא גזירה שמה ימותו ב' האחים בבת אחת שאז אין הראשונה זקוקה לשני - שהרי ר"ש אמר מפורש ספקיו הוא אם זיקת מאמר קונה.) ואביי מצי' דר"ש רבי אושעיא, דר"ש ס"ל זיקה רק אם ישמחו הבעל והבית אחד, וזנקה ל' בית אחו' - בית אחד הוא בונה ולא שני בתים, ומאריך גם שאז לא אמרינן זיקה, ורב יוסף הוכיח מברייתא שמבואר שאין לחלק בכך לדעת ר"ש.

שלישה אחים, שנים מהם נשואים שתי אחיות או אשה וכתה או אשה וכתה או אשה וכתה בנה, ומתו שניים - לפי ת"ק חולצות ולא מתייבמות, וסובר יש זיקה, ולכן כל אחת אסורה לו ביבום משום אחרות זקוקתו, ורבי שמעון פוסק שתייהם מיהום וחליצה, שנאמר 'ואשה לא אחותה לא תקח לזונה' - לא יתן רב ליקוקה אפילו באותה מיהום שכשנעשו צרות זו לזו. ולא אומרים שייבם הראשונה שכיון שזיקה ככנסה כשנפלה אחותה לפניו נפטרה משום אחות אשה. ומכאן הוכיחו שרבי שמעון לית ליה זיקה. ורב דחה שאיננו אם נפלה אחת ואחר כך נפלה לו השנייה לר"ש מייבם הראשונה משום שיש זיקה, ודברי ר"ש אומרים שכשנפלה שתיים בבת אחת, וסובר כרבי יוסי הגלילי שאפשר לצמצם ואז אסור בשניהם מקרא 'לצרו' כ"ל.

שני אחים, ומת אחד, ואח"כ נולד אח שלישי, ואח"כ ייבם השני את הראשון, ומת (שלדעת רבי אושעיא ס"ל ר"ש שגם באופן זה לא הוי בכלל אשת אחיו שלא היה בעולמו, כנ"ל דף י"ח:), לרב בפי ר"ש מודה בכה"ג הראשונה אסורה על אח השלישי משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, ושלישיתו ביבם ואח"כ נולד, וגם היא קנויה לשני לגמרי, וממילא אשת אחיו שלא צרתה פוטרת, ואם מאמר אינו קונה - הראשונה פטורה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, ורק אשתו של שני חייבת ביבום, וחליצה פוטרת, חלץ לבעלת המאמר לא נפטרה השניה (שמה אין מאמר קונה, ואינה אשת השני, וממילא אין אשת השני נפטרת בחליצה) / כנסה השני ומת, ואח"כ נולד אח שלישי, או נולד אח שלישי ואח"כ כנסה השני ומת - שתיים פטורות מן החליצה, ומן היבום, שהרי שתייהם אסורות משום אשת אחיו שלא היה בעולמו / כנסה השני, ונולד לו אח שלישי, ומת השני - לרבי מאיר שתייהם פטורות מחליצה ויבום, ולרבי שמעון מייבם או חולץ לאחת מהם.

דף י"ט - ע"ב

שני אחים בעולם, ומת אחד מהם בלי בנים, ונולד אח שלישי - הראשונה יוצאת משום אשת אחיו שלא היה בעולמו והשנייה או חולצת או מתיבמת / עשה בה מאמר ונולד אח השלישי - לפי ת"ק הראשונה יוצאת משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, והשנייה חולצת ולא מתייבמת, דלא אלים מאמר לשוייה צרת ערוה שתצא בלא כלום. לרבי שמעון - ביאתה או חליצה של השנייה פוטרת הראשונה ממה נפשך (שמתספק אם מאמר קונה ולא הוי' הראשונה אשת אחיו שלא היה בעולמו, וכשיתנו ביבם ואח"כ נולד, וגם היא קנויה לשני לגמרי, וממילא אשת אחיו שלא צרתה פוטרת, ואם מאמר אינו קונה - הראשונה פטורה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, ורק אשתו של שני חייבת ביבום, וחליצה פוטרת), חלץ לבעלת המאמר לא נפטרה השנייה (שמה אין מאמר קונה, ואינה אשת השני, וממילא אין אשת השני נפטרת בחליצה) / כנסה השני ומת, ואח"כ נולד אח שלישי, או נולד אח שלישי ואח"כ כנסה השני ומת - שתיים פטורות מן החליצה, ומן היבום, שהרי שתייהם אסורות משום אשת אחיו שלא היה בעולמו / כנסה השני, ונולד לו אח שלישי, ומת השני - לרבי מאיר שתייהם פטורות מחליצה ויבום, ולרבי שמעון מייבם או חולץ לאחת מהם.

מאמר בעל כרחיה - לרבי קונה, שלומדים מילי ביבמה ממילי ביבמה, וביאת יבום מהני בעל כרחיה, לחכמים אינו קונה, שלומדים מילי בקידושין ממילי בקידושין, וקידושין לא מהני בעל כרחיה.

יבמות דף כ' - יום א' פרשת תזריע - כ"ד אדר ב' תשפ"ב

דף כ' - ע"א

עצמה עם זיקת חכמים שאוסרים אשת אחיו שלא היה בעולמו ביבם ולבסוף נולד, הגם שכשנולד לא מצאה ענה שמת אחיו שביבמה - שנאמר 'ולקחה לו לאשה ויבמה', ומלמד שאף אחר שכנסה היבם עדיין קרויה 'יבמה', ואף שאם רוצה להוציאה מגרשה בגט ואינה צריכה חליצה, וכן מותר לו להחזירה אחר גירושוין ולא אומרים מצוה היה עליו ועשה ומעכשיו יהא באיסור אשת אח, הרי שלא אומרים שיבום הראשונים עדיין עליה, משום שאמר קרא 'ולקחה לו לאשה' - כיון שלקחה נעשית כאשתו לכל דבר. ולוקחים פסוק המתיר (ולקחה לו לאשה) מתי שמותר לייבם, ופסוק של איסור ('ויבמה' - עדיין היבום הראשון קיים) מתי שיש צד שאסור ליבמה (אשת אחיו שלא היה בעולמו).

טעמו של רבי שמעון שמתיר אשת אחיו שלא היה בעולמו ביבם ולבסוף נולד - הואיל שכשנולד מצאה ענה שמת אחיו שלא היה בעולמו ביבמה, ואינה דומה לאחותו מאמו שנשאת לאחיו

מאביו קודם שנולד, שאסורה ביבום משום שאומרים איסור שבה להיכן הלך - שאיסור אחותו מאמו אין לו היתר, אבל איסור אשת אחיו יש לו היתר כשאין לו בנים, וכשמת הראשון בלא בנים פקע איסור אשת אחי לגבי אחיו השני, ונשאה, והשלישי בא מכה בנים.

משנה - כלל אמרו ביבמה: כל שאסורה איסור ערוה - בין היא בין צרתה לא חולצת ולא מתייבמת, י"א שהכלל בא לרבות צרת איילונית, וכדעת רב אסי, שכיון שהאיילונית פטורה מיבום ממילא אסורה עליו באיסור אשת אח, וצרתה היא צרת ערוה, ויש מדייקים להיפך שדווקא איסור ערוה צרתה אסורה, אך צרת איילונית מותרת.

נפלו לפניו שתי אחים, והאחת אסורה עליו משום ערוה - השנייה או חולצת או מתייבמת.

איסור מצוה ואיסור קדושה חולצת ולא מתייבמת, לתנא דמתניתין איסור מצוה - שניות מדברי סופרים, שמצוה לשמוע דברי חכמים, איסור קדושה - אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, שכתוב 'קדושים תהיו'. לרבי יהודה, איסור מצוה - אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, שנאמר בסוף ספר תורת כהנים 'אלה המצות', איסור קדושה - שניות, לאביי - שכל המקיים דברי חכמים נקרא קדוש, לרבא - קדש עצמך במותר לך (שניות) כדי שלא תבוא לידי עריות האסורות מן התורה.

אלמנה לכהן גדול האסורה ביבום, לא מיבעיא אלמנה מן הנשואים שאסורה לו באיסור עשה 'בתולה יקח' ואיסור לאו 'אלמנה לא תקח', ואין עשה של יבום דוחה עשה ולא תעשה, אלא אפילו אלמנה מן האירוסין שאין עליה אלא איסור עשה - אסור לייבם. לרב - מדאורייתא, שכתוב 'ואם לא יחפוץ האיש לקחת את יבמתו ועלתה יבמתו השערה', יתור 'במתו' מלמד שיש לך יבמה אחרת שאף שלא קוראים בה 'לקחת' משום שיש עליה איסור לא ואינה עולה ליבום מכל מקום עולה לחליצה, ומפסוק 'לקחת' ממעטים חייבי כריתות שאין תופסים בהם קידושין שכיון שאין עולים לחליצה אינם עולים ליבום. לרבא - בתהילה סבר אלמנה מן האירוסין אסורה ביבום מדרבנן, גזירה ביאה ראשונה אטו ביאה שניה שאינו מקיים בה עשה, ולמסקנא אמר רבא (וי"א שרב אשי אמרה) שכיון שאפשר בחליצה אין עשה דוחה לא תעשה, אך נדחו דברי, כדלהלן.

דף כ' - ע"ב

חייבי לאוין הגם שדיניה שהיא חולצת ולא מתייבמת, מכל מקום אם בעלו קנו ונפטרה צרתה, ואסור לקיימם בביאה שניה.

כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה אם אתה יכול לקיים שניהם לריש לקיש אין עשה דוחה על תעשה, ועל פי דברי רבא (וי"א רב אשי) מדוע אין חייבי לאוין מתייבמות, והיינו כיון שאפשר לקיים העשה בלי לדחות חליצה, לעשות חליצה, וסותרו דבריו שאם כן גם בדיעבד אם בעל לא יקנה היבמה, ובברייתא שנינו שקנאה. (ולהלן דף כ"א. תיישב הגמרא דברי ריש לקיש מקושיא זו).

יבמות דף כ"א - יום ב' פרשת תזריע - כ"ה אדר ב' תשפ"ב

דף כ"א - ע"א

ביאת כהן גדול מיבמתו שהיא אלמנה מן הנשואין - לכו"ע אינה פוטרת אותה ואת צרתה, שבעולה אסורה לכהן גדול בעשה ולא תעשה ואין עשה דוחה לא תעשה ועשה, אבלמנה מן האירוסין - נחלקו רבי יוחנן ורבי אלעזר אם פוטרת משום שעשה דוחה לא תעשה, או כיון שאפשר בחליצה לא אומרים עשה דוחה לא תעשה, והגמרא הוכיחה מברייתא ששנינו בה שחייבי לאוין שבעלו במתן קנו אותה - שהיבום חל ופותר אותה וצרתה.

דברי ריש לקיש שכל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה אם אתה יכול לקיים שניהם מוטב ואם לאו יבא עשה ויחולץ ולא תעשה, אינם עשירים ממה דמנחי' אשה וצרתה שאם עבר ובעל חייבי לאוין קנה, שחליצה במקום יבום לאו מצוה היא, והאפשרות לעשות חליצה אינה מחשיבה שאפשר לקיים שניהם.

רמז לשניות מן התורה:

לרבא - שנאמר גבי עריות 'כי כל התועבות האל עשו אנשי הארץ' אלא פירוש קשות (שכתוב 'ואת אילי הארץ לקח'), מכלל שיש רכות וקלות מהם שאסורות.

לרב יהודה - שנאמר בשלמה 'ואזן וחקר תקן משלים הרבה', שקודם שבא שלמה היתה תורה דומה לכפיפה שאין לה אזניים שאינה משתמרת, ועל ידי שניות מתרחקים מהעריות.

לרב אושעיא - שנאמר 'פרעהו אל תעברו בו שטה מעליו ועבור', פרעהו היינו הגדל האיסור והוסף עליו כדי שלא תעברו בו.

לרב כהנא - שנאמר 'ושמרתם את משמרת', עשו משמרת למשמרת, אך אינו דאורייתא אלא אסמתא.

קשה עונש של מידות יותר מעונש של עריות, שבעריות כתוב 'אל' ובמידות כתוב 'אלה' שהוא יותר קשה, והוא מפני שעריות אפשר בתשובה ובתקנה (כל שלא הוליד ממוזר), אבל החוטא במידות נזול את הרבים ואינו יודע למי להחזיר לעשות תשובה מעלייתא, ומה שכתוב בעריות 'אלה' היינו למעוטי מידות מכתת.

רבי אשי אמר משל הוא דרב אושעיא: אדם משמר פרס, משמרו מבחוץ כולו משתמר, משמרו בפנים שלפני משתמר שלאחריו אינו משתמר. והגמרא דוחה דבריו דהא אי לאו שניות פגע בערוה ואינו משתמר כלל.

אלו הם שניות: אם אמו (כדי שלא יפגע באמו), אם אביו (משום אם אמו), אשת אבי אביו (משום אשת אביו), אשת אבי אמו (משום אשת אבי אביו), אשת אחי אביו מן האם (משום אשת אחי אביו מן האם), אשת אחי אמו מן האב (משום אשת אחי אביו מן האם), כלת בנו (משום כלת), כלת בתו (משום כלת בנו).

מותר אדם באשת חמיו, ובאשת חורגו, וכן חורגו מותר באשתו ובתו.

אשת חורגו אומרת לו: אני מותרת לך, ובתי אסורה לך, והוא מדאורייתא, שנאמר 'ערות אשה ובתה לא תגור' וכן בנה ואת בת בתה לא תקח...'

שניות שיש בדורותיהם ערוה דאורייתא אין לאיסורים הפסק, כגון אם אמו, שלמעלה הימנה עד סוף כל הדורות היו נמי שניה הוואיל ואמו אסורה מן התורה, וכן אשת אבי אביו הוואיל ואשת אב הוי דאורייתא, וכן אם אבי אביו למעלה עד לעולם אסור (אע"ג שאם אביו לאו דאורייתא מיחלפא באם אם אמו).

ארבע שניות יש לאיסור הפסק - שרק הם אסורות אבל למעלה אבול למטה מהן מותרות, רב פירש ג' מהן: אשת אחי האב, אשת אחי האב מן האם, כלת בתו, שאין בה צד דאורייתא. זעירי מוסיף אף אשת אבי אמו, שאשת אבי אבי אמו מותרת, ורב אוסר, דאי אמרת יש הפסק אתי למימר דגם אשת אבי אביו יש הפסק, והתם איכא באשת אב איסור דאורייתא, ולועירי אין גוזרים כן כיון שאדם רגיל לילך למשפחת האב יודע שיש שם קורבה יותר ממשפחת אמו.

דף כ"א - ע"ב

כלתו אסורה מדאורייתא, כלת בנו ובן בנו עד סוף כל הדורות אסורות מדרבנן, כיון שיש בו צד דאורייתא (היינו כלתו - אשת בנו). כלת בתו אסורה מדרבנן משום דאתי למיחלף בכלת בנו, כגון במי שיש לו כלת הבן וכלת הבת, אך יש לאיסור כלת בתו הפסק משום שאין בה צד דאורייתא.

אשת אחי האם מן האם - לרב ספרא מותרת, שלא גזרו אלא באשת אחי האב מן האם ואשת אחי האם מן האב שיש צד האב ואפשר לגזור משום אשת אחי האב מן האב שהיא אסורה מדאורייתא, אבל אשת אחי האם מן האם גזירה לגזירה, לרבא אסורה, שמיצוינו באמו שהיא אסורה דאורייתא, ואסור מחמתה אם אמו, וגזרו על אם אביו משום אם אמו משום ששניהם מכוונות דבי אימא רבתי' (סבתא), וכן אשת אביו היא ערוה דאורייתא, ואסור מחמתה אשת אבי אביו, וגזרו על אשת

אבי אמו משום אחי האב מן האם, ושניהם מכונות 'דבי אבא רבא', והוא הדין שיש לאסור אשת אחי האם מן האם משום אחי האב מן האם, שניהם מכונות 'דבי מודי'. במערבא אמרו: כל זכר שאם היה נקבה היתה אסורה משום ערוה גזרו חכמים על אשתו, וכגון אשת אחי האם מן האם, שאילו היה האח נקבה היתה אסורה משום אחות האם, ולכן אשתו אסורה, אך דווקא בקיריבא בודא קידושין אבל בקיריבא בתי קידושין לא נאמר כלל זה, ולכן שתי חמיי (שאינה המתווח) מותרת אף שחמותו ערוה, וכן אשת בן חמותו מותרת אף שבת חמיו ערוה, אשת בן חמיו מותרת אף שבת חמיו ערוה, אשת חורגו מותרת אף שחורגתו ערוה, אשת בן חורגו מותרת אף שבת חורגו ערוה.

אשת אחי אבי האב מן האם ואחות אבי האב שלמטה מהם ערוה הסתפק רב מרשריא מתוסנטיא אם גם הם ערוה, או לא כיון שנתרחק הקרובה, ולאמימר מותרות.

יבמות דף כ"ב, יום ג' פרשת תזריע י"ב כ"ח אדר ב' תשפ"ב

דף כ"ב - ע"א
שניות דרבי יציא: דור שלישי שבבנו (בת בן בנו) ושבבתו (בת בן בתו), שלישי שבבן אשתו (בת בן בנה של אשתו) ושבבת אשתו (בת בן בנה או בתה), רביעי שבחמיו (אם אב חמיו דהיינו דור רביעי של אשתו) ושבחמותו (אם אם חמותו).

רב אבא הסתפק אם איסור שניות דרבי חייא יש להם הפסק או לא, ומה שאמר 'שלישי' ו'רביעי' כוונתו שמדור זה ואילך אסור.

שניות נגרים - כמערכת הסתפקו אם גזרו עליהם או לא (כגון גר שהיה נשוי אם אמו), לרב נחמן לא גזרו, שאפילו איסורי ערוה דאורייתא לא גזרו עליהם אלא כדאי שאמר שבאו מקדושה חמורה לקדושה קלה, שהרי עכ"מ מזהירים על העריות, ונשים אין להם קרובה שגר שנתגייר כקטן שנוולד דמי, אבל שניות שגם עכ"מ מותרים בהם לא הוצרכו לגזור על גרים.

אחים מן האב שהתגיירו - לכו"ע מעידיהם בלתיחלה, שקורבת אב אינה קורבת, דרחמנא אחיך אפריה לורעיה. **אחים מן האב שהתגיירו** - לרב נחמן לא יעידו מדרבנן, שקורבת אם בגרים קורבת היא כיון שהיא דומה אמו, אך אם העידו עדותם ערב שבאמת קטן שנוולד דמי, ולאמימר מעידיהם בלתיחלה, ואינו דומה למי שהיה נשוי אחותו מן האב שחייב להוציאה, שערות לכל מסורה ואם יהא מותר לקיימה גם ישראל יבא להתיר, שאין הכל יודעים שטעים היתרו משום שגר כקטן שנוולד דמי, אבל עדות לבית דין מסורה. **משנה**, ממזר פוטרי אשת אביו ואם הבוסם, שבאמר 'יודע אין לה' - מיתורו י' בתיבת 'אין' דרשני עיני עליו אם יש לו בן בעולם פטורה מן היבוס, וכשם שבן ממזר פטורה כך אם יש לו אח ממזר זוקק ליבוס, ולא ילפינן אחוה אחוה מבני יעקב שצריך אח כשר.

דף כ"ב - ע"ב

אח ממזר אחי הוא לכל דבר, לירושו, ולטמא לו אם הוא כהן, ואינו דומה למה שאסור לכהן לטמאות לאשתו הפסולה לו שנאמר 'לא יטמא בעל בעמיו להחלו', שם לפאוקי קיימא ולא אשתו היא אבל הכא אחיו הוא.

אח או בן הנוול' משפחה ועובדת כוכבים אין דינו כאחיו ובנו, שנאמר בשפחה כנענית הנישאת לעבד עברי 'האשה יולידה תהיה לאדוניה'.

בן ממזר חייב בכבוד אביו, וחייב על מכתו וקוללתו אם עשה האב תשובה ועושה מעשה עמו, הגם שעונו יגד נוצר כל זמן שהממזר קיים שהוא מעות שלא יוכל לתקון.

הבא על אחותו שהיא בת אשת אביו - לרבנן חייב משום ב' לאוין, ובשונג חייב ב' חטאות, משום 'ערות אחותך בת אבין או בת אמך', ומשום 'ערות בת אשת אבין מולדת אבין אחותך היא', ולרבי יוסי בן יהודה חייב רק משום אחותו, ש'אחותך היא' למעט - משום אחותו אתה מהייתב ואין אתה מחייבו משום שבאשת אביו ולרבנן 'אחותך היא' בא לחייבו על אחותו כשנולדו הוא והיא מאב ואם שלא ע"י נישואין, שבאחות כיון נאמר רק 'בת אבין או בת אמך', ואין עונשין מן הדין גם בזו שהיא בת אביו ואמו. ו'היא' אלה ללמד שבעלמא אין עונשין מן הדין, שלא נאמר שבאמת עונשים ומה שריבה כאן רחמנא אחות מאביו ואמו משום מילתא דאתאי בקל וחומר טרח וכתב דקא.

לרבי יוסי ברי' יהודה הממזרי ערוה אחרת, צריך פסוק שערות בת אשת אבין ללמד שאינו חייב על אחותו משפחה ועובדת כוכבים, שאין לאבין אישות בה. אך אינו ממעט אחותו מאנוסת אביו שהיא נלמדת משום רבא סלתיירת תסוקים 'ערות בת אבן או בת בתך לא תגלה' משמע לא תגלה את בתה לא בתה של אשתו של אשתו אחר מותרת, וכחונן 'ערות אבן ובתה לא תגלה את בת בנה ואת בת בתה.' שמשמע גם מאיש אחר, ותיריך שהפסוק הראשון עוסק בבית ובנו כהן ממוסר, ואז מותרות לו אלו שיש לה מאיש אחר, והפסוק השני עוסק בבית בנה ובתה של אשתו הנשואה לו שאסורים לו, הרי שבנו ובתו מאנוסתו נקראים בנו ובתו, ולכן גם נחשבים כאחים זה לזה.

יבמות דף כ"ג, יום ד' פרשת תזריע י"ב כ"ח אדר ב' תשפ"ב

דף כ"ג - ע"א

לרבי יוסי ברי' יהודה הדרוש ש'ערות בת אשת אבין' בא ללמד שאינו חייב על אחותו מאביו שנוולדה לו מעכו"ם ושפחה משום שאין לאביה בה אישות, אין לומר שבא למעט אחותו הבאה מחייב לאוין - שהרי יש לאביה בה אישות, ושומכס בה קידושין כדילפינן מסוקט שכתוב בירושת הבכור 'כי תהיין לאיש שתי נשים מאתה אחובה והאחת בנותא', ואין אחובה ושונאה לפני המקום שהיא מקום לומר שהשפחה דין בכורה, אלא על כרחך שנואה היינו בנשואיה - שהם בעבירה, וכתוב 'כי תהינן' דאית בהו והיה. דין לומר שבא למעט אחותו הבאה מחייב ביריות - שכתוב 'ערות אחותך בת אבין או בת אמך מולדת בית או מולדת חוץ', בין אימריהם הבאה מחייב ביון שאומרים לו הוצא אחותך היא. אך לא בת לרבות אחותו מן העכו"ם ושפחה ממה שכתוב 'בת אשת אבין' נ"י שיש לו לאבין בה אישות, ומסתבר יותר למעט אותה שאין בה קידושין לכו"ע ולא חייבי כריתות שתופס בהם קידושין לעלמא.

לרבנן מזה שאחיות הבאה משפחה לאו אחותו היא לומדים מפקוסק 'האשה יולידה תהיה לאדוניה' (שאינם יכולים ללמוד כן מפסוק 'ערות בת אבין' - דווקא אם יש לאבין בה אישות כמו שדרש רבי יוסי ב"ה, שהרי לשיטתם הפסוק בא לחייבו על אחותו משום בת אשת אביו כפשוטו של מקרא).

לרבי יוסי ב"ה שלומד שאחותו הבאה מן העכו"ם לאו אחותו היא מפסוק בת אשת אבין, צריך פסוק 'האשה יולידה' למעוטי אחותו הבאה מן השפחה, ואין ללומדה מאחותו מעכו"ם - ששפחה שייכת מבצוות ואין ללמוד אחותו מעכו"ם מאחותו משפחה - ש'עכו"ם יש לה חיוס.

לרבנן מזה שאחותו הבאה מעובדת כוכבים לאו אחותו היא לומדים מפסוק 'בתך לא תתן לבנו...' כי יסיר את בנה מאחרי' ש"מ שדווקא בנה הבא מחייבא רבי בנה, ולא בנה מעכו"ם, שהרי בפסוק 'את בתו לא תיקח לבנך' לא כתיב כי תסיר את בנה מאחרי, והגם שהפסוק מיידי ב' אומות, כיון שגמרש הטעם 'כי יסיר את בנה מאחרי' מרבים כל המסירים, וכדעת רבי שמעון שדרש טעמא דקרא, ורבנן החולקים על רבי יוסי ב"ה היינו רבי שמעון.

דף כ"ג - ע"ב

מי שקידש אשתו משתי אחיות ואינו יודע איזו מהן קידש - נותן גט לשתייהן, שכל אחת אסורה לו שמא היא אחות אשתו. מת ולו אח אחד - חולץ לשתייהן, שכל אחת מהן שמא היא אחות זקוקתו. יש לו שני אחים - אחד חולץ לאחת מהן ואחר מייבם השני את השניה (אם רוצה ביבוס), שאף אם אחת אחות זקוקתו ומותרת לו מאחר שחילצתה הראשון והשני הפקיעה זיקתה. קדמו שני האחים וכנסו כל אחד אחת מהן - אין מוציאין מידים, שאף אם הראשון כנס אחות זקוקתו יבוס של שני מפקיעה זיקתה.

שנים שקידשו אחת משתי אחיות, ואין יודע מי קידש זה ומי קידש אחותה - כל אחד נותן גט לשתייהן. מתו ולכל אחד יש אח אחד - כל אחד חולץ לשתייהן. לזה הוא אחד אחד ולזה שנים - האחד חולץ לשתייהן, והשני - אחד חולץ לאחת מהן, והשני מייבם אחיה ממה נפשך, שאו יבמתי היא. ואם אחותה היא כבר הפקיעה חליצתה הראשון זיקתה ואינה אחות זקוקתו. קדמו השנים וכנסו כל אחד אחת מהן - אין מוציאין מידים, שאף אם הראשון כנס אחות זקוקתו יבוס של שני הפקיעה זיקתה. היו לכל אחד שני אחים - אין אחד של כל אחד חולץ לאחת מהן, והוא חולץ לשני של כל אחד מייבם חלוצתו של אחד של השני ממה נפשך, שאו יבמתי היא ואחיו חולץ לאחותה ולא לה, ואם אחותה היא - כבר הפקיעה הראשון זיקתה ממנה והיא מותרת לשוק, ואינה אחות זקוקתו שהרי אחיו חולץ כבר לאחותה. קדמו שני האחים על אחד וחלצו - אין יבמתי שני האחים של השני את שתייהן, אלא אחד חולץ לאחת והשני מייבם השניה, קדמו וכנסו כל אחד אחת מהן - אין מוציאין מידים.

שניים שקדשו אחת מן האחים כגון שבשעת קידושין אינו יודע איזו משתי אחיות קידש, ואין קידושין אלו יכול לבא לרבי יציא - נחלקו באיזו רבא אם היו קידושין, וממתניין אין ראה דהוי קידושין שמייירי בהורב בשעת קידושין ולבסוף נתערב, שכן מדייקין הלשון 'ויצטו' ו'אין יודע' ו'לא ראה' ו'אין יודע'.

החידוש בצירוי הראשון במתניתין הוא במת והיו לו שני אחים, שדווקא אחד חולץ ורק אח"כ השני מייבם, אך זה ייבם קודם - שמא יפגע באחות זקוקתו.

החידוש בצירוי השני במתניתין הוא במת ולזה שאחר חליצת האחד - השנים אחד חולץ והשני מייבם, דס"ד נגזור ששני האחים יחלצו אטו זה שאין לו אלא אח אחד שלא יבא לידי יבוס ופגיעה באחות זקוקתו. ובבבא 'לזה' שנים ולזה שנים' החידוש הוא דס"ד שנגזור שלא יבמתי שמא יבם כל אחד בלי שחילוץ אחיו של שני קודם.

יבמות דף כ"ד, יום ה' פרשת תזריע י"ב כ"ט כ"ח אדר ב' תשפ"ב

דף כ"ד - ע"א
שנים שקידשו שתי אחיות ואין יודע איזו קידש כל אחד, ומתו, שנינו שאם לזה שני אחים ולזה שני אחים - אח אחד של כל אחד חולץ לאחת מהן, והאך השני של כל אחד מייבם חלוצתו של אחיו של השני, ואם קדמו שנים אחרונים וכנסו כל אחד אחת מהן אין מוציאיים מידים. ואין זה דומה לז' אחים ושנים מהם נשואים אחיות, ומתו הנשואים את האחיות שחולצות ולא מתייבמות, ואם אחד חולץ תחילה לא מהני להתיר השני בייבוס, ואם קדמו וכנסו יוציא - ששם שתייהן יבמות ושתייהן אסורות לשניהן בתחילה (למ"ד יש זיקה - משום אחות זקוקתו, ולמ"ד אין זיקה - שחיישין שאחר שייבם אח אחד אחת מהן ימות אח השני ונמצא שביטל מצות יבוס משניהן), ולכל יבמה שנאסרה עליו שעה אחת אפילו אחר נפילה הרי היא כאשת אח שיש לה בנים ואסורה לעולם, אבל הכא רק אחת מהן היא יבמה לכל זוג אחים, ומותרת ביבוס, אלא שהשניה אסורה על כל זוג משום אחות זקוקתו אך אין עליה איסור אשת את, ולכן אחר חליצה או יבוס של אחותה שמפקיעים זיקתה אין עליה שום איסור.

קדמו וכנסו אין מוציאין מידים אפילו שניהם כהנים, הגם שאחת מהן ודאי חלוצה, כיון שאיסור חלוצה לכמה אינו אלא מדרבנן שאסמכוה על יתור קרא 'ואשה גרושה', ועל ספק חלוצה לא גזרו רבנן.

משנה, 'כי ישבו אחים יחדיו ומת אחד מהם... ולקחה לו לאשה ויבמה', והיא הבכור אשר תלך יקום על שם אחיו ואילו ימחה ולא ימחה שם משראל'

יב"ב - 'יהיה הבכור' - תיבות אלו נדרשתו כחמשך ל'ולקחה לו לאשה ויבמה' ללמוד שמצוה שגדול שבאחים יבם.

יב"ב - שתהא היבמה ראויה לילד, פרט לאילונית.

יקום על שם אחיו המת - פשוטו של מקרא היינו שבידי דין יאמרו לליבם שהבן שיוולד יקום על שם אחיו המת - שיקראו בשמו, ומכא גזירה שוה 'על שם אחיהם יקראו בנחלתם' לומדים מפשטיה דקרא לגמרי ודרשינן שהיינו נחלה - שיקום היבם על שם אחיו לנחול נחלתו בנכסי אביו ולא יחלקו אחיו עמו.

ולא ימחה שמו' - פרט לסריס ששמו מחוי.

ומה שמפרשים 'יהיה הבכור' שמצוה בגדול לייבם, ולא מפרשים מצוות יבוס היא רק על הבכור ולא על הפשוט, ממה שמצינו שמיטטה התורה אשת אחיו שלא היה בעולמו (שאינו יכול להיות בכור), ואין לעומד מייבירי שהוא בכור לאמו - שבודאי לא לתכונתה הותרה לא לבכור שנוולד פי שנים בנחלה.

אין לומר 'יהיה הבכור' היינו בכור דווקא, ופירוש הפסוק הוא דאי איכא בכור תתקיים מצות יבוס אם בכבור או בפשוט, וכי אין בכור פטורה לגמרי - שכתוב 'ומת אחד מהם' שמשמע שהיו שם רק שני אחים ומת אחד והיינו אז הבכור או הפשוט.

קדם הקטן יוכיח זכה, שבאמר 'כי ישבו אחים יחדיו' - הוקשה לישיבת אחים יחד זה לזה שהם שוים ליבוס. **מצוה בגדול לייבם**, לא רצה הולכים אצל אחיו הקטן הימנו וגדול משאר אחיו, ממה שנאמר 'בכור' (הגם לזכור דווקא ככ"ל) - ככבור, מה בכור בכורתו גרמה לו אף גדול גדולתו גרמה לו, ואם לא רצו שאר האחים חוזרים לגדול וכופים אותו.

אין לומר שרק בכור המייבם נוטל נחלת אביו, ולא שאר האחים (שהרי נאמר 'בכור', ושואר רק לענין יבוס נתרבה שאר אחים) - שנאמר 'יקום על שם אחיו' והרי קם.

הטעם שכנתה תורה 'בכור' ולא 'גדול' - ללמד שדינו ככבור שאינו נוטל חלק אחיו בנכסי אביו בראוי אלא במוחזק.

דף כ"ד - ע"ב

משנה, הנטען בדברי לעז על השפחה ונשתחררה, או על העובדת כוכבים ונתגיירה - לא יכנס, משום שנאמר 'הסר ממך עקשות פה ולזות שפתים הרחק ממך', ואם כנס - אין מוציאיים מידו.

איש שנתגייר לשום אשה ואשה שנתגיירה לשום איש, וכן המתגייר לשום שולחן מלכים, לשום עבדי שלמה, גירי אריות, גירי חלומות, גירי מרדכי ואסתר - לרבי נחמיה אינם גרים עד שיתגיירו כבזמן הזה, אך הלכה כדברי האומר שכולם גרים הם.

אין מקבלים גרים לימות המשיח, וכמו כן לא קיבלו בימי דוד ושלמה.

הנטען בדברי לעז על אשת איש והוציאה בעלה לא ישאנה (משום לעז כ"ל בשפחה), עבר וכנסה: אם אינאית לאחור בנייהם - לא תצא, אלא הפסוק אחר - אם יש לה בנים מן האישון לא תצא, דכי מפקה לת קא מחזורין לקלא קמא ועבדין להו ממזרים, אין לה בנים - ללישנא קמא בדת רב תצא, וכן סובר רבא ב"ה נחמן, ללישנא בתרא בדת רב - לא תצא, ומה ששינו שצא דעת רבי היא ונחלקו עליו חכמים. ואם יש עדי טומאה - לכו"ע אפילו יש לה בנים מן הראשון תצא מדאורייתא.

יבמות כ"ה, יום ו' פרשת תזריע י"ב כ"ט אדר ב' תשפ"ב

לזכות ישראל בן מרים לאה לברכה והצלחה בכל הענינים

דף כ"ה - ע"א

לרבי מוציאיים אשה מבעלה בקול כל שהוא, הואיל ומכוער הדבר, כגון רוק למעלה מן הכילה, ניכר מקום מנעלים הפוכים כעפר שתחת המטה. והלכתא כוותיה בקול שלא פוסק יום ומחצה ואין לו אויבים, שאם יש אויבים הם הוציאו את הקול, ואם נפסק הקול והיינו שיצא קול אחר שלא מחמת יראה ששקר הוא הלעז - הלכה כרב שאין מוציאיים. **המוציא אשתו משום שרע ומשום גר לא יחזיר**, אם החזירה - לרבה ב"ר נחמן יוציא, כדמצינו בטען על אשת איש והוציאה, שאף שכנסה הובעל יוציא משום לזות שפתים, ודחתה הגמרא שאינו דומה, ששם שכנסה הובעל לאינו אלמיה לקול הראשון, אבל הכא אמרינן מדהחזירה חזר ובדק בקול הראשון של שרע ומוצא שאינו.

משנה, המביאי שם ממדינת הים שצריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם - לא ישא אשה זו משום חשד, והואיל ועל דיבורו סומכין, אבל בארץ ישראל שאין צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם - ישא.

האומר מתי בעלה לא ישאנה, אף שאין סומכים רק עליו אלא משום שהיא גופא ידיקא וימינסבא. מ"מ אינו דומה למבאי בן בארץ ישראל שמוותר לישא אותה משום ששם כתב הגט מוכיח.

דף כ"ה - ע"ב

המעיד: הרגתי בעלה של זו - לא ישאנה. והיתיר לאחרים - לרבי יהודה אסורה, לפי שמשים עצמו רשע והותרה אמה' אל תשת רשע עדי, ולפי ת"ק מותרת, שאדם קרוב אצל עצמו קרוב פסול לעדות ואינו נעשה רשע בעדות עצמו. לרבי יוסף - בעלמא אין אדם נאמן בעדותו כשמישים עצמו רשע (ולכן המעיד 'פלוגי רבנן ר'צונן' אין הורגים הרובע אף כשמצטרף אליו עוד עד), ושאינ עדות אשה שהקילו בה רבנן ואפילו רשע נאמן, לרבי מנשה - גזלן מדאורייתא פסול לעדות אשה, ורק גזלן מדבריהם כשר, אלא גם בעלמא נאמן על עדותו כשמישים עצמו רשע בעדותו, כיון שאין מקבלים עדותו על עצמו שהוא רשע (המעיד 'פלוגי רבנן ר'צונן' אין הורגים ר'צונן' ובין 'רצונן' אלו, אם יש עמו עוד אחד - הורגים הרובע).

המעיד: אני הייתי עם הורגיו של בעלה של זו - לא ישאנה משום לזות שפתיים, אבל לכא הניגא גם לרבי יהודה, שאשה נישאת על פי עד אחד.

משנה, חכם שלא מצא היתר לנדר שגדרה אשה הנאה מבעלה, לא ישאנה משום חשד, אבל התיר נדרה ואחר כך מת או גירשה בעלה ישאנה, שאין כאן חשד אע"פ שהתיר מומחה יחיד.

האשה שסיאנה אף שחלצה בפני חכם יישאנה, שצריך בית דין ושלושה חכמים חשודים, שאף שנים לא חשודים.

מיאון נחלקו אם צריך בפני שלשה או די בשנים, ומשנתנו לימדה שצריך שלשה.

חכם שאסר אשה משום נדר, ושליח שהביא גט מחו"ל, שעברו וכנסו - נחלקו אם צריך להוציא, ולרב אשי אין מוציאיים כדמצינו לגבי הנתען על השפחה ועכו"ם שמשום ריגון ולעז אם כנס אין מוציא.

סגולה

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שְׁכָנָא מְפָרָאֵהִיֶשֶׁט זי"ע וכו' א"א

סגולת הצדיק משטפנשט זי"ע א

אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט], **אמר:** מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר בליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואס אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי פרשת שמיני חש"פ

גליון 74

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

רבינו זי"ע רצה למסור נפשו וליהרג על קדושת ה'

מקארלין: "אפיך צלותיך" (הפוך תפילתך). כי הרגיש שרבי שלום מצדיק עליו את הדין ואינו חפץ לצאת(1). ויאמר רבי שלום, אם הרגיש בזה רבי שלמה מה שלא ידעו מלאכים ושרפים(2), אשמע בקולו. וסיים בלשון קדשו: מיר האט ער איבער געמאכט (אותי הוא שיכנע לסגת מן הרעיון שלא אשתחרר), אבער ער איז געבליבן ביי זיינטיס (אך הוא - רבי שלמה - נשאר בדעתו, שהיה חפצו ליהרג על קדושת השם, וכך הוה(3)).

"וימותו לפני ה' וגו' הוא אשר דבר ה' בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד" (ויקרא י"ב-ג).

הרה"ק רבי שלום מפראהבישט זי"ע היה אסור בבית האסורים בתלונת אשמה גדולה והיה בסכנה, והשתדלו צדיקי הדור בעדו ולא אסתייעא מילתא לפדותו. שלח לו הרה"ק ר' שלמה

השלמות וציונים

ששחקתי, אומר לכם, הנה בשמים הכריזו כבר "פנו מקום לרבי שלום", ונהיה רעש וכתות כתות של מלאכים התאספו, ובניהם היה גם כן הס"מ, ושאל את המלאכים: מה כל הרעש הזה, וכתות המלאכים ענו לו: רבי שלומ'קא מפראהבישט עומד להגיע, ומכניס את עצמו לקבל פניו, ושוב שאל את המלאכים: מי הוא זה רבי שלומ'קא מפראהבישט? וענו לו: מה, אינך יודע מי הוא זה?! בתוך כך הבין במי המדובר, ונענה: הא! הא! רבי שלומ'קא מפראהבישט! אם כן רימה אותי כל השנים, כי חשבתי שהוא משלנו... לשמע תשובתו התחילו המלאכים לצחוק ממונו, ועל כן גם אני צחקתי. ואחר כך יצא נשמתו בקדושה ובטהרה.

3. סיפור הדברים מובא בספר **ישועות ישראל** (חלק ב סיפור ה) כמו שמעם מפה קדשו של מרן הס"ק מרוז'ין זי"ע, וכה דבריו: סיפור מרן הרה"ק מרוז'ין את המעשה שנהרג: הריגתו היה ביד מאסקאוויטער (חיל רוס) אחד. 'איך האב אפילו דעם מאסקאוויטער גיקענט, ער איז גיווען א הינקנדיגער', (אני אפילו הכרתי את אותו חיל, הוא היה צולע), והרג אותו בשבת בעיר לאדמיר, בעת שאחו הכוס של קידוש בידו, ער האט איהם גישאסן (הוא ירה עליו) דרך החלון, ונפלה הקאהל (הכדור) להירך של רבי שלמה. ורבע שבע מקודם זה נהרג בביתו א יונגערמאן, בשם רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע הרבי שלמה ואמר "ויהי נועם", ואמרו לו 'רבי! הדם שותת מכם לכו אל מוטתכם', והוא לא שמע אליהם רק עמד זמן הרבה ואמר כסדר "ויהי נועם". אחרי כן השכיבוהו על מטתו, ויחי עד יום ד', ולא הוציא כל אנהה מפיו, כי אם אחז בידו לנגד עיניו והזוהר הקדוש נגד עיניו. ובעת הסיפור הלך הצדיק הקדוש [מרוז'ין] מכותל לכותל כנ"ל ופניו מאירים ומבהיקים.

ואחר כך פתח הצדיק הקדוש [מרוז'ין] ויאמר 'אנכי יודע גם כן מה שהי' או, היינו מאסקאוויטער (צבא רוסיא) רדפו אחרי הפאלאקים (צבא פולין) ויסבבו את העיר לאדמור ויהרגוהו שם. בעת הזאת היה בפראבושט בעיר מגורי אבי הצדיק מו"ה שלום זצקלה"ג גם כן כזאת מאסקאוויטער עמדו מצד אחד של העיר, ופאלאקים עמדו מצד השני, ויאבו להחריב את כל העיר, והי' אז בין יושבי העיר שלש כתות, הכת האחת ברחו מן העיר אל כל מקום אשר יכלו, והכת השנית לא פחדו מאומה, והכת השלישית באו לשאול את פי אבי, ויען להם אבי 'אל תפחדו' (ויאמר בזה הלשון: דאס מיינט מען מיך נישט - אין מתכוונים בזה אלי), ויאמר הלאה יען אבי היה משיח בן דוד והרב ר' שלמה היה משיח בן יוסף, לכן נהרג הוא מהחיל אשר סבבו את העיר לאדמיר.

1. איתא בגמרא (ברכות סא:): שעה שהוציאו את ר' עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה, והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל והיה מקבל עליו עול מלכות שמים, אמרו לו תלמידיו 'רבינו עד כאן, אמר להם כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך אפילו נוטל את נשמתך אמרתי מתי יבא לידי ואקימנו ועכשיו שבא לידי לא אקימנו, היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד יצתה בת קול ואמרה אשריך רבי עקיבא שיצאה נשמתך באחד. וראה עוד בעניין זה מה שסיפר הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב זי"ע (דברי דוד, דף קטו) שכאשר נפגש הרה"ק רבי משה מסאווראן זי"ע עם מרן הס"ק מרוז'ין זי"ע בפקודת הקדוש של מרן הרה"ק מאפטא זי"ע, שאל מרן הס"ק מרוז'ין זי"ע את הרה"ק מסאווראן זי"ע 'התאמינו שיש צדיק אחד שהוא בבוך תמיד בהבורא עולם בלי הפסק רגע?' ענהו הרה"ק מסאווראן כמסתפק 'וכי זה יוכל להיות?' אמר לו הרה"ק מרוז'ין: 'הלא זה היה זקני המולקת שיש לו בעת שינתו, אך הרי לא זהו התכלית... מסאווראן: באמת לא האריך ימים בעולם. אח"כ אמר הרה"ק מרוז'ין על אביו רבי שלום זי"ע גם כן שהיה בדביקות בלי הפסק, וגם עליו אמר הרה"ק מסאווראן זי"ע שלא האריך ימים על ידי זה. ויען אדמו"ר הס"ק מרוז'ין זי"ע ויאמר להרה"ק מסאווראן זי"ע 'מה השייכות של אריכות ימים, וכי באים לעולם כדי להתייבש כאן? והלא באים לעולם הזה רק לעשות ולהשלים מה ששייך לטובת נשמתו, וכמשלימים העבודה ישובו ליכבדו למקור מחבתם.

אמנם הרה"ק רבי מרדכי חיים מסלאנים זי"ע סיפר (מאמר מרדכי, עמ' קעה) אשר רבינו זי"ע כשהיה שוכב לישון היה קשה להקיצו, והיה לו משמש מיוחד על זה, ואמרו שקשה לו להיפרד מהדביקות שיש לו בעת שינתו, אך הרי לא זהו התכלית...
2. בעניין דרכו של רבינו להסתיר מעשיו ממלאכי השרת מובא בס' אגרות הסבא קדישא מרוז'ין ובניו: בליל ההסתלקות של הרה"ק רבי שלום מפראהבישט, אור ל"ד תשרי [תקס"ג], נפל למשכב חליו, ומצבו החמיר משעה לשעה. באמצע ביקש לצרור וצוה להחליף כל בגדיו, אחר כך ביקש ליטול את ידיו, ורצו לתת לו מן המים שהכינו לנטילת ידיים בוקר ולא רצה, וצוה להביא מים אחרים, ונטל ידיו, ובחזרתו למיטתו ביקש שיעמידו את המיטה באמצע החדר וכל העומדים יעמדו סביב המיטה. אחר כך הוחמר מצבו עד כדי קרוב לגסיסה, פתאום נראתה בת שחוק על שפתיו הקדושות, והיה לפלא וחידוש בעיני העומדים, ותוך כדי כך התעורר קמועה, ונענה ואמר 'ודאי הוא פלא בעיניכם מה

ווארט השבוע

ההתלהבות בעבודת ה' תהיה כולה לה' ובלא כוונת עצמותו

החכם אשר כלי נפשו שלימים ומתוקנים בשכל עמוק, עיניו בראשו עד שאפילו את הנקודה נקודת הכוסף והתענוג הוא מחזיר לבעליה מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ומעיילה לגנזי מרומים כפי ראות עיני החכם בחכמתו הנפלאה. וזהו שמגלה לנו התורה הקדושה ומהרת לנו שבעת אשר מתחיל האדם לגשת אל עבודת הקדוש, להיות מקריב קרבן עבודתו הקדושה לפני השי"ת, אזי יראה בעיניו פקידתו והתלהבותו משלהובא דנורא ותענוגא וחשיקה שיש לו, לא יהיה זרה מפני השי"ת, רק כולה כליל בתתי לה' לבדו, ולא יהיה בו מגע עצמו חלילה כנ"ל. וזהו המכוון שיהיה האש מן השמים לבד. ס' גאולת ישראל, בשם רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע

עותק נדיר, מסדר הנהגות הרשב"א פראהבישט, שנדפס בשנת תר"א בטרטוביץ

הנהגות פראהבישט מהדורת סבון קדושה ומלכות' שיע' איגוד החברות 'דרכי שמואל' מיסודו של מרן הג"צ מוהר"ש טוביאס זצוק"ל. תשע"ט

הנהגות ישירות וסדר היום פראהבישט שנדפס מחדש בברוקלין שנת תשנ"א

הנהגות ישירות וסדר היום לרבי שלום לפי סדר נכון וחדש עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספרית למידי הנעש"ט הקדוש וצאצאי בית רוזי"ן כפי שנערכו על ידי מכון 'שכינת שלום' ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זיע"א

וּבְעֶרְבֵי שַׁבַּת יִלְךְ לְטַבֵּל. וַיְכַוֵּן: כָּמוֹ שֶׁבִגְשָׁמִיּוֹת הַיָּמִים יִטְהַר גּוֹפּוֹ, כִּן בְּפִנְיָמִיּוֹת הַיָּמִים יִטְהַר נַשְׁמָתוֹ. וַיִּתֵּר בְּיָנֹת הַמְּקוֹה הַתַּעִין בְּרֵאשִׁית חֲכָמָה שְׁעַר הַקְּדוּשָׁה פֶּרֶק ט"ו, וּבְכַוֵּנַת הַזְּיוּג בְּשְׁעַר הַקְּדוּשָׁה פֶּרֶק ט"ז

שלמות שלום - השלמות וציונים

ענין הרחיצה בערב שבת

'ובערב שבת ילך לטבול' וכו'. אמרו חז"ל (שבת כה:) אמר רב נחמן בר רב זבדא ואמר לה אמר רב נחמן בר רבא אמר רב, הדלקת נר בשבת חובה, רחיצת ידים ורגלים רשות, ואני אומר מצוה, מאי מצוה, דאמר רב יהודה אמר רב כך היה מנהגו של רבי יהודה בר אלעאי, ערב שבת מביאין לו עריבה מליאה חמין ורוחץ פניו ידיו ורגליו, ומתעטף ויושב בסדינין המצוייצין ודומה למלאך ה' צבאות. וכן כתב בשו"ע (סי' רס סעי' א) כתב: מצוה לרחוץ פניו ידיו ורגליו בחמין בערב שבת. והוסיף הרמ"א שהמצוה היא בכל גופו.

מקור וענין הטבילה בערב שבת

והנה ענין הטבילה במקוה בערב שבת הובא ב**זוה"ק** (תרומה קלו:) בזה הלשון: רב המנונא סבא כד הוה סליק מנהרא במעלי שבתא, הוה יתיב רגעא חדא וזקיף עינוי והוה חדי, והוי אמר דהוה יתיב למחמי חדוה דמלאכי אלעי וכו'. (וזה לשון פירוש הסולם (אות קפג): רב המנונא סבא כשעלה מן הנהר בכניסת השבת, היה יושב רגע אחד ונשא עינוי והיה שמה, והיה אומר שהוא יושב לראות את המשחה של מלאכים העליונים וכו'). עיין שם.

ועל פי זה נהג מרן האר"י הקדוש זי"ע לטבול במקוה בכל ערב שבת, וכמו שהובא בשער הכוונות (ענין ליל ו' אות יד) בזה הלשון: היה טובל הטבילה של ערב שבת הנזכר בספר הזוהר פרשת תרומה (קלו:) דרב המנונא סבא ע"ה הוה סליק מנהרא בכל ערב שבת. והיה אומר מורי ז"ל, כי כיון שכבר קרא הפרשה, כבר יש באדם כח לקבל תוספות קדושת השבת, ולכן לא היה טובל קודם שיקרא הפרשה, זולתי דרך מקרה. ואף גם מקרה זה, לא היה טובל, רק אחר שהתחילה שעה ה' מיזם ו', כמו שביארנו לעיל, על ה' יתירה דיום הו'. והיה אומר מורי ז"ל, כי תוספות שבת, היה ניכר ומתגלה במצח האדם, תיכף אחר הטבילה הנזכר. אבל עיקר הגילוי, לא היה רק אחר חצי היום, ודוקא אם טבל כבר, והסיר ממנו קליפין דחול, ע"י כוונתו. כנוודע שקליפין דחול, הם בגדי חול, של נפש האדם. ואפשר שכל מה שיהיה קרוב לליל שבת, יתגלה יותר תוספות שבת.

ועיין עוד בשער הכוונות (ענין הטבילה בערב שבת) שהביא כמה כוונות בטבילה זו, ובתוך הדברים כתב: גם צריך שיטבול, ויכוין להסיר ולהפשיט

מעליו הרוח, שהיה שורה עליו בימי החול, וישרה עליו עתה רוח מן הבריאה, וזה ע"י אה"ה דההין, שהוא בגימטריא מקו"ה. וראה מה שכתב הגה"ק רבי מאיר פופראש זי"ע בספר **אור צדיקים** (סי' כח סעיף ב) בזה הלשון: סדר טבילת ערב שבת יכנס במים ויאמר הריני טובל להפשיט הוזהמא, פעם ב' ויאמר הריני טובל לכבוד שבת קודש ויאמר הריני טובל להפשיט בגדי חול, ויטבול פעם ג' ויאמר 'הריני טובל לכבוד שבת קודש', ויאמר 'זכור ושמור בדיבור אחד נאמר', ויאמר הפסוק 'ויקרא אלהים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים', ויטבול פעם ד' ויפסע לאחוריו ויאמר הפסוק 'אם תשיב משבת רגליך' וכו' עד ה' דבר.

הטבילה אינה מן הדין אך הזהיר בה קדוש יאמר לו

והיעב"ץ (בסידורו, סדר ערב שבת, אות כא) הביא את דברי הגמרא הנ"ל, וכתב: מכאן משמע קצת שאין צריך לטבול בערב שבת אף על פי שיש לומר שהרחיצה מצוה נוספת על הטבילה, שהיא לטהרה, ואותה לנקיון והעברת זוהמא וערבוביתא, מכל מקום מדשתק מינה תלמודא שמע מינה ודאי לא אצרכוה חכמי התלמוד אפילו למצוה. מיהא מאן דזהיר בה קדוש יאמר לו. והאר"י ז"ל הנהיג אותה על פי ספר הזוהר. עד כאן דברי קדשו.

להשאיר את מי המקוה על גופו

וראה בספר **בן איש חי** (שנה שניה, פר' לך אות טו - טז) שכתב: מה טוב ומה נעים על פי הסוד לטבול בערב שבת, כדי לקבל תוספת נפש רוח ונשמה דליל-שבת ע"י טבילה. וטבילה ראשונה, לטהרה מכל טומאה; ושניה, לתקון עוון הכעס; ושלישית, להפשיט בגדי חול מעל הנפש; ורביעית, להסיר ולהפשיט מעליו הרוח שהיה שורה עליו בימי החול, כדי שישרה עליו עתה רוח מבריא; וזה יהיה ע"י אה"ה במלוי ההין כזה: אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה, ויכוון בו בטבילה זו; וחמישית היא לכבוד השבת לקבל תוספת והארה של קדושת השבת. ויש נוהגין לטבול שלשה טבילות, כנגד: נפש, רוח, נשמה; ויש נוהגין חמישה, כנגד: נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה. לפי דעת רבינו האר"י ז"ל בשער הכוונות, צריך ליהרר שלא יגב עצמו במטפחת כשיעלה מהטבילה, כי מימי שבת, צריך שהגוף ישאב אותם; מיהו, נראה לי: כיון שדבר זה אינו מעכב בעיקר המצווה והתיקון של הטבילה, הנה כל אדם אשר

יקשה עליו דבר הזה לעשותו מצד מזגו, אינו צריך להיזהר בכך; דלא מבעיא בימות החורף אשר המה מוכרחים לנגב מחמת הקרירות, אלא אפילו בימות הקיץ יש בני-אדם שאין יכולים להישאר בלי ניגוב. על-כן נראה לי, מי שדבר זה קשה עליו, יגב כל גופו, ורק ישאר מקום אחד בגופו בלא ניגוב, וטוב שישאיר זרועותיו. עד כאן לשון בן איש חי.

אי אפשר להשיג הנשמה יתירה בלי טהרת המקוה בערב שבת

וכתב בספר **יסוד ושורש העבודה** (שער ח פרק א) בזה הלשון: ילך להטהר במקוה לכבוד שבת קדש, ובודאי אדם שבלתי טהור הוא מטומאת קרי ר"ל או מזיווג של טבילת מצוה בודאי חיוב גדול הוא לטבול את עצמו בערב שבת קודש, שלא יכנס בקודש וטומאתו עליו טומאת הגוף ח"ו, אלא אף מי שעומד בחזקת טהרה מצוה גדולה לטבול בערב שבת קודש כי הטבילה בערב שבת קודש מועיל לקבל נשמה יתירה בשבת ובלתי טהרת המקוה בודאי לא ישיגה... ואחר הטבילה דווקא ישתדל אחר מים חמין לרחוץ בהם פניו ידיו ורגליו על סדר זה דווקא, ומי שהאיר לו ה' עיני שכלו לעיין בכתבי האר"י ז"ל שם יראה התיקון הגדול והנפלא מה שנעשה בעולמות העליונים ע"י רחיצת פניו וידיו ורגליו במים חמין בערב שבת קודש ומה טוב אם יכול לרחוץ כל הגוף בהם ואז ירחץ ראשו תחלה ויאמר בשעת רחיצה לכבוד שבת קודש ויכוין לתת בזה נחת רוח להבורא ית"ש.

הארת שבת לא תאיר עד אחר הטבילה במקוה

בספר **אהבת שלום** (פר' ויקהל, ד"ה או יאמר ויקהל משה את כל) כתב הרה"ק רבי מנחם מנדל מקאסוב זי"ע בזה הלשון: צוה הקדוש ברוך הוא שיעשו ישראל טבילת מקוה בפועל ממש, וזהו לעשות דייקא, פירוש עשיה ממש בפועל. וע"כ הזכיר תיכף אחר כך שבת קודש, לרמוז לנו כי הארת השבת קודש לא תאיר עד אחר טבילת המקוה, וכמבואר בשערי ציון (שער א) בפסוק (תהלים נא יב) 'לב טהור ברא לי ראשי תיבות ט'בל' וד"ל.

טבילה אפילו במסירות נפש

בספר **אמרי פנחס** (שבת ומועדים, אות ו) מובא על הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע שהיה מחמיר לקיים הטבילה בערב שבת אפילו במסירות נפש, ולעת זקנותו שלא היה יכול ללכת ברגליו אל בית הטבילה, היו נושאין אותו כדי לטבול במקוה חמה.

שעון קי"י!

הדלקת נרות: 18:36
יציאת השבת: 19:28
רבינו תם: 20:12

ע"פ אופק תל אביב
כ"ג באדר ב' התשפ"ב

טוב להסות בה'

781

מלאך האלוקים זצ"ל

שמיני התשפ"ב. שבת פרה

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן, הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' לֵאמֹר בְּקִרְבֵי אֶקְדָּשׁ, וְעַל פְּנֵי כָל הָעָם אֶכַבֵּד; וַיִּדְם, אֱהֲרֹן.
אומר רש"י הקדוש: "כשהקב"ה עושה דין בצדיקים - (הוא) מתיירא ומתעלה ומתקלם".
העולם רעד ביום ראשון האחרון. עם ישראל נפרד מנשמה גדולה וקדושה שחיה בתוכנו, חיה בתוך גוף גשמי, אך כל כולה היתה בתוך העולמות העליונים. בגדר: "סולם מוצב ארצה, וראשו מגיע השמימה".
"קשה סילוקן של צדיקים כשריפת בית אלוקינו", קובעים רבותינו ז"ל.
במדרש מצינו לשון גדולה יותר: "קשה סילוקן של צדיקים יותר מבית אלוקנו". כשצדיק גדול נפטר אותו זמן שקול ממש כיום בו נשרף בית המקדש, היום הקשה ביותר שהיה בהיסטוריה של עם - ישראל.
מדוע יום פטירת הצדיק גדולה יותר משריפת בית המקדש?...

אומרים חז"ל מפני שכאשר נחרב בית המקדש היה זעזוע גדול, והכל הבינו כי ה' כועס עלינו ועזב אותנו, ועל כן עלינו לשוב בתשובה שלימה. אולם, כשנפטר צדיק גדול, אנשים רבים יכולים לחשוב כי הוא כבר מבוגר, וכך היא דרכו של עולם, ואינם שמים לב כי רגע זה יותר קשה ונורא בשמיים מהרגע שנחרב בית המקדש.

מאידך, יש בזמן זה גם מתנה וסגולה גדולה של מחילת עוונות לכל אדם ולכל משפחה. ובמה זה תלוי? - כותב הרה"ג אליהו דסלר זצ"ל, ה'מכתב מאלהו' כי אם הציבור מתחזק בימים של פטירת הצדיק ולומד ממעשיו, לוקחים איזו קבלה קטנה ממעשיו - הרי שאותם המתחזקים בזמן פטירתו ובישלושים' שלו - נמחלים כל עוונותיו. ועל כך ישנה הבטחה: "מיתת צדיקים מכפרת".

כמה יש לכל אחד מאיתנו אפשרות בימים לא פשוטים אלו לזכות למחילת עוונות נדירה שלא מתרחשת בכל יום, מעין יום כיפור באמצע השנה - והוא על ידי לקיחת קבלה קטנה מהנהגותיו של מרן זצ"ל. ישנם אנשים שחושבים כמה זכה הרב זצ"ל ובטח יש לו מקום מיוחד בגן עדן, ובוודאי שהוא אינו צריך לנו ולחיזוקים שלנו בימים אלו של פטירתו, אך רבנו ה'אור החיים' הקדוש לא כותב כך.

מביא ה'אור החיים' הקדוש שאף אם אדם יהיה ענק הדור המלא בכל התורה כולה, הוא צריך לתשובה, שכן ה' מדקדק עם הצדיקים, וכידוע: "כִּי לְכָל חַי, הוּא טוֹב מִדְּהָאֲרֵיחַ הַמֵּת" (קהלת ט, ד), אנו הקטנים לא מגיעים לקצה קצהו של מרן, אך אנו חיים ויכולים לקיים מצוות, אשר הם בגדר 'לועג לרש', והרש הוא הנפטר הגם שיהיה הגדול ביותר. על כן, מרן הגר"ח זצ"ל זקוק לחיזוקים שלנו ולמצוות שלנו.

ואין ספק כי מי שיתחזק בימים אלו בקבלה קטנה לעילוי נשמתו - לא יקופח על ידי הצדיק. וכפי שכתב מרן הרב שך זצ"ל בצוואתו: "וכן אני מבקש מכל אלה התלמידים היודעים שקיבלו תועלת ממני, הן בתורה והן ביראת ה' והן במידות, שיעשו חסד עימדי וילמדו בעד עילוי נשמתי אפילו משנה אחת או מחשבה אחת של מוסר, והיה זה שכרי, ואם יהיה בידי לעשות ולהמליץ לטובתכם אעשה בלי נדר... ממני הפורש מכם באהבה, אלעזר מנחם מן שך".

גם הצדיקים הכי גדולים צריכים את עזרת בני האדם החיים היכולים לעשות מצוות רבות שיטיבו עימם. סיפר הרב חיים משה כץ שליט"א, מבאי ביתו של מרן זצ"ל: "כשהגיע מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל לגיל 'בר - מצוה' התפלל והתחנן בכל ליבו: "אנא, ריבונו של עולם, מבקש אני בכל ליבי שתתן לי רק דבר אחד שהוא כל משאלתי..." - המשך בעמוד 3

לרפואה. פרנסה. והצלחה: מ"א מיכאל וציפורת אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל. רחל בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירז בת יפה. אייל רפאל בן שרית שרה. דביר בן רויטל.

זיווג הגון: דניאל ולירן בני אורנה, ניר בן ציפורה.

לידה קלה: רעות בת רויטל.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. סתיו בת ורדה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יה. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן גליה. פרחיה בת טובה. יעקב בן ויקטוריה. שרון שירירן ספיר ספאחי בת לאה. עליזה בת מזל טוב מלכא. משה לוי בן מריקה מרים. רוני אהרון בן מזל כהן. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרה בת קמר. גלילי הכהן בן כוכבה.

לע"נ יאיר כהן בן מיכאל ושרה ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת האשה היקרה אסתר כפיר בת מזל ת.נ.צ.ב.ה

אבלות על גדול הדור
ההלכה אומרת כי כאשר מתבשר אדם על קרוב שנפטר ל"ע, קורע קרע בבגדו ומברך בשם מלכות: 'ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם דיין האמת'. רוב הלכות הקריעה בעניין גדול בישראל הן כהלכות קריעת הבגד על אביו ואמו, אך לא כולן.
הרי סיכום ההלכות מהשו"ע: (י"ד סימן ש"ב)
א. כיום שאין קורעים על חכם, אולם על רבו המובהק, היינו שרוב חכמתו ממנו ושקיבל ממנו את דרכי העיון והפסיקה, יש אומרים שצריך לקרוע את כל בגדיו עד שיגלה את לבו, כדין קריעה על אביו ואמו.
ב. צריך שיקרע דווקא מעומד, ואם קרע מיושב לא יצא ידי חובה, ועליו לחזור ולקרוע.
ג. מעיקר הדין זמן הקריעה הוא בשעת יציאת הנשמה, בשעה שעומדים בסמוך למת, שאז אומרים צידוק הדין.

הגר"מ שטרנבוך שליט"א
1) הגמרא בשבת (קה) אומרת: "כל המוריד דמעות על אדם כשר, הקדוש ברוך הוא סופרן ומניחן בבית גנזיו".
עוד מביאה הגמרא: "הבוכה ומתאבל על אדם כשר – מוחלין לו על כל עוונותיו"
2) "אמר רבי לוי: תלמידי חכמים אין להם מנוחה אפילו לעולם הבא, שנאמר:

פטירת צדיקים

"ילכו מחיל אל חיל", כלומר עולים בדרגות בגן עדן עוד ועוד" (ברכות סד)
3) הגאון רבי עקיבא איגר כתב בצוואתו: "אם אגווע, יודיעו את פטירתי בעיתונים, עם ההערה שהריני מבקש את תלמידי וחבריי ללמוד במשך השנה הראשונה כל יום ויום פרק אחד משניות, לזכות את נשמתי. וכן ביום היאהרציט בכל שנה ושנה".
שכידוע, כותב החיד"א הקדוש כי 'משנה' אותיות 'נשמה' ואשר בן יעקב יושב בפתח גיהנום ומוציא את כל מי שלמד משניות בימי חייו.

אך המנהג כיום הוא שמיד לאחר הקבורה אומרים ברוך דיין האמת וקורעים את הקריעה.
ד. מקום הקריעה הוא דווקא מלפניו, ומעל מקום הלב, ואם קרע באופן אחר – עליו לחזור ולקרוע שנית.
ה. המנהג המקובל הוא שתחילת הקריעה נעשית בידי אחר, כדי שיחוש האבל עגמת נפש רבה, ואילו המשך הקריעה נעשית בידי האבל עצמו.
הקריעה נעשית דווקא בידו ולא על ידי כלי.
ו. אע"פ שעל אביו ואמו מברך ברוך דיין האמת, בשם ומלכות, מכל מקום בפטירת רבו המובהק, יברך בלא שם ומלכות, משום המצדדים שלא לברך בשם ומלכות, וספק ברכות להקל.
ז. לגבי נשים, נפסק להלכה שלא תקרענה, משום שאין בהן דין של "רבו המובהק".
ויהי רצון שנזכה לגאולה שלימה, אמן!

בתבונה יתכונן
הדרכת חתנים בראשות
הרב איתמר גימאני - 053-3100904

מי אתה: המן או מרדכי?

נמצאים אנו עדיין סמוך ונראה לחג הפורים הקדוש. כולנו מכירים את מאמר חז"ל המפורסם (מגילה ז): "חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי", ורבו הפירושים בכך. אולם, ישנו פירוש מיוחד אשר הינו יסוד ואבן דרך ל"חיים מאושרים" בחיי האדם בביתו, בחינוך ילדיו ועם החברה בה הוא נמצא במשך היום: במשך השנה, פעמים רבות אנו עסוקים ב'ארור המן': אנו מרבים להתלונן, מתעסקים במחלוקות ומריבות ובכל דבר רע השייך לשורש המן הרשע. כמה פעמים האשה מכינה לבעלה חיי סלטים לכבוד שבת ומעטרת את שולחן השבת בשפע גדול. והנה, באותה שבת שכחה היא להכין את סלט הבטטה האהוב עליו. הבעל מביט אל השולחן המפואר והעמוס בכל המטעמים, וכשהוא מבין שסלט הבטטה איננו, הוא מתייחס לאשתו כאותו סלט שחסר. יש לו את כל מעדני עולם בשולחן, אך הוא מתמקד בדבר שחסר וטוען כי 'כל זה איננו שווה לי, כהמן הרשע. כולם משתחוים לו, אך כיוון שמרדכי לא משתחוה – לא שווה לו כלום. כמה פעמים ניתן לראות ילד טוב המתאמץ בלימודים, והנה פעם אחת חזר הילד עם ציון נמוך במבחן, ולפתע מתחילים לשמוע רק ביקורת ומילים קשות, כאילו היה מבחן זה מסכם

את כל מצבו הלימודי וכל השקעתו. לפתע שוכחים את כל המבחנים הטובים, את כל ההשקעה, הבכי והקושי שעבר. רואים 'ארור המן' ומיד מכים בכל כוח ושוברים את הילד. כך לצערנו, רוב העולם עסוקים מבוקר ועד ערב ב'ארור המן' בלחפש את מה שאין ורק לרטון, לכעוס ולהעיר. על כן, באים חז"ל ומצווים אותנו: 'חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי' – אנו מחוייבים להגיע למצב שבאותה התלהבות שאנו עסוקים בארור המן, נהיה עסוקים ב'ברוך מרדכי': בפירגון, בראיית הטוב שיש לשני, לראות כמה הוא משתדל וננסה לדון אותו לכף זכות. הגעת לבית וראית שהאשה עייפה ולא הכינה ארוחת צהרים? – לא נורא, אפשר להתחשב ולהבין שעבר עליה קושי רב. הילד חזר עם ציון נמוך? בוא נראה את המאמץ שלו וניתן לו כח לקום מכך.
גם אם רב מסוים התבטא באופן שונה מהרב שלי, אני לא מכניס את ראשי בין שני הרים גבוהים, אלא 'אלו ואלו דברי אולקים חיים' ואני נוהג כדעת הרב שלי.
כשמחפשים לעשות טוב לשני, לשמח את השני ונותנים מילה טובה – זוכים לחיות כמו מרדכי, אשר לא יכרע ולא ישתחוה להמן – הוא לא נופל לעין רעה, לביקורת ולצער גדול. הוא יודע כי 'ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו', המלך (ה') עושה רק טוב ורוצה שנראה רק את הטוב בקרובים שלנו.

– המשך מעמוד 1 –

"אני מבקש ממך בכל ליבי שתתן לי לזכור רק את התורה הקדושה. שלא אזכור שום דבר שאינו קשור לתורה". כדברי המדרש כי חבית המליאה שמן, אם יכניסו לתוכה אבן, מיד יצא כמות כנגד של שמן. כך אמר מרן על עצמו בגיל ילדות, כי אם יכנסו דברי העולם הזה למוחו, יצאו משם באופן אוטומטי דברי תורה, ולכן הוא מתחנן לזכור רק דברי תורה.

"לכן", ממשיך הרב חיים משה כץ שליט"א, "כמי שזכה להיות כבן בית אצל מרן, ראינו פעם אחר פעם כיצד הוא אינו זוכר שמות של אנשים שבאו אליו, ואף שמות של ראשי ישיבות הוא לא זכר.

כשהיה מגיע אליו תלמיד חכם גדול הוא היה אומר לו: "זה אתה שחיברת את הספר 'פלוני אלמוני'?" – את שם הספר שחיבר הוא זכר, אך את שמו של הרב המחבר הוא לא זכר.

פעם אחת, הגיע עסקן גדול להתייעץ עם הרב במה טוב לו להשקיע. הרב השיב לו בקצרה, והעסקן יצא מהמקום. לאחר כמה דקות, נזכר העסקן כי שכח לציין פרט חשוב שאולי ישנה את התשובה, ועשה שוב את דרכו חזרה אל מרן.

לאחר כמה רגעים נכנס הוא שוב אל מרן, והזכיר לרב כי הוא העסקן שלפני דקה היה אצלו ושכח לציין פרט. הרב הביט בו ואמר: "אינני זוכר מאומה", וביקש ממנו לשוב על השאלה. פשוט לא יאומן!

הוא לא הכניס לראשו הקדוש את העסקן ושאלתו, אלא מיד כשיצא, שכח הוא הכל וזכר רק דברי תורה, ולכן היה צריך העסקן לשוב ולפרט את שאלתו מחדש, כאילו היתה זו הפעם הראשונה.

מרן השקיע כל רגע בחייו בתורה האלוקית אשר היא נצח נצחים, והיא

השומרת על האדם בעולם הזה, ומגינה עליו ומשלמת לו את שכרו בעולם הבא. שלמה המלך אומר (משלי, כב): "בְּהִתְהַלֵּךְ תִּנְחָה אֶתְךָ, בְּשׂוֹכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ, וְהִקְיֹצוֹתַי הֵיחָדָּה".

מפרש רש"י במקום: "בהתהלךך תנחה אותך – (התורה הקדושה) תנהיג אותך בחיך (היא תוליך אותך בדרך טובה ותשמור עליך ותצליח דרכך בעולם הזה). "בשכבך תשמור עליך" – כשהאדם יהא בקבר (התורה תשמור עליו).

"והקיצות היא תשיחך" – בתחיית המתים לעמידה בדין, התורה שלמדת תמליץ עליך יושר ותגן עליך.

כמה כל העולם שלנו בטל ומבוטל לעומת התורה הקדושה שהיא כח עצום וחזק ביותר בעולם הזה ובעולם הבא. ממשיך הרב חיים משה כץ שליט"א לספר: "הרב זצ"ל הקפיד להיות סנדק בכל יום. לפני שנים היה יוצא הוא לבריתות אף מחוץ לעיר.

והנה, פעם אחת, היה צריך מרן הגר"ח לנוח מעט אחר אחת הבריתות, ולכן נכנס הנהג עם הרב אל אחד הבתים באיזור של מקרובי הרב. הרב נכנס לבית, והנה בכניסה לבית היתה מראה גדולה.

מרן זצ"ל הביט במראה ושאל את השמש: "מי זה האדם הזה?", כשהוא מסמן על עצמו ואינו יודע איך הוא נראה. הוא מעולם לא הביט במראה. מעולם לא היה לו פלאפון או טלפון בביתו. הוא ניתק את עצמו מהעולם הזה מכל וכל.

פעם אחת, בכנס גדול של 'לב לאחים' הקרינו על מסך את הכינוס שבו דיברו מרן זצ"ל, כשצידו ישבו הגאון הרב

זילברשטיין שליט"א, והרב אורי זוהר שליט"א.

מרן הביט בזמן הכנס על המסך ושאל: "מי זה היהודי באמצע עם התפילין? הרי מאחורה זו הספרייה שלי, ומהצדדים זה הרבנים היושבים לצדי, אך מי זה היושב באמצע, אינני מכירו?". פלאי פלאים!

כשמרן זצ"ל היה מאורס עם הרבנית בת שבע, בתו של גדול הדור מרן הרב אלישיב זצ"ל, היתה צריכה הרבנית הצעירה לבוא ולהתארח בשבת שלפני החתונה אצל החתן.

כיוון שהרבנית בת שבע היתה גרה בירושלים, היא היתה צריכה להגיע עם שני אוטובוסים: הראשון מתחנה מרכזית בירושלים אל תחנה מרכזית בתל אביב, והשני – מתחנה מרכזית בתל אביב עד לבני ברק, לרחוב רשב"ם 23.

היה זה ביום שישי, הרבנית עשתה את דרכה מירושלים לתחנה מרכזית בתל-אביב. אביו של רבי חיים, הסטייפלר הקדוש – רבי יעקב קנייבסקי זצ"ל, קרא לבנו הצעיר ואמר לו: "רבי חיימקה שלי, קח כסף ועלה למונית היישר אל תחנה מרכזית בתל אביב, שם תמתין לכלה, וכשתפגוש אותה, תגיע איתה לבית".

רבי חיים הצעיר והמתמיד הגיע עם המונית אל תחנה מרכזית בתל-אביב, וכשהביט לכל עבר ולא ראה את הכלה, התיישב על ספסל בפנינת מקום והחל ללמוד בהתמדה.

לאחר כמה דקות, הגיעה הכלה והחלה לחפש את החתן שלה, רבי חיים. לאחר חיפושים כושלים, החליטה לעשות את דרכה בכוחות עצמה אל בית החתן. היא לקחה אוטובוס והגיעה לבית ברחוב רשב"ם 23.

היא דופקת בדלת, כשהסטייפלר' הקדוש ורעייתו הרבנית מקבלים את הכלה, ושואלים אותה: "היכן רבי חיים, בננו החתן?".

– המשך בעמוד 4 –

"בשעת פטירתו של אדם אין מלווין לו – לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא רק תורה, מצוות ומעשים טובים" (אבות ו,ט) – הרב זצ"ל היה דבוק כל חייו במטרה העיקרית לשמה הגיע לעולם, הוא התרחק מכל פיתוי ודבר של העולם הזה שניסה להוציאו מהמטרה העיקרית – תורה ומצוות!

הגזירה שהתבטלה

הרב מאיר גרינמן

– המשך מעמוד 3 –

"היכן רבי חיים, בננו החתן? הרי הוא יצא לקבל את פנייך לפני כמה שעות!", שאלו ההורים המודאגים. היא עונה במבוכה שאיננה יודעת, וכי לא ראתה אותו בתחנה מרכזית, ולכן הגיעה בכוחות עצמה. מיד הבין הסטייפלר הקדוש מה אירע, הרי הוא הכיר היטב את בנו, וידע כי שקיעותו בתורה גרמה לו להיות שקוע במקום מסוים וללמוד ללא הרף. היה זה שעות ספורות סמוך לשבת, 'הסטייפלר' לקח מונית והגיע לתחנה מרכזית בתל אביב. הוא הביט לכל עבר, ומיד מצא אותו... הוא ישב בפניה בספסל ולמד דף אחר דף, כשהוא אינו מבחין בנעשה סביבו. לאחר שנים רבות, נשאל מרן הרב חיים קנייבסקי האם זה נכון, ומרן השיב: "אכן, היו לי 'חובות בלימוד', והייתי חייב להספיק 7 דף במסכת כתובות, ולכן כשראיתי שהכלה לא נמצאת, היית חייב לנצל את הזמן ולהשלים את החוב שלי לאותו יום – 7 דף במסכת כתובות!".

"אין אבידה כאבידת הזמן", כותב רבנו ה'חפץ חיים'. כמה חולים סופניים מוכנים לשלם הון תועפות בשביל לחיות עוד יום ועוד חודש... ולנו יש יום, שבוע, חודש, שנה – ומה אנו עושים איתם?!

האם אנו משתדלים לנצל את הרגעים הפנויים שלנו לקיום התורה והמצוות אשר הם הנצח נצחים שייטיבו לאדם באחריתו, או שמא אנו מבזבזים ימים, שעות וחודשים על שטויות והבלים חולפים שלא יישארו איתנו ולא ייטיבו לנו במאומה באחריתנו?!

אנחנו חיים – בוא ננצל זאת, בוא ננסה לא לאבד את הזמן שלנו. נחטוף שתי הלכות לשון הרע ביום, פרק משניות או פרק תנ"ך, דף יומי.

"העולם הזה דומה לבית חתונות – חטוף ואכול, חטוף ואכול", אומרים רבותינו. הגאון רבי מאיר גרינמן, בן דודו של מרן הגר"ח זצ"ל ספד על הצדיק ואמר: "הגמרא מספרת שכאשר הגיע זמן פטירתו של דוד המלך, רצה מלאך המוות ליטול את נשמתו, אך הוא נתקל

בבעיה חמורה. דוד המלך ישב ועסק בתורה ללא הפוגה, וכידוע כל זמן שאדם עוסק בתורה, אפילו מלאך המוות אינו יכול לו. מה עשה מלאך המוות? עשה רעש מוזר בין העצים, וכששמע זאת דוד המלך, חשש שמא זו מלחמה שפרצה, ומהיות תפקידו כמלך החייב להנהיג את העם במלחמה, עצר לרגע מלימודו, ובאותו רגע נפל מהמדרגה ונפטר בעיצומו של יום השבת."

עצר הרב גרינמן שליט"א ואמר: "אפשר לומר שדבר זה היה ממש כמו אצל מרן הגר"ח זצ"ל שכל ימיו לא פסיק פומיה מגירסא' בהתמדה נוראה. וכאשר הגיע הזמן שבשמים נגזר שיילקח מהעולם, אי אפשר היה לקחת אותו מהעולם. על כן, מה קרה? – מהשמיים הצריכו שמרן זצ"ל יעבור דום לב

(התמוטטות), ורק אז יאלץ להפסיק לרגע מלימודו, וממילא באותו רגע יוכל מלאך המוות ליטול את נשמתו". מרן זצ"ל סימל את קדושת התורה. את ה"זהגית בו יומם ולילה".

דוד המלך אומר בתהילים: "פי אָתָּה תָּאִיר נְרִי ה' אֱלֹהֵי יְגִיָּה חֲשָׁבִי". כותב האלשיך הקדוש: "אומר ה' לאדם: נרי בידך' – התורה שלי בידך, שנאמר: 'כי נר מצוה ותורה אור'. ונרך בידי' – נשמתך בידי, שנא': 'אשר בידו נפש כל חי'. אם אתה שומר את נרי (מקיים ולומד את תורתו) – אני אשמור את נרך (אשמור על נשמתך).

כמה גדולה וקדושה התורה הקדושה. הנביא ישעיה (יב) מתייחס לסילוקן של צדיקים: "הַצַּדִּיק אֲבָד וְאִין אִישׁ שָׁם עַל לֵב וְאִנְשֵׁי חָסֵד נְאֻסָּפִים בְּאִין מִבֵּין כִּי מִפְּנֵי הַרְעָה נְאֻסָּף הַצַּדִּיק". מסבירים רבותינו הראשונים כי לפני שמגיעה רעה גדולה לעולם, הצדיק מסתלק מהעולם. וכן מובא בגמרא (סנהדרין קיג): "צדיק נפטר מן העולם – ראה באה לעולם".

רש"י (תענית יא) מסביר שכל זמן שהצדיק חי זכותו מצילה את העם, וכדי להביא צרה, צריך לקחת אותו כדי שלא תגין זכותו ולא יבקש רחמים להצלת הדור מהצרה. האדמו"ר הקדוש, רבי יאשיהו פינטו שליט"א אמר לפני כשנתיים בשיעור שדיבר: "דעו לכם, שאנחנו בימים של משיח. צריך להתחזק. הולך להיות זמן קשה: ימותו אנשים בקרוב (אמר זאת טרם הקורונה), אח"כ תבוא תקופה עם רעידות אדמה. מיד אחרי זה ייפטר מהעולם רב גדול, ואז תהיה מלחמה גדולה ויגיע משיח צדקנו. תזכרו את מה שאני אומר ותשמרו את ההקלטה הזו". יהי רצון שנזכה לגאולה שלימה, אמן!.

לתגובות: 052-7151858
 רחוב משה בריל 9, ת"א, מעפ' אחיאל
 DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

העלון מוקדע לעילוי נשמתו
 העהורה שעלתה בסערה העשמימה
 ביום שישי ע"ו באדר ב', שר התורה -
 הרה"ג שמריהו יוסף חיים קנייבסקי
 בן פאשה מרים צוק"ל
 ת.צ.ג.ב.ה

ההקדשה המרכזית
 העלון מוקדש לרפואה והצלחה: גאולה בת דבורה,
 מ'ש' אטדג'י, ולרי אריה בן אירנה, שלמה בן אלה,
 אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו,
 אבשלום בן ויולט, מוריס בן מרימה פיניש.
 זיווג: אביחי בן גאולה.
 לע"נ: אורי בן סלימה, אמיר בן גוור, בוריס בן ברכה.

נהנית מהעלון? התחזקת? זכה גם את האחרים...
 לתרומה / לפירסום מאמר בעלון לעם זיכוי הרבים,
 חייג עכשיו למערכת העלון, מצווה גדולה לתמוך!!

חידה
 כיצד יתכן שאדם הולך בכל שבת
 לבית הכנסת לשמוע הפרשה וכל זאת
 הוא מפספס שמייעה של פרשה אחת?
 'טווא אונזע און אן טוואטע ל
 אונזע טווא טווא טווא טווא טווא
 'טוואטע טוואטע און טווא טוואטע טוואטע
 טוואטע טוואטע טוואטע טוואטע טוואטע

קו היטועות!
 התקשרי: 0733834050
 לחצי #2448 ואח"כ 5

{ אז נדברו }

פרשת שמיני תשפ"ב | לסדר: "כל בית ישראל יבנו את השרפה אשר שרף ד' " | גליון מספר: 552

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

לילא הוצאת הוצאה (נספח על הספי
אהבה, אנו זקוקים אהבה... נא
להקדים לידי אהבה על זיוק כבודי
בשבת הבא בלילא: 0527683095

כמו כן: ישרה אשוקה לחבר אה האובי
ב-32 אהבה וזיוק אהבה... נא
בזמן האהבה על זיוק אהבה 3000
על אהבה ביוק אהבה אהבה
...5

אפיאם בלילא הוצאה 0527683095

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!!

בנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת לחזור מס
(ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

"ביום ההוא יגדל המספד..." אודות חלישות הדעת שסביב ההספדים

נמצאים אנו בימי השבעה על גדול הדור שנלקח מאיתנו בפתאומיות... עדיין ההלם גדול והדברים בראש לא מסודרים... קשה להוציא את המילים זכר צדיק לברכה על צדיק שכ"כ גדלנו על הליכותיו

אבל ברצוני לעורר נקודה חשובה שנחוצה דווקא לימים אלו שכולנו עסוקים בהספדו של צדיק...

ובכן: כל השיח וההספדים על מרן ר' חיים זצוק"ל מציף אצלי מבוכה ישנה שמסתמא אני לא הבן היחיד שמרגיש ככה... יש לי קושי אישי עם התיאורים המסמרי שיער שתמיד תיארו לי על הבקיות המבעית של ר' חיים בתורה... תמיד כשסיפרו לי את זה הרגשתי שמוצצים לי את הדם... הרגשתי כאילו זורים לי מלח על הפצעים ובכוונה... **הרי בינינו...** מי לא היה רוצה להיות בקי בכל התורה כולה כמו ר' חיים? זו הרי שאיפת חייו של כל אברך וכל בחור ישיבה... יש מאיתנו שהשאיפות האלו זה ציפור נפשם... הם היו מייחלים ומתחננים וכוספים שיהיה להם לפחות קצת מהיקף הבקיות והשליטה של מרן זיע"א בכל מכמני התורה... ובכל זאת לא זכו... נו... אז אם ככה... מה העניין להספיד את ר' חיים ולומר עליו שהוא זכה ל-מה שאני ואתה הינו מממממים שיהיה לנו... ואנחנו תכל'ס לא זכינו והוא כן?? בשביל מה מספרים לי את זה??

מילא כשמספרים לי על הדקדוק בהלכה המופלג של ר' חיים... על כיבוד ומורא אב המופלג שהיה לו... על קימת חצות מידי לילה (כפי שהראשית חכמה מפליג נוראות בחשיבות העניין) ועל זה שהוא היה מתפלל "קצת לפני" סוף זמן תפילה... בסיידר... פה בהחלט יש לי מה לשמוע!!! כאן מדברים על משהו שברמה העקרונית גם אני יכול לעשות כמותו... רק אני עצלן... והוא כן עמל ועשה... ובשביל זה נערכים כעת הספדים שמכים על קדקודי ונותנים לי מושגים תובעניים לאיפה עבד ה' אמיתי יכול להגיע בעמל ויגיעה... וזה בהחלט מחזק אותי ואני יוצא עם שאיפות...

אבל כשמדברים איתי על הבקיות וההיקף שהיה למרן זיע"א בתורה... מה רוצים שאני אעשה עם הנתון הזה?? מה... רוצים שיצאו לי העיניים?? אז יופי... יצאו לי העיניים... נו... מה יש לי מזה?? מה יש לי מסיפורים על גאונות עצומה בתורה שלא זכיתי למתנה הזו???

ואתה יודע מה... גם בייחס להתמדה המופלגת שהייתה לר' חיים... גם בזה יש לי די חלישות הדעת... (אמנם זה קצת פחות כואב מגדלות בתורה... סו"ס גדלות בתורה זה יותר מתנה... ואילו התמדה זה בעיקר עבודה ועמל) אני לא יכול להיות מתמיד כמו ר' חיים!!! לא יכול!! אז כשמספרים לי את כל הסיפורים האלו שאני פשוט לא אוהב שם... מה רוצים שאני אעשה עם זה?? בקיצור: אני חותר כאן לשאלה אחת מהותית... קצר ולעניין:

האם יש על מה לדבר או אין על מה לדבר??

האם הגדלות בתורה שהייתה לר' חיים זה **משהו ששייך אלי או לא??** זה משהו שיש לי מה לעשות איתו או... או זה סוג של מתנת שמים שאין לך רשות אלא לראותם בלבד... ומעתה: אם זה אכן מתנת שמים... אז אנא מכס... תפסיקו להציק לי... תפסיקו לספר לי עוד סיפור ועוד סיפור על הגדלות של מרן בתורה ולזרות לי מלח על הפצעים... בקיצור: האם יש סיכוי שאני אהיה מתמיד כמו ר' חיים או שזה סוג של חלון ראוה... ש... שהיה לנו אחד כזה ואיננו כי לקח אותו אלוקים?? אני לא צריך לספר לך... רק עכשיו היה פורים... כל הבחורי ישיבות שהשתכרו והתחילו לבכות בכי תמרורים... מה הם בכו?? הם בכו שהם רוצים להיות מתמידים כמו ר' חיים... ולזכור את כל התורה כולה כמו ר' חיים... אז מה העניין להגיד להם... הנה... ר' חיים היה כזה ואתם לא... **בקיצור: הארכתי בדברים בשביל לחדד את השאלה:** האם יש על מה לדבר או אין על מה לדבר?? אנחנו עומדים כעת בימי השבעה... וכעת קצר ולעניין: האם המושגים האלו שייכים אלי או לא? האם ר' חיים זה שם של תמונה בסלון או גם שם של שאיפה שיש על מה לדבר...? יש לאן לחתור??

והתשובה היא: כן!!! בפירוש כן!!! יש על מה לדבר!!!

והיות ויש על מה לדבר... אז דבר ראשון תרגע... זו הסיבה היחידה שמתעללים בנו בימים אלו ומספרים לנו על עוד סיפור ועוד המחשה על ההיקף העצום שהיה לר' חיים בתורה... וחלילה... לא מחפשים להוציא לי את העיניים... לא!! רוצים לדברן אותי שאני גם אתחיל להפשיל שרוולים ולצאת לדרך... כי זה שייך אלי!! זה קיים אצלי!! **נ... איך?? איך באמת?? זו שאלת המיליון...**

אז כאן יש נקודה שמאוד חשוב להבהיר אותה:

הגדלות העצומה של מרן זיע"א בתורה... זה דווקא לא בייחס לידיעת התורה העצומה שכבר הייתה שלו... אלא ב-**איך!!! איך הוא הגיע לזה!!!** שם נמצאת הגדלות!! לשם מתנקז עיקר הגדלות!! שם הסיפור הגדול! כי שוב... כפי שהזכרת... הידיעת התורה העצומה שהייתה לר' חיים... זה... זה בעיקר כפי!! כפי לו... הלוואי עלי... זה כבר לא כ"כ גדלות... זה יותר עשירות מאשר גדלות... זה יותר איכות חיים מאשר צדקות... **רק מה?** הסיבה שקוראים לזה גדלות כי **להגיע לזה!!! זה הסיפור וזו התכנית העבודה!!** ובה אנחנו אמורים להתמקד... האמת היא שתוך כדי שאני כותב את המשפטים האחרונים אני חושב לעצמי... רגע... בעצם מה באתי לומר?? בעצם... מי חשב אחרת?? אבל לא!!! כמה שזה נראה לך מובן מאלי... למרבה האבסורד כמעט כלונו טועים בה... וההרהרה... שאתה תראה במו עיניך בשבועות הקרובים איך שכולם ידברו על הבקיות העצומה שהייתה למרן זיע"א וכמעט אף אחד לא יתעסק בשאלה הבסיסית איך הוא הגיע לזה!!! **כן שבאמת זה מטעה!!!** כשידברו יותר מידי על הגאונות שלו בתורה זה יטעה אותנו לחשוב שהגדלות היא עצם הידיעת התורה... וזה לא נכון!!! כי שוב...

המשך בעמוד 6 בגיליון זה...

וכאן המקום לזכור את שני העוזרים הנאמנים של מרן זיע"א...

בימים אלו שאנו מנסים לאחוז בשולי גלימתו של מרן ר' חיים זיע"א... צריך לדעת בין הייתר שיש כלל "תפסת מרובה לא תפסת"!!! "סו"ס היקף גדלותו של מרן זיע"א זה משהו שהוא די גדול עלינו... והיות וסו"ס צריך להתאמץ לקחת משהו... אז על הדרך מומלץ במקביל לתפוס כל מיני פינוט ונישות שבהם יותר קל לנו להיאחז... ולכן הקדשתי טור אחד להזכיר ולהכיר בשני עוזרים נאמנים שהיו למרן זיע"א ששיעור קומתו של מרן זיע"א נזקפת לזכותם...

המשב"ק הראשון הוא לא פחות ולא יותר הרבנית זצ"ל!!! כן... צריך לדעת שלמרן זיע"א היתה אשה גדולה שבלעדיה הוא לא היה מגיע לאן שהוא הגיע! היתה לו אשת חבר שסיפקה בפניו את כל הנתונים וכל האפשרויות לצמוח גדול בתורה... אז נכון... היא אמנם נפטרה לפני עשר וחצי שנים ומי זוכר כעת לדבר עליה... אבל דווקא בגלל שכעת כולם מדברים על מרן ר' חיים וזה קצת גדול עלינו... דווקא עכשיו זה הזמן להיזכר שהוא לא היה יחיד בזירה!!! כבר עשר שנים שמחכה לו שם בשמים אותה אשת חבר שהולכת לחלוק איתו את כל הזכויות שווה בשווה!!! (עד כדי כך שמרן חיד"א מסתפק איך אפשר לעשות עסק יששכר וחבלון הרי האשה כבר לקחה חצי... אבל זה בסדר... הנושא בסוף מטופל...) אז האם אנחנו יכולים לצמוח מרן ר' חיים? אני לא יודע... אבל מה שבטוח... יש היום בנות ישראל צדקניות שיש להם נכונות להקים בית של תורה... ולחן יש את זה!!! יש את זה בגדול!!! הם רק צריכות קצת לחדד את העמדה שלהם ולהפנים שאם רוצים להצמיח בעל תלמיד חכם שכזה... צריך נכונות והתמסרות לתת לה' בית!!! אי אפשר לפסוח על שני הסעיפים... אי אפשר גם וגם... כמובן שבת ישראל שתכריז שהיא לא בנויה לזה זכותה המלאה... אבל מי שכן רוצה שתדע שאין דברי תורה מתקיימים במי שמתרפה עליהם אלא במי שממית עצמו עליהם... לא תמיד זה היה כבוד להיות אשתו של ר' חיים קנייבסקי... באותו דור מי שלא יצא לעבוד לפרנסתו הוא היה נראה בן אדם לא מן הישוב... אז נכון שבדורנו זה נראה אחרת... אבל יש דברים אחרים... לא חסרים שגעונות שהבחור השפוי שעטוף בצלופן שיצא מהישיבה הכי הכי... לא תמיד זה מוכיח את עצמו ביום שאחרי... מי שבאמת משתוקקת להקים בית של תורה צריכה טוב טוב לבדוק האם מיועדינו מצא את עצמו לבד מול הדף גמי והמשיך ללמוד או שהוא יודע ללמוד רק עם אוריה חברתית וכשאין שום התמודדויות ברקע... ואשר להארץ בזה הרבה... מה שבטוח: בת ישראל שרוצה בן עליה... לא מספיק שהיום הוא נראה מרשים ועומד בקריטריונים החברתיים... יש דברים שהם יותר חשובים ליום שאחרי... ---

עד כאן דברתי על המשב"ק הראשון שהצמיח את מרן זיע"א!!!

עכשיו נדבר על הדמות השניה שאישיותו של מרן זיע"א נזקפת אליו... ובכן: להוי ידוע לך שמרן ר' חיים לא היה יתום! היה לו אבא גדול גדול!!! תנחש מי היה אבא שלו???

מרן בעל הקהילות יעקב? לא!!! אולי מרן הסטייפלר? גם לא... איפה... הסטייפלר זה משהו טרי... הסטייפלר היה חי איתנו עד לפני 38 שנים... אני מדבר איתך כאן על סיפור שלפני 95 שנים ויותר... אני מדבר על אבא של ר' חיים קנייבסקי!!! אבא של ר' חיים קנייבסקי זה אברך צעיר ממש בגיל שלנו שהוא עדיין לא היה רבינו בעל הקהילות יעקב... הוא עדיין לא היה בשיעור קומה של מרן הסטייפלר... כן... אני מדבר עליך... אתה בחור יקר שעוד רגע מתחתן... והאברך הצעיר הזה היה קדושו!!! אותו ר' יעקב ישראל היה מופלג בקדושת יסוד וביראת שמים צרופה של נובהרדוק! ושם!!! שם נולד ר' חיים... ר' חיים צמח גדול לא בגלל שאבא שלו היה גדול הדור... אדרבה... דווקא מקובלנו מחז"ל שתלמידי חכמים לא כ"כ מצוי שיצאו מבניהם תלמידי חכמים... ובאמת התופעה הזו שר' חיים היה גדול הדור בין גדול הדור זה תופעה לא כ"כ מצויה... ולמה באמת?? כי זה ר' חיים יצא גדול זה לא בגלל ה"קהילות יעקב" שאבא שלו חיבר במשך השנים... אלא בגלל מה???

בגלל העיניים הקדושות של אבא שלו בגיל של רתיחת הדמים!! בגלל קדושת יסוד שהייתה לאבא שלו ברוסיה הסובייטית... ומי ששומר על קדושה בכזה גיל... זוכה לבנים קדושים!!!

אז הנה לך בחור יקר... האם יש סיכוי שאתה בעצמך תגדל ר' חיים?? אני לא יודע... אבל לזכות להיות אבא של ר' חיים זה עכשיו!!! בינינו... אני שואל אותך: האם מתחשק לך בן גדול בתורה כמו ר' חיים?? אז תדע לך שזה עכשיו!!! זה מסוג הנושאים שכואב לדבר עליהם בגיל יותר מתבגר... כי זה כבר לאחר מעשה... יש דברים ששייכים לקדושה של הגיל שלך!!! איך שיוסף הצדיק מתנהג במצרים שלוכבת הגיל שבין שבע עשרה לשלושים שנים ככה יראו מנשה ואפרים שכל אבא מברך את בנו ושימך אלוקים כאפרים ומנשה... מוטי היקר בן התשע עשרה: תנסה רגע להיכנס לראש שלך בתור אדם נשוי... היית רוצה שהאיציק שלך יגדל ויפרח ויצמח לגדול בתורה!!! ואנשים יצביעו לילדים שלהם ויגידו להם תהיו כמוהו... כמו בן של מוטי... אתה רוצה ילד כמו ר' חיים?? עכשיו זה הזמן!!! זה תלוי בעיניים הנקיות שלך ובעמידה בניסיונות שלך כעת!!!

אני רוצה שתבין: יש נשמה אלוקית ויש נפש חיונית!!! הנשמה האלוקית מגיעה מהשמים... אבל הנפש החיונית זה כבר הטבע והתכונות וזה כבר משהו שתלוי באבא ואמא... זה תלוי ברמה הרוחנית של האבא... וכשהאבא הוא עיר וקדיש ר' יעקב ישראל... אז הנפש החיונית של הבן שלו... זה נפש מרוממת שמצד עצם טבעו הוא מרומם ומוכשר לקדושה יותר מאחרים... (אה... למה אני ואתה לא זכינו לזה? יש כל מיני חשבונות שמים... יש כאלו שהתפקיד שלהם זה לאפוקה חשוכה לנהורא... עוזב... לא על רגל אחת) אבל איזה נפש חיונית תהיה לילד שלך?? האם הראש שלו יהיה נמצא בכל מיני... או שהראש שלו ישוטט בתוספתא ובספרי... זה אתה תקבע!!! ועכשיו!!! לא יעזור שר' יעקב ישראל יום אחד יצמח לרבינו בעל הקהילות יעקב... הנפש החיונית של ר' חיים תלויה ברמה הרוחנית של אבא שלו בגיל עשרים...

אז הנה לך עוד עקיפה... נכון שבימים אלו צריך להיאחז בשולי גלימתו של מרן זיע"א... אבל לגדול כמוהו זה סיפור של שנים וגם עבודת חיים בלתי פוסקת... אני כעת מדבר על משהו מאוד ענייני וממוקד!!! עזוב כעת אותך... אתה רוצה לזכות לבן כמו ר' חיים??

זה קורה עכשיו!!! לצמוח אתה כמו ר' חיים זה סיפור של שנים... אבל להעמיד בן כמו ר' חיים... זה עניין של כאן ועכשיו!!! אני ממליץ לחשוב על זה... כי ברגע של ניסיון... ברגע של דחפים אפלים... אחד הדברים שהכי תופסים אותם... מה... היית רוצה שהילד שלך יהיה גם כזה?? שזה מה שיעמוד לו בראש?? לא!!! אבאלע... לא!!! אז מה כן היית רוצה שיהיה בראש של הילד שלך?? יבמות... נכון?? אז קדימה... רוץ ליבמות...

הידעת כי היום ה' אלוקיך לוקח את

אדוניך מעל ראשך...? ! ?

את השאלה הזו שאלו בני הנביאים את אלישע... והוא ענה להם ידעתי, החשו... ולמרות שהוא ידע והתכונן לזה, אבל כשזה לפתע קרה, הוא זעק אבי אבי רכב ישראל ופרשיו... מה נאמר אנחנו שממש ממש לא ידענו... היה לנו פורים שמח... גם פורים דפרזים וגם דמוקפין... השתכרתי לי כהוגן... ואז בשעת גילופין... כשהזרתי מהמקווה בערב שבת עם חשיכה כולי מתנדנד... ואז שוב פגשתי את אותו שיכור שכבר התרועעתי איתו די והותר לאורך הסעודה...

ואז הוא לפתע קרא לי מרחוק: שמעת ש... ש... מרן ר' חיים קנייבסקי נפטר?? התמלאתי עליו בחמת זעם!!! מה... כבר באמת נגמרו לך כל הבדיחות?? השתקתי אותו בניזפיה... אמרתי לו: את זה לא אומרים אפילו בצחוק...

והנה חלפו להם כמה שעות... והתברר שאכן - שמעי זאת עניה ושכורת ולא מיין השליכי תנופיי, קרחי נא וגווי והשחיתי אפיך שאי על שפיים קינה וסובי אגפייך, ככה בכזו פתאומיות גלה כבוד מארצנו כי נשבה ארון ה'...

ישנה תחושת יתמות עמוקה באופן יוצא דופן... מרן זיע"א היה קרן אורה שנשא על לבו את כל הצרות והמעוקות של כלל ישראל... זה בית שספס כ"כ שברון לב... כ"כ הרבה צרות של יהודים... וגם שמחות... כל צרה וכל דאגה כולם ידעו שיש כתובת... אני הולך ל' חיים... ואח"כ חוזרים עם חיוך גדול הלכתי לר' חיים והוא בירך ברכה והצלחה או אמר כן וכך ו... והנה... מכאן ואילך פניה לא היו לה עוד... ומעתה: לאן!! לאן נישא את עינינו... הרבה מעות יש לנו ואין לנו יותר שולחני לרצותנו... אבל צריך לדעת שעיקר האבידה היא על החלל שנפער כעת בהשגת התורה!!!

התורה הקדושה מחזרת על האכסניה שלה... התורה ממשיכה להגיע עם עכשיו לבית האהוב... ורוצה להמשיך לשמוע את הדפים המוכרים שמרן זיע"א אמור ללמוד בתאריך הזה לקראת הסיום בערב פסח... והנה לא!!! תורה תורה חוגרת שק ומתפלשת לעפרים... איפה מי שהיה נאמן אלי... לשקוד על דלתותי יום יום לשמור מזוזת פתחי...?? מה יהיה?? פסח מתקרב ומרן כבר כמה ימים לא אווז בקצב?? אבל יחיד עשי לך תורה הקדושה...

מרן נסתלק בחודש מאוד חשוב!!! בחודש העיבור!!! כידוע: חודש העיבור אצל מרן זיע"א היה תמיד חודש שמביא איתו בשורות טובות לשוהרי התורה... מה יש?? בכל שנה היה לר' חיים סדרים צפופים והוא לא מצא זמן לכתוב חיבורים... אבל פעם בשלוש שנים היה לו חודש אחד רזרבי!!! חודש העיבור!!! ובחודש הזה הוא היה מתפנה לכתוב עוד חיבור ועוד חיבור...

והשנה הנה... סו"ס הגיע שנה מעוברת... הגיע חודש העיבור ואנחנו כבר מחכים ומצפים איזה חיבור יצא השנה... והנה מי חלם שהחיבור שהשנה יצא לעולם בחודש העיבור זה יהיה ספר תורה שנשרף?? מי האמין שהשנה הספיר יהיה בגדר "זה ספר תולדות אדם"??

לא נותר לנו אלא להפטיר בקדיש הארוך שמרן זיע"א הכיר אותו יותר מידי טוב... בקדיש שלא נזכה השנה לשמוע בתענית בכורים... יתגדל ויתקדש שמייה רבה, בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא ולמבני קרתא דירושלם ולשכלל היכלא בגווא ולמעקר פולחנא נוכראה מן ארעא... וימליך קודשא מלכותיה ביקריה, בעגלא ובזמן קריב... מי יודע אם אנחנו לא קרובים ממש ממש... (מי יודע אם זה לא אותו מספר בירושלים שנירמ בדף ג' במגילה שמדבר על התאריך שושן פורים מחד ועל כבוד תורה דיחיד מאידך... ועל משיח בן יוסף שנהרג והוספדים עליו...) נזכה שימשיך להיות מליץ יושר על כל כלל ישראל!!! נזכה לאסוף את עצמנו ולהתחזק בייתר שאת בקצות דרכי,

חיים!!! זה הדבר היחיד שנשאר אחרון ברשימה סולם העדיפויות!!!! נההההרהריה שהוא הדבר היחיד שכולם יודעים שאפשר לבטל אותו בשביל כל דבר אחר...

לא אני אמרתי את זה... המודעות זעקו את זה!! מה... אתה חרש??? **ועכשיו אני שוב אחזור על אותה שאלה** ששאלתי מקודם, ועכשיו אולי כן תבין את השאלה שלי: האם מישהו העריך באמת את ר' חיים?? הרי כולנו מבינים שהגדלות האמיתית של ר' חיים קנייבסקי זה לא העצרת בחירות, ולא קידום מכירות, ולא מגביות של צדקה ולא אפיית מצות ולא כוורת דבש לפני ר"ה... ר' חיים זה תורה ותורה ותורה, ואני שואל: מישהו העריך את התורה של ר' חיים?? מישהו ידע להעריך דקה של לימוד התורה של ר' חיים?? **אני מעדיף להשאיר את השאלה בחלל העולם...** עכשיו שוב... כעת צריך לסייג את הדברים ואני חוזר ל-מה שהתחלתי... מן הרב שטיינמן גם היה הולך לכל מקום... אבל זה היה מהלך אחר... אצל מן הרב שטיינמן זה היה החלטה, הוא יזם ביקורים... יזם הרבצת תורה, הוא בעצמו הלך בכל קצוות תבל כדי לחזק יהודים. כשהרב שטיינמן היה מגיע לעצרת בחירות, רוב המקרים היה פה מהלך מורכב ומחוכם של השכנת שלום שהוא בעצמו תימך ויזם אותה!!! פה זה לא בעיה... כשהביאו את הרב שטיינמן לכל מקום בארץ ובעולם זה היה לגיטימי... (אגב: כאן חשוב שוב להדגיש: הדברים ידועים שמן הרב שטיינמן היה מתמיד עצום לא פחות מר' חיים, רק בסוף ימיו הוא ראה בצורך השעה לצאת ולזכות את כלל ישראל... וזה היה אצלו מהלך וגישה רשמית... ממילא כשאני אומר שהרב שטיינמן זה בחינת יששכר, אני לא מדבר על האישי, אלא על ההנהגה הספיציפית שאנחנו פגשנו אותה באותם שנים מסוימות) וכאן מתחיל הבלבול!!! כי גם אם ככה זה היה אצל מן הרב שטיינמן... אבל אצל מן ר' חיים קנייבסקי כולם הרי ידעו שעניינו זה לא הרבצת תורה... (ע"פ לא בסגנון של מעמדות ואידיעם) הוא תורה ותורה ורק תורה!! הוא אף פעם לא דיבר בפני ציבור... כי הוא ספר תורה, הוא ארון הברית ומקומו להיות ספון בקודש הקדשים... ואנחנו כל הזמן רצינו להוציא אותו מתלמודו... **וכלי צנוע היה לנו ונתבזה בעוננו...**

ואנחנו עכשיו מחויבים בהספדו של חכם!! אנחנו רוצים לא להתעצל בהספדו... **אז מה אנחנו אמורים להגיד בשבחו של צדיק??** שבזכותו הבחירות בירושלים הוכרעו לצד מסוים?? שבזכותו יש לקופת חסד מסוימת יותר תרומות?? לא!!! זה לא השבח של ר' חיים!!

אז מה כן ההספד הגדול שיש לנו לומר על ר' חיים?? שהוא היה דבוק בתורה יומם ולילה!!! הוא היה דבוק באילנא דחיי שזה היחוד הגדול ביותר שניתן לבן תמותה להגיע אליו, והמחשבה וההרהור בד"ת כולם מיוחדים ממש ביחוד גמור ברצון העליון ולא מרכבה לבד, כי הרצון העליון הוא הדבר הלכה עצמה... הן הן המשכת רצונו וחכמתו המיוחדות באין סוף ב"ה בתכלית היחוד וביאותה שעה שהאדם עוסק בד"ת הרי גם הנפש ולבושיה מיוחדים ממש בא"ם וכל העולמות העליונים מקבלים חיותם מאור וחיות הנמשך מהתורה שהיא רצונו וחכמתו יתברך... וזוהו יובן למה גדלה מאוד מעלת העסק בתורה יותר מכל המצוות ואפילו מתפילה שהיא יחוד כל

לפתוח עוד ישיבה ועוד כולל, לגייס כספים כדי להחזיק עוד אברכים, הוא מסר נפש למען קירוב רחוקים... זו הרבצת תורה!!! ואילו מן ר' חיים באותה שעה, המשיך לשבת ספון באהלה של תורה, הוא לא היה עסוק בהרבצת תורה, זה לא התפקיד שלו, הוא לוי!!! הוא התורה בעצמה... **זה שתי בחינות שצריך להכיר בהם!!!**

וכאן מגיע נושא מאוד כאוב... אשתדל להגיד את זה בצורה הכי עדינה שיכולה להיות... **אני רוצה לשאול אותך שאלה... שברגע הראשון היא תשמע לך מאוד מאוד מוזרה:** את פועליו של הרב שטיינמן זצוק"ל כולם ידעו להעריך... כי הוא פתח ישיבות וכוללים והרים קרנה של תורה, והמוסדות שהוא הקים שתולים בבית ה' עד עצם היום הזה בחצרות אלוקינו יפריחו... אבל את פועליו של מן ר' חיים קנייבסקי... האם מישהו ידע להעריך?? האם מישהו העריך את גדלותו של מן ר' חיים קנייבסקי?

אתה בטח לא מבין את השאלה שלי... מה בכלל השאלה... מי לא העריך והוקיר את ר' חיים... אז אני שוב חוזר ושואל ותנסה להבין את השאלה שלי: האם מישהו באמת העריך את הגדלות האמיתית של ר' חיים?

יש לי הוכחה פשוטה שלא העריכו את התורה של ר' חיים!!!

במשך כמה וכמה שנים כל המודעות ברחוב וכל העיתונים היו מפוצצים מידי יום בתמונות של ר' חיים... ומה היה המכנה המשותף בין כככל התמונות??? שהם הצליחו לבטל את ר' חיים מהלימוד!!! כל מי שהצליח להצטלם עם ר' חיים... מה הוא הכריז בזה?? מה הוא רצה להגיד בזה במילים אחרות??? תראו... גם אני הצלחתי להפסיק את ר' חיים מהלימוד... אז **כמובן בשביל** הארגון הקדוש שלי... **כמובן בשביל** המוסדות המיוחדים שלי... **שכמובן שכל הרעיון וכל המטרה** היא להעביר מסר חד ונוקב שאם ר' חיים הסכים להוציא מזמנו בשביל זה... אז הוכחה עד כמה הארגון הזה קדוש חשוב וחובה קדושה לתרום לו... וזה נכון!!

תכל'ס... כולם היו עסוקים בלהראות שיש משהו שיותר חשוב מלימוד התורה של ר' חיים?? והם הצליחו... נו... ומה באמת עם הלימוד של ר' חיים?? מי נשאר כן להעריך את הלימוד שלו בעצמו??

לפני שלוש שנים זכיתי ומן ר' חיים היה אצלי מתחת הבית בעצרת בחירות, ובזכותו המאבק הוכרע... (נטו בזכותו) זה נתון שכולם מודים בו... ברגע שר' חיים הגיע זה נהיה "מהלך שובר שיוויון...") ואני שואל אותך: למה כשר' חיים הגיע לעצרת בחירות זה כ"כ השפיע?? בגלל שכולם הבינו כמה הזמן של ר' חיים יקר, וכמה כל דקה שלו מנוצלת לעסק התורה, ואם בכל זאת הוא הוציא מזמנו בשביל להגיע לכאן... אז כולם הפנימו עד כמה הבחירות חשובות!!! **אז יופי... המבצע הוכתר בהצלחה!!!** בשנים האחרונות, כולם נהיו חשובים... הבחירות נהיו חשובות... המוסדות נהיו חשובים... ההתרמות נהיו חשובות... והיחיד שנתר מאחור זה הלימוד תורה של מן ר'

שלא נתעצל חלילה בהספדו של

חכם...

אם נתיימר להגדיר את האבידה הגדולה... ניתן לומר: שמן ר' חיים קנייבסקי זצוק"ל היה **נשיא שבט לוי!!!** כידוע: מתוך הי"ב שבטים יש שבט אחד ויחיד שנבחר להיות נשיא הארון... שזה שבט לוי שהוא עמוד התורה ונשיא נשיאי הלוי בדורנו היה מן ר' חיים קנייבסקי זצוק"ל...

על פניו ההגדרה הזו נשמעת די נדושה ומדוקלמת וממוחזרת... אבל לא!!! זו נקודה עמוקה שצריך להבין אותה והדרך היחידה שמצאתי להגדיר אותה היא כך: **ובכן:** עד לפני ארבע שנים היו לנו שני גדולי עולם, אחד מן הרב שטיינמן והשני היה מן ר' חיים זיע"א... כידוע היה ביניהם יחסי הערכה הדדיים... אחד התבטא על השני ביטויים מבהילים... וזה לא סוד שהיה ביניהם הבדל!!! זה היה שתי סגנונות שונים!!!

הרב שטיינמן היה פותח ישיבות וכוללים, ונוסע מקצה העולם ועד קצהו כדי לזכות את הרבים... איפה שקראו לו לחזק יהודים ולדבר ולהקים עולה של תורה הוא היה מגיע ומדבר איפה שרק אפשר לחזק יהודים... לעומת זאת מן ר' חיים לא דיבר בשום מקום... וגם אם היה תקופה קצרה שהוא מסר שיעור... גם את זה הוא הפסיק משיקול דק של דקות ספורות של ביטול תורה... (כן נאמר בלוי העצמה...) לעומת זאת הרב שטיינמן התעסק המון עם קירוב רחוקים והוציא מזמנו שעות רבות בשביל הקירוב של לב לאחים... ואילו כשהגיע האסיפה השנתית של לב לאחים, הרב שטיינמן בעצמו ביקש שלא יקראו לר' חיים... למה?? כי ר' חיים הוא עמוד התורה!! הוא צריך לשבת וללמוד... רגע... ומה עם הרב שטיינמן?? הוא לא צריך ללמוד?? **אז זהו!!! שהעניין הוא כך:**

מן ר' חיים קנייבסקי היה **שבט לוי!!!** ואילו מן הרב שטיינמן היה יותר בחינה של **שבט יששכר!!!** כבר הוזכר כאן לא פעם ששניהם... גם לוי וגם יששכר... שניהם מייצגים את התורה... אבל יש הבדל מהותי ביניהם:

יששכר הוא **מרבץ תורה!!!** ואילו לוי הוא **התורה בעצמה!!!**

זאת אומרת ככה: לוי דבוק כל הזמן בתורה!!! דבוק באילנא דחיי!! הוא יושב ועוסק בתורה ולומד ולומד ולומד... ואצלו זה מתחיל בתורה ונגמר בתורה... הוא משתוקק להיות תלמיד חכם... בשביל מה?? בשביל להיות תלמיד חכם זהו!! זו מטרה לכשעצמה!! עצם הדבקות הזו שנקראת תלמיד חכם שכל כולו תורה היא התכלית ואין שלב נוסף...

לעומת זאת יששכר זה משהו אחר!!! יששכר הוא מרבץ תורה!! מרבץ זה מלשון מוריד, מנחית, מקרקע, בקיצור: מתרגם ומנגיש את התורה להמון ישראל... מן הרב שטיינמן היה נשיא שבט יששכר (אני לא מדבר על האישיות, אלא על הנהגת הכלל שלו) הרב שטיינמן היה עסוק כל הזמן בהרבצת תורה,

בתשובה ומי יחזק את עם ישראל? בשביל זה יש את שבת יששכר... כן. אתה האברך הזה ש"לא עושה כלום" חוץ מללמוד... תדע לך שאני אמנם זוהר כן לחזק הרבה יהודים עם העלונים שלי ובכל זאת אני ממוקם בספירה אחת מתחתית... כי אני מרביץ תורה ואילו אתה התורה בעצמך! אני בסה"כ הרגלים שלך!! כי אתה לוי!! אתה עמודא דאמצעיתא!! אתה בחינת תפארת שהיא עיקר בנין הגוף, ואילו אני נצח והוד תרין שוקין... אני נושא את הארון ואילו אתה הארון בעצמו... אז נכון שאני הרבה יותר מוכר ומפורסם ומוערך ממך... כי... כי אני הרבה יותר דומיננטי ממך!! (כן... הרגלים הם האבר הכי גדול ברמ"ח אברים!!... כן... הרגלים פועלות פעולה מאוד מוחשית ונראית לעין... הם מצעידות קדימה את כל הגוף...) על אותו משקל: יששכר עושה את העבודה היותר מונגשת בשטח... הוא המשאית שמביאה את התורה לעולם... אבל אתה הלב!!! אתה אילנא דחיית... ואת הלב לא רואים כמו הרגלים... ממש לא!! אדרבה... את הלב עדיף לא להרגיש ולא לראות... (כשמתחילים להרגיש את הלב... זה סימן שהוא חולה...) כן... גם את ר' חיים כולם העריכו... אבל למה כולם העריכו?? כי הוא פעל ישועות... כי הוא הגיע לבחירות... כי הוא בירך את הדבש?? מישהו זכר להעריך את ר' חיים בגלל שהוא עוסק בתורה ללא הרף???

זה כבר לב!!! זה כבר משהו הרבה יותר אמיתי... את זה אין מה להראות בעיתון... זה "משעמם" מדי... **זה הזמן להעצים את עמוד התורה כמות שהוא לעילוי נשמת עמוד התורה מן ר' חיים!!!**

ומה אתה חושב... לא רק לוי צריך להתחזק... גם יששכר בעצמו!!! אני חברי היקרים... כל אלו שעוסקים מבוקר עד ערב בזיכוי הרבים... ואז מגיעה השעה הקבועה והעייפה של הלימוד הפרטי שלי... מה שנקרא "מתי אעשה גם אנוכי לביתך" ואז מגיעה מחשבה כזו מבטלת... עזוב... אין לי זמן לזה... אני יכול בזמן הזה לחזק אחרים שילמדו יותר דפים...

אבל לא!!! נלמד מר' חיים שהלימוד תורה האישי שלו היה שווה יותר משיעור בירושלמי!!! הדף גמ' הפרטי שלי חשוב לרבש"ע... ולא יעזור לי שאני אחזק את כל עם ישראל... עצם הדף גמ' הפרטי שלי חשוב לרבש"ע (כמובן בכל דבר יש את הכללים שלו... ואת השיקולים של "הוי מחשב" שלו... זה התלבטויות וספקות שמלוים כל אחד מאיתנו יום יום.) אם נזכה להרים את קרנה של תורה שנחסרה לנו!!! בתוכנו! הרי זה יהיה עילוי לנשמתו הטהורה של מן זיע"א... נשים לילות כימים על משים לילות כימים...

מי שתתם לקופת פלוני אלמוני... הישועות כן הגיעו אבל מקופיאה!!! היות וישב שם גדול בתורה וכל היום דבוק באילנא דחיית... אז כל העולם כולו ניזון בשבילו ועל הדרך זה גם השפיע למי שתתם כמו למי שלא תתם... כל דקה שמישהו הפריע לו מלימודו זה היה כמו להפריע למאמצי תיווך מתקדמים של הפסקת אש בין רוסיה לאוקריינה. כן. ת"ח שעוסק בתורה עושה שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה... את זה הפסדנו!!!

ואכן חשוב להבהיר: יש כאלו שיטענו לי וכבר טענו לא פעם... מה... אתה חושב שאתה מבין יותר מר' חיים?? אם ר' חיים ראה לנכון להפסיק מלימודו בשביל כל מיני דברים אחרים... אז מי אתה שתגיד שזה לא בסדר? **אבל זה פשוט לא נכון!!!** כי ר' חיים היה עושה מה שצריך!! ואם יהודי מגיע ורוצה משהו... אז גם אם הוא רוצה צומי... יש מצוה גם לתת צומי... אבל מי יזם את המצוה הזו של נתינת הצומי?? מי היה הגוזל שהזמין לר' חיים את מצות השילוח הקן הזה?? **זה אנחנו!!!** גם שני אנשים שמתקוטטים כמו ילדים והולכים לבית דין... ב"ד צריך להזדקק אליהם כי צריך!!! אבל מי החליט שצריך? סו"ס אנחנו האובייקטים שדאגנו לזכות את ר' חיים בכל מיני מצוות... שיזכה למצוות... שלא רק ילמד... אם היינו מחליטים שאנחנו צריכים את תורתו של ר' חיים שימשיך לשבת וללמוד. אתה מבין לבד שר' חיים לא היה רודף אחריו ואומר... לא... רציתי להגיד לכם בוע"ה... סו"ס אנחנו זיינו אותו במידת הסבלנות ועוד הרבה מצוות ש"אינם יכולות להיעשות ע"י אחרים..." הוא נהג כפי שה' ציוה אותו!! השאלה מה איתנו???

תכל'ס: כלפי מה הדברים אמורים???

זה לא הזמן לעסוק בהלקאה עצמית ובמבט לאחור... יש כאן משהו רלוונטי לכאן ועכשיו!!! צריך לדעת שיש שני סוגים בתלמידי חכמים!!! יש בחינה של שבת יששכר, ויש בחינה של שבת לוי!!! אני יכול להעיד בנימה אישית: אני בתפקיד שלי ככותב גיליון, אני מסווג לשבת יששכר... אני מרביץ תורה... אני פחות זוכה לשבת וללמוד תורה לשם תורה ואני יותר עסוק בזיכוי הרבים... אשתי אמנם התפללה ויחלה לזכות בבעל ששייך לשבת לוי!!! אבל ה' רצה אחרת... ויש!!! יש כאלו שהתפקיד שלהם זה להיות מרביצי תורה... להתרים לתורה... ולגייס ולפעול ולפתוח עוד כוללים ועוד ושיבות ועוד זיכוי הרבים ושיעורי תורה... אבל!!! צריך לדעת שיש כאלו שזכו להיות שבת לוי והם ארון הברית בעצמו!!! וצריך לכבד את התורה שלהם ולא להפריע להם ללמוד... וכמו שאשתי הבינה יום אחד שאני לא צריך להיות לוי כי אני בחינה של יששכר... **ככה יש כאלו שהפך!!!** יש כאלו שזכו להיות לוי!!! וצריך להשאיר אותם לוי ואסור להפוך אותם בכח ליששכר כי זה ביטול תורה!!! אתה האברך ששקוע בלימוד ומשגעים אותך לצאת לקירוב רחוקים אז מביאים לך כל מיני ציטוטים... אז אני לא נכנס לגמרי לשיקולים... אבל אם אתה באמת שקוע בלימוד ואתה כל הזמן דבוק באילנא דחיית אל תכנע!!! תתעקש להישאר דבוק לתורה מתוך הכרה והערכה שהלימוד תורה שלך שווה יותר מקירוב רחוקים!!! (צא ולמד מאברהם אבינו שנתבע על זה שהוא עשה אנגריה בתלמיד חכמים... והשאלה זועקת: ואברהם אבינו בעצמו... למה לו כן מותר לעשות אנגריה מעצמו?? התשובה היא כנראה: שאברהם אבינו לפי בחינתו היה צריך לעסוק בקירוב רחוקים, והיו שם בישיבה כאלו שהיו צריכים להישאר בבית המדרש, למרות שאדם הגדול בענקים אברהם בכבודו ובעצמו יוצא) נ... אז מי יחזיר את כל העולם

העולמות (תניא) הבנת את הציטוט הזה?? אני הבנתי בערך... מה שבטוח... את זה הפסדנו בשבוע האחרון!!! את זה ולא משהו אחר, זה מה שאנחנו צריכים לקחת איתנו ממרן זיע"א את הערכה לתורה כמות שהיא!!! לזכור שיש עמוד התורה שהוא תורה לשם תורה!!!

יש פה חשבון נפש אישי שאנחנו צריכים לעשות: במשך שנים ע"ג שנים נכנסנו לבית של ר' חיים והפרענו לו ללמוד, לפעמים זה היה מוצדק... והרבה פעמים זה לא היה מוצדק... כמה אנשים הגיעו לר' חיים בשביל שיהיה להם תמונה טובה איתו... כמה היו מגיעים לר' חיים ולו בשביל הפרוטוקול... לסמן וי על אחד האתרים שצריך לבקר בהם בבני ברק... כולם ידענו להגיד בחצי חיוך שר' חיים אומר בוע"ה... **ואני שואל אותך: מישהו חשב על זה רגע ברצינות??** שיושב כאן גדול הדור שהזמן שלו באמת יקר!!! התורה שלו חשובה בשמים לאין ערוך!!! ובמקום לסגור את הדלת... הוא לא משיב פניהם ריקים ומנסה לקצר כמה שאפשר ואומר בוע"ה ואנחנו צוחקים... עושים מזה אפילו שירים... ותכל'ס... לא מבינים את המסר... זה לא מסר חובבני!! זה לא בוע"ה...

זה צומי שנהפך להיות יותר חשוב מתורתו של ר' חיים!

זה מערכות בחירות שנהיו יותר חשובות מההתמדה של ר' חיים!!

זה חלאקעס וכל מיני אירועים שונים ומגוונים שכולם חשובים יותר ודוחים את הלימוד של מן ר' חיים!!! לא זכינו והוא נלקח מאיתנו... אז להגיד שהוא נלקח מאיתנו בגלל זה... לא... עד כאן... אנחנו לא עורכי דין של הרבש"ע... אבל מה שבטוח זה שיש הרבה אנשים שמה שחולף להם בלב בימים אלו זה שכלל ישראל איבד מהיום את מעמדות החלאקע ואת האפיית מצות ואת מעמד הסיומים ומעמד תפילת השל"ה... ויש כאלו שחושבים שעם ישראל איבד הרבה תרומות פוטנציאליות לכל מיני ארגונים שכעת לא יוכלו לפרסם את תמונתו של ר' חיים... ויש כאלו שכבר מהרהרים בקול מי יודע מה יהיו תוצאות הבחירות הבאות בלי נוכחותו של ר' חיים... ואם אנחנו לא רוצים חלילה שיתרגש עלינו הר געש מעצלות בהספדו של חכם... אנחנו צריכים להזדעק בכל עוז ותעצומות ולהכריז... רבותי: **לא זה מה שהפסדנו!!!** די להסיט את גדלותו של מן לזוטות... השפויים האחרונים שבתופסי התורה צריכים להקים קול בכי ונהי: איבדנו את גדול הדור **בתורה!!! לא בשום דבר אחר!!!**

הפסדנו את היחוד הגמור בין קוב"ה ושכנתיה שנעשה ע"י אדם השלם בקדושת יוצרו שהיה דבוק בתורה ללא היסח הדעת בקדושה ובטהרה!!!

ר' חיים זה היה תורה ותורה ותורה!!! ר' חיים הגין על כל הדור רק בתורתו שהוא ישב ולמד ולמד ולמד... לא במעמדי התפילות שהוקמו כל שני וחמישי בביתו... וגם אם היו ישועות רבות שיצאו מביתו זה לא בגלל התפילות שנתערו שם ולא בגלל

ועידת "ירחי כלה" בעיצומו של חודש שבט...

ברוכים הבאים לירחי כלה... כן. יש פה יוזמה מבורכת ומיוחדת שעשתה לה כנפיים... במשך כל השנה יש נתק מוחלט בין שתי השכונות... השכונה של החברים והשכונה של עמי הארץ... מדובר בשתי בתי כנסת נפרדים... מוסדות נפרדים לגמרי... מגני ילדים נפרדים ועד חדרים ובית יעקב ואפילו ישיבות קטנות שונות...

אבל זה לא רק זה!! זה גם רחובות נפרדים ו... ואפילו גני שעשועים נפרדים... מה אתה חושב... שמוליק הקטן בן הארבע... כמה שהוא ילד טוב וטהור... סו"ס הוא בן של מוטקה העם הארץ... הוא בחזקת טמא מדרס!!! מספיק שהוא ירצה לשחק בקרוסלה יחד עם הילד שלי... הילד שלי באותו רגע מטמא בגדים... יש למישהו כח לזה??? לא מספיק שילדים מלכלכים בגדים... אתה רוצה שאני גם אלך עם הילד והבגדים שלו למקווה על כל ביקור בגינה... ממילא הספיק ליענקלה משכונת עם הארץ להסתובב כמה פעמים ברובע של החברים והעיניים שננעצו בו בחרדה ובמעקב אחרי פסיעותיו לא נתנו לו הרבה חשק לחזור לשם שוב... תבין אותנו... אנחנו לא אנשים רעים... אנחנו בסה"כ חברים שמקפידים לאכול חולין בטהרה... ומספיק לי שיענקלה נכנס לביקור שגרתית בחנות ירקות של החברים!!!! שמדובר בחנות ירקות שהמחיריים בה הם פי שלוש לפחות!! כן... אם עוד מעט יהיה אוצר בית דין שכולם מתלוננים על מחיריים גבוהים... אז אצל החברים המחיר הגבוה הוא מוצדק לגמרי!!! כי בשביל להביא תפוח אדמה שלא נטמא זה כ"כ מסובך ונדיר!!! כי תחשוב... תפ"א חייב לעבור מים... (כי הוא מגיע מהאדמה ובלוי ניקיון הוא נראה כמו חתיכת בוצ'...) ואם הוא עבר בלילה במים אז בפרשת השבוע כתוב שהוא מוכשר לקבל טומאה... ומהשדה עד החנות ירקות... יש לך מושג כמה ידיים זה עובר??? יש לך את הפועל בשדה שמעביר לסיטואציה וממנו לעוד סיטואציה ואז יש את המשאית הובלה... ותחשוב שבשביל שהתפ"א יעבור את כל הדרך הזו וישאר טהור!!! בשביל זה צריך שכל הצוות הזה יהיו טהורים!!! (וטהורים שאני יכול לסמוך עליהם) זה מערך מורכב!! ולכן בצדק זה יכול לעלות פי שלוש במחיר... בקיצור: החנות ירקות של החברים זה כמו חנות תכשיטים!!! כל מצרך שם הוא נדיר... והנה יום אחד יענקלה העם הארץ שכנראה מנסה מידי פעם למתוח את החבל ולבדוק עד כמה אפשר למתוח את העצבים שלנו... יענקלה התחיל להסתובב ליד החנות ירקות... באותו רגע בעל החנות ר' שמריהו התחיל כל הזמן לפזלזל לכיוונו ואיבד את כל הריכוז!!! אנשים עומדים בקופה ורוצים לשלם אבל ר' שמריהו לא איתם... העיניים שלו נשאות כל הזמן לכיוון יענקלה... לראות שהוא לא נוגע במשהו... ואז רגע אחד ר' שמריהו לא ראה והופה יענקלה נכנס לחנות והתחיל למשמש בגמבות... הופה!!! מכאן ואילך כל החנות בחזקת טמאה... יש לך מושג איזה היקף של נזק זה??? דא עקא שזה גם נזק שאינו ניכר!!!! אתה לא יכול אפילו לחייב אותו לשלם... הייתה שם כזו עגמת נפש גדולה שהיה צריך הרבה מאוד עבודת המידות שזה לא יגמר בתרגות ידיים... ע"פ זההירו את יענקלה שזו הפעם האחרונה שהוא דורך בשכונת החברים... בקיצור: אתה מבין לבד שהיחסים מתערערים באופן טבעי... במשך החורף מתפתח מתח בין שתי הקהילות... (תלוי במספר המקרים והתחכוכיות הלא נעימות מסוג יענקלה וחבריו) ולכן משנה לשנה נפרשים עוד מחסומים ועוד הפרדות ואפילו חומה!!! כמו חומת ברלין... יש חומה שמפרידה בין שתי השכונות... יש באמצע שער עם לחי ששם יושב שומר ולא נותן לעם הארץ להיכנס אלא רק באישורים מיוחדים...

אבל!!! יש תקופות מיוחדות שבהם יש עדנה... תקופות של עידן חדווה שיש לנו כן האפשרויות להפשיר קרח ולהיפגש ולהבין אחד את השני... התקופה המאושרת והמסוננת ביותר זה בסוף הקיץ שאז מתחילים ימי הגיתות והבדים... זו התקופה הכי ארוכה שבה נטהרים כל העמי הארץ שבשכונה לקראת ימי הבציר ודריכת היין... ואז יש לנו שבעים יום תמימים שהעם הארץ הוא בחזקת טהור... ובדרך כלל השבעים יום האלו נכנסים לתוך הימים הנוראים... ככה שאנחנו זוכים להתפלל בצוותא בר"ה ולעבור ביחד את הימים הקדושים בהתעלות משותפת... עם שיעורי תורה וחיזוקים משותפים... ואפילו אנחנו זוכים לעלות ביחד לירושלים ולחזור ביחד... עמים הר יקראו שם יבחנו זבחי צדק... ואז יש הפסקה קצרה של שבועיים שלוש או חודש... ואז שוב מתחילים ימי החורף ומתחילים ימי הבדים!! בישוב שלנו יש גם מטעי זיתים וגם כרמים של ענבים... ואז שוב יש לנו שבעים יום!!! שוב שבעים יום של אהבה ואחוה שלום ורעות... ואז באזור של חנוכה שוב נפרסת חומת ברזל בינינו לביןם... ואז נפרדים דרכנו... שמוליק הבן של יואב כבר לא משחק עם איציק שלי... וזה פרידה כאובה... ואז לאט לאט מפלטי המתח הולכים וגואים עד הכיבוש שרפת הבא... תכל"ס... התקופה הממושכת ביותר שיש נתק מוחלט בין שתי הקהילות זה כמובן החורף!!! כי בקיץ יש גם את פסח... ואחריו יש גם את חג השבועות... שבשני החגים האלו אנחנו נטהרים יחד ועולים ביחד וגם חוזרים יחד... ואח"כ יש את עליית הביכורים שזה גם עליה משותפת והווי משותף בטהרה... (עמי הארץ נאמנים על קודש...) כך שבקיץ יש כל מיני תחנות ריענון... אבל בחורף??? בחורף יש כמה חודשים רצופים של נתק הרמטי שהוא לא עושה לנו טוב!! אלא תשכח שיש פה חברים שהילדים שלהם ובני משפחתם הקרובה מתגוררים בשכונה השנייה... כן... קמצא גר איתנו... ואילו בר קמצא הבן שלו מתגורר מעבר לחומה... זה לא פשוט... זה לא תכל"ס כל פעם מחדש להפשיר קרח ולשקם יחסים...

ולכן מישהו מעמי הארץ בא והגה רעיון מקסים!!!! שבוע של ירחי כלה... באמצע החורף... ככה באזור ט"ו בשבט... שבוע של **טהרנות!!!** מה קרה?? עולים לבית המקדש?? לא!! לאו דווקא... אז מה כן???

סו"ס כבר הרבה זמן לא פגשו את החברים... הרבה זמן לא שמענו שיעורי תורה... הצלברו אצלנו הרבה שאלות הלכתיות... כבר חודשיים שלא ראינו את הבני דודים... ותכל"ס... הכדור אצלנו!!!! אנחנו אלה שלא שומרים על עצמנו מטומאת מת... אז הנה... בשביל זה יש שבוע של ירחי כלה!! שבוע של התרענונות ואוורול של טהרה... נטהרים מטומאת מת... מארגנים מי חטאת... ר' מרדכי מראשי הפרושים אחראי על הזאת מי חטאת... ושוב נפגשים!!! שוב בתי המדרשות מפוצצים... שבוע של התעלות... אי של תורה באמצע החורף... ואח"כ נפרד שוב עד ערב פסח... המחיצות ירדו... והלבבות נפתחו... המשפחות נפגשו... והגני ילדים שוב התמלאו בילדים חברים שכבר חודשיים לא פגשו אחד את השני... איזה קדושה וטהרה... איזה איחוד לבבות... ר' חצקל הגביר כ"כ התרגש מהרעיון!!! שבסיומו של הירחי כלה... לקראת ירידת מסך הברזל שוב... הוא לפתע הפתיע את הציבור והודיע: היות וכולם עכשיו טהורים!!!! אני מתנדב עשרים עגלים לקרבן שלמים... מי שרוצה יכול להצטרף על חשבוננו... אנחנו עולים לירושלים לזבח משפחה... אנחנו משפחה אחת...

לא יאומן!!! עיר שלימה מצאה את עצמו באמצע החורף עולים לירושלים אנשים נשים וטף בשירה ובזמרה... בדרך לירושלים אנשים שפשפו את העיניים... מחזות כאלו של ישוב שלם שעולה לירושלים זה משהו שמזכיר את התקופה של הביכורים... אבל לא... כולם אהובים כולם ברורים וכולנו נכנסים בשער אחד... בסוף בערב ראש חודש אדר שוב נפרסה המחיצה ונפרדנו... אבל לא להרבה זמן... רק עד ד' או ו' בחודש ניסן...

תכל"ס, סוף זמן!!! מה לעשות כאן ועכשיו???

אם שמת לב גיליון זה הוקדש כולו להספד והתעוררות בעקבות פטירתו של מרן זיע"א... וכולי האי ואולי... ברור שלא יצאנו ידי חובת הרהר געש שמאיים לפרוץ על מי שמתעצל בהספדו של גדול הדור...

אבל תכל"ס... בא נהיה ריאליים... סו"ס אנחנו נמצאים בעיצומה של קליפת סוף זמן... ועוד סוף זמן חורף מעובר... ממש בסוף השמונים ומאת יום... שבדיק אז זו התקופה המועדת שאחשוורוש עלול לעשות בדקה ה-99 את מעות חייו וככה לסיים את המשתה המוצלח בטעם מירי ובסאון... צריך להזיהר מזה!!! גם מי שעשה שטייגן כל זמן חורף... צריך לשמור על עצמו גם בימים האחרונים... לסיים יפה את הזמן... אז מצאתי עצה טובה... סו"ס בשבוע שבועיים הקרובים כולם יהיו עסוקים באשכנזיה דרבי... וידברו על עילוי נשמתו הטהורה... יש לי כמה וכמה רעיונות מה אתה יכול להתחוק לעילוי נשמת רבינו הגדול זיע"א... הייתי ממליץ לך שבועיים הקרובים להיצמד לאחד מעשרות החיבורים שמרן זיע"א חיבר ופשוט ללמוד אותם...

לפניך שלל רעיונות... לרשותך... תחבר איזה מהם שאתה רוצה...

דבר ראשון: ר' חיים כתב ביאור על רמב"ם הלכות שקלים... זה נקרא "שקל הקודש"... תחליט שאתה מסיים את זה עד ר"ח ניסן שבו מתחילים להקריב תרומת חדשה...

דבר שני: השנה בחג הפסח יש ביעור מעשרות... אני ממליץ בחום ללמוד את "דרך אמונה" פרק אחרון של הלכות מעשר שני ונטע רבעי... ואם אתה רוצה גם את הפרק האחרון של מתני"ע...

דבר שלישי: רוצה משהו יותר מקורי?? ברייתא דמלאכת המשכן... אתה מסיים את זה עד ר"ח ניסן יום הקמת המשכן...

דבר רביעי: מומלץ בחום לפתוח ספר "ארחות יושר" וללמוד הרק היטב את דברי החיזוק על כיבוד הורים!!! זה לא שלוש יום קודם החג... אלא זה שבוע קודם החג... קודם החגיגה... החגיגה של הניסיונות המאתגרים מול כיבוד הורים... אוי... איזה סמל ודוגמא שימש מרן זיע"א לכיבוד אב שהיה לו... אתה בטח חושב שזה בגלל שהיה לו אבא סטייפלר??? יום אחרי החתונה גם אתה תעריך את ההורים שלך... (רק אז תבכה איפה שאף אחד לא רואה...)

עוד המלצה חמה: בספר ארחות יושר בערך "תפילה" מרן זיע"א מביא רשימה של יותר מארבעים פריטים קטנים בהירות בדקדוק הלכה בתפילה... הייתי ממליץ לך לצלם את זה ולשים בתפילין... ולפני שאתה מניח בתפילין... תסמן לעצמך וי ואיקס... כמה אתה בסדר ובמה אתה לא... ותשתדל במשך החודש הקרוב לצמצם פערים בין האיקס לבין הוי... תקח לעצמך יום אחד שתחליט היום הכל ווי!! (ואם אתה צריך ישועה... אז בכלל... במקום להתפלל 40 יום על קברו של מרן... תעשה ארבעים יום של תפילת שחרית עם קיום כל הפריטים שמבוארים שם... אתה תראה ישועות...)

המלצה ששית: כמובן הלכות שמיטה ויובל... קח לעצמך פרק אחד ותלמד אותו עם "דרך אמונה", מומלץ בעיקר פרק ה'...

המלצה שביעית ואחרונה: תתמקד במה שאתה כבר עושה!!! ותעשה את זה יותר טוב ובעקביות בלתי מתפשרת!! סו"ס גם אתה רוצה לגדול בתורה... לדוגמא: אם התחלת דף היומי מסכת יבמות... כעת יש לפניך פרשת דרכים: הדפים המאתגרים ביותר במסכת יבמות שמורים לימי בין הזמנים!!! והיה אם כעת תקבל החלטה נוקשה, אני לומד כל יום דף ומשתדל להבין אותו יתהפך העולם... אם תשקיע בזה ותעבור את בין הזמנים בלימוד דף היומי בעקביות, תוכל לציין בסופו שיש סיכוי שיום אחד נזכה לשתות גם ממך את יין הסיכויים... בר"ח אייר יש בחגיגה של יו"ט היה עושה לאוהביו שיצא בשלום מן הקודש... גם בין הזמנים וגם הדפים הכי מאתגרים ומעניינים ביבמות... בסופו של דבר העקביות מנצחת... ואין דבר יותר טוב מלקחת את זה ממרן זיע"א.

המשך) החלישות הדעת שבעקבות ההספדים...

המשך) כשידברו יותר מידי על הגאונות שלו בתורה זה יטעה אותנו לחשוב שהגדלות היא עצם הידיעת התורה... וזה לא נכון!!! כי שוב... הגדלות בבקיאות וידיעת התורה חוץ מלנקר לי את העיניים זה לא עושה לי כלום... וממילא חבל לבזבז זמן על הספדים מסוג שכזה... הם לא עושים לנו טוב ולא מביאים אותנו לשום מקום, את עיקר הדגש צריך למקד איך!!! איך הוא הגיע לזה... (נא לא להתבלבל... יש אמנם תחום כזה שמספרים סיפורי מופת עצומים על גדולי עולם מסוג המעשים של מלווה מלכה, והמטרה של המעשים האלו היא אחת ויחידה: בשביל לכופף אותנו שנכנע ונציית למרותם ונתבטל לצדיקי אמת... זה טוב מאוד בשביל **סיפורי מופתים**... יש המון סיפורים כאלו על ר' חיים... לא חסר... אבל נא לא להתבלבל ולא לערוב!!! אני כעת מדבר על **גדלות בתורה** וזה נומר: תורה מונחת בקיין זוית וכל הרוצה יבא ויטול... וכאן צויתו המלאה להשתוקק להיות תלמיד חכם כמו ר' חיים... כן... כשעם ישראל רואים את משה רבינו מתכוין לתת את ספר התורה רק לשבט לוי... היהודי עומד עם דמעות בעיניים... למה אני לא?? גם אני רוצה... וה' שמח עם זה ועל אותו יום נאמר: "היום הזה נהיית לעם... פה לא חולקים כבוד לרב, אני גם רוצה להיות גדול בתורה כמו ר' חיים... לא מוותר... אני מוכן להשאיר את הישועות והמופתים לגדולי הדור... אבל תורה אני רוצה כמוהו... תורה ולמדו אני צריך)

נו... איך הוא באמת הגיע לזה???

אז דבר ראשון אל תתלהב... אם חשבת שאני הולך להנחית עליך עכשיו איזה תשובה מופצצת שזהו... הנה... מצאנו את המטמון ויוצאים לדרך... אז זהו שזה נכון... אני באמת הולך להגיד תשובה שזה הדבר וזה הדרך... אבל עדיין... ממני אתה לא תרווה הרבה נחת... ובכן:

התשובה כתובה בפירוש בספר משלי: **אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה אז תבין יראת ה' ודעת אלוקים תמצא**... זאת אומרת: בשביל תורה צריך **נכונות להשקיע!!!** ונכונות עם כל הלב ועם כל הנשמה... לחפש אותה כמו שמחפשים כסף... (אני לא יודע איך בדיוק מחפשים כסף... דבר אחד אני יודע... שכשחוזרת מאשכבתיה דרבי נאלצתי לנסוע ברכבת בתחת כסדרו מרכז שהוא צמוד למגדלי הבורסה... כשרמתי את העיניים לרגע והראתי איזה גורדי שחקים יש לי מול העיניים!!! **זה היה נראה רציני מאד!!!** בעלי המשרדים שנמצאים פה הם אנשים שמשקיעים את שממם בכסף...) **וזה הסיפור!!!** את תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה... אז!!! אז תבין הכל... אז תבין איך יוצאים ר' חיים ותוכל גם אתה לצאת כזה... **אז למה אני אומר**

שממני אתה לא תרווה נחת??

כי אתה כעת יושב רגל על רגל עם נגן באוזניים וקורא עלון אז נדברו... ואיזה יופי... הוא בדיוק שאל את השאלה שמציקה לי... איך אני זוכה להיות ר' חיים?? אדוני!!! עצם הסיטואציה היא כבר לא רצינית... אתה באמת חושב שאז נדברו החובבני יספק לך את התשובות (ואם הוא לא יסיים את העבודה אתה כבר תוכל להרים ידיים ולהגיד שלא הצליחו לעזור לך)?? אדוני... עמוד עמוד עמוד!!! תפסיל שרוולים... תנשום נשימה עמוקה ותביע נכונות לצאת לדרך... להתחיל להשקיע את כל הנשמה!!! **ולכן ממני אתה לא תרווה נחת!!!** כי אני עלון... ואני לא ארמה אותך שאפשר לקרא עלון אז נדברו במיטה וכבר לצאת ר' חיים... אז זהו שהתנאי הראשון הוא להיות רציני!!! בשפת העסקים קוראים לזה **לרציניים בלבד!!!** זאת אומרת: יש כזה מושג בביזנס... שעוד לפני שאני פותחים קלפים ומדברים על פרטי העיסקה... עוד לפני הכל יש תנאי מקדים... **לרציניים בלבד!!!** מי שיש לו נכונות להשקיע יש על מה לדבר... אם אתה סתם רוצה לערוב... סתם מגיח מהמיטה מידי פעם כשמספרים לך איזה סיפור מיוחד ממרן זיע"א אז עזוב... אתה לא רציני... ותדע לך שנכונות להשקיע זה כמעט הכל!!! זה תשעים אחוז מהעבודה!!! ובשביל נכונות להשקיע אין הרבה מה להבין... זה בסה"כ עניין של החלטה... זה עניין של לקיחת נשימה עמוקה... זה הדבר הראשון!!!

נו... אתה בעניין?? יש הסכמה? החלטה שהולכים על זה? ובכן!!!

כעת ניגש לכלל הלב האני הסיפור הגדול בתורה הנה יצירת התעניינות!!!

אני מעוניין לי צו ר התעניינות בתורה!!!

אני מודה שעצם המושג הזה "**להתעניין**" הוא אצלי מושג די חדש וטרי... ואני מוכרח להיות כנה ולהודות שהמושג הזה הגיע אלי מחוץ לבית המדרש... זה מושג נפוץ ומוכר בעיקר **בשוק התעסוקה והביזנס**...

יש בשוק העבודה רבבות **עצמאיים**... (אני מדגיש עצמאיים... כי יש הרבה אנשים שעובדים כשכירים במשרדי הממשלה או בכל שאר עבודות ועליהם אני לא מדבר...) כל בן אדם שיזם ופתח עסק **עצמאי**... אם זה חנות סלולר או חברת השכרות או מתווך דירות או יועץ משכנתאות או אפילו עסקן רפואי (ויש עוד רשימה ארוכה של מאות תחומים בשוק העבודה... צא לשוק ותספור את השווקים...) כל אחד כזה שהצליח לעשות חיל בתחום שלו... **יום אחד הוא התחיל!!!** ואיך הוא התחיל?? הוא פשוט יצא יום אחד מהבית כמו "איש חסיד היה" והחליט ליצור התעניינות בנושא של מכונאות או מזגנים וכד'... **זה החלטה כוונת!!!** הוא היה צריך פרנסה או תעסוקה ואז הוא החליט ללכת על אפיק מסוים... והוא החליט להתעניין בו... ולעשות מזה עסק... ואני מדבר איתך על מאות אלפי אנשי מקצוע שמסתובבים בינינו... שהמקצוע שלהם התחיל **מיום אחד של החלטה ליצירת התעניינות!!!**

כלומר: גם המוסכניק המקצועי ביותר... אל תשכח שהיה יום אחד שעדיין לא היה לו שום רקע בנושא... והוא פשוט החליט יום בהיר להתחיל להתעניין בזה... הוא החליט ללכת על זה. החליט לבחוש ולנבון בנושא מתוך כוונה להתקדם ולהשתלב בתחום... וזה קרה!!! **זה בסך הכל מה שצריך לקרות אצלך!!! אותו מסלול בדיוק!!!**

עד היום היית עושה איזה ישיבוחר אז אברך שנוסע אוטומטי על הליני של הפס יצור החרדי... דופק כרטיס... משותף פעולה... משתדל לא לעבור על החוק... והנה זה היום עשה ה'!!! השבוע קבלת החלטה לפתוח עסק עצמאי!!! (שלנצח נצחים זה יהיה היום הגדול בחיך... היום הולדת השני שלך בחיים) אתה פשוט מחליט לצאת מהפס יצור... ומקבל החלטה: אני מעוניין להתעניין בתורה!!! (קח לצורך העניין את אחד ממקצועות התורה שאתה רוצה כעת להתעניין בהם... אבל זה כבר פרקטיקה איך עושים את זה ואכ"מ...) ואני עכשיו מגיע מתוך נכונות להתעניין בנושא ולהכיר את הנושא הזה מקרוב...

שים לב: לא שטייגן... לא תייירה... לא סדר א... לא חזרות... לא עיון... לא בקיאות... בלי ססמאות ובלי ראשי תיבות... **אני פשוט מתעניין בנושא הזה!** אני רוצה להשתלב במקצוע תורה הזה ושזה יהפוך להיות העסק הפרטי שלי... ושתבין: לא יעזור!!! אם אתה לא תעשה את זה בתורה... יום אחד אתה תיאלץ לעשות את זה בשוק העבודה... **לא תמלט מהזדמנוסיות הזו!!!** אין בריהה!!! בשביל לעשות חיל בכל תחום בחיים... צריך פה בן אדם יוזמתי שיקום על שתי רגליו ויביע נכונות של יצירת התעניינות! להיות בעניין... להפוך את זה לתחום ההתפתחות שלי!!! **מה שאני בעיקר חותר לומר כאן** זה שהתעניינות בתורה זה לא משהו שמסובך להבין איך עושים את זה... זה לא כמו "מתיקות וערבות טוב התורה" ש"אם היו בני אדם יודעים" - איך ר' חיים הגיע לזה היו

ש"מתיקות וערבות טוב התורה" איך ר' חיים הגיע לזה היו ש"אם היו בני אדם יודעים" על משהו שכל

מוסכניק מבין אותו ויש לו ניסיון אישי בזה... הוא יום אחד החליט לזום וליצור התעניינות בנושא מסוים מתוך נכונות רצינית להשתלב בזה ושזה יהיה העסק שלו... **למי קשה להבין איך עושים את זה??** לחסרי המעוף שבינינו... אלו שרוצים להישאר נגררים... ולא לזיזים עסק... סוג האנשים האלו תמיד ישארו ללא מעוף... וגם כאלו יש לרבות... (אי אפשר להתעלם מקיומם) אבל אם אתה כן בעניין... אם יש לך כן שאיפות לצמוח ר' חיים אז הסיפור הוא ליצור התעניינות!!!

מכל עשרות הספרים והחיבורים שמרן זיע"א חיבר... יש מהלך אחד עקבי שזועק לאורך כל הדרך... (זה תופעה יחודית שרואים אותה בצורה הכי בולטת בעיקר בספרים של מרן זיע"א) מרן זיע"א יצר לעצמו המון המון תחומי התעניינות בתורה!!! איך הוא הגיע לכל הברייתות הכל נידחות?? איך הוא הגיע לבקיאות בבבלי ירושלמי וזרעים וטהרות? זה לא עניין של זכרון!!! זה בסה"כ עניין של התעניינות!!! הוא פשוט החליט להתעניין בזה!!! והשאר זה כבר הסיטוריה... ברגע שבו אדם מחליט להתעניין בנושא זה נהיה העסק שלו... לך תנסה להוציא אותו מזה... הוא כבר עמוק עמוק בפנים ויש לך כבר עסק עם ר' חיים... **ונאת הנקודה הזו צריך מאוד לחדד... וזו הגדלות!!! שם טמונה הגדלות של מרן זיע"א!!!** ביצירת התעניינות שלו... ב-איפה הוא בחר למקד את ההתעניינות שלו... אז זה הדבר השני... נסכם בקצרה: מקודם הזכרנו את הנכונות וההחלטה שאני הולך על זה... אח"כ עברנו לשלב ב' שזה יצירת התעניינות... וכעת אנחנו עוברים לשלב ג' שזה החבית נפץ!!!

כאן אנו מגיעים לסוגיה הכאוה שנקראת דור 2022. בדור 2022 יש לנו טעות... אנחנו חושבים שאפשר גם ליצור התעניינות בתורה ותוך כדי שיהיו לי 800 אנשי קשר בפלאפון... אנחנו חושבים שאפשר להתעניין בתורה ותוך כדי להתעניין בנייעס החרדי בין החצרות השונות... **אז זהו ש... שזה לא הולך ביחד!!!** בשביל לצמוח ר' חיים צריך נכונות לשים בצד את ככלל הדברים האחרים שלא יפריעו לי להתעניין רק במה שהחלטתי שחשוב לי להתעניין!!! וזה כבר עבודה... זה כבר מאבק יומיומי... אבל שים לב: העבודה הזו, כמה שהיא קשה, זה לא איזה גדלות של ר' חיים שמנקרת לי את העיניים וזהו זה... זה שיעורי בית שאני יודע ומסוגל לעשות את זה... כי קרוב אלך הדבר מאוד... וכעת אני אגלה לך סוד כמסו: ר' חיים קנייבסקי היה גם בני ברק בני הייתר!!! והוא היה בני ברק בכל נימי נפשו... (לכולם הוא הורה לבא לגור בבני ברק...) וכידוע שלבני ברקים יש סקרנות גדולה... וגם ל' חיים היתה סקרנות גדולה... רק את ככלל הסקרנות שלו הוא החליט לנקז לתורה!!! וזה הגיע אצלו בבחייה!!! אם ר' חיים לא היה מתעקש להתעניין בתורה הוא היה בקי גדול בכל מיני דברים שבני ברק מצוי מתעניין בהם...

אז זהו!!! שכאן!!! כאן היתה הגדלות שלו... פה נולד גאון ישראל בכל מכמני התורה... אחרי שהוא הצליח לשים בצד את כל החשבוניות הרבים של כל הנייעס והקשקושים... כעת הוא היה יכול למקד את כל יצר הסקרנות וההתעניינות שלו בתורה!!! ופה אנחנו נמצאים!!! ומהשדה תעופה הזה אנחנו צריכים להמריא... אני בוחר להתנתק מכל דבר שמסיח את דעתי מלימוד התורה!!!! אם את זה תתפוס ותאמן הלכה למעשה... תדע לך שאנחנו כבר יכולים למזוג כוסית לחיים ולהגיד שעד שלא שקעה שמשו של ר' חיים זרחה שמשו של הבה"ח

--- ולסיום: בין הייתר אני רוצה כאן למחות את מחאתי האישית ולאפוקי ממה שהכניסו לי בראש בתור בחור צעיר... היה זה כשעדיין לא היה לי טיפת חשק ללמוד... והתאמצתי מעל ומעבר וסו"ס הצלחתי ללמוד שעה אחת תמימה עד שיצאו לי קרניים... ואז תמיד היו נוהגים לספר לי שיש תמתיך אחד בבני ברק שקוראים לו ר' חיים... שהוא יושב ככה ולומד עשר שעות רצוף... וזה היה נכון!!! דא עקא שמשום מה הקפיצו לתאר לי את ההתמדה שלו בסוג של מונוטוניות כזו... שהוא יושב כל הזמן במצב אחיד ומתנדנד באותו קצב ולומד עם אותו טון... עוד שעה ועוד שעה ועוד שעה... (בקיצור: איך שנהגים לתאר מתמיד... אחד שמצליח לשבת באדישות הכי הרבה שעות בלי לזוז מיד מקבל את התואר מתמיד...) ומה שנכנס לי אז בראש... אוה... איזה צדיק ר' חיים... הרי אני החזקתי מעמד בשעמום הזה רק שעה אחת מול הגמ', ואילו ר' חיים הוא יהודי של מסירות נפש ומסוגל להחזיק מעמד גם עשר שעות מול הגמ'... **וזה פשוט לא נכון!!!** זה ההיפך הגמור!!! ההבדל ביני לר' חיים היה שאני סבלתי שעה מול הגמ'... ואילו ר' חיים התענג בעמל התורה עשר שעות מול הגמ'... זה היה לו מעניין!!! מרתק!!! לר' חיים היה הרבה יותר קל לשבת עשר שעות מול הגמ' מאשר לי לשבת שעה אחת!!! כלומר: שוב נחזור ונדגיש: הגדלות של ר' חיים זה לא העשר שעות רצוף שהוא למד!! אדרבה, השעה הבודדת שיצאו לי קרניים מול הגמ' זה כבר היה יותר הקרבה ומסירות נפש... כי אני סבלתי בשעה הזו ור' חיים התענג מההתמדה שלו... אז מה כן?? איפה כן הגדלות העצומה של ר' חיים?? זו הכברת הדרך שמרן זיע"א היה מוכן לעבור בשביל להגיע לשם!!! הדרך היתה רצופה עבודה!!! ויכול להיות שהיא היתה כרוכה בין הייתר בשעה המשמימה מהסוג שאני עברתי בתור בחור משיבה קטנה... אבל גם כשאתה עובר את השעה הקשה הזו... תדע לך שזה בגדר כל ההתחלות קשות כי אח"כ יבא לך כזה חשק וכזו מתיקות שעשר שעות לימוד יהיו הרבה יותר קלות משעה אחת של שעמום מול הגמ'... זו השקעה!!!! ופה אנחנו נמצאים!!! נכונות להשקיע... ולא רואים את זה באותו רגע... היום הכל הולך בלחיצת כפתור... הקומקום, המזגן, המכונת כביסה... ואפילו הבויילר שזה כבר רבע שעה המתנה... אבל בעסק התורה זה יכול להיות "קצת יותר" מרבע שעה וגם עלול להיות יותר מרבע שנה... מוכן להשקיע?? אם אתה מוכן... מזל טוב...

עד שלא שקעה שמשו של ר' חיים... זרחה שמשו של זה!!!

פרשת שמיוני

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת כג' אדר ב' התשפ"ב

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
18:39	19:30	20:15
18:36	19:28	20:12
18:37	19:29	20:14
18:38	19:29	20:14

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מו"א עטר'ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעילה תחי'

מי שטוב לו עם עצמו מפרגן לאחרים. מי שקשה לו לפרגן לאחרים, סימן שקשה לו להסתכל במראה.

כשאנו באים לעולם, אנו עורכים עם החיים חוזה; שם מפורטים כל רצונותינו וציפיותינו. העניין הוא, שגם אחרי שאנו חותמים, החיים לא מוסיפים את תחיתם

הכלל הוא כי כל דבר נבחן על ידי רבי יהודה לייאן זצ"ל בעין רוחנית, וכאשר היה רואה אדם מסוים כל אשר עניין אותו הוא מה מהותו של יהודי זה מבחינה רוחנית, הוא היה שוקל כל אדם כמה שווה מבחינת זכויות וחובות ומה שורש נשמתו.

באתד הימים, נכנס אל רבינו ונעשה לו זצ"ל תלמיד שלמד אצלו למעלה מחמש עשרה שנה, מידי יום ביומו. ואמר לו: רבינו, פנו אלי גבאי בית הכנסת "אמרי נועם" היו הנמצא בקרית יובל ובקשו ממני ללכת אליהם בשעות הערב וללמוד אתם הלכות ומוסר.
ע"כ שאלתי היא: האם אלך והאיך אפסיד את שיעורי עם כבודו?
ועוד, אם ישאלו אותי שאלות הלכה למעשה, איך אענה להם, היות שירושלים היא תחום פסיקתא של הרב. כבוד מוריני ורבינו ענה ואמר לשואל: ב"ה אתה היום אינך וקוק לי יוורה יורה ידין ידין. והשי"ת יצליח את דרכך ועלה במעלות התורה והיראה ותצלית. ועד היום ברכתו מלוא אותו.

למרכת והצלחת דניאל ושיר דהאן
בית נאמן בישראל

ימי מלחמת השהרור נתנו אותותיהם בתקציב הישיבה, והוא הדלדל מאד. הבהורים הוסיפו לשקוד על לימודם, אולם רבים מהם רעבו ללחם. רבי בן ציון חזן שהיה מקים הישיבה ופטרונה, כבר לא היה צעיר, והוא התקשה לכלכל את הישיבה המתקציב המצומצם שהיה ברשותו.
הישיבה המפוארת עמדה בפני שוקת שבורה, ונראה היה כי לא ירחק היום והיא תאלץ להיזרר. ואולם אז התגייס רבי עזרא שרים, נטל עליו את ניהול הישיבה, ובימים הטרופים ההם יצא לגייס כספים בחו"ל. הוא הקים בישיבה מטבח וחדר אוכל, ובהם החיו בני הישיבה את נפשיותיהם.

כל אדם הוא אדם שלם, גם אם הוא לא מושלם.

הרצון הוא הכוח המניע אותנו אל עבר הדברים החשובים בחיינו.

מביט על 'כיפות' הציון יורד למטה... לאחר שהיה נפרד רבי יחנן גוניאן מאתרא קדישא מירון, נהג לרדת כאשר ראשו מוטח לאחוריו ומביט הוא על הכיפות המתנוססות מעל ציון הרשב"י, עד אשר הגיע למטה ולא יכל לראותם עוד, או אז היה עושה תנועה של צער וכאב על פרידתו של מהיכלא דרשב"י, כה הייתה דבקתו בתנא האלוקי.

מעולם לא דרש רבנו רבי יצחק כדורי זצ"ל ברבים. אמנם רבותיו בבגדת התרו בו שלא להרבות בדרשה כדי שלא לעורר עליו עין רעה, אולם רבנו התרחק לגמרי מלשאת דברים ברבים ובמשך כך שנות חייו הארוכות נמנע מלדרוש. יש אומרים, כי הסיבה לכך הייתה- שלא לבייש את הדרשנים האחרים.
תכונת ענוה מוחלטת זו בלטה גם כאשר נשאל הרב שאלות שונות בלימוד. עושה היה עצמו לעפר ואפר, משתדל להסתיר את גדולתו, ועונה רק על מה שנשאל ותו לא, כדי להצניע את ידיעותיו הרבות ואת גדולתו בתורה.
לא פלא שהרב כדורי מעולם לא הוציא לאור ספר הלכה או קבלה אף שהיה יודען מופלג, ואף שהיה לו הרבה מה לכתוב.

איננו בוחרים את העולם, לתוכו אנו נולדים, אך אנו לעשות מהו.

נקודה לפחשפה
מצווים אנו על כשרות המאכלים,
ובענין זה מצינו בספר "שולחן גבוה" לגאון רבי יוסף מולכו זצ"ל מעשה נפלא ברבינו דון יצחק אברבנאל זצ"ל, שר האוצר למלך ספרד. פעם איוותה נפש המלך לאכול עם שר האוצר. אמר הרב: "אתכבד להזמין את המלך לביתך, אך לא אוכל לאכול על שולחני". אמר המלך: "נבשל בשר כשר!". ענה הרב: "אסור הוא, אם נתבשל בכליכם". אמר המלך: "יביאו הבשר המבושל מביתך!". ענה הרב: "בזמן שהוסרה השגחתנו ממנו נאסר עלינו, כדין "בשר שנתעלם מן העין, שמא הוחלף!". אמר המלך: "ניחא! יבוא הבשר מביתך ומשרתך ישגיח עליו עד שיבוא לשולחן!", לכך הסכים השר. הורה המלך לעשות שולחן עגול, מסתובב, העומד על רגל אחת, ולהכין מנות זהות למנות של השר. המשרת היהודי הביא את מנת הרב, והרב לא הסיר ממנה עיניו.
לפתע קרא המלך: "ראה נא את הציפור שם בחוץ!". נשא הרב עיניו, והמלך סובב ברגלו את השולחן כהרף עין, ומנתו באה לפני השר. עקב הרב אחר הציפור במעופה, והחזיר פניו. אמר המלך: "נמשך בארוחה!". ענה הרב: "תודה, כבר אכלתי די!". תמה המלך: "הרי בקושי עממת מאומה!". והוכיחו קשות: "ראה כמה טרחנו לכבודך, הבאנו המאכל במיוחד מביתך ועתה אינך אוכל!". התנצל: "מה אעשה והסחתי דעתי לרגע, כשהבטתי בציפור לבקשת המלך!". אמר המלך: "אשריך ואשרי תורתך, שהיצלתך ממאכל אסור!".
כמה דברי התורה נכונים לכל זמן.
וכל פרט ופרט חשוב ואין לזלזל. (העורך)

האנושיות שלנו, מתבטאת ביכולת שלנו להכיר, שחוסר המושלמות שלנו זה דבר טוב וניתן לשיפור

האמת היא שאנחנו מפחדים לספר על רוח הקודש של הרב מרדכי אליהו זצ"ל כי ישנם כל כך הרבה מקרים ואנחנו יודעים שלא נוכל לספר אפילו לא מקצת קצהו של הסיפורים שהרב הסתייך אותם בחכמתו, ובכל זאת בעקבות מה שליד אתנו הרב זצ"ל על כי "בעולם הבא אין גאווה" אנחנו מספרים לפי מיעוט הכרתנו. כשהרב זצ"ל היה חולה בבית החולים בקומה העשירית היו באים אליו בבקשה שיתפלל על חולים.
פעם אחת היה חולה בקומה שמונה, באותו בית חולים, ובאו קרוביו של אותו חולה לבקש מהרב שיתפלל עליו. הם עלו רק שתי קומות ובאו ליד משתו של הרב, והרב סימן להם שהוא כבר נפטר.

בַּךְ אֲנִי לְסֹפֵר מַתּוּמֵי הַצְדָּקָנִית, הַרְבַּנִּית אֲלִישֵׁיב
ע"ה, הִיא עֲבָנֵן הַהִסְתַּפְקוּת בַּמּוּעָט. זֶה שְׁבָבְתֶם לֹא
הָיָה אֶף חִפְזֵי הַקְּרִי 'מֹתוֹרֹת' – אִין צַרְךְ לְסֹפֵר. הַמוֹנֵי
עָמְדָּה בֵּית יִשְׂרָאֵל שֶׁעָלָה אֶל מוֹרֵי חִמִּי בְּמִקְלָה הַשְּׁנַיִם כְּדֵי
לְשַׁטֵּחַ בְּכַפְּיָיו אֶת **שְׁאֵלוֹתֶיהָ בַּחֲלֻכָּה**, רְאָה זֹאת
בַּעֲצָמָם. אֲבָל לֹא פָלָם יוֹדְעִים שֶׁלְרַבִּנַּי הָיְתָה רַק שְׁמֵלָה
אֶחָת שָׂבָה הָיְתָה מִשְׁתַּמְשֵׁת בְּכָל הַשְּׁמִחוֹת הַמְשַׁפְּהַתִּיּוֹת
שֶׁל גִּשׁוּאֵי בְּנֵיהָ וּבְנוֹתֶיהָ. פַּעַם פָּנוּ אֵלֶיהָ בְּנֵי הַמְשַׁפְּהָה
וְהִצִּיעוּ לְקִנּוּת לָהּ שְׁמֵלָה חֲדָשָׁה.

הַרְבַּנִּית הַתְּגַנְדָּה, וְאָף נָמְקָה אֶת סִרְבָּהּ בְּכֹף שִׁ"הָרִי
כֶּלֶם מִפִּירִים אוֹתִי **לְפִי הַשְּׁמֵלָה הוּא**, וְאִם אַחֲלִיפֶנָּה לֹא
יַפִּירוּ אוֹתִי... "וְלֹא הִקְלִיפָה גַם תַּכְּשִׁיטִים לֹא הָיוּ לָהּ,
לְחַמּוּתִי. הַתַּכְּשִׁיטִי הִנְחִיד שְׁלָה הָיָה הַסְדוּר מִלְּחֻלָּח
הַדְּמָעוֹת שָׂאוֹתוֹ הַשְּׂאִירָה אַחֲרָיָה. אֶפְלוּ מְכֹנֵת כִּבְיָסָה
לֹא הָיְתָה לָהּ, וְאֵת כָּל עֲבוּדוֹת הַכְּבִיסָה בָּצְעָה בְּיָדֶיהָ.

שֶׁהִיא נּוֹכַח בְּשִׁעָה שְׁמֵרֵן הַחֲזוֹן **אִישׁ** זֶ"ל לְקָרָא
קְרִיאת שְׁמַע, אִינוּ יִכּוֹל לְשַׁכּוּחַ כִּיצַד חוֹזֵר מֵרֵן עַל
הַמְּלִים שׁוֹב וּשְׁוֹב, בַּכּל **צוּרוֹת הַמְּבַטָּא**
הַאֲפְסְרִיּוֹת. כֹּאשֶׁר הַקְּרִיאָה מִתֹּאֲרַכַת זְמַן רַב. כִּךְ נִהַג
בַּכּל מִצְוָה וּמִצְוָה, לֹא שָׁקֵט וְלֹא נָח עַד שִׁיצַא הַסַּפֵּק
מִלְּבו שִׁיצַא יָדִי חוּבְתוֹ לֹלֵא פִקְפּוּק לִכְל הַדְּעוֹת.

מִי שֶׁלֹּא הִכִּיר אֶת מֵרֵן, הַתְּרַשָּׁם כִּי לִפְנֵי אִדָּם בַּעַל
עֲצָבִים מְתוּחִים. אֲךֹ רֵאָה זֶה פְּלֵא, כֹּאשֶׁר שֶׁהָה מֵרֵן
בִּשְׁוִיץֵן הַלְּבָרָא וְעַבֵר לִפְנֵי הַתִּיבָה בְּיוֹם הַשָּׁנָה שֶׁל
אֲבִיו הַגֵּר"ח, חָרַג מִמֵּנַהֲגוֹ, וְהַקְּרִיאָה הִיחָה שְׁגוּרָה
בְּפִיו **לֹלֵא כֹל שֶׁהִיּוֹת**. מְשׁוֹם טִירְחָא דְצִיבּוּרָא.

מִדְּבַר יְהוָה וְעַתָּה לְדַבֵּר עַל עַצְמוֹ,
כִּשְׂאוֹתָה רוּצָה לְדַבֵּר עַל עַצְמוֹ

אָתָּה בֹּא וְאָמֵר: שְׁמַעַת מַה אוֹמְרִים עַל הַיָּדִיד
שְׁלָךְ" לֹא", עָנָה "אֲבָל לִפְנֵי שְׂאוֹתָה מִסְפָּר, תִּגִּיד לִי,
הַאֵם הַעֲבֵרְתָּ אֶת הַשְּׁמוּעָה עַל יַדִּידֵי דָרֶךְ שְׁלוֹשׁ
הַמִּסְנַנּוֹת?" אִילּוּ מִסְנַנּוֹת", שָׁאל הָאוֹרָח. הָרֵאוּשׁוֹנָה,
מִסְנַנּוֹת הָאִמּוֹת. הַאֵם אַתָּה בִטוּחַ שֶׁהַדָּבָר שְׂאוֹתָה
עוֹמֵד לְסֹפֵר לִי עַל יַדִּידֵי הוּא אַמְתָּ?"

הָאוֹרָח הִיסָס: בַּעֲצָם אִנִּי לֹא בִטוּחַ. אִנִּי רַק שְׁמַעְתִּי
אֶת הַסִּפּוּר מִפִּי אַחֵר. וְמָה הַמִּסְנַנּוֹת הַשְּׁנִיָּה?"
הַמִּסְנַנּוֹת הַשְּׁנִיָּה", אָמַר, "הִיא **מִסְנַנּוֹת הַטּוֹב**. הַאֵם
הַדָּבָר שְׂאוֹתָה עוֹמֵד לְסֹפֵר לִי עַל יַדִּידֵי הוּא דָּבָר טוֹב?
לְהִיפֵךְ", אָמַר הָאוֹרָח, "זֶהוּ מַשְׁהוּ אִיוֹם וְנוֹרָא.

וְהַשְּׁלִישִׁית?" "הַמִּסְנַנּוֹת הַשְּׁלִישִׁית הִיא הַמִּסְנַנּוֹת
שֶׁל הַנְּחוּץ", הַמְשִׁיךְ "הַאֵם זֶה נְחוּץ לְסֹפֵר לִי אֶת
הַדָּבָר הַנוֹרָא עַל יַדִּידֵי, שֶׁסִּפַּק אִם הוּא אַמְתָּ?" אַחֲרֵי
הַפְּסָקָה אָמַר הָאוֹרָח: "לֹא, אִין זֶה נְחוּץ כֹּל כִּךְ".
"אֵז מְזֵל שֶׁעֲצַרְתִּי אוֹתְךָ!"

בוֹנֵן בַּבְּחִינָה פְּסִיכּוֹמַטְרִית
רֹוֵאָה מְשׁוּגָע שׁוֹיֹשֵׁב בַּשׁוּרָה
רֵאוּשׁוֹנָה זּוֹרֵק מְטַבַּע כְּדֵי לְהַחֲלִיט
אִיזָה תְּשׁוּבָה לִסְמָן.
אַחֲרֵי חֲצִי שַׁעָה שֶׁהוּא כֹּבֵר סִימֵן
אֶת כָּל הַתְּשׁוּבוֹת הוּא מַמְשִׁיךְ
לְהַפְתַּעַתּוֹ לְזֵרוּק אֶת הַמְּטַבַּע.
הוּא נִיגַשׁ אֵלָיו וְשׁוֹאֵל: "עַד
עַכְשָׁיו הַבְּנֵיתִי, בְּחַרְתָּ אֶת
הַתְּשׁוּבָה שֶׁתִּסְמָן לְפִי הַמְּטַבַּע,
אֲבָל מַה אַתָּה עוֹשֶׂה עַכְשָׁיו?"
עוֹנֵה הַמְּשׁוּגָע:
**"אִנִּי בּוֹדֵק
אֶת הַתְּשׁוּבוֹת"**

מְשׁוֹלְחָן גִּבּוּהַ
דְּבָרֵי תוֹרָה מִפִּי רֵאשׁ מוֹסָדוֹת "אוֹר הַחַיִּים"
הַגְּאוּזָן הָרֵב **רְאוּבֵן אֶלְבַּז** שְׁלִיט"א

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֲרֹן קָרֵב אֶל הַמִּזְבֵּחַ וְעִשָּׂה אֶת חֲטָאתְךָ (ויקרא טו, ז).

דְּדַשּׁוּ רַבּוּתֵינוּ (תּוֹרַת כְּהֻנִּים, הוֹבָא בְּרַשִׁי"א) אַהֲרֹן לֹא קָרַב אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲלֵא עַד לְאַחֵר
שָׂאֵמֵר לוֹ מַשְׁה, לְפִי שֶׁהִיא אַהֲרֹן בּוֹשׁ וִירֵא לְגִשְׁתָּ. אָמַר לוֹ מֹשֶׁה לְמָה אַתָּה בּוֹשׁ, לִכְךָ
נִבְחַרְתָּ. וְעוֹד אָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ (יעו"ב בְּרַמְבַּ"ן, רִבִּינוּ בַּחֵי, תְּרַגּוּם יוֹהַנָּן וְעוּד) כְּדַמּוּת עֵגֶל
בַּעַל קְרַנִּיִּים נִדְמָה לְאַהֲרֹן עַל גִּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ וְנִרְתַּע לְאַחֲרוּיו מַעוּזָן הַעֵגֶל שֶׁהִיא בִּידוּ, וְלִכּוֹן
חֲשַׁב וְהַרְגִּישׁ שֶׁאִינוּ רְאוּי לְעַמּוּד וְלִשְׂרַת לְפָנָי ה'.

עַד שָׂאֵמֵר לוֹ מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן **"קָרֵב אֶל הַמִּזְבֵּחַ וְעִשָּׂה אֶת חֲטָאתְךָ"**, לִכְךָ נִבְחַרְתָּ – זֶה
מַה שֶׁהַקְּבָ"ה חָפֵץ וְרוֹצֵה, שֶׁהָאִדָּם לֹא יִרְגִישׁ אֶת עֲצָמוֹ שֶׁלֹּם וְיִבּוֹא לִידֵי גְאוּוּה, וְיִשְׁמָן
יִשְׁרֹו וְיִנְקָשׁ שְׁמִנְתַּי עִבְדֵי כְּסִיית (דְּבָרִים לַב, טו), אֲלֵא יִרְגִישׁ אֶת עֲצָמוֹ כַּחַסֵּר וְאִינוּ רְאוּי
וְיִתְנַהַג בְּמִידַת הָעֲנוּוֹת, וְזֶה יַעֲשֶׂה אוֹתוֹ כְּרֵצוֹ וְרְאוּי לְעַבּוֹד לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, וְכַדְּבָרֵי
הַרְמַבַּ"ן בַּאֲגַרְתּוֹ "לְכֹן הַשְּׁפִיל עֲצָמְךָ וַיִּנְשָׂאָה הַמְּקוֹם".

בַּעֲנִיִּן זֶה מְסוּפֵר עַל אֶחָד מִתְּלַמִּדָיו שֶׁל הַחַפֵּץ חַיִּים זֶ"ל שֶׁהִיא תְּלַמִּיד חֲסֵם מוּפְלַג
וּבְקִי גְדוֹל בְּשִׁישׁ וּפּוֹסְקִים רֵאוּשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹנִים וּבַסְּפָרִי הַחֲלֻכָּה,
וְהֵנָּה אַחַת הָעִיּוּרוֹת הַחֲשׁוּבוֹת הָעִיּוֹת לוֹ לְכַהֵן כְּרַבָּה שֶׁל הָעִיּוּרָה,
אֲךֹ הוּא סִירֵב לִכְךָ וְלֹא רֵצָה גְדוּלָּה וְכַבּוּד, אוֹלָם בִּשְׁל הַהַפְּצוּת הַרְבּוֹת שֶׁהַפְּצִירוּ בּוֹ
הֵלֵךְ לְרַבּוֹ הַחֵ"ח לְשָׂאוֹל אֶת פִּיו לִדְעָה מַה יַעֲשֶׂה.

הַחַפֵּץ חַיִּים אָמַר לוֹ שֶׁעָלִיו לִלְכַת וְלַכְּהֵן כְּרַבָּה שֶׁל הָעִיּוּר, אֲךֹ הוּא טַעֵן כִּנְגַד שֶׁהוּא חוֹשֵׁשׁ
וּמִתִּירָא מִלְּהוֹרוֹת הַלֵּכָה לְרַבִּים. הַשִּׁיב לוֹ הַחַפֵּץ חַיִּים בְּמַתַּק שְׁפִתָּיִם וְאָמַר: "תֹּאמְרֵי לִי
אַתָּה, אֵז אֶת מִי אַתָּה רוֹצֵה שִׁימְנֵו כְּרַב הָעִיּוּרָה, אִדָּם שֶׁלֹּא מַפְחֵד לְהוֹרוֹת? רַק מִי שֶׁהוּא
מִירָאֵי הָהוֹרָאָה הוּא הַרְאוּי וְהַמְתָּאִים לְהוֹרוֹת!"

זֶה שָׂאֵמֵר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן, אִם אַתָּה מִתִּירָא מִפְּנֵי חֲטָא וְאַתָּה מוֹרְגִישׁ חֲסֵר – אַתָּה הוּא
הַרְאוּי בַּאֲמַת וּבְךֹ ה' חַפֵּץ, קָרֵב אֶל הַמִּזְבֵּחַ!

יְהִי רִצּוֹן שְׁנוּכָה לְדַבּוּק בְּמִידַת הָעֲנוּוָה וְנִרְגִישׁ עֲצָמוֹ חֲסֵרִים תְּמִיד וְנִשְׂאָף לְגְדוּל עוֹד
וְעוֹד בְּתוֹרָה וִירֵאת שְׂמַיִם, וּבִכְךָ נִהְיֵה רְצוּיִים וְטוֹבִים לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, וְנּוֹכַח בְּקִרְבּוֹ
לְגִאוּלֵּת יִשְׂרָאֵלִים בְּרַחֲמֵיכֶם, אָמֵן.

שֶׁבַת שְׁלוֹם וּמְבוֹרָךְ לְכֹל בֵּית יִשְׂרָאֵל

בַּאֲסִיפַת רַבָּנִים בְּרַאנּוּבִיטְשׁ,
יֵשֵׁב גַם הַגְּאוּזָן רַבִּי **אַלְחַנֵּן
וּסְרַוַּן** זצ"ל. פֶּתַח הַנוּאָם
בְּדַבְּרָיו וְבוֹתוֹךְ כִּךְ הַחֵל לְשַׁבַּח
וְלַהֲלֵל אֶת רַבִּי אֶלְחַנֵּן וְאֵת
מַפְעָלָיו הָאֲדִירִים.
"יְהוּדֵי בְּרַאנּוּבִיטְשׁ! – קְרֹא
הַנוּאָם – כְּלוּם מִבְּנִיִּים אַתֶּם **מִיָּוָה**
רַבִּי אֶלְחַנֵּן? הַאֵם מְעִרְכִים אַתֶּם
אוֹתוֹ נַכּוּנָה?"
כִּיוֹן שָׁמַע רַבִּי אֶלְחַנֵּן אֶת דְּבָרֵי
הַנוּאָם, קָם מִמְּקוֹמוֹ וּבַחֲשָׁא
נִמְלַט מִן הַמְּקוֹם...

לְהַצִּלָּה וּשְׁעוּה
בְּכָל הַתַּחֲמוּסִים
יְהוּדָה בֵּן בַּת שַׁבַּע
אֲבִישִׁלוֹם בֵּן אוֹרָה
רַפְּאֵל אָרֹז
בֵּן הַדָּסָה צְבִיָּה

קֵל לְהִיוֹת בּוֹטַח בֵּה', בּוֹמַן שְׂאִין
צְרִיךְ לְתַפְקִיד שֶׁל הַבִּיטְחוֹן, אֲךֹ
מַה קָשָׁה הוּא לְהִיוֹת בּוֹטַח **בְּשַׁעָה**
שְׂצַרִּיד לְהִיגַע בַּאֲמַת לִבִּיטְחוֹן.
לִפְעַמִּים הַבִּיטְחוֹן מִשְׂמַשׁ לְאִדָּם
לְהַטְבַּת חֲלוּמוֹת נְעִימִים עַל
הָעַתִּיד הַנְּסַתֵּר, רַק בְּשַׁעָה הַקָּשָׁה
לְאִדָּם הַחֲקוּק לְרִפּוּאָה לִישׁוּעָה –
אֵז נִרְאָה אִם הוּא בַּאֲמַת בַּעַל
בִּיטְחוֹן. אוֹ שֶׁהוּא רַק מִצַּפְצַף
בְּפִיו וְצוּעַק "בִּטְחוֹן" "בִּטְחוֹן"

שְׂכֹאשֶׁר בּוֹנִים מַעֲרַכַת יַחֲסִים אֲשֶׁר אַמּוּרָה
לְשׁוּמֵר וְלַהֲגַן עַל הַבֵּית, לְטַפַּח לְרַבּוֹת וְלַהֲשִׁיכּוֹן
אַהֲבָה וְאַחֻוּהַ שְׁלוֹם וְרַעוּת, אִין דִּי בְכַךְ שֶׁנִּפְרַשׁ
אֶת כַּנְּפִיבּוֹ" עַל הַבֵּית, כִּי אֵז עִידוּן **נְכַסֵּי הַיָּצֵר הָרַע**
בַּאֲמַצַּע בְּטַעֲנוֹת שְׁנוֹת אַחַד כְּלָפֵי הַשְּׂנַי, כַּגּוֹן: "אִנִּי
עוֹשֶׂה יוֹתֵר" אוֹ "אִינִךְ מִבִּי/הָן נַכּוֹן" וְכדּוּמָה.
טַעֲנוֹת אֲשֶׁר נִדְמָה "כֵּאִילוֹ" הֵן בַּאוֹת מִמְּקוֹם טֵהוֹר
שְׁתַּכְּלִיתוּ "לְהַגֵּן עַל הַבֵּית", כֵּאִילוֹ "סוֹכְכִים
בַּכְּנַפֵּיהֶם". וְכֵאִילוֹ "אַל הַכְּפּוֹרֵת יִהְיוּ פְּנֵיהֶם" ... אֲךֹ
לְמַעֲשֶׂה טַעֲנוֹת אֵלוּ אִינֵן נּוֹבְעוֹת **אֵלֵא מְתוּךְ גֵּאוּוֹה**
סְרוּחָה וְתַאוּוֹת כַּבּוּד!! כָּל שְׁרוּצָה הֵצַד הַשְּׂנַי אִינוּ
אַלֵּא לְמַלְאֵ אֶת תַּאוּוֹת הַנִּיחּוּץ שֶׁבִּלְבָבוֹ!

בַּאֲתָה הַיּוֹמִים אִישָׁה
שְׂמַתְנַדָּבַת בְּעוֹרָה לְקִישִׁיִּים,
לִקְחָה אֶת בַּתָּה יַחַד אִיתָה.
הַיְלִידָה מְאוּד תַּהֲלַהְבָּה
מִהַמְכֻשָּׁרִים שֶׁל הַמְּבּוֹגְרִים,
בִּיקְשָׁה לְרַכֵּב עַל הַהִלְכוּכוֹנִים
וְלַנְסוּעַ עַל כִּיסָאוֹת הַגִּלְגָּלִים,
וְהִשָּׂא הִיא כְּשֶׁהִיא רֹאתָה
שִׂינֵיִם וְתוֹתָבוֹת בְּכּוֹס וְאִמְרָה:
"וְזֹאת אָמַר, לְפִיֵּית הַשִּׂינֵיִים
יֵשׁ כֹּאן
הַרְבֵּה עוֹבְדָה!"

לַעֲלִילוֹ נִשְׂמָת: נִיסִים בְּרִימָה, שְׂרָה בַת חוֹרְשִׁיד, דִּינָה בַת רַחֵב, יוֹסֵף דַּהָאן בֵּן שְׂמַחָה, לִיאוֹר בֵּן אֵילָנָה,
שְׁשׁוֹן בֵּן טִיפְחָה, שְׂמַחָה בַת לוּלוֹ, יַחִיא בֵּן לוֹלִיָּה, פְּנַחַס חַיִּים אוֹתַנָּה בֵּן חֲנִינָה, נַעִימָה בַת עוֹזִיָּה, כְּרַמְלָה בַת סַעִידָה,
טַעִידָה מוּזַל בַּת יַעֲקֹב, מְלַכָּה בַת שֵׁרָה. פְּנַחַס בֵּן פְּנַחֵס, יַגְּאֵל בֵּן מְלַכָּה, דָּוִד בֵּן אִיזְוָה, מִרוֹסַת בַּת זְוַהָרָה,
הֶרֶב אֶלְעוֹזָר בֵּן שְׂמַחָה, יְחַזְקָאֵל בֵּן שְׂמַחָה, רַפְּאֵל בֵּן קַלְרָה, הֶרֶב יַעֲקֹב יוֹסֵף בֵּן מְרַגְלִית, אֶלְבֵּרֵס בֵּן זְוַהָרָה,
אַלְעוֹזָר בֵּן רִגְיָה, שְׁלוֹם בֵּן אוֹרָה מוֹרֵי, הֶרֶב יוֹרוֹם אֲבֵרְגִיל, הֶרֶב יְהוּדָה יַאֲזֵר, יִשְׂרָאֵל בֵּן שְׂמַחָה סַבָּג, שְׂמוּאֵל בֵּן רַבְקָה,
אַסְתֵּר בַּת שֵׁרָה, רַחֵל רַעֵל בַּת קַלְרָה,
חֲכָם יְהוּדָה בֵּן חַנָּה פִּתְיִיא, שְׁלֻמָּה בֵּן דּוֹנָה, **מֵרֵן הֶרֶב עוֹבְדֵיִה יוֹסֵף בֵּן גּוּרִיָּה**

גַּם אֶת שְׁמֵכְתּוֹ בַּתוֹרָה הַגְּאוּזָן רַבִּי **אַלְעָזָר מִנַּחֵם מִן שִׁיך** זצ"ל, אוֹתָהּ
שִׁמְךָ אֲשֶׁר הָיְתָה מְפִצִית חֲסִיו וְאֲשֶׁר בִּיה הוּא רָאָה אֶת חֻזּוֹת הַכָּל – נּוֹהַג הָיָה לְחַלֵּק
עַם יַעֲרִיתוֹ. עֲבִירָה – לֹא הָיְתָה שְׁמִיכָה גְדוּלָּה יוֹתֵר, לֹא הָיָה אֲשֶׁר רַב יוֹתֵר, וְהוּא רָצָה
לְהַטְעִיִם לְיוֹתֵרוֹ מִשְׁעָמָם הַנִּפְלֵא שֶׁל אוֹתוֹ אֲשֶׁר אוֹתָהּ שָׁמְחָה. דְּגָמָה לְדַבֵּר – נּוֹכַל
לְמַצֵּא בַּמְּעִשָּׂה הַבָּא – אוֹתוֹ סֹפֵר רַבִּי אֲלֵהוּ שְׁלִוּיַגְּר שְׁלִיט"א, וְכֵךְ הוּא מְסַפֵּר: "דִּירַת
מְגוּרָיו שֶׁל רַבֵּנוּ הָיְתָה צְנוּעָה וּפְשוּטָה, דְּלָהּ בִּגְשָׁמִיּוֹת – אֲךֹ מְלֵאָה בְּאֲשֶׁר רוֹחַ! עַל
טִיבּוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אֲשֶׁר, עַל מְהוֹתָה שֶׁל הַשְּׂמִיכָה הַקְּאֻמִּית אֲשֶׁר סִפְּיָהּ הָיְתָה קְרִירוּתָיו
שֶׁל הַבֵּית הַגְּדוֹל הַגָּו – נְכִיתִי לְעַמְדָּה בְּאַחַת הַפְּעֻמָּים שְׁבַקְתָּהּ לְטֵל מְרַבְנּוֹ עֲצָה
וְתוֹשָׁה. בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם **כֹּאשֶׁר נִכְנַסְתִּי אֶל חַדְרוֹ** שֶׁל רַבֵּנוּ – מִצָּאְתִי אוֹתוֹ שְׂקוּעַ
בְּתַרְגּוּלֵוּ מִבְּצוּלוֹתֶיהָ שֶׁל סְגִיָּה עָמָה, כֹּאשֶׁר רָאִישׁוֹ, רַבּוֹ וְכָל הַתּוֹת – נִתְּנָוִים
וּמִשְׁעָבְדָּוּ לְשִׁל הַכְּבִנָּת עֲמָקִים שֶׁל דְּבָרֵי הַרְמַבַּ"ם...
שְׂקִיעוּתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ הָיְתָה כֹּה עָמָה – עַד שֶׁלֹּא הִרְגִישׁ כֶּלֶם בְּכִנְיִסְתִּי לְתַדֵּר, וְלְפִיקֵךְ
נְעֻמַּתִּי מִמְּקוֹמִי עַל מִפְּתוֹן הַדְּלָת, תוֹךְ שְׁאֵנִי מְזוּין עֵינֵי בְּמַתְּנֵה הַתְּהַדָּר. וְהֵנָּה לְפַתַּח
מַבְחָיו אִנִּי בַּחֲדָיָד שֶׁל אֲשֶׁר הַנְּמַתַּח עַל פְּנֵי שֶׁל רַבֵּנוּ, אִנִּי רָוָה אִיךְ הוּא מֵתִיק עֵינָיו
מִהַסְּפָר, קָם בְּהַתְּלַכְבוֹת מִמְּקוֹמוֹ, וּמְכַרְזוֹ אֶל חַלְל הַבֵּית בְּקוֹל רָם: 'בְּרַוֵּךְ ה' הַ**הַנְּבִיתִי**
אֶת הַפֶּשֶׁט בְּרַמְבַּ"ם!!!! הַרְבַּנִּית, אֲשֶׁר לֹא הִצְלִיחָה לְשַׁמֵּעַ בְּבָרוּר מָה אָמַר רַבֵּנוּ –
סַבָּרָה כִּי יִקְוָה הוּא לְדַבֵּר מָה, וְלְפִיקֵךְ מִמְּהֵרָה לְהַכְנֵס אֶל הַתְּהַדָּר וּלְשָׂאֵלוֹ לְמַבְקִישׁוֹ,
אוֹלָם רַבֵּנוּ רַק הַשִּׁיב פְּלִשְׁחָדוֹ רְוִי הַאֲשֶׁר אֵינֶנּוּ מֵשׁ מְפָנָיו: 'אֵינִי זָקוּק לְמַאוּמָה!
רְצִיתִי רַק לְבָשָׁר לָךְ כִּי בְּר

לא נבס"ק אתה השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נבס"ק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 0534-135-183

לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ג. הי"ו

ווארט על הפרשה פנינים יקרים על פרשת שמיני

וַיבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל אֱהֹל מוֹעֵד (פ"ט פכ"ג)

פירש רש"י דבר אחר, כיוון שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל - היה מצטער ואמר 'יודע אני שכעס הקב"ה עלי, ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל' וכו' עי"ש. זה סימן של צדיק שאינו מאשים אף אחד אלא את עצמו, שהרי משה רבינו, על פי ה', אומר לאהרן 'תקריב את כל הקרבנות והשכינה תרד'. אם כן, אהרן היה צריך לחשוף שמישהו אחר בעם עשה עבירה ולא הוא, אבל צדיקים תמיד חושדים בעצמם שאולי הם לא בסדר.

ומעשה ברבי ברוך טולידנו זצ"ל ששמע על איזו עיר במרוקו שאין בה תלמוד תורה, ורצה לנסוע לשם כבר בצאת השבת. במשך יום השבת הרב שכב חולה עם חום גבוה מאוד, ובמוצאי שבת קם כארי על מנת לנסוע לאותה עיר. בני ביתו ניסו למנוע זאת ממנו, שמא יחלה עוד יותר, אבל אמר להם הרב 'זה פיקוח נפש, אני חייב לנסוע', וכן היה. כששמעו אנשי העיר שהרב הקדוש רבי ברוך טולידנו הגיע אליהם, מיד יצאו לכבודו. התחיל הרב להוכיחם ולדבר על לבם שיפתחו תלמוד תורה, למען הילדים יגדלו כיהודים יראי שמים. אבל האנשים אמרו לרב שקשה להם הדבר, וגם רבים מהם עוד מעט עולים לארץ ישראל, ואם כן בשביל מה לפתוח תלמוד תורה. והנה, לתדהמת כל הנוכחים, פרץ הרב בבכי ואמר להם: 'אתם לא אשמים, אני אשם. כי הגמ' אומרת שאדם שיש בו יראת שמים - דבריו נשמעים, ואם דברי אינם נשמעים - כנראה חסרה לו יראת שמים'. וכשמוע הציבור את דבריו, הבינו כמה הם טעו, ביקשו מהרב סליחה וכמובן שהקימו תלמוד תורה.

הדבר תורה לעילוי נשמת: ר' משה לוי בן יוכבד זצ"ל, ר' יעקב בן כוכבה זצ"ל, נורית בת טאוס שושנה ע"ה.

חדש!

מבצע ענק!

קוראים יקרים שימו לב:

כל הקונה את החוברות חלק 1, חלק 2, וחלק 3. מקבל את החוברת 'לרגל גיליון ה-100 בחינם.

ובכל החוברות כ- 800 בדיחות.

עלות החוברות 30 ₪ בלבד!

מבצע זו אך-ורק לחודש אדר בלבד!

להזמנות: **0534-135-183**

נותרו חוברות בודדים מחלקים 1, 2,

מילתא דבדיחותא

(1) אחד הגיע לרב בבקשה: תברך אותי. אין בעיה בשמחה מה שתבקש אבל זה יעלה לך 1200 ₪ מה אתה מבקש ממני כסף? ענה לו הרב אתה יודע מה, אתה לא תיזכה לסיים את השנה פשוט תמות בתוך שנה. עוברת שנה האיש חי ובריא בא לפני הרב שמח ורוקד, נו איך אני חי? עונה לו הרב: אתה אין לך אמונת חכמים.....

(2) שני טיפשים עצלנים מגיעים לבית הכנסת ומגלים שהם לבד ואין מניין. אומר הראשון "אני ואתה, אתה ואני, שנינו ביחד זה כבר 6. עכשיו תגיד גם אתה כמוני, ואנחנו כבר 12" אומר השני: "יופי, יש שניים מיותרים, בוא נלך....."

הבדיחות הן מתוך החוברת הבדיחות חלק 3

252 בדיחות ב- 10 ₪

עוד פרטיים בעמוד 3.

מילתא דבדיהותא

3) גנב אחד ביקר את חברו ביום כיפור ולהפתעתו גילה כי זה נהנה מעוף צלוי בעל ריח מגרה. אמר הגנב: "מה קרה לך? אתה לא יודע שהיום יום כיפור?" ענה לו החבר: "אני לא חטאתי ולא גנבתי כל השנה, מדוע אני צריך לצום?" חשב הגנב ואמר: "אני לא מוצא שום הגיון בכך ששנה שלמה אתה לא גונב בשביל לאכול יום אחד....."

4) ליד הכנסיה יושב לו קבצן יהודי חובש כיפה. לא הרחק ממנו יושב קבצן אחר, עונד צלב קטן. העוברים ושבים, בעיקר מאמינים הבאים לבקר בוותיקן, על פני הקבצן היהודי אשר לידו אוסף קטן מאד של מטבעות מדלגים, ותורמים ביד נדיבה לקבצן האחר, אשר גורף מדי יום ערימה נכבדת של מטבעות. כומר אשר עובד במקום מדי יום, שם לב לעובדה, ולבסוף נכמרים רחמיו על הקבצן היהודי. הוא עוצר לידו ושואל: "אתה מודע לכך שכאן זה מקום של נוצרים, ובאים לכאן בעיקר תיירים נוצרים?" "בעזרת ה' יהיה בסדר" משיב לו היהודי. לאחר שמסתלק הכומר, פונה הקבצן הראשון לשני ואומר לו: "יענקל, ראית הגוי מנסה ללמד אותנו לעשות כסף....."

בס"ד

כל הפושט יד נותנים לו!

תורמים בקטנה ומשמחים בגדולה!

תורמים בקטנה סכום של 20 ₪ [כמנין שמח"ה (גימטרייה קטנה)...]

ובכך אתם שותפים להמשך הוצאת הדפסת והפצת העלונים של השמחה בכל העולם.

אנחנו לא עוד עלון של בדיחות עם ליצנות וכדו' ובדיחות קרש וכדו' אנחנו עלון על רמה, שמופץ כל שבוע בכ- 8,000 עותקים. (בלי המייל, חוברות עלונים וכדו') בכל הארץ וגם העולם. וזה העלון היחיד שכל העדות וכל החוגים מכל המגזרים מכניסים את העלון לביתם ולשולחן השבת שלהם.

וכמוכן כתוב בתורה "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב"

ורואים מכאן שצריך וחייב לעבוד את ה' יתברך בשמחה וזה מעלה מכל המעלות!

וכמוכן בעלון יש דברי תורה לשבת, סגולות מידי חודש בחודשו והעיקר חוברות עם בדיחות מידי פעם במייל וללא עלות!

על- כן בחודש אדר, שכל הפושט יד נותנים לו, וכל ישיבה ומוסדות וכל מיני ארגונים שונים מבקשים סכומים שמנים וגדולים עד מאוד ואילו אנחנו סך הכל עושים קמפיין והיעד: 2,000 ₪.

ולכן כל השנה אנחנו מרבים לכם את השמחה, עכשיו הגיע הזמן שלכם להרבות לנו גם את השמחה.

וגם: לא ביקשנו עשרות אלפים וכדו' אלא בסך הכללי: 2,000 ₪ להוצאת והדפסת והפצת העלונים בכל ימות השנה. ובאגב זה המעט שבמעט אם כל אחד שהשמחה חשובה לו ואם כל אחד תורם אפי' 20 ₪ [כמנין שמח"ה] אנחנו מאחורי זה. וגם אם זה קשה אפי' שקלים וזה עוזר.

איך תורמים דרך נדרים פלוס?

פשוט וקל נכנסים לנדרים פלוס לחוצים בחר קופה מקישים מספר 6500 יש כמה קטגוריות לוחצים בקטגוריית (האחרונה) 'לא נפסיק את השמחה' ובכך אתם שותפים בהמשך השמחה כל השנה.

זכור: המשך העלונים תלוי רק בך.

הסכום שגויס עד כה: 619 ₪ יעד: 2,000 ₪

לא ביקשנו את כל הארנק, אלא שקלים בודדים.

(באגב שאתם תורמים זה מביא לנו מאוד כח לכל ימות השנה... וזה מראה כמה אתם נהנים)

עוד פרטים: 0534-135-183

7) איש אחד רוצה לבקר את דודו המאושפז בבית חולים. הוא שואל את אחד מעוברי האורח: "תגידי, מהי הדרך הקצרה ביותר לבית החולים? עונה עובר האורח: "תחצה את הכביש בעיניים עצומות וכשתפקח אותם, אני מבטיח לך שתהיה בבית החולים....."

8) קמצן אחד מגיע לרופא שיניים ושואל: "דוקטור כמה עולה לעקור שן בינה?" רופא השיניים: "שלוש מאות שקל" הקמצן: "אי אפשר קצת יותר זול?" הרופא: "תראה, בלי הרדמה זה יעלה מאתיים" קמצן: "אולי תרד עוד קצת?" הרופא: "תראה, עם פטיש זה יעלה מאה שקל" הקמצן: "אתה חייב להוריד עוד משהו" הרופא: "תראה, אם המנקה יעשה את זה זה יעלה לך עשרים שקל" הקמצן: "טוב, אני רוצה לקבוע תור לאישתי....."

התודה והברכה לחוברת מבחר העלונים שע"י דפוס גרפומט

בסייעתא דישמיא

יצא לאור חוברת הבדיחות לא נפסיק את השמחה חלק 3

ניתן לקנות את החוברת בירושלים ברחוב: רחובות הבוכרים {דוד} 9 ליד דואר ישראל מחיר החוברת 10 ₪ בלבד! ובחוברת 252 בדיחות מצחיקות על 32 עמודים A5. מפת ההגעה למכירה המרכזית ברחוב דוד 9 בירושלים.

רחוב ישא ברכה

	רחוב שלמה מוסאיוף	רחוב דוד 9 כניסה עד ימין	רחוב יחזקאל	אקסוס
רחוב דוד		טמבור		רחוב דוד

בית הכנסת מוסאיוף	רחוב שלמה מוסאיוף	ביהכנ"ס בבא תמא צנעני פיצה צנעא	רחוב יחזקאל	ת"ת יעב"ץ
רחוב אדוניהו הכהן		שוק הבוכרים		

כמו כן כל החוברות שיצאו:

חלק 1, חלק 2, וחלק 3. וכל זה רק ב- 30 ₪

וכמובן את החוברת 'לרגל גיליון ה- 100' במתנה.

ובכל החוברות כ- 800 בדיחות. המבצע עד גמר המלאי.

להזמנות: 0534-135-183

מילתא דבדיהותא

8) עשיר חלה והזמין "מניין" עניים, שיאמרו תהילים לרפואתו. לאחר שסיימו חילקו להם שטר של עשרים ש"ח לכל איש. כל החבורה לקחה ושתקה. הצעיר שבחבורה לקח ורגן: רשעים יש להם הרבה, ולעניים הם נותנים שטר של עשרים. היסה אותו הזקן שבחבורה ואמר לו: תנוח דעתך, בשעת הקבורה, אם ירצה השם, יחלקו כהנה וכהנה.....

9) ערב ראש-חודש נכנס קבצן אצל גביר לקבל את חמישה זהובים. יצא אליו משרתו של –קצבתו הגביר והביא לו שלושה זהובים. "משום", אמר המשרת "שלושה ולא חמישה שבחודש זה הוצאותיו של הגביר מרובות וגם את בתו הוא משיא" כעס הקבצן ואמר למשרת: "לך ואמור לאדוניך אם את בתו הוא משיא, ייתן לה משלו ולא משלי...."

10) בעל אחד קנה לאמא שלו ליום ההולדת תוכי מדבר. אחרי כמה ימים התקשרה האמא לבן ואמרה לו: "מה זה? התוכי הזה לא מדבר" הלך הבן לראות למה התוכי לא מדבר, הוא התקרב לתוכי, והתוכי אמר לו בשקט: "היא לא נותנת לי לדבר....."

מבצע כיבוד הורים 3 יוצא לדרך

החל מראש חודש ניסן – ראש חודש אייר

ניתן לשלוח פתקים של כיבוד הורים למערכת לכתובת:

רחוב דוד 9 שכונת הבוכרים בירושלים להשיג בת.ד של 'לא נפסיק את השמחה'

הגרלות ופרסים וכל הפרטים בגיליון המיוחד שיוצא לאור בקרוב.

המבצע לע"נ ר' משה לוי בן יוכבד, ר' יעקב בן כוכבה, לתרומות למבצע 0534-135-183

העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

הבטחתי לפרסם

התפללתי בציון הקדוש של חכם ששון מזרחי זיע"א

אמרתי פרשת הקטורת, נתתי פרוטה לצדקה, קבלתי על עצמי לשוב בתשובה, בקשתי בקשה ולאחר כמה זמן נושעתי.

הציון נמצא בבית החיים סנהדריה בירושלים

הטשולנ'ט הביתי

בכל ליל שישי מתקימת מכירה של הטשולנ'ט הביתי בר"ח שלמה מוסאיוף בי-ם מהשעה: 20:00 בערב. מנת טשולנ'ט 22 ש. 0548-437-050

חדש! חדש! חדש!

פרסום בעלון רק ב- 10 ש

עוד פרטים:

0534-135-183

שימו לב: העלון מופץ ב- 8,000 עותקים.

הקלדות

דברי תורה | מסמכים

0534-135-183

ניתן לקבל את הגיליון במייל:

a05832349@gmail.com

מהדורה מיוחדת על מרן שר התורה הרב חיים קנייבסקי זצוק"ל

הרב חיים קנייבסקי זצ"ל

תרפ"ח-תשפ"ב

יהודי הגיע לרב קנייבסקי וסיפר לו על אביו שחולה מאוד, ושאל אותו האם להוסיף לו שם כסגולה לרפואה שלמה. תשובתו של הרב קנייבסקי היתה: "קרא לו 'אנטיכוכס'". כאשר השואל הביע את פליאתו, השיב הרב: "אז 'אחשוורוש'". השואל חזר אל אביו בשברון לב, וסיפר לו את תשובתו המפליאה של מרן. בתגובה, פרץ האב החולה בבכי, והודה שהוא התגייר בלי לעבור ברית מילה. גיור כזה לא תקף, ועל כן, למעשה הוא גוי גמור...

מרן הסטיפלר זצוק"ל מוסר שיעור בחיב"ל הכולל ביאור גיט"ל של מרן החו"א. ליסטת טאים הגר"א הוביץ זצוק"ל, ויבולחט רשפבלג מרן שר התורה שליט"א

לפני עשרות שנים הגיע אל ביתו של הרב קנייבסקי נער צעיר שאהב לצלם את גדולי הדור. פעם אחת נכנס לביתו של הרב וצילם אותו בקטע נדיר, כאשר הרב מאכיל חתול שכנראה סבר שמזונותיו עליו. לאחר שצילם הבחור את התמונה, ביקש ממנו הרב קנייבסקי שיפסיק לצלם, אך הבחור המשיך לצלם עוד ועוד תמונות. בתגובה, כעס הרב קנייבסקי ואמר: "חצוף! אמרתי לך להפסיק לצלם!" בשלב זה הבחור נבהל, פתח את ה'פילם' של התמונות (מי שזוכר מה שזה...) ושרף את כל התמונות. 25 שנה חלפו מאז, הבחור כבר הקים משפחה והתברך בבנים, ולפני בר המצווה של אחד מילדיו הגיע אל בית הרב קנייבסקי, כאשר נכנס אל חדרו של הרב, הביט בו הרב ומיד אמר לו: "אני מחפש אותך 25 שנה. אתה הוא הבחור שצילם אותי בשעתו, רציתי לבקש סליחה שכעסתי עליך..."

רופאים מומחים קבעו בצורה נחרצת כי התינוק שבבטנה של האישה סובל ממום חמור בלב, אבל מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי התעקש שוב ושוב: "הילד בריא ושלם". וזה מה שקרה לבסוף

פעם ניגש אל הרב חיים קנייבסקי בחור מתחזק, שביקש ברכה. שאל הרב את הבחור לשמו, והבחור השיב: "נמרוד". בתגובה, אמר לו הרב: "נמרוד? מה פתאום! שאלתיאל...!". השומעים שהכירו את רגישותו של הרב קנייבסקי לשם "נמרוד", זקפו גבה: מדוע בחר הרב לקרוא לבחור דווקא בשם תנ"כי כה נדיר? הבחור שב הביתה והודיע להוריו כי מהיום שמו יהיה שאלתיאל. אמרה לו אמו: "ממש לא מהיום... כבר בברית ככה קראנו לך, אלא שאחר כך חשבנו שזה שם מדי מיושן והחלפנו לך לנמרוד..."

אביהם וליבם של ישראל

**צ"ס
משגיח**

מרן שר התורה זצוק"ל הקדיש את כל חייו, מעל 90 שנה, לדבר אחד בלבד: ללימוד ולעייון בתורה.

עכשיו נחזיר לו בדבר שהכי אהב בלימוד התורה

כל ילדי ישראל לומדים משניות

לע"נ שר התורה מרן הרב חיים קנייבסקי זצוק"ל

כל כיתה תבחר נציג יש לסיים עד א' אדר תשפ"ג

סיום לכולם ביחד

ושי לכל ילד

נרשמים עוד היום!!
052-7656075

ניתן להשיג את העלון: בימי רביעי-חמישי בישיבת "אור החיים" רחוב עזרא 1 ירושלים. ביה"כ "שמואל הנביא" רחוב שמואל הנביא 55 (מול דושינסקי). "בית המדרש המרכזי" ריש לקיש 34 בית שמש בעלות 1 ש"ח

הגוזלים שלכם
פורשים כנף
ומתעופפים להם
מהקן, יוצאים
לדרך ארוכה...

הזמנות לחתונה מדפיסים בגרפומט

מגוון גדול
של סוגי ניירות

ניתן לקבל
קטלוג הזמנות
למייל

הדפסת
200 הזמנות
לכלה, חינם

60 אגו' להזמנה

הדפסה בשחור
או אפור, מינימום
1000 יחידות,
לא כולל עיצוב

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה